

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER LIBRARY

HX 5Q66 H

ba 112.133

A

ARISTOTELIS

OPERA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

ACCELDUNT

INDICES SYLBURGIANI.

TOMUS VI.

**OXONII,
E TYPOGRAPHICO ACADEMICO.**

MDCCCXXXVII.

ga 112.133
A

7939
42-37
11-7

ARISTOTELIS

DE COLORIBUS

DE AUDIBILIBUS

PHYSIOGNOMONICA

DE PLANTIS

DE MIRABILIBUS AUSCULTATIONIBUS

MECHANICA

DE LINEIS INSECABILIBUS

VENTORUM SITUS ET NOMINA

DE XENOPHANE ZENONE ET GORGIA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXVII.

INDEX CODICUM.

E. Parisiensis Regius 1853.	Pa. Parisiensis 2069.
L. Vaticanus 253.	Qa. Urbinas 38.
M. Urbinas 37.	Ra. Vaticanus 1302.
N. Vaticanus 258.	Sa. Laurentianus 60 19.
P. Vaticanus 1339.	Ta. Laurentianus 86 3.
Q. Marcianus 200.	Ua. Ottobonianus 45.
X. Ambrosianus H 50.	Va. Urbinas 108.
Ba. Palatinus Vaticanus 162.	Wa. Urbinas 44.
Ga. Marcianus 212.	Za. Laurentianus 87 21.
Ha. Marcianus 214.	c. Parisiensis 1861.
Ia. Laurentianus 57 33.	i. Parisiensis 2032.
Ka. Marcianus Append. 4 58.	n. Urbinas 39.
La. Marcianus 263.	p. Coislinianus 323.
Ma. Coislinianus 173.	q. Urbinas 76.
Na. Marcianus 215.	z. Parisiensis 2277.
Oa. Marcianus 216.	Lps. codex Lipsiensis.

ΠΕΡΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ.

ΑΠΛΑ τῶν χρωμάτων ἐστὶν ὅσα τοῖς στοιχείοις συνακο-
λουθεῖ, οἷον πυρὶ ^α καὶ ἀέρι καὶ ὕδατι καὶ γῇ. Ἄηρ μὲν ^β γὰρ
καὶ ὕδωρ καθ' ἑαυτὰ τῇ φύσει λευκά, τὸ δὲ πῦρ καὶ ὁ ἥλιος
ξανθά. Καὶ ἡ γῇ δ' ἐστὶ φύσει λευκή, παρὰ δὲ τὴν βαφὴν
πολύχρους φαίνεται. Δῆλον δ' ἐπὶ τῆς τέφρας τοῦτ' ἐστίν· ^α
ἐκκαυθέντος γὰρ τοῦ τὴν βαφὴν πεποιηκότος ὑγροῦ λευκή
γίνεται, οὐ παντελῶς δὲ διὰ τὸ τῷ καπνῷ βεβάσθαι μέλανι
ᾧοντι. Διὸ καὶ ἡ κοιλία ξανθὴ γίνεται, τοῦ φλογιοειδούς καὶ
μέλανος ἐπιχρώζοντος τὸ ὕδωρ. Τὸ δὲ μέλαν χρῶμα συνα- ³
κολουθεῖ τοῖς στοιχείοις εἰς ἄλληλα μεταβαλλόντων. Τὰ
δ' ἄλλα ^ε ἐκ τούτων εὐσύνοπτα τῇ μίξει κεραννυμένων ἀλλή-
λοις γίνεται. Τὸ δὲ σκότος ἐκλείποντος τοῦ φωτὸς γίνε-
ται. ^δ Τριχῶς γὰρ τὸ μέλαν ἡμῖν φαίνεται. Ἡ γὰρ ὅλως ⁴
τὸ μὴ ὁρώμενόν ἐστι ^ε τῇ φύσει ^ε μέλαν (ἀπάντων γὰρ τῶν
τοιούτων ἀνακλᾶται τι φῶς ^ε μέλαν), ^η ἢ ἀφ' ὧν μηδὲν ὅλως
^ι φέρεται φῶς πρὸς τὰς ὀψεις· τὸ γὰρ μὴ ὁρώμενον, ὅταν
ὁ περιέχων τόπος ὁράται, φαντασίαν ποιεῖ μέλανος. Φαί-
νεται δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ^κ ἡμῖν ἅπαντα ^ι μέλανα, ἀφ' ὧν
ἀραιὸν καὶ ὀλίγον ^μ ἰσχυρῶς ἀνακλᾶται τὸ φῶς. Διὸ καὶ αἱ ⁵
σκιαί φαίνονται μέλαιναι. Ὀμοίως δὲ καὶ τὸ ὕδωρ, ὅταν
^ν τραχυνθῇ, καθάπερ ἡ τῆς θαλάττης φρίκη· διὰ γὰρ τὴν
τραχύτητα τῆς ἐπιφανείας ὀλίγων τῶν ^ο αὐγῶν πρᾶσιππου-

Codices E.L.M.P.X.G^a.H^a. et nonnullis locis Q.i.p.

^α καὶ ἀέρι om. pr. G^a. ^β γὰρ] οὖν P.X.p, om. E.M.i. ^ε εὐσύνοπτα
ἐκ τούτων H^a. ^δ τριχῇ L.i. ^ε τὴν φύσιν G^a. ^ε μέλαν om. i. ^ε μέ-
λαν om. E.P.H^a. ^η ἢ om. M. ^ι φαίνεται i. ^κ ἅπαντα ἡμῖν L.G^a.H^a.
^ι μέλανα om. pr. G^a. ^μ ἰσχυρῶς om. i. ^ν ταραχθῇ L. ^ο αὐγῶν] αὐ-
τῶν P.

σῶν καὶ ^ρ διασπώμενου τοῦ φωτός, τὸ σκιερὸν μέλαν φαί-
νεται. Καὶ τὸ νέφος, ὅταν ^η πυκνὸν ἰσχυρῶς, διὰ τοῦτο.
69 Κατὰ τὰ ^τ αὐτὰ δὲ τοῖτοις καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ, ὅταν ^ς ἢ
μὴ παντελῶς ^ι διαδύνον τὸ φῶς. Καὶ γὰρ ταῦτα ^ν εἶναι δοκεῖ
μέλανα, βάθος ἔχοντα, διὰ τὸ παντελῶς ἀραιὰς ἀνακλά-
σθαι τὰς ἀκτίνας· τὰ γὰρ μεταξὺ ^ω μόρια τοῦ φωτὸς αὐτῶν
7 ἅπαντα ^ς εἶναι δοκεῖ ^γ μέλανα διὰ τὸ σκότος. Ὅτι δὲ τὸ
σκότος οὐ χρῶμα ἀλλὰ στέρησις ἐστὶ φωτός, οὐ χαλεπὸν ἐξ
ἄλλων τε πολλῶν καταμαθεῖν, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ^ς μηδὲ
αἰσθητὸν εἶναι τὸ πηλίκον καὶ ποῖον τι τῷ σχήματι τετύ-
8 χηκεν ὃν τὸ σκότος, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁρατῶν. Τὸ
δὲ φῶς ὅτι πυρὸς ἐστὶ χρῶμα, ὁλὸν ἐκ τοῦ μηδεμίαν ἄλ-
λην ἢ ταύτην ^ς ἔχον εὐρίσκεσθαι χροάν, καὶ διὰ τὸ ^ς μόνον
τοῦτο δι' ἑαυτοῦ ὁρατὸν γίνεσθαι, τὰ ^δ ἄλλα διὰ τοῦτον.
Ἐπισκεπτέον δὲ τοῦτο. Ἐνία γὰρ οὐκ ὄντα πῦρ οὐδὲ πυρὸς
9 εἶδη τὴν φύσιν φῶς ποιεῖν φαίνεται. Εἰ μὴ ἄρα τὸ μὲν τοῦ
πυρὸς ^δ χρῶμα φῶς ἐστίν, οὐ μέντοι καὶ τὸ φῶς πυρὸς ἐστὶ
χρῶμα ^ς μόνου, ἀλλ' ἐνδέχεται μὴ μόνῳ μὲν ὑπάρχειν τῷ
πυρὶ τὴν χροάν ταύτην, εἶναι μέντοι χρῶμα τὸ φῶς αὐτοῦ.
Οὐδενὶ ^ι γοῦν ἄλλῳ τὴν ὄρασιν αὐτοῦ συμβαίνει γίνεσθαι
πλὴν τῷ φωτί, καθάπερ καὶ τὴν τῶν ἄλλων ^ς σωμάτων
10 ἀπάντων τῇ ^η τοῦ σώματος φαντασίᾳ. Τὸ δὲ μέλαν χρῶμα
συμβαίνει γίνεσθαι, ὅταν ^ι ὁ ἀήρ καὶ ^κ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ πυρὸς
διακαυθῇ, διὸ καὶ πάντα τὰ ^λ καόμενα μελαινεται, καθάπερ
ξύλα καὶ ἄνθρακες σβεσθέντος τοῦ πυρὸς, καὶ ὁ ἐκ τοῦ κε-
ράμου καπνὸς ἐκκρινόμενου τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐν τῷ κεράμῳ
11 ὕγρου ^ω καὶ καομένου. Διὸ καὶ ^ς τοῦ καπνοῦ γίνεται μελάν-

^ρ διασπώμενων M.P. et pr. E. ^η κατὰ] καὶ E.M.G^a. ^τ αὐτὰ] τοι-
αῦτα M. et pr. E. ^ς ἢ παντελῶς μὴ P, ἤδη παντελῶς M. et pr. E.
^ι διαδύν pr. G^a, διατείνον M. ^ν εἶναι om. X. ^ω μόρια τοῦ] μορίου M.
^ς δοκεῖ εἶναι X.H^a. ^γ μέλαν H^a. ^ς μὴ X.G^a. ^ς ἔχον om. E.M.P.X.
^δ καὶ om. E.M.P.X. ^ς τοῦτο μόνον L.G^a.H^a. ^δ χρῶμα—ἐστὶ om. P.
^ς μόνον L.X. ^δ ὅν P, γὰρ L.H^a. ^ς ἀπάντων σωμάτων P. ^η τοῦ]
τοῦδε τοῦ X. ^ι ὁ om. M. et pr. E. ^κ τὸ om. M. ^λ καόμενα X.
^ω καὶ ante καομένου om. X. ^ς τῶν καπνῶν P.p.

τατος ὁ ἀπὸ τῶν πiónων καὶ λιπαρῶν, οἶον ἐλαίου ^ο καὶ πίττης καὶ δαδός, διὰ τὸ μάλιστα ταῦτα κάεσθαι καὶ συνέχειαν ποιεῖν. Μέλανα δὲ καὶ ταῦτα γίνεται, δι' ὅσων ρεῖ τὸ ὕδωρ, ὅταν ^ρ βρυθέντων ^q πρῶτον ἀναξηρανθῇ τὸ ὑγρόν, καθάπερ καὶ τὰ ἐν ^ι τοῖς τοίχοις κονιάματα. Ὅμοίως δὲ καὶ ¹² οἱ καθ' ὕδατος λίθοι· καὶ γὰρ οὗτοι ^α βρυθέντες, ὕστερον ^ι ἀποξηραίνοντο τῷ χρώματι γίνονται μέλανες. Τὰ μὲν οὖν ἀπλᾶ τῶν χρωμάτων ταῦτα καὶ τοσαῦτά ἐστιν.

Τὰ δ' ἄλλα ἐκ τούτων τῇ κράσει ^ν καὶ τῷ ^ω μᾶλλον καὶ ² ^z ἥττον γιγνόμενα πολλὰς καὶ ποικίλας ^γ ποιεῖ χρωμάτων φαντασίας. Κατὰ μὲν τὸ μᾶλλον καὶ ^z ἥττον, ὥσπερ τὸ φοινικοῦν καὶ τὸ ^α ἀλουργές, κατὰ δὲ τὴν κράσιν, ὥσπερ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ὅταν μιχθέντα φαιοῦ ποιήσῃ φαντασίαν. Διὸ τὸ μέλαν καὶ σκιερὸν τῷ φωτὶ ^β μιγνύμενον φοινικοῦν. Τὸ γὰρ μέλαν μιγνύμενον τῷ ^ε τε τοῦ ἡλίου καὶ τῷ ³ ἀπὸ τοῦ πυρὸς φωτὶ ^δ θεωροῦμεν αἰεὶ γιγνόμενον φοινικοῦν, καὶ τὰ μέλανα πυρωθέντα πάντα ^ε εἰς χρῶμα ^ι μεταβάλλοντα φοινικοῦν· αἶ τε γὰρ ^ε καπνώδεις φλόγες καὶ οἱ ἄνθρακες, ὅταν ^δ σι διακεκαυμένοι, φαίνονται χρῶμα ἔχοντες φοινικοῦν. Τὸ δ' ^h ἀλουργές εὐανθές μὲν γίνεται καὶ λαμπρόν, ὅταν τῷ ³ μετρίῳ ^ι λευκῷ καὶ σκιερῷ κραθῶσιν ἀσθενεῖς αἱ τοῦ ἡλίου αἰγαί. Διὸ καὶ περὶ ἀνατολᾶς καὶ δύσεως ὁ ἀήρ ^κ πορφυροειδὴς ἔστιν ὅτε φαίνεται, περὶ ἀνατολὴν καὶ δύσιν ὄντος τοῦ ἡλίου ἀσθενεῖς γὰρ οὐσαι τότε μάλιστα πρὸς σκιερὸν ὄντα τὸν ἀέρα προσβάλλουσιν. Φαίνεται δὲ καὶ ^ι ἡ ¹ θάλαττα ⁴ ^μ πορφυροειδὴς, ὅταν τὰ κύματα μετεωριζόμενα κατὰ τὴν ἑγκλισιν σκιασθῇ· πρὸς γὰρ τὸν ^ν ταύτης κλισμὸν ἀσθενεῖς

^ο καὶ post ἐλαίου om. P. ^ρ βρυθέντων X, κρυθέντων L, βρυθέντα E.M.G^a.H^a. ^q πρότερον X. ^ι τοῖς om. L.G^a. ^α βρυθέντες X, κρυθέντες L. ^ι ἀποξηρανθέντες γίνονται τῷ χρώματι L.G^a.H^a. ^ν καὶ τὸ L, κατὰ τὸ P. ^ω μᾶλλον] μᾶλλον τε E.M.P.X. ^z ἥττον] τῷ ἥττον L.G^a.H^a. ^γ χρωμάτων ποιεῖ E.P. ^z ἥττον] τὸ ἥττον E.L.P.G^a.H^a. ^α ἀλουργόν L. ^β μιγνυμένων M. ^ε τε] τε ἀπὸ L.G^a.H^a. ^δ θεωρούμενον H^a. ^ε εἰς] εἰς M. ^ι φοινικοῦν μετ. P. ^ε καπνοειδὲς G^a. et pr. H^a. ^h ἀλουργόν G^a. ^ι λευκῷ] λαμπρῷ X. ^κ πορφυροειδὲς L. ^ι θάλασσα P. ^μ πυροειδὴς E. ^ν ταύτης om. X.

ο αὐτοῦ τοῦ ἡλίου αὐγαὶ προσβάλλονται ποιοῦσι φαίνεσθαι τὸ χρώμα ἀλουργές. Ὁ καὶ ἐπὶ τῶν πτερωμάτων θεωρεῖται γιγνόμενον ἐντεινόμενα γάρ ῥ πως πρὸς τὸ φῶς ἀλουργές ἔχει τὸ χρώμα. Ἐλάττονος δὲ τοῦ φωτὸς προσβάλλοντος ζοφερόν, ὃ καλοῦσιν ὄρφνιον πολὺ δὲ καὶ τῷ πρώτῳ μέλανι κραθὲν ῥ φοινικοῦν. Εὐανθὲς δ' ὃν καὶ στίλβον εἰς τὸ φλογοειδές ὁ χρώμα μεταβάλλει. Κατὰ γὰρ τὴν πρὸς ἄλληλα κράσιν οὕτως ληπτέον, ἐξ ὑποκειμένου τε θεωρημένου χρώματος ποιοῦντας τὴν μίξιν, ἀλλὰ μὴ πάντων ὁμοίαν γένεσιν 6 ποιοῦντας. Ἔστι γὰρ ὁ τῶν ὁ χρωμάτων οὐχ ἁπλῶ μὲν, λόγον δ' ἔχει πρὸς τινα ὁ τὸν αὐτὸν τῶν συνθέτων ὅνπερ ὅτ' ἁπλῶ πρὸς ἑαυτά, διὰ τὸ τὰ ἁπλῶ πρὸς μίξιν ἐνὸς ἔχειν, καὶ μὴ εὐσημον ὁ ἐν τῷ παντί, καὶ προστεωρημένον κατα- 7 σκευάζειν ὁμοίως. Τὴν γὰρ τοῦ ἀλουργοῦ ἢ ὁ φοινικιοῦ κράσιν λέγοντας ἀνάγκη ὁμοίως ὁ τοῖς ὁ ἐκ τούτων μιγνύμενοις καὶ ποιοῦσιν ἄλλην χροάν τὴν γένεσιν ὁ διηγέσθαι, καὶ 8 μὴ ὁμοίαν ἔμφασιν ποιεῖν. Διόπερ ἐκ τοῦ προκατεσκευασμένου ληπτέον καὶ θεωρητέον τὴν κράσιν, οἷον ὅτι τὸ οἰνωπὸν χρώμα γίνεται, ὅταν ἀκράτῳ τῷ μέλανι καὶ στίλβοντι κραθῶσιν αὐγαὶ ἡροειδεῖς, ὥσπερ καὶ αἱ τῶν βοτρυῶν ῥάγες· καὶ γὰρ τούτων οἰνωπὸν φαίνεται τὸ χρώμα ἐν τῷ πεπαίνεσθαι· ὁ μελαινομένων γὰρ τὸ φοινικοῦν εἰς ὁ τὸ ἀλουργές 9 μεταβάλλει. Κατὰ δὲ τὸν ὑποδεδειγμένον τρόπον θεωρητέον πάσας ὁ τὰς ὁ τῶν χρωμάτων διαφοράς, ἐκ κινήσεως τὴν ὁμοιότητα λαμβάνοντας ὁ κατ' αὐτὸ τὸ φαινόμενον, τὴν ἐν ἐκάστῳ μίξιν ὁμοιοῦντας καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ἐν γενέσει τινὲ καὶ κράσει ποιοῦντων φαντασίαν, ὁ καὶ πίστιν

ο ἡ τοῦ ἡλίου αὐγὴ X. ῥ πως om. M. ῥ φοινικοῦν E.X. ὃν post στίλβον G^a.H^a, utrobique L. ὁ χρώμα om. G^a.H^a. ὁ τῶν om. P.X. ὁ χρωμάτων εἶδη οὐχ X. ὁ ἁπλῶς L. et pr. G^a. ὁ τῶν αὐτῶν M. ὁ τὰ ἁπλῶ πρὸς] τὰ ἁπλῶ πῶς L.P.Q.G^a.H^a.p. et corr. E, ἁπλῶ πῶς X, πλάτος M.i. et pr. E. ὁ καὶ προτεωρημένον ἐν τῷ παντί X. ὁ φοινικιοῦ L.P.X.G^a.H^a. ὁ τοῖς] καὶ τοῖς P. ὁ ἐκ om. E.M. ὁ διηγούμενου E.M.i, λέγειν γίνεσθαι P.X.p. ὁ μελαινομένων G^a. ὁ τὸ post eis om. M. ὁ τὰς om. P. ὁ διαφοράς τῶν χρωμάτων G^a. ὁ καθ' αὐτὸ L.G^a.H^a. ὁ καὶ τὴν πίστιν X.

προσφερομένους. Δεῖ δὲ καὶ πάντων τούτων ποιεῖσθαι τὴν ¹⁰ θεωρίαν μὴ καθάπερ οἱ ζωγράφοι τὰ χρώματα ταῦτα ¹κεραννύντας, ἀλλ' ἀπὸ τῶν εἰρημένων τὰς ἀνακλωμένας ἀνγὰς πρὸς ²ἀλλήλας συμβάλλοντας· μάλιστα ³γὰρ δύναιτ' ἂν τις κατὰ φύσιν θεωρῆσαι τὰς τῶν χρωμάτων κράσεις. Τὰς ¹¹δὲ πίστεις καὶ τὰ ὅμοια δεῖ ἐν οἷς ἡ γένεσις ἔσται φανερά τῶν χρωμάτων. Ταῦτα δὲ μάλιστα ἔστι τό τ' ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ· κεραννύμενα γὰρ τῷ ⁴μᾶλλον καὶ ἦττον ταῦτα μάλιστα πάσας ὡς εἰπεῖν τὰς χροὰς ἀποτελεῖ. ⁵Ἐπιληπτέον δὲ ⁶καὶ ⁷ἀπὸ ¹²τῶν ἄλλων χρωμάτων ταῖς ἀνγαῖς κεραννυμένων τὴν ὁμοιότητα· οἱ γὰρ ἄνθρακες καὶ ὁ καπνὸς καὶ ὁ ἰὸς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὰ πτερώματα κεραννύμενα τὰ μὲν ταῖς τοῦ ἡλίου ἀνγαῖς, τὰ δὲ ταῖς τοῦ πυρός, πολλὰς καὶ ποικίλας ποιοῦσι μεταβολὰς χρωμάτων. Τὰ δὲ καὶ τῇ πέψει θεωρητέον, ⁸γιγνόμενα ἐν ⁹φυτοῖς καὶ καρποῖς καὶ τριχώμασι καὶ πτερώμασι καὶ τοῖς τοιοῦτοις πᾶσιν.

Δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν τὸ πολυειδὲς καὶ ¹⁰τὸ ἄπειρον τῶν ³χρωμάτων, διὰ πόσα συμβαίνει γίνεσθαι. Εὐρήσομεν γὰρ ¹¹ἥτοι διὰ τὸ τῷ φωτὶ καὶ ταῖς σκιαῖς ἀνίσως καὶ ἀνωμάλως λαμβάνεσθαι· καὶ γὰρ αἱ σκιαὶ καὶ τὸ φῶς κατὰ τὸ μᾶλλον ¹²καὶ ἥττον πολὺ διαφέρουσιν αὐτῶν, ὥστε καὶ καθ' αὐτὰς ¹καὶ μετὰ ²τῶν χρωμάτων μιγνύμεναι ποιοῦσι μεταβολὰς χρωμάτων, ἢ τῷ τὰ κεραννύμενα τῷ πλήθει καὶ ταῖς δυνάμεσι διαφέρειν, ἢ ³τῷ λόγους ἔχειν μὴ τοὺς αὐτοὺς. Πολλὰς γὰρ καὶ τὸ ἀλουργές ἔχει διαφορὰς καὶ τὸ ⁴φοινικιοῦν ⁵καὶ τὸ λευκὸν καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα μίξιν καὶ εἰλικρίνειαν αὐτῶν. Ποιεῖ δὲ διαφορὰν καὶ τὸ λαμπρὸν ἢ στίλβον εἶναι

¹ κεραννύντες H^a. ² ἀλλήλα E.M. ³ γὰρ om. P. ⁴ ἥττον καὶ μᾶλλον G^a. ⁵ ἐκλεπτέον X. ⁶ καὶ om. X. ⁷ ἐπὶ H^a. ⁸ γινόμενα P. ⁹ φυτοῖς τε καὶ G^a.H^a. ¹⁰ τὸ post καὶ om. X. ¹¹ ἥτι G^a, εἴτι M. ¹² καὶ τὸ ἥττον X. ¹ καὶ om. M. ² τῶν om. X. ³ τῷ τοὺς λόγους P. ⁴ φοινικιοῦν L.M.P.X.G^a.H^a. ⁵ καὶ τὸ λευκὸν om. X.

3 τὸ μιγνύμενον ἢ τοῦναντίον αὐχμηρὸν καὶ ἀλαμπές. Ὑἱστὶ
 δὲ τὸ στίλβον οὐκ ἄλλο τι ἢ συνέχεια φωτὸς καὶ πυκνότης.
 Τὸ ^d γὰρ χρυσοειδὲς γίνεται, ὅταν ^e τὸ ξανθὸν καὶ τὸ ἑλιω-
 δες πυκνωθὲν ἰσχυρῶς στίλβῃ. Διὸ καὶ οἱ τῶν περιστερῶν
 τράχηλοι καὶ ^g τῶν ὑδάτων οἱ σταλαγμοὶ φαίνονται χρυσο-
 4 ειδεῖς τοῦ φωτὸς ἀνακλωμένου. Ὑἱστὶ δὲ ^h λειοῦμενα τρί-
 ψει καὶ δυνάμεσί τιςιν ἀλλοίας ἴσχει καὶ ποικίλας ⁱ χροάς,
 ὥσπερ καὶ ὁ ἄργυρος παρατριβόμενος καὶ χρυσὸς καὶ χαλκὸς
 5 καὶ σίδηρος. Καί τινα γένη λίθων διαφόρους ποιεῖ χροάς,
 καθάπερ ^k καὶ . . . μέλαινα ^l γὰρ οὔσαι λευκὰς γράφουσι
 γραμμάς, διὰ τὸ πάντων τῶν τοιούτων τὰς μὲν ἐξ ἀρχῆς
 συστάσεις ἐκ μικρῶν εἶναι μορίων καὶ πυκνῶν καὶ μελάνων,
 ὑπὸ δὲ τῆς ἐν ^m τῇ γενέσει βαφῆς ἀπάντων τῶν πόρων κε-
 χρωσμένων δι' ὧν ⁿ διελήλυθεν αὐτῶν ἡ βαφή, ἄλλην ἐσχη-
 6 κέναι τὴν τοῦ χρώματος φαντασίαν. Ὁ ^o δ' ἀποτριβόμενος
 ὁ ^p αὐτῶν οὐκέτι γίνεται χρυσοειδὲς οὐδὲ χαλκοειδὲς οὐδ'
 ἄλλην οὐδεμίαν ^q τοιαύτην ἔχων ^r χροίαν, ἀλλὰ πάντως ^s μέ-
 λας, διὰ τὸ τοὺς μὲν πόρους ^t παρατριβομένων αὐτῶν ἀναρ-
 7 ρήγνυσθαι, δι' ὧν ἡ βαφή διελήλυθε, φύσει δὲ καὶ ^u τῶν αὐτῶν
 εἶναι. Τοῦ γὰρ ^v προτέρου χρώματος οὐκέτι ὄντος ἡμῖν φα-
 νεροῦ παρὰ τὸ διασπᾶσθαι τὴν βαφήν, τὸ κατὰ φύσιν ὑπάρ-
 χον αὐτοῖς χρῶμα ὁρῶμεν· διὸ καὶ πάντα φαίνεται μέλαινα.
 Ἐν δὲ τῷ παρατρίβεσθαι πρὸς ὁμαλές ^w καὶ λείον ^x ἕκαστον
 τούτων, καθάπερ καὶ πρὸς τὰς βασάνους, ^y ἀποβάλλοντα
 ἀπολαμβάνει ^z πάλιν τὴν χροάν ἐν τῇ συνάψει καὶ συνεχείᾳ,
 8 τὸ τῆς βαφῆς διαφαινόμενον. Ἐπὶ δὲ τῶν καυστῶν καὶ δια-
 λυομένων καὶ τηκομένων ἐν τῷ πυρὶ ^a ταῦτα πλείστας ἔχει

^d γὰρ] δὲ L. ^e τὸ ξ. καὶ om. Q.G^a. ^f Ἰλυῶδες M, ἰλῶδες L.H^a.
^g οἱ γ. τῶν ὑδάτων P. ^h λυόμενα M.X. et fortasse pr. E. ⁱ χροαῖς
 E.P.X. ^k post καὶ M.i. lacunam litterarum sex septemve, E. trium.
^l γὰρ om. L.P.X.G^a.H^a. ^m τῇ om. P. ⁿ ἐλήλυθεν P.X. ^o ὑπ' E.X.
^p ἔχων τοιαύτην P. ^q χροάν L. ^r μέλαν E.M.P.G^a. ^s περιτριβο-
 μένων G^a. ^t τὸν αὐτῶν E, τὸ αὐτῶν G^a.H^a, τὸν αὐτὸν M.P.X.i. ^v προ-
 τέρου τούτων χρ. M.P. ^w καὶ] τι καὶ P, om. E.M. ^x ἕκαστόν τι τού-
 των M, τούτων ἕκαστον L.G^a.H^a. ^y ἀποβαλόντα P, ἀποβάλλουσαι E.M.
^z πᾶσαν L.H^a. ^a ταύτας ἔχει πλείστας M.

χροάς, ὅσων ὁ καπνός ἐστι λεπτὸς καὶ ἀεροειδής καὶ τὰ χρώ-
 ματα σκιώδη, ὥσπερ ὃ τε ἀπὸ τοῦ θείου καὶ τῶν ἰωμένων
^bχαλκείων, καὶ ὅσα ἐστὶ πυκνὰ καὶ λεῖα, καθάπερ ὁ ἄργυρος.
 Ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ὅσα σκιώδεις ἔχει τὰς ^cχροάς ^dκαὶ λειώ-
 9 τητος μετέχει, ὥσπερ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ νέφη καὶ τὰ ^eπτερώ-
 ματα τῶν ὀρνίθων· καὶ γὰρ ταῦτα διὰ ^fτε ^gτὴν λειότητα
 καὶ τὰς προσπιπτούσας αὐγὰς, ἄλλοτε ^hἄλλως κεραυνν-
 μένας, παιεῖ ⁱδιαφόρους τὰς χροάς, καθάπερ καὶ τὸ σκότος.
 Τῶν δὲ χρωμάτων οὐδὲν ὁρῶμεν ^kεἰλικρινές οἶόν ἐστιν, ἀλλὰ ^l
 πάντα κεκραμένα ἐν ¹ἐτέροις· καὶ γὰρ ^mἀν ⁿμηδενὶ τῶν ἄλ-
 λων, ταῖς γε τοῦ φωτὸς αὐγαῖς καὶ ταῖς σκιαῖς κεραυνύμενα
 ἁλλοῖα, καὶ οὐχ οἷά ἐστι, φαίνεται. Διὸ καὶ τὰ ἐν σκιᾷ ^o
 θεωρούμενα καὶ ἐν φωτὶ καὶ ἡλίῳ, καὶ σκληρᾷ αὐγῇ ἢ μαλα-
 κῇ, ^pκαὶ κατὰ τὰς ἐγκλίσεις οὕτως ἢ οὕτως ^qἔχοντι, καὶ
 κατὰ τὰς ἄλλας διαφοράς, ἁλλοῖα φαίνεται. Καὶ ταῖς πρὸς
 τῷ πυρὶ καὶ τῇ σελήνῃ, καὶ ταῖς τῶν λύχνων αὐγαῖς, ^rδιὸ
 καὶ τὸ φῶς ἐκάστου τούτων ἁλλοιοτέραν ἔχει χροάν. Καὶ ^s
 τῇ πρὸς ἄλληλα δὲ ^tμίξει τῶν χρωμάτων· δι' ἀλλήλων γὰρ
^uφερόμενα χρώζεται. Τὸ γὰρ φῶς ὅταν προσπεσὸν ὑπὸ
 τινων χρωσθῇ, καὶ ^vγέννηται ^wφοινικιοῦν ἢ ποῶδες, καὶ τὸ
 ἀνακλασθὲν προσπέσῃ πρὸς ἕτερόν τι χρῶμα, πάλιν ὑπ' ἐκεί-
 νου κεραυνύμενον ἄλλην τινὰ λαμβάνει τοῦ χρώματος κρᾶσιν.
 Καὶ τοῦτο ^xπάσχων συνεχῶς μὲν οὐκ αἰσθητῶς δὲ ἐνίστε ^y
^zπαραγίνεται πρὸς τὰς ὀψεις ἐκ πολλῶν μὲν κεκραμένον
 χρωμάτων, ἐνὸς ^{aa}δὲ τινος τῶν μάλιστα ἐπικρατούντων ^{bb}ποι-
 οῦν τὴν αἴσθησιν. Διὸ καὶ καθ' ὕδατος ὕδατοειδῇ ^{cc}μᾶλλον
 φαίνεται, καὶ τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις ὁμοίως ^{dd}ἔχοντα χροάς

^b χαλκίων E.P, χαλκῶν X. ^c χροιάς P.X. ^d καὶ om. L. ^e τῶν
 ὀρνίθων πτερόματα P. ^f τε] τε τὰς αὐγὰς καὶ E.L.M.P.X.G^a.H^a.
^g τὰς λειότητας H^a. ^h ἄλλως] ἄλλην L.H^a. ⁱ διαφόρους P. ^k οἶον
 εἰλικρινές M. ^l ἐτέροις] ἀλλήλοις P. ^m μηδέν X. ⁿ καὶ ante κατὰ
 om. H^a. ^o ἔχοντα L.X. ^p διὸ—ἔχει] διὰ τὸ—ἔχειν L. ^q τῶν χρω-
 μάτων μίξει L.G^a.H^a. ^r φαινόμενα P. ^s γίνεται L.G^a.H^a. ^t φοι-
 κιοῦν L.P.X.G^a.H^a. ^u πάσχων X. ^v περιγίνεται pr. G^a. ^x δὲ ἢ τινος
 E.M. ^y ποιεῖ P. ^z μᾶλλον om. P. ^{aa} ἔχοντα τὰς χροάς X.

ga 112.133
A

7939
42-37
11-7

ARISTOTELIS

DE COLORIBUS

DE AUDIBILIBUS

PHYSIOGNOMONICA

DE PLANTIS

DE MIRABILIBUS AUSCULTATIONIBUS

MECHANICA

DE LINEIS INSECABILIBUS

VENTORUM SITUS ET NOMINA

DE XENOPHANE ZENONE ET GORGIA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXVII.

INDEX CODICUM.

E. Parisiensis Regius 1853.	Pa. Parisiensis 2069.
L. Vaticanus 253.	Q^a. Urbinas 38.
M. Urbinas 37.	R^a. Vaticanus 1302.
N. Vaticanus 258.	S^a. Laurentianus 60 19.
P. Vaticanus 1339.	T^a. Laurentianus 86 3.
Q. Marcianus 200.	U^a. Ottobonianus 45.
X. Ambrosianus H 50.	V^a. Urbinas 108.
B^a. Palatinus Vaticanus 162.	W^a. Urbinas 44.
G^a. Marcianus 212.	Z^a. Laurentianus 87 21.
H^a. Marcianus 214.	c. Parisiensis 1861.
I^a. Laurentianus 57 33.	i. Parisiensis 2032.
K^a. Marcianus Append. 4 58.	n. Urbinas 39.
L^a. Marcianus 263.	p. Coislinianus 323.
M^a. Coislinianus 173.	q. Urbinas 76.
N^a. Marcianus 215.	z. Parisiensis 2277.
O^a. Marcianus 216.	Lps. codex Lipsiensis.

ΠΕΡΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ.

ΑΠΛΑ τῶν χρωμάτων ἐστὶν ὅσα τοῖς στοιχείοις συνακο-
λουθεῖ, οἷον πυρὶ ^α καὶ ἀέρι καὶ ὕδατι καὶ γῇ. Ἄηρ μὲν ^β γὰρ
καὶ ὕδωρ καθ' ἑαυτὰ τῇ φύσει λευκά, τὸ δὲ πῦρ καὶ ὁ ἥλιος
ξανθά. Καὶ ἡ γῇ ^δ ἐστὶ φύσει λευκή, παρὰ δὲ τὴν βαφὴν
πολύχρους φαίνεται. Δῆλον ^δ ἐπὶ τῆς τέφρας τοῦτ' ἐστίν·
ἐκκαυθέντος γὰρ τοῦ τὴν βαφὴν πεποιηκότος ὑγροῦ λευκὴ
γίνεται, οὐ παντελῶς δὲ διὰ τὸ τῷ καπνῷ βεβῆσθαι μέλανι
ᾧοντι. Διὸ καὶ ἡ κονία ξανθὴ γίνεται, τοῦ φλογοειδοῦς καὶ
μέλανος ἐπιχρῶζοντος τὸ ὕδωρ. Τὸ δὲ μέλαν χρῶμα συνα-
κολουθεῖ τοῖς στοιχείοις εἰς ἄλληλα μεταβαλλόντων. Τὰ
^δ ἄλλα ^ε ἐκ τούτων εὐσύνοπτα τῇ μίξει κεραννυμένων ἀλλή-
λοις γίνεται. Τὸ δὲ σκότος ἐκλείποντος τοῦ φωτὸς γίνε-
ται. ^δ Τριχῶς γὰρ τὸ μέλαν ἡμῖν φαίνεται. Ἡ γὰρ ὅλως ^δ
τὸ μὴ ὁρώμενόν ἐστι ^ε τῇ φύσει ^ς μέλαν (ἀπάντων γὰρ τῶν
τοιούτων ἀνακλᾶται τι φῶς ^ς μέλαν), ^β ἢ ἀφ' ὧν μηδὲν ὅλως
^ι φέρεται φῶς πρὸς τὰς ὀψεις· τὸ γὰρ μὴ ὁρώμενον, ὅταν
ὁ περιέχων τόπος ὁράται, φαντασίαν ποιεῖ μέλανος. Φαί-
νεται δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ^κ ἡμῖν ἅπαντα ^ι μέλανα, ἀφ' ὧν
ἀραιὸν καὶ ὀλίγον ^μ ἰσχυρῶς ἀνακλᾶται τὸ φῶς. Διὸ καὶ αἱ ^ς
σκιαί φαίνονται μέλαιναί. Ὅμοιως δὲ καὶ τὸ ὕδωρ, ὅταν
^ν τραχυνθῇ, καθάπερ ἡ τῆς θαλάττης φρίκη· διὰ γὰρ τὴν
τραχύτητα τῆς ἐπιφανείας ὀλίγων τῶν ^ο αὐγῶν πρᾶσιπτον-

Codices E.L.M.P.X.G^a.H^a. et nonnullis locis Q.i.p.

^α καὶ ἀέρι om. pr. G^a. ^β γὰρ] οὐν P.X.p, om. E.M.i. ^ε εὐσύνοπτα
ἐκ τούτων H^a. ^δ τριχῇ L.i. ^ε τὴν φύσιν G^a. ^ς μέλαν om. i. ^ς μέ-
λαν om. E.P.H^a. ^β ἢ om. M. ^ι φαίνεται i. ^κ ἅπαντα ἡμῖν L.G^a.H^a.
^ι μέλανα om. pr. G^a. ^μ ἰσχυρῶς om. i. ^ν τραχυνθῇ L. ^ο αὐγῶν] αὐ-
τῶν P.

σῶν καὶ ῥ διασπώμενου τοῦ φωτός, τὸ σκιερὸν μέλαν φαί-
νεται. Καὶ τὸ νέφος, ὅταν ῥ πυκνὸν ἰσχυρῶς, διὰ τοῦτο.
69 Κατὰ τὰ ῥ αὐτὰ δὲ τούτοις καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ, ὅταν ῥ ἢ
μὴ παντελῶς ῥ διαδύνον τὸ φῶς. Καὶ γὰρ ταῦτα ῥ εἶναι δοκεῖ
μέλανα, βάθος ἔχοντα, διὰ τὸ παντελῶς ἀραιὰς ἀνακλά-
σθαι τὰς ἀκτῖνας· τὰ γὰρ μεταξὺ ῥ μόρια τοῦ φωτός αὐτῶν
7 ἅπαντα ῥ εἶναι δοκεῖ ῥ μέλανα διὰ τὸ σκότος. Ὅτι δὲ τὸ
σκότος οὐ χρῶμα ἀλλὰ στέρησις ἐστὶ φωτός, οὐ χαλεπὸν ἐξ
ἄλλων τε πολλῶν καταμαθεῖν, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ῥ μηδὲ
αἰσθητὸν εἶναι τὸ πηλίκον καὶ ποῖόν τι τῷ σχήματι τετύ-
8 χηκεν ὃν τὸ σκότος, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁρατῶν. Τὸ
δὲ φῶς ὅτι πυρὸς ἐστὶ χρῶμα, δῆλον ἐκ τοῦ μηδεμίαν ἄλ-
λην ἢ ταύτην ῥ ἔχον εὐρίσκεσθαι χροάν, καὶ διὰ τὸ ῥ μόνον
τοῦτο δι' εἰαυτοῦ ὁρατὸν γίνεσθαι, τὰ δ' ἄλλα διὰ τούτου.
Ἐπισκεπτέον δὲ τούτο. Ἐνία γὰρ οὐκ ὄντα πῦρ οὐδὲ πυρὸς
9 εἶδη τὴν φύσιν φῶς ποιεῖν φαίνεται. Εἰ μὴ ἄρα τὸ μὲν τοῦ
πυρὸς ῥ χρῶμα φῶς ἐστίν, οὐ μέντοι καὶ τὸ φῶς πυρὸς ἐστὶ
χρῶμα ῥ μόνου, ἀλλ' ἐνδέχεται μὴ μόνῳ μὲν ὑπάρχειν τῷ
πυρὶ τὴν χροάν ταύτην, εἶναι μέντοι χρῶμα τὸ φῶς αὐτοῦ.
Οὐδενὶ ῥ γοῦν ἄλλῃ τὴν ὄρασιν αὐτοῦ συμβαίνει γίνεσθαι
πλὴν τῷ φωτί, καθάπερ καὶ τὴν τῶν ἄλλων ῥ σωμάτων
10 ἀπάντων τῇ ῥ τοῦ σώματος φαντασίᾳ. Τὸ δὲ μέλαν χρῶμα
συμβαίνει γίνεσθαι, ὅταν ῥ ὁ ἀήρ καὶ ῥ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ πυρὸς
διακαυθῇ, διὸ καὶ πάντα τὰ ῥ καίμενα μελαίνονται, καθάπερ
ξύλα καὶ ἄνθρακες σβεσθέντος τοῦ πυρὸς, καὶ ὁ ἐκ τοῦ κε-
ράμου καπνὸς ἐκκρινόμενος τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐν τῷ κεράμῳ
11 ὑγροῦ ῥ καὶ καομένου. Διὸ καὶ ῥ τοῦ καπνοῦ γίνεται μελάν-

ῥ διασπώμενον M.P. et pr. E. ῥ κατὰ] καὶ E.M.G^a. ῥ αὐτὰ] τοι-
αῦτα M. et pr. E. ῥ ἢ παντελῶς μὴ P, ἤδη παντελῶς M. et pr. E.
ῥ διαδύν pr. G^a, διατείνον M. ῥ εἶναι om. X. ῥ μόρια τοῦ] μορίου M.
ῥ δοκεῖ εἶναι X.H^a. ῥ μέλαν H^a. ῥ μὴ X.G^a. ῥ ἔχον om. E.M.P.X.
ῥ καὶ om. E.M.P.X. ῥ τοῦτο μόνον L.G^a.H^a. ῥ χρῶμα—ἐστὶ om. P.
ῥ μόνον L.X. ῥ ὅν P, γὰρ L.H^a. ῥ ἀπάντων σωμάτων P. ῥ τοῦ]
τοῦδε τοῦ X. ῥ ὁ om. M. et pr. E. ῥ τὸ om. M. ῥ καίμενα X.
ῥ καὶ ante καομένου om. X. ῥ τῶν καπνῶν P.p.

τατος ὁ ἀπὸ τῶν πiónων καὶ λιπαρῶν, οἶον ἐλαίου ^ο καὶ πίτ-
της καὶ δαδός, διὰ τὸ μάλιστά ταῦτα κάεσθαι καὶ συνέχειαν
ποιεῖν. Μέλانا δὲ καὶ ταῦτα γίνεται, δι' ὧν ρεῖ τὸ
ὔδαρ, ὅταν ^ρ βρυωθέντων ^ι πρῶτον ἀναξηρανθῇ τὸ ὑγρόν, κα-
θάπερ καὶ τὰ ἐν ^ι τοῖς τοίχοις κονιάματα. Ὁμοίως δὲ καὶ ¹²
οἱ καθ' ὕδατος λίθοι· καὶ γὰρ οὗτοι ^α βρυωθέντες, ὕστερον
^ι ἀποξηραίνονται τῷ χρώματι γίνονται μέλανες. Τὰ μὲν οὖν
ἀπλὰ τῶν χρωμάτων ταῦκα καὶ τοσαῦτά ἐστιν.

Τὰ δ' ἄλλα ἐκ τούτων τῇ κράσει ^ν καὶ τῷ ^ω μᾶλλον καὶ ²
^κ ἥττον γιγνόμενα πολλὰς καὶ ποικίλας ^γ ποιεῖ χρωμάτων
φαντασίας. Κατὰ μὲν τὸ μᾶλλον καὶ ^z ἥττον, ὥσπερ τὸ
φοινικοῦν καὶ τὸ ^α ἀλουργές, κατὰ δὲ τὴν κράσιν, ὥσπερ τὸ
λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ὅταν μιχθέντα φαιοῦ ποιήσῃ φαντα-
σίαν. Διὸ τὸ μέλαν καὶ σκιερὸν τῷ φωτὶ ^β μιγνύμενον φοι-
νικοῦν. Τὸ γὰρ μέλαν μιγνύμενον τῷ ^ε τε τοῦ ἡλίου καὶ τῷ ²
ἀπὸ τοῦ πυρὸς φωτὶ ^δ θεωρούμεν αἰεὶ γιγνόμενον φοινικοῦν,
καὶ τὰ μέλανα πυρωθέντα πάντα ^ε εἰς χρῶμα ^ι μεταβάλλοντα
φοινικοῦν· αἱ γὰρ ^ε καπνώδεις φλόγες καὶ οἱ ἄνθρακες,
ὅταν ὦσι διακεκαυμένοι, φαίνονται χρῶμα ἔχοντες φοινικοῦν.
Τὸ δ' ^h ἀλουργές εὐανθές μὲν γίνεται καὶ λαμπρόν, ὅταν τῷ ³
μετρίῳ ^ι λευκῷ καὶ σκιερῷ κραθῶσιν ἀσθενεῖς αἱ τοῦ ἡλίου
αὐγαί. Διὸ καὶ περὶ ἀνατολὰς καὶ δύσεις ὁ ἀῆρ ^κ πορφυ-
ροειδὴς ἐστίν ὅτε φαίνεται, περὶ ἀνατολὴν καὶ δύσιν ὄντος
τοῦ ἡλίου· ἀσθενεῖς γὰρ οὔσαι τότε μάλιστα πρὸς σκιερὸν
ὄντα τὸν αέρα προσβάλλουσιν. Φαίνεται δὲ καὶ ἡ ¹ θάλαττα ⁴
^μ πορφυροειδής, ὅταν τὰ κύματα μετεωρίζόμενα κατὰ τὴν
ἐγκλισιν σκιασθῇ· πρὸς γὰρ τὸν ^ν ταύτης κλισμὸν ἀσθενεῖς

^ο καὶ post ἐλαίου om. P. ^ρ βρωθέντων X, κρυωθέντων L, βρυωθέντα E.M.Ga.Ha. ^ι πρότερον X. ^ι τοῖς om. L.Ga. ^α βρωθέντες X, κρυω-
θέντες L. ^ι ἀποξηρανθέντες γίνονται τῷ χρώματι L.Ga.Ha. ^ν καὶ τὸ L,
κατὰ τὸ P. ^ω μᾶλλον] μᾶλλον τε E.M.P.X. ^κ ἥττον] τῷ ἥττον
L.Ga.Ha. ^γ χρωμάτων ποιεῖ E.P. ^z ἥττον] τὸ ἥττον E.L.P.Ga.Ha.
^α ἀλουργόν L. ^β μιγνύμενον M. ^ε τε] τε ἀπὸ L.Ga.Ha. ^δ θεωρού-
μενον Ha. ^ε εἰς] εἰς M. ^ι φοινικοῦν μετ. P. ^ε καπνώδεις Ga. et
pr. Ha. ^h ἀλουργόν Ga. ^ι λευκῷ] λαμπρῷ X. ^κ πορφυροειδής L.
¹ θάλασσα P. ^μ πυροειδής E. ^ν ταύτης om. X.

ο αἱ τοῦ ἡλίου αὐγαὶ προσβάλλουσαι ποιοῦσι φαίνεσθαι τὸ χρώμα ἀλουργές. Ὁ καὶ ἐπὶ τῶν πτερωμάτων θεωρεῖται γιγνόμενον ἐντεινόμενα γὰρ ρ πῶς πρὸς τὸ φῶς ἀλουργές 5 ἔχει τὸ χρώμα. Ἐλάττονος δὲ τοῦ φωτὸς προσβάλλοντος ζοφερόν, ὃ καλοῦσιν ὄρφνιον πολὺ δὲ καὶ τῷ πρώτῳ μέλανι κραθὲν ς φοινικούν. Εὐανθὲς δ' ρ ὃν καὶ στίλβον εἰς τὸ φλογοειδές * χρώμα μεταβάλλει. Κατὰ γὰρ τὴν πρὸς ἄλληλα κρᾶσιν οὕτως ληπτέον, ἐξ ὑποκειμένου τε θεωρημένου χρώματος ποιούντας τὴν μίξιν, ἀλλὰ μὴ πάντων ὁμοίαν γένεσιν 6 ποιούντας. Ἔστι γὰρ τῶν ν χρωμάτων οὐχ ω ἀπλᾶ μὲν, λόγον δ' ἔχει πρὸς τινα x τὸν αὐτὸν τῶν συνθέτων ὥνπερ y τὰ ἀπλᾶ πρὸς ἑαυτά, διὰ τὸ τὰ ἀπλᾶ πρὸς μίξιν ἐνὸς ἔχειν, καὶ μὴ εὔσημον z ἐν τῷ παντί, καὶ προστεωρημένον κατα- 7 σκευάζειν ὁμοίως. Τὴν γὰρ τοῦ ἀλουργοῦ ἡ * φοινικιοῦ κρᾶσιν λέγοντας ἀνάγκη ὁμοίως b τοῖς c ἐκ τούτων μιγνυμένοις καὶ ποιοῦσιν ἄλλην χροάν τὴν γένεσιν d διηγείσθαι, καὶ 8 μὴ ὁμοίαν ἔμφασιν ποιεῖν. Διόπερ ἐκ τοῦ προκατεσκευασμένου ληπτέον καὶ θεωρητέον τὴν κρᾶσιν, οἷον ὅτι τὸ οἰνωπὸν χρώμα γίνεται, ὅταν ἀκράτῃ τῷ μέλανι καὶ στίλβοντι κραθῶσιν αὐγαὶ ἡεροειδεῖς, ὥσπερ καὶ αἱ τῶν βοτρυῶν ῥάγες· καὶ γὰρ τούτων οἰνωπὸν φαίνεται τὸ χρώμα ἐν τῷ πεπαίνεσθαι· e μελαινόμενων γὰρ τὸ φοινικούν εἰς f τὸ ἀλουργές 9 μεταβάλλει. Κατὰ δὲ τὸν ὑποδεδειγμένον τρόπον θεωρητέον πάσας g τὰς h τῶν χρωμάτων διαφοράς, ἐκ κινήσεως τὴν ὁμοιότητα λαμβάνοντας i κατ' αὐτὸ τὸ φαινόμενον, τὴν ἐν ἐκάστῃ μίξιν ὁμοιούντας καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ἐν γενέσει τινὶ καὶ κρᾶσει ποιούντων φαντασίαν, k καὶ πίστιν

ο ἡ τοῦ ἡλίου αὐγή X. ρ πῶς om. M. ς φοινικούν E.X. ρ ὃν post στίλβον G^a.H^a, utrobique L. * χρώμα om. G^a.H^a. τ τῶν om. P.X. ν χρωμάτων εἶδη οὐχ X. ω ἀπλῶς L. et pr. G^a. x τῶν αὐτῶν M. y τὰ ἀπλᾶ πρὸς] τὰ ἀπλᾶ πῶς L.P.Q.G^a.H^a.p. et corr. E, ἀπλᾶ πῶς X, πλάτος M.i. et pr. E. z καὶ προτεωρημένον ἐν τῷ παντί X. a φοινικιοῦ L.P.X.G^a.H^a. b τοῖς] καὶ τοῖς P. c ἐκ om. E.M. d διηγούμενου E.M.i, λέγειν γίνεσθαι P.X.p. e μελαινόμενον G^a. f τὸ post eis om. M. g τὰς om. P. h διαφορὰς τῶν χρωμάτων G^a. i καθ' αὐτὸ L.G^a.H^a. k καὶ τὴν πίστιν X.

προσφερομένους. Δεῖ δὲ καὶ πάντων τούτων ποιεῖσθαι τὴν ¹⁰ θεωρίαν μὴ καθάπερ οἱ ζωγράφοι τὰ χρώματα ταῦτα ¹κεραννύντας, ἀλλ' ἀπὸ τῶν εἰρημένων τὰς ἀνακλωμένας αὐγάς πρὸς ^mἀλλήλας συμβάλλοντας· μάλιστα ⁿ γὰρ δύναιτ' ἂν τις κατὰ φύσιν θεωρῆσαι τὰς τῶν χρωμάτων κράσεις. Τὰς ¹¹ δὲ πίστεις καὶ τὰ ὅμοια δεῖ ἐν οἷς ἡ γένεσις ἔσται φανερά τῶν χρωμάτων. Ταῦτα δὲ μάλιστα ἔστι τό τ' ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ πυρός καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ· κεραννύμενα γὰρ τῷ ^oμᾶλλον καὶ ἦττον ταῦτα μάλιστα πάσας ὥς εἰπεῖν τὰς χροάς ἀποτελεῖ. ^pἘπιληπτέον δὲ ^q καὶ ^r ἀπὸ ¹² τῶν ἄλλων χρωμάτων ταῖς αὐγαῖς κεραννυμένων τὴν ὁμοιότητα· οἱ γὰρ ἄνθρακες καὶ ὁ καπνὸς καὶ ὁ ἰὸς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὰ πτερώματα κεραννύμενα τὰ μὲν ταῖς τοῦ ἡλίου αὐγαῖς, τὰ δὲ ταῖς τοῦ πυρός, πολλὰς καὶ ποικίλας ποιούσι μεταβολὰς χρωμάτων. Τὰ δὲ καὶ τῇ πέψει θεωρητέον, ^s γινόμενα ἐν ^t φυτοῖς καὶ καρποῖς καὶ τριχώμασι καὶ πτερώμασι καὶ τοῖς τοιούτοις πᾶσιν.

Δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν τὸ πολυειδὲς καὶ ^v τὸ ἄπειρον τῶν ³ χρωμάτων, διὰ πόσα συμβαίνει γίνεσθαι. Εὐρήσομεν γὰρ ^w ἥτοι διὰ τὸ τῷ φωτὶ καὶ ταῖς σκιαῖς ἀνίσως καὶ ἀνωμάλως λαμβάνεσθαι· καὶ γὰρ αἱ σκιαὶ καὶ τὸ φῶς κατὰ τὸ μᾶλλον ^x καὶ ἦττον πολὺ διαφέρουσιν αὐτῶν, ὥστε καὶ καθ' αὐτάς ^y καὶ μετὰ ^z τῶν χρωμάτων μιγνύμεναι ποιούσι μεταβολὰς χρωμάτων, ἢ τῷ τὰ κεραννύμενα τῷ πλήθει καὶ ταῖς δυνάμεσι διαφέρειν, ἢ ^a τῷ λόγους ἔχειν μὴ τοὺς αὐτοὺς. Πολ- ² λὰς γὰρ καὶ τὸ ἀλουργὲς ἔχει διαφορὰς καὶ τὸ ^b φοινικιοῦν ^c καὶ τὸ λευκὸν καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον καὶ κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα μίξιν καὶ εἰλικρίνειαν αὐτῶν. Ποιεῖ δὲ διαφορὰν καὶ τὸ λαμπρὸν ἢ στίλβον εἶναι

^a ¹ κεραννύντες H^a. ^m ἄλληλα E.M. ⁿ γὰρ om. P. ^o ἦττον καὶ μᾶλλον G^a. ^p ἐκλεπτέον X. ^q καὶ om. X. ^r ἐπὶ H^a. ^s γινόμενα P. ^t φυτοῖς τε καὶ G^a. H^a. ^v τὸ post καὶ om. X. ^w ἥτι G^a, εἴτι M. ^x καὶ τὸ ἦττον X. ^y καὶ om. M. ^z τῶν om. X. ^a τῷ τοὺς λόγους P. ^b φοινικιοῦν L.M.P.X.G^a. H^a. ^c καὶ τὸ λευκὸν om. X.

3 τὸ μιγνύμενον ἢ τοῦναντίον αὐχμηρὸν καὶ ἀλαμπές. Ἔστι δὲ τὸ στίλβον οὐκ ἄλλο τι ἢ συνέχεια φωτὸς καὶ πυκνότης. Τὸ ^d γὰρ χρυσοειδὲς γίνεται, ὅταν ^e τὸ ξανθὸν καὶ τὸ ^f ἡλιώδες πυκνωθὲν ἰσχυρῶς στίλβῃ. Διὸ καὶ οἱ τῶν περιστερῶν τράχηλοι καὶ ^g τῶν ὑδάτων οἱ σταλαγμοὶ φαίνονται χρυσοειδεῖς τοῦ φωτὸς ἀνακλωμένου. Ἔστι δὲ ^h λειούμενα τρίψει καὶ δυνάμεσί τιςιν ἀλλοίας ἴσχει καὶ ποικίλας ⁱ χροάς, ὥσπερ καὶ ὁ ἄργυρος παρατριβόμενος καὶ χρυσὸς καὶ χαλκὸς ^j καὶ σίδηρος. Καὶ τινὰ γένη λίθων διαφόρους ποιεῖ χροάς, καθάπερ ^k καὶ . . . μέλαινα ^l γὰρ οὔσαι λευκὰς γράφουσι γραμμάς, διὰ τὸ πάντων τῶν τοιούτων τὰς μὲν ἐξ ἀρχῆς συστάσεις ἐκ μικρῶν εἶναι μορίων καὶ πυκνῶν καὶ μελάνων, ὑπὸ δὲ τῆς ἐν ^m τῇ γενέσει βαφῆς ἀπάντων τῶν πόρων κεχρωσμένων δι' ὧν ⁿ διελήλυθεν αὐτῶν ἡ βαφή, ἄλλην ἐσχηκεῖναι τὴν τοῦ χρώματος φαντασίαν. Ὁ ^o δ' ἀποτριβόμενος ^p ἀπ' αὐτῶν οὐκέτι γίνεται χρυσοειδὴς οὐδὲ χαλκοειδὴς οὐδ' ἄλλην οὐδεμίαν ^q τοιαύτην ἔχων ^r χροαίαν, ἀλλὰ πάντως ^s μέλας, διὰ τὸ τοὺς μὲν πόρους ^t παρατριβομένων αὐτῶν ἀναρρήγνυσθαι, δι' ὧν ἡ βαφή διελήλυθε, φύσει δὲ καὶ ^u τῶν αὐτῶν εἶναι. Τοῦ γὰρ ^v προτέρου χρώματος οὐκέτι ὄντος ἡμῖν φανεροῦ παρὰ τὸ διασπᾶσθαι τὴν βαφήν, τὸ κατὰ φύσιν ὑπάρχον αὐτοῖς χρῶμα ὁρῶμεν διὸ καὶ πάντα φαίνεται μέλανα. Ἐν δὲ τῷ παρατρίβεσθαι πρὸς ὁμαλές ^w καὶ λεῖον ^x ἕκαστον τούτων, καθάπερ καὶ πρὸς τὰς βασάνους, ^y ἀποβάλλοντα ἀπολαμβάνει ^z πάλιν τὴν χροάν ἐν τῇ συνάψει καὶ συνεχείᾳ, ⁸ τὸ τῆς βαφῆς διαφαινόμενον. Ἐπὶ δὲ τῶν καυστῶν καὶ διαλυομένων καὶ τηκομένων ἐν τῷ πυρὶ ^a ταῦτα πλείστας ἔχει

^d γὰρ] δὲ L. ^e τὸ ξ. καὶ om. Q.G^a. ^f ἡλιώδες M, ἡλιώδες L.H^a. ^g οἱ γ. τῶν ὑδάτων P. ^h λυόμενα M.X. et fortasse pr. E. ⁱ χροαίαις E.P.X. ^k post καὶ M.i. lacunam litterarum sex septemve, E. trium. ^l γὰρ om. L.P.X.G^a.H^a. ^m τῇ om. P. ⁿ ἐλήλυθεν P.X. ^o ὑπ' E.X. ^p ἔχων τοιαύτην P. ^q χροάν L. ^r μέλαν E.M.P.G^a. ^s περιτριβομένων G^a. ^t τὸν αὐτῶν E, τὸ αὐτῶν G^a.H^a, τὸν αὐτῶν M.P.X.i. ^u προτέρου τούτων χρ. M.P. ^w καὶ] τε καὶ P, om. E.M. ^x ἕκαστόν τι τούτων M, τούτων ἕκαστον L.G^a.H^a. ^y ἀποβάλλοντα P, ἀποβάλλουσαι E.M. ^z πᾶσαν L.H^a. ^a ταύτας ἔχει πλείστας M.

χρόας, ὅσων ὁ καπνὸς ἐστὶ λεπτὸς καὶ ἀεροειδὴς καὶ τὰ χρώ-
ματα σκιώδη, ὥσπερ ὃ τε ἀπὸ τοῦ θείου καὶ τῶν ἰωμένων
^bχαλκείων, καὶ ὅσα ἐστὶ πυκνὰ καὶ λεῖα, καθάπερ ὁ ἄργυρος.
Ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ὅσα σκιώδεις ἔχει τὰς ^cχρόας ^dκαὶ λεῖο-
τητος μετέχει, ὥσπερ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ νέφη καὶ τὰ ^eπτερώ-
ματα τῶν ὀρνίθων· καὶ γὰρ ταῦτα διὰ ^fτε ^gτὴν λειότητα
καὶ τὰς προσπιπτούσας αὐγὰς, ἄλλοτε ^hἄλλως κεραυν-
μένας, ποιεῖ ⁱδιαφόρους τὰς χρόας, καθάπερ καὶ τὸ σκότος.
Τῶν δὲ χρωμάτων οὐδὲν ὁρώμεν ^kεἰλικρινές οἷόν ἐστιν, ἀλλὰ ^l10
πάντα κεκραμένα ἐν ^mἑτέροις· καὶ γὰρ αὖ ⁿμηδὲν τῶν ἄλ-
λων, ταῖς γε τοῦ φωτὸς αὐγαῖς καὶ ταῖς σκιαῖς κεραυνύμενα
ἄλλοῖα, καὶ οὐχ οἷά ἐστι, φαίνεται. Διὸ καὶ τὰ ἐν σκιᾷ ^o11
θεωρούμενα καὶ ἐν φωτὶ καὶ ἡλίφ, καὶ σκληρᾷ αὐγῇ ἢ μαλα-
κῇ, ^pκαὶ κατὰ τὰς ἐγκλίσεις οὕτως ἢ οὕτως ^qἔχοντι, καὶ
κατὰ τὰς ἄλλας διαφοράς, ἄλλοῖα φαίνεται. Καὶ ταῖς πρὸς
τῷ πυρὶ καὶ τῇ σελήνῃ, καὶ ταῖς τῶν λύχνων αὐγαῖς, ^r12
διὸ καὶ τὸ φῶς ἐκάστου τούτων ἀλλοιοτέραν ἔχει χροάν. Καὶ ^s13
τῇ πρὸς ἄλληλα δὲ ^tμίξει τῶν χρωμάτων· δι' ἀλλήλων γὰρ
^uφερόμενα χρώζεται. Τὸ γὰρ φῶς ὅταν προσπεσὸν ὑπό-
τινων χρωσθῇ, καὶ ^vγένηται ^wφοινικιοῦν ἢ ποῶδες, καὶ τὸ
ἀνακλασθὲν προσπέσῃ πρὸς ἑτερόν τι χρῶμα, πάλιν ὑπ' ἐκεί-
νου κεραυνύμενον ἄλλην τινὰ λαμβάνει τοῦ χρώματος κρᾶσιν.
Καὶ τοῦτο ^xπάσχον συνεχῶς μὲν οὐκ αἰσθητῶς δὲ ἐνίοτε ^y13
^z14 παραγίνεται πρὸς τὰς ὀψεις ἐκ πολλῶν μὲν κεκραμένον
χρωμάτων, ἐνὸς ^{aa}δέ τινος τῶν μάλιστα ἐπικρατούντων ^{bb}15
ποι-
οῦν τὴν αἴσθησιν. Διὸ καὶ καθ' ὕδατος ὑδατοειδῇ ^{cc}16
μαῖλλον
φαίνεται, καὶ τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις ὁμοίως ^{dd}17 ἔχοντα χρόας

^b χαλκίων E.P., χαλκῶν X. ^c χροιάς P.X. ^d καὶ om. L. ^e τῶν
ὀρνίθων πτερώματα P. ^f τε] τε τὰς αὐγὰς καὶ E.L.M.P.X.G^a.H^a.
^g τὰς λειότητας H^a. ^h ἄλλως] ἄλλην L.H^a. ⁱ διαφόρους P. ^k οἷον
εἰλικρινές M. ^l ἑτέροις] ἀλλήλοις P. ^m μηδὲν X. ⁿ καὶ ante κατὰ
om. H^a. ^o ἔχοντα L.X. ^p διδ—ἔχει] διὰ τὸ—ἔχειν L. ^q τῶν χρω-
μάτων μίξει L.G^a.H^a. ^r φαινόμενα P. ^s γίνεται L.G^a.H^a. ^t φοι-
νικιοῦν L.P.X.G^a.H^a. ^v πάσχων X. ^w περιγίνεται pr. G^a. ^x δὲ ἢ τινος
E.M. ^y ποιεῖ P. ^z μαῖλλον om. P. ^{aa} ἔχοντα τὰς χρόας X.

ταῖς τῶν κατόπτρων. Ὁ καὶ περὶ τὸν ἀέρα οἰητέον συμ-
 14 βαίνειν. Ὡστε ἐκ τριῶν εἶναι τὰς χροάς ὁ ἀπάσας μεμιγμέ-
 νας, τοῦ φωτός, καὶ δι' ὧν φαίνεται τὸ φῶς, οἶον τοῦ τε ὕδα-
 τος καὶ τοῦ ἀέρος, καὶ ὁ τρίτου τῶν ὑποκειμένων χρωμάτων,
 15 ἀφ' ὧν ἀνακλᾶσθαι συμβαίνει τὸ φῶς. Τὸ δὲ λευκὸν καὶ
 διαφανὲς ὅταν ὁ μὲν ἀραιὸν ἢ σφόδρα, φαίνεται τῷ χρώματι
 ἀεροειδές· ἐπὶ δὲ τῶν πυκνῶν ἐπὶ πάντων ἐπιφαίνεται τις
 ἀχλύς, καθάπερ ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος,
 ὅταν ἢ παχύς. Τῶν γὰρ αὐγῶν διὰ τὴν πυκνότητα παντα-
 χόθεν ἐκλείπουσιν, οὐ δυνάμεθα τὰ ἐντὸς αὐτῶν ἀκριβῶς
 16 διοραῖν. Ὁ δ' ἀὴρ ἐγγύθεν μὲν θεωρούμενος οὐδὲν ἔχει φαί-
 νεται χρώμα (διὰ γὰρ τὴν ὁ ἀραιότητα ὑπὸ τῶν αὐγῶν κρα-
 τεῖται, ὁ χωριζόμενος ὑπ' αὐτῶν πυκνοτέρων οὐσῶν καὶ δια-
 φαινομένων δι' αὐτοῦ), ἐν βάθει δὲ θεωρουμένου, ἐγγυτάτω
 17 φαίνεται τῷ χρώματι κυανοειδὲς διὰ τὴν ἀραιότητα. Ὁ
 γὰρ λείπει τὸ φῶς, ταύτῃ σκότῳ διειλημμένος φαίνεται κυ-
 νοειδής. Ἐπιπυκνωθεὶς δέ, καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ, πάντων
 ὁ λευκότερος ἐστίν.

4 Τὰ δὲ βαπτόμενα πάντα τὰς χροάς ἀπὸ τῶν βαπτόντων
 λαμβάνει. Πολλὰ μὲν γὰρ τοῖς ἄνθεσι ὁ βάπτεται τοῖς
 φνομένοις, ὁ πολλὰ ὁ δὲ ῥίζαις, πολλὰ δὲ φλοιοῖς ὁ ἢ ξύλοις
 ὁ ἢ φύλλοις ἢ καρποῖς. Ἔτι δὲ ὁ πολλὰ μὲν γῇ, πολλὰ δ'
 ἀφρῶ, πολλὰ δὲ καὶ μελαντηρία. Τὰ δὲ καὶ τοῖς τῶν ζώων
 2 χυλοῖς, καθάπερ καὶ τὸ αἰλουργὲς τῇ πορφύρᾳ. Τὰ δὲ οἴνῳ,
 τὰ δὲ καπνῷ, τὰ δὲ κονίᾳ, τὰ δὲ θαλάττῃ, ὥσπερ τὰ τριχώ-
 ματα τῶν θαλαττίων· καὶ γὰρ ταῦτα ὁ πάντα ὑπὸ τῆς θα-
 λάττης γίνονται πυρρά. Καὶ ὅλως ὅσα ὁ χροάς ἰδίας ἔχει.
 3 Ἀεὶ γὰρ ἀπὸ πάντων αὐτῶν, ἅμα τῷ τε ὑγρῷ καὶ θερμῷ

^b πάσας M. ^c τρίτον E.M.P.X. ^d ἀραιὸν μὲν H^a. ^e ἐπὶ] ἔτι M.
^f ἐπὶ πάντων φαίνεται τις M, ἐπιφαίνεται τις ἐπὶ πάντων H^a. ^g ὕδατος X.
^h καθαρότητα X. ⁱ χωρίζεται γρ. X. ^k λευκότερος M. ^l βάπτεται
 om. L. ^m πολλὰ δὲ ῥίζαις om. X. ⁿ δὲ om. H^a. ^o ἢ ξύλοις] πολλὰ
 δὲ P, om. E.M.X.i. ^p ἢ prius om. P. ^q γῇ μὲν πολλὰ P. ^r πάντα
 om. G^a.H^a. ^s ἔχει χροάς ἰδίας G^a.

τῶν χρωμάτων [†]συνεισιόντων εἰς τοὺς τῶν [‡]βαπτομένων πό-
ρους, ὅταν ἀποξηρανθῇ, τὰς ἀπ' ἐκείνων [¶]χρῶας λαμβάνει.
Διὸ καὶ πολλάκις αὐτῶν ἐκπλύνεται, τῶν ἀνθῶν ἐκ τῶν πό-
ρων [×]ἐκρύντων. Πολλὰς δὲ καὶ αἱ στύφεις ἐν τῇ βαφῇ ⁴
[‡]ποιοῦσι διαφορὰς καὶ μίξεις, καὶ τὰ ^²πάθη τῶν ^²βαπτο-
μένων, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς κράσεως εἴρηται πρότερον. Βά-
πτεται δὲ καὶ τὰ μέλανα τῶν ἐρίων, οὐ μὴν ὁμοίως ^ᵇγε τῷ
χρώματι γίγνεται λαμπρά, διὰ τὸ βάπτεσθαι ^ᶜτοὺς πόρους
αὐτῶν εἰς τοὺς τῶν ἀνθῶν ^ᵈεἰσιόντας, τὰ δὲ ^ᵉμεταξὺ διαστή-
ματα τῆς τριχὸς μηδεμίαν λαμβάνειν βαφήν. ^ᶠΤαῦτα λευκὰ ⁵
μὲν ὄντα, καὶ παρ' ἄλληλα κείμενα τοῖς χρώμασι, ποιεῖ πάν-
τα φαίνεσθαι ^ḡτὰ ἄνθη λαμπρότερα· τὰ μέλανα ^ᵇδὲ τοῦ-
ναντίον σκιερὰ καὶ ζοφώδη. Διὸ καὶ τὸ καλούμενον ὄρφνιον
εὐανθέστερον ^ᵀγίνεται τῶν μελάνων ἢ τῶν λευκῶν· οὕτω γὰρ
ἀκρατέστερον ^ᵏαὐτῶν φαίνεται τὸ ἄνθος, κεραυνύμενον ταῖς
τοῦ μέλανος αὐγαῖς. Καθ' αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ μεταξὺ διά-⁶
στημα τῶν πόρων οὐχ ὁράται διὰ σμικρότητα, καθάπερ οὐδὲ
^¹καττίτερος τῷ χαλκῷ κραθεῖς, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐθέν τῶν
τοιούτων. Τῶν δὲ βαπτομένων τὰ χρώματα ^ᵐἁλλοιοῦνται
διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας.

Τὰ δὲ τριχώματα καὶ τὰ πτερώματα καὶ τὰ ἄνθη καὶ οἱ ⁵
καρποὶ καὶ τὰ φυτὰ πάντα ὅτι μὲν ἅμα τῇ πέψει πάσας
^ⁿτὰς τῶν χρωμάτων λαμβάνει ^ᵐμεταβολάς, φανερόν ἐκ πολ-
λῶν· τίνες δὲ εἰσιν ^ᵖἐκάστοις τῶν φνομένων ἀρχαὶ τῶν χρω-
μάτων, καὶ ^ᵠποίας τὰς μεταβολὰς ἐκ ποίων λαμβάνουσι, καὶ
δι' ἧς αἰτίας ταῦτα πάσχει, κἂν εἴ τις αἷας ἀπορίας αὐ-

[†] συνειόντων P. [‡] βαπτομένων H^a. [¶] λαμβάνει χρῶας P.X., χρῶας
ἀπολαμβάνει L.G^a.H^a. [×] ἐκρύντων L., ἐρρυθνέντων X., ἐρυθνέντων c,
ἐρρυθνέντων E.M.P.i.p., ἐρρυθρηθέντων Q.G^a.H^a. [‡] ποιοῦσι καὶ διαφορὰς
καὶ X. ^² βάθη pr. X. ^² βαπτόντων L.M.P.Q.X.G^a.H^a. ^ᵇ γε] τε X,
γε καὶ L.G^a. γε τῷ χρώματι om. H^a. ^ᶜ τοὺς] εἰς τοὺς P. ^ᵈ εἰσιόντα P.
^ᵉ μεταξὺ καὶ διαστήματα P. ^ᶠ ταῦτα μὲν οὖν λευκὰ ὄντα P.X., ταῦτα μὲν
λευκὰ μὲν ὄντα E., ταῦτα μὲν λευκὰ μένοντα M. ^ḡ τὰ ἄνθη om. X.
^ᵇ δὴ M. ^ᵀ γίνεσθαι E.L.M.P.G^a.H^a. ^ᵏ αὐτοῖς X. ^¹ καττίτερον L.
^ᵐ ἁλλοιοῦνται P. ^ⁿ τὰς om. L. ^ᵐ διαφορὰς X. ^ᵖ ἐκάστοι M.
^ᵠ ποίαι E.P.G^a.H^a.

τοῖς ¹ συμβαίνει παρακολουθεῖν, ² περὶ πάντων τούτων ἐπι-
³ σκεπτέον ἐκ τῶν τοιούτων. Ἐν πᾶσι ⁴ δὴ τοῖς φυτοῖς ἀρχὴ
 τὸ ποῶδες ἐστὶ τῶν χρωμάτων· καὶ γὰρ οἱ βλαστοὶ καὶ τὰ
 φύλλα καὶ οἱ καρποὶ γίνονται κατ' ἀρχὰς ποῶδεις. Ἰδοὶ δ'
 ἂν τις τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ὑαμένων ὑδάτων· ὅπου ἂν πλείονα
 χρόνον συστή τὸ ὕδωρ, ⁵ πάλιν ἀποξηραίνόμενον γίνεται τῷ
⁶ χρώματι ποῶδες. Κατὰ λόγον δὲ συμβαίνει καὶ τὸ πρῶτον
 ἐν πᾶσι τοῖς φυομένοις τοῦτο συνίστασθαι τῶν χρωμάτων.
 Τὰ γὰρ ὕδατα ⁷ πάντα χρονιζόμενα κατ' ἀρχὰς μὲν γίνεται
 χλωρὰ, κεραυνύμενα ταῖς τοῦ ἡλίου αὐγαῖς, κατὰ μικρὸν δὲ
⁸ μελαινόμενα, πάλιν μιγνύμενα τῷ χλωρῷ, γίνεται ποῶδη. Τὸ
 γὰρ ⁹ ὑγρὸν, ὥσπερ εἴρηται, καθ' ἑαυτὸ παλαιούμενον ¹⁰ καὶ
 καταξηραίνόμενον μελαίνεται, καθάπερ καὶ τὰ ἐν ταῖς δεξα-
 μεναῖς κονιάματα· καὶ γὰρ τούτων ὅσα μὲν ἐστὶν ¹¹ αἰεὶ καθ'
 ὕδατος, ταῦτα μὲν ἅπαντα γίγνεται μέλανα διὰ τὸ ¹² καθ'
 αὐτὰ μὴ ξηραίνεσθαι ¹³ διαψυχόμενον ¹⁴ τὸ ὑγρὸν, ὅσον ¹⁵ δ'
 ἀπαντλούμενον ἡλιούται, ¹⁶ τὸ μὲν ποῶδες γίνεται διὰ τὸ ¹⁷ εὖ
¹⁸ ξανθὸν τῷ μέλανι κεράννυσθαι. Μᾶλλον μὲν οὖν τοῦ ὑγροῦ
 μελαινομένου τὸ ποῶδες γίνεται κατακορὲς ἰσχυρῶς καὶ πρα-
 σοειδές. Διὸ καὶ πάντων οἱ παλαιοὶ βλαστοὶ ¹⁹ ἢ πολὺ μᾶλ-
 λὸν εἰσι τῶν νέων μέλανες· οἱ δὲ ξανθότεροι διὰ τὸ ὑπὲρ
 τὸ ὑγρὸν ἐν αὐτοῖς ²⁰ μελαίνεσθαι. Τῆς γὰρ αὐξήσεως αὐτῶν
 βραδυτέρως ²¹ γιγνομένης, καὶ τῆς ὑγρασίας πολὺν χρόνον ἐμ-
 μενούσης, διὰ τὸ ψυχόμενον ἰσχυρῶς μελαίνεσθαι τὸ ὑγρὸν,
²² γίνεται πρασοειδὲς ἀκράτῳ τῷ μέλανι κεραυνύμενον. ²³ Ἐν
 ὅσοις δὲ τὸ ὑγρὸν ²⁴ μὴ μίγνυται ταῖς τοῦ ἡλίου αὐγαῖς, τού-
 των διαμένει τὸ χρῶμα λευκόν, εἰ μὴ χρονιζόμενον καὶ κα-
 ταξηραίνόμενον μελανθῇ πρότερον. Διὸ καὶ τὰ μὲν ὑπὲρ

¹ συμβαίνει M, συμβαίνει X. ² περὶ] ἐπὶ M. ³ δὲ L. ⁴ πάλιν] πάντη πάλιν M.P.X. ⁵ πάντα om. P.X. ⁶ ὕδωρ P. ⁷ καὶ] καὶ μὴ P.X. ⁸ καθ' ὕδατος αἰεὶ X. ⁹ κατ' αὐτὰ μὲν ξ. X. ¹⁰ διὰ ψυχόμενον M, διαψυχόμενα P.X. ¹¹ τῷ ὑγρῷ P.X. ¹² δ' om. E.M.G^a.H^a. ¹³ τὸ] τοῦτο corr. X. ¹⁴ δὲ P.X. ¹⁵ τὸ tertium om. E.M.P.X. ¹⁶ πολλοὶ M, πολλῶ P. ¹⁷ μεμελάνθαι γρ. L. ¹⁸ γενομένης E.M.X. ¹⁹ ἐν] καὶ ἐν P. ²⁰ μὴ om. P.

γῆς χλωρὰ πάντων ^α τῶν φνομένων ^ο τὸ πρῶτόν ἐστι, τὰ δὲ κατὰ γῆς, ^ρ καυλοὶ καὶ ῥίζαι λευκαί. Καὶ οἱ βλαστοὶ ^q κα-
τὰ γῆς μὲν ὄντες εἰσὶ λευκοί, περιαιρεθείσης δὲ τῆς γῆς τὸ
μὲν ἐξ ἀρχῆς, ^τ ὥς προεῖρηται, πάντες γίνονται ποιῶδεις
^α διὰ τὸ καὶ τὴν ὑγρασίαν τὴν διὰ τῶν βλαστῶν εἰς ^ε αὐ-
τοὺς διηθουμένην τοιαύτην ^ν ἔχειν τὴν τοῦ χρώματος φύσιν,
καὶ ταχέως αὐτὴν εἰς τὴν αὔξησιν καταναλίσκεσθαι ^ω τὴν τῶν
καρπῶν ὅταν ^ζ δὲ μηκέτι αὐξάνονται διὰ τὸ μὴ κρατεῖν
ἤδη τὸ θερμὸν τῆς ἐπιρρεούσης τροφῆς, ἀλλὰ ^υ καὶ τούναν-
τίον ^z ἀναλύεται τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τῆς θερμότητος. Ὅταν δὲ ⁹
πεπαίνωνται οἱ καρποὶ πάντες, καὶ τῆς ὑπαρχούσης ἐν αὐ-
τοῖς ὑγρασίας ^α συνεψομένης ὑπὸ ^β τε τοῦ ^ε ἡλίου καὶ τῆς
τοῦ ἀέρος θερμότητος ἕκαστοι ^δ ἀπολαμβάνουσι τὰς ἀπὸ
τῶν φυτῶν χροῶς, καθάπερ καὶ τὰ βαπτόμενα τῶν ἀνθῶν.
Διὸ κατὰ μικρὸν χρώζονται, καὶ μάλιστα αὐτῶν τὰ πρὸς ¹⁰
^ο τὸν ἥλιον ἐστραμμένα καὶ τὴν ἀλέαν. ^ι Ὡστε καὶ τὰς
χροῶς αὐτῶν ἅμα ταῖς ὥραις ἀπάντων μεταβάλλειν. Φα-
νερόν δὲ τοῦτο ἐστίν· οἱ γὰρ τοῦ ποῶδους χρώματος ἅπαν-
τες ἤδη πεπαινώμενοι μεταβάλλουσιν εἰς τὸ κατὰ φύσιν χρώ-
μα. Καὶ γὰρ ^β λευκοὶ καὶ μέλανες καὶ φαιοὶ καὶ ξανθοὶ καὶ ¹¹
μελανοειδεῖς ^β καὶ σκιοειδεῖς καὶ ^ι φοινικιοὶ καὶ οἰνωποὶ καὶ
κροκοειδεῖς καὶ σχεδὸν ἀπάσας ^κ ἔχοντες γίνονται τὰς τῶν
χρωμάτων διαφοράς. Ἐπεὶ δὲ ^ι τὰ πλείστα ^μ γίνεται τῶν ¹²
χρωμάτων πλείονων κεραυνυμένων ἀλλήλοις, φανερόν ὅτι καὶ
τὰς ἐν τοῖς φυτοῖς χροῶς ἀνάγκη τὰς αὐτὰς ἔχειν κράσεις·
διὰ ^ν γὰρ τούτων τὸ ὑγρὸν διηθούμενον, καὶ μεθ' ἑαυτοῦ ^ο συν-

^α τῶν om. E.M.P.X. ^ο ἐστὶ τὸ πρῶτον P. ^ρ αἰλοὶ P. ^q κατὰ] δὲ
κατὰ M. ^τ ὥσπερ εἴρηται G^a. ^α διὰ τὸ] διὸ τὸ P, διὸ E.L.M.X.G^a. H^a.
^ε αὐτοὺς] τοὺς X. ^ν ἔχει P. ^ω τὴν om. H^a. ^ζ δὴ μηκέτι αὐξάνονται X.
^υ καὶ om. P.X. ^z ἀναλύεται G^a, ἀναλίσκεται P.X. ^α συνεψομένης c.
^β τε] τῆς M. ^ε ἀέρος καὶ τῆς τοῦ ἡλίου Q.G^a. ^δ ἀπολαμβάνουσι
G^a. H^a, λαμβάνουσι L.X, λαμβάνουσι E.M.P.c.i.p. ^ε τὸν om. H^a.
^ι ὥσπερ E.M.P.Q.G^a. H^a. i. ^β φαιοὶ καὶ μέλανες καὶ λευκοὶ G^a. ^β καὶ
σκιοειδεῖς—σχεδὸν om. L.H^a. ^ι φοινικιοὶ Q.X.G^a. ^κ γίνονται ἔχον-
τες P. ^ι τὰ] τὰ μὲν P.X. ^μ γίνεται L. ^ν γὰρ post τούτων P.X, om.
E.M. ^ο συνεκβλύζον L.H^a.

εκκλύζον, ἀπάσας ῥ λαμβάνει τὰς τῶν χρωμάτων δυνάμεις.
 13 Καὶ τούτου συνεψομένου ⁹ περὶ τὰς ⁷ τῶν καρπῶν ⁸ πέψεις
 ὑπὸ ⁴ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῆς τοῦ ἀέρος θερμότητος, ἕκαστα
 καθ' ἑαυτὰ συνίσταται τῶν χρωμάτων, τὰ μὲν θάττον τὰ δὲ
 βραδύτερον, καθάπερ συμβαίνει καὶ ⁹ περὶ τὴν βαφὴν τὴν τῆς
 14 πορφύρας. Καὶ γὰρ ταύτην ὅταν κόψαντες ἅπασαν ἐξ αὐ-
 τῆς τὴν ὑγρασίαν ¹⁰ ἐκκλύσωσι, καὶ ταύτην ¹¹ ἐγχέαντες ἐψωσιν
 ἐν Ἰταῖς χύτραις, τὸ μὲν πρῶτον οὐδὲν ὅλως ἐν τῇ βαφῇ τῶν
 χρωμάτων φανερόν ἐστι διὰ τὸ κατὰ μικρὸν ἕκαστον αὐτῶν
¹² τοῦ ὑγροῦ συνεψομένου μᾶλλον καὶ τῶν ἔτι ὑπαρχόντων ἐν
 αὐτοῖς χρωμάτων μιγνυμένων ἀλλήλοις πολλὰς καὶ ποικίλας
 λαμβάνειν διαφοράς· καὶ γὰρ μέλαν καὶ λευκὸν καὶ ¹³ ὄρφνιον
 καὶ ἀεροειδὲς καὶ τότε ¹⁴ ἅπαν γίνεται συνεψηθέντων, ὥστε
 διὰ τὴν κράσιν μηκέτι καθ' αὐτὸ μηδὲν τῶν ¹⁵ ἄλλων χρωμά-
 15 των φανερόν εἶναι. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν
 καρπῶν. Ἐν πολλοῖς γὰρ διὰ τὸ μὴ ¹⁶ ἀπάσας ¹⁷ ἅμα γίνε-
 σθαι τὰς τῶν χρωμάτων πέψεις, ἀλλὰ τὰ μὲν αὐτῶν συν-
 ἵστασθαι πρότερον τὰ δ' ὕστερον, ἐξ ἐτέρων εἰς ¹⁸ ἕτερα με-
 16 ταβάλλουσιν, ὥσπερ καὶ οἱ βότρυες καὶ οἱ φοῖνικες. Καὶ
 γὰρ τούτων ¹⁹ ἔνιοι τὸ μὲν πρῶτον γίνονται ²⁰ φοινικοὶ, τοῦ
 δὲ μέλανος ἐν αὐτῷ συνισταμένου μεταβάλλουσι πάλιν εἰς τὸ
 οἰνωπόν· τὸ δὲ τελευταῖον γίνονται κυανοειδεῖς, ὅταν ἤδη καὶ
 17 τὸ ²¹ φοινικιοῦν πολλῷ καὶ ²² ἀκράτῳ ²³ τῷ μέλανι μιχθῇ. Τὰ
 γὰρ ὕστερον ἐπιγινόμενα τῶν χρωμάτων, ὅταν κρατήσῃ, τὰς
²⁴ πρῶτας χροὰς ἐξαλλάττει. Μάλιστα δὲ τοῦτο ἐπὶ ²⁵ τῶν
 μελάνων καρπῶν φανερόν ἐστιν· σχεδὸν γὰρ αὐτῶν οἱ πλεῖ-

ῥ λαμβάνειν E.L.M.P.G^a.H^a. ⁹ παρὰ L, περὶ τε M. ⁷ τῶν
 om. X. ⁸ πέψεις om. M. ⁴ τε τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος καὶ ὑπὸ τοῦ
 ἀέρος G^a. ⁹ παρὰ L. ¹⁰ ἐκλύσωσι L.X.G^a. ¹¹ ἐγχέαντες E.L.M.X.
 G^a.H^a. ¹² τοῖς χύτραις E.L.X.H^a. ¹³ τοῦ δι' E.L.M.P.X.G^a.H^a.
¹⁴ ὄρφνιον E.L.H^a. ¹⁵ ἅπαντα G^a. ¹⁶ ἄλλων om. M. ¹⁷ ἀπάσας
 om. G^a. ¹⁸ ἅμα post χρωμάτων P.X.G^a, utrobique E.H^a. ¹⁹ ἕτερα]
 ἐτέρων M. ²⁰ ἔνιοι τὸ ἐνίοτε E.L.M.G^a.H^a. ²¹ φοινίκεοι E.M.P, φοι-
 νικεοὶ G^a, φοινίκεοι X. ²² φοινικιοῦν L.M.P.X.G^a.H^a. ²³ ἀκρω M.
²⁴ τῷ om. E.L.M.G^a.H^a. ²⁵ πρότερον P. ²⁶ τῶν om. X.

στοι, καθάπερ εἴρηται, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκ τοῦ ποώδους μετα-
βάλλοντες μικρὸν ἐπιφοινικίζουσι καὶ γίνονται πυρροί, ταχὺ
^ο δὲ μεθίστανται πάλιν ἐκ τοῦ πυρροῦ ^ρ καὶ ἀκράτου τοῦ μέ-
λανος ἐν τοῖς τοιούτοις ^q ἐνυπάρχοντος. Δηλοὶ ^τ δέ· καὶ ¹⁸
^σ γὰρ τὰ κλήματα καὶ τὰ ^ι ἔρια καὶ τὰ φύλλα πάντων ἐστὶ
τῶν τοιούτων μέλανα διὰ τὸ πλείστην ἐν αὐτοῖς ὑπάρχειν τὴν
τοιαύτην χροάν, ἐπεὶ διότι γε τῶν καρπῶν οἱ ^ν μέλανες ἀμ-
φοτέρων ^ω τῶν χρωμάτων μετέχουσι, φανερόν ἐστιν· πάντων
γὰρ ὁ χυλὸς ^χ γίνεται τῶν τοιούτων οἰνωπός. Τὰ δὲ χρώ-
ματα ἐν τῇ γενέσει ^γ προτερεῖ τὰ ^σ φοινικιά τῶν μελάνων.
Δηλοὶ δέ· καὶ γὰρ τὰ ὑπὸ τοὺς σταλαγμοὺς ἐδάφη, καὶ ὅλως ¹⁹
ὅπου συμβαίνει γίνεσθαι μετρία ὑδάτων ^α ἔκρυσις ἐν τόποις
σκιεροῖς, ἅπαντα μεταβάλλει πρῶτον ἐκ τοῦ ποώδους εἰς τὸ
^β φοινικιοῦν χρῶμα, καὶ γίνεται ^ε τὸ ἑδάφος ὡς ἂν αἵματος
ἀρτίως ^δ ἐπεσφαγμένον κατὰ τὸν τόπον τοῦτον, καθ' ὃν ἂν
λάβῃ τὸ ποῶδες τῶν χρωμάτων τὴν πέψιν· τὸ δὲ τελευταῖον
καὶ τοῦτο μέλαν ἰσχυρῶς γίνεται καὶ κυανοειδές. ²⁰ Ὅπερ συμ-
βαίνει καὶ ἐπὶ τῶν καρπῶν. ^υ Ὅτι δὲ χρωμάτων ^ο ὕστερον
ἐπιγινόμενων, ὅταν κρατῇται ^ι τὰ ^ε πρότερον, τὸ χρῶμα τῶν
καρπῶν μεταβάλλει, καὶ διὰ τῶν τοιούτων ῥάδιον συνιδεῖν.
Καὶ γὰρ τῆς ^h ροιᾶς ὁ καρπὸς καὶ τὰ τῶν ῥόδων φύλλα κατ' ²¹
ἀρχὰς ^ι μὲν γίνεται λευκά, τὸ δὲ τελευταῖον ἤδη χρωζόμενον
ἐν ^κ αὐτοῖς τῶν χυλῶν ὑπὸ τῆς πέψεως ^ι ἀποχραίνεται, καὶ
μεταβάλλει πάλιν εἰς τὸ τοῦ ἀλουργοῦ χρῶμα καὶ τὸ ^μ φοι-
νικιοῦν. Τὰ δὲ καὶ πλείους ^ν ἐπ' ^ο αὐτοῖς ἔχει χροάς, καθά- ²²

^ο δὲ—πυρροῦ] δὲ πάλιν ἐκ τοῦ πυρροῦ μεθιστάμενοι P. ^ρ καὶ] γίνονται
κυανοειδεῖς P, καὶ γίνονται κυανοειδεῖς X. ^q ὑπάρχοντος P. ^τ δέ] γὰρ
G^a. ^σ γὰρ om. X.G^a. ^ι ἔρια P.X. ^ν μέλανες καὶ ἀμφοτέρων X.
^ω μετέχουσι τῶν χρωμάτων L.G^a.H^a. ^χ τῶν τοιούτων γίνεται M.X.
^γ ὑστερεῖ L.G^a.H^a, ὑγροτερῇ E, ὑγροτερῇ M. ^z φοινίκεια L.M.X.
G^a.H^a. ^α ἔκρυσις P. ^β φοινικιοῦν L.X.G^a.H^a. ^ε τὸ om. E.L.
M.G^a.H^a. ^δ ἐπεσφαγμένου P.X. ^ο ὕστερων E.P.X.H^a. ^ι τὰ om.
E.M. ^ε πρότερα E.P.X. ^h ῥόας X, ῥοᾶς M.P. ^ι μὲν] μὲν ἦδη G^a,
om. X. ^κ ἐαυτοῖς E.M. ^ι ἀποχραίνεται L, ἀποχρώζεται P.X. ^μ φοι-
νικιοῦν L.X.H^a. ^ν ἐπ' L.P.X. ^ο αὐτῆς M.

περ καὶ ἐπὶ τῆς μήκωνος ὁ ὁπὸς καὶ τῆς ἐλαίας ^ρ ὁ ^ι ἀμόρ-
 γης· ^ι καὶ γὰρ οὗτος τὸ μὲν πρῶτον γίνεται λευκός, ^α καθά-
 περ καὶ ὁ τῆς ^ι ροιᾶς καρπός, λευκανθεὶς δὲ πάλιν εἰς τὸ
^ν φοινικιοῦν μεταβάλλει χρῶμα, τὸ δὲ τελευταῖον πολλῶ τῷ
 23 μέλανι κραθεὶς γίνεται κυανοειδής. Διὸ καὶ τὰ τῆς μήκωνος
 φύλλα τὰ μὲν ^ω ἄνω ἔχει ^χ φοινικιοῦντα παρὰ τὸ γίνεσθαι
 ταχεῖαν αὐτῶν τὴν ἔκπεψιν, τὰ δὲ πρὸς ταῖς ἀρχαῖς μέλανα,
 ἥδη τούτου ^ν τοῦ χρώματος ἐν αὐτοῖς ἐπικρατοῦντος, ὥσπερ
 καὶ ἐπὶ τοῦ καρποῦ· καὶ γὰρ τὸ τελευταῖον γίνεται μέλας.
 24 Ἐν ὅσοις ^δ ὑπάρχει τῶν φυτῶν ἐν χρῶμα μόνον, οἷον τὸ
 λευκὸν ἢ τὸ μέλαν ἢ τὸ ^ν φοινικιοῦν ἢ τὸ ^α ἀλουργές, τούτων
^β δὲ πάντων οἱ καρποὶ διαμένουσιν αἰετὴν αὐτὴν ἔχοντες τοῦ
 χρώματος φύσιν, ὅταν ἅπαξ ἐκ τοῦ ποώδους εἰς ἄλλην χροῖαν
 25 ^ε μεταβάλλωσιν. Τὰ ^δ ἄνθη τοῖς καρποῖς ἐπ' ἐνίων μὲν
 ὁμόχροα ^δ συμβαίνει γίνεσθαι, καθάπερ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς
^ε ροιᾶς· καὶ γὰρ ὁ καρπὸς αὐτῆς γίνεται ^ι φοινικιοῦς καὶ τὸ
 ἄνθος· ἐπ' ἐνίων δὲ πολὺ τῷ χρώματι διαφέρει, οἷον ἐπὶ τε
 τῆς δάφνης καὶ ^ε τοῦ κιττοῦ· τὸ μὲν γὰρ ἄνθος ^β ἐστὶν αὐ-
 τῶν ἀπάντων ξανθόν, ὁ δὲ καρπὸς ^ι τῶν μὲν μέλας τῶν δὲ
 26 φοινικιοῦς. Ὁμοίως ^δ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς μηλέας· καὶ ^ι γὰρ
 ταύτης τὸ μὲν ἄνθος ἐστὶ λευκὸν ἐπιπορφυρίζον, ὁ δὲ καρπὸς
 ξανθός. Τῆς δὲ μήκωνος τὸ μὲν ἄνθος ^ι φοινικιοῦν, ὁ δὲ καρ-
 πὸς ὁ μὲν μέλας ὁ δὲ λευκός, παρὰ τὸ ^κ καὶ τὰς πέψεις τῶν
 ἐνυπαρχόντων. ^ι ἐν αὐτοῖς χυλῶν κατ' ἄλλους γίνεσθαι χρο-
 27 νους. Ῥάδιον δὲ τοῦτο ἐκ πολλῶν συνιδεῖν· καὶ γὰρ τῶν

P ὁ ante τῆς L, om. E.M.G^a.H^a. ^ι ἀμοργής E, ἀμοργός X. ^ι καὶ
 γὰρ καὶ οὗτος X. ^α ὥσπερ E.M. ^ι ρόας X, ροᾶς E.M.P. ^ν φοινικιοῦν
 L.X.G^a.H^a. ^ω ἄνω] ἄλλα G^a. ^χ φοινικιοῦντα X, φοινικιοῦν L.H^a.
^ν τοῦ om. E. ^ν φοινικιοῦν L.M.X.H^a. ^α ἀλουργόν L.X. ^β δὲ] δὴ X.
^ε μεταβάλλουσι P. ^δ συμβαίνουσι (omisso γίνεσθαι) X. ^ε ροᾶς E.M.P,
 ρόας X. ^ι φοινικιοῦς, et sectt. 26 et 28 φοινικιοῦν L.X.H^a. ^ε τοῦ] ἐπὶ
 P, τῆς X. ^β ἐστὶν αὐτοῖς E.M, αὐτῶν ἐστὶν P. ^ι τῶν μὲν φοινικιοῦς τῶν
 δὲ μέλας· ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς P, τῶν μὲν (δὲ E.) μέλας τῶν δὲ φοι-
 νικιοῦς καὶ τῆς E.M, τῶν δὲ μέλας καὶ φοινικιοῦς δὲ καὶ ὁ τῆς L.G^a.H^a.
^ι γὰρ] γὰρ καὶ P. ^κ καὶ om. X. ^ι ἐν om. L.X.G^a.H^a.

καρπῶν ἔνιοι, καθάπερ εἴρηται, πολλὰς διαφορὰς ἅμα ™ τῇ
πέψει λαμβάνουσιν. Διὸ καὶ τὰς ὁσμάς καὶ τοὺς χυλοὺς
πολὺ διαφόρους συμβαίνει τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς καρποῖς συνα-
κολουθεῖν. ^α Ἐτι δὲ μᾶλλον τοῦτό ἐστιν ἐπ' αὐτῶν τῶν ²⁸
ἀνθῶν φανερόν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ φύλλου τὸ μὲν ἐστὶ μέ-
λαν τὸ δὲ ὀφιοικιοῦν, ἐνίων δὲ τὸ μὲν ^ρ τι λευκὸν τὸ δὲ
πορφυροειδές. Οὐχ ἥκιστα δὲ τοῦτο φανερόν ἐστιν ἐπὶ τῆς
ἱριδος· πολλὰς γὰρ ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἄνθος ἐν ^q αὐτῷ ^τ ποι-
κιλίας παρὰ τὰς τῆς πέψεως διαφορὰς, ὥσπερ καὶ τῶν
βοτρυῶν, ὅταν ἤδη πεπαινόμενοι τυγχάνωσιν. Διὸ καὶ πάν- ²⁹
των μάλιστα συμβαίνει πέττεσθαι τῶν ἀνθῶν τὰ ἄκρα,
τὰ δὲ πρὸς ταῖς ἀρχαῖς ἀχρούστερα ^ς γίνεται πολλῶ. Σχε-
δὸν γὰρ ἐνίων ὥσπερ ἐκκάζεται τὸ ὑγρὸν πρότερον ἢ λαβεῖν
τὴν οἰκείαν πέψιν. Διὸ καὶ τὰ μὲν ἄνθη τῷ χρώματι διαμένει, ³⁰
οἱ δὲ καρποὶ πεττόμενοι μεταβάλλουσιν· τὰ μὲν γὰρ διὰ
μικρότητα τῆς τροφῆς ταχέως ἐκπέττεται, οἱ δὲ καρποὶ διὰ
τὸ πλῆθος τῆς ὑγρασίας εἰς πάσας ἅμα τῇ πέψει τὰς κατὰ
φύσιν ^ι χροὰς μεταβάλλουσιν. Φανερόν δὲ τοῦτο ἐστί, κα-
θάπερ εἴρηται. πρότερον, ^ν καὶ ἐπὶ τῶν βαπτομένων ἀνθῶν.
Τὰ μὲν ^ω γὰρ ἐξ ἀρχῆς, ὅταν βάπτοντες τὴν πορφύραν κα- ³¹
θῶσι τὰς αἱματίδας, ^ς ὄρφναι γίνονται καὶ ^γ μέλαιναί καὶ
ἀεροειδεῖς· τοῦ δ' ἄνθους συνεψηθέντος ἰκανῶς ^ς ἀλουργές γί-
νεται ^ς εὐανθές καὶ λαμπρόν. Ὡστ' ἀνάγκη καὶ τῶν ἀνθῶν ³²
ὁμοίως πολλὰ τοῖς χρώμασι τῶν καρπῶν διαλλάττειν, καὶ
τὰ μὲν ὑπερβαίνειν τὰ δὲ ἀπολείπειν τῶν κατὰ φύσιν χρω-
μάτων, διὰ τὸ τῶν μὲν ἀτελῆ τῶν δὲ τελείαν γίνεσθαι τὴν
πέψιν. Τὰ μὲν οὖν ἄνθη καὶ τοὺς καρποὺς διὰ ταύτας τὰς ³³
αἰτίας συμβαίνει τοῖς χρώμασιν ^β ἀλλήλων διαφέρειν· τὰ δὲ

™ τῇ πέψει] περι E.M.X, παρα P. ^α ἔτι τοῦτό ἐστι μᾶλλον ἐπ' M.
^ο φοινικιοῦν L.X.H^α. ^ρ τι] τοι M.P, ἐστι L.G^α. ^q ἐαυτῷ M. ^τ ποι-
κίλους διαφορὰς παρὰ τῆς πέψεως P. ^ς γίνεσθαι P. ^ι χροὰς] ἅμα χροὰς
E.M.X. ^ν καὶ om. X. ^ω γὰρ om. X. ^ς ὄρφναι E.L.M.G^α.H^α,
ὄρφνια X. ^γ μέλαινα καὶ ἀεροειδῆ X. ^ς ἀλουργόν L. ^ς εὐανθές ante
γίνεται E.L.M.G^α.H^α, om.X. ^β ἀλλήλοις H^α.

^ε φύλλα τῶν πλείστων δένδρων τὸ τελευταῖον γίνεται ξανθὰ διὰ τὸ τῆς τροφῆς ^δ ὑπολειπούσης φθάνειν αὐτὰ καταξηραίνονα πρότερον ἢ μεταβάλλειν εἰς τὸ κατὰ φύσιν χρῶμα, ἐπεὶ καὶ τῶν ^ε ἀπορρεόντων καρπῶν ἔνιοι γίνονται ^ι τῷ χρώματι ξανθοὶ διὰ τὸ καὶ τούτων τῆς πέψεως πρότερον τὴν ³⁴ τροφήν ὑπολείπειν. Ἔτι δὲ ὁ τε σίτος καὶ τὰ φυόμενα ^ε πάντα· καὶ γὰρ ταῦτα τὸ τελευταῖον ^η γίνεται ξανθὰ. Τὸ γὰρ ὑγρὸν ἐν αὐτοῖς οὐκέτι μελαινόμενον διὰ τὸ καταξηραίνεσθαι ταχέως ποιεῖ τὴν τοῦ χρώματος μεταβολήν. Μελαινόμενον γὰρ καὶ τῷ χλωρῷ κεραννύμενον γίνεται, καθάπερ εἴρηται, ποῶδες· ἀσθενεστέρον δὲ τοῦ μέλανος ἔει γινομένου, ^ι πάλιν κατὰ μικρὸν εἰς τὸ χλωρὸν μεταβάλλει χρῶμα, καὶ τὸ τελευταῖον γίνεται ξανθόν, ἐπεὶ τὰ γε τῆς ἀπίου φύλλα καὶ τῆς ἀνδράχνης καὶ τινων ἄλλων πεττόμενα γίνεται ^ι φοινικιά. Πλὴν ὅσα ^κ καὶ τούτων καταξηραίνεται ταχέως, ταῦτα γίνεται ξανθὰ διὰ τὸ τούτων πρὸ τῆς πέψεως ^ι τὴν τροφήν ὑπολείπειν. Τὰς μὲν οὖν τῶν φυτῶν διαφορὰς ^μ μάλιστα εὐλογον συμβαίνειν διὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας.

6 Γίνεται δὲ καὶ τὰ τριχώματα καὶ τὰ πτερώματα καὶ τὰ δέρματα καὶ ἵππων καὶ βοῶν καὶ προβάτων καὶ ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζῴων ἀπάντων καὶ λευκὰ καὶ ^ν φαῖα καὶ πυρρὰ καὶ μέλανα διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, λευκὰ μὲν ὅταν ἔτι ὑπὸ τῆς πέψεως τὸ ὑγρὸν τὸ οἰκεῖον ἔχον χρῶμα καταξηρανθῇ, μέλανα δὲ τοῦναντίον ὅταν ^ο αὐτῶν ἐν τῇ γενέσει ^ρ τὸ περὶ τὸν χρώτα ὑγρὸν, καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι, παλαιούμενον καὶ χρονιζόμενον διὰ τὸ πλῆθος μελανθῇ· πάντων γὰρ τῶν ² τοιούτων ὁ τε χρῶς καὶ τὰ δέρματα γίνεται μέλανα. Φαῖα δὲ καὶ ^ρ πυρρὰ καὶ ξανθὰ καὶ τὰς ἄλλας ἔχοντα χροάς, ὅσα

^ε φύλλα] πολλά E.L.M.P.X.G^a.H^a. ^δ ἀπολειπούσης L.P.X. ^ε ἐπρ-
 ρεόντων E.L.M.G^a.H^a. ^ι τῷ χρώματι om. X. ^ε πάντα M. ^η γί-
 νονται M. ^ι πάλιν] πάντα H^a. ^ι φοινίκα G^a.H^a, φοινίκα L. ^κ κα-
 ταξηραίνεται καὶ τούτων P. ^ι ὑπολείπειν τὴν τροφήν P. ^μ εὐλογον
 μάλιστα L. ^ν πυρρὰ καὶ φαῖα X. ^ο αὐτὴν E.M.G^a.H^a, αὐτὸ L. ^ρ τὸ
 περιττὸν χρῶμα E.L.M.G^a.H^a. ^ρ ξανθὰ καὶ πυρρὰ P.

φθάνει καταξηραίνόμενα πρότερον ἢ τελέως ^τ ἐν αὐτοῖς μεταβάλλειν εἰς τὸ μέλαν χρῶμα τὸ ὑγρόν. Οἷς δ' ^α ἂν ἀνωμάλως τοῦτο συμβῇ, καὶ τὰ χρώματα τοιαῦτα γίνεται ποικίλα. Διὸ καὶ ^ι πάντα τοῖς δέρμασι καὶ τῷ χρώματι ^ν συνακολουθεῖ, ³ ἐπεὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν ^ω ἐμπύρρων καὶ τὰ ^χ τριχώματα γίνονται λευκόπυρρα, τῶν δὲ μελάνων μέλانا· καὶ κατὰ μέρος τι τοῦ σώματος ἐξανθήσῃ ^λ λεύκη, καὶ ^α τὰς τρίχας ἴσχουσιν ^β ἅπαντες λευκὰς κατὰ τὸν τόπον τοῦτον, καθάπερ καὶ τὰ ποικίλα τῶν ζώων. Οὕτως ἅπαντα ^ε τὰ τριχώματα καὶ ^δ τὰ ⁴ πτερώματα τοῖς δέρμασι ^ε συνακολουθεῖ, καὶ τὰ κατὰ μέρος καὶ τὰ κατὰ σῶμα ^ι ὅλον. Ὅμοιως δὲ τοῦτοις ^ε ὅπλαί καὶ χηλαὶ καὶ ῥύγχη καὶ κέρατα· καὶ γὰρ ταῦτα τῶν ^η μὲν μελάνων γίνεται μέλانا, τῶν δὲ λευκῶν λευκά, διὰ τὸ καὶ τούτοις ἅπασιν διὰ τοῦ δέρματος τὴν τροφήν εἰς τὴν ἐκτὸς περιοχὴν διηθεῖσθαι. Ὅτι δὲ τοῦτό ἐστιν αἴτιον, οὐ χαλεπὸν ⁵ ἐκ πολλῶν συνιδεῖν. Τῶν ^ι τε γὰρ παιδίων ἀπάντων αἱ κεφαλαὶ κατ' ἀρχὰς μὲν γίνονται πυρραὶ διὰ τὴν ὀλιγότητα τῆς τροφῆς. Φανερόν δὲ τοῦτό ἐστιν· καὶ γὰρ ἀσθενεῖς αἱ τρίχες καὶ ἀραιαὶ καὶ βραχεῖαι τὸ πρῶτον ἅπασιν ἐπιγίνονται τοῖς παιδίοις. Προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας μελαίνονται ⁶ πάλιν ^κ χρωζομένοις ^ι αὐτοῖς διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐπιρρεούσης τροφῆς. Ὅμοιως δὲ καὶ περὶ τὴν ἥβην καὶ τὸ γένειον, ὅταν ἄρχωνται τὸ πρῶτον ἡβᾶν καὶ γενειᾶν, καὶ αὗται γίνονται κατ' ἀρχὰς μὲν πυρραὶ ταχέως διὰ τὴν ὀλιγότητα τῆς ὑγρασίας ἐν αὐταῖς καταξηραينوμένης, ^η τῆς τροφῆς δὲ πλέον ἐπὶ τὸν τόπον ^ο ἐπιφερομένης ^ρ μελαίνονται ^ι πάλιν. Αἱ δὲ ἐπὶ τοῦ σώματος πλείστον χρόνον πυρραὶ διαμένουσι ⁷

^τ ἐν αὐτοῖς om. X. ^α ἂν codicibus deest. ^ι editi πάντως τοῖς
 δέρμασι τὰ τριχώματα. ^ν συνεπακολουθεῖ L, συνακολουθεῖ καὶ τὰ κατὰ
 μέρος X. ^ω ἐμπύρρων E.M.P. ^χ χρώματα X. ^γ γίνονται G^a.H^a.
^λ λευκὸν L.H^a, λευκῶς G^a. ^α τὰς om. X. ^β λευκὰς ἅπαντες X. ^ε τὰ]
 καὶ τὰ P. ^δ τὰ om. P. ^ε ἀκολουθεῖ P. ^ι μόνον E.L.M.G^a.H^a.
^ε ὅπλας L. ^η μὲν om. E.M.P.X. ^ι τε om. X. ^κ χρωζομένης E.H^a,
 χρονιζομένης P.X. ^ι αὐτῆς P. ^μ ὅμως M. ^η τῆς δὲ τροφῆς P, τῆς
 τροφῆς δὲ E. ^ο φερομένης L.X.G^a.H^a. ^ρ μελαίνοντα H^a. ^ι πάντα
 H^a, πᾶσαι L.

διὰ τὴν ἔνδειαν τῆς τροφῆς, ἐπεὶ καθ' ὃν ἂν χρόνον αὐξηθῶσι, καὶ ὧς ταύτας ὁμοίως συμβαίνει μελαινέσθαι καθάπερ καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἡβης καὶ τῆς κεφαλῆς. Φανερόν δ' ἐστίν· καὶ γὰρ ὅσα μῆκος ἔχει τῶν τριχωμάτων, ὡς τὸ πολὺ ἐστὶ τὰ μὲν πρὸς τῷ σώματι μελάντερα, τὰ δὲ πρὸς τοῖς ἄκροις ξανθότερα. Καὶ αἱ μὲν τῶν προβάτων καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων, διὰ τὸ τὴν τροφήν ἐλαχίστην αὐτοῖς ἐπὶ τούτους φέρεσθαι τοὺς τόπους, καὶ καταξηραίνεσθαι ταχέως. Γίνονται δὲ καὶ τὰ πτερώματα τῶν μελάνων ὀρνίθων τὰ μὲν πρὸς τῷ σώματι μελάντερα πάντων, τὰ δὲ πρὸς τοῖς ἄκροις ξανθότερα. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον καὶ τὰ περὶ τὸν τράχηλον, καὶ ὅλως ὅσα βραχεῖαν τὴν τροφήν λαμβάνει. Δῆλον δὲ καὶ γὰρ πρὸς τῆς πολιώσεως ἅπαντα τὰ τριχώματα μεταβάλλει καὶ γίνεται πυρρὰ διὰ τὸ πάλιν τὴν τροφήν ὑπολείπουσαν καταξηραίνεσθαι ταχέως. Τὸ δὲ τελευταῖον λευκά, πρότερον ἢ μελανθῆναι τὸ ὑγρὸν, τῆς τροφῆς ἐν αὐτοῖς ἐκπεττομένης. Μάλιστα δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων φανερόν ἐστιν· πάντων γὰρ τὰ τριχώματα γίνεται λευκά. Τῶν γὰρ τόπων οὐ δυναμένων ὁμοίως ἐπισπᾶσθαι τὴν τροφήν διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν τοῦ θερμοῦ, ταχέως καταξηραίνόμενον τὸ ὑγρὸν γίνεται λευκόν. Καὶ τὰ περὶ τοὺς κροτάφους μάλιστα πάντων πολιοῦνται, καὶ ὅλως περὶ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ πεπονηκότας τῶν τόπων. Παρὸ καὶ παρὰ πάντα μάλιστα εἰς τοῦτο τὸ χρῶμα μεταβάλλει, ὅταν τὴν φύσιν παραλλάξῃ τὴν οἰκίαν. Καὶ γὰρ λαγῶς ἤδη γέγονε λευκός, καὶ μέλας δὲ ποτε πέφηνε καὶ ἔλαφος καὶ ἄρκτος, ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ ὄρνυξ καὶ

ἡ ταῦτα E.G^a.H^a. ὁ συμβαίνει ὁμοίως G^a. ἡ καὶ τῆς] καὶ τὰς ἐπὶ τῆς L.G^a.H^a. ἡ γὰρ om. L.H^a. ἡ τοῦ σώματος L. ἡ μὲν om. L.G^a.H^a. ἡ τὴν om. X. ἡ αὐτοῖς om. L.G^a.H^a. ἡ τὰ post καὶ om. M. ἡ τοῦτον τρόπον P. ἡ λαμβάνουσι L. ἡ πρὸς] ὑπὸ L.G^a.H^a, πρὸς τῆς ὑπὸ E, om. P. ἡ λειώσεως E, τελειώσεως L.M.G^a.H^a. ἡ ἀπολείπουσαν P. ἡ ὑποζύγων P. ἡ ἐστίν om. P. ἡ τὴν ante τοῦ om. L. ἡ γίνεται] φαίνεται λευκὸν γεγονός P. ἡ τελειοῦνται P. ἡ παρὰ H^a. ἡ πάντα τὰ χρώματα μάλιστα εἰς τοῦτο μεταβάλλει X. ὁ δὲ L. ἡ ὄρνυξ E.M.P.X.

πέρδιξ καὶ χελιδών. Ὅταν γὰρ ἀσθενήσωσι τῇ γενέσει, πάντα τὰ τοιαῦτα διὰ τὴν ὀλιγότητα τῆς τροφῆς πρὸ ὥρας ἐκπεττόμενα γίνεται λευκά. Οὕτως καὶ τὰ τῶν παίδων εὐθὺς 13 καὶ τὰς κεφαλὰς ἡ ἴσχει λευκὰς καὶ τὰ βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστω πρὸς τὸ γῆρας φανερώς ἅπασι δι' ἀσθένειαν καὶ ὀλιγότητα [τῆς τροφῆς] συμβαίνει ^α τὸ πάθος. Διὸ καὶ τὰ πλείστα τῶν ζώων ἀσθενέ- 14 στερα ^ι γίνεται ^ν τὰ λευκὰ τῶν μελάνων ^ω πρότερον ^ς γὰρ ἢ τὴν αὔξησιν αὐτῶν τελειωθῆναι διὰ τὴν ὀλιγότητα τῆς τροφῆς ἐκπεττόμενα γίνεται λευκά, καθάπερ καὶ τῶν καρπῶν ὅσοι νενοσηκότες τυγχάνουσιν· καὶ γὰρ οὗτοι πολὺ μᾶλλον δι' ἀσθένειαν ἐκπέττονται. Ὅσα δὲ ^ς γίνεται λευκά, 15 πολὺ διαφέροντα ἐκ τῶν ἄλλων, οἷον ἵπποι καὶ κύνες. Τὰ ^α δὲ τοιαῦτα ^β μεταβάλλει πάντα ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν χρώματος εἰς τὸ λευκὸν διὰ τὴν εὐτροφίαν. Τὸ γὰρ ὑγρὸν ἐν τοῖς τοιούτοις οὐ χρορίζομενον, ^ς ἀλλ' ἀναλίσκόμενον διὰ τὴν αὔξησιν, ^ς οὐ γίνεται μέλαν. Τὰ πλείστα γάρ ἐστι τῶν τοι- 16 ούτων ὑγρά καὶ ^δ εὔσαρκα διὰ τὴν εὐτροφίαν. Διόπερ οὐδὲ μεταβάλλει τὰ λευκὰ τῶν τριχωμάτων. Φανερόν δὲ τοῦτο ἐστίν· καὶ γὰρ τὰ μέλανα πρότερον τῆς πολιώσεως ^ς γίνεται πυρρά, ἥδη τῆς τροφῆς ἐν αὐτοῖς ^ι ὑπολειπούσης καὶ μᾶλλον ἐκπεττομένης, τὸ δὲ τελευταῖον λευκά. Καίτοι τινὲς ὑπο- 17 λαμβάνουσι μέλανα γίνεσθαι πάντα διὰ τὸ συγκάεσθαι τὴν τροφήν ^ς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καθάπερ καὶ τὸ αἷμα καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, διαμαρτάνοντες. Ἐνία γὰρ ^η καὶ τῶν ζώων εὐθὺς ἐν ἀρχῇ γίνεται μέλανα, οἷον κύνες καὶ αἶγες καὶ βόες, καὶ ὅλως ὅσων τὰ δέρματα καὶ τὰ τριχώματα κατ' ἀρχὰς ἔχει τροφήν, προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας ἥττον. Καίτοι 18

ἡ ἔχει L.H^a. ^ι τῆς τροφῆς om. E.L.M.P.X.G^a.H^a. ^α τὸ πάθος] τοῦτο X. ^ι γίνονται P.X. ^ν τὰ] τὰ δὲ X. ^ω πρότερα H^a. ^ς γὰρ ἢ] τοῦ γὰρ P, γὰρ E. ^ν ὅσα] τὰ L. ^ς γίνονται L.P.X.G^a.H^a. ^α δὴ X. ^β πάντα μεταβάλλει L.G^a.H^a. ^ς ἀλλ' et οὐ om. E.L.M.G^a.H^a. ^δ εὐσαρκα E.L.M.G^a.H^a. ^ς γίνονται L.M.G^a.H^a. ^ι ἀπολειπούσης E.L.M. ^ς αὐτοῦ E.L.M.P.G^a.H^a. ^η καὶ om. P.X.

¹ γε οὐκ ἔχρην, ἀλλὰ πάντων ^k ἔδει καὶ τὰ τριχώματα ^k με-
 λαίνεσθαι κατὰ τὴν ^l ἀκμήν, καθ' ὃν ^m ἂν χρόνον μάλιστα αὐ-
 τῶν ἰσχὺς ⁿ καὶ τὸ θερμόν, καὶ μᾶλλον ἅπαντα ^o ποιοῦσθαι
 κατ' ἀρχάς. Πολὺ γὰρ ἀπάντων ^p ἀπὸ πρώτης ἀσθενέστερον
 τι γίνεται τὸ θερμόν ἢ καθ' ὃν χρόνον ἄρχεται τὰ τριχώματα
 19 αὐτῶν λευκαίνεσθαι. Φανερόν δὲ τοῦτο ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν λευ-
 κῶν. Ἐνια μὲν γὰρ εὐθὺς ἴσχει τὸ χρῶμα λευκότετον, ὅσα
 καὶ τούτων ^q πλείστην ἔχει κατ' ἀρχὰς τροφήν, καὶ μὴ ^r πρὸ
 ὥρας ἐν αὐτῇ ^s καταξηραίνεται τὸ ὑγρόν· προϊούσης δὲ τῆς
 ἡλικίας ^t ξανθά, ^v τροφῆς αὐτοῖς ἐλάττονος ^w ὕστερον ἐπιρρε-
 20 ούσης. Τὰ δὲ ἐν ἀρχῇ μὲν γίνεται ξανθά, κατὰ δὲ τὴν ἀκμὴν
 λευκότετα, καθάπερ καὶ τῶν ὀρνίθων μεταβάλλουσι τὰ χρώ-
 ματα ^x πάλιν τῆς τροφῆς ἐν αὐτοῖς ὑπολειπούσης. Δηλοῖ δέ
^y πάντα γὰρ αὐτὰ γίνεται ξανθά καὶ περὶ τὸν τράχηλον,
 καὶ ὅλως ὅσα σπανίζει τροφῆς τῆς ἐν αὐτοῖς ὑπολειπούσης.
 21 Δήλον δέ· ὥσπερ ^z γὰρ καὶ τὸ πυρρὸν εἰς τὸ ^a μέλαν μετα-
 βάλλει καὶ τὸ μέλαν πάλιν εἰς τὸ πυρρόν, οὕτω καὶ τὸ
 λευκὸν εἰς τὸ ξανθόν. Συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν φυ-
 τῶν· ἔνια γὰρ ἐκ τῆς ὑστέρας πέψεως ἀνατρέχει ^b πάλιν ἐπὶ
 τὴν προτέραν. Μάλιστα δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς ^c ροιᾶς φα-
 22 νερόν ἐστιν. Τὸ μὲν ^d γὰρ ἐξ ἀρχῆς οἱ ^e κόκκοι γίνονται
^f φοινικοὶ, καὶ τὰ φύλλα, δι' ὀλιγότητα τῆς τροφῆς ἐκπετ-
 τομένης· ὕστερον δὲ ^b πάλιν μεταβάλλουσιν εἰς τὸ ποῶδες
 χρῶμα, ^g πολλῆς τροφῆς ἐπιρρεούσης καὶ τῆς πέψεως οὐχ
 ὁμοίως δυναμένης κρατεῖν· τὸ τελευταῖον δὲ πεττομένης ἥδη

¹ γε om. P. ^k δεῖ E.L.M.G^a.H^a, omissis mœx μελαίνεσθαι κατὰ.
^l ἀρχήν P. ^m ἂν post αὐτῶν E.L.M., om. P. ⁿ καὶ om. G^a. ^o ποιοῦ-
 σθαι E.M.i, πονεῖσθαι γρ. P. ^p ἀπὸ πρώτης post θερμόν P. ^q πλεί-
 στην κατ' ἀρχὰς ἔχει P.H^a, κατ' ἀρχὰς ἔχει πλείστην G^a, κατ' ἀρχὰς πλεί-
 στην ἔχει L. ^r πρὸ ὥρας] προέφθασεν P.X. ^s καταξηραίνεσθαι E.M.P.X.
^t ξανθόν P.X. ^v τροφῆς ἐν αὐτοῖς X. ^w ὕστερον ante ἐλάττονος
 L.G^a.H^a, om. X. ^x πάλιν om. P. ^y πάντα—δήλον δέ om. P.
^z γὰρ] δὲ E.M.P.X., om. L. ^a μέλαν] λευκόν L.G^a.H^a. ^b πάλιν]
 utrobique πάντα L. ^c ροῖας E.M.P., ρόας X. ^d γὰρ om. L. ^e κόκκοι
 E.L.M.P.X. et corr. G^a, κόκκοι H^a. ^f φοινίκοι E.M.P., φοινικεοὶ G^a,
 φοινίκοι X. ^g τροφῆς πολλῆς X.

τῆς τροφῆς ^h πάλιν γίνεται τὸ χρῶμα ⁱ φοινικιοῦν. Καθό-²³
λου δὲ εἶπεν καὶ περὶ τῶν ἄλλων τριχωμάτων ^k καὶ πτερω-
μάτων, ἅπαντα λαμβάνει τὰς μεταβολάς, οἷς μὲν, καθάπερ
εἴρηται, τῆς τροφῆς ἐν αὐτοῖς ὑπολειπούσης, οἷς δὲ τούναν-
τίον πλεοναζούσης. Διόπερ ἄλλα κατ' ^l ἄλλους χρόνους ²⁴
τῆς ἡλικίας καὶ λευκότητα καὶ ^m μελάντατα γίνεται ⁿ τῶν
τριχωμάτων, ἐπεὶ καὶ τῶν κοράκων τὰ πτερώματα τὸ τελευ-
ταῖον ^o εἰς τὸ ξανθὸν χρῶμα μεταβάλλει, τῆς τροφῆς ἐν
αὐτοῖς ὑπολειπούσης. Τῶν δὲ τριχωμάτων οὐδὲν οὔτε ^p φοι-²⁵
νικιοῦν οὔθ' ἀλουργές οὔτε πρᾶσινον οὔτε ^q ἄλλην οὐδεμίαν
ἔχον τοιαύτην γίνεται χροάν, διὰ τὸ πάντα τὰ τοιαῦτα
χρώματα γίνεσθαι μιγνυμένων αὐτοῖς τῶν τοῦ ἡλίου αὐγῶν,
^r ἔτι δὲ τῶν τριχωμάτων ἀπάντων τῶν ὑγρῶν ^s ἐντὸς τῆς
σαρκὸς ^t συμβαίνει τὰς μεταβολάς, καὶ μηδεμίαν ^v αὐτὰ
λαμβάνειν μίξιν. Δῆλον δ' ἐστίν· καὶ γὰρ τῶν πτερωμά-²⁶
των ^w τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς οὐδὲν γίνεται τῷ ^x χρώματι τοιοῦτον,
ἀλλὰ καὶ τὰ ποικίλα τῶν ὀρνέων πάνθ' ὥς εἶπεν μέλανα,
οἷον ^δ τε ταῶς καὶ ἡ περιστέρα καὶ ἡ χελιδὼν· ^y ὕστερον δὲ
λαμβάνει πάσας ^z τὰς τοιαύτας ^a ποικιλίας, ^b ἥδη τῆς πέψεως
αὐτῶν ἔξω τοῦ σώματος γιγνομένης, ἐν τε τοῖς ^c πτερώμασι
καὶ τοῖς ^d καλαίοις· ὥστε συμβαίνει, ^e καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν
φυτῶν, ^f καὶ τούτων ἔξω ^g τοῦ σώματος γίνεσθαι τὴν ^h τῶν
χρωμάτων πέψιν. Διὸ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζῴων, τὰ ^{τ'} ἐν-²⁷
δρα καὶ ⁱ τὰ ἐρπετὰ καὶ ^k τὰ κογχύλια, ^l παντοδαπὰ ἴσχει

^h πάντα L. ⁱ φοινικιοῦν L.X.G^a.H^a. ^k καὶ ante πτ. om. E. ^l ἄλ-
λους τοὺς χρόνους P. ^m μέλανα P. ⁿ τῶν] καὶ τῶν E.M.P.X. ^o εἰς
ξανθὸν X, ἐκξηρανθὲν P. ^p φοινικιοῦν L.X.H^a. ^q οὐδεμίαν ἄλλην
L.G^a.H^a. ^r ἔτι] ἔστι E.M.G^a.H^a. ^s ἐντὸς] ἐν τῇ H^a, ἐν τῷ E.L.
M.G^a. ^t συμβαίνει E.L.H^a. ^v αὐτῶν M. ^w τὸ] τὰ L. ^x τριχώ-
ματι M.P. ^y ὕστερον] ἔτερον E, ἔτερα M. ^z τὰς] ἥδη τὰς M. ^a ποι-
κιλίας] ἥδη ποικιλίας E. ^b τῆς πέψεως αὐτῶν ἥδη τοῦ σώματος ἔξω P.
^c πτερυγώμασι P. ^d κάλοις E.M, καυλοῖς X, λόφοις P. ^e καθάπερ
om. G^a. ^f καὶ τούτων om. X. ^g τοῦ] τῶν τοῦ E.L.M.G^a.H^a.
^h τῶν χρωμάτων om. G^a. ⁱ τὰ ante ἐρπ. om. X. ^k τὰ om. E.M.P.
^l πάντα δ' ἀπάσας E.P.X.

χρωμάτων ^m μορφάς, πολλῆς καὶ ⁿ τούτοις τῆς πέψεως ^o γι-
νομένης. Τὴν μὲν οὖν ^p περὶ τὰ χρώματα θεωρίαν μάλιστ' ἄν
τις ἐκ τῶν εἰρημένων δύναίτο ^q συνιδεῖν.

^m διαφορὰς X. ⁿ τούτων G^a. ^o γενομένης P. ^p περὶ] ἐκ τῶν περὶ
E.M.P.X. ^q post συνιδεῖν p: † ὅ τῆς περιστερᾶς τραχήλος διαφόρων
χρωμάτων φαντασίαν ποιῇ διὰ τὴν τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα. Προσβαλλούσης γὰρ
αὐτῆς τῷ τραχήλῳ τῆς ἀκτίνος παρὰ τὴν τοῦ ὀφθαλμοῦ θέσιν πρὸς ἄλλην
καὶ ἄλλην θέσιν τοῖς μὲν κυανοῦς φαίνεται, τοῖς δὲ χρυσίῳ, τοῖς δὲ μέλας,
ἄλλοις ἀλλοίοις.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΚΟΥΣΤΩΝ.

ΤΑΣ δὲ φωνὰς ἀπάσας συμβαίνει γίγνεσθαι καὶ τοὺς ψό-
φους ἢ τῶν σωμάτων ἢ τοῦ ἀέρος πρὸς τὰ σώματα προσ-
πίπτοντος, οὐ τῷ τὸν ἀέρα σχηματίζεσθαι, καθάπερ οἶονταί
τινες, ἀλλὰ τῷ κινεῖσθαι παραπλησίως αὐτὸν συστελλόμε-
νον καὶ ἐκτεινόμενον καὶ καταλαμβάνομενον, ἔτι δὲ συγκρού-
οντα διὰ τὰς τοῦ πνεύματος καὶ τῶν χορδῶν γιγνομένας
πληγὰς. Ὅταν γὰρ τὸν ἐφεξῆς ἀέρα πλήξῃ τὸ πνεῦμα τὸ ¹
ἐμπίπτον αὐτῷ, ὃ αἰὲρ ἤδη φέρεται βία, τὸν ἐχόμενον αὐ-
τοῦ προωθῶν ὁμοίως, ὥστε πάντη τὴν φωνὴν διατείνειν τὴν
αὐτήν, ἐφ' ὅσον συμβαίνει γίγνεσθαι καὶ τοῦ ἀέρος τὴν κί-
νησιν. Διαχεῖται γὰρ ἐπὶ πλέονα ἢ βία τῆς κινήσεως αὐτοῦ
γιγνομένης, ὥσπερ καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀπὸ τῶν ποταμῶν
καὶ ἀπὸ τῆς χώρας ἀποπνέοντα. Τῶν δὲ φωνῶν τυφλαὶ ³
μὲν εἰσι καὶ νεφώδεις ὅσαι τυγχάνουσιν αὐτοῦ καταπεπι-
γμέναι· λαμπραὶ δὲ οὖσαι πόρρω διατείνουσι, καὶ πάντα
πληροῦσι τὸν συνεχῇ τόπον. Ἀναπνέομεν δὲ τὸν μὲν ἀέρα
πάντες τὸν αὐτόν, τὸ δὲ πνεῦμα καὶ τὰς φωνὰς ἐκπέμπομεν
ἀλλοίως διὰ τὰς τῶν ὑποκειμένων ἀγγείων διαφοράς, δι' ὧν
ἐκάστου τὸ πνεῦμα περαιούται [τὰ] πρὸς τὸν ἔξω τόπον.
Ταῦτα δὲ ἐστὶν ἢ τε ἀρτηρία καὶ ὁ πνεύμων καὶ τὸ στόμα. ⁴
Πλείστην μὲν οὖν διαφορὰν ἀπεργάζονται τῆς φωνῆς αἱ τε
τοῦ ἀέρος πληγαὶ καὶ οἱ τοῦ στόματος σχηματισμοί. Φα- ⁵
νερὸν δ' ἐστίν· καὶ γὰρ τῶν φθόγγων αἱ διαφοραὶ πάσαι
γίγνονται διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν
μιμουμένους καὶ ἱππων φωνὰς καὶ βατράχων καὶ ἀηδόνων καὶ
γεράνων καὶ τῶν ἄλλων ζῴων σχεδὸν ἀπάντων, τῷ αὐτῷ
χρωμένους πνεύματι καὶ ἀρτηρίᾳ, παρὰ τὸ τὸν ἀέρα δια-
φόρως ἐκπέμπειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ στόματος. Πολλὰ δὲ καὶ ⁶

τῶν ὀρνέων, ὅταν ἀκούσωσι, μιμούνται τὰς τῶν ἄλλων φωνὰς διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. Ὁ δὲ πνεύμων ὅταν ἢ μικρὸς καὶ πυκνὸς καὶ σκληρὸς, οὔτε δέχεσθαι τὸν αέρα δύναται πολὺν εἰς αὐτὸν οὔτε ἐκπέμπειν πάλιν ἔξω, οὐδὲ τὴν πληγὴν ἰσχυράν οὐδὲ εὖρωστον ποιεῖσθαι τὴν τοῦ πνεύματος. Διὰ γὰρ τὸ εἶναι σκληρὸς καὶ πυκνὸς καὶ συνδεδεμένος οὐ δύναται λαμβάνειν τὴν διαστολὴν ἐπὶ πολὺν τόπον, οὐδὲ πάλιν ἐκ πολλοῦ διαστήματος συνάγων ἑαυτὸν ἐκθλίβειν βίᾳ τὸ πνεῦμα, καθάπερ οὐδ' ἡμεῖς ταῖς φύσαις, ὅταν ὦσι σκληραὶ καὶ 8 μήτε διαστελλέσθαι μήτε πιέζεσθαι δύνωνται ῥαδίως. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ποιοῦν τὴν τοῦ πνεύματος πληγὴν εὖρωστον, ὅταν ὁ πνεύμων ἐκ πολλοῦ διαστήματος συνάγων αὐτὸν ἐκθλίβῃ τὸν αέρα βιαίως. Δῆλον δὲ τοῦτ' ἐστίν· οὐδὲ γὰρ τῶν ἄλλων μορίων οὐθέν ἐκ μικρᾶς ἀποστάσεως δύναται 9 ποιεῖσθαι τὴν πληγὴν ἰσχυράν. ^a Οὔτε γὰρ τῷ σκέλει δυνατὸν ἐστὶν οὔτε τῇ χειρὶ πατάξαι σφοδρῶς οὐδὲ ἀπορρίψαι πόρρω τὸ πληγέν, ἐὰν μὴ τις ^b αὐτῶν ἐκατέρω ἐκ πολλοῦ λάβῃ τῆς πληγῆς τὴν ^c ἀπόστασιν. Εἰ δὲ μὴ, σκληρὰ μὲν ἢ πληγὴ γίγνεται διὰ τὴν συντονίαν, ἐκβιάζεσθαι δὲ οὐ δύναται πόρρω τὸ πληγέν, ἐπεὶ οὔθ' οἱ καταπέλται μακρὰν δύνανται βάλλειν οὔθ' ἡ σφενδὼν οὔτε τόξον, ἂν ἢ σκληρὸν καὶ μὴ ^d δύνῃται κάμπτεσθαι, μηδὲ τὴν ἀναγωγὴν 10 ἢ νευρὰ λαμβάνειν ἐπὶ πολὺν τόπον. Ἐὰν δὲ μέγας ὁ πνεύμων ἢ καὶ μαλακὸς καὶ εὐτονος, πολὺν τὸν αέρα δύναται δέχεσθαι, καὶ τοῦτον ἐκπέμπειν πάλιν, ταμιευόμενος ὡς ἂν βούληται διὰ τὴν μαλακότητα καὶ διὰ τὸ ῥαδίως αὐτὸν συστέλλειν. Ἡ δὲ ἀρτηρία μακρὰ μὲν ὅταν ἢ καὶ στενὴ, χαλεπῶς ἐκπέμπουσιν ἔξω τὴν φωνὴν καὶ μετὰ βίας πολλῆς 11 διὰ τὸ μῆκος τῆς τοῦ πνεύματος φορᾶς. Φανερόν ^e ἐστίν· πάντα γὰρ τὰ τοὺς τραχήλους ἔχοντα μακροὺς φθέγγονται βιαίως, οἷον οἱ χῆνες καὶ γέρανοι καὶ ἀλεκτρυόνες. Μᾶλ-

Codex Ma.

^a οὐδὲ γὰρ Ma. ^b αὐτὸν ἐκατέρω ποιήσας ἐκ Ma. ^c ἀνάστασιν Ma.
^d δύναται λάμπεσθαι Ma.

λον δὲ τοῦτο καταφανές ἐστιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν· πάντες γὰρ χαλεπῶς πληροῦσι τοὺς βόμβυκας καὶ μετὰ συντονίας πολλῆς διὰ τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως. Ἔτι δὲ τὸ πνεῦμα¹² διὰ τὴν στενοχωρίαν ὅταν ἐντὸς θλιβόμενον εἰς τὸν ἔξω^ε τόπον ἐκπέσῃ, παραχρῆμα διαχεῖται καὶ σκεδάννυται, καθάπερ καὶ τὰ ρεύματα φερόμενα διὰ τῶν εὐρίπων, ὥστε μὴ δύνασθαι τὴν φωνὴν συμμένειν μηδὲ διατείνειν ἐπὶ πολὺν τόπον. Ἄμα δὲ καὶ δυσταμίετον ἀνάγκη πάντων τῶν τοιούτων εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ μὴ ῥαδίως ὑπηρετεῖν. Ὅσων¹³ δὲ ἐστὶ^ι μέγα τὸ διάστημα τῆς ἀρτηρίας, τῶν δὲ τοιούτων ἔξω μὲν περαιούσθαι συμβαίνει τὸ πνεῦμα ῥαδίως, ἐντὸς δὲ φερόμενον διαχεῖσθαι διὰ τὴν εὐρυχωρίαν, καὶ τὴν φωνὴν γίνεσθαι κενὴν καὶ μὴ συνεστῶσαν, ἔτι δὲ μὴ δύνασθαι διαίρεσθαι τῷ πνεύματι τοὺς τοιούτους διὰ τὸ μὴ συνερείδεσθαι τὴν ἀρτηρίαν αὐτῶν. Ὅσων^δ ἐστὶν ἀνωμάλως καὶ μὴ πάν-¹⁴ τοθεν ἔχει τὴν διάστασιν ὁμοίαν, τούτους ἀναγκαῖον ἀπασῶν μετέχειν τῶν δυσχερειῶν. Καὶ γὰρ ἀνωμάλως αὐτοῖς ἀνάγκη τὸ πνεῦμα ὑπηρετεῖν καὶ θλίβεσθαι καὶ καθ' ἕτερον τόπον διαχεῖσθαι πάλιν. Βραχείας δὲ τῆς ἀρτηρίας οὐσῆς¹⁵ ταχὺ μὲν ἀνάγκη τὸ πνεῦμα ἐκπέμπειν καὶ τὴν πληγὴν ἰσχυροτέραν γίνεσθαι τὴν τοῦ αἵματος, πάντας δὲ τοὺς τοιούτους ὀξύτερον φωνεῖν διὰ τὸ τάχος τῆς τοῦ πνεύματος φορᾶς. Οὐ μόνον δὲ συμβαίνει τὰς τῶν ἀγγείων διαφοράς, ἀλλὰ καὶ τὰ πάθη πάντα τὰς φωνὰς ἀλλοιοῦν. Ὅταν μὲν γὰρ¹⁶ ὦσιν ὑγρασίας πλήρη πολλῆς ὃ τε πνεύμων καὶ ἡ ἀρτηρία, διασπᾶται τὸ πνεῦμα καὶ οὐ δύναται περαιούσθαι εἰς τὸν ἔξω τόπον συνεχῶς διὰ τὸ προσκόπτειν καὶ γίνεσθαι παχὺν καὶ ὑγρὸν καὶ δυσκίνητον, καθάπερ καὶ περὶ τοὺς κατάρρους καὶ τὰς μέθας. Ἐὰν δὲ ξηρὸν ᾖ τὸ πνεῦμα παντελῶς, σκλη-¹⁷ροτέρα ἢ φωνὴ γίγνεται καὶ διεσπασμένη· συνέχει γὰρ ἡ νοτίς, ὅταν ᾖ λεπτή, τὸν αἶρα, καὶ ποιεῖ τινὰ τῆς φωνῆς ἀπλότητα. Τῶν μὲν οὖν ἀγγείων⁸ αἱ διαφοραὶ καὶ τῶν

^ε τόπον om. M^a.

^ι μέγα] μετὰ M^a.

⁸ αἱ om. M^a.

τῶν ὀρνέων, ὅταν ἀκούσωσι, μιμούνται τὰς τῶν ἄλλων φωνὰς διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. Ὁ δὲ πνεύμων ὅταν ἢ μικρὸς καὶ πυκνὸς καὶ σκληρὸς, οὔτε δέχεσθαι τὸν ἀέρα δύναται πολὺν εἰς αὐτὸν οὔτε ἐκπέμπειν πάλιν ἔξω, οὐδὲ τὴν πληγὴν ἰσχυράν οὐδὲ εὖρωστον ποιεῖσθαι τὴν τοῦ πνεύματος. Διὰ γὰρ τὸ εἶναι σκληρὸς καὶ πυκνὸς καὶ συνδεδεμένος οὐ δύναται λαμβάνειν τὴν διαστολὴν ἐπὶ πολὺν τόπον, οὐδὲ πάλιν ἐκ πολλοῦ διαστήματος συνάγων ἑαυτὸν ἐκθλίβειν βίᾳ τὸ πνεῦμα, καθάπερ οὐδ' ἡμεῖς ταῖς φύσιν, ὅταν ὦσι σκληραὶ καὶ 8 μῆτε διαστελλεσθαι μῆτε πιέζεσθαι δύνωνται ῥαδίως. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ποιοῦν τὴν τοῦ πνεύματος πληγὴν εὖρωστον, ὅταν ὁ πνεύμων ἐκ πολλοῦ διαστήματος συνάγων αὐτὸν ἐκθλίβῃ τὸν ἀέρα βιαίως. Δῆλον δὲ τοῦτ' ἐστίν· οὐδὲ γὰρ τῶν ἄλλων μορίων οὐθέν ἐκ μικρᾶς ἀποστάσεως δύναται 9 ποιεῖσθαι τὴν πληγὴν ἰσχυράν. ^a Οὔτε γὰρ τῷ σκέλει δυνατὸν ἐστὶν οὔτε τῇ χειρὶ πατάξαι σφοδρῶς οὐδὲ ἀπορριῦσαι πόρρω τὸ πληγέν, εἰ μὴ τις ^b αὐτῶν ἐκατέρω ἐκ πολλοῦ λάβῃ τῆς πληγῆς τὴν ^c ἀπόστασιν. Εἰ δὲ μὴ, σκληρὰ μὲν ἢ πληγὴ γίγνεται διὰ τὴν συντονίαν, ἐκβιάζεσθαι δὲ οὐ δύναται πόρρω τὸ πληγέν, ἐπεὶ οὔθ' οἱ καταπέλται μακρὰν δύνανται βάλλειν οὔθ' ἢ σφενδόνῃ οὔτε τόξον, ἂν ἢ σκληρὸν καὶ μὴ ^d δύνῃται κάμπτεσθαι, μηδὲ τὴν ἀναγωγὴν 10 ἢ νευρὰ λαμβάνειν ἐπὶ πολὺν τόπον. Ἐὰν δὲ μέγας ὁ πνεύμων ἢ καὶ μαλακὸς καὶ εὐτονος, πολὺν τὸν ἀέρα δύναται δέχεσθαι, καὶ τοῦτον ἐκπέμπειν πάλιν, ταμιευόμενος ὡς ἂν βούληται διὰ τὴν μαλακότητα καὶ διὰ τὸ ῥαδίως αὐτὸν συστέλλειν. Ἡ δὲ ἀρτηρία μακρὰ μὲν ὅταν ἢ καὶ στενὴ, χαλεπῶς ἐκπέμπουσιν ἔξω τὴν φωνὴν καὶ μετὰ βίας πολλῆς 11 διὰ τὸ μῆκος τῆς τοῦ πνεύματος φορᾶς. Φανερόν δ' ἐστίν· πάντα γὰρ τὰ τοὺς τραχήλους ἔχοντα μακροὺς φθέγγονται βιαίως, οἷον οἱ χῆνες καὶ γέρανοι καὶ ἀλεκτρυόνες. Μᾶλ-

Codex M^a.

^a οὐδὲ γὰρ M^a. ^b αὐτὸν ἐκατέρω ποιήσας ἐκ M^a. ^c ἀνάστασιν M^a.
^d δύναται λάμπεσθαι M^a.

λον δὲ τοῦτο καταφανές ἐστιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν· πάντες γὰρ χαλεπῶς πληροῦσι τοὺς βόμβυκας καὶ μετὰ συντονίας πολλῆς διὰ τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως. Ἔτι δὲ τὸ πνεῦμα ¹² διὰ τὴν στενοχωρίαν ὅταν ἐντὸς θλιβόμενον εἰς τὸν ἕξω ^ε τόπον ἐκπέσῃ, παραχρῆμα διαχεῖται καὶ σκεδάννυται, καθάπερ καὶ τὰ ρεύματα φερόμενα διὰ τῶν εὐρίπων, ὥστε μὴ δύνασθαι τὴν φωνὴν συμμένειν μηδὲ διατείνειν ἐπὶ πολὺν τόπον. Ἄμα δὲ καὶ δυσταμίευτον ἀνάγκη πάντων τῶν τοιούτων εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ μὴ ῥαδίως ὑπηρετεῖν. Ὅσων ¹³ δὲ ἐστὶ ^ι μέγα τὸ διάστημα τῆς ἀρτηρίας, τῶν δὲ τοιούτων ἕξω μὲν περαιούσθαι συμβαίνει τὸ πνεῦμα ῥαδίως, ἐντὸς δὲ φερόμενον διαχεῖσθαι διὰ τὴν εὐρυχωρίαν, καὶ τὴν φωνὴν γίνεσθαι κενὴν καὶ μὴ συνεστῶσαν, ἔτι δὲ μὴ δύνασθαι διαιρεῖσθαι τῷ πνεύματι τοὺς τοιούτους διὰ τὸ μὴ συνερίδεσθαι τὴν ἀρτηρίαν αὐτῶν. Ὅσων ^δ ἐστὶν ἀνωμάλως καὶ μὴ πάν- ¹⁴ τοθεν ἔχει τὴν διάστασιν ὁμοίαν, τούτους ἀναγκαῖον ἀπασῶν μετέχειν τῶν δυσχερειῶν. Καὶ γὰρ ἀνωμάλως αὐτοῖς ἀνάγκη τὸ πνεῦμα ὑπηρετεῖν καὶ θλίβεσθαι καὶ καθ' ἕτερον τόπον διαχεῖσθαι πάλιν. Βραχείας δὲ τῆς ἀρτηρίας οὐσης ¹⁵ ταχὺ μὲν ἀνάγκη τὸ πνεῦμα ἐκπέμπειν καὶ τὴν πληγὴν ἰσχυροτέραν γίνεσθαι τὴν τοῦ ἀέρος, πάντας δὲ τοὺς τοιούτους ὀξύτερον φωνεῖν διὰ τὸ τάχος τῆς τοῦ πνεύματος φορᾶς. Οὐ μόνον δὲ συμβαίνει τὰς τῶν ἀγγείων διαφοράς, ἀλλὰ καὶ τὰ πάθη πάντα τὰς φωνὰς ἀλλοιοῦν. Ὅταν μὲν γὰρ ¹⁶ ὥσιν ὑγρασίας πλήρη πολλῆς ὃ τε πνεύμων καὶ ἡ ἀρτηρία, διασπᾶται τὸ πνεῦμα καὶ οὐ δύναται περαιούσθαι εἰς τὸν ἕξω τόπον συνεχῶς διὰ τὸ προσκόπτειν καὶ γίνεσθαι παχὺν καὶ ὑγρὸν καὶ δυσκίνητον, καθάπερ καὶ περὶ τοὺς κατάρρους καὶ τὰς μέθας. Ἐὰν δὲ ξηρὸν ἢ τὸ πνεῦμα παντελῶς, σκλη- ¹⁷ ροτέρα ἢ φωνὴ γίγνεται καὶ διεσπασμένη· συνέχει γὰρ ἢ νοτίς, ὅταν ἢ λεπτή, τὸν ἀέρα, καὶ ποιεῖ τινὰ τῆς φωνῆς ἀπλότητα. Τῶν μὲν οὖν ἀγγείων ^ε αἱ διαφοραὶ καὶ τῶν

^ε τόπον om. M^a.^ι μέγα] μετὰ M^a.^ε αἱ om. M^a.

παθῶν τῶν περὶ ^h αὐτὰ γιγνομένων τοιαύτας ¹ ἕκασται τὰς
 18 φωνὰς ἀποτελοῦσιν. Αἱ δὲ φωναὶ δοκοῦσι μὲν εἶναι καθ'
 οὓς ἂν ^k ἕκασται γίνονται τόπους, ἀκούομεν δὲ πασῶν αὐ-
 τῶν, ὅταν ἡμῖν προσπέσωσι πρὸς τὴν ἀκοήν. Ὁ γὰρ ὡσθéis
 ὑπὸ τῆς πληγῆς ἀῆρ μέχρι μὲν τινος φέρεται συνεχῆς, ἔπει-
 τα κατὰ μικρὸν αἰεὶ διακινεῖται μᾶλλον, καὶ τούτῳ γιγνώ-
 σκομεν πάντας τοὺς ψόφους καὶ τοὺς πόρρω γιγνομένους
 19 καὶ τοὺς ἐγγύς. Δῆλον δ' ἐστίν· ὅταν γάρ τις λαβὼν κέ-
 ραμον ἢ αὐλὸν ἢ σάλπιγγα, προσθείς τε ἐτέρῳ πρὸς τὴν
 ἀκοήν, διὰ τούτων λαλῇ, πᾶσαι δοκοῦσιν αἱ φωναὶ παντελῶς
 εἶναι πλησίον τῆς ἀκοῆς διὰ τὸ μὴ σκεδάνυσθαι τὸν ἀέρα
 φερόμενον, ἀλλὰ διατηρεῖσθαι τὴν φωνὴν ὁμοίαν ὑπὸ τοῦ
 20 περιέχοντος ὀργάνου. Καθάπερ ¹ οὖν καὶ ἐπὶ τῆς γραφῆς,
 ὅταν τις τοῖς χρώμασι τὸ μὲν ὁμοιον ποιήσῃ τῷ πόρρω τὸ
 δὲ τῷ πλησίον, τὸ μὲν ἡμῖν ἀνακεχωρηκέναι δοκεῖ τῆς γρα-
 φῆς τὸ δὲ ^m προέχειν, ἀμφοτέρων αὐτῶν ὄντων ἐπὶ τῆς αὐ-
 τῆς ἐπιφανείας, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ψόφων καὶ τῆς φωνῆς,
 ὅταν ⁿ ἢ μὲν ἤδη διαλελυμένη προσπίπτῃ πρὸς τὴν ἀκοήν ἢ
 δέ τις συνεχῆς, ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀφικνουμένων πρὸς τὸν
 αὐτὸν τόπον, ἢ μὲν ἀφεστηκέναι πόρρω δοκεῖ τῆς ἀκοῆς ἢ
 δ' εἶναι σύνεγγυς, διὰ τὸ τὴν ^o μέντοι πόρρωθεν ὁμοίαν εἶναι,
 21 τὴν δὲ πλησίον. Σαφεῖς δὲ μάλιστα αἱ φωναὶ γίνονται
 παρὰ τὴν ἀκρίβειαν ^p τὴν τῶν φθόγγων. Ἀδύνατον γὰρ
 μὴ τελέως τούτων διηρθρωμένων τὰς φωνὰς εἶναι σαφεῖς, κα-
 θάπερ καὶ τὰς τῶν δακτυλίων σφραγίδας, ὅταν μὴ διατυπω-
 θῶσιν ἀκριβῶς. Διόπερ οὔτε τὰ παιδία δύνανται διαλέγε-
 σθαι σαφῶς, οὔτε οἱ μεθύνοντες, οὔτε οἱ γέροντες, οὔθ' ὅσοι
 φύσει τραυλοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, οὔθ' ὅλως ὅσων εἰσὶν αἱ
 22 γλῶτται καὶ τὰ στόματα δυσκίνητα. Ὡς περ γὰρ καὶ τὰ
^q χαλκεία καὶ τὰ κέρατα συνηχοῦντα ποιεῖ τοὺς ἀπὸ τῶν
 ὀργάνων φθόγγους σαφεστέρους, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς δια-

^h αὐτὰ] τὰ αὐτὰ M^a. ⁱ ἕκαστα M^a. ^k ἕκασται] ἐν ἐκάστη M^a.
¹ οὖν om. M^a. ^m περιέχειν M^a. ⁿ ἢ] γὰρ ἢ M^a. ^o μέντοι] μὲν τῇ ?
^p τὴν ante τῶν om. M^a. ^q χαλκία M^a.

λέκτου πολλὴν ἀσάφειαν ἀπεργάζεται τὰ ἐκπίπτοντα τῶν πνευμάτων ἑκ τοῦ στόματος, ὅταν μὴ διατυπωθῶσιν ὁμοίως. Οὐ μόνον ὁ δὲ ἐαυτῶν τινὰ παρεμφαίνουσιν ἀσάφειαν, ἀλλὰ 13 καὶ τοὺς διηρθρωμένους τῶν φθόγγων ἐμποδίζουσιν, ἀνόμοιαις αὐτῶν γιγνομένης τῆς περὶ τὴν ἀκοὴν κινήσεως. Διὸ καὶ μᾶλλον ἐνὸς ἀκούοντες συνίεμεν ἢ πολλῶν ἅμα ταῦτὰ λεγόντων, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν χορδῶν καὶ πολὺ ἦττον, ὅταν προσαυλῇ τις ἅμα καὶ κιθαρίζῃ, διὰ τὸ συγγεῖσθαι τὰς φωνὰς ὑπὸ τῶν ἐτέρων. Οὐχ ἥκιστα δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν συμ- 24 φωνιῶν φανερόν ἐστιν ἄμφοτέρους γὰρ ἀποκρύπτεσθαι τοὺς ἥχους συμβαίνει ὑπὸ ἀλλήλων. Ἀσαφεῖς μὲν οὖν φωναὶ γίνονται διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, λαμπραὶ δὲ γίνονται καθάπερ ἐπὶ τῶν χρωμάτων καὶ γὰρ ἐκεῖ τὰ μάλιστα δυνάμενα τὰς ὄψεις κινεῖν, ταῦτα εἶναι συμβαίνει τῶν χρωμάτων λαμπρότατα. Ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον τῶν φωνῶν ταύτας 25 ὑποληπτέον εἶναι λαμπροτάτας, ὅσαι μάλιστα δύνανται προσπίπτουσαι ὧς κινεῖν τὴν ἀκοήν. Τοιαῦται ὦ δὲ εἰσιν αἱ σαφεῖς καὶ πυκναὶ καὶ καθαραὶ καὶ πόρρω δυνάμεναι διατείνειν καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις αἰσθητοῖς ἅπασιν τὰ ἰσχυρότερα καὶ πυκνότερα καὶ καθαρώτερα σαφεστέρας ποιεῖ τὰς αἰσθήσεις. Δῆλον δὲ τὸ γὰρ τελευταῖον αἱ φωναὶ πάσαι γίνονται 26 κωφαί, τοῦ ἀέρος ἤδη διαχεομένου. Δῆλον ὃ ἐστὶ κατὰ τῶν αὐλῶν. Τὰ γὰρ ἔχοντα τῶν δευτέρων τὰς γλώττας πλαγίας μαλακωτέραν μὲν ἀποδίδωσι τὴν φωνήν, οὐχ ὁμοίως δὲ λαμπράν· τὸ γὰρ πνεῦμα φερόμενον εὐθέως εἰς εὐρυχωρίαν ἐμπίπτει, καὶ οὐκέτι φέρεται σύντονον οὐδὲ συνεστηκός, ἀλλὰ διεσκεδασμένον. Ἐν δὲ ταῖς ἁ σκληροτέραις γλώτ- 27 ταις ἢ φωνὴ γίνεται σκληροτέρα καὶ λαμπροτέρα, ἂν πίεση τις αὐτὰς μᾶλλον τοῖς χεῖλεσι, διὰ τὸ φέρεσθαι τὸ πνεῦμα βιαίότερον. Αἱ μὲν οὖν λαμπραὶ τῶν φωνῶν γίνονται διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας· παρὸ καὶ δοκοῦσιν οὐ χείρους εἶναι τῶν λευκῶν αἱ καλούμεναι φαιαί. Πρὸς γὰρ τὰ πάθη καὶ τὰς 28

ἑκ τοῦ στόματος om. M^a. ὁ δὲ om. M^a. ὁ τὸν om. M^a. ὧς κινεῖν] λιπεῖν M^a. ὦ δέ] δαί M^a. ἁ σκληροτέρας γλώσσας M^a.

πρεσβυτέρας ηλικίας μάλλον ἀρμόττουσιν αἱ τραχύτεραι καὶ μικρὸν ^γ ὑποσυγκεχυμέναι καὶ μὴ λίαν ἔχουσαι τὸ λαμπρὸν ^z ἐκφανές. Ἄμα δὲ καὶ διὰ τὴν συντονίαν οὐχ ὁμοίως εἰσὶν ^a εὐπειθεῖς. Τὸ γὰρ βίβ φερόμενον δυσταμίετον. Οὔτε ²⁹ γὰρ ἐπιτείνειν ῥάδιον, ὥς βούλεται τις, οὔτε ἀνίεναι. Ἐπὶ δὲ τῶν αὐλῶν γίγνονται αἱ φωναὶ λαμπραί, καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων, ὅταν τὸ ἐκπίπτον πνεῦμα πυκνὸν ἦ καὶ σύντονον. Ἀνάγκη γὰρ καὶ τοῦ ἔξωθεν ἀέρος τοιαύτας γίγνεσθαι τὰς πληγὰς, καὶ μάλιστα τὰς φωνὰς οὕτω διαπέμπεσθαι συνεχστῶσας πρὸς τὴν ἀκοήν, ὥσπερ καὶ τὰς ὁσμάς καὶ τὸ φῶς ³⁰ καὶ τὰς θερμότητας. Καὶ γὰρ πάντα ταῦτα ἀραιότερα φαινόμενα πρὸς τὴν αἴσθησιν ἀσημότερα γίγνεται, καθάπερ καὶ οἱ χυλοὶ κραθέντες τῷ ὕδατι καὶ ἐτέροις χυλοῖς. Τὸ γὰρ ἑαυτοῦ παρέχον αἴσθησιν ἀσαφεῖς ἐκάστῳ ποιεῖ τὰς ³¹ δυνάμεις. Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ὀργάνων οἱ τῶν κεράτων ἦχοι πυκνοὶ καὶ συνεχεῖς πρὸς τὸν ἀέρα προσπίπτοντες ποιούσι τὰς φωνὰς ἀμαυράς· διὸ δεῖ τὸ κέρας τὴν φύσιν ἔχειν τῆς αὐξήσεως ὁμαλὴν καὶ λείαν καὶ μὴ ταχέως ἐκδεδραμη- ³² κυῖαν. Ἀνάγκη γὰρ μαλακώτερα καὶ χαννότερα γίγνεσθαι τὰ τοιαῦτα τῶν κεράτων, ὥστε τοὺς ἦχους διασπᾶσθαι καὶ μὴ συνεχεῖς ἐκπίπτειν δι' αὐτῶν μηδὲ γεγωνεῖν ὁμοίως διὰ ³³ τὴν μαλακότητα καὶ τὴν ἀραιότητα τῶν πόρων. Μηδὲ πάλιν εἶναι δυσανξῇ τὴν φύσιν, μηδὲ τὴν σύμφυσιν ἔχειν πυκνὴν καὶ σκληρὰν καὶ δύσφορον· καθ' ὃ τι γὰρ ἂν προσκόψῃ φερόμενος ὁ ἦχος, αὐτοῦ λαμβάνει τὴν κατάπανσιν καὶ οὐκέτι περαιουταὶ πρὸς τὸν ἔξω τόπον, ὥστε κωφούς καὶ ἀνωμάλους ἐκπίπτειν τοὺς ἦχους ἐκ τῶν τοιούτων κεράτων. ³⁴ Ὅτι δὲ ἡ φορὰ γίγνεται κατὰ τὴν εὐθυπορίαν, φανερόν ἐστιν ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν καὶ ὅλως ἐπὶ τῶν ξύλων τῶν μεγάλων, ὅταν αὐτὰ βασανίζωσιν. Ὅταν γὰρ κρούσωσιν ἐκ τοῦ ἐτέρου ἄκρου, κατὰ τὸ ἕτερον ὁ ἦχος φέρεται συνεχῆς, εἰ μὴ τι ἔχῃ σύντριμμα τὸ ξύλον· εἰ δὲ μὴ, μέχρι τούτου ^b προσελ-

^γ ὑποσυγκεχυμέναι M^a. ^z ἐκφανές M^a. ^a ἀπειθεῖς M^a. ^b προσελθὼν M^a.

θὼν αὐτοῦ καταπαύεται διασπασθεῖς. Περικάμπτει δὲ καὶ 35
 τοὺς ὄζους, καὶ οὐ δυνατὸς δι' αὐτῶν εὐθυπορεῖν. Κατάδη-
 λον δὲ τοῦτό ἐστι καὶ ἐπὶ τῶν χαλκείων, ὅταν ῥινῶσι τὰς
 ἀπηρητμένους στολίδας τῶν ἀνδριάντων ἢ τὰ πτερύγια, τῷ
 συμμύνειν διὸ ῥοίζον καὶ πολὺν ἦχον ἀφιάσι καὶ ψόφον.
 Ἄν δέ τις αὐτὰ ταινίᾳ διαδήσῃ, παύεσθαι συμβαίνει τὸν 36
 ἦχον· ἔως γὰρ τούτου προελθὼν ὁ τρόμος, ὅταν ^cπροσκόψῃ
 πρὸς τὸ μαλακόν, αὐτοῦ ποιεῖται τὴν κατάπαυσιν. ^d Πολὺ
 δὲ καὶ ἡ ὀπτησις ἡ τῶν κεράτων συμβάλλεται καὶ πρὸς εὐ-
 φωνίαν. Μᾶλλον μὲν γὰρ κατοπτηθέντα παραπλήσιον τὸν 37
 ἦχον ἔχουσι τῷ κεράμῳ διὰ τὴν σκληρότητα καὶ τὴν σύγκαν-
 σιν· ἐὰν δέ τις αὐτὰ καταδέεστερον ὀπτήσῃ, ἀπαλώτερον μὲν
 ἀφίησι διὰ τὴν μαλακότητα τὸν ἦχον, οὐ δύναται δὲ γεγω-
 νεῖν ὁμοίως. Διὸ καὶ τὰς ἡλικίας ἐκλέγονται· τὰ μὲν γὰρ 38
 τῶν γερόντων ἐστὶ ξηρὰ καὶ πεπωρωμένα καὶ χαῦνα, τὰ δὲ
 τῶν νέων ἀπαλὰ παντελῶς καὶ πολλὴν ἔχοντα ἐν αὐτοῖς
 ὑγρασίαν. Δεῖ δὲ εἶναι, καθάπερ εἴρηται, τὸ κέρας ξηρὸν
 καὶ πυκνὸν ὁμαλῶς καὶ εὐθύπορον καὶ λεῖον. Οὕτω γὰρ 39
 ἂν μάλιστα συμβαίνοι καὶ τοὺς ἦχους πυκνοὺς καὶ λείους
^e καὶ ὁμαλοὺς φέρεσθαι δι' αὐτῶν, καὶ τοῦ ἔξωθεν ἀέρος τὰς
 πληγὰς γίγνεσθαι τοιαύτας, ἐπεὶ καὶ τῶν χορδῶν εἰσὶν αἱ
 λειόταται βέλτισται καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμαλώταται, καὶ τὴν κα-
 τεργασίαν ἔχουσι πάντοθεν ὁμοίαν, καὶ τὰς συμβολὰς ἀδή-
 λους τὰς τῶν νεύρων· οὕτω γὰρ συμβαίνει καὶ ταύτας ποιεῖ-
 σθαι τὰς τοῦ ἀέρος πληγὰς ὁμοιοτάτας. Δεῖ δὲ καὶ τῶν 40
 αὐλῶν εἶναι τὰς γλώττας πυκνὰς καὶ λείας καὶ ὁμαλὰς, ὅπως
 ἂν καὶ τὸ πνεῦμα διαπορεύηται δι' αὐτῶν λεῖον καὶ ὁμα-
 λὸν καὶ μὴ διεσπασμένον. Διὸ καὶ τὰ βεβρεγμένα τῶν
 ζευγῶν καὶ τὰ πεπωκότα τὸ σίαλον εὐφωνότερα γίγνεται,
 τὰ δὲ ξηρὰ κακόφωνα, ὅ γὰρ ἀήρ διὰ ὑγροῦ καὶ λείου
 φέρεται μαλακὸς καὶ ὁμαλός. Δῆλον δὲ καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ 41
 πνεῦμα, ὅταν ἔχη νοτίδα, πολὺ ἥττον προσκόπτει πρὸς τὰ

^c προσκόψῃ M^a.^d πολλή M^a.^e καὶ ὁμαλοὺς om. M^a.

ζεύγη καὶ διασπᾶται· τὸ δὲ ξηρὸν μᾶλλον ἀντιλαμβάνε-
 ται καὶ τὴν πληγὴν ποιεῖται σκληροτέραν διὰ τὴν βίαν.
 Αἱ μὲν οὖν διαφοραὶ τῶν ἤχων γίνονται διὰ τὰς εἰρημένας
 42 αἰτίας. Σκληραὶ δ' εἰσὶ τῶν φωνῶν ὅσαι βιαίως πρὸς τὴν
 ἀκοὴν προσπίπτουσι· διὸ καὶ μάλιστα παρέχουσι τὸν ἴ-
 νον. Τοιαῦται δ' εἰσὶν αἱ δυσκινήτοτεραι καὶ μετὰ πλεί-
 στης φερόμεναι βίας· τὸ γὰρ ὑπέικον ταχέως οὐ δύναται
 43 τὴν πληγὴν ὑπομένειν, ἀλλ' ἀποπηδᾷ πρότερον. Δήλον
 δέ· τὰ γὰρ ὑπέρογκα τῶν βελῶν βιαιοτάτην φέρεται τὴν
 φοράν, καὶ τὰ ρεύματα φερόμενα διὰ τῶν εὐρίπων· καὶ
 γὰρ ταῦτα γίγνεται σφοδρότατα περὶ αὐτὰς τὰς στενο-
 χωρίας οὐ δυνάμενα ταχέως ὑπέικειν, ἀλλὰ ὑπὸ πολλῆς
 ὠθούμενα βίας. Ὅμοιως δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἑπεὶ τὰς
 44 φωνὰς καὶ τοὺς ψόφους. Φανερόν δ' ἐστίν· πάντες γὰρ οἱ
 βίαιοι γίνονται σκληροί, καθάπερ καὶ τῶν κιβωτίων καὶ
 τῶν στροφέων, ὅταν ἀνοίγωνται βιαίως, καὶ τοῦ χαλκοῦ καὶ
 ἡ τοῦ σιδήρου. Καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀκμώνων γίγνεται σκληρὸς
 καὶ μαλακός, ὅταν ἐλαύνωσι κατεψυγμένον καὶ σκληρὸν ἤδη
 45 τὸν σίδηρον. Ἔτι δὲ ἀπὸ τῆς ρίνης, ὅταν ρινῶσι καὶ ἡ χα-
 ράττωσι τὰ σιδήρια καὶ τοὺς πρίονας, ἐπεὶ καὶ τῶν βροντῶν
 αἱ βιαιοτάται γίνονται σκληρόταται καὶ τῶν ὑδάτων τὰ κα-
 λούμενα ῥαγδαῖα τὴν βίαν. Ἡ μὲν γὰρ ταχυτὴς τοῦ πνεύ-
 46 ματος ποιεῖ τὴν φωνὴν ὀξεῖαν, ἡ δὲ βία σκληράν. Διόπερ
 οὐ μόνον συμβαίνει τοὺς αὐτοὺς ὅτε μὲν ὀξύτεραν ὅτε δὲ βα-
 ρυτέραν, ἀλλὰ καὶ σκληροτέραν καὶ μαλακωτέραν. Καίτοι
 τινὲς ὑπολαμβάνουσι διὰ τὴν σκληρότητα τῶν ἀρτηριῶν τὰς
 φωνὰς γίγνεσθαι σκληράς, διαμαρτάνοντες· τοῦτο μὲν γὰρ
 βραχύ τι συμβάλλεται παντελῶς, ἀλλ' ἡ τοῦ πνεύματος
 47 γιγνομένη πληγὴ βιαίως ὑπὸ τοῦ πνεύμονος. Ὡς περ γὰρ
 καὶ τὰ σώματα τῶν μὲν ἐστὶν ὑγρὰ καὶ μαλακὰ τῶν δὲ σκλη-
 ρὰ καὶ σύντονα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ πνεύμων. Διόπερ
 τῶν μὲν μαλακὸν ἐκπίπτει τὸ πνεῦμα, τῶν δὲ σκληρὸν καὶ

ἴ πόνον M^a. ε libri παρὰ. ἡ τοῦ om. M^a. ἰ χαράσσει M^a.

βίαιον, ἐπεὶ διότι γε τὴν ἀρτηρίαν αὐτὴν μικράν τινα συμβαίνει παρέχεσθαι δύναμιν, ῥάδιον συνιδεῖν. Οὐδεμία γάρ 48 ἐστὶν ἀρτηρία σκληρὰ τοῖς αὐλοῖς ὁμοίως· ἀλλ' οὐδὲν ἦττον δι' αὐτοῦ καὶ διὰ τούτων φερομένου τοῦ πνεύματος οἱ μὲν μαλακῶς αὐλοῦσιν οἱ δὲ σκληρῶς. Δῆλον δὲ τοῦτ' ἐστὶ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως· καὶ γὰρ ἂν ἐπιτείνῃ τις τὸ πνεῦμα βιαιότερον, εὐθέως ἢ φωνὴ γίγνεται σκληροτέρα διὰ τὴν βίαν, καὶ ἢ μαλακωτέρα. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῆς 49 σάλπιγγος· διὸ καὶ πάντες, ὅταν κωμάζωσιν, ἀνιᾶσιν ἐν τῇ σάλπιγγι τὴν τοῦ πνεύματος συντονίαν, ὅπως ἂν ποιῶσι τὸν ἦχον ὡς μαλακώτατον. Φανερόν δ' ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν ὀργάνων. Καὶ γὰρ αἱ κατεστραμμέναι χορδαί, καθάπερ εἴρηται, τὰς φωνὰς ποιοῦσι σκληροτέρας, καὶ τὰ κατωπτημένα τῶν κεράτων. Καὶ ἡ τις ἄπτηται τῶν χορδῶν ταῖς χερσὶ βιαίως 50 καὶ μὴ μαλακῶς, ἀνάγκη καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν αὐτὰς οὕτω πάλιν ποιεῖσθαι βιαιότεραν. Αἱ δὲ ἦττον κατεστραμμέναι καὶ τὰ ὠμότερα τῶν κεράτων τὰς φωνὰς ποιεῖ μαλακωτέρας, καὶ τὰ μακρότερα τῶν ὀργάνων. Αἱ γὰρ τοῦ ἀέρος πληγαὶ 51 καὶ ¹βραδύτεραι καὶ μαλακώτεραι γίνονται διὰ τὰ μήκη τῶν τόπων, αἱ δ' ἐπὶ τῶν βαρυτέρων σκληρόταται διὰ τὴν κατὰ τὰς τῶν χορδῶν. Δῆλον δ' ἐστίν· καὶ γὰρ αὐτοῦ τοῦ ὀργάνου σκληροτέρας συμβαίνει γίγνεσθαι τὰς φωνὰς, ὅταν μὴ κατὰ μέσον ²τις ἄπτηται τῶν χορδῶν, διὰ τὸ μᾶλλον αὐτῶν τὰ πρὸς αὐτῷ τῷ ζυγῷ καὶ τῷ χορδοτόνῳ κατατε-
τάσθαι. Συμβαίνει δὲ καὶ τὰ νερθήκινα τῶν ὀργάνων τὰς 52 φωνὰς ἔχειν ἀπαλωτέρας· οἱ γὰρ ἦχοι πρὸς μαλακὸν προσπίπτοντες οὐχ ὁμοίως ἀποπηδῶσι μετὰ βίας. Τραχύνεσθαι δὲ συμβαίνει τὰς φωνὰς, ὅταν ἡ πληγὴ μὴ μία γένηται τοῦ ἀέρος παντός, ἀλλὰ πολλαχῇ κατὰ μικρὰ διεσπασμένη. Καθ' αὐτὸ γὰρ ἕκαστον τῶν τοῦ ἀέρος μορίων προσπίπτον 53 πρὸς τὴν ἀκοήν, ὡς ἂν ἀπὸ πληγῆς ἐτέρας ὄν, διεσπασμένην ποιεῖ τὴν αἴσθησιν, ὥστε τὴν μὲν διαλείπειν τὴν φωνήν, τὴν

^k τις om. M^a.¹ βαρύτεραι M^a.² τι M^a.

δὲ προσπίπτειν βιαιότερον, καὶ γίγνεσθαι τὴν ἀφὴν τῆς ἀκοῆς ἀνομοίαν, ὥσπερ ^ακαὶ ὅταν τι τῶν τραχέων ἡμῖν προσ-
 54 ^βπίπτῃ πρὸς τὸν χρῶτα. Μάλιστα δὲ τοῦτο συμφανές ἐστιν ἐπὶ τῆς ῥίνης· διὰ γὰρ τὸ τὴν τοῦ ἀέρος πληγὴν ἅμα γίγνεσθαι ^ο κατὰ μικρὰ καὶ πολλά, τραχεῖς οἱ ψόφοι προσ-
 πίπτουσιν ἀπ' αὐτῶν πρὸς τὴν ἀκοήν, καὶ μᾶλλον, ὅταν πρὸς σκληρόν τι παρατρίβωνται, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἀφῆς· τὰ γὰρ σκληρὰ καὶ τραχεῖα βιαιότερον ποιεῖται τὴν αἴσθησιν.
 55 Δῆλον δὲ τοῦτό ἐστι καὶ ἐπὶ τῶν ρευμάτων· τοῦ γὰρ ἐλαίου γίνεται πολὺ πάντων τῶν ὑγρῶν ὁ ψόφος ἀδηλότερος διὰ τὴν συνέχειαν τὴν τῶν μορίων. Λεπταὶ δ' εἰσὶ τῶν φωνῶν, ὅταν
 56 ὀλίγον ἢ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκπίπτον. Διὸ καὶ τῶν παιδίων γί-
 γνονται λεπταί, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν εὐνούχων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν διαλελυμένων διὰ νόσον ἢ πόνον ἢ ἀτροφίαν· οὐ δύνανται γὰρ πολὺ τὸ πνεῦμα διὰ τὴν ἀσθένειαν ἐκπέμπειν.
 57 Δῆλον δ' ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν χορδῶν· ἀπὸ γὰρ τῶν λεπτῶν καὶ τὰ φωνία γίγνεται λεπτὰ καὶ στενὰ καὶ τριχώδη, διὰ τὸ καὶ τοῦ ἀέρος τὴν πληγὴν γίγνεσθαι ^ρκατὰ στενόν. Οἷας γὰρ ἂν τὰς ἀρχὰς ἔχῃσι τῆς κινήσεως αἱ τοῦ ἀέρος πληγαί, τοιαύ-
 τας καὶ τὰς φωνὰς συμβαίνει γίγνεσθαι προσπιπτούσας πρὸς τὴν ἀκοήν, ὅσον ἀραιὰς ἢ πυκνάς, ἢ μαλακὰς ἢ σκληράς, ἢ
 58 λεπτὰς ἢ παχείας. Ἀεὶ γὰρ ὁ ἕτερος ἀπὸ τὸν ἕτερον κινῶν ὡσαύτως ποιεῖ τὴν φωνὴν ἅπασαν ^ιὁμοίαν, καθάπερ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς ὀξύτητος καὶ τῆς βαρύτητος· καὶ γὰρ τὰ τάχῃ τὰ τῆς πληγῆς τὰ ἕτερα τοῖς ἐτέροις συνακολουθοῦντα διαφυ-
 59 λᾷται τὰς φωνὰς ταῖς ἀρχαῖς ὁμοίως. Αἱ δὲ πληγαὶ γί-
 νονται μὲν τοῦ ἀέρος ὑπὸ τῶν χορδῶν πολλαὶ καὶ κεχωρισμέ-
 ναι, διὰ δὲ μικρότητα τοῦ μεταξὺ χρόνου τῆς ἀκοῆς οὐ δυνα-
 μένης συναισθάνεσθαι τὰς ^ιδιαλείψεις, μία καὶ συνεχὴς ἡμῖν ἡ φωνὴ φαίνεται, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν χρωμάτων· καὶ γὰρ τούτων τὰ διεσθηκότα δοκεῖ πολλάκις ἡμῖν συνάπτειν ἀλλή-
 60 λους, ὅταν φέρωνται ταχέως. Τὸ δὲ αὐτὸ συμβαίνει τοῦτο

^α καὶ om. M^a.   ^ο κατὰ] καὶ γὰρ M^a.   ^ρ κατάσθενον M^a.   ^ι ὁμοίως M^a.   ^ι διαλείψεις M^a.

καὶ περὶ τὰς συμφωνίας. Διὰ γὰρ τὸ περισυγκαταλαμβάνεσθαι τοὺς ἑτέρους ἤχους ὑπὸ τῶν ἑτέρων, καὶ γίγνεσθαι τὰς καταπαύσεις αὐτῶν ἅμα, λανθάνουσιν ἡμᾶς αἱ μεταξύ γιγνόμεναι φωναί. Πλεονάκεις μὲν γὰρ ἐν πάσαις ταῖς συμφωνίαις ὑπὸ τῶν ὀξυτέρων φθόγγων αἱ τοῦ ἀέρος γίγονται πληγαὶ διὰ τὸ τάχος τῆς κινήσεως· τὸν δὲ τελευταῖον τῶν ἤχων ἅμα συμβαίνει προσπίπτειν ἡμῖν πρὸς τὴν ἀκοὴν καὶ τὸν ἀπὸ τῆς βραδυτέρας γιγνόμενον. Ὡστε τῆς ἀκοῆς οὐ δύναμένης αἰσθάνεσθαι, καθάπερ εἴρηται, τὰς μεταξύ φωνάς, ἅμα δοκοῦμεν ἀμφοτέρων τῶν φθόγγων ἀκούειν συνεχῶς. Παχείαι δ' εἰσὶ τῶν φωνῶν τοῦναντίον, ὅταν ᾗ τὸ πνεῦμα πολὺ καὶ ἁθρόον ἐκπίπτον· διὸ καὶ τῶν ἀνδρῶν εἰσὶ παχύτεραι καὶ τῶν τελείων αὐλῶν, καὶ μᾶλλον ὅταν πληρώσῃ τις αὐτοὺς τοῦ πνεύματος. Φανερόν δ' ἐστίν· καὶ γὰρ ἂν πῆσῃ τις τὰ ζεύγη, μᾶλλον ὀξυτέρα ἢ φωνὴ γίγνεται καὶ λεπτότερα. Κἂν κατασπάσῃ τις τὰς σύριγγας, κἂν δὲ ἐπιλάβῃ, [†]παμπλείων ὁ ὄγκος γίγνεται τῆς φωνῆς διὰ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καθάπερ καὶ ἀπὸ τῶν παχυτέρων χορδῶν. Παχείαι δὲ γίγονται καὶ τῶν τραγιζόντων καὶ τῶν βραγχιώντων, καὶ μετὰ τοὺς ἐμέτους, διὰ τὴν τραχύτητα τῆς ἀρτηρίας καὶ διὰ τὸ μὴ ὑπεξάγειν ἄλλ' αὐτοῦ προσκόπτουσιν ἀνιλεῖσθαι τὴν φωνὴν καὶ λαμβάνειν ὄγκον, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ σώματος. Λιγυραὶ δ' εἰσὶ τῶν φωνῶν αἱ λεπταὶ καὶ πυκναί, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν τεττίγων καὶ τῶν ἀκρίδων καὶ αἱ τῶν ἀηδόνων, καὶ ὅλως ὅσαις λεπταῖς οὖσαις μηθεὶς ἀλλότριος ἤχος παρακολουθεῖ. Ὅλως γὰρ οὐκ ἔστιν οὔτ' ἐν ὄγκῳ φωνῆς τὸ λιγυρόν, οὔτ' ἐν τόνοις ἀνιεμένοις καὶ βαρέσιν, οὔτ' ἐν ταῖς τῶν φθόγγων ἀφαῖς, ἀλλὰ μᾶλλον ὀξύτητι καὶ λεπτότητι καὶ ἀκριβείᾳ. Διὸ καὶ τῶν ὀργάνων ὅσα τὰ λεπτὰ καὶ σύντονα καὶ μὴ ἔχοντα κέρας τὰς φωνὰς ἔχει λιγυρωτέρας· ὁ γὰρ ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἤχος, καὶ ὅλως ὅταν ἀπὸ τινος γιγνόμενος παρακολουθῇ, συνέχει τὴν ἀκριβείαν

^s τὸ M^a. ^t παμπλείων habeat M^a. necne non liquet.

τὴν τῶν φθόγγων. Σαθραὶ δ' εἰσὶ καὶ ^νπαρερρνηκυῖαι τῶν
 φωνῶν ὅσαι μέχρι τινὸς φερόμεναι συνεχεῖς διασπῶνται.
 67 Φανερώτατον δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἐπὶ τοῦ κεράμου πᾶς γὰρ ὁ ἐκ
 πληγῆς ῥαγεῖς ποιεῖ τὸν ἦχον σαθρόν, διασπῶμένης τῆς κινή-
 σεως κατὰ τὴν πληγὴν, ὥστε μηκέτι γίγνεσθαι τοὺς ἐκπί-
 πτοντας ἦχους συνεχεῖς. Ὅμοίως δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ
 ἐπὶ τῶν ἐρρωγύτων κεράτων καὶ ἐπὶ τῶν χορδῶν ^ωτῶν παρα-
 68 νευρισμένων. Ἐπὶ πάντων ^z γὰρ τῶν τοιούτων μέχρι μὲν
 τινος ὁ ἦχος φέρεται συνεχῆς, ἔπειτα διασπᾶται, καθ' ὃ τι αὖ
 ἢ μὴ συνεχὲς τὸ ὑποκείμενον, ὥστε μὴ μίαν γίγνεσθαι πλη-
 γὴν ἀλλὰ διεσπασμένην, καὶ φαίνεσθαι τὸν ἦχον σαθρόν.
 69 Σχεδὸν γὰρ παραπλήσιαι τυγχάνουσιν οὖσαι ταῖς τραχεαῖς
 πλὴν ἐκείναι μὲν εἰσιν ἀπ' ἀλλήλων κατὰ μικρὰ μέρη διε-
 σπασμέναι, τῶν δὲ σαθρῶν αἱ πλείσται τὰς μὲν ἀρχὰς ἔχουσι
 συνεχεῖς, ἔπειτ' εἰς πλείω μέρη τὴν διαίρεσιν λαμβάνουσιν.
 70 Δασεαῖαι δ' εἰσὶ τῶν φωνῶν ὅσαις ἔσωθεν τὸ πνεῦμα εὐθέως
 συνεκβάλλομεν μετὰ τῶν φθόγγων, ψιλαὶ δ' εἰσὶ τοῦναντίον
 ὅσαι γίνονται χωρὶς τῆς τοῦ πνεύματος ἐκβολῆς. ^υ Ἀπορ-
 ρήγνυσθαι δὲ συμβαίνει τὰς φωνάς, ὅταν μηκέτι δύνωνται τὸν
 αἶρα μετὰ πληγῆς ἐκπέμπειν, ἀλλ' ὁ περὶ τὸν πνεῦμονα τό-
 71 πος αὐτῶν ὑπὸ τῆς διαστάσεως ἐκλυθῇ. Ὡς περ γὰρ καὶ τὰ
 σκεύη καὶ τοὺς ὤμους ἐκλύεσθαι συμβαίνει τὸ τελευταῖον συν-
 τόνως, οὕτως καὶ τὸν περὶ τὸν πνεῦμονα τόπον. Κούφον
 γὰρ ἔξω φέρεσθαι τὸ πνεῦμα διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι βίαιον αὐ-
 τοῦ τὴν πληγὴν. Ἄμα δὲ καὶ διὰ τὸ τετραχύνθαι τὴν ἀρ-
 τηρίαν αὐτῶν ἰσχυρῶς, οὐ δύναται τὸ πνεῦμα ἔξω φέρεσθαι
 συνεχές, ἀλλὰ διεσπασμένον, ὡς ἀπερρωγυῖας γίγνεσθαι τὰς
 72 φωνὰς αὐτῶν. Καί τινες οἴονται διὰ τὴν τοῦ ^z πνεύμονος
 γλισχρότητα τὸ πνεῦμα οὐ δύνασθαι περαιούσθαι περὶ τὸν
 ἔξω τόπον, διαμαρτάνοντες· φθέγγονται μὲν γὰρ ἀλλ' οὐ
 δύνανται γεγωνεῖν διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι μετὰ συντονίας τὴν

^ν παρερρνηκυῖαι M^a. ^ω τῶν παρα οἱ. M^a. ^x γὰρ] μὲν M^a. ^υ προσ-
 ρήγνυσθαι M^a. ^z πνεύματος M^a.

τοῦ αἱματος πληγὴν, ἀλλὰ μόνον φωνοῦσιν, ὡς ἂν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ φάρυγγος τὸ πνεῦμα βιαζόμενον. Τῶν δ' ἰσχυροφώνων 13 οὔτε περὶ τὰς φλέβας οὔτε περὶ τὰς ἀρτηρίας ἐστὶ τὸ πάθος, ἀλλὰ περὶ τὴν κίνησιν τῆς γλώττης. Χαλεπῶς γὰρ αὐτὴν μεταφέρουσιν, ὅταν ἕτερον δέη φθόγγον εἰπεῖν. Διὸ καὶ πολὺν χρόνον τὸ αὐτὸ ῥῆμα λέγουσιν, οὐ δυνάμενοι τὸ ἐξῆς εἰπεῖν, ἀλλὰ συνεχῶς τῆς κινήσεως καὶ τοῦ πνεύμονος αὐτῶν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁρμὴν φερομένου διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν βίαν τοῦ πνεύματος. Ὡσπερ γὰρ καὶ τὸ σῶμα ὅλον τῶν 14 τρεχόντων βιαίως χαλεπὸν ἐστὶν ἐκ τῆς ὁρμῆς εἰς ἄλλην κίνησιν μεταστῆσαι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ κατὰ μέρος. Διὸ καὶ πολλάκις τὸ μὲν ἐξῆς εἰπεῖν οὐ δύνανται, τὸ δὲ μετὰ τοῦτο λέγουσι ῥαδίως, ὅταν ἄλλην ποιήσωνται τῆς κινήσεως ἀρχήν. Δῆλον δ' ἐστὶν καὶ γὰρ τοῖς ὀργιζομένοις τοῦτο συμβαίνει πολλάκις διὰ τὸ βίαιον αὐτῶν γίγνεσθαι τὴν τοῦ πνεύματος φορὰν.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚΑ.

¹ ὍΤΙ ² καὶ διάνοιαι ἐπονται τοῖς σώμασι, καὶ οὐκ εἰσὶν αὐ-
 ται ³ καθ' ἑαυτὰς ἀπαθεῖς οὔσαι τῶν τοῦ σώματος κινήσεων.
 Τοῦτα δὲ δῆλον πάνν γίνεται ἔν τε ταῖς μέθαις καὶ ἐν ταῖς
 ἀρρωστίαις· πολὺ γὰρ ἐξαλλάττονται φαίνονται αἱ διάνοιαι
⁴ ὑπὸ τῶν τοῦ σώματος παθημάτων. Καὶ τὸναντίον δὴ τοῖς
 τῆς ψυχῆς παθήμασι τὸ σῶμα συμπάσχον φανερόν γίνεται
 περὶ τε τοὺς ἔρωτας καὶ τοὺς φόβους τε καὶ τὰς λύπας καὶ
 τὰς ἡδονάς. Ἔτι δὲ ἐν τοῖς φύσει γινομένοις μᾶλλον ἂν
 τις συνίδοι ⁵ ὅτι οὕτως ἔχει πρὸς ἄλληλα σῶμά τε καὶ ψυχὴ
⁶ συμφυῶς ὥστε τῶν πλείστων ἀλλήλοις αἷτια γίνεσθαι πα-
⁷ θημάτων. Οὐδὲν γὰρ πώποτε ζῶον γεγένηται τοιοῦτον ὃ
 τὸ μὲν εἶδος ἔσχεν ἐτέρου ζῴου, τὴν δὲ διάνοιαν ἄλλου, ἀλλ'
 αἰεὶ τοῦ αὐτοῦ τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ὥστε ἀναγκαῖον
 ἔπεσθαι τῷ τοιῷδε σώματι τοιάνδε ⁸ διάνοιαν. Ἔτι δὲ καὶ
 τῶν ἄλλων ζῴων οἱ περὶ ἕκαστον ἐπιστήμονες ἐκ τῆς ιδέας
⁹ δύνανται θεωρεῖν, ἵππικοὶ τε ἵππους καὶ κυνηγέται κύνας. Εἰ
 δὲ ταῦτα ἀληθῆ εἴη (αἰεὶ δὲ ταῦτα ἀληθῆ ἐστίν), εἴη ἂν φυσι-
 ογνωμονεῖν. Οἱ μὲν οὖν προγεγεννημένοι φυσιογνωμόνες κατὰ
 τρεῖς τρόπους ἐπεχείρησαν φυσιογνωμονεῖν, ἕκαστος καθ' ἓνα.
 Οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῶν γενῶν τῶν ζῴων φυσιογνωμονοῦσι, τίθε-
¹⁰ σμενοι καθ' ἕκαστον γένος εἶδος τι ζῴου καὶ διάνοιαν. Οἱ δ'
¹¹ ἐπὶ τοῖτοις σῶμά τι, εἶτα τὸν ὅμοιον τῷ ¹² σώματι σῶμα
¹³ ἔχοντα καὶ τὴν ψυχὴν ὁμοίαν ὑπελάμβανον. Ἄλλοι δὲ
 τινες τοῦτο μὲν ἐποιοῦν, οὐκ ἐξ ἀπάντων δὲ τῶν ζῴων ἐδοκί-

Codices I^a.K^a.L^a.

^a φυσιογνωμικά I^a.

^b αἰ] καὶ I^a.K^a. ^c μεθ I^a. ^d ἐτι] ὡς I^a, om. K^a. ^e συμφυῇ I^a.K^a.

^f διάθεσιν I^a.K^a. ^g ἐπὶ τε τῶν τοιοῦτων σ. I^a.K^a. ^h σώματι] τὸ I^a.K^a.

ⁱ ἔχοντι I^a.K^a.

μαζον, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ τῶν ἀνθρώπων ^k γένους, διελόμενοι κατὰ τὰ ἔθνη, ὅσα διέφερε τὰς ὄψεις καὶ τὰ ἦθη, οἷον Αἰγύπτιοι καὶ Θράκες καὶ Σκύθαι, ὁμοίως τὴν ἐκλογὴν τῶν σημείων ἐποιοῦντο. Οἱ δέ τινες ^l ἐκ τῶν ἡθῶν τῶν ἐπιφανινο-
 μένων, οἷα διαθέσει ἔπεται ^m ἕκαστον ἦθος, τῷ ὀργιζομένῳ, τῷ φοβουμένῳ, τῷ ἀφροδισιάζοντι, καὶ τῶν ἄλλων δὴ παθημάτων ἐκάστω. Ἔστι δὲ κατὰ πάντας τούτους τοὺς τρό-
 πους φυσιογνωμονεῖν, καὶ ἔτι κατ' ἄλλους, καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν σημείων ἀνομοίως ποιεῖσθαι. Οἱ μὲν οὖν κατὰ τὰ ἦθη ⁿ
 μόνον ⁿ φυσιογνωμονοῦντες ^o ἀμαρτάνουσιν, πρῶτον μὲν ὅτι ἔνιοι οὐχ οἱ αὐτοὶ ὄντες τὰ ἐπὶ τῶν προσώπων ^p ἦθη τὰ αὐτὰ ἔχουσιν, οἷον ὃ τε ἀνδρείος καὶ ^q ὁ ἀναιδὴς τὰ αὐτὰ ἔχουσι, τὰς διανοίας πολὺ κεχωρισμένοι, δεύτερον δὲ ὅτι κατὰ χρό-
 νους τινὰς τὰ ἦθη οὐ τὰ αὐτὰ ἀλλ' ἑτέρων ἔχουσιν· δυσανόους τε γὰρ οὖσιν ἐνίοτε συνέβη τὴν ἡμέραν ἡδέως διαγαγεῖν καὶ τὸ ἦθος λαβεῖν τὸ τοῦ εὐθύμου, καὶ τὸνναντίον εὐθυμον λυ-
 πηθῆναι, ὥστε τὸ ἦθος τὸ ἐπὶ τοῦ προσώπου μεταβαλεῖν. Ἔτι πρὸς τούτοις περὶ ὀλίγων ἂν ^r τις τοῖς ἐπιφανινομένοις ^s
 τεκμαίροιο. Οἱ δ' ἐκ τῶν θηρίων φυσιογνωμονοῦντες οὐκ ὀρθῶς τὴν ἐκλογὴν τῶν σημείων ποιοῦνται. Οὐ γὰρ δὴ ἐκά-
 στου τῶν ζώων τὴν ἰδέαν διεξελθόντα ἔστιν εἰπεῖν ὅτι, ^a ὅς ἂν ὁμοῖος τούτῳ τὸ σῶμα ἦ, καὶ τὴν ψυχὴν ὁμοῖος ἔσται. Πρῶτον μὲν γὰρ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν οὕτως ὁμοῖον θηρίῳ ἄν-
 θρωπον οὐδεὶς ἂν εὖροι, ἀλλὰ προσεικότα ^t μὲν τι. Ἔτι ^u
 πρὸς τούτοις τὰ ζῶα ὀλίγα μὲν τὰ ἴδια ἔχει σημεία, πολλὰ δὲ τὰ κοινά· ὥστε ἐπειδὴν ^v ὁμοῖός τις ἦ μὴ κατὰ τὸ ἴδιον ἀλλὰ κατὰ τὸ κοινόν, τί μᾶλλον οὗτος λέοντι ἢ ἐλάφῳ
^w ὁμοιότερος; Εἰκὸς ^x γὰρ τὰ μὲν ἴδια τῶν σημείων ἰδίον τι σημαίνειν, τὰ δὲ κοινὰ κοινόν. Τὰ μὲν οὖν κοινὰ τῶν ση-
 μέων οὐδὲν ἂν διασαφηθῇ τῷ ^y φυσιογνωμονοῦντι. Εἰ δέ ¹⁰

^k γένος Ια. ^l ἐκ τῶν ἐπιφανινομένων ἡθῶν Ια.Κα. ^m ἐκάστω Λα.
ⁿ φυσιογνωμονοῦντες Κα. ^o ἀμαρτάνουσι] ἂν Κα. et, addito ἀμαρτάνουιν post μὲν, Ια. ^p ἦθη οὐχ ἡ τὰ Λα. ^q ὁ om. Ια.Κα. ^r τις om. Ια.Κα.Λα.
^a ὅς ἀνόμοιος Ια. ^t μὲν τι om. Ια. ^v ὁμοῖός τις ἦ] ὁμοία τῶν Λα.
^w ὁμοιότερον Ια. ^x μὲν γὰρ τὰ Λα. ^y φυσιογνωμονοῦντι Κα.

τις τὰ ἴδια ἐκάστου τῶν θηρίων ἐκλέξειεν, οὐκ ἂν ἔχοι ἀποδοῦναι οὐ ἐστὶ ^α ταῦτα σημεία. Εἰκὸς γὰρ τοῦ ἰδίου, ἰδιον δὲ οὐδενὸς οὐδὲν τῶν ζώων τῶν φυσιογνωμονουμένων ἐν ^α γε τῇ διανοίᾳ ἔχοι ἂν τις λαβεῖν· οὔτε γὰρ ἀνδρείον μόνον ὁ λέων ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλά, οὔτε δειλὸν ὁ λαγῳός, ¹¹ ἀλλὰ καὶ ἄλλα μυρία. Εἰ οὖν μήτε τὰ κοινὰ σημεία ἐκλέξαντι σαφές ^β τι γίνεται μήτε ^γ τὰ ἴδια, οὐκ ἂν εἴη καθ' ἕκαστον τῶν ζώων σκέπτεσθαι, ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων τὴν ἐκλογὴν ποιητέον τῶν τὸ αὐτὸ πάθος πασχόντων, οἷον, ἂν μὲν ἀνδρείου ἐπισκοπῇ τις τὰ σημεία, τὰ ἀνδρεία τῶν ζώων εἰς ἐν λαβόντα δεῖ ἐξετάσαι, ποῖα παθήματα τούτοις μὲν ἅπασιν ¹² ὑπάρχει, τῶν δὲ ἄλλων ζώων οὐδενὶ συμβέβηκεν. Εἰ γὰρ οὕτω τις ἐκλέξειεν, ὅτι ταῦτά ἐστι τὰ σημεία ἀνδρείας τοῖς προκριθεῖσι ζώοις, μὴ ^δ μόνον ἀνδρείας κοινὸν ὑπάρχειν πάθημα τῶν ^ε ἐν τῇ διανοίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ^ς τι· οὕτω ^δ ἂν ^ς ἀπορήσειε πότερον ἀνδρείας ἢ θατέρου τὰ σημεία ἐστίν. ^β Ἀλλὰ δεῖ ἐκ πλείστων τε ἐκλέγεσθαι ζώων, καὶ μηδὲν πάθος κοινὸν ἐχόντων ἐν τῇ διανοίᾳ ἄλλο τι, οὐ ^δ ἂν τὰ ση- ¹³ μεία σκοπῇ. Ὅσα ^ι μὲν οὖν τῶν σημείων μόνιμά ἐστι, μόνιμον ἂν τι καὶ σημαῖνοι· ὅσα δὲ ^κ ἐπιγινόμενά τε καὶ ἀπολείποντα, πῶς ἂν τὸ σημεῖον ἀληθὲς εἴη τοῦ ἐν τῇ διανοίᾳ μὴ μένοντος; Εἰ μὲν γὰρ μόνιμον ἐπιγινόμενόν τε καὶ ἀπολείπον σημείον τις ὑπολάβοι, ἐνδέχοιτο μὲν ἂν αὐτὸ ἀληθὲς εἶναι, οὐ μὴν ἐπικεικὲς ἂν εἴη, ¹ μὴ αἰεὶ τῷ πράγματι παρεπό- ¹⁴ μενον. Ὅσα δὲ παθήματα ἐγγινόμενα τῇ ψυχῇ μηδὲν τι ἐνδιαλλάττει τὰ σημεία τὰ ἐν τῷ σώματι, οἷς χρήται ὁ φυσιογνώμων, οὐκ ἂν εἴη τὰ τοιαῦτα γνωρίσματα τῇ τέχνῃ, οἷον τὰ περὶ τὰς δόξας καὶ τὰς ἐπιστήμας ^μ ἱατρὸν ἢ κιθαριστὴν οὐκ ἐνδέχεται γνωρίζειν· ὁ γὰρ μαθὼν ^δ τι μάθημα, οὐδὲν ἐξήλλαξε τῶν σημείων οἷς χρήται ὁ φυσιογνώμων.

^α ταῦτα τὰ σημεία Ια. ^α τε Κα.Λα. ^β τι om. Ια.Κα. ^γ τὰ] κατὰ τὰ Κα.Λα. ^δ μόνον ^δ ἀνδρείας Λα. ^ε ἐν om. Ια.Κα. ^ς τι] τι οὕτως ἔστιν Ια. ^ς εὐπορήσεις Ια. ^β ἀλλὰ δὲ ἐκ Λα. ^ι μὲν οὖν] τε μὲν Λα. ^κ ἐπιγινόμενα καὶ ἀπογινόμενά τε καὶ ἀπ. Ια.Κα. ¹ μὴ] μὲν Ια.Κα. ^μ ἱατρὸς ἢ καθαριστὴς Ια.Κα.Λα.

Δεῖ ^α δὴ οὖν ὀρίσαι περὶ ποῖα ἅττα ἐστὶν ἡ φυσιογνω- 2
 μονία, ἐπειδὴ οὐ περὶ πάντα, καὶ ἐκ τίνων ἕκαστα σημεῖα
 λαμβάνεται, ἔπειτ' ἐφεξῆς καθ' ἐν ἕκαστον περὶ τῶν ἐπι-
 φανεστέρων δηλώσαι. Ἡ μὲν οὖν φυσιογνωμονία ἐστί, κα-
 θάπερ καὶ τοῦνομα αὐτῆς λέγει, περὶ τὰ φυσικὰ παθήματα
 τῶν ἐν τῇ διανοίᾳ, καὶ τῶν ἐπικτήτων ὅσα παραγινόμενα
 μεθίστησι τῶν σημείων τῶν φυσιογνωμονουμένων. Ὅποια
 δὲ ταῦτά ἐστιν, ὕστερον ^ο δηλωθήσεται. Ἐξ ὧν δὲ γενῶν ^α
 τὰ σημεῖα λαμβάνεται, νῦν ἐρῶ, καὶ ἔστιν ἅπαντα* ἕκ τε
 γὰρ τῶν κινήσεων φυσιογνωμονοῦσι, καὶ ἐκ τῶν ^β σχημάτων,
 καὶ ἐκ τῶν χρωμάτων, καὶ ἐκ τῶν ἡθῶν τῶν ἐπὶ τοῦ προσώ-
 που ἐμφαινομένων, καὶ ἐκ τῶν ^γ τριχωμάτων, ^δ καὶ ἐκ τῆς
 λειότητος, καὶ ἐκ τῆς φωνῆς, καὶ ^ε ἐκ τῆς σαρκός, καὶ ἐκ τῶν
 μερῶν, καὶ ^ς ἐκ τοῦ τύπου ὅλου τοῦ σώματος. Καθόλου μὲν ³
^ν οὖν τοιαῦτά ἐστιν ἃ λέγουσιν οἱ φυσιογνώμονες περὶ ὅλων
 τῶν γενῶν ἐν οἷς ἐστὶ τὰ σημεῖα. Εἰ μὲν οὖν ἀσαφὴς ἡ μὴ
^ω εὖσμος ἦν ἡ τοιαύτη διέξοδος, ἀπέχρησεν ἂν τὰ εἰρημένα.
 Νυνὶ δ' ἴσως βέλτιόν ἐστι καθ' ἕκαστον ^κ περὶ πάντων, ὅσα ⁴
 ἐπιφανῇ ^π παρὰ τῶν φυσιογνωμονουμένων, ἀκριβέστερον φρά-
 σαι, τά τε σημεῖα λέγοντα, οἷά τ' ἐστὶν ἕκαστα ^α καὶ ἐπὶ τί
 ἀναφέρεται, ὅσα ^β μὴ ἐν τοῖς προειρημένοις δεδήλωται. Αἱ
 μὲν οὖν χροαὶ σημαίνουσιν αἱ μὲν ὀξείαι θερμὸν καὶ ὕφαι-
 μον, αἱ δὲ λευκέρυθροι εὐφυΐαν, ὅταν ἐπὶ λείου χρωτὸς συμβῇ
 τοῦτο τὸ χρῶμα. Τὰ δὲ τριχώματα τὰ μὲν μαλακὰ δειλόν, ⁵
 τὰ δὲ σκληρὰ ἀνδρείον. Τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον εἰληπται ἐξ
 ἀπάντων τῶν ζώων. Δειλότατον μὲν γάρ ἐστιν ἔλαφος λα-
 γωδὸς πρόβατα, καὶ τὴν ^β τρίχα μαλακωτάτην ἔχει· ἀνδρείο-
 τατον δὲ λέων, ὅς ἄγριος, καὶ τρίχα σκληροτάτην φέρει.
^ν Ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς ὄρνισι τὸ αὐτὸ τοῦτο ἰδεῖν· καθόλου ⁶
 τε γὰρ ὅσοι μὲν σκληρὸν τὸ πτερόν ἔχουσιν, ἀνδρεῖοι, ὅσοι

^α δὲ I^a. ^ο στηλωθήσεται L^a. ^β σχημάτων—ἐκ τῶν ante τριχ.
 om. I^a. ^γ χρωμάτων I^a.K^a. et corr. L^a. ^δ καὶ primum ante ἐκ τῆς
 om. I^a. ^ε ἐκ ante τῆς σαρκος om. I^a.K^a.L^a. ^ς ἐκ ante τοῦ om. I^a.K^a.
^ν οὖν] οὖν αὐ L^a. ^ω εὖσμος L^a. ^κ περὶ τῶν πάντων I^a.K^a. ^π περὶ L^a.
^α καὶ ἐπὶ τί om. I^a.K^a.L^a. ^β μὴ] μὲν I^a.K^a. ^β τρίχαν I^a.

δὲ μαλακόν, δειλοί, καὶ κατὰ μέρη ἔστι ὁ ταῦτό τοῦτο ἰδεῖν
 7 ἔν τε τοῖς ὀρνυξὶ καὶ ἐν τοῖς ἀλεκτρούσιν. Ὁμοίως δὲ καὶ
 ἐπὶ τῶν γενῶν τῶν ἀνθρώπων ταῦτό τοῦτο συμπίπτει· οἱ
 μὲν γὰρ ὑπὸ ^d ταῖς ἄρκτοις οἰκούντες ἀνδρεῖοί τε εἰσι καὶ
 σκληρότριχες, οἱ δὲ πρὸς μεσημβρίαν δειλοί τε καὶ μαλακὸν
 8 τρίχωμα φέρουσιν. Ἡ δὲ δασύτης ἡ περὶ ὁ τὴν κοιλίαν λα-
 8 λῖαν σημαίνει. Τοῦτο δὲ ἀναφέρεται εἰς τὸ γένος τῶν ὀρνί-
 θων· ἴδιον γὰρ ὀρνιθος τῶν περὶ τὸ σῶμα ἡ δασύτης ἡ περὶ
 τὴν κοιλίαν, τῶν δὲ ^f περὶ διάνοιαν ἡ λαλιά. Ἡ δὲ σὰρξ ἡ
 μὲν σκληρὰ καὶ εὐεκτικὴ φύσει ἀναισθητον σημαίνει, ἡ δὲ
 λεία καὶ εὐφύεα καὶ ἀβέβαιον, εἰ μὴ ἐπ' ἰσχυροῦ σώματος
 9 καὶ τὰ ἀκρωτήρια ἐγκρατῇ ἔχοντος τοῦτο συμβῇ. Αἱ δὲ
 κινήσεις αἱ μὲν νωθραὶ μαλακὴν διάνοιαν, αἱ δὲ ὀξεῖαι ἔνθε-
 ρμον. Ἐπὶ δὲ τῆς φωνῆς ἡ μὲν ^g βαρεῖα καὶ ἐπιτεινομένη
 ἀνδρεῖον, ἡ δὲ ὀξεῖα καὶ ἀνειμένη δειλόν. Τὰ δὲ σχήματα
 καὶ ^h τὰ παθήματα τὰ ἐπιφαινόμενα ἐπὶ τῶν προσώπων κατὰ
 10 τὰς ὁμοιότητας λαμβάνεται τῷ πάθει. Ὅταν γὰρ πάσχη
 τι, γίνεται οἷον εἰ ⁱ τοιοῦτον ^k ἔχει ὅταν τις ὀργίζηται, ὀρ-
 γίλον τὸ σημεῖον τοῦ αὐτοῦ γένους. Τὸ ^l δὲ ἄρρεν τοῦ θή-
 λεος μείζον καὶ ἰσχυρότερον, καὶ τὰ ἀκρωτήρια τοῦ σώματος
 ἰσχυρότερα καὶ λιπαρώτερα ^m καὶ εὐεκτικώτερα καὶ βελτίω
 11 κατὰ πάσας τὰς ἀρετάς. Ἰσχυρότερα δὲ τῶν ἐπὶ τοῖς μέ-
 12 ρεσι σημείων ἔστι τὰ ἐν τοῖς ἥθεσι τοῖς ἐν τοῖς ἐπιφαινο-
 μένοις λαμβανόμενα καὶ ⁿ τὰ κατὰ τὰς κινήσεις καὶ τὰ σχή-
 1 ματα. Ὅλως δὲ ὁ τὸ ἐνὶ μὲν πιστεύειν τῶν σημείων εὐηθες
 ὅταν δὲ πλείω συμφωνοῦντα καθ' ἑνὸς λάβῃ, μᾶλλον ἤδη
 κατὰ τὸ εἰκὸς ἂν τις ὑπολαμβάνοι ἀληθῆ εἶναι τὰ σημεία.
 12 Ἔστι δὲ ἄλλος τρόπος καθ' ὃν ἂν τις φυσιογνωμονοίῃ οὐδ-
 εἰς μέντοι ἐπικεχείρηκεν. Οἷον εἰ ἀνάγκη ἔστι τὸν ὀργίλον
 καὶ τὸν δυσάνιον καὶ μικρόν τὸ ἦθος φθονερὸν εἶναι, εἰ καὶ

^c αὐτὸ L^a. ^d τοῖς L^a. ^e τὴν om. I^a. ^f περὶ τὴν διάνοιαν L^a.
^g βαρεῖα K^a. ^h τῶν παθῶν L^a. ⁱ τοιοῦτο L^a. ^k ἔχει K^a. ^l δὲ
 om. L^a. ^m καὶ τὰ εὐεκτικώτερα I^a. K^a. L^a. ⁿ τὰ om. I^a. K^a. ^o τὸ]
 τῷ L^a.

μή ἐστι φθονεροῦ ^p σημεῖα, ἐξ ἐκείνων δὲ τῶν προτέρων ἐνδέ-
χοιτο ἂν τῷ φυσιογνώμονι καὶ τὸν φθονερὸν εὐρίσκειν, μά-
λιστα μὲν ^q ἂν ὁ τοιοῦτος ἴδιος τρόπος εἴη τοῦ πεφιλοσοφη-
κότος. Τὸ γὰρ δύνασθαι τινῶν ὄντων ἀναγκαῖον εἶναι, ἴδιον ¹³
^r ὑπολαμβάνοιμεν φιλοσοφίας· ὅπερ ἐστὶν ^s ὅτε ἐναντιοῦται
^t τούτῳ κατὰ τὰ πάθη φυσιογνωμονεῖν καὶ τὰ κακά.

^v Περὶ φωνῆς κατὰ μὲν τὸ πάθος ἐπισκοπῶν ὀξεῖαν οἶη- ¹⁴
θείη ἂν τις ^w δεῖν· ἐνεκεν τιθέναι τοῦ θυμοειδούς. Ὁ γὰρ
ἀγανακτῶν καὶ ὀργιζόμενος ἐπιτείνειν εἴωθε τὸν φθόγγον
καὶ ὀξὺ φθέγγεσθαι, ὁ δὲ ραθύμως διακείμενος τόν τε τόνον
ἀνίησι καὶ βαρὺ φθέγγεται. Τῶν ^δ αὖ ζώων τὰ μὲν ἀν- ¹⁵
δρεῖα βαρύφωνα ἐστὶ, τὰ δὲ δειλὰ ὀξύφωνα, λέων μὲν καὶ
ταῦρος, καὶ κύων ὑλακτικός, καὶ τῶν ἀλεκτρυόνων οἱ ^z εὐψυ-
χοι βαρύφωνοι φθέγγονται· ἔλαφος δὲ καὶ ^y λαγὼς ὀξύ-
φωνα ἐστὶν. Ἀλλ' ἴσως καὶ ἐν τούτοις κρεῖσσόν ἐστι ^z μή ¹⁶
ἐν τῷ βαρεῖαν ἢ ὀξεῖαν εἶναι τὴν φωνὴν αὐτῶν ἀνδρεῖον ἢ
δειλὸν τιθέναι, ἀλλ' ἐν τῷ τὴν μὲν ἐρρωμένην ^a ἀνδρείου τὴν
δὲ ἀνειμένην καὶ ἀσθενῆ δειλοῦ ὑποληπτέον εἶναι. ^b Ἔστι ¹⁷
δὲ κράτιστον, ὅταν τὰ σημεῖα μὴ ὁμολογούμενα ἀλλ' ὑπεναν-
τιούμενα, ^c μηδὲν τιθέναι, εἰ ^d μή ἐστι ^e τῶν διηρημένων ποῖα
ποῖων πιστότερα, καὶ μάλιστα μὲν εἰς εἶδη ἀλλὰ μὴ εἰς ὅλα
τὰ γένη ἀναφέρειν. Ὁμοιότερα γάρ ἐστι τῷ ζητουμένῳ· οὐ
γὰρ ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων φυσιογνωμονοῦμεν, ἀλλὰ
τινα τῶν ἐν τῷ γένει.

^f Ἀνδρείου σημεῖα τρίχωμα σκληρόν, τὸ σχῆμα τοῦ ³
σώματος ὀρθόν, ὅστ' αὖ καὶ πλευραὶ καὶ τὰ ἀκρωτήρια τοῦ
σώματος ἰσχυρὰ καὶ μεγάλα, καὶ κοιλία πλατεία καὶ προσε-
σταλμένη· ὠμοπλάται πλατεῖαι καὶ διεστηκυῖαι, οὔτε λίαν

^p σημεῖα—φθονερὸν om. L^a. ^q ἂν] ὅταν I^a.K^a. ^r ὑπολαμβάνη
μὲν K^a. ^s ὅτε om. L^a. ^t τούτῳ L^a. ^v περὶ φωνῆς in margine K^a,
om. I^a.L^a. ^w δεῖν L^a, omisso ἐνεκεν. ^x ἔμψυχοι βαρύφωνα L^a.
^y λαγὼς I^a.K^a. ^z μὴ] μὲν I^a.K^a. ^a ἀνδρείαν L^a. ^b ἔτι L^a.
^c οὐδὲν L^a. ^d μή] μὲν I^a.K^a. ^e τῶνδ' εἰρημένα L^a. ^f ἀνδρείου σημεῖα
in margine K^a, om. I^a.L^a. et perinde δειλοῦ σημεῖα sect. 2. εὐφυοῦς
σημεῖα sect. 3. similesque indices.

δὲ μαλακόν, δειλοί, καὶ κατὰ μέρη ἔστι ^c ταὐτὸ τοῦτο ἰδεῖν
 7 ἔν τε τοῖς ὀρνυξὶ καὶ ἐν τοῖς ἀλεκτρούσιν. Ὅμοίως δὲ καὶ
 ἐπὶ τῶν γενῶν τῶν ἀνθρώπων ταὐτὸ τοῦτο συμπίπτει· οἱ
 μὲν γὰρ ὑπὸ ^d ταῖς ἄρκτοις οἰκοῦντες ἀνδρεῖοί τε εἰσι καὶ
 σκληρότριχες, οἱ δὲ πρὸς μεσημβρίαν δειλοί τε καὶ μαλακὸν
 8 τρίχωμα φέρουσιν. Ἡ δὲ δασύτης ἡ περὶ ^e τὴν κοιλίαν λα-
 βλιὰν σημαίνει. Τοῦτο δὲ ἀναφέρεται εἰς τὸ γένος τῶν ὀρνί-
 θων· ἴδιον γὰρ ὀρνιθος τῶν περὶ τὸ σῶμα ἡ δασύτης ἡ περὶ
 τὴν κοιλίαν, τῶν δὲ ^f περὶ διάνοιαν ἡ λαλιά. Ἡ δὲ σὰρξ ἡ
 μὲν σκληρὰ καὶ εὐεκτικὴ φύσει ἀναίσθητον σημαίνει, ἡ δὲ
 λεία καὶ εὐφυνέα καὶ ἀβέβαιον, εἰ μὴ ἐπ' ἰσχυροῦ σώματος
 9 καὶ τὰ ἀκρωτήρια ἐγκρατῇ ἔχοντος τοῦτο συμβῇ. Αἱ δὲ
 κινήσεις αἱ μὲν νωθραὶ μαλακὴν διάνοιαν, αἱ δὲ ὀξείαι ἔνθε-
 ρμον. Ἐπὶ δὲ τῆς φωνῆς ἡ μὲν ^g βαρεῖα καὶ ἐπιτεινομένη
 ἀνδρεῖον, ἡ δὲ ὀξεία καὶ ἀνείμενη δειλόν. Τὰ δὲ σχήματα
 καὶ ^h τὰ παθήματα τὰ ἐπιφαινόμενα ἐπὶ τῶν προσώπων κατὰ
 10 τὰς ὁμοιότητας λαμβάνεται τῷ πάθει. Ὅταν γὰρ πάσχη
 τι, γίνεται οἷον εἰ ⁱ τοιοῦτον ^k ἔχει ὅταν τις ὀργίζεται, ὀρ-
 γίλον τὸ σημεῖον τοῦ αὐτοῦ γένους. Τὸ ^l δὲ ἄρρεν τοῦ θή-
 λεος μείζον καὶ ἰσχυρότερον, καὶ τὰ ἀκρωτήρια τοῦ σώματος
 ἰσχυρότερα καὶ λιπαρώτερα ^m καὶ εὐεκτικώτερα καὶ βελτίω
 11 κατὰ πάσας τὰς ἀρετάς. Ἰσχυρότερα δὲ τῶν ἐπὶ τοῖς μέ-
 12 ρεσι σημείων ἐστὶ τὰ ἐν τοῖς ἥθεσι τοῖς ἐν τοῖς ἐπιφαινο-
 μένοις λαμβανόμενα καὶ ⁿ τὰ κατὰ τὰς κινήσεις καὶ τὰ σχή-
 13 ματα. Ὅλως δὲ ^o τὸ ἐνὶ μὲν πιστεύειν τῶν σημείων εὐθες
 ὅταν δὲ πλείω συμφωνοῦντα καθ' ἑνὸς λάβῃ, μᾶλλον ἤδη
 κατὰ τὸ εἶδος ἂν τις ὑπολαμβάνοι ἀληθῆ εἶναι τὰ σημεία.
 12 Ἔστι δὲ ἄλλος τρόπος καθ' ὃν ἂν τις φυσιογνωμονοίῃ· οὐδ-
 εἰς μέντοι ἐπικεχείρηκεν. Οἷον εἰ ἀνάγκη ἐστὶ τὸν ὀργίλον
 καὶ τὸν δυσάνιον καὶ μικρὸν τὸ ἥθος φθονερὸν εἶναι, εἰ καὶ

^c αὐτὸ L^a. ^d τοῖς L^a. ^e τὴν om. I^a. ^f περὶ τὴν διάνοιαν L^a.
^g βαρεῖα K^a. ^h τῶν παθῶν L^a. ⁱ τοιοῦτο L^a. ^k ἔχει K^a. ^l δὲ
 om. L^a. ^m καὶ τὰ εὐεκτικώτερα I^a. K^a. L^a. ⁿ τὰ om. I^a. K^a. ^o τὸ]
 τῷ L^a.

μή ἐστι φθονεροῦ ῥ σημεία, ἐξ ἐκείνων δὲ τῶν προτέρων ἐνδέ-
χοιτο ἂν τῷ φυσιογνώμονι καὶ τὸν φθονερὸν εὐρίσκειν, μά-
λιστα μὲν ἧ ἂν ὁ τοιοῦτος ἴδιος τρόπος εἴη τοῦ πεφίλοσοφ-
κότος. Τὸ γὰρ δύνασθαι τινῶν ὄντων ἀναγκαῖον εἶναι, ἴδιον 13
ἵ ὑπολαμβάνοιμεν φιλοσοφίας· ὅπερ ἐστὶν ἂ ὅτε ἐναντιοῦται
ἵ τούτῳ κατὰ τὰ πάθη φυσιογνωμονεῖν καὶ τὰ κακά.

ῥ Περὶ φωνῆς κατὰ μὲν τὸ πάθος ἐπισκοπῶν ὀξεῖαν οἶη-14
θείη ἂν τις ῥ δυεῖν ἔνεκεν τιθέναι τοῦ θυμοειδούς. Ὁ γὰρ
ἀγανακτῶν καὶ ὀργιζόμενος ἐπιτείνειν εἴθε τὸν φθόγγον
καὶ ὀξὺ φθέγγεσθαι, ὁ δὲ ραθύμως διακείμενος τὸν τε τόνον
ἀνίησι καὶ βαρὺ φθέγγεται. Τῶν δ' αὖ ζώων τὰ μὲν ἀν-15
δρεία βαρύνων ἐστὶ, τὰ δὲ δειλὰ ὀξύφωνα, λέων μὲν καὶ
ταῦρος, καὶ κύων ὑλακτικός, καὶ τῶν ἀλεκτρυόνων οἱ ἂ εὐψυ-
χοι βαρύνφωνοι φθέγγονται· ἔλαφος δὲ καὶ ὕ λαγῶς ὀξύ-
φωνα ἐστὶν. Ἀλλ' ἴσως καὶ ἐν τούτοις κρεῖσσόν ἐστὶ ἂ μὴ 16
ἐν τῷ βαρεῖαν ἢ ὀξεῖαν εἶναι τὴν φωνὴν αὐτῶν ἀνδρείου ἢ
δειλὸν τιθέναι, ἀλλ' ἐν τῷ τὴν μὲν ἐρρωμένῃ ἂ ἀνδρείου τὴν
δὲ ἀνειμένην καὶ ἀσθενῇ δειλοῦ ὑποληπτέον εἶναι. ῃ Ἔστι 17
δὲ κράτιστον, ὅταν τὰ σημεία μὴ ὁμολογούμενα ἀλλ' ὑπεναν-
τιούμενα, ῃ μὴδὲν τιθέναι, εἰ ἂ μὴ ἐστὶ ῃ τῶν διηρημένων ποῖα
ποιῶν πιστότερα, καὶ μάλιστα μὲν εἰς εἶδη ἀλλὰ μὴ εἰς ὅλα
τὰ γένη ἀναφέρειν. Ὁμοιότερα γὰρ ἐστὶ τῷ ζητουμένῳ οὐ
γὰρ ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων φυσιογνωμονοῦμεν, ἀλλὰ
τινα τῶν ἐν τῷ γένει.

ἱ Ἀνδρείου σημεία τρίχωμα σκληρόν, τὸ σχῆμα τοῦ 3
σώματος ὀρθόν, ὅστ' αὖ καὶ πλευραὶ καὶ τὰ ἀκρωτήρια τοῦ
σώματος ἰσχυρὰ καὶ μεγάλα, καὶ κοιλία πλατεία καὶ προσε-
σταλμένη· ὠμοπλάται πλατεῖαι καὶ διεσθηκυῖαι, οὔτε λίαν

ῥ σημεία—φθονερὸν om. L^a. ἧ ἂν] ὅταν I^a.K^a. ἱ ὑπολαμβάνη
μὲν K^a. ἂ ὅτε om. L^a. ἵ τοῦτο L^a. ῥ περὶ φωνῆς in margine K^a,
om. I^a.L^a. ῃ δειν L^a, omisso ἔνεκεν. ἂ εὐψυχοι βαρύνφωνα L^a.
ὕ λαγῶς I^a.K^a. ἂ μὴ] μὲν I^a.K^a. ἂ ἀνδρείαν L^a. ῃ ἔτι L^a.
ῃ οὐδὲν L^a. ἂ μὴ] μὲν I^a.K^a. ῃ τῶνδ' εἰρημένα L^a. ἱ ἀνδρείου σημεία
in margine K^a, om. I^a.L^a. et perinde δειλοῦ σημεία sect. 2. εὐφροῦς
σημεία sect. 3. similesque indices.

συνδεδεμένοι οὔτε παντάπασιν ἀπολελυμένοι· τράχηλος ἐρ-
 ρωμένος, οὐ σφόδρα σαρκώδης· τὸ στῆθος σαρκώδες τε καὶ
 πλατύ, ἰσχύιον προσεσταλμένον, γαστροκνημῖαι κάτω προσ-
 εσπασμένοι· ὄμμα χαροπόν, οὔτε λίαν ^ε ἀνεπτυγμένον οὔτε
 παντάπασι συμμύον· αὐχμηρότερον τὸ χρῶμα τὸ ἐπὶ τοῦ
 σώματος· ὅξυ μέτωπον, εὐθύ, οὐ μέγα, ^η ἰσχύον, οὔτε λείον
² οὔτε παντάπασι ῥυτιδῶδες. Δειλοῦ σημεῖα ^ι τριχωμάτιον
 μαλακόν, ^κ τὸ σῶμα συγκεκαθικός, οὐκ ἐπισπερχής· αἱ ^ι δὲ
 γαστροκνημῖαι ἄνω ἀνεσπασμένοι· περὶ τὸ πρόσωπον ὕψω-
 χρος· ὄμματα ἀσθενῆ καὶ ^μ σκαρδαμύττοντα, καὶ τὰ ἀκρω-
 τήρια τοῦ σώματος ἀσθενῆ, καὶ μικρὰ σκέλη, καὶ χεῖρες
 λεπταὶ καὶ μακραί· ὁσφὺς δὲ μικρὰ καὶ ἀσθενής· τὸ σχῆμα
 σύντονον ἐν ταῖς κινήσεσιν· ^ν οὐκ ἰταμὸς ἀλλ' ὕπτιος καὶ
 τεθαμβηκώς· τὸ ἦθος τὸ ἐπὶ τοῦ προσώπου εὐμετάβολον,
³ ^ο κατηφής. Εὐφυοῦς σημεῖα σὰρξ ὑγροτέρα καὶ ἀπαλω-
 τέρα, οὐκ εὐεκτική οὐδὲ πιμελώδης σφόδρα· τὰ περὶ ^ρ τὰς
 ὠμοπλάτας καὶ τράχηλον ἰσχυρότερα, καὶ τὰ περὶ τὸ πρόσ-
 ωπον, ^q καὶ σύνδετα τὰ περὶ ^ρ τὰς ὠμοπλάτας, καὶ τὰ κάτω
 ἀφειμένα· ^ι εὐλντα τὰ περὶ τὰς πλευράς· καὶ τὸν νῶτον
 ἀσαρκότερος· τὸ σῶμα λευκέρυθρον καὶ καθαρὸν· τὸ δερ-
 μάτιον λεπτόν, ^τ τριχωμάτιον ^ε μὴ λίαν σκληρὸν μηδὲ λίαν
⁴ μέλαν, ὄμμα χαροπόν, ὑγρόν. Ἀναισθήτου σημεῖα τὰ
 περὶ τὸν αὐχένα καὶ τὰ σκέλη σαρκώδη καὶ συμπεπλεγμένα
 καὶ συνδεδεμένα, κοτύλη στρογγύλη, ὠμοπλάται ἄνω ἀνε-
 σπασμένοι, μέτωπον μέγα ^ν περιφερὲς σαρκώδες, ὄμμα χλω-
 ρὸν κωφόν, κνῆμαι περὶ σφυρὸν παχείαι σαρκώδεις στρογγύ-
 λαι, σιαγόνες μεγάλαι σαρκώδεις, ὁσφὺς σαρκώδης, σκέλη
 μακρά, τράχηλος παχύς, πρόσωπον σαρκώδες, ὑπόμακρον
 ἱκανῶς. Τὰς δὲ ^ω κινήσεις καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ ἦθος τὸ ἐπὶ
 τοῦ προσώπου ἐπιφαίνόμενον κατὰ τὰς ὁμοιότητας ἀναλαμ-

^ε ἐπτυγμένον K^a. ^η ἰσχύον L^a. ^ι τρίχωμα L^a. ^κ τῷ σώματι I^a. K^a.
^ι δὲ K^a. ^μ σκαρδαμύττει I^a. K^a. ^ν οὐχ ἰταμὸς K^a. L^a. ^ο κατηφές L^a.
^ρ τὰς] τοὺς utrobique I^a. ^q καὶ om. L^a. ^ι ἄλντα L^a. ^τ τρίχωμα
 τὸ L^a. ^ε μὴ] μὲν I^a. K^a. ^ν περιφερές I^a. ^ω κινήσεις I^a.

βάνει. Ἀναιδούς σημεία ὀμμάτιον ἀνεπτυγμένον καὶ λαμ-
 πρόν, βλέφαρα ὑφαιμα καὶ παχέα¹ μικρὸν² ἔγκυρτος³ ὡμο-
 πλάται ἄνω ἐπληρμέναι· τῷ σχήματι μὴ ὀρθὸς ἀλλὰ μικρῶ
 ὕπροπετέστερος, ἐν ταῖς κινήσεσιν ὀξύς, ⁴ἐπίπυρρος τὸ σῶ-
 μα· τὸ χρῶμα ὑφαιμον· ⁵στρογγυλοπρόσωπος· τὸ στῆθος
 ἀνεσπασμένον. Κοσμίον σημεία. Ἐν ταῖς κινήσεσι βρα-
 δὺς, καὶ ⁶διάλεκτος βραδεία καὶ φωνὴ πνευματώδης καὶ
⁷ἄσμενής, ὀμμάτιον ἀλαμπές μέλαν καὶ μήτε λίαν ἀνεπτυ-
 γμένον μήτε παντάπασι ⁸συμμεμυκός, σκαρδαμυκτικὸν βρα-
 δέως· τὰ μὲν γὰρ ταχέως σκαρδαμύττοντα τῶν ὀμμάτων τὰ
 μὲν δειλὸν τὰ δὲ θερμὸν σημαίνει. Εὐθύμου σημεία μέτω-
 πον εὐμέγεθες καὶ σαρκῶδες καὶ λείον, τὰ περὶ τὰ ὄμματα
⁹ταπεινότερα. Καὶ ὑπνωδέστερον τὸ πρόσωπον φαίνεται,
 μήτε δεδορκὸς μήτε σύννου. ¹⁰Ἐν τε ταῖς κινήσεσι βραδὺς
 ἔστω καὶ ἀνειμένος· τῷ σχήματι καὶ τῷ ἦθει τῷ ἐπὶ τοῦ
 προσώπου μὴ ἐπισπερχῆς ἀλλὰ ἀγαθὸς φαινέσθω. Ἀθύ-
 μου σημεία. Τὰ ῥυτιδώδη τῶν προσώπων καὶ ἰσχνὰ ὄμ-
 ματα κατακεκλασμένα, ἅμα δὲ καὶ ¹¹τὰ κεκλασμένα τῶν
 ὀμμάτων, δύο σημαίνει, τὸ μὲν μαλακὸν καὶ θῆλυ, τὸ δὲ
 κατηφές ¹²καὶ ἄθυμον. Ἐν τῷ σχήματι ταπεινὸς καὶ ταῖς
 κινήσεσιν ἀπηγορευκός. Κιναίδου σημεία ὄμμα κατακε-
 κλασμένον, γονύκροτος· ἐγκλίσεις τῆς κεφαλῆς εἰς τὰ δεξιά·
 αἱ φοραὶ τῶν χειρῶν ὑπτιαὶ καὶ ἔκλυτοι, καὶ βαδίσεις διτ-
 ταί, ἡ μὲν περινεύοντος, ἡ δὲ ¹³κρατοῦντος τὴν ὀσφύν· καὶ
 τῶν ὀμμάτων περιβλέψεις, ¹⁴οἷος ἂν εἴη Διονύσιος ὁ σοφι-
 στής. Πικροῦ σημεία τὸ πρόσωπον σεσηρὸς· μελανόχρως,
¹⁵ἰσχνός· τὰ περὶ τὸ πρόσωπον διεξυσμένα, τὸ πρόσωπον ῥυ-
 τιδώδες ἄσαρκον· εὐθύθριξ καὶ μελάνθριξ. Θυμώδους ση-
¹⁶μεία. Ὀρθὸς τὸ σῶμα, τῷ σχήματι εὐπλευρος, εὐθυμος,

¹ ἔγκυρτον L^a.² ὕπροπετέστερον L^a.³ ἐπίπυρος I^a.K^a.L^a.⁴ στρογγυλοπρόσωπον I^a.K^a.⁵ διαλεκτικός I^a.K^a.L^a.⁶ ἄσμενέςK^a.L^a, ἄσθενές I^a.⁷ συμβεβηκός I^a.⁸ ταπεινότερον L^a, ταπεινό-της I^a.⁹ ἐν] ὅν L^a.¹⁰ τὰ] κατὰ L^a.¹¹ καὶ post κατηφές om.I^a.K^a.¹² κρατοῦντος L^a.¹³ οἷος ἂν εἴη διονύσιον L^a.¹⁴ ῥυτιδώδηςI^a.K^a.

- ^m ἐπίπυρρος· ὠμοπλάται διεσθηκυῖαι καὶ μεγάλαι καὶ πλατεῖαι· ἀκρωτήρια μεγάλα καὶ ἐγκρατῇ· λείος καὶ περὶ τὰ στήθη καὶ περὶ βουβῶνας, εὐπῶγων· ⁿ εὐαΐξης ὁ περιδρομος
- 12 τῶν τριχῶν, κάτω κατεληλυθώς. Πραεὺς σημεῖα. Ἰσχυρὸς τὸ εἶδος, εὐσαρκος· ὑγρὰ σὰρξ καὶ πολλή· ^o εὐμεγέθης καὶ σύμμετρος· ὑπτίος τῷ σχήματι· ὁ περιδρομος τῶν τριχῶν ἀνεσπασμένος. Εἰρωνος σημεῖα· πίονα τὰ περὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰ περὶ τὰ ὄμματα ῥυτιδῶδη· ὑπῶδες τὸ
- 13 πρόσωπον τῷ ἥθει φαίνεται. Μικροψύχου σημεῖα. Μικρομελής, μικρογλάφυρος, ^p ἰσχνός, μικρόμματος καὶ μικροπρόσωπος, οἷος ἂν εἴη Κορίνθιος ἢ Λευκάδιος. Φιλόκυβοι ^q γαλεαγκῶνες καὶ ὀρχησταί. ^r Φιλολοῖδοροι οἷς τὸ ἄνω χεῖλος μετέωρον· καὶ τὰ εἶδη προπετεῖς, ^s ἐπίπυρροι.
- 14 ^t Ἐλεήμονες ὅσοι γλαφυροὶ καὶ λευκόχροοι καὶ λιπαρόμματοι καὶ τὰ ῥινία ἄνωθεν διεξυσμένοι, καὶ ἀεὶ δακρύνουσιν. Οἱ αὐτοὶ οὗτοι καὶ ^v φιλογύναιοι καὶ θηλυγόνοι καὶ περὶ τὰ ἦθη ἐρωτικοὶ καὶ ἀειμνήμονες καὶ εὐφυνεῖς καὶ ἔνθερμοι. Τούτων δὲ σημεῖα εἴρηται. Ἐλεήμων ὁ σοφὸς καὶ δει-
- 15 λὸς καὶ ^w κόσμιος, ^x ἀνελέητος ἀμαθὴς καὶ ἀναιδής. Ἀγαθοὶ φαγεῖν οἷς τὸ ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ πρὸς στήθος μεῖζόν ἐστιν ἢ τὸ ἐντεῦθεν πρὸς τὸν αὐχένα. Λάγνου σημεῖα. Λευκόχρως ^y καὶ δασὺς εὐθείαις θριξὶ καὶ παχείαις καὶ μελαίναις· καὶ οἱ κρόταφοι δασεῖς εὐθείαις θριξὶ· λιπαρὸν τὸ ὀμ-
- 16 μάτιον καὶ μάργον. Φίλυπνοι οἱ τὰ ἄνω μεῖζω ἔχοντες καὶ γυπῶδεις καὶ θερμοί, εὐεκτικὴν σάρκα ἔχοντες, καὶ γλαφυροὶ τὰ εἶδη, καὶ δασεῖς τὰ περὶ τὴν κοιλίαν. Μνήμονες οἱ τὰ ἄνω ἐλάττονα ἔχοντες καὶ γλαφυρὰ καὶ σαρκωδέστερα.
- 4 Δοκεῖ δέ μοι ἡ ^z ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα συμπαθεῖν ἀλλήλοις· καὶ ἡ τῆς ^a ψυχῆς ἕξις ἀλλοιουμένη συναλλοιοῖ τὴν τοῦ

^m ἐπίπυρρος I^a.K^a.L^a. ⁿ εὐαΐξης L^a. ^o ἀμεγέθης L^a. ^p ἰσχνός καὶ μικρ. I^a. ^q γαλιαγκῶνες L^a. ^r φιλόδοροι I^a. ^s ἐπίπυρροι I^a.K^a. ^t ἐλεήμονες ὅσοι γλαφυροὶ om. L^a. ^v φιλογύναιοι L^a. ^w κόσμιος K^a. ^x ἀνελέητος I^a.K^a. ^y καὶ] δὲ καὶ L^a. ^z ψυχὴ τε καὶ L^a. ^a ψυχῆς om. I^a.

σώματος μορφήν, πάλιν τε ἡ τοῦ σώματος μορφή ἀλλοι-
 ουμένη συναλλοιοῖ τὴν τῆς ψυχῆς ἑξιν. Ἐπειδὴ γάρ ἐστι
^b ψυχῆς τὸ ἀνιάσθαι τε καὶ εὐφραίνεσθαι, καταφανὲς ὅτι
 οἱ ἀνιώμενοι σκυθρωπότεροί εἰσι καὶ ^c οἱ εὐφραινόμενοι ἱλα-
 ροί. Εἰ μὲν οὖν ^d ἦν τῆς ψυχῆς λελυμένης ^e ἔτι τὴν ἐπὶ τοῦ ²
 σώματος μορφήν ^f μένειν, ἦν μὲν ἂν καὶ οὕτως ἡ ψυχὴ τε
 καὶ τὸ σῶμα ^g συμπαθῇ, οὐ μέντοι συνδιατελοῦντα ἀλλήλοις.
 Νῦν δὲ καταφανὲς ὅτι ἐκάτερον ἐκατέρῳ ἔπεται. Μάλιστα
 μέντοι ἐκ τούδε δῆλον γένοιτο. Μανία γὰρ δοκεῖ εἶναι περὶ ³
 ψυχῆν, καὶ οἱ ἰατροὶ φαρμάκοις καθαίροντες τὸ σῶμα καὶ
 διαίταις τισὶ πρὸς ^h αὐτοῖς χρησάμενοι ἀπαλλάττουσι τὴν
 ψυχὴν τῆς μανίας. Ταῖς ⁱ δὲ τοῦ σώματος θεραπείαις καὶ
 ἅμα ἢ τε τοῦ σώματος μορφήν λέλνται καὶ ἡ ψυχὴ μα-
 νίας ἀπήλλακται. Ἐπειδὴ οὖν ἅμα ^k ἀμφοτέρω λύνονται, ⁴
 δῆλον ὅτι συνδιατελοῦσιν ἀλλήλοις. Συμφανὲς δὲ καὶ ὅτι
 ταῖς δυνάμεσι τῆς ψυχῆς ὅμοιαι αἱ μορφαὶ τοῖς σώμασιν
 ἐπιγίνονται, ὥστ' ἐστὶν ἅπαντα ^l ἐν τοῖς ζώοις τοῦ αὐτοῦ τι-
 νὸς δηλωτικά. Πολλὰ δὲ καὶ ὧν ^m διαπράττεται ⁿ τὰ ζῶα,
 τὰ μὲν ἴδια ἐκάστου γένους πάθη τῶν ζώων ἐστί, ^o τὰ δὲ κοι-
 νά. Ἐπὶ μὲν οὖν τοῖς ἰδίῳις ἔργοις τῆς ψυχῆς ἴδια τὰ πάθη ⁵
 κατὰ τὸ σῶμα, ἐπὶ δὲ τοῖς κοινοῖς τὰ κοινά. Κοινὰ μὲν οὖν
 ἐστὶν ὕβρις τε καὶ ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια ^p ἑκστασις. Τῶν
 μὲν οὖν ^q λοφούρων κοινόν ἐστιν ὕβρις, τῶν δὲ ὄνων τε καὶ
 συνῶν ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἑξίς. Ἰδιον ^r ἐστὶν ἐπὶ μὲν τῶν ⁶
 κυνῶν τὸ λοιδόρον, ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων τὸ ἄλυπον. Ὡς μὲν
 οὖν τὸ κοινόν τε καὶ τὸ ἴδιον χρὴ διελέσθαι, εἴρηται. Δεῖ
 μέντοι πρὸς ἅπαντα πολλῆς συνηθείας, εἰ ^r μέλλει τις αὐτὸς
 ἔσεσθαι ἱκανὸς περὶ τούτων ἕκαστα λέγειν. Ἐπειδὴ γὰρ τὰ ⁷
 ὁρώμενα ἐπὶ τῶν σωμάτων λέγεται ἀναφέρεσθαι ἐπὶ τὰς

^b ψυχῇ L^a. ^c οἱ post καὶ om. I^a. K^a. L^a. ^d ἦν] ἔτι I^a. K^a. ^e ἔτι
 om. I^a. K^a. ^f μένειν] οὐσαν I^a. K^a. ^g συμπαθῇ—ὅτι ἐ. om. L^a.
^h αὐτὸ I^a. K^a. ⁱ δὲ I^a, om. L^a. ^k ἀμφοτέρως I^a. ^l ἐν] ὁμοία ἐν L^a.
^m διαπράττεται I^a. K^a. ⁿ τὰ ante ζῶα om. L^a. ^o τὰ om. I^a. K^a.
^p ἑκτασις L^a. ^q λοφούρων] λοφούρων λοθούρων I^a. K^a, λοφούρων νοθού-
 ρων L^a. ^r μέλλει τις αὐτῆς L^a.

ὁμοιότητας τὰς τε ἀπὸ τῶν ζώων καὶ τὰς ἀπὸ τῶν πράξεων
 γινομένας, καὶ ιδέαι τινὲς ἄλλαι ἀπὸ ^αθερμοτήτων καὶ ^ιἀπὸ
 ψυχροτήτων γίνονται, ἔστι τε ^ντούτων ἓνα τῶν ἐπιφαινο-
 μένων ἐπὶ τε τοῖς σώμασι μικραῖς διαφοραῖς κεχρημένα καὶ
 τῷ αὐτῷ ὀνόματι προσαγορευόμενα, οἷον αἶ τε ἀπὸ φόβου
 ὠχρότητες καὶ ἀπὸ πόνων (αὗται γὰρ ὀνόματί τε τῷ αὐτῷ
 κέχρηται, καὶ διαφορὰν μικρὰν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας), μι-
 κρὰς δὲ οὔσης τῆς διαφορᾶς οὐ ῥάδιον γινώσκειν ἀλλὰ ἢ ἐκ τῆς
 συνηθείας τῆς μορφῆς τὴν ἐπιπρέπειαν εἰληφότες, ἔστι μὲν
 οὖν καὶ ^ωτάχιστος καὶ ἄριστος ὁ ἀπὸ τῆς ἐπιπρεπείας, καὶ
 8 ἔστι γε οὕτως τούτῳ χρώμενον πολλὰ διαγινώσκειν. Καὶ
 οὐ μόνον καθόλου χρήσιμόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τῶν
 σημείων ἐκλογὴν· ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκλεγόμενων καὶ πρέ-
 9 πειν δεῖ τοιοῦτον οἷον τὸ ἐκλεγόμενον θέλει. ^υἘτι τε ^κκατὰ
 τὴν ἐκλογὴν τῶν σημείων, καὶ τῷ συλλογισμῷ, ^φδεῖ χρη-
 σθαι ὅπου ἂν ^γτι τύχη, προστιθέοντας τοῖς προσούσι τὰ
 προσήκοντα, οἷον εἰ ἀναιδὴς τε εἴη καὶ μικρολόγος, καὶ
 κλέπτῃς ^ζἂν εἴη καὶ ἀνελεύθερος, καὶ κλέπτῃς μὲν ἐπομένως
 τῇ ἀναιδείᾳ, τῇ δὲ μικρολογίᾳ ἀνελεύθερος. ^ηἘπὶ μὲν οὖν
 τῶν τοιούτων ἑκάστου δεῖ τοῦτον τὸν τρόπον προσαρμόζοντα
 τὴν μέθοδον ποιεῖσθαι.

- 5 Νυνὶ δὲ πρῶτον πειράσομαι τῶν ζώων διελέσθαι, ὅποια
 αὐτῶν προσήκει διαλλάττειν πρὸς τὸ εἶναι ἀνδρεῖα καὶ δειλὰ
 καὶ δίκαια καὶ ἄδικα. Διαιρετέον δὲ τὸ τῶν ζώων γένος εἰς
 δύο μορφάς, εἰς ἄρσεν καὶ θῆλυ, προσάπτοντα τὸ πρέπον
 2 ἐκατέρᾳ μορφῇ. ^αἜστι ^βδὲ ὁμοία. ^γἘπιχειροῦμεν ^δοὖν
 τρέφειν τῶν θηρίων προσηνέστερα καὶ μαλακώτερα τὰς ψυ-
 χὰς τὰ θήλεα τῶν ἀρρένων, ἥττόν τε ῥωμαλευόμενα, τὰς τε
 τροφὰς καὶ τὰς χειροηθείας μᾶλλον προσδεχόμενα. ^εὩστε
 3 τοιαῦτα ὄντα εἴη που ἂν ἀθυμότερα τῶν ἀρρένων. Κατα-
 φανὲς δὲ τοῦτο ἐξ ἡμῶν πού ἐστιν, ὅτι ^δἐπὶ ὑπὸ θυμοῦ

^α θερμότων L^a. ^ι ἀπὸ om. L^a. ^ν τῶν ἓνα L^a. ^ω τάχιστον καὶ
 ἄριστον L^a. ^κ κατὰ] καὶ I^a. ^γ τι] τι τὸ L^a. ^ζ ἂν—κλέπτῃς om. L^a.
^α δὲ] γὰρ L^a. ^β ἐπιχειρῶν μὲν I^a. K^a. ^γ οὖν om. L^a. ^δ ἐπὶ L^a.

κρατηθῶμεν, δυσπαραπιστότεροί τε, καὶ μάλιστα ἐρρώμεθα
 πρὸς τὸ μηδαμῇ μηδὲν ^f εἶξαι, ἐπὶ τὸ βιάζεσθαι δὲ καὶ πρᾶ-
 ξαι φερόμεθα, πρὸς ὃ ἂν ὁ θυμὸς ὀρμήσῃ. | Δοκεῖ δέ μοι ⁴
 καὶ κακουργότερα γίνεσθαι τὰ θήλεα τῶν ἄρρένων, καὶ προ-
 πετέστερά ^g τε καὶ ἀναλκέστερα. ^h Αἱ μὲν οὖν γυναῖκες καὶ
^h τὰ περὶ ἡμᾶς τρεφόμενα καὶ πάνυ πον φανερά ὄντα· τὰ δὲ
 περὶ τὴν ὕλην πάντες ὁμολογοῦσιν οἱ νομοῖς τε καὶ θηρευταὶ
 ὅτι τοιαῦτά ἐστιν οἷα προεῖρηται. ⁱ Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ⁵
 δηλόν, ὅτι ἕκαστον ἐν ἐκάστῳ γένει θῆλυ ἄρρενος μικροκε-
 φαλώτερόν ἐστι καὶ στενοπροσωπότερον καὶ λεπτοτραχη-
 λότερον, καὶ τὰ στήθη ἀσθενέστερα ἔχει, καὶ ἀπλευρότερά
 ἐστι, τὰ τε ἰσχία καὶ τοὺς μηροὺς περισαρκότερα τῶν ἄρ-
 ρένων, γονύκροτα δὲ καὶ τὰς κνήμας λεπτὰς ἔχοντα, τοὺς τε
 πόδας κομψοτέρους, τὴν τε τοῦ σώματος ἰδὴν μορφήν
 ἡδίω μάλιστ' ἂν ἢ γενναιοτέραν, ἀνευρότερα δὲ καὶ μαλακώ-
 τερα, ὑγροτέραις σαρκὶ ^k κεχρημένα. | Τὰ δὲ ἄρρενα τού-⁶
 τοις ἅπασιν ἐναντία, τὴν φύσιν ἀνδρειοτέραν καὶ δικαιοτέραν
 εἶναι γένει, τὴν δὲ τοῦ θήλεος δειλοτέραν καὶ ἀδικωτέραν.
 Τούτων οὕτως ἐχόντων, φαίνεται τῶν ζώων ἀπάντων λέων
 τελεώτατα μετεिल्φέναι τῆς τοῦ ἄρρενος ἰδέας. "Ἐστι γὰρ ⁷
 ἔχων στόμα εὐμέγεθες, τὸ δὲ πρόσωπον τετραγωνώτερον,
 οὐκ ἄγαν ὀστῶδες, τὴν ἄνω τε γένυν οὐ προεξεστηκυῖαν ἀλλὰ
 ἰσορροποῦσαν ^l τῇ κάτω, ῥίνα δὲ παχυτέραν ἢ λεπτοτέραν,
 χαροποὺς ὀφθαλμοὺς ἐγκοίλους, οὐ σφόδρα περιφερεῖς οὔτε
 ἄγαν προμήκεις, μέγεθος δὲ μέτριον, ὄφρυν εὐμεγέθη, μέτω-
 πον τετράγωνον, ἐκ μέσου ^m ὑποκοιλώτερον, πρὸς δὲ τὰς
 ὀφρὺς καὶ ⁿ τὴν ῥίνα ὑπὸ ^o τοῦ μετώπου οἷον νέφος ἐπανε-
 στηκός. "Ἀνωθεν δὲ τοῦ μετώπου κατὰ τὴν ῥίνα ἔχει τρί-⁸
 χας ἐκκλινεῖς οἷον ἂν ἄσιλον, κεφαλὴν μετρίαν, τράχηλον
 εὐμήκη, ^p πᾶχει σύμμετρον, θριξὶ ξανθαῖς κεχρημένον, οὐ
 φριξαῖς οὔτε ἄγαν ἀπεστραμμέναις· τὰ περὶ τὰς κλείδας

^c ὀρώμενα I^a. ^f εἶναι I^a. ^g τε om. I^a. ^h τὰ om. I^a.K^a. ⁱ ὅλα
 I^a.K^a. ^k κεχρημένα I^a. ^l τὴν L^a. ^m ὑποκοιλώτερος I^a. ⁿ τῇ
 ἂ ῥίνα I^a, τῇ ῥίνα K^a.N^a.O^a. ^o τοῦ om. I^a. ^p πᾶχυ I^a.K^a.

- εὐλυντώτερα μᾶλλον ἢ συμπεφραγμένα· ὧμους ῥωμαλέους, καὶ στῆθος νεανικόν, καὶ τὸ μετάφρενον πλατὺ καὶ εὐπλευρον καὶ εὐνωτον ἐπιεικῶς· ζῶον ἀσαρκότερον τὰ ἰσχία καὶ τοὺς μηρούς· σκέλη ἐρρωμένα καὶ νευρώδη, βάσιν ^α τε νεανικὴν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα ^β ἄρθρωδες καὶ νευρώδες, οὔτε λίαν σκληρὸν οὔτε λίαν ὑγρόν. Βαδίζον δὲ βραδέως, καὶ μεγάλα διαβαίνουν, καὶ ^γ διασαλεύον ἐν τοῖς ὧμοις, ὅταν πορεύηται. Τὰ μὲν οὖν περὶ τὸ σῶμα τοιοῦτον· τὰ δὲ περὶ τὴν ψυχὴν δοτικὸν καὶ ἐλεύθερον, μεγαλόψυχον καὶ ^δ φιλόνικον, καὶ πρᾶν καὶ δίκαιον καὶ φιλόστοργον πρὸς ^ε ἅ ἄν ὁμιλήσῃ.
- 10· Ἡ δὲ πάρδαλις τῶν ἀνδρείων εἶναι δοκούντων θηλυμορφότερόν ἐστιν, ὅτι μὴ κατὰ τὰ σκέλη· τούτοις δὲ συνεργεῖ καὶ
- 11 τι ἔργον ῥώμης ἀπεργάζεται. Ἔστι γὰρ ἔχον πρόσωπον μικρόν, στόμα μέγα, ὀφθαλμοὺς μικροὺς, ἐκλεύκους, ^ς ἐγκόιλους, αὐτοὺς δὲ περιπολαιστέρους· μέτωπον προμηκέστερον, πρὸς τὰ ὦτα περιφερέστερον ἢ ἐπιπεδώτερον· τράχηλον μακρὸν ἄγαν καὶ λεπτόν, στῆθος ἄπλευρον, καὶ μακρὸν νῶτον, ἰσχία σαρκώδη καὶ μηρούς, τὰ δὲ περὶ τὰς λαγόνας καὶ γαστέρα ὁμαλὰ μᾶλλον· τὸ δὲ χρῶμα ποικίλον, καὶ ὅλον
- 12 ἀναρθρόν τε καὶ ἀσύμμετρον. Ἡ μὲν οὖν τοῦ σώματος ἰδέα τοιαύτη, τὰ δὲ περὶ τὴν ψυχὴν μικρόν καὶ ^ς ἐπικόλοπον καὶ ὅλως εἰπεῖν δολερόν. Τὰ μὲν οὖν ἐκπρεπέστερα μετειληφότα ζῶα τῶν δοκούντων ἀνδρείων εἶναι τῆς τε τοῦ ἄρρενος ἰδέας καὶ τῆς τοῦ θήλεος εἴρηται. Τὰ δ' ἄλλα οἷα τυγχάνει, ῥάδιον ἤδη μετιέναι. Ὅσα δὲ πρὸς τὸ φυσιογνωμονῆσαι συνιδεῖν ἀρμόττει ἀπὸ τῶν ζώων, ἐν τῇ τῶν σημείων ἐκλογῇ ῥηθήσεται.
- 6 γ· Ἡ δὲ ἐκλογὴ τῶν σημείων ἢ κατὰ τοὺς ἀνθρώπους ὥδε λαμβάνεται. Ὅσοις οἱ πόδες εὐφνεῖς τε καὶ μεγάλοι διηρθρωμένοι τε καὶ νευρώδεις, ἐρρωμένοι τὰ περὶ ^ς τὴν ψυχὴν ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν γένος. Ὅσοι δὲ τοὺς πόδας

α γε] τὴν Ια. β ἀνθρῶδες Λα. γ διασαλεύειν Κα, διὰ σαλεύειν Ια.
 δ φιλόνικον Ια.Κα.Λα. ε δ] οὐ Λα. ς ἐγκόιλους Ια, ἐγκύλους Λα.
 ζ ἐπικόλοπον Ια.Κα. γ· Η—λαμβάνεται om. Ια. ζ τὴν om. Ια.

μικροὺς στενοὺς ἀνάρθρους ἔχουσιν, ἡδίοις τε ἰδεῖν ἢ ῥωμ-
 λεωτέρους, μαλακοὶ τὰ περὶ τὴν ψυχὴν ἀναφέρεται ^a ἐπὶ
 τὸ θῆλυ ^b γένος. Οἷς τῶν ποδῶν οἱ δάκτυλοι καμπύλοι, ²
 ἀναιδεῖς, καὶ ὅσοις ὄνυχες ^c καμπύλαι· ἀναφέρεται ἐπὶ ^d τοὺς
 ὄρνεις τοὺς γαμψώνυχας. Οἷς τῶν ποδῶν τὰ δάκτυλα συμ-
 πεφραγμένα ἐστὶ, ^e δειμαλέοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὀρνυγας
 τοὺς στενόποδας τῶν ^f λιμναίων. Ὅσοις τὰ περὶ τὰ σφυρὰ ³
 νευρώδη τε καὶ διηρθρωμένα ἐστίν, εὖρωστοι τὰς ψυχάς· ἀνα-
 φέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν γένος. ⁴ Ὅσοι τὰ σφυρὰ σαρκώδεις
 καὶ ἄνarthροι, μαλακοὶ τὰς ψυχάς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ θῆλυ
 γένος. Ὅσοι τὰς κνήμας ἔχουσιν ἡρθρωμένας τε καὶ νευ-
 ρώδεις καὶ ἐρρωμένας, εὖρωστοι τὴν ψυχὴν· ἀναφέρεται ἐπὶ
 τὸ ἄρρεν. Ὅσοι δὲ τὰς κνήμας λεπτὰς νευρώδεις ἔχουσι,
 λάγνοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὀρνιθας. ^h Ὅσοι τὰς κνήμας
 περιπλέους σφόδρα ἔχουσιν, οἷον ⁱ ὀλίγον διαρρηγνυμένας,
 βδελυροὶ καὶ ἀναιδεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν. ⁵
^k Οἱ ^l γονύκροτοι κίναῖδοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέ-
 πειαν. Οἱ τοὺς μηροὺς ὀστώδεις καὶ νευρώδεις ἔχοντες
^m εὖρωστοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν. Οἱ δὲ τοὺς μηροὺς
 ὀστώδεις καὶ ⁿ περιπλέους ἔχοντες μαλακοὶ· ἀναφέρεται
 ἐπὶ τὸ θῆλυ. Ὅσοι δὲ πῦγα ὀξεῖαν ὀστώδη ἔχουσιν, εὖ-
 ρωστοι, ὅσοι δὲ σαρκώδη πύονα ἔχουσι, μαλακοί. Ὅσοι δὲ
 ἔχουσιν ^o ὀλίγην σάρκα, οἷον ^p ἀπωμοργμένα, κακοήθεις· ⁷
 ἀναφέρεται ^q ἐπὶ τοὺς πιθήκους. Οἱ ζωνοὶ φιλόθηροι·
 ἀναφέρεται ^q ἐπὶ τοὺς λέοντας καὶ τοὺς κύνas. Ἴδοι δ' ἂν
 τις καὶ τῶν κυνῶν τοὺς φιλοθηροτάτους ζωνοὺς ὄντας. Οἷς
 τὰ περὶ τὴν κοιλίαν λαπαρά, ^r εὖρωστοι· ἀναφέρεται ἐπὶ
 τὸ ἄρρεν. Ὅσοι δὲ μὴ λαπαροί, μαλακοί· ἀναφέρεται ἐπὶ ⁸
 τὴν ἐπιπρέπειαν. Ὅσοις ^s τὸ νῶτον εὐμέγεθές τε καὶ ἐρ-

a ἐπὶ] δὲ ἐπὶ L^a. b γένος om. L^a. c καμπύλοι I^a.L^a. d τὰς ὄρνεις
 τὰς L^a. e δεισαλέοι K^a.L^a. f διμναίων L^a. g ὅσοις L^a. h ὅσοι δὲ
 τὰς L^a. i ὀλίγον I^a. k οἱ—ἐπιπρέπειαν om. L^a. l γονύκροτοι K^a.
 m ἄρωστοι L^a. n περιπλοῖους L^a. o ὀλίγην τὴν σάρκα I^a. p ἀπομορ-
 γμένα L^a, ἀποβρυγμένα I^a, ἀπομορουμένα K^a. q ἐπὶ] δὲ ἐπὶ utrobi-
 que L^a. r εὐπάρωστοι K^a.L^a. s τὸν I^a.

ρωμένον, εὔρωστοι τὰς ψυχάς· [†]ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν.
⁹ Ὅσοι δὲ ^ν τὸ νῶτον στενὸν καὶ ἀσθενὲς ἔχουσι, μαλακοί·
⁹ ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ θῆλυ. Οἱ εὐπλευροὶ εὔρωστοι τὰς
 ψυχάς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν. Οἱ δὲ ἄπλευροὶ μαλακοὶ
 τὰς ψυχάς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ θῆλυ. Ὅσοι δὲ ἐκ τῶν
 πλευρῶν περίογκοί εἰσιν, οἷον πεφυσημένοι, λάλοι καὶ μωρο-
 λόγοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς βοῦς ἢ ^ω ἐπὶ τοὺς βατράχους.
¹⁰ Ὅσοι δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ πρὸς τὸ ἀκροστήθιον μεί-
 ζον ἔχουσιν ἢ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀκροστηθίου πρὸς τὸν τράχη-
 λον, ^κ βοροὶ καὶ ἀναίσθητοι, ^κ βοροὶ μὲν ὅτι τὸ τεῦχος
 μέγα ἔχουσιν ὧ ^υ δέχονται τὴν τροφήν, ἀναίσθητοι δὲ ὅτι
 στενώτερον τὸν τόπον ἔχουσιν αἱ αἰσθήσεις, ^κ συνενωμένον
 τε τῷ τὴν τροφήν δεχομένῳ, ὥστε τὰς αἰσθήσεις βεβα-
¹¹ ρύνθαι διὰ τὰς τῶν σιτίων πληρώσεις ^α ἢ ἐνδείας. Ὅσοι
 δὲ τὰ ^β στηθία ἔχουσι μεγάλα καὶ διηρθρωμένα, εὔρωστοι
¹² τὰς ψυχάς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν. ^ε Ὅσοι δὲ τὸ
 μετάφρενον ἔχουσι μέγα καὶ ^δ εὔσαρκον καὶ ἀρθρῶδες,
 εὔρωστοι τὰς ψυχάς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν. Ὅσοι δ'
 ἀσθενὲς καὶ ἄσαρκον καὶ ἄναρθρον, μαλακοὶ τὰς ψυχάς·
 ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ θῆλυ. Ὅσοις δὲ τὸ μετάφρενον κυρτόν
 ἐστὶ σφόδρα οἱ τε ὥμοι πρὸς τὸ στήθος συνηγμένοι, κακοή-
 θεις· ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν, ὅτι ἀφανίζεται τὰ
¹³ ἔμπροσθεν προσήκοντα φαίνεσθαι. Ὅσοι δὲ τὸ μετάφρε-
 νον ὑπτίον ἔχουσι, χαῦνοι καὶ ἀνόητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ
 τοὺς ἵππους. Ἐπεὶ δὲ ^ε οὔτε κυρτόν σφόδρα δεῖ εἶναι οὔτε
¹⁴ κοῖλον, τὸ μέσον ζητήτεον τοῦ εἰς πεφυκότος. Ὅσοις αἱ
 ἐπωμίδες ἐξηρθρωμέναι καὶ οἱ ὥμοι, εὔρωστοι τὰς ψυχάς·
 ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν. Ὅσοις δὲ οἱ ^δ ὥμοι ἀσθενεῖς,
 ἀναρθροὶ, μαλακοὶ τὰς ψυχάς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ θῆλυ.

[†] ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρρεν om. L^a.   ^ν τὸν I^a. L^a.   ^ω ἐπὶ post ἢ
 om. L^a.   ^κ μοροὶ utrobique I^a.   ^υ χέονται I^a. K^a. L^a.   ^κ συνενωμένοι
 I^a. K^a, συνεσωσμένοι L^a.   ^α ἢ] καὶ L^a.   ^β στήθη L^a.   ^ε ὅσοι—ἄρρεν
 om. L^a.   ^δ ἄσαρκον ἀρθρῶδεις τε καὶ εὔρωστοι I^a. K^a.   ^ε οὔτε κυρτόν]
 οὕτω κυρτόν L^a.

Ταῦτά λέγω ἅπερ περὶ ^f ποδῶν καὶ μηρῶν. Ὅσοις ὤμοι εὐ- 15
 λυτοὶ εἰσιν, ἐλεύθεροι τὰς ψυχὰς· ἀναφέρεται δὲ ^ε ἀπὸ τοῦ
 φαινομένου, ὅτι πρέπει τῇ φαινομένῃ μορφῇ ἐλευθεριότης.
 Ὅσοις δὲ οἱ ὤμοι ^h δύσλυτοι συνεσπασμένοι, ἀνελεύθεροι· ἀνα-
 φέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν. Οἷς τὰ περὶ τὰς κλείδας 16
 εὐλυτα, αἰσθητικοί· εὐλύτων γὰρ ὄντων τῶν περὶ τὰς κλεί-
 δας εὐκόλως τὴν κίνησιν τῶν αἰσθήσεων ⁱ δέχονται. Οἷς δὲ
 τὰ περὶ τὰς κλείδας ^k συμπεφραγμένα ἐστίν, ^l ἀναίσθητοι·
 δύσλύτων γὰρ ὄντων τῶν περὶ τὰς κλείδας ἐξადυνατούσι τὴν
 κίνησιν παραδέχεσθαι τῶν αἰσθήσεων. Ὅσοι τὸν τράχη-
 λον παχὺν ἔχουσιν, ^m εὖρωστοι τὰς ψυχὰς· ἀναφέρεται ἐπὶ 17
 τὸ ἄρρεν. Ὅσοι δὲ ⁿ λεπτόν, ἀσθενεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ
 θῆλυ. Οἷς τράχηλος παχὺς καὶ ^o πλέως, θυμοειδεῖς· ἀνα-
 φέρεται ἐπὶ τοὺς θυμοειδεῖς ταύρους. Οἷς δὲ εὐμεγέθης μὴ
 ἄγαν παχύς, μεγαλόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λέοντας.
 Οἷς λεπτὸς μακρός, δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ἐλάφους.
 Οἷς δὲ βραχὺς ἄγαν, ἐπίβουλοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λύ-
 κους. Οἷς τὰ χεῖλη λεπτά καὶ ἐπ' ἄκραις ταῖς συγχειλίαις 18
 χαλαρά, ὥς ἐπὶ τοῦ ἄνω χείλους πρὸς τὸ κάτω ἐπιβεβλη-
 σθαι τὸ πρὸς τὰς συγχειλίας, μεγαλόψυχοι· ἀναφέρεται
 ἐπὶ τοὺς λέοντας. Ἰδοὶ δ' ἂν τις τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν μεγά-
 λων καὶ εὐρώστων κυνῶν. Οἷς τὰ χεῖλη λεπτά σκληρά, κατὰ 19
 τοὺς κυνόδοντας τὸ ἐπανεστηκός, οἱ οὕτως ἔχοντες εὐγενεῖς·
 ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὕς. Οἱ δὲ τὰ χεῖλη ^p ἔχοντες παχέα
 καὶ τὸ ἄνω τοῦ κάτω προκρεμώμενον μωροί· ἀναφέρεται ἐπὶ
 τοὺς ὄνους τε καὶ πιθήκους. Ὅσοι δὲ τὸ ἄνω χεῖλος καὶ τὰ
 οὖλα προεστηκότα ἔχουσι, φιλολοῖδοροι· ἀναφέρεται ἐπὶ
 τοὺς κύνας. Οἱ δὲ τὴν ρίνα ἄκραν παχείαν ἔχοντες ράθυμοι· 20
 ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς βούς. Οἱ δὲ τὴν ρίνα ἀκρόθεν παχείαν
 ἔχοντες ἀναίσθητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὕς. Οἱ τὴν ρίνα

^f μηρῶν καὶ ποδῶν L^a. ^ε ἐπὶ L^a. ^h δύσλυτοι συνεσπασμένοι om. I^a.
ⁱ παραδέχονται L^a. ^k συμπεριπεφραγμένα I^a.K^a. ^l ἀναίσθητος I^a.
^m ἄρωστοι L^a. ⁿ λεπτοὶ I^a.K^a.L^a. ^o πλείος L^a. ^p παχέα ἔχοντες
 I^a.K^a.

- ἄκραν. ὅξειαν ἔχοντες δυσόργητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς κύνας. Οἱ δὲ τὴν ῥίνα περιφερῇ ἔχοντες ἄκραν, ἀμβλείαν
 21 δέ, μεγάλόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λέοντας. Οἱ δὲ τὴν ῥίνα ἄκραν λεπτήν ἔχοντες ὀρνιθώδεις. Οἱ ἐπίγρυπον ἀπὸ τοῦ μετώπου εὐθὺς ἀγομένην ἀναιδεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς κόρακας. Οἱ δὲ γρυπὴν ἔχοντες καὶ τοῦ μετώπου διηρθρω-
 22 μένην μεγάλόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς αἰετοὺς. Οἱ δὲ τὴν ῥίνα ἔγκοilon· ἔχοντες τὰ πρὸ τοῦ μετώπου περιφερῇ, τὴν δὲ περιφέρειαν ἄνω ἀνεστηκυῖαν, λάγνοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας. Οἱ δὲ σιμὴν ἔχοντες λάγνοι· ἀναφέρεται
 * ἐπὶ τοὺς ἐλάφους. Οἷς δὲ οἱ μυκτῆρες ἀναπεπταμένοι, θυμώδεις· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος τὸ ἐν τῷ θυμῷ γινόμενον.
 23 Οἱ τὸ πρόσωπον σαρκῶδες ἔχοντες ῥάθυμοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς βοῦς. Οἱ τὰ πρόσωπα ἰσχνὰ ἔχοντες ἐπιμελεῖς, οἱ δὲ ὕσαρκῶδη δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ τὰς ἐλάφους. Οἱ ὦ μικρὰ τὰ πρόσωπα ἔχοντες μικρόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ αἰλουρον καὶ πίθηκον. Οἷς τὰ πρόσωπα
 24 μεγάλα, νωθροί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ βοῦς. Ἐπεὶ ὁ οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα δεῖ εἶναι, ἡ μέση ἕξις εἴη ἂν τούτων ἐπιεικής. Οἷς δὲ τὸ πρόσωπον φαίνεται μικροπρεπές,
 25 ἀνελεύθεροι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν. Οἷς τὸ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν οἶον ὕκστιδες ὡς προκρέμανται, οἰνόφλυγες. Ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος· ἔστι γὰρ τοῖς σφόδρα ἐμπεπτωκόσι τὰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν οἶον κύστιδες. Ἐφεστήκασιν, φίλυνοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος, ὅτι τοῖς ἐξ ὕπνου ἀνε-
 26 στηκόσιν ὡς ἐπικρέμαται τὰ ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. Οἱ τοὺς ὀφθαλμοὺς μικροὺς ἔχοντες μικρόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν καὶ ἐπὶ πίθηκον. Οἱ δὲ μεγάλῳφθαλμοι νωθροί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς βοῦς. Τὸν ἄρα εὖ φύντα δεῖ μήτε μικροὺς μήτε μεγάλους ἔχειν τοὺς ὀφθαλμοὺς. Οἱ δὲ κοίλους

ἡ μακρὰν ΙἈ. ὅξειαν om. ΙἈ.ΚἈ. * ἐπὶ] δὲ ἐπὶ ΛἈ. ὁ γινόμενον ΙἈ.
 ὕσαρκῶδεις ΙἈ.ΚἈ. ὦ μικρὰ τὰ πρόσωπα] μικρὸν νῶτον ΙἈ.ΛἈ, μικρὸν νῶται ΚἈ. ὁ δὲ om. ΛἈ. ὕ κυστίας ΛἈ. ὡς προκρέμνεται ΚἈ.
 ὡς ἐπικρέμαται ΚἈ, ἐπικρέμνεται ΙἈ.

ἔχοντες κακοῦργοι· ἀναφέρεται ἐπὶ πίθηκον. Ὅσοι ἐξόφθαλμοι, ἀβέλτεροι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειάν τε καὶ ^b τοὺς ὄνους. Ἐπεὶ ^c δὲ οὔτε ἐξόφθαλμον οὔτε κοιλόφθαλμον δεῖ ²⁷ εἶναι, ἢ μέση ἕξις ἂν κρατοίη. Ὅσοις ὀφθαλμοὶ μικρὸν ἐγκοιλότεροι, μεγαλόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λέοντας. Οἷς ^d ἐπὶ πλείον, πραεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ ^e τοὺς ^e βοῦς. Οἱ τὸ ²⁸ μέτωπον μικρὸν ἔχοντες ἀμαθεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ ^f τοὺς ²⁸ ὄνους. Οἱ δὲ μέγα ἄγαν ἔχοντες κωθροί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς βοῦς. Οἱ δὲ περιφερὲς ἔχοντες ἀναίσθητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄνους. Οἱ μακρότερον ἐπίπεδον ἔχοντες ^g ἀναίσθητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς κύνας. Οἱ δὲ τετράγωνον σύμμετρον τῷ ²⁹ μετώπῳ ἔχοντες μεγαλόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λέοντας. Οἱ δὲ συννεφὲς ἔχοντες αὐθάδεις· ἀναφέρεται ἐπὶ ταῦρον καὶ λέοντα. Οἱ ^h δὲ ἀτενὲς ἔχοντες κόλακες· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ γιγνόμενον πάθος. Ἴδοι ^d ἂν τις ἐπὶ τῶν κυνῶν, ὅτι οἱ κύνες ἐπειδὴν ⁱ θωπεύωσι, γαληνὲς τὸ ^k μέτωπον ἔχουσιν. Ἐπειδὴ οὖν ^h τε ^l συννεφὲς ἕξις αὐθάδειαν ἐμφαίνει ^h τε ³⁰ ^m γαληνὴν κολακείαν, ἢ μέση ἂν τούτων ⁿ ἕξις εὐαρμόστως ἔχοι. Οἱ σκυθρωπὰ μέτωπα ἔχοντες δυσάνιοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος, ὅτι οἱ ^o ἀνιώμενοι σκυθρωποὶ εἰσιν. Οἱ δὲ κατηφεῖς ὀδύρται· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος, ὅτι οἱ ὀδυρόμενοι κατηφεῖς. Οἱ τὴν κεφαλὴν μεγάλην ἔχοντες αἰσθη- ³¹ τικοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς κύνας. Οἱ δὲ μικρὰν ἀναίσθητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄνους. Οἱ τὰς κεφαλὰς ^p φοξοὶ ἀναιδεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς γαμψώνυχας. Οἱ τὰ ὄτα μικρὰ ἔχοντες πιθηκώδεις, οἱ δὲ μεγάλα ὀνώδεις· ἴδοι ^d ἂν τις καὶ τῶν κυνῶν τοὺς ἀρίστους μέτρια ^q ἔχοντας ὄτα.

Οἱ ἄγαν μέλανες δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτί- ³² οὺς, Αἰθίοπας. Οἱ δὲ λευκοὶ ^r ἄγαν δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τὰς γυναικάς. Τὸ δὲ πρὸς ἀνδρείαν συντελοῦν χρῶμα μέσον

^b τοὺς om. Ia.Ka. ^c δὴ La. ^d τοὺς om. Ia.Ka.La. ^e βοῦν La. ^f τὰς La. ^g ἀναίσθητοι—ἔχοντες om. La. ^h ἀτενὲς Ia. ⁱ ἀνθρωπεύωσι La. ^k πρόσωπον Ia. ^l συννεφὲς La. ^m γαλήνη Ia.La. ⁿ εὐαρμόστως ἔχοι ἕξις Ia. ^o ἀνιώμενοι—ὅτι οἱ om. Ia. ^p ὀξοὶ Ia.Ka., λοξοὶ La. ^q ὄτα ἔχοντας Ia.Ka. ^r ἄγαν] εἴαν La.

δεῖ τούτων εἶναι. Οἱ ξανθοὶ εὐψυχοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς
λέοντας. Οἱ πυρροὶ ἄγαν πανοῦργοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὰς
33 ἀλώπεκας. Οἱ δὲ ἔνωχοι ³ καὶ τεταραγμένοι τὸ χρῶμα δει-
λοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος τὸ ἐκ τοῦ φόβου γιγνόμενον.
Οἱ δὲ μελίχλωροι ἀπεψυγμένοι εἰσὶν· τὰ δὲ ψυχρὰ δυσκί-
νητα· δυσκινήτων δὲ ὄντων τῶν κατὰ τὸ σῶμα εἶναι ἂν βρα-
δεῖς. Οἷς τὸ χρῶμα ἐρυθρόν, ὀξεῖς, ὅτι πάντα τὰ κατὰ τὸ
34 σῶμα ὑπὸ κινήσεως ἐκθερμαινόμενα ἐρυθραίνεται. Οἷς δὲ τὸ
chrōma φλογοειδές, μανικοί, ὅτι τὰ κατὰ τὸ σῶμα σφόδρα
ἐκθερμανθέντα φλογοειδῇ χροίαν ἴσχει· οἱ δὲ ἄκρως θερμαν-
θέντες μανικοί ἂν εἴησαν. Οἷς δὲ περὶ τὰ στήθη ἐπιφλεγές
ἐστι ⁴ τὸ χρῶμα, δυσόργητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος·
35 τοῖς γὰρ ὀργιζομένοις ἐπιφλέγεται τὰ περὶ τὰ στήθη. Οἷς
τὰ περὶ τὸν τράχηλον καὶ τοὺς κροτάφους αἱ φλέβες κατα-
τεταμέναι εἰσὶ, δυσόργητοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος, ὅτι
τοῖς ὀργιζομένοις ταῦτα συμβαίνει. Οἷς τὸ πρόσωπον ἐπι-
φοινίσσον ἐστίν, αἰσχυνητοὶ εἰσιν· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πά-
θος, ὅτι τοῖς αἰσχυνομένοις ἐπιφοινίσσεται τὸ πρόσωπον.
36 Οἷς αἱ γνάθοι ἐπιφοινίσσουσιν, οἰνόφλυγες· ἀναφέρεται ἐπὶ
τὸ ⁵ πάθος, ὅτι τοῖς μεθύουσιν ἐπιφοινίσσουσιν αἱ γνάθοι.
Οἷς δὲ ⁶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπιφοινίσσουσιν, ⁷ ἐκστατικοὶ ὑπὸ ὀρ-
γῆς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος, ὅτι ⁸ οἱ ὑπ' ὀργῆς ἐξεστη-
37 κότες ἐκφοινίσσονται τοὺς ὀφθαλμούς. Οἷς δὲ ⁹ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ἄγαν μέλανε, δειλοί· ἢ γὰρ ἄγαν ¹⁰ μελαίνῃ χροῖα ἐφάνη
δειλίαν σημαίνουσα. Οἱ δὲ μὴ ἄγαν μέλανε ἀλλὰ κλίνοντες
πρὸς τὸ ξανθὸν χρῶμα εὐψυχοί. Οἷς δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ γλαν-
κοὶ ἢ λευκοί, δειλοί· ἐφάνη γὰρ τὸ λευκὸν χρῶμα δειλίαν ση-
μαῖνον. Οἱ δὲ μὴ γλαυκοὶ ἀλλὰ χαροποὶ εὐψυχοί· ἀναφέ-
38 ρεται ἐπὶ λέοντα καὶ αἰτόν. Οἷς δὲ ¹¹ οἰνώποι, μάργοι· ἀνα-
φέρεται ἐπὶ τὰς αἴγας. Οἷς δὲ ¹² πυρώδεις, ἀναιδεῖς· ἀναφέ-
ρεται ἐπὶ τοὺς κύνας. Οἱ ¹³ ὡχρόμματοι ἐντεταραγμένους

³ καὶ om. I^a. K^a. L^a. ⁴ τὸ ante χρῶμα om. I^a. K^a. ⁵ στήθος L^a.
⁶ οἱ utrobique om. L^a. ⁷ ἐκστατικοὶ L^a. ⁸ οἱ om. K^a. L^a. ⁹ μελαί-
νη] μελανή K^a. L^a. ¹⁰ ἡνώποι L^a. ¹¹ πυρώδεις L^a. ¹² ὡχρόμмати K^a,
ἐνχρόμмати I^a, ἐνχρόμματοι L^a.

ἔχοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος, ὅτι οἱ φοβηθέντες ἔνωχροι γίνονται ^d χρώματι οὐχ ὁμαλῶ. Οἱ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς στιλπνοὺς ἔχοντες λάγνοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ κόρακας.

^e Οἱ δασείας ἔχοντες τὰς κνήμας λάγνοι· ἀναφέρεται ἐπὶ ³⁹ τοὺς τράγους. Οἱ δὲ περὶ τὰ στήθη καὶ ^f τὴν κοιλίαν ἄγαν δασέως ἔχοντες οὐδέποτε πρὸς ^g τοῖς αὐτοῖς διατελοῦσιν· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄρνιθας, ὅτι ταῦτα τὰ στήθη καὶ τὴν κοιλίαν δασυτάτην ἔχουσιν. Οἱ τὰ στήθη ψιλὰ ἄγαν ἔχοντες ἀναιδεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὰς γυναῖκας. Ἐπειδὴ οὖν ^h οὔτε ἄγαν δασέα δεῖ εἶναι οὔτε ψιλὰ, ἡ μέση ἕξις κρατίστη. Οἱ ⁴⁰ τοὺς ὦμους δασεῖς ἔχοντες οὐδέποτε πρὸς τοῖς αὐτοῖς ⁱ διατελοῦσιν· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄρνιθας. Οἱ τὸν νῶτον δασύν ἔχοντες ἄγαν ἀναιδεῖς· ἀναφέρεται ἐπὶ τὰ θηρία. Οἱ δὲ τὸν αὐχένα ὀπισθεν δασύν ἔχοντες ^k ἐλευθέριοι· ¹ ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λέοντας. Οἱ δὲ ἀκρογένειοι εὐψυχοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς κύνας. Οἱ δὲ συνόφρυες δυσάνιοι· ἀναφέρεται ἐπὶ ⁴¹ τὴν τοῦ πάθους ὁμοιότητα. Οἱ δὲ τὰς ὀφρῦς κατεσπασμένοι ^m πρὸς τῆς ῥίνος, ἀνεσπασμένοι δὲ πρὸς τὸν ⁿ κρόταφον εὐήθεις· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς σὺς. Οἱ ^o φριξὰς τὰς τρίχας ἔχοντες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος, ὅτι ^p καὶ οἱ ἔκφοβοι γιγνόμενοι φρίσσουσιν. Οἱ τὰς τρί- ⁴² χας σφόδρα οὐλας ἔχοντες δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας. Ἐπειδὴ οὖν αἱ τε φριξαὶ καὶ αἱ σφόδρα οὐλαὶ δειλίαν ἀναφέρουσιν, ^q αἱ ἄκρουλοι ἂν εἶεν πρὸς εὐψυχίαν ^r ἄγουσαι· ἀναφέρεται δὲ καὶ ἐπὶ ^s τὸν λέοντα. Οἱ τοῦ ⁴³ μετώπου τὸ πρὸς τῇ κεφαλῇ ἀναστεῖλον ἔχοντες ἐλευθέριοι· ^t ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λέοντας. Οἱ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς προσπεφυκυίας ἔχοντες τὰς τρίχας ἐπὶ τοῦ μετώπου κατὰ τὴν

^d χρώματα I^a.   ^e οἱ δὲ δασείας I^a.   ^f τὴν om. L^a.   ^g τοῖς] τοῖς μήποτε θέλη ἀνθρώποις I^a. K^a.   ^h οὐδὲ K^a. L^a.   ⁱ διαγελοῦσιν L^a.
^k ἐλεύθεροι I^a. K^a.   ¹ ἀναφέρονται L^a.   ^m πρὸ L^a.   ⁿ ἀκρόταφον L^a.
^o θριξὰς L^a.   ^p καὶ om. I^a.   ^q αἱ ἄκρ.] εἰ ἄκρ. L^a.   ^r ἄγασα I^a, ἄγουσιν L^a.   ^s τὸν om. L^a.   ^t ἀναφέρονται K^a. L^a.

ρίνα ^τ ἀνελεύθεροι· ^ν ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν, ^ω ὅτι δουλοπρεπὲς τὸ φαινόμενον.

- 44 Μακροβάμων καὶ ^χ βραδυβάμων εἴη ^α νωθρεπιθέτης ^γ τελεστικός, ὅτι τὸ μακρὰ βαίνειν ἀνυστικόν, τὸ ^χ βραδέως δὲ μελλητικόν. Βραχυβάμων βραδυβάμων νωθρεπιθέτης οὐ τελεστικός, ὅτι τὸ βραχέα βαίνειν ^α καὶ ^β βραδέως οὐκ ἀνυστικόν. Μακροβάμων ταχυβάμων οὐκ ἐπιθετικός, τελεστικός, ὅτι τὸ μὲν τάχος ^ε τελεστικόν, ἡ δὲ μακρότης οὐκ ἀνυστικόν.
- 45 Βραχυβάμων ταχυβάμων ἐπιθετικός, οὐ ^δ τελεστικός. Περὶ δὲ χειρὸς καὶ πήχεος καὶ βραχίονος φορᾶς, αἱ αὐταὶ ἀναφέρονται. Οἱ δὲ τοῖς ὤμοις ἐπισαλεύοντες ^ε ὀρθοῖς ἐκτετα-
- 46 μένοις ^ε γαλαγκῶνες· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ἵππους. Οἱ τοῖς ὤμοις ^η ἐπενσαλεύοντες ^ι ἐγκεκυφότες μεγαλόφρονες· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς λέοντας. Οἱ δὲ ^κ τοῖς ποσὶν ἐξεστραμμένοις πορευόμενοι καὶ ταῖς κνήμαις θηλείαις· ἀναφέρεται ἐπὶ τὰς γυναῖκας. Οἱ δὲ τοῖς σώμασι περικλῶμενοι
- 47 καὶ ἐντριβόμενοι κόλακες· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος. Οἱ ἐγκλινόμενοι εἰς τὰ δεξιὰ ἐν τῷ πορεύεσθαι ^λ κιναιδοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν. Οἱ εὐκίνητους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντες ὀξεῖς, ^μ ἀρπαστικοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ἰέρακας. Οἱ σκαρδαμύκται δειλοί, ὅτι ἐν τοῖς ὄμμασι ^ν πρῶ-
- 48 τα ^ο τρέπονται. Οἱ κατιλλαντιωρίαν τε, καὶ ^ρ οἷς τὸ ἔτερον βλέφαρον ἐπιβέβηκε τοῖς ὀφθαλμοῖς, κατὰ μέσον τῆς ὄψεως ἐστηκίας, καὶ οἱ ὑπὸ βλέφαρα τὰ ἄνω τὰς ^σ ὀψίας ἀνάγοντες, μαλακόν τε βλέποντες, καὶ οἱ τὰ βλέφαρα ἐπιβεβληκότες, ὅλως ^τ τε πάντες οἱ μαλακόν τε καὶ διακεχμένον βλέποντες, ^ς ἀναφέρονται ἐπὶ τὴν ἐπιπρέπειαν καὶ

^τ ἐλεύθεροι I^a, ἐλευθέριοι K^a.L^a. ^ν ἀναφέρονται K^a.L^a. ^ω ὅτι —φαινόμενον om. I^a. ^χ βραχυβάμων I^a.K^a.L^a. ^γ τελεστικός I^a. ^χ βραχυδέως I^a.K^a. ^α καὶ] καὶ τὸ I^a. ^β βραχέως I^a. ^ε εὐτελεστικόν I^a.K^a. ^δ post τελεστικός L^a. ἀπὸ χειρῶν φόβου, K^a. ἀπὸ χειρῶν φορᾶς. ^ε ὀρθοῖς I^a.K^a. ^ε γαλαγκῶνες K^a, γαλαγγῆνες I^a. ^η ἐπενασαλεύοντες L^a. ^ι ἐγκεκυφότες I^a.K^a. ^κ τοῖς om. I^a. ^λ κιναιδοί om. L^a. ^μ ἀρπαστικοί L^a. ^ν πρῶτοι I^a.K^a.L^a. ^ο in vocem τρέπονται desinit L^a. ^ρ οἷς] εἰς I^a. ^σ ὀψίας K^a. ^τ τε] τε καὶ I^a.K^a. ^ς ἀναφέρεται I^a.

τὰς γυναῖκας. Οἱ τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ συχνοῦ χρόνου κι-
 49 νούντες, ἔχοντές τε βάμμα [†] λευκόματος ἐπὶ τῷ ὀφθαλμῷ, ὡς
 προσεσηκότες, ἐννοητικοί· ἂν γὰρ πρὸς τινι ἐννοίᾳ σφόδρα
 γένηται ἡ ψυχὴ, ἴσταται καὶ ἡ ὄψις.

Οἱ μέγα ^ν φωνοῦντες βαρύτονον ὑβρίζται· ἀναφέρεται ⁵⁰
 ἐπὶ τοὺς ὄνους. Ὅσοι δὲ φωνοῦσιν ἀπὸ ^ω βαρέος ἀρξά-
 μενοι, τελευτῶσι δὲ εἰς ὄξύ, δυσθυμικοί, ὀδύρται· ἀναφέρεται
 ἐπὶ τοὺς βούς καὶ ἐπὶ τὸ πρέπον ^χ τῇ φωνῇ. Ὅσοι δὲ
 ταῖς φωναῖς ὀξείαις μαλακαῖς κεκλασμέναις διαλέγονται,
 κίμαιδοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὰς γυναῖκας καὶ ἐπὶ τὴν ἐπιπρέ-
 πειαν. Ὅσοι ^γ βαρύτονον φωνοῦσι μέγα, μὴ ^z πεπλεγμένον, ⁵¹
 ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς εὐρώστους κύνας καὶ ἐπὶ τὴν ἐπιπρέ-
 πειαν. Ὅσοι μαλακὸν ἄτονον φωνοῦσι, πραεῖς· ἀναφέρεται
 ἐπὶ τὰς οἰς. Ὅσοι δὲ φωνοῦσιν ὄξύ καὶ ^a ἐγκεκραγός, μάρ-
 γοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὰς αἰγας.

Οἱ μικροὶ ἄγαν ὀξεῖς· τῆς γὰρ τοῦ αἵματος φορᾶς μι-
 52 κρὸν τόπον κατεχούσης καὶ αἱ κινήσεις ταχὺ ἄγαν ἀφι-
 κνοῦνται ἐπὶ τὸ φρονεῖν. Οἱ δὲ ἄγαν μεγάλοι βραδεῖς· τῆς
 γὰρ τοῦ αἵματος φορᾶς μέγαν τόπον κατεχούσης αἱ κινή-
 σεις βραδέως ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ φρονεῖν. Ὅσοι τῶν μι- ⁵³
 κρῶν ξηραῖς σαρξὶ κεκρημένοι εἰσὶν ἢ καὶ χρώμασιν, ^b ^δ ἀ
 θερμότητα τοῖς σώμασιν ἐπιγίνονται, οὐδὲν ἀποτελοῦσιν
 οὔσης γὰρ τῆς φορᾶς ἐν μικρῷ καὶ ταχείᾳ διὰ τὸ πυρῶδες,
 οὐδέποτε κατὰ ταυτόν ἐστι ^c τὸ φρονεῖν, ἀλλὰ ἄλλοτ' ἐπ'
 ἄλλων, πρὶν τὸ ὑπερέχον περᾶναι. Ὅσοι δὲ τῶν μεγάλων ⁵⁴
 ὑγραῖς σαρξὶ κεκρημένοι, ἢ καὶ χρώμασιν ^d ^δ ἀ διὰ ψυχρότη-
 τα ἐγγίνονται, οὐδὲν ἐπιτελοῦσιν· οὔσης γὰρ τῆς φορᾶς ἐν
 μεγάλῳ τόπῳ καὶ βραδείᾳ ^e διὰ τὴν ψυχρότητα, οὐ συνα-
 νεῖ ἀφικνουμένην ἐπὶ τὸ φρονεῖν. Ὅσοι δὲ τῶν μικρῶν ⁵⁵
 ὑγραῖς σαρξὶ κεκρημένοι εἰσὶ καὶ ^f χρώμασι διὰ ψυχρότητα,

[†] λευκόματος Ι^a.Κ^a. ^ν φωνοῦντες Ι^a. ^ω βαρέως Ι^a. ^χ τῆς φωνῆς Ι^a. ^γ βαρύκων Ι^a.Κ^a. ^z πεπλεγμένη Ι^a. ^a ἐγκεκραγός Ι^a.Κ^a.
^b ^δ ἢ καὶ Ι^a.Κ^a. ^c τὸ φρονεῖν] φρονεῖν Ι^a. ^d ^δ om. Ι^a.Κ^a. ^e διὰ
 om. Ι^a.Κ^a. ^f χρώματος διὰ ψυχρότητος Ι^a.

γίνονται ἐπιτελεστικοί· οὐσης γὰρ τῆς κινήσεως ἐν μικρῷ, τὸ δυσκίνητον τῆς κράσεως συμμετρίαν παρέσχε τὸ πρῶτον
 56 ἐπιτελεῖν. Ὅσοι δὲ τῶν μεγάλων ξηραῖς σαρκὶ κεχρημένοι
 εἰσὶ καὶ ὡς χρώμασι διὰ θερμότητα, γίνονται ἐπιτελεστικοί
 καὶ ἡ αἰσθητικοί· τὴν γὰρ τοῦ μεγέθους ὑπερβολὴν σαρκῶν
 τε καὶ χρώματος ἢ θερμότης ἠκέσαστο, ὥστε σύμμετρον
 57 εἶναι πρὸς τὸ ἐπιτελεῖν. Τὰ μὲν οὖν μεγέθεσιν ὑπερβάλ-
 λοντα τῶν σωμάτων ἢ σμικρότησιν ἐλλείποντα, ὡς τυχόντα
 ἐπιτελεστικά ἐστι καὶ ὡς ἀτελῇ, εἶρηται. Ἡ δὲ τούτων
 μέση φύσις πρὸς τὰς αἰσθήσεις κρατίστη καὶ τελεστικω-
 τάτη, οἷς ἂν ἐπιθῇται· αἱ γὰρ κινήσεις ¹ οὐ διὰ πολλοῦ
 οὔσαι ῥαδίως ἀφικνούνται πρὸς τὸν νοῦν· οὐσαί τε οὐ κα-
 58 τὰ μικρὸν ὑπερχωροῦσιν. Ὡστε τὸν τελεώτατον πρὸς τὸ
 ἐπιτελεῖν τε ² ἂν προθῇται καὶ αἰσθάνεσθαι μέλλοντα μέ-
 τριον ³ δεῖ εἶναι τὸ μέγεθος. Οἱ ἀσύμμετροι πανούργοι·
 ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος καὶ τὸ θῆλυ. Εἰ γὰρ οἱ ἀσύμ-
 μετροι πανούργοι, οἱ σύμμετροι δίκαιοι ἂν εἴσαν καὶ ἀν-
 59 δρεῖοι. Τὴν δὲ τῆς συμμετρίας ἀναφορὰν πρὸς τὴν τῶν
 σωμάτων εὐαγωγίαν καὶ εὐφυΐαν ἀνοιστέον, ἀλλ' οὐ πρὸς
 τὴν τοῦ ἄρρενος ιδέαν, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ διηρέθη. Καλῶς δ'
 ἔχει καὶ πάντα τὰ σημεία, ὅσα προεῖρηται, ἀναφέρειν ἐπὶ
 τὴν ἐπιπρέπειαν καὶ εἰς ἄρρεν καὶ θῆλυ· ταῦτα γὰρ τελεω-
 τάτην διαίρεσιν διήρηται, καὶ ἐδείχθη ἄρρεν θήλεος δικαι-
 60 ότερον καὶ ἀνδρειότερον καὶ ὅλως εἰπεῖν ἄμεινον. Ἐν ἀπά-
 ση δὲ τῇ τῶν σημείων ἐκλογῇ ἕτερα ἑτέρων σημεία μᾶλλον
 δηλοῦσιν ἐναργῶς τὸ ὑποκείμενον. Ἐναργέστερα δὲ τὰ ἐν
 61 ἐπικαιροτάτοις τόποις ¹ ἐγγινόμενα. Ἐπικαιρότατος δὲ
 τόπος ὁ περὶ τὰ ὄμματα τε καὶ τὸ μέτωπον καὶ κεφαλὴν
 καὶ πρόσωπον, δεύτερος δὲ ὁ περὶ τὰ στήθη καὶ ὦμους,

ὡς χρώματα διὰ θερμότητος Ι^α. ² post αἰσθητικοί Q. Ι^α. K^α. N^α. O^α.
 οὐσης γὰρ τῆς τε φοράς ἐν μεγάλοις τόποις (sect. 54.)—συνανύει τι ἀφι-
 κνουμένη ἐπὶ τὸ φρονεῖν (sect. 56). ὅσοι δὲ (δὲ ἐπὶ Q. N^α.) τῶν μεγάλων
 —καὶ χρώματα—αἰσθητικοί (sect. 56.) ³ οὐ διὰ] οὐδὲ I. K^α. ⁴ δεῖ]
 δὲ Ι^α. ⁵ ἐγγινόμενα Ι^α. K^α.

ἔπειτα περὶ τὰ σκέλη τε καὶ πόδας· τὰ δὲ περὶ τὴν κοιλίαν ἤκιστα. Ὅλως δὲ εἰπεῖν οὗτοι οἱ τόποι ἐναργέστατα σημεῖα ^m παρέχονται, ἐφ' ὧν καὶ φρονήσεως πλείστης ⁿ ἐπιπρέπεια γίνεται.

^m παρέχοντες Ια.Κα.

ⁿ ἐπιπρέπειαν Κα.

ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΡΜΗΝΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

ΤΩΙ τῆς Ἀριστοτελικῆς αἰθαλεῖ φιλοσοφίας λειμῶνι πολλαὶ μὲν καὶ ἄλλαι δέλτοι κατὰ τὰ εὐγενῆ παραπεφύκασι τῶν φυτῶν, παμφόρους μὲν οἷς θεωροῦμεν, πολύχοας δὲ καὶ οἷς διαπραττόμεθα ² προϊέμεναι τοὺς καρπούς. Ἦν δὲ πρὸς ταῖς ἄλλαις καὶ ἡ περὶ τῶν φυτῶν ὅσα καὶ φυτὸν εὐφυνὲς βραχὺ μὲν, ἀλλὰ συχναῖς ταῖς χάρισι βρύου καὶ καλλίστοις ἐκφορίοις τοὺς τῶν λόγων ἐραστὰς δεξιούμενον, οὐ μόνον ^b λέγω τοὺς ἡμετέρους, τοὺς πάνυ, τοὺς περιφανεῖς τὰ ἐς λόγους καὶ τὴν σοφίαν ἀπαραμύλλους καὶ τὴν σύνεσιν Αὔσωνας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ μοίρας Ἰταλικῆς, καὶ οὐ τούτους μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσους τοιοῦτους οἶδεν ἡ τῶν εὐδαιμόνων Ἀράβων τρέφειν καὶ ³ τῶν Ἰνδῶν. Συχνὸν γὰρ ἐνέβαλεν ἡμερον τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων τοῖς ὅπουδήποτε φιλοσόφοις ὁ ἐκ Σταγείρων ἄκρος φιλόσοφος. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον φυτὸν οὐκ οἶδ' ὅπως οὐ μόνον αἰανσιν πέπονθε παρ' ἡμῖν, ἀλλοίωσίν τινα τάχα περὶ τὸ χεῖρον, οἷα φιλεῖ ὁ χρόνος ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ προθέλυμνον ἐκκοπὴν καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν ἀποστροφὴν, ὥς οὐδ' ἂν ποτε φυτηκόμον εἶδεν, οὐδ' εἰ προήλθεν ⁴ εἰς φῶς. Ὑπέστη τὰ ἴσα καὶ Ἰταλὸς μακρὸν χρόνον σὺν ἡμῖν χηρεύων τοῦ χρήματος. Τοῖς Ἀραψιν ἐγνωρίζετο μόνοις, καὶ ⁵ μόνοι τῶν τούτου καρπῶν ἀφθόνως ἀπῆλανον. Ἀλλὰ τις Κελτὸς μὲν τὸ γένος, ἐς τοσοῦτον δὲ τῆς τῶν Ἰταλῶν σοφίας ἐλάσας ὥς τῶν πρωτείων παραχωρεῖν μηδενί, εἶτα βραχὺ τοῦτο, καί περ ὄν τοσοῦτον, καθ' ἑαυτὸν οἰηθεῖς, ἂν μὴ καὶ τὴν τῶν Ἀράβων μετὰ ^c τὴν τῶν Λατίνων ^d μεταλάβοι γνῶσιν καὶ τὴν καλλίστην ἐξω ἀσκήσειεν, ὅλος γίνεταί τοῦ ἔργου, καὶ εἰς πέρας τὴν γνώμην ἀγα-

Codices Na. Pa. ^a Tit. ἀνωνύμου τινὸς εἰς τὰ Ἀριστοτέλους περὶ φυτῶν προοίμιον Pa. προθεωρία τοῦ περὶ φυτῶν Ἀριστοτέλους c. deest præfatio Parisiensi 1848. et Oxoniensi Coll. Corp. Christi.

^b λέγω] λόγῳ Na. ^c τὴν post μετὰ om. Pa. ^d μεταλάβῃ Pa.

γεῖν θέλει καὶ τυχεῖν παντοίως τοῦ ἐφετοῦ. Στέλλεται λοιπὸν τὴν 6
 ἀλλοδαπὴν, χρήται τοῖς Ἀραβι παιδευταῖς, καὶ τῇ εὐφυίᾳ συμμε-
 τρήσας σπουδὴν τοσοῦτον ^e εὐμοίρησε παιδείας, φασίν, ὡς δύνασθαι
^f καὶ τὰ τῶν Ἀράβων εἰς Ἱταλοὺς καὶ τὰ τῶν Ἱταλῶν μεταπορ-
 θμεύειν εἰς Ἀραβας. Οὗτος οὖν πρὸς τισιν ἄλλαις καὶ τὴν περὶ
 φυτῶν τήνδε βίβλον μεθερμηνεύει, καὶ τῶν λογικῶν Ἀραβικῶν
 λεμιῶνων ὅσα καὶ φυτὸν εὐγενὲς εἰς τὰς Ἱταλικὰς μετακηπεύει
 φυταλιάς. Ἐχαιρε γοῦν Ἱταλὸς ἐπὶ τούτῳ, καὶ τὰ μεγάλα ἐκόμ- 7
 παζε ταῖς Ἀριστοτελικαῖς γὰρ φιλοτιμείσθαι βίβλοις ὑπὲρ πάντας
 βρενθύεται καὶ τοσοῦτον ἐνεκαυχάτο τῷ χρήματι, Ξέρξης οὐχ
 ἦττον ἐκείνος εἰς ἣν ὑπεστιάσθη καὶ ἣν χρυσεάν ἔδειξε πλάτανον.
 Ἦλθον εἰς ἐπιθυμίαν (μακρὸς ἐξότου χρόνος) καὶ γὰρ τοῦ φυτοῦ
 λόγοι γάρ μοι τῶν τοῦ κόσμου πάντων χρήμα εἰς τὸ τιμώτατον.
 Ἐπόθουν ἐμφορηθῆναι τῶν τούτου καρπῶν, τῶν νοσημάτων εἰς ἕξιν 8
 ἐλθεῖν. Ἐψυχαγῶγει μοι τὴν ἐπιθυμίαν ἐλπίς, καὶ τὴν ἐλπίδα
 πάλιν εὐχῇ διεδέχετο. Ἀλλὰ μέχρι πολλοῦ τὰ τῆς ἐπιθυμίας
 ἀτέλεστα, ἢ ἐλπίς καὶ μόνον ἐλπίς τὰ δὲ τῆς εὐχῆς ἐπετείνετο.
 Τί δ' ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων παντελὴς αἰτία καὶ ὑπερτελής καὶ
 προτέλειος; Ἡρεμίαν τῇ ἐπιθυμίᾳ χορηγεῖ, τῇ ἐλπίδι πέρας, καὶ
 τὰ τῆς αἰτήσεως τῇ εὐχῇ. Ἱταλὸς γάρ τις ἐκποθεν ἡμῖν αἰφνιδίως 9
 ἀναφανείς, ἱκανῶς ἔχων λογικῆς παιδείας καὶ γνώσεως, πρόσσεισιν
 ὡς ἡμᾶς, ἀσπάζεται χαριέντως, τὰ φιλικὰ προσλαλεῖ, εἶτα τὴν
 ποθουμένην βίβλον ἡμῖν ἐγχειρίζεται. Ὑψφράνθη ἐγὼ ὡς ἐφ'
 ἔρμαϊ τῷ χρήματι. Ἐδεξάμην τὴν βίβλον ἐκθύμως. Ὅλος αὖ- 10
 τῆς ἐγενόμην, τὸν ἐγκεκείμενον νοῦν ἀνελεξάμην ἐπιμελῶς, καὶ οἶον
 ὡς ἐν ἐσόπτρῳ τῇδε ἐκ πρώτης αὐτῆς βαλβίδος τὸν Ἀριστοτέλην
^h ἔγνω καὶ τοὺς Ἀριστοτελικούς κατὰ τῶν πάλαι φιλοσοφούντων
 ἀντιλογικοὺς ἐτασμούς. Ἀδικεῖν δ' ᾤθηται, μὰ τοὺς λόγους, τοὺς 11
 λόγους αὐτοὺς καὶ τοὺς αὐτῶν ἐραστάς, καὶ γραφῆναι βασκάνου
 ψυχῆς ἡλαβήθη, ἂν μὴ ταύτην ἱκανῶς ἔχων ὑπὸ τῆς ἄνωθεν
 χάριτος πρὸς τὴν Ἑλλάδα μεθερμηνεύσαιμι γλῶτταν καὶ ταῖς λοι-
 παῖς Ἀριστοτελικαῖς δέλτοις δέξαιμι συναριθμοῦν. Τῷ τοι καὶ 12
 σὺν θεῷ τὸ ἔργον διήνυσσα, καὶ εἰς κοινὴν προῖθήμεν τὴν βίβλον
 τοῖς αἰρουμένοις ἀπόλαυσιν, πολλὴν εὐρῶν τὴν δυσχέρειαν καὶ τὴν
 τῶν ὀνομάτων σύγχυσιν διὰ τὰς συχνὰς τῶν μεθερμηνεύσεων με-
 ταβολὰς ἐκ τῆς ἡμετέρας εἰς τὴν τῶν Ἱταλῶν, εἰς τοὺς Ἀραβας

^e εὐμοιρῆσαι Na. Pa.
 γνωΝ Na.

^f καὶ om. Pa.

^g τὸ om. Na.

^h ἀνέ-

ἐκεῖθεν, καὶ πάλιν ἐξ Ἀράβων εἰς Ἱταλούς, καὶ εἰς ἡμᾶς ἐκ τούτων
 13 ἐπ' ἔσχατον. Οὐ γὰρ διπρόσωπος, ὅσον ἐπὶ ταύτῃ τῇ βίβλῳ, ὁ
 Σταγειρίτης ὥφθη κατὰ τὸν θρυλλούμενον Ἴανον ἐκείνῳ, ὃν καὶ
 εἰς χρόνον ἄγει λόγος ἰσχύος, ἀλλὰ πολύμορφος κατὰ τὸν Πρωτέα
 14 τὸν Φάριον. Ἐπεὶ δὲ πᾶσα δέλτος ἐκ μῆς πρὸς ἐτέραν μετα-
 φερομένη διάλεκτον ἢ κατὰ λέξιν ἢ κατ' ἐννοίαν προχωρεῖ, καὶ ἡ
 μὲν ὑστέρτα τὸ σαφές ἔχουσα τοῦ ἰακριβοῦς ἀπολείπεται, ἡ δ' ἐτέρα
 καὶ προτέρα προσόντος τοῦ ἀκριβοῦς εἰς ἀσάφειαν καταστρέφεται,
 ἡμεῖς ὡς ἀσφαλεστέρω^κ τούτῳ τῷ μέρει καὶ ἀδιαβλήτῳ στοιχοῦν-
 15 μεθα. Ἵνα δὲ μὴ φαινοίμεθα καὶ χώραν τῇ ἀσαφείᾳ διδόντες, ἦν
 κακίαν παντελῇ τοῖς λόγοις ἐγνώκαμεν, ἐπανερμηνείαις τισὶ καὶ
 σχολικαῖς παρασημειώσεσιν, εἴ τι πού ἐκ τῆς ἀσαφείας ἄχαρι καὶ
 ἀτερπές, ἐψυχαγωγήσαμεν, καὶ τῆς σκληρᾶς καὶ τραχείας τοῖς
 λογικοῦς ὁδίστας εἰς τὴν λείαν τε καὶ πλατεῖαν ἐχειραγωγήσαμεν,
 καὶ ἰτῷ ὑπὲρ ἡμᾶς τὴν εὐχαριστίαν καὶ τὴν, ὡς εἰκός, ἀνθομολό-
 16 γησιν ἀπενείμαμεν. Τοῦτο γὰρ ἀφ' ἡμῶν ἀπαιτεῖ τῶν ὑπὸ χεῖρα
 ὁ μόνος σοφὸς καὶ δυνατὸς θεὸς κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον. Τίνος
 γὰρ ἄλλου δεῖται παρ' ἡμῶν, ὃς διὰ τινος τῶν προφητῶν περὶ ἑαυ-
 τοῦ λέγει “ τὸν οὐρανὸν^μ πληρῶ καὶ τὴν γῆν,” καὶ οὐ ἡ οἰκουμένη
 καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, κατὰ τὸν Δαβὶδ, καὶ μεθ' οὗ πᾶς ἄγρὸς παν-
 τοίοις ὠραῖσμένος φυτοῖς;

Ἡ ΖΩΗ ἐν τοῖς ζῴοις καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς εὐρέθη. Ἀλλ'
 ἐν μὲν τοῖς ζῴοις φανερά καὶ πρόδηλος, ἐν τοῖς φυτοῖς δὲ κε-
 κρυμμένη καὶ οὐκ ἐμφανής. Εἰς τὴν ταύτης γοῦν βεβαίωσιν
 πολλὴν ἀνάγκη ἐστὶ^α ζήτησιν προηγήσασθαι. Συνίσταται
 γὰρ πότερον ἔχουσιν ἢ οὐχὶ τὰ φυτὰ ψυχὴν καὶ δύναμιν
 2 ἐπιθυμίας οὐδύνης τε καὶ ἡδονῆς καὶ διακρίσεως. Ἀναξαγό-
 ρας μὲν οὖν καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἐπιθυμίᾳ ταῦτα κινεῖσθαι λέ-
 γουσιν, αἰσθάνεσθαι τε καὶ λυπεῖσθαι καὶ ἡδεσθαι διαβε-

^ι ἀκριβοῦς Pa. ^κ καὶ ἀδιαβλήτῳ τούτῳ τῷ μέρει Na. ^ι τὴν εὐχαρι-
 στίαν τῷ ὑπὲρ ἡμᾶς Pa. ^μ πληροῦν Pa.

Codices Na, Pa, n, Pa. post caput 1. paucis locis inspectus.

^α ζήτησιν] γρ. ἀπορίαν Pa.

βαιοῦνται. Ὦν ὁ μὲν Ἀναξαγόρας καὶ ζῶα εἶναι καὶ ἡδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι εἶπε, τῇ τε ἀπορροῇ τῶν φύλλων καὶ τῇ αὐξήσει ^b τοῦτο ἐκλαμβάνων, ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς ^c γένος ἐν τούτοις κεκραμένον εἶναι ἐδόξασεν. Ὡσαύτως καὶ ὁ Πλάτων ³ ἐπιθυμεῖν μόνον αὐτὰ διὰ τὴν σφοδρὰν τῆς θρεπτικῆς δυνάμεως ἀνάγκην ἔφησεν. Ὁ ἐὰν συσταίῃ, ἡδεσθαι ὄντως αὐτὰ καὶ λυπεῖσθαι αἰσθάνεσθαι τε σύμφωνον ἔσται. Ἄν δὲ συσταίῃ τοῦτο, τῷ ἐπιθυμεῖν, εἰ καὶ αἰετῷ ὕπνῳ ἀνακτῶνται καὶ ἐγείρονται ταῖς ἐγρηγόρσεσι, σύμφωνον ^d ἔσται. Ὡσαύτως καὶ ἐὰν ζητήσωμεν εἰ πνοὴν καὶ γένος ἐκ συγκρά- ⁴ σεως ἔχουσιν ἢ ^e τὸ ἐναντίον, πολλὴν ἂν τὴν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν καὶ μακρὰν ^f ποιήσωμεν τὴν ζήτησιν. Τὸ δὲ τὰ τοιαῦτα παραλιμπάνειν καὶ μὴ εὐαναλώτοις περὶ τὰ καθ' ἕκαστον ἐρεῦναις ἐνδιατρίβειν πρέπον ἐστίν. Τίνες δὲ ἔχειν ⁵ ψυχὰς τὰ φυτὰ εἶπον, ὅτι γεννᾶσθαι τρέφεσθαι καὶ αὐξάνεσθαι, νεάζειν καὶ χλοάζειν γῆρᾳ τε διαλύεσθαι τεθεωρήκασιν, ἐπεὶ περ οὐδὲν ἄψυχον τῶτα μετὰ τῶν φυτῶν ἔχει κοινά. Διότι δὲ ἔχουσι τὰ φυτὰ, καὶ τὸ ἐπιθυμία ὡσαύτως κατέχεσθαι ἐπίστευον. Ἀλλὰ πρῶτον τοῖς φανεροῖς, εἶτα ⁶ καὶ τοῖς κεκρυμμένοις ἀκολουθήσωμεν. Λέγο- ⁶ μεν τοίνυν ὡς ἐὰν εἴ τι τρέφεται, ἤδη καὶ ἐπιθυμεῖ, καὶ ^h ἡδύ-νεται μὲν τῷ κόρῳ, ⁱ λυπεῖται δὲ ὅτε πεινᾷ· καὶ οὐκ ἐμπίπτουσιν αὐταὶ αἱ διαθέσεις εἰ μὴ μετὰ αἰσθήσεως. Τούτου ἄρα θαυμάσιος μὲν, οὐ μὴν φαῦλος πλανᾶται σκοπός, ὃς καὶ τὰ φυτὰ αἰσθάνεσθαι καὶ ἐπιθυμεῖν ἐδόξασεν. Ὁ δὲ Ἀναξαγόρας καὶ ὁ Δημόκριτος καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ νοῦν καὶ γνῶσιν ^k εἶπον ἔχειν τὰ φυτὰ. Ἡμεῖς δὲ τὰ τοιαῦτα ὡς φαῦλα ἀποτρεπόμενοι τῷ ὑγιεῖ ἐνστώμεν λόγῳ. Λέγομεν ^l οὖν ὅτι τὰ φυτὰ οὔτε ἐπιθυμίαν οὔτε αἴσθησιν ἔχουσιν. Ἡ γὰρ ἐπιθυμία οὐκ ἔστιν εἰ μὴ ἐξ αἰσθήσεως, καὶ τὸ τοῦ ἡμετέρου ^m δὲ θελήματος τέλος πρὸς τὴν αἴσθησιν ἀποστρέ-

^b τοῦτο om. Pa. ^c γένος Na. ^d ἔσται om. Na, n. ^e τοῦναντίον Pa. ^f ποιήσωμεν Na. ^g καὶ om. Pa. ^h ἡδύνηται Pa. ⁱ λυπηταί Pa. ^k ἔχειν τὰ φυτὰ εἶπον Na, ἔχειν εἶπον τὰ φυτὰ n. ^l γοῦν n. ^m δὲ om. Pa.

- 8 φεται. Οὐχ εὐρίσκομεν ^η γούνην ἐν ^ο τοῖς τοιοῦτοις αἰσθησιν οὔτε μέλος αἰσθανόμενον, οὔτε ὁμοιότητα αὐτοῦ, οὔτε εἶδος διωρισμένον, οὔτε τι ἀκολουθον τούτῳ, οὔτε ^ρ τοπικὴν κίνησιν, οὔτε ὁδὸν πρὸς τι αἰσθητόν, οὔτε σημεῖόν τι δι' ὃν ἂν ^ι κρίνωμεν ταῦτα αἰσθησιν ἔχειν, ^ι καθὼς σημεῖα δι' ὧν ἐπιστάμεθα ταῦτα καὶ τρέφεσθαι καὶ ^β αὐξάνεσθαι εὐρίσκομεν.
- 9 Οὐδὲ συνίσταται παρ' ἡμῶν τοῦτο εἰ μὴ διότι τὸ θρεπτικὸν καὶ αὐξητικὸν νοοῦμεν μέρη εἶναι τῆς ψυχῆς. Ὅποταν γούνην τὸ ^ι τοιοῦτον φυτὸν εὐρίσκωμέν τι μέρος ψυχῆς τοιαύτης ἐν ἑαυτῷ ἔχον, ἐξ ἀνάγκης νοοῦμεν καὶ ψυχὴν ἔχειν αὐτό· ὅτε δὲ στερεῖται αἰσθήσεως, τότε αἰσθητικὸν αὐτὸ μὴ εἶναι μὴ ἐγχωρεῖν οὐ δεῖ· ἡ γὰρ αἰσθησις αἰτία ἐστὶν ἐλλάμψεως
- 10 ζῶης. Τὸ δὲ θρεπτικὸν αἰτία ἐστὶν αὐξήσεως πράγματός τινος ζῶντος. Αὗται δὲ αἱ διαφοραὶ προβαίνουνσιν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ^ν δυσχερές ἐν ταύτῳ μεταξὺ ζῶης καὶ τῆς στερήσεως αὐτῆς μέσον τι καταλαβεῖν. ^ω Εἴποι δέ τις ἂν ὡς ἐπεὶ τὸ φυτὸν ζῶν ἐστίν, ἤδη τοῦτο καὶ ζῶον εἵπομεν ἄν.
- 11 Οὐδ' αὖτως. Καὶ γὰρ ^κ δυσνόητόν ἐστι τὴν διοίκησιν τοῦ φυτοῦ ἀποδιδόναι τῇ διοικήσει τῆς ψυχῆς τοῦ ζῴου. Τὸ γὰρ τὰ φυτὰ τοῦ ζῆν ἀποφάσκον οὕτως, τοῦτο ἐστὶν ὅτι οὐκ ^ι αἰσθάνονται. Καὶ γὰρ εἰσι καὶ τινα ζῶα γνώσεως ἐστερημένα.
- 12 Ἐπεὶ δὲ ἡ φύσις τὴν τοῦ ζῴου ζῶην ἐν τῷ θανάτῳ φθείρουσα, πάλιν ἐν τῷ ἰδίῳ γένει ταύτην διὰ γενέσεως συντηρεῖ, πάντῃ ἀσύμφωνόν ἐστιν ἵνα μέσον ἐμψύχον τε καὶ ἀψύχον ἄλλο τι μέσον τιθῶμεν. Ἐπιστάμεθα ^β δὲ ὅτι καὶ τὰ κογχυλῖα εἰσι ζῶα, γνώσεως ἐστερημένα, διότι εἰσὶ φυτὰ
- 13 ἐν ταύτῳ καὶ ζῶα. Μόνῃ ἄρα ἡ αἰσθησις ἐστὶν αἰτία δι' ἣν ταῦτα λέγονται ζῶα. Τὰ γὰρ γένη διδῶσι τοῖς οἰκείοις εἶδεσιν ὀνόματα καὶ ὀρισμούς, τὰ δὲ εἶδη τοῖς οἰκείοις ἀτόμοις ὀνόματα. Δεῖ ^α τε τὸ γένος ἐκ μιᾶς καὶ κοινῆς αἰτίας

^η οὐν N^a. ^ο τοῖς τοιοῦτοις] τοῦτοις N^a.n. ^ρ τοπικὴν om. N^a.n.
^ι διακρίνωμεν N^a.n. ^ι καθὼς καὶ σ. P^a. ^β αὐξάνειν N^a.n. ^ι τοιοῦτο P^a. ^ν δυσχερές] δυσνόητον P^a. ^ω εἶπη n. ^κ δυσχερές P^a. ^ι αἰσθάνεται N^a. ^κ δὲ om. P^a. ^α τε] δὲ n.

εἶναι ἐν τοῖς πολλοῖς, καὶ οὐκ ἐκ πολλῶν. Ὁ λόγος δὲ τῆς 14
 αἰτίας, δι' ἣν βεβαιούται τὸ γένος, οὐ τῷ τυχόντι ἐστὶ γνώ-
 ριμος. Πάλιν εἰσὶ ζῶα ἅπερ στεροῦνται γένους θήλεος,
 ἕτερα ἅπερ οὐ γεννῶσιν, ἕτερα ἅπερ κίνησιν οὐκ ἔχουσιν
 καὶ εἰσὶν ἄλλα διαφόρων χρωμάτων, καὶ εἰσὶ τινὰ ^βα ποιοῦσι
 τόκον ἑαυτοῖς ἀνόμοιον, εἰσὶ τε ἄλλα ^α αὐξάνουσιν ἐκ τῆς
 γῆς ἢ ἐκ δένδρων. Τίς οὖν ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἡ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ 15
 ζῶου; Τί ἄλλο εἰ μὴ τὸ εὐγενὲς ζῶον, ὃ τὸν οὐρανὸν περιο-
 δεύει, τὸν ἥλιον, τὰ ἄστρα καὶ τοὺς πλάνητας, τὰ ἀπὸ τῆς
 ἐνερμένης ἐξωτερικὰ ἀμφιβολίας, ^α δὴ καὶ ἀπαθῆ εἰσὶν; ἡ
 γὰρ αἴσθησις τῶν αἰσθανομένων πάθος. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι 16
 οὐκ ἔχουσι τὰ φυτὰ κίνησιν ἐξ ἑαυτῶν τῇ γὰρ γῇ εἰσὶ πε-
 πηγότα, ἡ δὲ γῇ ἀκίνητός ἐστι. Συλλογισώμεθα τοίνυν
 πόθεν ἂν ταύτῃ ^ο ζῶῃ, ἵνα ποιήσωμεν καὶ αὐτὰ αἰσθητικά.
 Οὐ γὰρ περιέχει ταῦτα ἐν πρᾶγμα κοινόν. Λέγομεν δὲ ὅτι
 τῆς ζωῆς τῶν ζῶων κοινὴ ἐστὶν αἰτία ἡ αἴσθησις. Αὕτη δὲ
 ποιεῖ διάκρισιν μέσον ζωῆς καὶ θανάτου. Ὁ οὐρανὸς δὲ ἐπεὶ 17
^δ ἔχει διοίκησιν εὐγενεστέραν καὶ ἀξιολογωτέραν τῆς ἡμετέ-
 ρας διοικήσεως, ἀπεμακρύνθη τούτων. Δεῖ τοίνυν ἵνα τὸ
 ζῶον τὸ τέλειον καὶ τὸ ἡλαττωμένον ἔχῃ τι κοινόν καὶ
 τοῦτο ἐστὶν ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς. Τῇ ταύτης γοῦν στερήσει
 δεῖ ἵνα πᾶς τις ἀποχωρῇ τῶν τοιούτων ὀνομάτων, ὅτι οὐκ
 ἔστι μέσον. Ἡ δὲ ζῶῃ ἐστὶ μέσον τὸ γὰρ ἄψυχον οὐκ 18
 ἔχει ψυχὴν οὐδέ τι τῶν μερῶν αὐτῆς. Τὸ δὲ φυτὸν οὐκ ἔστιν
 ἐκ τῶν στερουμένων ψυχῆς, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐστὶ τι μέρος ψυ-
 χῆς ἀλλ' οὐκ ἔστι ζῶον, ὅτι οὐδὲ αἴσθησις ἐν αὐτῷ. Ἐξέρ-
 χεται ^ο δὲ ἐκ ζωῆς εἰς μὴ ζῶν κατὰ βραχύ, ὥς καὶ τὰ καθ'
 ἕκαστον. Δυνάμεθα δὲ καὶ ἄλλως λέγειν, ὅτι ^ε ἔστιν ἔμ- 19
 ψυχον τὸ φυτόν, καὶ οὐ λέγομεν ὅτι ἄψυχον. Εἰ ἔχει δὲ
 ψυχὴν, οὐ λέγομεν ὅτι καὶ τινὰ ἤδη ἔχει αἴσθησιν. Πρᾶγμα
 γὰρ τὸ τρεφόμενον οὐκ ἔστιν ἄνευ ψυχῆς. Πᾶν δὲ ζῶον
 ἔχει ψυχὴν. Τὸ δὲ φυτόν ἐστὶν ἀτελὲς πρᾶγμα. Πάλιν

^β α—α] ἅπερ—ἅπερ n. ^ο ζῶῃ N^a.Pa.n. ^δ ἔχειν N^a.n. ^ε δὲ καὶ
 ἐκ N^a.n. ^ε ἔστιν om. Pa.

20 τὸ ζῶον ἔχει μέλη διωρισμένα, τὸ φυτὸν ἀδιόριστα. Ἐχει δὲ ὕλην ^ε οἰκείαν κινήσεως, ἣν ἔχει ἐν ἑαυτῷ. Πάλιν δυνάμεθα λέγειν τὰ φυτὰ ψυχὴν ἔχειν, ὅτι ψυχὴ ἐστὶν ἡ ποιοῦσα ἐν αὐτοῖς γεννᾶσθαι τὰς κινήσεις. Ἐπιθυμία δὲ καὶ κίνησις ἡ ἐν τόποις οὐκ ἐστὶν εἰ μὴ κατὰ αἰσθήσεως. Πάλιν τὸ ἔλκειν τροφήν ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς φυσικῆς, καὶ τοῦτ' αὐτό ἐστι τὸ
 21 κοινὸν ζῶου καὶ φυτοῦ. Οὐκ ἐστὶ δὲ φροντίς ^h ἐπὶ τῇ ἐλκύσει τῆς τροφῆς αἰσθήσεως τὸ παράπαν, ὅτι πᾶν τὸ τρεφόμενον χρήζει ἐν τῇ οἰκείᾳ τροφῇ δύο ποιότητων τινῶν, θερμότητος φημι καὶ ψυχρότητος· καὶ διὰ τοῦτο δεῖται τροφῆς ὑγρᾶς ὁμοίως καὶ ξηρᾶς· ἡ δὲ θερμότης καὶ ⁱ ἡ ψυχρότης εὐρίσκεται ἐν βρώμασι ξηροῖς καὶ ὑγροῖς. Οὐδεμία δὲ τῶν τοιούτων φύσεων χωρίζεται τῆς συμμετόχου αὐτῆς. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ πρῶτως ἐγένετο ἡ τροφή τῷ τρέφοντι συνεχῆς ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς φθορᾶς· καὶ ἀφείλουσι χρῆσθαι ταύτῃ τὸ ζῶον καὶ τὸ ^kφυτὸν τοιαύτῃ ὁποῖόν ἐστιν ἐκάτερον αὐτῶν.

2 ¹ Διερευνήσωμεν οὖν καὶ τοῦτο, ὃ προηγήσατο ἐν τῷ ἡμέτερῳ λόγῳ, περὶ ἐπιθυμίας φυτοῦ καὶ κινήσεως αὐτοῦ καὶ ψυχῆς ἰδίας, καὶ εἴ τι ἀναλύεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ, ὅσον εἰς πνοήν. Ἀναξαγόρας γὰρ εἶπε ταῦτα ἔχειν καὶ πνοήν. Καὶ πῶς, εἴπερ εὐρίσκομεν πολλὰ ^mζῶα μὴ ἔχοντα πνοήν, καὶ πάλιν εὐρίσκομεν ἀκριβῶς ὅτι τὰ φυτὰ οὔτε ὑπνώττουσιν
 2 οὔτε γρηγοροῦσιν. Τὸ γὰρ γρηγορεῖν οὐδὲν ἐστὶν εἰ μὴ ἀπὸ διαθέσεως τῆς αἰσθήσεως, τὸ δὲ ὑπνώττειν οὐδὲν εἰ μὴ ἀσθένεια αὐτῆς· καὶ οὐχ ⁿ εὐρίσκεται τι τούτων ἐν πράγματι
 3 οἰκείᾳ δὲ φύσει μὴ ^o αἰσθανομένῳ. ^pΤὸ γὰρ ζῶον ὅτε τρέφεται, τί συμβαίνει; τὸ ἀναβαίνειν ἀναθυμιάσιν ἀπὸ τῆς τροφῆς πρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ὑπνώττειν ἐντε-

^ε οἰκείαν ἐκ κινήσεως N^a.n. ^h ἐν N^a. ⁱ ἡ post καὶ om. N^a.n.
^k φυτὸν τῇ τοιαύτῃ N^a. ¹ διερευνήσωμεν N^a. ^m ζῶα] τῶν ζώων N^a.
ⁿ εὐρίσκονται P^a. ^o τρεφόμενων et mox αἰσθανομένων N^a.n. ^p τῷ γὰρ ζῶῳ N^a.

θεν πάντως· καὶ ὅταν καταναλωθῇ ἡ ἀναθυμίασις ἡ ἀναβαίνουσα πρὸς τὴν κεφαλὴν, τότε γρηγορεῖ. Ἐν τισὶ δὲ τῶν ζώων ἐστὶν αὕτη ἡ ἀναθυμίασις πολλή, καὶ τέως ὀλίγον ὑπνώττουσιν. Ὁ δὲ νυσταγμός ἐστὶ συνοχή τῆς 4 κινήσεως, ἡ δὲ συνοχή πάλιν ἡρεμία πράγματος κινουμένου. Ὁ δὲ μάλιστα καὶ κυρίως ἐστὶ ζητητέον ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ, τοῦτο ἐστὶν ὅπερ εἶπεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἥγουν εἰ εὐρίσκεται ἐν τοῖς φυτοῖς γένος θήλυ καὶ γένος ἄρρεν, καὶ εἰ ἐστὶν εἶδος κεκραμένον ἐκ τούτων τῶν δύο γενῶν. Λέγομεν 5 τοῖνυν ὅτι τὸ ἄρρεν, ὅτε γεννᾷ, εἰς ἄλλο γεννᾷ, καὶ εἰσὶν ἄμφω κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων. Ἐπεὶ γοῦν εὐρίσκεται ἐν 6 τοῖς φυτοῖς ὅτι ἔχει τὰ φυτὰ γένος ἄρρεν καὶ θήλυ, καὶ πάντως τὸ μὲν ἄρρεν ἐστὶ τραχύτερον καὶ σκληρότερον καὶ μᾶλλον φρίσσον, τὸ δὲ θήλυ ἀσθενέστερον καὶ καρποφόρον πλέον, πάλιν ὀφείλομεν ζητεῖν πότερον εὐρίσκονται ταῦτα τὰ δύο γένη κεκραμένα ἅμα ἐν τοῖς φυτοῖς, ὡς εἶπεν Ἐμπεδοκλῆς. Ἄλλ' ἐγὼ οὐχ ὑπολαμβάνω τοῦτο τὸ πρᾶγμα 7 οὕτως ἔχειν. Τὰ γὰρ κεκραμένα ὀφείλουσιν εἶναι πρῶτον ἀπλᾶ ἐν ἑαυτοῖς, καὶ εἶναι καθ' αὐτὸ μὲν τὸ ἄρρεν καθ' αὐτὸ δὲ τὸ θήλυ, κἀντεῦθεν κινᾶσθαι. Ἡ δὲ κρᾶσις οὐκ ἔσται εἰ μὴ διὰ τὴν οἰκείαν γένεσιν. Εὐρέθη 8 γοῦν ἐν τοῖς φυτοῖς πρὸ τῆς κρᾶσεως κρᾶσις, ἡ καὶ ὀφείλει εἶναι αἰτία ποιητικὴ καὶ παθητικὴ ἐν μιᾷ ὥρᾳ· ἀλλ' οὐχ εὐρίσκεται ἄρρενότης καὶ θηλύτης ἡνωμέναι ἐν τινὶ τῶν φυτῶν. Εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἦν, τάχα ἂν τὸ φυτὸν ἦν τελειότερον τοῦ ζώου. Καὶ πῶς, 9 εἴπερ τὸ ζῶον οὐ δεῖται ἐν τῇ οἰκείᾳ γενέσει πράγματός τινος ἐξωτερικοῦ, τὸ δὲ φυτὸν τοῦτο δεῖται ἐν τοῖς καιροῖς τοῦ ἔτους; Δεῖται γὰρ ἡλίου καὶ εὐκρασίας καὶ τοῦ ἁέρος πλέον καὶ 10 τούτων δεῖται μᾶλλον ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἐκφύσεως αὐτοῦ. Ἔστι δὲ καὶ τις ἀρχὴ τῆς μὲν τροφῆς τῶν φυτῶν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ πάλιν ἀρχὴ ἑτέρα 11 τῆς γενέσεως ἀπὸ τοῦ ἡλίου. Εἶπε δὲ καὶ Ἀναξαγόρας ὅτι ἡ ὑγρότης τούτων ἐστὶν ἀπὸ

α οὖν Na. γ ἄερος Na.Pa. δ τούτου Na.n. ε ἀπὸ τῆς γενέσεως Pa.

τῆς γῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἔφη πρὸς Λεχίνεον ὅτι ἡ γῆ μήτηρ
 11 μέν ἐστι τῶν φυτῶν, ὁ δὲ ἥλιος πατήρ. Ἀλλὰ τὴν κρᾶσιν
 τοῦ ἄρρενος τῶν φυτῶν καὶ τοῦ θήλεος ὀφείλομεν διατυπώ-
 σασθαι οὐχ οὕτως ἀλλ' ἄλλω τινὶ τρόπῳ, οἷον ὅτι τὸ σπέρ-
 μα τοῦ φυτοῦ ὁμοιόν ἐστιν ἐγκυμονήσει ζῳού, ἥτις ἐστὶ μί-
 12 ξις ἄρρενός τε καὶ θήλεος. Καὶ ὥσπερ ἐστὶν ἐν τοῖς φῶις ὅτε
 γίνεται νεοσσός, ἔστιν ἐντεῦθεν καὶ ἡ τροφή αὐτοῦ μέχρι καὶ
 αὐτῆς τῆς ὥρας τῆς συμπληρώσεως καὶ τῆς οἰκείας ἐξόδου, καὶ
 τότε τὸ θῆλυ ἐκτίθησι τὸν νεοσσὸν ἐν μιᾷ ὥρᾳ· οὕτω καὶ τὸ
 13 σπέρμα τοῦ φυτοῦ. Εἶπε ὁ δὲ πάλιν Ἐμπεδοκλῆς ὅτι τὰ
 φυτά, εἰ καὶ ^ω νεοσσούς οὐ γεννῶσι, διότι τὸ γεννώμενον οὐ
 γεννᾶται εἰ μὴ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ σπέρματος, καὶ ^x ὅτι ὅπερ
 ὕμνει ἐξ ^z αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ τροφή γίνεται τῆς ρίζης, καὶ τὸ
 γεννώμενον κινεῖ αὐτὸ παραντίκα, ὅμως οὕτως ὀφείλο-
 μεν ὑπολαμβάνειν καὶ ἐν τῇ μίξει τῶν ἀρρένων καὶ ^a τῶν
 θηλέων φυτῶν, ὡς ἐπὶ τῶν ζῳῶν, ὅτι καὶ ἡ μίξις τῶν φυτῶν
 ἐστὶν ἐν διοικήσει τινί· ἀλλ' ἐν τοῖς ζῳοῖς, ^b ὅτε μίγνυνται,
 τὰ γένη μίγνυνται καὶ αἱ δυνάμεις τῶν γενῶν, αἱ ἦσαν πρό-
 τερον κεχωρισμέναι, καὶ προῆλθεν ἐκ τούτων ἀμφοτέρων
 14 πρᾶγμά τι ἐν· ὁ δὲ οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς φυτοῖς. Οὐ γὰρ ^b ὅτε
 μίγνυνται τὰ γένη, καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν μετὰ ταῦτα γίνον-
 ται κεχωρισμέναι. Εἰ γοῦν ἡ φύσις ἔμιξε τὸ ἄρρεν μετὰ
 τοῦ θήλεος, καλῶς προέβη, ὅτι οὐχ εὐρίσκομεν ἐνέργειάν τινα
 15 ἐν τοῖς φυτοῖς παρὰ τὴν γένεσιν τῶν καρπῶν. Οὐδὲ γὰρ
 ἐστὶ ζῳὸν κεχωρισμένον τοῦ θήλεος εἰ μὴ ἐν ὥραις αἷς οὐ συν-
 ἅπτεται. Τοῦτο δὲ ἐστὶ διὰ ^c τὰς πολλὰς ἐνεργείας αὐτοῦ
 16 καὶ διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἐπιστήμας. Εἰσὶ δὲ οἵτινες τὰ
 φυτὰ πεπληρωμένα ὑπολαμβάνουσι, καὶ τὴν χάριν τῆς ζωῆς
 αὐτῶν εἶναι διὰ τὰς δύο δυνάμεις ἃς ἔχει, ἥγονι διὰ τὴν τρο-
 φὴν τὴν ἐπιτηδείαν εἰς τὸ τρέφειν αὐτὰ καὶ διὰ τὴν μακρότη-

^v δὲ om. N^a.P^a.   ^ω νεοσσός P^a.   ^x ὅτι om. P^a.   ^y μένει] μὲν εἰ
 N^a.P^a.   ^z αὐτῶν N^a.n.   ^a τῶν ante θ. om. n.   ^b utrobique εἶσαν N^a.n.
^c prius τὰς cum τε mutat P^a, om. n.

τα τῆς ^d οἰκείας ^e ὑπάρξεως καὶ τοῦ καιροῦ ὁπόταν βλαστάνῃ καὶ καρποφορῇ ἢ ζῶῃ αὐτῶν, καὶ στρέφεται πρὸς αὐτὰ ἢ νεότης αὐτῶν, καὶ οὐ ^f γίνηται ἐν αὐτοῖς τι περιττόν. Οὐ ¹⁷ δέεται δὲ τὸ φυτὸν ὕπνου διὰ πολλὰς αἰτίας, ὅτι ^g κεῖται τὸ φυτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ δεσμεῖται ὑπ' αὐτῆς, καὶ οὐκ ἔχει κίνησιν ἐν ἑαυτῷ, οὐδὲ ὄρον διωρισμένον ἐν τοῖς οἰκείοις μέρεσιν οὔτε αἴσθησιν ἔχει, οὔτε κίνησιν αὐτοπροαίρετον, οὔτε ψυχὴν τελείαν· τοῦτο δὲ ἔχει μᾶλλον ^h μέρος μέρους ψυχῆς. Καὶ τὸ ¹⁸ φυτὸν οὐκ ἐδημιουργήθη ⁱ εἰ μὴ διὰ τὸ ζῶον, τὸ δὲ ζῶον οὐκ ἐδημιουργήθη διὰ τὸ φυτόν. Καὶ πάλιν εἰπε τις ὅτι τὸ φυτὸν δέεται μὲν τροφῆς εὐτελοῦς καὶ μοχθηρᾶς, εἰ καὶ δέεται δὲ τοιαύτης, ὅμως κατὰ πολὺ σταθαρᾶς καὶ συνεχοῦς καὶ μὴ ῥαδίως διαφθειρομένης, κἀντεῦθεν συνίσταται ἵνα τὸ φυτὸν ἔχῃ τι κρεῖττον παρὰ τὸ ζῶον, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη καὶ πράγματα ἄψυχα εἶναι εὐγενέστερα τῶν ἐμψύχων. Ἄλ- ¹⁹ λὰ ἔργον ἐν τοῦ ζῶου ἐστὶ κρεῖττον παρὰ πᾶν ἔργον τοῦ φυτοῦ. Ἄλλως τε εὐρίσκομεν καὶ ἐν τῷ ζῳῷ πάσας τὰς δυνάμεις τὰς ἐν τῷ φυτῷ, καὶ ἄλλας πολλὰς, οὐ μὴν καὶ ἔμπαλιν. Εἶπε πάλιν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ὅτι τὰ φυτὰ ἔχουσι γένε- σιν ἐν κόσμῳ ἡλαττωμένῃ καὶ οὐ τελεῖν κατὰ τὴν συμπλή- ρωσιν αὐτοῦ, ταύτης δὲ συμπληρουμένης οὐ γεννᾶται ζῶον. Ἄλλ' οὗτος ὁ λόγος ἀνάρμοστός ἐστι, διότι ὁ κόσμος ὅλο- ²⁰ τελὴς ἐστὶ καὶ διηλεκτός, καὶ οὐκ ἔπαυσε πώποτε γεννᾶν ζῷα καὶ φυτὰ καὶ πάντα ἄλλοῖα εἶδη. Ἐν ἐκάστῳ δὲ εἶδει τῶν φυτῶν ἐστὶ θερμότης καὶ ὑγρότης φυσικὴ, ἥτις ὁπόταν ἀνα- λωθεῖν, ἀσθενοῦσι τὰ φυτὰ καὶ γηράσκουσι καὶ φθίνουσι καὶ ξηραίνονται. Καὶ τινὲς μὲν λέγουσι τοῦτο φθοράν, ἄλλοι ^δ οὐχί.

Τινὰ τῶν φυτῶν ἔχουσι τι ὑγρὸν ὡς ῥητίνην, ὡς κόμι, ὡς ³ σμύρναν, ὡς θυμίαμα καὶ ὡς κόμι Ἀραβικόν. Πάλιν τινὰ δένδρα ἔχουσι δεσμούς καὶ φλέβας καὶ κοιλίαν καὶ φιτροὺς

^d ἰδίας Na.   ^e ἐπάρξεως Pa.   ^f γίνεταί Pa.   ^g κεῖται] μένει n.
^h μέρος om. Na.   ⁱ εἰ μὴ—ἐδημιουργήθη om. Pa.

καὶ φλοιὸν καὶ μυελὸν ἐντός. Καὶ τινὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον
 2 εἰσι φλοιός. Καὶ τινῶν μὲν ὁ καρπὸς ὑπὸ τὸν φλοιὸν ἦγουν
 ἐντός τοῦ φλοιοῦ καὶ τοῦ φιτροῦ. Καὶ τινὰ μὲν μέρη τοῦ
 δένδρου εἰσὶν ἀπλᾶ, ὡς ὁ χυμὸς ὁ εὕρισκόμενος ἐν αὐτοῖς καὶ
 οἱ δεσμοὶ καὶ αἱ φλέβες· τινὰ δὲ εἰσι σύνθετα ἐκ τούτων,
 ὡς κλάδοι καὶ λύγοι καὶ φύλλα. Ταῦτα δὲ πάντα οὐχ εὐ-
 3 ρίσκομεν ἐν πᾶσι τοῖς φυτοῖς. Τινὰ γὰρ τῶν φυτῶν ἔχουσι
 καὶ ταῦτα καὶ ἄλλα μέρη, λύγους, φύλλα, κλάδους, ἄνθη καὶ
 βλαστοὺς καὶ φλοιὸν τὸν περικυκλοῦντα τὸν καρπὸν. Καὶ
 καθὼς εἰσι καὶ ἐν τοῖς ζώοις μέλη ὁμοιομερῇ, οὕτω καὶ ἐν τοῖς
 4 φυτοῖς. Καὶ ἕκαστα τῶν μερῶν τοῦ φυτοῦ σύνθετα εἰσὶν
 ὅμοια μέλεσι ζῶον· ὁ δὲ φλοιὸς τοῦ φυτοῦ ὁμοίός ἐστι φυ-
 σικῶς ^κ δέρματι ζῶον, οἱ δὲ δεσμοὶ πάλιν ὅμοιοι νεύροις ζῶον.
 5 Ὅμοίως καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐν αὐτῷ. Καὶ τινὰ μὲν τῶν μερῶν
 διαιροῦνται πῶς διὰ μερῶν ἀνομοίων, τινὰ ¹ δὲ δι' ὁμοίων, οἷον
 ὡς ἐπὶ τοῦ πηλοῦ· οὗτος γὰρ ἐνὶ τρόπῳ διαιρεῖται διὰ τῆς
 ἡγῆς μόνον, καὶ ἀλλοτρόπως διὰ τῶν στοιχείων. Ὡσαύτως ὁ
 πνεύμων καὶ ἡ σὰρξ διαιροῦνται μὲν πρῶτως, καὶ εἰσὶ μέρη
 τούτων σὰρξ καὶ πνεύμων· ἄλλως δὲ διαιροῦνται καὶ διὰ τῶν
 6 στοιχείων. Ὅμοίως καὶ αἱ τῶν φυτῶν ρίζαι. Πλὴν οὐ
 διαιρεῖται καὶ ἡ χεὶρ εἰς ἄλλην χεῖρα, οὐδὲ ἡ ρίζα εἰς ἄλλην
 ρίζαν, οὐδὲ τὰ φύλλα εἰς ἄλλα φύλλα. Ἐν ταύταις ^μ γοῦν
 ταῖς ρίζαις καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς φύλλοις ἐστὶν ἡ σύνθεσις. Πά-
 λιν τινὲς μὲν τῶν καρπῶν εἰσὶν ἐκ μερῶν ὀλίγων συγκεείμενοι,
 7 τινὲς δὲ ἐκ μερῶν πολλῶν, ὡς ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν. Αὗται γὰρ
 ἔχουσι φλοιὸν σάρκα καὶ τι ὀστρακῶδες καὶ σπέρμα καὶ καρ-
 πόν. ^η Τινὰ δὲ ἔχουσι καὶ περικαλύμματα. Πάντα δὲ τὰ
 8 σπέρματά εἰσιν ἐκ δύο φλοιῶν. Καὶ μέρη μὲν τῶν φυτῶν εἰ-
 σὶν ἅπερ εἵπομεν, ἡ δ' ἀκρότης τοῦ παρόντος λόγου ἐστὶ
 διορίσασθαι ταῦτα τὰ μέρη τῶν φυτῶν, τὰ περικαλύμματα
 αὐτῶν καὶ τὰς ^ο αὐτῶν διαφοράς· ὅπερ ἐστὶ πάνν δυσχερές,

^κ στόματι N^a.n. ¹ δὲ δι' δ' n, δι' N^a. ^μ γὰρ N^a. ^η τινὰ δὲ] τινὰ
 τε N^a. ^ο διαφορὰς αὐτῶν n.

καὶ ἐξαιρέτως τὸ διορίσασθαι τὴν οὐσίαν αὐτῶν καὶ τὸ
 χρῶμα καὶ τὸν καιρὸν τῆς διαμονῆς αὐτῶν καὶ τὰς συνοχὰς
 τὰς περιπιπτούσας αὐτοῖς, καὶ ὅτι οὐκ ἔχουσι τὰ φυτὰ
 ἕβη ψυχῆς, οὐδὲ διάθεσιν ἴσην διαθέσει ψυχῆς. Ἐὰν γοῦν 9
 κατὰ ἀναλογίαν θῶμεν τὰ μέρη τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν μερῶν
 τοῦ φυτοῦ, μηκυνθήσεται ὁ λόγος, καὶ τυχὸν οὐδὲ δυνηθείημεν
 διεξελθεῖν ἂν ταῦτα, μεγάλας διαφοραῖς ἀπαριθμοῦντες τὰ
 μέρη τῶν φυτῶν. Καὶ γὰρ μέρος ἐκάστου πράγματος ἐκ
 τοῦ ἰδίου γένους ἐστὶ καὶ ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας. Καὶ ὅταν 10
 γεννηθῇ τι εἶδος φυτοῦ, μένει ἐν τῇ οἰκείᾳ διαθέσει, ἂν μὴ
 τινι χρονικῇ ἀσθενείᾳ καὶ βαρείᾳ τῆς οἰκείας ἐκπέσῃ τοιαύδε
 διαθέσεως. Τῶν ἀνθέων τοίνυν καὶ τῶν καρπῶν καὶ τῶν φύλ-
 λων τῶν ἐν ῥ τοῖς φυτοῖς τινὰ μὲν ἐν παντὶ ἔτει εἰσὶ, τινὰ δὲ
 οὐχ οὕτως ἔχει οὐδὲ διαμένουσιν, ὥς ὁ φλοιὸς καὶ τι σῶμα
 πίπτει ἀπὸ πράγματος τοῦ ἀπορρίπτοντος τοῦτο διὰ τина
 αἰτίαν. Οὐ μένουσι δὲ ταῦτα ἐν τῷ φυτῷ, ὅτι πολλάκις 11
 πίπτουσιν ἐξ αὐτοῦ μέρη τινὰ μὴ διωρισμένα, ὥς τρίχες ἐξ
 ἀνθρώπων καὶ ὄνυχες. Πλὴν γεννῶνται τρίχες ἢ ἐν αὐτοῖς
 τοῖς μέρεσιν ὅθεν ἐξέπεσον, ἢ ἐκτὸς ἐν ἄλλοις. Καὶ ἤδη
 φανερόν γέγονεν ὅτι τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ οὐκ εἰσὶ διωρισμένα,
 εἴτε ἡ καὶ μή, ἀλλὰ μόνον ἀδιόριστα. Ἡμῖν δὲ αἰσχροὺς ἐστὶ 12
 λέγειν πράγματά τινα μεθ' ὧν αὐξάνεται τὸ ζῶον καὶ συμπλη-
 ροῦται μετ' αὐτῶν, μὴ εἶναι μέρη ἑαυτοῦ, ἀλλ' εἶναι κατὰ τὰ
 φύλλα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τὰ ἐν τῷ φυτῷ, καὶ οὐκ ὡς
 διωρισμένα τὰ τοιαῦτα μέρη τοῦ ζῴου, καὶ κατὰ μικρὸν
 ἐκπίπτουσιν, ὥς τὰ κέρατα τῆς ἐλάφου καὶ κόμαι τινῶν ζῴων
 καὶ τρίχες ἄλλων, αἱ δὲ κρύπτουσιν ἑαυτὰ κατὰ τὸν χειμερινὸν
 καιρὸν ἐν ὑπαῖς καὶ ὑπὸ γῆν πίπτουσι, καὶ τὸ τοιοῦτον
 πάθος παρόμοιον ἔχουσι τῇ πτώσει τῶν φυτῶν. Ὅφειλομεν 13
 ὅν εἰπεῖν περὶ τῶν πραγμάτων ὧν πρότερον ἱστορήσαμεν,
 καὶ ἄρξασθαι ἀπαριθμεῖν τὰ ἴδια μέρη τῶν φυτῶν καὶ τὰ
 κοινὰ καὶ τὰς τούτων διαφοράς. Λέγομεν τοίνυν ὡς ἐπὶ τοῖς

ῥ τοῖς om. N^a.   ἡ καὶ om. n.   ἑαυτῶν N^a.   ὑπὸ τὴν γῆν n.
 ἡ γοῦν n.

μέρεσι τῶν φυτῶν ἐστὶ μεγάλη διαφορὰ ἔν τῷ πλήθει καὶ ἐν τῇ ὀλιγότητι, ἐν τῷ μεγέθει καὶ ἐν τῇ σμικρότητι, ἐν τῇ
 14 δυνάμει καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Τοῦτο δὲ ἐστὶν ὅτι ὁ χυμὸς ὁ ἐν τοῖς μεγάλοις δένδροις ἐν τισὶ μὲν ἐστὶν ὡς γάλα, οἶον ἐπὶ τῆς συκῆς, ἐν τισὶν ὅμοιος ὑγρᾷ πίσσῃ, ὡς ὁ χυμὸς ὁ στάζων ἐκ τῆς ἀμπέλου, ἐν τισὶ δὲ ἀρχέγονος, ὡς ἐν τῷ ὀριγάνῳ καὶ
 15 ἔν φντῷ τῷ λεγομένῳ ὀπιγαῖς καὶ ἐν ἄλλοις. Πάλιν ἐστὶ φυτὸν τὸ ἔχον μέρη ξηρά, ἕτερον ὑγρά, καὶ τὰ τοιαῦτα. Καὶ ἐστὶ τὸ ἔχον μέρη ^χ διακεκριμένα, οὔτε ὅμοια οὔτε ἴσα. Καὶ τινὰ ἔχει μέρη ὅμοια μὲν, οὐκ ἴσα δέ· τινὰ ἴσα μὲν, οὐχ
 16 ὅμοια δέ. Καὶ ὅτι οὐδέ ἐστὶ τόπος ἐν τούτοις ὠρισμένος. Αἱ διαφοραὶ δὲ τῶν φυτῶν ἐν τοῖς οἰκείοις μέρεσι γινώσκονται καλῶς· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν ἐκ τοῦ χρώματος, ἐκ τῆς ἀραιότητος, ἐκ τῆς πυκνότητος, ἐκ τῆς τραχύτητος, καὶ ἐκ πάντων ἄλλων τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς ἐν ἰσότητι, ἐν αὐξήσει φυσικῇ, ἐν διακρίσει, ἐν μεγέθει, ἐν σμικρότητι. Καὶ εἰσὶ μὲν ταῦτα τοιούτου τρόπου, ἔχουσι δὲ καὶ διαφορὰς πολλὰς, καθὼς καὶ προείπομεν.

4 Καὶ πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ προάγουσι καρπὸν ἐπάνω τῶν ἰδίων φύλλων, τινὰ δὲ ὑποκάτω τῶν φύλλων. Καὶ τινῶν μὲν ὁ καρπὸς ἀπηώρηται τοῦ ἰδίου φιτροῦ, τινῶν δὲ ἀπὸ τῆς ρίζης, ὡς τὰ ἐν Αἰγύπτῳ φυτὰ τὰ λεγόμενα μαργαρίται. Τινῶν δὲ οἱ καρποὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ τινῶν οἱ καρποὶ
 2 καὶ τὰ φύλλα καὶ οἱ δεσμοὶ ἀδιάκριτοί εἰσι. Καὶ τινῶν τὰ φύλλα πρὸς ἄλληλα ὅμοια, ἄλλων δ' οὔ. Καὶ τινὰ μὲν ἔχουσι κλάδους ἴσους, τινὰ δὲ οὐ τοιούτους. Εἰσὶ δὲ καὶ ἵ τὰ μέρη ἅπερ ὠνομάσαμεν ἐν πᾶσι τοῖς δένδροις, αὐξῆσιν πᾶσχοντα καὶ πρόσθεσιν, ὡς ἡ ρίζα, οἱ λύγοι, οἱ φιτροὶ καὶ οἱ κλάδοι· καὶ ταῦτα παρομοιοῦνται μέλεσιν ἀνθρώπων τοῖς
 3 περιέχουσι πάντα τὰ ἄλλα μέλη. Καὶ ἡ μὲν ρίζα μεσιτεύει ἔν τε τῷ φυτῷ καὶ ἐν τῇ τροφῇ, καὶ καλοῦμεν αὐτὴν οὐ μόνον ρίζαν ἀλλὰ καὶ αἰτίαν ζωῆς· αὕτη γὰρ ζωὴν τοῖς φυτοῖς

^ν ἐν τῷ πλ. — σμικρότητι om. n. ^ω ἐν τῷ φυτῷ n. ^χ διακεκρυμμένα n. γ τὰ om. n.

προσφέρει. Καὶ φιτρὸς μὲν ἐστὶν ὁ μόνος ^αγενόμενος ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐστὶν ὅμοιος ἡλικία ἀνθρώπου· παραφυάδες δὲ εἰσι τὰ ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ δένδρου βλαστάνοντα, κλάδοι δέ, οἵτινες αὐξάνουσιν ἐπάνω τῶν παραφυάδων. Οὐχ εὐρίσκον-⁴ται δὲ ταῦτα ἐν πᾶσι τοῖς φυτοῖς. Καὶ πάλιν τῶν κλάδους ἐχόντων τινὰ μὲν εἰσι διηνεκῇ, τινὰ δὲ οὐχί, μᾶλλον δὲ ἀπὸ ἔτους μετὰ ἔτος. Καὶ πάλιν εἰσὶ φυτὰ μὴ ἔχοντα κλάδους μηδὲ φύλλα, ὥς οἱ μύκητες καὶ τὰ ὅμοια. Οἱ κλάδοι δὲ οἱ ⁵γεννώμενοι ἐν τοῖς δένδροις καὶ οἱ φλοιοὶ καὶ οἱ φιτροὶ καὶ οἱ μυελοὶ οὐ γεννῶνται εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ^αχυμοῦ τῶν δένδρων. Καὶ τινες καλοῦσιν αὐτὸν τὸν μυελὸν τὸν ἐν τοῖς δένδροις μήτραν, ἄλλοι σπλάγχνα, ἕτεροι δὲ καρδίαν. Ταῦτα δὲ καὶ αἱ φλέβες καὶ ἡ σὰρξ ὅλου τοῦ δένδρου ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων πεφύκασι. Καὶ πολλάκις εὐρίσκονται μέρη ⁶τινὰ ἐπιτήδεια εἰς τὸ γεννᾶν φύλλα καὶ ἄνθη. Καὶ λύγοι δὲ τινες βραχεῖς εἰσὶν, ^βεἰς τὸ γεννᾶν ἐπιτήδειοι ἄνθη, ὥς ἐπὶ τῶν ἰτεῶν. Τινὲς δὲ καὶ ἄνθη καὶ καρποὺς ἐν τοῖς δένδροις, καὶ τὰλλ' ὅποσα γεννῶνται ἐκ σπέρματος, καὶ ὅσα περικαλύπτουσιν αὐτά. Καὶ πάλιν τῶν φυτῶν ^γτινὰ μὲν ⁷εἰσι δένδρα, τινὰ δὲ μέσον δένδρων καὶ βοτανῶν· καὶ ταῦτα ὀνομάζονται θάμνοι. Καὶ τινὰ μὲν εἰσι βοτάναι, τινὰ δὲ λάχανα. Σχεδὸν μὲν οὖν πάντα τὰ φυτὰ τοῖς τοιούτοις ὑποπίπτουσιν ὀνόμασι. Πάλιν εἰσὶ δένδρα ἅπερ ἔχουσιν ἐκ ⁸τῆς οἰκείας ρίζης φιτρὸν, καὶ γεννῶνται ἐν αὐτοῖς κλάδοι πολλοί, ὥς συκαὶ καὶ ἐλαῖαι· τινὰ δ' οὐ. Πάλιν εἰσὶν ἄλλα φυτὰ μέσον, ὥς εἵπομεν, δένδρων καὶ βοτανῶν σμικρῶν, τὰ λεγόμενα θάμνοι, ἔχοντα ἐν ταῖς ρίζαις αὐτῶν πολλοὺς κλάδους, ὥς τὰ καλούμενα ἄγνοι καὶ βάτοι. Λάχανα δὲ εἰσι ⁹τὰ ἔχοντα πολλοὺς φιτροὺς ἐκ ^δμῆος ρίζης καὶ πολλοὺς κλάδους, ὥς τὸ πῆγανον, αἱ κράμβαι καὶ τὰ τοιαῦτα. Εἰσὶ δὲ καὶ βοτάναι αἵτινες οὐκ ἔχουσι φιτρὸν ἐκ τῆς οἰκείας ρίζης, ἀλλὰ παραντίκα φέρουσι φύλλα. Καὶ τινὰ μὲν κατὰ πᾶν ¹⁰

^α γενόμενος Ν^α. ^α τῶν δένδρων χυμοῦ Ν^α. ^β ἐπιτήδειοι εἰς τὸ γεννᾶν Ν^α. ^γ τὰ μὲν π. ^δ μῆος] τῆς π.

- ἔτος γεννῶνται καὶ ξηραίνονται, ὥς σίτες καὶ τὰ παραπλήσια, τινὰ δ' οὐ. Οὐ δυνάμεθα δὲ ταῦτα πάντα ἐπίσταςθαι εἰ μὴ διὰ συλλογισμῶν καὶ παραδειγμάτων καὶ ὑπογραφῶν. Πάλιν εἰσὶ βοτάναι εἰς δύο ἅκρα κλίνουσαι, ὥς τὸ λεγόμενον
- 11 λάχανον βασιλικόν. Εἰσὶ δὲ ἄλλαι αἱ λεγόμεναι ἐν ταύτῃ βοτάναι καὶ λάχανα· καὶ τινες ἄλλαι αἱ ἐν τῇ γεννᾷσθαι μὲν πρώτως φαίνονται ἐν σχήματι στάχνος, μετὰ ταῦτα δὲ γίνονται δένδρα, ὥς οἱ Ἀραβικοὶ βέντελοι καὶ τὸ φυτὸν τὸ
- 12 λεγόμενον ἡλιοσκόπιον. Μυρσίνη δὲ καὶ μηλέα καὶ ὄχνη καὶ τὰ λοιπὰ ὅμοια δένδρα εἰς τοῦτο τὸ γένος περιέχονται, ὧν πολλοὶ καὶ μάταιοί εἰσι κλάδοι, ἐκ τῶν ῥιζῶν αὐτῶν φνόμενοι. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπον προσδιορίζειν ταῦτα, ἵνα ὧσιν εἰς παράδειγμα καὶ συλλογισμόν· οὐ γὰρ ὀφείλομεν διερεν-
- 13 νᾶν ὀρισμοὺς ἐν πᾶσι. Πάλιν τῶν φυτῶν τὰ μὲν εἰσι κατοικίδια, τὰ δὲ κηπαῖα, καὶ ἕτερα ἄγρια. Τοιουτοτρόπως δὲ λέγομεν ὄχνας καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἶδη φυτῶν ἄγρια, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐξ ἐπιμελείας γεωργικῆς. Πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μὲν ποιούσι καρπὸν, τινὰ δ' οὐ, ὥς ἰτέαι καὶ τινὰ εἶδη δρυῶν.
- 14 Καὶ τινὰ μὲν ποιούσιν ἔλαιον, τινὰ δ' οὐχί. Καὶ τινὰ μὲν ποιούσι φύλλα, τινὰ δ' οὐ. Καὶ τινῶν πίπτουσι τὰ φύλλα, τινῶν δ' οὐ. Καὶ τισὶ μὲν γίνονται κλάδοι, τισὶ δ' οὐ. Περὶ διαφορᾶς γούν τῶν φυτῶν ἐν μεγέθει καὶ σμικρότητι, ἐν ὥραιότητι καὶ ἀμορφίᾳ, ἐν χρηστότητι καρπῶν καὶ κακίᾳ πολλὰ
- 15 ἔστιν εἰπεῖν. Πάλιν τὰ ἄγρια δένδρα μᾶλλον καρποφοροῦσι παρὰ τὰ κηπαῖα, καὶ οἱ καρποὶ τῶν κηπαίων κρείττονές εἰσι τῶν ἀγρίων. Καὶ τινὰ μὲν τῶν φυτῶν γεννῶνται ἐν τόποις ξηροῖς, τινὰ δὲ ἐν θαλάσσῃ· καὶ τινὰ μὲν ἐν ποταμοῖς, ἄλλα δὲ ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ· καὶ τινὰ ἐν τόποις μὲν ἄλλοις
- 16 μεγάλοις, ἐν ἑτέροις δὲ μικρά. Καὶ τινὰ μὲν γεννῶνται ἐν ὄχθαις ποταμῶν, τινὰ δὲ ἐν λίμναις. Καὶ τῶν γεννωμένων ἐν τόποις ξηροῖς τινὰ μὲν γεννῶνται ἐν ὄρεσι, τινὰ δὲ ἐν πεδιάσι. Καὶ τινὰ ζῶσιν ἐν τόποις ξηροτάτοις, ὥς τὰ ἐν τῇ γῇ τῶν Αἰθιοπῶν, καὶ ἐκεῖσε κρειττόνως αὐξάνουσι παρὰ ἄλ-
- 17 λαχοῦ. Καὶ τινὰ μὲν ζῶσιν ἐν τόποις ὑψηλοῖς, τινὰ δὲ ἐν

χθαμαλοῖς. Καὶ τινὰ μὲν ζῶσιν ἐν τόποις ὑγροῖς, τινὰ δὲ ἐν ξηροῖς, τινὰ ^ε δὲ ἐν ἐκατέροις, ὡς ἡ ἰτέα. Τὰ γοῦν φυτὰ κατὰ πολὺν ἐναλλάττονται τῇ διαφορᾷ τῶν τόπων, καὶ ἐν ταύθην χρὴ κατανοεῖν καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν.

Πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μὲν τῇ γῇ πεπήγασι καὶ οὐ φι- 5
λουσι χωρίζεσθαι ἀπ' αὐτῆς· τινὰ δὲ ἐν τόποις κρείττοσι
[†] μετατίθενται. Ὅμοίως τινὲς τῶν καρπῶν κρείττονές εἰσιν
ἐν τῷδε τῷ τόπῳ παρὸ ἐν ἑτέρῳ. Καὶ τινῶν μὲν φυτῶν τὰ
φύλλα σκληρά εἰσι, τινῶν δὲ λεῖα· καὶ τινῶν μὲν ἐσχισμένα,
ὡς τὰ τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν συκῶν, τινῶν δ' οὐ· ἑτέρων δὲ
κατὰ πολὺν ἐσχισμένα, ὡς τὰ τῆς πεύκης. Τινὰ δὲ φυτὰ ^α
εἰσιν ὅλως φλοιὸς μεσιτεύων. Καὶ τινὰ ἔχουσι δεσμούς, ὡς
οἱ κάλαμοι, τινὰ δ' οὐ. Καὶ τινὰ ἔχουσιν ἀκάνθας, ὡς αἱ
ράμνοι, τινὰ δὲ ἐστέργηται ἀκανθῶν. Καὶ τινὰ ἔχουσι πολ-
λοὺς κλάδους, ὡς ἡ ἀγρία ^hμορέα, ^ι τινὰ δ' οὐ. Καὶ τινὰ ^α
μὲν ἔχουσι διαφορὰς ἄλλας ἐξ ὧν προβαίνουσι παραφυάδες
καὶ ἐξ ὧν οὐχί· τοῦτο δὲ οὐκ ἄλλοθεν ἐστίν εἰ μὴ ἐκ τῆς δια-
φορᾶς τῶν ρίζων. Τινὰ δὲ ἔχουσι μίαν ρίζαν, ὡς ἡ σκίλλα·
αὕτη δὲ γεννᾶται ἐκ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἀραιῶς πρόεισιν, ὅτι
ὑποκάτω πλατύνεται, καὶ ἀκολουθοῦσα μᾶλλον διακρίνεται
τῷ ἡλίῳ· ὅταν γὰρ προσβάλλῃ αὐτῇ, αὐξάνει. Οὗτος δὲ ⁴
ταύτης καὶ τὰς παραφυάδας κάτωθεν ἐκμυζᾷ. Πάλιν τῶν
χυλῶν τῶν ἐν τοῖς καρποῖς οἱ μὲν εἰσι ποτοί, οἱ δὲ οὐ ποτοί·
καὶ ποτοὶ μὲν οἱ τῶν σταφυλῶν καὶ τῶν ροιῶν καὶ λοιπῶν
ἄλλων πολλῶν, ἀποτοὶ δὲ ἄλλων φυτῶν. Καὶ τινῶν μὲν ⁵
εἰσι λιπαροί, ὡς οἱ τῆς ἐλαίας, τῆς πεύκης καὶ τῆς καρύας,
τινῶν δ' οὐ. Καὶ τινῶν μὲν γλυκεῖς καὶ μελιηδεῖς, ὡς τῶν
φοινίκων καὶ τῶν συκῶν· καὶ τινῶν μὲν θερμοὶ καὶ δριμεῖς, ὡς
τοῦ ὀριγάνου καὶ τοῦ σινήπιος, τινῶν δὲ πικροί, ὡς τοῦ ἀψιν-
θίου καὶ τῆς κενταυρέας. Πάλιν τῶν καρπῶν οἱ μὲν εἰσι
σύνθετοι ἐκ σαρκῶν καὶ κόκκων καὶ λευμάτων, ὡς οἱ σικυοί,
τινὲς δὲ ἐκ χυμοῦ καὶ κόκκων, ὡς αἱ ροαί. Καὶ τινὰ μὲν ⁶

^ε δὲ ante ἐν ἐκ. om. n. [†] μετατίθεται N^a. ^ε ἐστέργηται n. ^h μορία
N^a, n. ^ι καὶ τινὰ δ' N^a.

τοὺς φλοιοὺς ἔχουσιν ἐκτός, τὴν δὲ σάρκα ἐντός, τινὰ δὲ τὸ ὅσπου ἐντός καὶ τὴν σάρκα ἐκτός. Τινὰ δὲ εἰσιν ἐν οἷς παραντίκα γίνεται τὸ σπέρμα καὶ τὸ περικάλυμμα ϕ περικαλύπτονται, ὥς οἱ καρποὶ τῶν φοινίκων καὶ τῶν ἀμυγδαλῶν· τινῶν δ' οὐχί. Καὶ τινὲς καρποὶ εἰσι βρώσιμοι καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἄβρωτοι· καὶ τινὲς καρποὶ ἡμῖν μὲν ἄβρωτοι, ἄλλοις δὲ βρώσιμοι, ὥς ὁ ὑσκύαμος καὶ ὁ ἐλλέβορος ἀνθρώποις μὲν δηλητήριον, τροφή δὲ τοῖς ὄρτυξι. Πάλιν τινὲς τῶν καρπῶν εἰσιν ἐν θήκαις, ὥς οἱ κόκκοι τοῦ κυάνου· τινὲς ἐν περικαλύμματι καὶ ^k ἐν λέμματι οἶον ὑφάσματί τι, ⁸ ὥς ἐν σίτῃ εὐρίσκεται καὶ τοῖς λοιποῖς. Καὶ τινὲς μὲν ἐν σαρκί εἰσιν, ὥς οἱ τῶν φοινίκων καρποὶ, τινὲς δὲ οἶον ἐν οἰκίσκοις, ὥς αἱ βάλανοι, ἄλλοι δ' ἐν οἰκίσκοις πολλοῖς ¹ καὶ λέμ- ⁹ μασι καὶ ὀστράκοις, ὥς τὰ κάρνα. Καὶ τινὲς μὲν ὀξέως πεπαίνονται, ὥς οἱ καρποὶ τῆς ^m μορέας καὶ τῆς κεράσου, τινὲς δὲ βραδέως, ὥς πάντες οἱ καρποὶ οἱ ἄγριοι ἢ οἱ πλείονες αὐτῶν. Καὶ τινὰ μὲν φυτὰ ὀξέως προάγουσι φύλλα καὶ καρπούς, τινὰ δὲ βραδέως· καὶ τούτων τινὰ τῷ χειμῶνι ἀκολου- ¹⁰ θοῦσι, πρὶν ἂν πεπανθῶσι. Καὶ πάλιν τὰ χρώματα τῶν φύλλων καὶ τῶν καρπῶν καὶ τῶν οἶον ἐπ' αὐτοῖς ὑφασμάτων λίαν εἰσὶ διάφορα· τινὰ γὰρ τῶν φυτῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ ὁλότητι εἰσὶ χλοάζοντα, καὶ τινὰ μὲν ἐκκλίνουσιν εἰς μελανίαν, τινὰ δὲ εἰς λευκότητα, καὶ τινὰ εἰς ἐρυθρότητα διὰ τὴν θερμότητα τὴν ἐκκαίουσαν τὸν ἀέρα τὸν κεκραμένον μετὰ τοῦ προσγείου. ¹¹ Πάλιν τὰ σχήματα τῶν καρπῶν, εἰ εἰσιν ἄγρια, καὶ διαφόρων εἰσὶ θέσεων· οὐδὲ γὰρ πάντες οἱ καρποὶ εἰσι γωνιώδεις, οὐδὲ πάντες διὰ γραμμῆς εὐθείας.

⁶ Πάλιν τῶν ἀρωματοφόρων δένδρων τινῶν μὲν ἡ ρίζα ἀρωματική ἐστίν, τινῶν ὁ φλοιός, τινῶν τὸ ξύλον· ἄλλων τὰ μέρη ὅλα εἰσιν ἀρωματικά, ὥς τὸ βάλαμον. Πάλιν τῶν δένδρων τὰ μὲν γεννῶνται ἐκ σπέρματος, τὰ δὲ δι' ἑαυτῶν. ² Καὶ πάλιν τὰ μὲν ἀπὸ ριζῶν ἐκσπῶνται καὶ μεταφυτεύονται,

^k ἐν post καὶ om. n.
sect. 4. μορία.

¹ καὶ ἐν λ. N^a.

^m μορίας N^a, n., et c. 6.

τὰ δὲ ἐκ τοῦ φιτροῦ, τὰ δὲ ἐκ τῶν κλάδων ἢ ἀπὸ τοῦ σπέρματος. Καὶ τινὰ ^α μὲν δι' ἐαυτῶν κατὰ μικρὸν ἐκτείνονται, τινὰ δὲ ἐν τῇ γῇ. Καὶ τινὰ μὲν ἐν τοῖς δένδροις φυτεύονται, ὡς τὰ ἐγκεντριζόμενα. ^ο Ἔστι δὲ βελτίων ὁ ἐγκεντρισμὸς ὁμοίων εἰς ὁμοία. ^ο Ἔστι δὲ καὶ ἀναλογία ἄλλη τις, ³ δι' ἧς ἀρίστως συμβαίνουνσι τὰ ἀνόμοια, ὡς αἱ μηλέαι μετὰ τῶν ὀχνῶν. Ἐν δὲ τοῖς ὁμοίοις, ὡς συκῇ ἐν συκῇ καὶ ἄμπελος ἐν ἀμπέλφῃ καὶ ἀμυγδαλῇ ^ρ ἐν ἀμυγδαλῇ. Ἔστι ⁴ δὲ καὶ ἄλλος ἐμφυλλισμὸς ἐν ἄλλοις διαφόροις γένεσιν, ὡς ἀρτεμισία εἰς ἀγρίαν ἀρτεμισίαν καὶ καλλιέλαιος εἰς ἀγριέλαιον καὶ ἡ ^ι μορέα εἰς πολλὰ δένδρα. Τῶν δένδρων πάλιν τὰ ἄγρια καὶ τὰ κηπαῖα, καὶ πᾶν φυτὸν οὐ προάγει σπέρμα ὁμοιον τῷ σπέρματι ἐξ οὗ ἀνεφύη ἕκαστον. Τινὰ ⁵ γὰρ κρεῖττον σπέρμα ποιοῦσι, τινὰ χεῖρον. Καὶ ἐκ τινῶν κακῶν σπερμάτων καλὰ δένδρα προβαίνουσιν, ὡς τὰ ἐξ ἀμυγδαλῆς μικρᾶς καὶ ροιᾶς ὀξώδους. Τινῶν δένδρων πάλιν σπέρμα ἂν ἀσθενὲς γένηται, ἐκλείπει τὸ γενέσθαι καλὰ αὐτά, ὡς αἱ πεῦκαι καὶ οἱ φοίνικες. Οὐ ^τ προέρχονται δὲ ῥαδίως ⁶ ἐκ σπέρματος κακοῦ καλὰ δένδρα, ^σ οὐδ' ἐκ σπέρματος ἀγαθοῦ κακὰ δένδρα. Τὸ δὲ ἐκ πονηροῦ γενέσθαι ἀγαθόν, καὶ τὸ ἐναντίον, ἐν τοῖς ζῴοις πολλάκις εὐρίσκεται. Πάλιν δένδρον τὸ ἔχον σκληρὸν λίαν τὸν φλοιὸν στεῖρον ἀποκαθίσταται· εἰ δὲ σχισθῇ ἡ ῥίζα αὐτοῦ καὶ τῇ σχισμῇ λίθος ἐμβληθῇ, εὐφορον γίνεται. Ἐν δὲ τοῖς φοίνικιν ἂν ⁷ φύλλα ἢ ψῆνες ἢ φλοιὸς τοῦ ἄρρενος φοίνικος τοῖς φύλλοις τοῦ θήλεος συντεθεῖν, ἵνα πως συναφθῶσι, ταχέως πεπαίνονται οἱ καρποί, κωλύεται δὲ καὶ ἡ πτώσις αὐτῶν. Διακρίνεται δὲ ὁ ἄρρην ἀπὸ τοῦ θήλεος, ὅτι πρῶτως βλαστάνουσιν ^τ τὰ τούτου φύλλα, ^α εἰσι παρὰ τὰ τοῦ θήλεος μικρότερα· ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς εὐωδίας. Ἀλλαχού δὲ ⁸ ἐκ τινος τούτων ἢ ἐκ πάντων συμβαίνει. Τυχὸν δὲ καὶ εἰ ἐκ τῆς εὐω-

^α μὲν] δὲ N^α. ^ο ἔστι δὲ—ἀνόμοια om. n. ^ρ ἐν post ἀμυγδαλῇ om. n. ^ι μορία N^α. n. ^τ προέρχεται N^α. ^σ οὐδὲ—δένδρα om. N^α. ^τ τὰ om. n.

δίας τοῦ ἄρρενος ἐπαγάγη τι ἄνεμος πρὸς τὸν θῆλυν, πεπαί-
νονται καὶ οὕτως οἱ καρποί, ὥσπερ ὁπόταν τὰ φύλλα τοῦ
9 ἄρρενος τῷ θήλει ἀπαιωρῶνται. Σικαὶ ὡσαύτως ἄγρια εἰς
τὴν γῆν ἐξαπλωθεῖσαι συμβάλλονται τὰ πολλὰ ταῖς κη-
παίαις σικαῖς. Τὰ ^νβαλαύστια ταῖς ἐλαίαις συμβάλλουσιν,
ὅταν ὁμοῦ φυτεύωνται.

- 7 Πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μεταλλάττονται, ὡς φασίν, εἰς
ἄλλο εἶδος, ὡς ἡ καρύα, ^ω ὅταν γηράσῃ. Λέγουσι πάλιν
ὡς ἡ καλαμίνθη μεταβάλλεται εἰς ἡδύοσμον· καὶ τὸ τράγιον
δὲ τμηθὲν καὶ φυτευθὲν παρὰ τὴν θάλασσαν τυχὸν ἔσται
σισύμβριον. Φασὶ πάλιν ὡς ὁ σῖτος καὶ τὸ λῖνον μετα-
2 βάλλονται εἰς ἕτερον εἶδος. Βελόνιον δὲ τὸ δηλητηριώδες,
τὸ γινόμενον ἐν τῇ ^κΠερσίδι, μεταφυτεύμενον ἐν Αἰγύπτῳ
ἢ ἐν Παλαιστίνῃ γίνεται βρώσιμον. Ὡσαύτως ἀμυγδαλῇ
καὶ ροιὰ μεταβάλλονται ἀπὸ τῆς ἰδίας κακίας διὰ ^γγεηπο-
3 νίαν εἰς τὸ χρηστότερον. Ἄλλ' αἱ ροιαί μὲν χοιρείας κόπρου
ἐμβεβλημένης ταῖς ῥίζαις, καὶ δι' ὕδατος γλυκέος καὶ ψυ-
χροῦ ^κποτιζόμεναι βελτιοῦνται· ἀμυγδαλαὶ δὲ ἤλων ἐμπηγνυ-
μένων αὐταῖς, καὶ ^ακόμεος διὰ πολλοῦ καιροῦ ἐντεῦθεν ^βἐκ-
βαλλομένου. Πολλὰ δὲ φυτὰ ἄγρια διὰ ταύτης τῆς ἐπι-
4 τεχνήσεως γίνονται κηπαῖα. Τόπος δὲ καὶ ^εγεηπονία σφόδρα
τούτοις συμβάλλονται, καὶ μᾶλλον ὁ τοῦ ἔτους καιρὸς, οὗ
χρήζουσι μᾶλλον οἱ φυτευταί. Πάλιν τῶν φυτῶν τὰ πλείονα
φυτεύονται ἐν ἔαρι, ὀλίγα ἐν χειμῶνι καὶ φθινοπώρῳ, καὶ
5 ὀλίγιστα ἐν θέρει μετὰ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ κυνᾶστρου. Ἐν
ὀλίγοις δὲ τόποις γίνεται ἡ τοιαύτη φυτεία, καὶ σὺδέποτε
γίνεται εἰ μὴ ἀραιός, ὡς ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τήνδε τὴν ὥραν.
Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ οὐ γίνεται ἡ φυτεία εἰ μὴ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ. Πάλιν τινὰ τῶν φυτῶν ἐκ τῶν οἰκείων ῥιζῶν φύλλα
προβάλλονται, τινὰ ἐκ τῶν οἰκείων κόμεων ἢ ἐκ τῶν οἰκείων
6 ξύλων. Καὶ τινὰ μὲν πλησίον τῆς γῆς, τινὰ δὲ πόρρω, τινὰ

^ν βαλαύτια π.^ω ὁπόταν π.^κ περσία Ν^α.π.^γ γεηπονία Ν^α.^α πιεζόμενα Ν^α.^α κόμεως Ν^α.^β ἐμβαλλομένῳ βελτιοῦνται. πολλὰ π.^ε γεηπονία π, πηγονία Ν^α.

ἐν μέσῳ. Καὶ τινὰ μὲν ἄπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καρποφοροῦσι, τινὰ δὲ πλειστάκις, ἀλλ' οὐ πεπαίνονται οἱ καρποὶ αὐτῶν, ἀπομένουσι δὲ ὥμοί. Καὶ τινὰ δένδρα εἰσὶν εὐφορα διὰ πολ- 7 λῶν χρόνων, ὡς αἱ συκαί· τινὰ ἐν ἐνὶ καρποφοροῦσιν ἔτει, ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ ἀνακτῶνται ἑαυτά, ὡς ^d αἱ ἐλαῖαι ^e πολλοὺς κλάδους προβαλλόμεναι, οἷς καὶ περικαλύπτονται. Καὶ τινὰ μὲν τῶν φυτῶν εὐφορώτερα εἰσιν ἐν γῇ, τινὰ δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου μᾶλλον καρποφοροῦσιν ἐν νεότητι, ὡς ἀμυγδαλαὶ καὶ ὄχραι καὶ αἰγυριοί. Ἡ διαφορὰ δὲ τῶν φυτῶν τῶν ἀγρίων ⁸ καὶ τῶν κηπαίων διακρίνεται δι' ἀρρένων καὶ θηλέων, ὅποταν ἕκαστον αὐτῶν γνωρισθεῖ διὰ τῶν ἰδιωμάτων τῶν εὐρισκομένων ἐν αὐτοῖς, ὅτι τὸ μὲν ἄρρεν ἐστὶ πυκνότερον σκληρότερον καὶ ^f πολυκλονώτερον, ἥττον ὑγρόν, καὶ ^g ταχύτερον εἰς πέπανσιν, καὶ φύλλα ἔχον διάφορα καὶ παραφυάδας. Τὸ δὲ θῆλυ ἐπ' ἐλαττον ἔχει ταῦτα. Δεῖ τοίνυν, ὅταν κα- 9 τανοήσωμεν ταῦτα, πάλιν ^h στοχάσασθαι πῶς ἂν γνοίημεν τὰ δένδρα καθ' αὐτὰ καὶ τὰ γένη καθ' αὐτά. Καὶ περὶ τῶν βοτανῶν ὡσαύτως, πῶς ἂν κατανοήσωμεν ^a εἰπον οἱ παλαιοί. Πῶς; Ἐὰν ἐπιμελῶς σκοπήσωμεν τὰς βίβλους αὐ- 10 τῶν, ἃς ἔγραψαν, καὶ δυνηθῆμεν διερευνῆσαι τούτων τὸν μυελὸν ἐρεῖνῃ συνοπτικῇ, καὶ γνωρίσαι βοτάνας τὰς ἐλαιώδεις καὶ βοτάνας τὰς σπέρμα μόνον ἔχουσας, καὶ τὰς βοήθειαν χορηγοῦσας, καὶ τὰς ἰατρικὰς καὶ τὰς φθοροποιούς. Ὡσαύτως καὶ τὰ δένδρα μετὰ τῶν βοτανῶν. Πρὸς δὲ τὸ 11 μαθεῖν καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν ὀφείλομεν ζητῆσαι τὴν γένεσιν τούτων, πῶς τινὰ μὲν γεννῶνται ἐν τισὶ τόποις, ἐν ἄλλοις δ' οὐ· ὅτι δὲ καὶ τὰς φυτείας αὐτῶν καὶ τὰς ρίζας, καὶ τὰς διαφορὰς τῶν χυλῶν καὶ τῶν ⁱ ὁσμῶν καὶ τοῦ ^k γάλακτος καὶ τοῦ κόμεος, καὶ τὴν χρηστότητα καὶ τὴν κακίαν ἐκάστων, καὶ τὰς διαμονάς, πῶς τινῶν μὲν διαμένουσιν οἱ καρποὶ τινῶν ^d οὐ, καὶ δι' ἣν αἰτίαν τινῶν μὲν σήπονται συντόμως τινῶν δὲ

^d αἱ om. N^a.n.^e πολλοὺς δὲ κλ. N^a.^f πολυκλονώτερον N^a.^g ταχύτερον n. ^h στοχάζεσθαι N^a.ⁱ ὁσμῶν, γρ. ὁσμῶν καὶ οὐσμῶν, P^a.^k γάλακτος, γρ. ὁποῦ, P^a.

δίας τοῦ ἄρρενος ἐπαγάγη τι ἄνεμος πρὸς τὸν θῆλυ, πεπαί-
νονται καὶ οὕτως οἱ καρποί, ὥσπερ ὁπόταν τὰ φύλλα τοῦ
9 ἄρρενος τῷ θήλει ἀπαιρῶνται. Συκαὶ ὡσαύτως ἄγριαι εἰς
τὴν γῆν ἐξαπλωθεῖσαι συμβάλλονται τὰ πολλὰ ταῖς κη-
παίαις συκαῖς. Τὰ ^νβαλαύστια ταῖς ἐλαίαις συμβάλλουσιν,
ὅταν ὁμοῦ φυτεύωνται.

- 7 Πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μεταλλάττονται, ὡς φασίν, εἰς
ἄλλο εἶδος, ὡς ἡ καρύα, ^π ὅταν γηράσῃ. Λέγουσι πάλιν
ὡς ἡ καλαμίνθη μεταβάλλεται εἰς ἡδύοσμον· καὶ τὸ τράγιον
δὲ τμηθὲν καὶ φυτευθὲν παρὰ τὴν θάλασσαν τυχὸν ἔσται
σισύμβριον. Φασὶ πάλιν ὡς ὁ σῖτος καὶ τὸ λίνον μετα-
2 βάλλονται εἰς ἕτερον εἶδος. Βελένιον δὲ τὸ δηλητηριώδες,
τὸ γινόμενον ἐν τῇ ^κ Περσίδι, μεταφυτευόμενον ἐν Αἰγύπτῳ
ἢ ἐν Παλαιστίνῃ γίνεται βρώσιμον. Ὡσαύτως ἀμυγδαλῇ
καὶ ροιὰ μεταβάλλονται ἀπὸ τῆς ἰδίας κακίας διὰ ^γ γεηπο-
3 νίαν εἰς τὸ χρηστότερον. Ἄλλ' αἱ ροιαί μὲν χοιρείας κόπρου
ἐμβεβλημένης ταῖς ῥίζαις, καὶ δι' ὕδατος γλυκέος καὶ ψυ-
χροῦ ^κ ποτιζόμεναι βελτιοῦνται· ἀμυγδαλαὶ δὲ ἥλων ἐμπηγνυ-
μέων αὐταῖς, καὶ ^α κόμεος διὰ πολλοῦ καιροῦ ἐντεῦθεν ^β ἐκ-
βαλλομένου. Πολλὰ δὲ φυτὰ ἄγρια διὰ ταύτης τῆς ἐπι-
4 τεχνήσεως γίνονται κηπαία. Τόπος δὲ καὶ ^ε γεηπονία σφόδρα
τούτοις συμβάλλονται, καὶ μᾶλλον ὁ τοῦ ἔτους καιρὸς, οὗ
χρήζουσι μᾶλλον οἱ φυτευταί. Πάλιν τῶν φυτῶν τὰ πλείονα
φυτεύονται ἐν ἔαρι, ὀλίγα ἐν χειμῶνι καὶ φθινοπώρῳ, καὶ
5 ὀλίγιστα ἐν θέρει μετὰ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ κυνᾶστρου. Ἐν
ὀλίγοις δὲ τόποις γίνεται ἡ τοιαύτη φυτεία, καὶ οὐδέποτε
γίνεται εἰ μὴ ἀραιός, ὡς ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τήνδε τὴν ὥραν.
Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ οὐ γίνεται ἡ φυτεία εἰ μὴ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ. Πάλιν τινὰ τῶν φυτῶν ἐκ τῶν οἰκείων ῥιζῶν φύλλα
προβάλλονται, τινὰ ἐκ τῶν οἰκείων κόμεων ἢ ἐκ τῶν οἰκείων
6 ξύλων. Καὶ τινὰ μὲν πλησίον τῆς γῆς, τινὰ δὲ πόρρω, τινὰ

^ν βαλαύστια π.^π ὁπόταν π.^κ περσία Ν^α.π.^γ γεηπονία Ν^α.^α πιεζόμεναι Ν^α.^α κόμεος Ν^α.^β ἐμβαλλομένους βελτιοῦνται. πολλὰ π.^ε γεηπονία π, πηγονία Ν^α.

ἐν μέσῳ. Καὶ τινὰ μὲν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καρποφοροῦσι, τινὰ δὲ πλειστάκις, ἀλλ' οὐ πεπαίνονται οἱ καρποὶ αὐτῶν, ἀπομένουσι δὲ ὥμοι. Καὶ τινὰ δένδρα εἰσὶν εὐφορα διὰ πολλῶν χρόνων, ὥς αἱ συκαί· τινὰ ἐν ἐνὶ καρποφοροῦσιν ἔτει, ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ ἀνακτῶνται ἐαυτά, ὥς ^d αἱ ἐλαῖαι ^e πολλοὺς κλάδους προβαλλόμεναι, οἷς καὶ περικαλύπτονται. Καὶ τινὰ μὲν τῶν φυτῶν εὐφωρότερα εἰσιν ἐν γῇρᾳ, τινὰ δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου μᾶλλον καρποφοροῦσιν ἐν νεότητι, ὥς ἀμυγδαλαὶ καὶ ὄχλαι καὶ αἰγαιοί. Ἡ διαφορὰ δὲ τῶν φυτῶν τῶν ἀγρίων ⁸ καὶ τῶν κηπαίων διακρίνεται δι' ἀρρένων καὶ θηλέων, ὅπου ταν ἕκαστον αὐτῶν γνωρισθεῖν διὰ τῶν ἰδιωμάτων τῶν εὐρισκομένων ἐν αὐτοῖς, ὅτι τὸ μὲν ἄρρεν ἐστὶ πυκνότερον σκληρότερον καὶ ^f πολυκλωνώτερον, ἥττον ὑγρόν, καὶ ^g ταχύτερον εἰς πέπανσιν, καὶ φύλλα ἔχον διάφορα καὶ παραφυάδας. Τὸ δὲ θῆλυ ἐπ' ἑλαττον ἔχει ταῦτα. Δεῖ τοίνυν, ὅταν κατανοήσωμεν ταῦτα, πάλιν ^h στοχάσασθαι πῶς ἂν γνοίημεν τὰ δένδρα καθ' αὐτὰ καὶ τὰ γένη καθ' αὐτά. Καὶ περὶ τῶν βοτανῶν ὡσαύτως, πῶς ἂν κατανοήσωμεν ἃ εἶπον οἱ παλαιοί. Πῶς; Ἐὰν ἐπιμελῶς σκοπήσωμεν τὰς βίβλους αὐτῶν, αἷς ἔγραψαν, καὶ δυνηθείημεν διερευνῆσαι τούτων τὸν μυελὸν ἐρεῖνῃ συνοπτικῇ, καὶ γνωρίσαι βοτάνας τὰς ἐλαιώδεις καὶ βοτάνας τὰς σπέρμα μόνον ἐχούσας, καὶ τὰς βοήθειαν χορηγούσας, καὶ τὰς ἱατρικὰς καὶ τὰς φθοροποιούς. Ὡσαύτως καὶ τὰ δένδρα μετὰ τῶν βοτανῶν. Πρὸς δὲ τὸ ⁱ μαθεῖν καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν ὀφείλομεν ζητῆσαι τὴν γένεσιν τούτων, πῶς τινὰ μὲν γεννῶνται ἐν τισὶ τόποις, ἐν ἄλλοις ^δ οὐ· ὅτι καὶ τὰς φυτείας αὐτῶν καὶ τὰς ρίζας, καὶ τὰς διαφορὰς τῶν χυλῶν καὶ τῶν ⁱ ὀσμῶν καὶ τοῦ ^k γάλακτος καὶ τοῦ κόμεος, καὶ τὴν χρηστότητα καὶ τὴν κακίαν ἐκάστων, καὶ τὰς διαμονάς, πῶς τινῶν μὲν διαμένουσιν οἱ καρποὶ τινῶν ^δ οὐ, καὶ δι' ἣν αἰτίαν τινῶν μὲν σήκοντα συντόμως τινῶν δὲ

^d αἱ om. N^a.n.^e πολλοὺς δὲ κλ. N^a.^f πολυκλωνώτερον N^a.^g ταχύτερον n. ^h στοχάζεσθαι N^a.ⁱ ὀσμῶν, γρ. ὀσμῶν καὶ οἰσμῶν, P^a.^k γάλακτος, γρ. ὀπου, P^a.

βραδέως, ἐρευνῆσαί τε καὶ ¹ τὰς ιδιότητας τῶν φυτῶν, καὶ μᾶλλον τῶν ριζῶν· καὶ πῶς τινῶν μὲν καρποὶ μαλθάσσονται, τινῶν δ' οὐ καὶ πῶς τινὲς ἀφροδίτην προκαλοῦνται, τινὲς δὲ ὕπνον, τινὲς δὲ καὶ διαφθείρουσι, καὶ πολλὰς ἄλλας διαφοράς· καὶ πῶς τινῶν μὲν οἱ καρποὶ ποιοῦσι ^m γάλα, τινῶν δ' οὐ.

ⁿ B.

Τὸ δένδρον τρεῖς ἔχει δυνάμεις, πρώτην ἐκ τοῦ γένους τῆς γῆς, δευτέραν ἐκ τοῦ γένους τοῦ ὕδατος, τρίτην ἐκ τοῦ γένους τοῦ πυρός. Ἀπὸ τῆς γῆς γὰρ ἐστὶν ἡ ἐκφυσις τῆς βοτάνης, ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἡ σύμπηξις, ἀπὸ τοῦ πυρός ἡ ἔνωσις τῆς συμπήξεως τοῦ φυτοῦ. Βλέπομεν δὲ πολλὰ τούτων καὶ ² ἐν τοῖς ^o ὀστρακώδεσιν. Εἰσὶ γὰρ ἐν τούτοις τρία, πηλός, ἐξ οὗ γίνεται πλίνθος ὀστρακώδης, δεύτερον ὕδωρ, ὅπερ ἐστὶ τὸ στερεοῦν τὰ ὀστρακώδη, τρίτον τὸ πῦρ τὸ συνάγον τὰ μέρη αὐτοῦ, ἔστ' ἂν δι' αὐτοῦ πληρωθῇ ἡ τούτου γένεσις. Ἡ φανέρωσις γοῦν ὅλης τῆς ἐνώσεως τούτων ἀπὸ τοῦ πυρός ἐστὶν, ὅτι ἀραιότης ἔνεστι τοῖς ὀστρακώδεσι κατὰ τὰ ἴδια ³ μέρη. Καὶ ὁπόταν μίξῃ ταῦτα τὸ πῦρ, τελειοῦται ἡ ὕλη τοῦ ὑγροῦ, καὶ συγκολλῶνται τὰ μέρη τοῦ πηλοῦ, προσέρχεται τε ξηρότης ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ὑγροῦ. Καὶ διὰ τὴν ἐπικράτειαν ἔπεται πέψις ἐν παντὶ ζῳῇ καὶ φυτῷ καὶ μετάλλοις. Πέψις γὰρ ἐστὶν, ὅπου ὑγρότης καὶ θερμότης ἰδίῳ ⁴ πέρατι ἀκολουθεῖ. Ἔστι δὲ τοῦτο ἐν τῇ πέψει τοῦ λίθου καὶ τῶν μετάλλων ἐκφανές· ἐν τῇ ζῳῇ δὲ καὶ τῷ φυτῷ οὐχ οὕτως, ὅτι τούτων τὰ μέρη οὐκ εἰσὶν συμπεπηγότα εἰς ἓν ὡς τοῖς λίθοις, καὶ ὅτι ἐκ τούτων καταρροή τις προβαίνει, ἐκ δὲ τῶν λίθων καὶ τῶν μετάλλων οὐκ ἔξεῖσι καταρροή ἢ τις ⁵ ἰδρώς. Τὰ γὰρ μέρη αὐτῶν οὐκ εἰσὶν ἀραιά, κἀντεῦθεν οὐδέ τινα ἀπ' αὐτῶν ἐξέρχονται, ὡς ἀπὸ τοῦ ζῳοῦ καὶ τοῦ φυτοῦ περιττώματα, οὐδὲ γίνεται ἑξοδός τις ἄλλη ἀπὸ τῆς ἀραιό-

¹ τὰς om. n. ^m φύλλα n.

Codices N^a. Q^a. ⁿ Tit. περὶ τῶν ἐν ταῖς βοτάναις τριῶν δυνάμεων βιλίων β. N^a. ^o ὀστρεώδεσιν N^a.

τητος. Ἐν ᾧ γὰρ ἀραιότης οὐκ ἔστιν, ἀπ' αὐτοῦ παντελῶς οὐδέν τι ἐξέρχεται. Διὰ τοῦτο στερεόν ἐστιν, εἰς ὃ αὐξάνεσθαι ῥτι οὐ πέφυκε. Καὶ γὰρ τὸ αὐξάνεσθαι πεφυκὸς 6 δεῖται τόπου, ἐν ᾧ ἂν πλατυθῇ καὶ περατωθῇ. Λίθοι δὲ καὶ ὄστρακα καὶ τὰ τοιαῦτα αἰεὶ εἰσιν ἐν ταύτῳ, οὔτε αὐξάνουσιν οὔτε ἐκτείνονται. Πάλιν τοῖς φυτοῖς δευτέρῳ τρόπῳ ἔνεστι κίνησις, ἔστι καὶ ἐφέλκυσις, ἥτις ἐστὶ δύναμις ἐκ τῆς γῆς ἐφελκομένη τὸ ὑγρόν. Ἔστι 9 δὲ τῇ ἐφέλκυσει κίνησις 7 ἥτις ἔρχεται εἰς τόπον, καὶ τελειοῦται πῶς ἡ πέψις· καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον αἱ μικραὶ βοτάναι μίᾳ ὥρᾳ μιᾶς ἡμέρας γεννῶνται. Οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ζώοις· ἡ γὰρ ὕλη ἐν τοῖς ζώοις ἐστὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ διηρημένη. Οὐκ ἔστι δὲ οὐδὲ ἡ πέψις εἰ μὴ ἐν χρήσει μάλιστα καὶ αὐτῇ. Ἡ ὕλη 8 δὲ τοῦ φυτοῦ τούτῳ ἐστὶ πλησίον, καὶ διὰ τοῦτο ὀξυτέρα ἐστὶν ἡ τούτου γένεσις. Γεννᾶται δὲ καὶ αὐξάνει καὶ ὅπερ μᾶλλον ἐστὶ λεπτὸν ἐν αὐτῷ, 1 παρὰ τὸ πυκνόν. Τὸ γὰρ πυκνὸν πολυτρόπων δεῖται δυνάμεων διὰ τε τὴν 2 διαφορὰν τοῦ οἰκείου σχήματος καὶ διὰ τὸ μῆκος τῶν μερῶν αὐτοῦ πρὸς ἄλληλα. Καντεῦθεν ὀξυτέρα καὶ φυτοῦ γένεσις, διὰ 9 τὴν λεπτότητα ἐτέρου πρὸς ἕτερον, καὶ ταχύτερα ἢ τελείωσις. Τὰ μέρη τῶν φυτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἰσιν ἀραιά, ὅτι ἡ θερμότης 4 αὐτῶν τὴν ὑγρότητα πρὸς τὰ ἄκρα τῶν φυτῶν ἐφέλκεται. Διασπείρεται τε ἡ ὕλη ἡ θρεπτικὴ εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτῶν· ὃ δὲ περιττείνει, ἐκχεῖται. Ὡς περ 5 δὲ ἐν 10 τοῖς βαλανείοις ἡ θερμότης τὴν ὑγρότητα ἐφέλκεται καὶ ταύτην εἰς ἀτμίδα μεταστρέφει, αὕτη δὲ κουφίζομένη, ὅποτεν περιττεύσῃ, μεταβάλλεται εἰς σταγόνas, οὕτως καὶ ἐν τοῖς ζώοις καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς 6 τὰ περιττώματα ἀναβαίνουνσιν ἀπὸ τῶν κατωτέρων εἰς τὰ ἀνώτερα, 7 καὶ καταβαίνουνσιν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων εἰς τὰ κατώτερα. Τοιοτοτρόπως δὲ καὶ οἱ 11 ποταμοὶ οἱ ὑπὸ τὴν γῆν γεννῶνται ἀπὸ τῶν ὀρέων. Ὑλὴ γὰρ αὐτῶν εἰσιν οἱ ὑετοί· καὶ ὅταν πληθυνθῶσι τὰ ὕδατα

Ρ τί] τε N^a. 9 τε N^a. 1 παρὰ N^a. 2 φορὰν N^a. 4 αὐτοῦ N^a. Q^a.
 5 δὲ ἐν] καὶ ἐν Ρ. 6 τὰ om. N^a. 7 καὶ κ.—κατώτερα om. N^a.

καὶ στενοχωρῶνται ἐντός, γίνεται ἐκ τούτων ἀτμὶς περιττή, ἥτις διὰ τὸν ἐντὸς συμπίεσμον σχίζει τὴν γῆν· καὶ οὕτω φαίνονται πηγαὶ καὶ ποταμοὶ οἱ πρότερον μὴ φαινόμενοι ἀλλ' ἐγκεκρυμμένοι τυγχάνοντες.

- 2 Ἐκτεθείκαμεν δὲ αἰτίας περὶ τῆς γενέσεως τῶν πηγῶν καὶ τῶν ποταμῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ βιβλίῳ Ἰ τῷ περὶ μετεώρων, ἐν ᾧ εἵπομεν καὶ περὶ σεισμῶν ὅτι πολλάκις δεικνύουσιν οὗτοι πηγὰς καὶ ποταμούς, οἱ πρότερον οὐκ ἐφαίνοντο, οἷον ² ὅτε σχίζεται ἡ γῆ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως. Πολλάκις δὲ εὐρίσκομεν ὅτι καὶ πηγαὶ καὶ ποταμοὶ συζεύγνυνται, ὅτε ² γίνεται σεισμός. Τοῦτο δὲ τῷ φυτῷ οὐ συμβαίνει, ὅτι ἄρ ἐν τῇ ἀραιότητι τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐστί, καὶ τοῦδε πάλιν σημεῖον, ὅτι ³ σεισμός οὐδὲ ἐν τοῖς τόποις τοῖς ψαμμώδεσι πέφυκε γίνεσθαι, ἀλλ' ἐν τόποις πυκνοῖς καὶ σκληροῖς, ὁποῖοι ³ εἰσιν οἱ τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ὀρέων. Καὶ γὰρ συμβαίνει σεισμός ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ὅτι τὸ ὕδωρ ἐστὶ στερρόν καὶ οἱ λίθοι στερροί· τῇ φύσει δὲ τοῦ ἀέρος τοῦ θερμοῦ καὶ ξηροῦ ἔνεστι τὸ ἀναβαίνειν ἐκ τῆς κουφότητος. Ὅτε γοῦν συνέλθωσι τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ κατακυριεύσωσι, συνωθοῦσι τὸν τόπον, ⁴ καὶ ἐντεῦθεν ἐξέρχεται ἀπ' αὐτοῦ βιαία ἀναθυμίασις. Ἐὰν δὲ ὁ τόπος ᾗν ἀραιός, οὐκ ἂν ἐξήρχετο οὕτως, ἀλλ' ὥς ἐπὶ τῆς ψάμμου συμβαίνει. Ἐξέρχεται γὰρ καὶ ἐντεῦθεν ἀναθυμίασις, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ καὶ διὰ τοῦτο οὐ γίνεται σεισμός. Ἀπλῶς οὖν ἐν τοῖς στερεοῖς πᾶσι τοῦτο οὐ συμβαίνει, ⁵ λέγω τὸ κατὰ βραχὺ τὸν ἀέρα ἐξέρχεσθαι. Συναγόμενα γὰρ τὰ μέρη τούτου δύνανται τὴν γῆν σχίζειν, καὶ τοῦτο ἐστὶν αἰτία τοῦ σεισμοῦ ἐν σώμασι στερεοῖς. Ἐν τοῖς μέρεσι δὲ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων σεισμός οὐ γίνεται, ἀλλ' ἐν ἄλλοις πᾶσι, καὶ πλειστάκις ἔν τε τοῖς ὀστρακώδεσι καὶ ⁶ ἐν τυέλφ καὶ λοιποῖς μετάλλοις. Ἐν ᾧ γὰρ σώματι ἐστὶ πολλὴ ἀραιότης, ἔθος καὶ τὴν ἀναθυμίασιν ἀναβαίνειν· ὑποκουφίζει γὰρ αὐτὴν ὁ ἀήρ. Καὶ συχνάκις τοῦτο βλέπομεν,

Ἰ τῷ ante περὶ om. N^a. ² ὅτι Q^a. ³ οὐδὲ σεισμός N^a. ⁴ ἐν om. N^a.

ὅταν βάλλωμεν χρυσὸν εἰς ^c τὸ ὕδωρ ἢ ἄλλο τι βαρὺ, καὶ παραντῖκα βυθίζεται· καὶ πάλιν ὅταν βάλλωμεν ξύλον ἀραιὸν ἢ βραχὺ, καὶ ἐπιπλέει καὶ οὐ βυθίζεται. Ὅθεν οὐ διὰ τὰ φύλλα οὐ καταδύεται τὸ καταδύμενον πολλάκις ξύλον, οὐδὲ διὰ τὸ ὑποκείμενον τὸ βαρὺ, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν ἐστὶ στερρόν καὶ πυκνόν, τὸ δὲ ^d ἀραιόν· τὸ δὲ ἀραιὸν παντάπαν οὐ βυθίζεται. Ἐβενος δὲ καὶ τὰ αὐτῷ παραπλήσια βυθίζονται, ⁸ ὅτι μικρά ἐστὶν ἐν τούτοις ἡ ἀραιότης· καὶ οὐδὲ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀήρ ὁ δυνάμενος ταῦτα κουφίσαι. Καταδύονται δέ, ὅτι τὰ μέρη αὐτῶν λίαν εἰσὶ πυκνὰ καὶ στερρά. Πάν δὲ ἔλαιον καὶ πάντα τὰ φύλλα τοῦ ὕδατος ὑπερνήχονται. Καὶ τοῦτο ⁹ ἤδη ἀποδεικνύομεν. Ἐγινωμεν γὰρ ὅτι ἐν τούτοις ἐστὶν ὑγρότης καὶ θερμότης, καὶ ἔθος τοῦ ὑγροῦ ἐστὶ τοῖς τοῦ ὕδατος μέρεσι συνάπτεσθαι· ἡ δὲ θερμότης ποιεῖ ἀνάγεσθαι τὸ ὑγρόν, καθὼς παρέπεται ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἔαρος. Ἐθος δὲ καὶ τοῦ ὕδατος τὸ κουφίζειν πάντα πρὸς τὴν ἰδίαν ἐπιφάνειαν ἕως τῆς τοῦ αἵρος ἐπιφανείας, ὥστε ποιεῖν αὐτὸν ἀνέρχεσθαι. Τὴν ¹⁰ δὲ ἐπιφάνειαν αὐτοῦ οὐχ ὑπερβαίνει τὸ ὕδωρ· ἡ γὰρ ὅλη ἐπιφάνεια αὐτοῦ μία ἐστὶ μετὰ τῆς τοῦ αἵρος. Καὶ διὰ τοῦτο ἄνεσι καὶ τὸ ἔλαιον ὑπεράνω τοῦ ὕδατος. Εἰσὶ δὲ καὶ τινες λίθοι οἱ τοῦ ὕδατος ὑπερνήχονται, διὰ τὸ κενὸν μόνον τὸ ἐν τούτοις μείζον ὢν τῶν ἐν αὐτοῖς μερῶν, καὶ διὰ τὸ τὸν τόπον τοῦ αἵρος μείζονα εἶναι τοῦ τόπου τοῦ σώματος τῆς γῆς. Φύσις γάρ ἐστὶ τοῦ ὕδατος ὑπεράνω βαίνειν τῆς γῆς, ¹¹ τοῦ δὲ αἵρος τὸ ὑπεράνω βαίνειν τοῦ ὕδατος. Ἡ τοῦ αἵρος τοίνυν φύσις τοῦ ἐγκλειομένου τῷ λίθῳ ἀναβαίνει ἐπάνω τοῦ ὕδατος, καὶ τῷ ὅλῳ αἱρί συνάπτεται· καὶ γὰρ ἕκαστον τὸ οἰκεῖον ὁμοιον ἐφέλκεται, καὶ συνακολουθεῖ ἡ φύσις τοῦ μέρους τῷ ὅλῳ ᾧ συζεύγνται. Εἰ τοίνυν ἔσται τις ῥαχία κοῦ- ¹² φη, τὸ μὲν ἡμισυ αὐτῆς καταδύσεται ἐν ὕδατι, τὸ δὲ λοιπὸν ὑπερνήξεται, ὅτι μείζων ἐν αὐτῷ ὁ ἀήρ τοῦ λοιποῦ σώματος τοῦ λίθου. Διὰ τοῦτο πάντα τὰ δένδρα βαρύτερά εἰσι τῶν

^c τὸ om. N^a. ^d ἀραιόν ubique Q^a.

τοιούτων λίθων. Οἱ ἐν τοῖς ὕδασι δὲ λίθοι γίνονται ἐκ τῆς
 13 συγκρούσεως τῶν ὑδάτων τῆς ἰσχυρᾶς. Γίνεται γὰρ πρῶτον
 ἀφρός, εἴτα συμπήγνυται οὕτως οἷόν τι γάλα λιπαρόν· καὶ
 ὅτε τὸ ὕδωρ τῇ ψάμμῳ προστρίβεται, συναθροίζει ἡ ψάμ-
 μος τὴν λιπότητά πως τοῦ ἀφροῦ, ξηραίνει τε αὐτὴν ἢ ξηρό-
 της τῆς θαλάσσης μετὰ περιττῆς τῆς ἀλυκότητος· καὶ οὕτω
 συνάγονται τὰ μέρη τῆς ψάμμου, καὶ τῷ ἐπιμήκει τοῦ χρό-
 14 νου γίνονται λίθοι. Ἡ δὴλωσις δὲ ὅτι ἡ θάλασσα ποιεῖ
 καθ' ἑαυτὴν ψάμμον, οὕτως ἐστίν, ὅτι πᾶσα γῆ οὐκ ἔστι
 γλυκεία· ὅτε^ε οὖν στῇ ἐν αὐτῇ τι ὕδωρ, κωλύεται ὁ ἀήρ ἀλ-
 15 λοιῶσαι αὐτό. Ἔτι δὲ χρονίζοντος τῷ τόπῳ τοῦ ἐμπεριει-
 λημένου ὕδατος, ἐπεὶ οὐ δύναται τοῦτο παρομοιωῆσαι ἑαυτῷ
 ὁ ἀήρ (κυριεύουσι γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι^ι τὰ μέρη τὰ γεώδη,
 ἃ εἰσιν ἀλυκά), ἀνάγκη ἐπὶ πλέον θερμανθέντα κατὰ βραχὺ
 16 καὶ ἄμφω ποιῆσαι πηλὸν ἔμφυτον. Τοῦτο δὲ οὐ δύναται
 γενέσθαι ἐν ὕδασι γλυκεροῖς διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν
 λεπτότητα αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀλμυροῖς, ὅτι κυριεῖ ἐν τού-
 τοις ἡ ξηρότης τῆς γῆς, καὶ ἡ μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς τὸ εἶ-
 δος αὐτῆς, ἢ πλησίον αὐτῆς τοῦτο ποιεῖ, καὶ ἐκάτερον ἄλλοι-
 17 οὔται. Σκληρύνουσα δὲ ἡ σκληρότης τῆς γῆς κατὰ τὴν δύ-
 ναμιν τῆς συμπήξεως αὐτῆς τὴν ὑπόστασιν τοῦ ὕδατος, διαιρεῖ
 τὸν πηλὸν εἰς ἴδια μέρη σμικρά· καὶ διὰ τοῦτο γίνεται ἡ γῆ
 ἢ τῇ^ε θαλάσῃ πλησιάζουσα ψαμμώδης. Οὕτως καὶ αἱ πε-
 διαδες, αἵτινες οὐκ ἔχουσιν ὅπερ ἂν περικαλύψῃ αὐτὰς ἀπὸ τοῦ
 ἡλίου, εἰσὶ τε καὶ μεμακρυσμέναι ἀπὸ ὕδατος γλυκεροῦ.
 18 Ξηραίνει γὰρ ὁ ἥλιος τὰ μέρη τῆς ὑγρότητος τῆς γλυκείας,
 ἀπομένει δὲ ὃ ἐστίν ἐκ τοῦ γένους τῆς γῆς. Καὶ διότι ἐνδια-
 τρίβει ὁ ἥλιος ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τῷ ἀπερικαλύπτῳ, διαχω-
 ρίζονται τὰ μέρη τοῦ πηλοῦ, καὶ γίνεται ἐντεῦθεν ψάμμος.
 Τούτου δὲ σημείον ἐστίν, ὅτι ἐν τοιούτῳ τόπῳ^h βαθὺ κοιλαί-
 νομεν καὶ εὐρίσκομεν πηλὸν ἔμφυτον, καὶ ἔστιν οὗτος ρίζα
 19 ψάμμου. Οὐ γίνεται δὲ ψάμμος εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός.
 Συμβαίνει δὲ τοῦτο, ὅτι ἔστι διατριβὴ τῆς κινήσεως τοῦ ἡλίου,

^ε γοῦν N^a. ^ι τὰ μέρη om. N^a. ^ε θαλάττῃ Q^a. ^h βαθεὶ N^a. Q^a.

ὡς ἔφημεν, καὶ μακρυσμὸς ἀπὸ ὕδατος γλυκεροῦ. Τοιοῦτο-
 τρόπως νοητέον καὶ περὶ τῆς ἀλμυρότητος τῶν ὑδάτων τῆς
 θαλάσσης. Ἡ ρίζα μὲν γὰρ πάντων τῶν ὑδάτων ἐστὶ
 γλυκερά, καὶ οὐκ ἄλλως συμβαίνει αὐτῇ ἀλμυρότης εἰ μὴ
 κατὰ τὸν τρόπον τὸν λεχθέντα. Καὶ τοῦτο σημείον ἐστὶν ²⁰
 αἰσθητὸν ὅτι ἡ γῆ μὲν ἐστὶν ὑποκάτω τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ
 ὕδωρ ὑπεράνω ἐξ ἀνάγκης καὶ φυσικῶς. Κἀντεῦθεν καὶ κυ-
 ριώτερον συμβέβηκε τῷ ὕδατι τὸ εἶναι στοιχείῳ παρὸ τῇ γῇ.
 Ἐφρόνησαν δὲ τινες στοιχείον εἶναι τὸ πάντων τῶν ὑδάτων
 πλείστον· πλείστον δὲ ἐστὶ τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ διὰ
 τοῦτο καὶ στοιχείον ¹ πάντων ἐκρίθη τῶν ὑδάτων. Ἔστι δὲ ²¹
 τὸ ὕδωρ φυσικῶς ὑπερέχον τῆς γῆς καὶ λεπτότερον αὐτῆς.
 Καὶ διὰ τοῦτο ἀπεδείξαμεν ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ πάντως κουφό-
 τερόν ἐστι τὸ γλυκὺ τοῦ ἀλμυροῦ. Πλὴν λάβωμεν καὶ ὡς
 ἐν παραδείγματι δύο σκεύη ἴσα, καὶ θῶμεν ἐν αὐτοῖς ὕδωρ
 γλυκὺ καὶ ὕδωρ ἀλμυρόν. Μετὰ ταῦτα προσλάβωμεν φόν,
 θῶμεν δὲ τοῦτο ἐν τῷ ὕδατι τῷ γλυκεῖ, καὶ ἀντίκα καταδύ-
 σεται. Μετὰ ταῦτα θῶμεν αὐτὸ καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ἀλ- ²²
 μυρῷ, καὶ ^κ ὑπερνήξεται, καὶ ἀναβήσεται ἐπάνω τῶν μερῶν
 τοῦ τοιοῦτου ὕδατος, διότι τὰ μέρη τούτου οὐ διαζεύγνυνται
 ὡς τὰ μέρη τοῦ ὕδατος τοῦ γλυκεροῦ. Ἐκείνου μὲν γὰρ τὰ
 μέρη οὐ δύνανται ὑπομένειν διὰ τὴν λεπτότητα βάρους, τούτου
 δὲ διὰ τὴν παχύτητα δύνανται· καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταδύεται
 τὸ ἐπιτεθὲν αὐτῷ. Οὕτω φυσικῶς ἐν τῇ νεκρᾷ θαλάσσει οὔτε ²³
 καταδύεται ζῶον οὔτε γεννᾶται· κυριεύει γὰρ ἡ ξηρότης ἐν
 αὐτῷ, καὶ ἐν παντὶ ὅπερ ἐστὶ πλησίον τοῦ σχήματος τῆς
 γῆς. Φαίνεται τοίνυν ἐντεῦθεν ὅτι τὸ ὕδωρ τὸ παχὺ ἐστὶν
 ὑποκάτω τοῦ μὴ παχέος. Τὸ γὰρ παχὺ ἐστὶν ἐκ τοῦ γένους
 τῆς γῆς, τὸ δὲ λεπτὸν καὶ ἀραιὸν ἐκ τοῦ γένους τοῦ αἰέρος.
 Καὶ διὰ τοῦτο ὑπερέχει τὸ ὕδωρ τὸ γλυκὺ πάντων τῶν ὑδά- ²⁴
 των· ἐκεῖνο γὰρ ἐστὶν ὑπάρχον τῆς γῆς πορρωτέρω. Ἦδη
 τοιγαροῦν ἔγνωμεν ὅτι τὸ ὕδωρ τὸ πορρωτάτω τῆς γῆς φυ-

¹ ἐκρίθη πάντων Na.

^κ περινήξεται Qa.

σικόν ἐστι. Καὶ τὸ γλυκὺ τοῦ θαλαττίου ὑπερκείσθαι ἀπεδείξαμεν. Καὶ φυσικὸν τοῦτο εἶναι τῷ ῥηθέντι σημείῳ φα-
 25 νερόν καὶ ἀναγκαῖον ἐγένετο. Γενᾶται δὲ τὸ ἅλας ἐν ἰστα-
 μένοις ὕδασιν, οἷς τὸ γλυκὺ γίνεται ἄλμυρόν. Ὑπερβαίνει
 δὲ ἡ ἄλμυρότης τῆς γῆς ἐκείνην τὴν ἄλμυρότητα. Ἀπομένει
 γὰρ ἐκείνη μὲν ἀὴρ ἐγκεκλεισμένος, ταύτη δ' οὐ. Καὶ ¹διὰ
 τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο τῆς γῆς τὸ σῶμα, γλυκύτητός τινος
 μετέχον κατὰ πάντα τρόπον, εἰ καὶ τὸ γένος τοῦτο ἐξ ὕδα-
 τός ἐστιν, ὃ ἐξέρχεται ἐξ αὐτῆς τῆς γῆς ὡς ἰδρῶς.

- 3 Πρὸς τούτοις ὀφείλομεν εἰδέναι ὅτι καὶ αἱ βοτάναι καὶ
 τὰ εἶδη οὐκ εἰσὶν εἰ μὴ ἐκ συνθέσεως, καὶ οὐκ ἐξ ὕλης ἀπλῆς,
 ἀλλ' ὥσπερ ἐστὶν ἡ ἀλυκότης ἀπὸ τοῦ ὕδατος τῆς θαλάσσης
 1^m καὶ τῆς οὐσίας τῶν ψάμμων. Αἱ ἀναθυμιάσεις γὰρ αἱ
 ἀναβαίνουσαι, ὅταν συμπαγῶσι, δύνανται συμπεριλαβεῖν τὴν
 αἰτίαν τῆς τῶν βοτανῶν ὑπάρξεως· καταπίπτει γὰρ ἀὴρ ἐν-
 τεῦθεν, καὶ δροσίζει τὸν τόπον, καὶ ⁿπροέρχονται ἐξ αὐτοῦ
 διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ἀστέρων τὰ εἶδη τῶν σπερμάτων.
 3^u Ὑλὴ δὲ ἀναγκαία ἐστὶ τὸ ὕδωρ, εἰ καὶ διαφορά ἐστιν ἐν τῷ
 γένει τοῦ ὕδατος. Τὸ γὰρ ἀνερχόμενον οὐκ ἔστιν εἰ μὴ
 ὕδωρ γλυκὺ· τὸ δὲ ἄλμυρόν βαρὺ ἐστὶ, καὶ οὐ συναναβαίνει
 τῷ γλυκεῖ. Τὸ δὲ ὑπερβαῖνον τοῦτο τὸ λεπτότερόν ἐστι
 4 τοῦ ὕδατος. Ὁ δὲ ἐὰν ἐφελκυσθῇ ὑπὸ τοῦ ἀέρος, λεπτύνε-
 ται καὶ ἐπὶ πλέον ἀναβαίνει, κἀντεῦθεν γίνονται πηγαὶ καὶ
 ποταμοὶ ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ εἰς πολὺ διατρέχουσι. Καὶ ση-
 μείον τούτου ἐστὶ τὸ αἷμα τὸ ἀνερχόμενον εἰς τὸν ἐγκέφα-
 λον. Ὡσπερ γὰρ τι ἐκ τῶν τροφῶν μετὰ τῆς ἀναθυμιά-
 5 σεως ἀνέρχεται, οὕτω καὶ εἰς πάντα τὰ ὕδατα. Καὶ γὰρ
 καὶ τι τοῦ ὕδατος τοῦ ἀλυκοῦ ἀνεισι μετ' ἐκείνου ^oδὲ ἐξή-
 ρανεν ἡ θερμότης, ^pεἰς τὸ εἶδος τοῦ ἀέρος, ὅς ἐστιν ἀκριβῶς
 ὑπεράνω παντὸς γλυκέος ὕδατος καὶ ἄλμου. Παράδειγμα
 δὲ τοῦ λόγου τούτου εὐρήκαμεν ἐν τοῖς βαλανείοις πολλάκις.
 6^v Ὅταν γὰρ τὸ ὕδωρ τὸ ἄλμυρόν καταλάβῃ θερμότης, λε-

¹ διὰ τοῦτο om. N^a. ^m καὶ τῆς οὐσίας om. N^a. ⁿ προέρχεται Q^a.
^o οὐ N^a. Q^a. ^p εἰς om. N^a.

πτύνει τὰ μέρη αὐτοῦ, ἀναβαίνει τε ἀναθυμιάσις, ἥτις ἦν ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ βαλανείου, καὶ ἀναχωροῦσι τὰ πυκνὰ μέρη τῆς ἀλυκότητος μετὰ τοῦ ὑγροῦ τοῦ φυσικοῦ (οὐδὲ γάρ εἰσιν ἐκ τοῦ γένους τοῦ ἀέρος), ἵνα ἀκολουθήσωσι τῇ ἀναθυμιάσει, ἥτις μία μετὰ τὴν ἄλλην ¹προχωρεῖ ἄνω. Ὅταν γοῦν ⁷¹προχωρήσωσι πολλαί, καταπιέζεται ὁ ὄροφος, κἀντεῦθεν συνάγεται καὶ συμπήγνυται καὶ ἐπιστρέφει καὶ κάτω στάζει τὸ ὕδωρ τὸ γλυκύ. Καὶ οὕτως ἐν πᾶσι τοῖς βαλανείοις τοῖς ἀλμυροῖς ἐστὶν ὕδωρ γλυκύ. Αἱ τοίνυν βοτάναι αἱ φνόμεναι ἐν τοῖς ὕδασι τοῖς ἀλυκοῖς οὐκ ὀφείλουσιν ἔχειν πληθυσμὸν διὰ τὴν ξηρότητα. Καὶ γὰρ τὸ φυτὸν δύο ⁸δεῖται, ὕλης λέγω καὶ τόπου, τῇ ἰδίᾳ φύσει ἀρμοζόντων. Ὅταν γοῦν τὰ τοιαῦτα δύο παρῶσιν ὁμοῦ, προκόπτει τὸ φυτόν. Ὅταν δὲ εὗρωμεν ὕλην πορρωτάτῳ τῆς εὐκρασίας, ἐπικενῆς ἐστὶν ἐμποδὼν γὰρ ἐστὶ τῷ εἶναι τὸ ἐν τόπῳ εἶναι μὴ εὐκραεῖ. Ἔτι κοινῶς οὐχ εὐρίσκομεν φυτὸν ἐν ⁹χιόνι, πλὴν βλέπομέν ποτε φυτὸν φαινόμενον ἐν αὐτῇ, καὶ τινα ζῶα, καὶ ἐξαιρέτως ἔλμινθας. Οὗτοι γὰρ γεννῶνται ἐν τῇ χιόνι, καὶ φλόμος, καὶ πᾶσαι βοτάναι πικραί. Ἄλλ' ἢ χιὼν οὐ ζητεῖ προχωρεῖν ἐπὶ τούτῳ, ἀν μὴ καὶ συζευχθεῖη τις αἰτία ἐν αὐτῇ. Καὶ αὕτη ἐστὶν ὅτι ἡ χιὼν κατέρχεται ¹⁰ποτε ὁμοία καπνῷ, συμπήγνυσί τε ταύτην ἄνεμος καὶ συσφίγγει ἀήρ. Πλὴν γίνεται καὶ ἀραιότης τις ἐν τοῖς μέρεσιν αὐτῆς· κατέρχεται γὰρ ἐν τούτοις θερμόν τι μέρος ἀέρος, μένει τε ἐξ αὐτοῦ καὶ ὕδωρ σεσημμένον. Ὅταν γοῦν ¹¹ὁ ἀήρ ὁ ἐγκεκλεισμένος πλείονος γένηται πλατύνσεως καὶ ὁ ἥλιος παρουσιάσῃται, ἀπορρήγνυται ὁ ἀήρ ὁ συμπιληθεὶς ἐν τῇ χιόνι, καὶ φαίνεται ἡ ὑγρότης ἡ σεσημμένη, ἥτις καὶ συμπήγνυται μετὰ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου· καὶ οὕτω φύονται τινες βοτάναι. Ἐὰν ¹²δὲ ἢ ὁ τόπος περικεκαλυμμένος, οὐ γίνονται ἐν αὐτῷ βοτάναι ¹ἄλλ' ἢ ἄνευ φύλλων· ἀπεχώρησε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ ἡ εὐκρασία τῆς γῆς, ἡ ὁμογενής

¹προχωρεῖ et mox προχωρήσωσι N^a.   ⁷ δὲ] μὲν Q^a.   ⁸ ἢ ἄλλ' N^a. Q^a.

- αὐτῇ. Ὅθεν ἄνθη καὶ φύλλα ἐν βοτάναις μικραῖς μεμιγμένα εὐρίσκονται ἐν τόποις κεκραμένοις καθαρῶς δι' αἶρος καὶ ὕδατος· [†] ἐν ἐτέροις δὲ μὴ τοιούτοις σπάνιά εἰσι τὰ ἄνθη καὶ τὰ φύλλα τῶν φυτῶν τῶν συμβαινόντων ἐν τῇ χιόνι.
- 13 Ὅμοίως καὶ ἐν τόποις πολλοῖς ἁλμυροῖς καὶ ξηροῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον οὐ φαίνεται φυτόν. Οὗτοι γὰρ οἱ τόποι πόρρω εἰσὶν εὐκραςίας· ἐλαττονεῖται γὰρ ἡ γῆ, ἐξ ἧς μακράν εἰσιν ὕγρότης καὶ θερμότης, ἅπερ εἰσὶ διὰ γλυκέος ^ω ὕδατος. Γίνεται δὲ ποτε ἡ γλυκερὰ γῆ νεκρά, καὶ τότε οὐ γεννῶνται
- 14 ὁξέως ἐν αὐτῇ βοτάναι. Ἐν τόποις δὲ θερμοῖς, ὅπου ἔστιν ὕδωρ γλυκὺ καὶ θερμότης πολλή, προφθάνει πέψις ἐκ τῶν δύο μερῶν, ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ τόπου μετὰ ^κ καὶ τοῦ αἶρος τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος. Ἡ δὲ πέψις τοῦ αἶρος ἐκ τῆς θερμότητός ἐστι τοῦ ἡλίου τῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ τόφῃ. Ἐντεῦθεν καὶ τὰ ὄρη ἐφέλκονται ὑγρότητα, βοηθεῖ τε αὐτοῖς καὶ ἡ
- 15 θερμότης τοῦ αἶρος. Ἐπισπεύδει δὲ καὶ ἡ πέψις· καὶ διὰ τοῦτο τὰ φυτὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τοῖς ὄρεσι φύονται. Ἐν δὲ τοῖς ψάμμοις νικᾷ, ὡς προέφημεν, ἡ ἁλμυρότης, καὶ ἀπομένουσιν ἐν τοῖς μέρεσι τῆς ψάμμου ἀραιότητες ὅμοιαι πρὸς
- 16 ἀλλήλας. Ὁ τοίνυν ἥλιος οὐκ ἔχει δύναμιν ἵνα ἐν αὐταῖς ἀπαρτίσῃ καὶ βεβαιώσῃ συνέχειαν οὐσίας. Τῷ τοι καὶ φυτὰ ἐν αὐταῖς ὡς τὰ πολλὰ οὐ γίνονται· εἰ δὲ καὶ γίνονται, οὐ κατὰ εἶδη ἴδια καὶ διάφορα, ἀλλὰ κατὰ εἶδη ὅμοια πρὸς ἀλλήλα.
- 4 Τὰ δὲ φυτὰ ἃ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ὕδατος γεννῶνται, οὐκ ἄλλως γεννῶνται εἰ μὴ διὰ τὸ πάχος τοῦ ὕδατος. Ὅταν γὰρ θερμότης ἄψῃται τοῦ ὕδατος, ἥτις ἄνω που οὐκ ἔχει πῶς ἂν κινηθεῖ, τότε προέρχεται ἐπ' αὐτὴν παρόμοιον τι νεφέλῃ, ὀλίγον τε τοῦ αἶρος κατέχει, καὶ σήπεται τὸ τοιοῦτον ὑγρόν, ἐφέλκεται τε αὐτὸ ἡ θερμότης, ἥτις ἐκτείνεται εἰς τὴν ὄψιν
- 2 τοῦ ὕδατος, καὶ γίνεται ἐντεῦθεν φυτόν. Οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν, ὅτι ἡ ρίζα ἐν τοῖς μέρεσιν ἐδράζεται τῆς γῆς, ἔχουσα μέρη

[†] ἐν] καὶ ἐν Na. ^ν ὑγρότητος καὶ θερμότητος Qa. ^ω ὕδατες. οὐ γίνεται Na. ^κ καὶ om. Qa.

διηρημένα. Οὐκ ἔχει δὲ πάλιν οὐδὲ φύλλα, ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ τῆς εὐκρασίας, καὶ οὐδὲ τὰ μέρη αὐτοῦ εἰσὶ συμπεπηγότα. Τοῦτο δὲ τὸ φυτὸν οἶον εἰς ὁμοιότητα φύλλων γεννᾶται, καὶ καλεῖται ἐπίπτερον. Τῶν δὲ λοιπῶν φυτῶν τῶν 3 ἐν τῇ γῇ, ἐπεὶ τὰ τῆς γῆς μέρη εἰσὶ συμπεπηγότα, καὶ τὰ μέρη ἐξ ἀνάγκης τούτων εἰσὶ τοιαῦτα. Τὰ γοῦν φυτὰ τὰ ἐκ τῆς γῆς συμπεπηγότα γίνονται ἐκ σήψεων ἐν τόπῳ ὑγρῷ καὶ καπνιώδει. Αἱ γὰρ σήψεις κατέχουσιν ἀέρα· καὶ ὅταν 4 πληθύνωνται οἱ ὑετοὶ καὶ οἱ ἄνεμοι, ὁ ἥλιος φαίνεσθαι ποιεῖ αὐτάς, κατεπείγει τε ξηραίνεσθαι καὶ συμπήγνυσθαι, καὶ ἡ ξηρότης τῆς γῆς τὰς ρίζας αὐτῶν ποιεῖ καὶ γίνονται ἐντεῦθεν φυτὰ καὶ μύκητες καὶ ὕδνα καὶ τὰ ὅμοια. Πάντα 5 δὲ ταῦτα γίνονται ἐν τόποις θερμοῖς κατὰ λόγον, διὸ ἡ θερμότης πέττει τὸ ὕδωρ ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς γῆς, κατέχει τε ταύτην ὁ ἥλιος, καὶ γίνεται ἀναθυμιάσις, καὶ ἐντεῦθεν συμβαίνει ἡ ἀλλοίωσις εἰς φυτόν. Ὅμοίως καὶ ἐν πᾶσι τόποις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θερμοῖς πληροῦται ἡ τοῦ φυτοῦ ἀπάρτισις. Οἱ δὲ τόποι οἱ ψυχροί, εἰ καὶ οὗτοι τὸ ὅμοιον ποιοῦσιν 6 ποτε, πλὴν ἐκ τοῦ ἐναντίου. Ὁ γὰρ ψυχρὸς ἀὴρ τὸν θερμὸν συμπιέζει κάτω, συμπήγνυσί τε τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ ὁ τόπος ἔψησιν πᾶσχει μετὰ τῆς προσούσης ὑγρότητος αὐτῷ τοῦ γοῦν περισσοῦ ὑγροῦ ξηρανθέντος σχίζεται ὁ τόπος, καὶ 7 ἐξέρχονται ἐξ αὐτοῦ φυτά. Ἐν τόποις δὲ γλυκεροῖς, ἐν οἷς τὸ ὕδωρ μὴ ἐπὶ πολὺ συμβαίνει χωρίζεσθαι, ὁπότεν ὁ ἀὴρ τῇ γῇ ἐγκλειόμενος ξηρανθῇ, ἡ ὑγρότης τε τοῦ ὕδατος συμπαγῇ, καὶ ὁ αὐτὸς ἀὴρ μείνῃ ἐν τοῖς ἐνδοτέρῳ τοῦ ὕδατος, ἐξέρχονται φυτά, ὡς τὸ νοῦφαρ τὸ ἱατρικόν, καὶ εἶδη βοτανῶν ἄλλα πολλῶν καὶ σμικρῶν, ἃ δὴ τοιουτοτρόπως γεννῶνται. Πλὴν οὐκ εἰσὶν ἐκτεταμένα, διότι αἱ ρίζαι αὐτῶν εἰσὶν 8 ἐπιπολαίως ἐν τῇ γῇ. Ἐν τόποις ὡσαύτως ἐν οἷς ὕδωρ θερμὸν τρέχει, πολλάκις φυτὰ γεννῶνται, διότι ἡ θερμότης τοῦ ὕδατος ἐφέλκεται ἀναθυμιάσεις προσφάτους ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ

γ οἶδνα N^a.Q^a.

z ἐξέρχεται Q^a.

a αὐτοῦ τὰ φ. N^a.

- δὲ ψυχρὰ φύσις τῆς ὑγρότητος τοῦ ὕδατος ὑποκάτω ^b ἀπο-
 9 μένει, καὶ συμπήγνυται ὁ ἀήρ ὁ ἐν τούτῳ τῷ ὑγρῷ. Καὶ
 ὅταν ^c πεφθῇ ἡ θερμότης τοῦ ἀέρος, πάλιν ἐν τούτῳ γεννᾶ-
 10 ται τὸ φυτόν, οὐκ ἄλλως εἰ μὴ ἐν καιρῷ πολλῷ. Αἱ βοτάναι
 δὲ αἱ μικραί, αἱ φαινόμεναι ἐν τόποις θεαφώδεσι, ^d γίνονται
 ὅταν ἄνεμοι ὀξέως πνέωσιν ἀντίπνοιάν τε ποιῶσι καὶ ἀντι-
 πλήττωσιν ἀλλήλους, καὶ ἐξεγερθῇ ἀήρ ὁ ἐν αὐτοῖς καὶ θερ-
 μανθῇ ὁ τόπος καὶ γένηται ἐντεῦθεν πῦρ, καὶ μετὰ ταῦτα
 γεννηθῇ ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ βάθει ἀρσενίκιον, ὃ καταβαίνει ἐκ
 τῆς ἰλῦος τοῦ ἀέρος, καὶ ἐφέλκεται πῦρ μετὰ σήψεως (τοῦτο
^e γὰρ τὸ ἀρσενίκιον)· τότε γὰρ γίνεται ἐκ τούτου φυτά.
 11 Οὐ πολλὰ δὲ ταῦτα προβάλλεται φύλλα, καθὼς προαπεδεί-
 ξαμεν, ὅτι ἡ εὐκρασία ἐκ τούτων πόρρω ἐστίν. Ὅπερ ^f δὲ
 φέρει τρόφιμόν τι φυτόν, ἐκεῖνο φύεται ἐν τόποις θερμοῖς
^g καὶ κούφοις καὶ ὑψηλοῖς, καὶ μᾶλλον ἐν τῷ κλίματι τῷ
 τρίτῳ καὶ τῷ τετάρτῳ· καὶ πάλιν ὃ δένδρον ποιεῖ τι ἐγγὺς
 τροφίμου, ἐκεῖνο γεννᾶται ἐν τόποις ὑψηλοῖς καὶ ψυχροῖς.
 12 Καὶ διὰ τοῦτο πληθύνονται τὰ εἶδη ἐν τόποις τοιούτοις, διὰ
 τὴν ἐφέλκυσιν τοῦ ὑγροῦ καὶ τὴν εὐκρασίαν τὴν ἐκ τῆς θερμό-
 τητος τοῦ ἡλίου ἐν ἡμέραις χειμεριναῖς. Ὅμοίως καὶ ὁ πηλὸς
 ὃ ἐμφυτος ὀξέως προάγει φυτὰ πίονα· ἡ συμπίλησις ^h γὰρ
 τῆς ὑγρότητος τούτου ἐν τόποις γλυκεροῖς γίνεται, ὥς προει-
 ρήκαμεν.
- 5 Πάλιν τὸ φυτόν τὸ ἐν τοῖς λίθοις τοῖς στερροῖς γεννώμε-
 νον μακρῷ χρόνῳ συμβαίνει. Ὁ γὰρ ἀήρ ὁ ἐμπεριειλημ-
 μένος τούτοις βιάζεται ἀναβῆναι, ἔξοδον δὲ μὴ εὐρίσκων διὰ
 τὴν ἰσχυρότητα τῶν λίθων ἐπαναστρέφει καὶ θερμαίνει ἐαν-
 τόν, ἐφέλκεται τε τὸ ὑγρὸν τὸ ἐναπολειφθὲν τοῖς λίθοις ἄνω,
 ἐξέρχεται τε ἀναθυμιάσις σὺν ὑγρότητι, μετὰ ἀναλύσεως
 2 σμικροτάτων μερῶν τῶν ἐν τοῖς λίθοις. Καὶ γὰρ πολλάκις
 ἔθος ἐστὶ τοῖς λίθοις ἵνα βοηθῇ αὐτοῖς ὁ ἥλιος διὰ τῆς ἰδίας
 πέψεως. Καὶ οὕτω γεννᾶται ἐξ αὐτῶν φυτόν. Ὁ δὲ οὐκ

^b μένει Na. ^c πεμφθῇ Q^a. ^d γεννῶνται Q^a. ^e γὰρ om. Na. Q^a.
^f δέ] οὐδὲ Q^a. ^g καὶ post θερμοῖς om. Na. ^h γὰρ] καὶ γὰρ Q^a.

ἀναβαίνει, ἐὰν μὴ πλησίον ¹ἢ γῆς ἢ ὑγροῦ. Ἡ γὰρ ὑπόστασις τοῦ φυτοῦ ^kδεῖται γῆς ὕδατος καὶ ἀέρος. Κατανοείσθω τοιγαροῦν τὸ φυτόν· καὶ εἰ ἔστι πλησίον τοῦ ἡλίου, ταχέως γεννᾶται, εἰ δέ ἐστιν ὁ ἡλιος εἰς δυσμάς, βραδύνει. Πάλιν τὸ φυτόν ἐν ^φκυριεύει τὸ ὕδωρ, οὐ παραχωρεῖ τῷ ³ἀέρι ἀναβαίνειν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ τρέφεται. Ὁμοίως καὶ ἡ ξηρότης ὅταν ¹κρατήσῃ, ἀναστρέφει ἡ φυσικὴ θερμότης εἰς τὰ ἄκρα, καὶ βύει τοῦ φυτοῦ τὰς ὁδοὺς δι' ὧν οἱ πόροι· καὶ διὰ τοῦτο οὐ τρέφεται τὸ φυτόν.

Καθολικῶ δὲ λόγῳ πᾶν φυτόν τεττάρων τινῶν δεῖται, 6 σπέρματος διωρισμένου, τόπου ἀρμοδίου ὕδατος συμμέτρου καὶ ἀέρος ὁμοίου. Ὅταν οὖν ταῦτα πάντα συντελεσθῶσι, γεννᾶται φυτόν καὶ αὐξάνει· ὅτε δὲ ταῦτα ἀποχωρήσουσιν, ἀσθενεῖ τῇ ἀποχωρήσει καὶ τὸ φυτόν. Πάλιν τὸ φυτόν ²τὸ προϊὸν ἐν ὄρεσιν ὑψηλοῖς, εἰ ἔσται εἶδος, ἔσται προχειρότερον καὶ προσφύεστερον εἰς ἰατρειάν· ὁ καρπὸς δὲ ὁ σκληρότερος εἰς πέψιν οὐχ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τρέφει. Τύποι δὲ ἀπομεμακρυσμένοι τοῦ ἡλίου οὐκ εἰσὶ πολλῶν βοτανῶν γεννητικοί. Ὁμοίως ἐὰν ὁ ἡλιος μακρότητα τῇ ἡμέρᾳ προσ- ³αγῇ ἐν τῇ κινήσει αὐτοῦ ^mκαὶ κατακυριεύῃ τῆς ὑγρότητος, οὐκ ἔχει τὸ φυτόν δυνάμεις φύλλα καὶ καρποὺς προάγειν. Τί δὲ καὶ περὶ τῶν φυτῶν χρὴ νοεῖν, ἃ γεννῶνται ἐν ⁿὕδαρῶ-δεσι τόποις; Ἐν τούτοις ὅτε τὸ ὕδωρ ἡρεμεῖ, γίνεταί τι καθάπερ ἰλὺς, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις ἐν τῷ ἀέρι ἵνα ^oὑποστήσῃ τὰ μέρη τοῦ ὕδατος. Κατέχεται γὰρ αὐτὸς ὁ ἀήρ ἐν τοῖς ⁴ἐνδοτέροις τῆς γῆς, καὶ κωλύει τὴν παχύτητα τοῦ ὕδατος ἀναβαίνειν. Εἰ γοῦν ^pπλημμυρήσῃ ἄνεμος ἐν ἐκείνῳ τῷ ⁵τόπῳ καὶ συσφιγχθῇ ἡ γῆ, ^pσυμπιέσῃ τε ἑαυτὸν ὁ ἐμπεριελημμένος ἀήρ, καὶ ^pσυμπήξῃ ὁ ἄνεμος τὴν ὑγρότητα, προελεύσεται ἐκ ταύτης τῆς ὑγρότητος φυτὰ οὐ πολὺ διαφέροντα ἀλλήλων ἐν εἶδει καὶ σχήματι, διὰ τὴν διαμονὴν καὶ

¹ ἢ τῆς γῆς N^a. ^k δεῖται τῆς γῆς N^a. ¹ κατακρατήσῃ Q^a. ^m καὶ κατακυριεύῃ] κατακυριεύει N^a. ⁿ ὕδαρῶδεσι N^a. ^o ὑποστήσῃται μέρη Q^a. ^p πλημμυρήσει et mox συμπιέσει et infra συμπήξει N^a. Q^a.

- τὴν παχύτητα τοῦ ὕδατος καὶ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου ἄνω-
 6 θεν. Πάλιν περὶ τῶν φυτῶν ἃ εἰσιν ἐν τόποις ὑγροῖς, καὶ ἡ
 ἐπιφάνεια αὐτῶν φαίνεται ἐν ¹ τῇ ὄψει τῆς γῆς χλοάζουσα,
 7 λέγω ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μικρά ἐστὶν ἀραιότης. Ὅταν
 οὖν ἐμπεσὼν ὁ ἥλιος κινήσῃ τὴν ἐν ἐκείνῳ ὑγρότητα, καὶ θερ-
 μάνῃ τὸν τόπον τῇ συμβαινούσῃ κινήσει καὶ τῇ θερμότητι
 τῇ ¹ ἐμπεριειλημμένη τοῖς ἐνδοτέροις τῆς γῆς, ὅπερ δὴ οὐ
 συμβαίνει ἐν οἷς οὐκ ἔχει τὸ φυτὸν ὅθεν ἂν αὐξηθῇ, καὶ ἡ
 ὑγρότης τῇ ἰδίᾳ ἐκτάσει διαχυθῇ, γίνεται καπνὸς ὑπεράνω
 τῆς γῆς ὡς ὕφασμα χλοάζον, κἀντεῦθεν γεννᾶται φυτὸν μὴ
 ἔχον φύλλα, ὑπάρχον ἐκ τοῦ γένους τοῦ φυτοῦ τοῦ φαινο-
 8 μένου εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Ἔστι δὲ μεῖζον ἐκεί-
 νου, διότι πλησίον ἐστὶ τῆς γῆς, εἰ καὶ οὐκ ἀναβαίνειν καὶ
 ἐπεκτείνεσθαι δύναται. Πολλάκις δὲ καὶ ἐν φυτοῖς ἄλλο
 φυτὸν γεννᾶται οὐ τοῦ αὐτοῦ εἶδους καὶ τῆς αὐτῆς ὁμοιώσεως,
 9 ἄνευ ρίζης. Κινεῖται δὲ τοῦτο οὕτως· ὁπότεν φυτὸν πολλῶν
 ἀκανθῶν ἐν πίνοντι ὕδατι κινήσῃ ἑαυτό, ἀνοίγονται τὰ μέρη
 αὐτοῦ, καὶ ἀνιμᾶται ὁ ἥλιος τὰς ἐν αὐτῷ σήψεις, πέψιν τε
 ποιεῖ τούτῳ, καὶ τῇ ἰδίᾳ φύσει εἰς τὸν τόπον τὸν σεσημμένον
 βοήθειαν χορηγεῖ μετὰ θερμότητος εὐκράτου, κἀντεῦθεν αὐ-
 ξάνει τὸ φυτόν, ὡς δοκεῖν νήματα ἐκτείνεσθαι εἰς ὄλον αὐτό.
 10 Καὶ τοῦτο ἰδιὸν ἐστὶ τοῖς φυτοῖς τοῖς ἔχουσι πολλὰς ἀκάν-
 θας. Τότε γοῦν γεννᾶται βοτάνη ἡ λεγομένη λινόζωστις
 καὶ τὰ ταύτη ὅμοια. Πᾶσαι δὲ αἱ βοτάναι, καὶ εἴ τι αὐ-
 ξάνει ἐπάνω τῆς γῆς καὶ ἐν τῇ γῇ, πρόεισιν ἐκ τίνος τούτων
 τῶν πέντε, ἃ εἰσι σπέρμα, ὑγρότης ἐξ ὕδατος, τόπος ἐπιτή-
 δειος, ἀήρ καὶ φυτεία. Καὶ ταῦτα τὰ πέντε εἰσὶν, ὡς ἂν
² εἴποι τις, ρίζαι φυτῶν.
 7 Τριπλῶς δὲ ἡ τῶν δένδρων εὐπορία ἀκολουθεῖ· ἡ γὰρ
 προάγουσι τοὺς καρποὺς πρὸ τῶν φύλλων, ἡ σῦναμα τοῖς
 φύλλοις, ἡ μετὰ τὰ φύλλα. Ἔστι τοίνυν φυτὸν ὅπερ οὐκ
 ἔχει ρίζαν ἢ φύλλα· ἐστὶ καὶ ὅπερ φέρει φιτρὸν ἄνευ καρ-

¹ τῇ ὄψει] τοῖς τόποις N^a.¹ περιειλημμένη N^a.² εἴπη N^a. Q^a.

ποῦ καὶ φύλλων, ὡς ἡ λεγομένη χρυσοκόμη ἢ ^τ χρυσίτις.
 Ἀλλὰ τὰ φυτὰ ἃ καρπὸν πρὸ τῶν φύλλων προάγουσι, ²
 πολλὴν ἔχουσι τὴν πιότητα. Ὅταν γοῦν ἐκταθείῃ ἡ θερ-
 μότης ἡ οὖσα φυσικῶς τῷ φυτῷ, ^ν ταχύνει καὶ ἡ τούτου πέ-
 ψις, ῥώννυται τε καὶ ζέει ἐν τοῖς κλάδοις τοῦ φυτοῦ, κωλύει
 τε τὸν χυμὸν ἵνα μὴ ἀναβαίνειν ἀπ' αὐτοῦ· κἀντεῦθεν προχω-
 ροῦσι καρποὶ καὶ φύλλα. Ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς ἃ ταχύτερον ³
 τὰ φύλλα προάγουσι, τί νοητέον; Αἱ διαθέσεις τῶν ὑγρῶν
 εἰσὶ πολλαί. Ὅποταν γοῦν ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἄρξῃται
 διασπείρειν τὰ μέρη τοῦ ὕδατος, ἄνω ἐφέλκεται ὁ ἥλιος τὰ
 μέρη τῆς ὑγρότητος, καὶ βραδύνει ἡ πεπειρότης, διότι ἡ πέ-
 ψις τοῦ καρποῦ οὐκ ἔστιν εἰ μὴ ἐν συμπήξει, καὶ προηγούν-
 ται τὰ φύλλα τῶν καρπῶν τῇ προσαγωγῇ τῆς πολλῆς ὑγρό-
 τητος. Πολλάκις δὲ συμβαίνει αὐτοῖς καὶ πιότης, ὅποταν ἡ ⁴
 ὑγρότης ^ω ἢ ἐν τῷ φυτῷ πέψιν λάβῃ καὶ ἀναβῇ ἐξ αὐτῆς ^ω ἀ-
 τμις πυκνή, καὶ ἐλκύσῃ αὐτὴν ὁ ἀήρ μετὰ τοῦ ἡλίου· τότε γὰρ
 ἐξέρχεται ἐκ τῆς ὑγρότητος ἐκείνης καὶ πιότης καὶ καρπὸς
 καὶ φύλλα μιᾷ ἐκθέσει. Οἱ παλαιοὶ δὲ σοφοὶ τὰ φύλλα
 πάντα καρποὺς εἶναι διεβεβαιοῦντο. Ἰστέον οὖν ὡς ὅποταν ⁵
 ἡ ὑγρότης ἐστὶ τόση ὥστε μὴ πεπαινεσθαι ² μηδὲ συμπήγνυ-
 σθαι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀέρος ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἄνωθεν σπουδὴν
 τῆς ἐφελκύσεως τοῦ ἡλίου, τότε ἡ ὑγρότης αὕτη, εἰς ἣν ^γ οὐκ
 ἐνηργήθη πέψις, ἀλλοιοῦται εἰς φύλλα· ἃ δὲ οὐκ ἔχουσιν
 ἄλλον σκοπὸν εἰ μὴ τὴν ἐφέλκυσιν τῆς ὑγρότητος, καὶ ἵνα
 ᾧσι καὶ περικαλύμματα τῶν καρπῶν ἀπὸ τῆς σφοδρότητος
 τοῦ ἡλίου. Οὐ τοίνυν ὁμοίως δεῖ ἵνα τὰ φύλλα ᾧσιν ὡς οἱ ⁶
 καρποί· ὁ γὰρ χυμὸς ὁ ἀναβαίνων ἀλλοιωθεὶς, οὗτός ἐστι τὰ
 φύλλα, ὡς εἵπομεν. Τοιουτοτρόπως ἐστὶν ἡ κρίσις ³ καὶ ἐν
 ταῖς ἐλαίαις, αἱ πολλάκις στερίσκονται τῶν ἰδίων καρπῶν.
 Ὅποταν γὰρ ἡ φύσις πέψιν ποιήσῃ, ἀναβαίνειν πρῶτως ἐκ ⁷
 τῆς λεπτότητος, ὅπερ οὐκ ἐπεπάνθη ἐκ τῆς θερμότητος.
 Ἔστιν οὖν αὕτη ἡ ὑγρότης φύλλα. Ἡ δὲ πέψις ἐστὶν

^τ χρυσίτις Q^a. ^ν παχύνει N^a. ^ω ἢ et ἀτμῖς om. N^a. ² πηγνυ-
 σθαι N^a. ^γ οὐκ post ἦν om. N^a. ³ καὶ om. N^a.

- ἄνθος. Ὅταν δὲ τελειωθῇ τῷ δευτέρῳ ἔτει ἡ πέψις, γεν-
νῶνται καρποί, καὶ ἐκβαίνει εἰς τέλος ἡ ὕλη κατὰ ^ατὸν τόπον
8 τὸν ἐν ^βαὐτοῖς. Αἱ ἄκανθαι ὡσαύτως εἰσὶν ἐκ τοῦ γένους τῶν
φυτῶν, οὐ μὴν τῆς αὐτῆς φύσεως. Λέγω γοῦν ὅτι ἐν τῷ
φυτῷ ἐστὶν ἀραιότης, καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς φύσεως αὐτοῦ ἐστὶ
πέψις, καὶ ἀναβαίνει ὑγρότης ψυχρὰ καὶ μετ' αὐτῆς βραχεῖα
διάκρισις, διερχομένη ἐν ἐκείνῃ τῇ ἀραιότητι. Ποιεῖ γοῦν
ταύτην συμπήγνυσθαι ὁ ἥλιος, κἀντεῦθεν εἰσιν αἱ ἄκανθαι.
9 Διὰ τοῦτο καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν ἐστὶ πυραμοειδές· ἔστι γὰρ
ἡ βάσις αὐτῶν ἀρχομένη ἀπὸ ^επαχέος καὶ προχωροῦσα εἰς
ισχρόν. Τοῦτο δὲ γίνεται, διότι κατὰ βραχὺ ὁ ἀὴρ ἐπεκτει-
νόμενος τῷ φυτῷ αὐξάνει τὰ μέρη αὐτοῦ μετ' ἐπιτάσεως τῆς
ὕλικῆς. Τοιοῦτοτρόπως καὶ πᾶν δένδρον ἢ φυτὸν γίνεται,
οὗ ἡ κεφαλὴ ἐστὶ πυραμοειδής.
- 8 Ἡ χλοάζουσα δὲ χροιά ὀφείλει εἶναι πρᾶγμα κοινότατον
ἐν τοῖς δένδροις. Βλέπομεν γὰρ ὅτι, ὥσπερ κοινὴ ἐστὶν ἡ
λευκότης ἐντός, οὕτως καὶ ἡ χλοερότης ἐκτός. Καὶ τοῦτό
ἐστὶν, ὅτι ὕλη χρῶνται ^δπλησιωτέρᾳ ἡγουν μᾶλλον πεπεμ-
2 μένῃ. Δεῖ τοίνυν ἵνα ἡ χλοερότης ἐν πᾶσι τοῖς φυτοῖς, ὅτι
αἱ ὕλαι ἔλκουσι καὶ ἀραιοῦσι τὸ ξύλον τοῦ δένδρου, βραχεῖαν
^ετε ἡ θερμότης πέψιν ἐργάζεται, καὶ ἀπομένει ^ετι ἐκεῖ ὑγρόν,
ὃ φαίνεται ἔξωθεν· καὶ τοῦτό ἐστὶν ἡ χλοερότης ἢ ἐν τοῖς
φυτοῖς, ἐὰν μὴ μείζων γένηται ἡ πέψις. Ὅφειλε δὲ εἶναι
3 μέση ἐν τοῖς φύλλοις καὶ ἐν τοῖς ξύλοις τῇ δυνάμει. Ἡ δὲ
χλοερότης οὐ φθείρεται, ἐὰν ἡ ὑγρότης ἐν αὐτῇ, ἥτις ἐστὶν
ἐκ τοῦ γένους τῆς γῆς. Ἐξ ἀμφοτέρων γοῦν τούτων ἡ
χροιά γίνεται ἡ χλοερά. Τούτου σημεῖον ὅτι οἱ φλοιοὶ
τοῦ δένδρου, ὅταν ξηραίνηται αὐτό, ^εμελαίνονται, ἐντὸς δὲ εἰσι
λευκοί. Ἐν τοῖς δένδροις γοῦν μεταξὺ τῶν δύο χρωμάτων
4 χρῶμα χλοερὸν γίνεται ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ αὐτῶν. Τοῦ δὲ
σχήματος τῶν φυτῶν τρεῖς εἰσὶ τρόποι· τινὰ γὰρ ἄνω προ-

^α τὸν post κατὰ om. Q^a. ^β αὐταῖς N^a. ^ε παχέων N^a, Q^a. ^δ πλου-
σιωτέρα γρ. Q^a. ^ε τε] δὲ καὶ Q^a. ^ε ἐκεῖ τι N^a. ^ε μελαίνεται N^a.

χωρούσι, τινὰ κάτω, ^hτινὰ μέσον. Τὰ μὲν οὖν ἄνω ἐκτείνόμενα ἔχουσιν αἰτίαν, ὅτι ἡ φύσις αὐτῶν φαίνεται ἐν τῇ ἐντεριώῳ, καὶ ἔλκει τὴν θερμότητα, καὶ συμπιέζει ἐν ἑαυτῇ τὸν ἀέρα τὸν ὄντα ἐν ταῖς ἀραιότησιν αὐτῆς. Πυραμιδοῦνται 5 δέ, ὥσπερ πυραμιδοῦνται τὸ πῦρ ἐν ταῖς ἰδίαις ὕλαις καὶ κουφίζεται. Ὅσα δὲ κάτω ἐκτείνεται, τούτων οἱ πόροι συμπήγνυνται. Ὅταν ⁱγὰρ πέψις γένηται, τότε ἡ ὕλη πυκνοῦται τοῦ ὑγροῦ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ἐντεριώῳ. Κἀντεῦθεν ἐκπορεύεται μὲν τὸ λεπτὸν ἄνω, ἐπαναστρέφει δὲ τὸ ὑγρὸν πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα κάτω· κινεῖ γὰρ ταύτην ἡ οἰκεία βαρύτης. Ἄ δὲ φυτὰ μέσον τῶν δύο εἰσὶν, ἔχουσιν οὕτως. Λεπτύνε- 6 ται τὸ ὑγρὸν, ὅτι ἡ φύσις τῆς εὐκрасίας γειτνιαίνει τῇ πέψει, εἰσὶ ^kτε καὶ οἱ πόροι μέσοι, καὶ ἡ ὕλη ἐπεκτείνεται καὶ ἄνω καὶ κάτω. Ἔστι δὲ ἡ μὲν πρώτη πέψις ὑπὸ τὸ φυτόν, ⁷ ἡ δὲ δευτέρα ἐν τῇ ἐντεριώῳ, ἥτις ἐξέρχεται μὲν ἀπὸ τῆς γῆς, ἔστι ^lδὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φυτοῦ· καὶ μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ διαίρεσις, ἥτις συμβαίνει ἀπὸ τῆς δευτέρας, οὐκ ἀπὸ τῆς πρώτης πέψεως. Ἡ δὲ τρίτη πέψις ἐστὶν ἐν τῷ ⁸ ζῳῳ· οὐ γὰρ γίνεται αὕτη ἡ πέψις εἰ μὴ διὰ τὴν διαίρεσιν τῆς φύσεως τῶν μελῶν καὶ τὴν διάστασιν τῶν φυσικῶν πρὸς ἄλληλα. Τὰ δὲ φυτὰ γείτονά εἰσι πρὸς ἑαυτά, καὶ διὰ τοῦτο πληθύνονται ἐν πολλοῖς τόποις. Ὅς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἡ ὕλη τῶν φυτῶν κάτω ἐκτείνεται. Τὰ σχήματα τοίνυν ⁹ τῶν φυτῶν εἰσὶν ἐν τῇ φύσει καὶ τῇ ποσότητι τῶν σπερμάτων, τὰ ἄνθη δὲ τῶν φυτῶν καὶ οἱ καρποὶ εἰσὶν ἐν ταῖς ὑγρότησι καὶ ἐν ταῖς ὕλαις. Κεῖται τοίνυν ἡ πρώτη κίνησις καθολικῶς καὶ ἡ πέψις ἐν πᾶσι τοῖς ζῳοῖς, καὶ οὐκ ἀποχωροῦσιν ἀπ' αὐτῆς πάντα τὰ ζῳα. Ἐν τοῖς φυτοῖς δὲ ἐστὶν ἡ ¹⁰ πρώτη πέψις, εἴτα ἡ πέπανσις κατὰ τὴν τροφήν αὐτῶν. Ἐκαστον ^mοὖν δένδρον ἀναβαίνει ἀεὶ, ἔστ' ἂν πληρωθῇ. Αἰτία δὲ αὕτη ἐστίν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ζῳῶν ἐκάστου τὸ μῆκος πλησίον ἐστὶ τοῦ ἰδίου πλάτους, ἐν τῷ φυτῷ δὲ πόρρω, ὅτι

^h τινὰ δὲ μέσον Q^a. ⁱ γὰρ] δὲ N^a. ^k τε] δὲ Q^a. ^l δέ] τε N^a. Q^a.
^m γοῦν N^a.

- ἡ ρίζα αὐτοῦ, ἤγουν τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ, σπεύδουσιν εἰς ἀνά-
 11 βασιν, ἵνα δημιουργηθῇ τὸ φυτὸν. Ἡ διαφορὰ δὲ τῶν φυ-
 τῶν ἐν τοῖς κλάδοις ἐστὶν ἐκ τῆς περιττῆς ἀραιότητος. Ὅταν
 γὰρ συμπιεσθῶσιν οἱ χυμοί, θερμαίνεται ἡ φύσις καὶ σπεύδει
 εἰς τὴν πέψιν, κἀντεῦθεν τυποῦνται οἱ κλάδοι καὶ ^α φύεται
 τὰ φύλλα, ὥς προείπομεν.
- 9 Τὸ δὲ τὰ τῶν δένδρων φύλλα πίπτειν ἐστὶ διὰ τὴν ἐπι-
 φορὰν τῆς ὀξείας ἀραιότητος. Ὅταν γὰρ πεφθῇ ἡ ὑγρό-
 της μετὰ τῆς ὕλης, πυραμιδοῦται, καὶ μετὰ ταῦτα κατι-
 σχναίνουσι. Καὶ ὅταν φανῇ ἡ ὕλη τῇ πέψει πεπληρωμένη,
 τότε τελείως βύονται τὰ ἄκρα τῶν πόρων ἄνω. Καὶ διὰ
 ταῦτα ἐπεὶ τὰ φύλλα οὐκ ἔχουσιν ὕλην, ξηραίνονται καὶ
 2 πίπτουσιν. Ἐὰν δὲ συμβῇ τὸ ἐναντίον ὧν εἵπομεν, οὐ πίπτει
 τὸ φυτὸν εἰς στέρησιν τῶν ἰδίων φύλλων. Ὅταν δὲ πάλιν
 κινήσῃ τὸ φυτὸν ψυχρότης, θερμαίνει αὐτὸ ἡ ἐγκλειομένη
 τούτῳ θερμότης, καὶ ἡ φανέρωσις τῆς ψυχρότητος γίνεται
 ἐκτὸς ἐν τοῖς ἄκροις αὐτοῦ, καὶ ἀποτελοῦνται ἐντεῦθεν τὰ
 φύλλα γλαυκά, καὶ οὐδὲ πίπτουσιν, ὥς οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν
 3 καὶ τῶν μυρσινῶν καὶ τῶν λοιπῶν. Ὅπόταν δὲ ἔχωσι τὰ
 δένδρα καὶ τὰ φυτὰ δύναμιν τοῦ ἔλκειν σφοδρῶς, γίνεται
 καρποφορία ὁμοῦ ἥτις συμβαίνει, ὅτι χρήται ἡ φύσις πέ-
 ψει κατὰ διαδοχὴν συχνῇ, καὶ ἐν ἐκάστη πέψει καρπὸν προ-
 4 ἀγεί πολύν. Καὶ διὰ τοῦτο τινὰ φυτὰ καὶ πολλάκις ἐν τῷ
 χρόνῳ καρποφοροῦσι. Τὸ δὲ φυτὸν ὅπερ ἐστὶν ὡς ἡ φύσις
 τοῦ ὕδατος, μολις καρποφορεῖ διὰ τὴν ἐπικράτειαν τῆς ὑγρό-
 τητος αὐτοῦ καὶ τὸν πλατυσμὸν τῶν ἰδίων πόρων καὶ τὴν
 ἀπορροὴν τῶν ἰδίων ριζῶν. Ὅτε δὲ ἰσχυροποιηθῇ τὸ θερ-
 μόν, ταχύνει τε ἡ τούτου πέψις, καὶ λεπτύνεται ἡ ὑγρότης
 καὶ οὐ συμπήγνυται· οὐδ' οὕτως πάλιν ^ο γίνεσθαι καρποφο-
 5 ρίαν συμβαίνει. Καὶ τοῦτο εὐρίσκεται ἐν πάσαις ταῖς βοτά-
 ναις ταῖς λεπταῖς, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν τισι λαχάνοις. Φαίσιος
 δὲ γίνεται ἐν τόποις σφόδρα θερμοῖς, καὶ ἔστιν ἐν τούτοις

^α φαίνεται Ν^α.^ο συμβαίνει γίνεσθαι καρποφορίαν Ν^α.

ὀλίγος καρπὸς ἐκ τῆς ὑγρότητος, διότι εἰς ῥστενοὶ οἱ πόροι.
 Ὅταν γοῦν θελήσῃ ἡ φύσις πέψιν ποιῆσαι, μὴ ἔχουσα ὑγρό-
 τητα ἀρκούσαν τῇ ὕλῃ, τότε γίνονται οἱ πόροι στενωτέρου.
 Ἐπαναστρέφει γοῦν ἡ πέψις, καὶ συνεχῇ ταύτην ποιεῖ ἡ θερ- 6
 μότης, καὶ φαίνεται τότε τὸ μέσον λευκοῦ καὶ μέλανος ἐν
 χρώματι. Καὶ ὅτε τοῦτο τοιουτοτρόπως γένηται, τότε τὸ
 ξύλον φθάνει γίνεσθαι μέλαν, καὶ πᾶν τὰ πλησιάζον τῷ
 φαιῷ καὶ τοῦτο ἔστιν ἰδεῖν ἀπὸ τοῦ ἐβένου καὶ τῆς πετελέας.
 Ὁ δὲ ἔβενος καταδύεται ἐν τῷ ὕδατι, ὅτι τὰ μέρη αὐτοῦ εἰς 7
 συμπεπηγότα καὶ οἱ πόροι στενοί, καὶ ἀῆρ οὐκ εἰσέρχεται ἐν
 αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἐκ τῶν ξύλων τῶν λευκῶν βυθίζεται, ἔστι
 διὰ τὴν στενότητα τῶν πόρων καὶ τὴν περιττότητα τῆς
 ὑγρότητος τῆς βουούσης τοὺς πόρους, ὥστε μὴ ἐξέρχεσθαι
 ἀπ' αὐτῶν ἀέρα. Τὸ δὲ ἄνθος ἐκ λεπτῆς μόνον ὕλης ἐστίν, 8
 ὅταν ἄρξῃται ἡ πέψις καὶ διὰ τοῦτο προηγείται τοῦ φυτοῦ,
 ὡς ἐδείξαμεν. Ἐντεῦθεν γοῦν δεικνύομεν καὶ τὴν αἰτίαν δι'
 ἣν τὰ φυτὰ ἐκφέρουσι φύλλα πρότερον, εἴτα καρπούς. Ὁ
 δὲ ἐν τῷ φυτῷ τῷ ἔχοντι στενοὺς πόρους γίνεται χρώμα,
 ἔσται ἐν χρώματι σακφειρίνῳ, καὶ διότι συμπιέζονται αὐτοῦ
 τὰ μέρη, εἰς λευκότητα κλίνει. Ὅταν δὲ εἰς εὐκρασίαν φθά- 9
 σῃ, ἐστὶ γλαυκόν. Διότι δὲ τινὰ φυτὰ ἄνθη οὐκ ἔχουσιν,
 ἔστιν ἡ αἰτία ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον γίνεται τοῦτο διὰ τὴν
 διαφορὰν τῶν ἐν αὐτοῖς μερῶν καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς λεπτότητα
 καὶ τραχύτητα καὶ παχύτητα. Οὐκ ἔχουσι δὲ ἄνθη φοίνικες, 10
 συκαὶ καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Τὸ δὲ φυτὸν τὸ παχεῖς ἔχον
 φλοιοὺς ἐκτείνεται κατὰ τὴν ἑκτασιν τῆς ὑγρότητος καὶ τὴν
 συνώθησιν τῆς θερμότητος. Καὶ τοῦτό ἐστιν ἐν τῇ πεύκῃ
 καὶ τῷ φοίνικι. Τὸ δὲ φυτὸν τὸ γάλα ἐκβάλλον ἔχει τοῦ- 11
 το ἐν τῷ μέσῳ. Ἔστι δὲ ἡ θερμότης ὑποκάτω ἰσχυρο-
 τέρα, καὶ μένει ἐκεῖ πύότης. Ὅποταν οὖν ἄρξῃται ἡ θερ-
 μότης πέττειν, στρέφεται ἡ πύότης εἰς τὴν οἰκείαν ὑγρό-
 τητα, καὶ συμπήγνυσι ταύτην συμπήξει βραχεία. Καὶ 12

ρ στερροὶ N^a. q λεπτῶν N^a. r οὖν N^a. s ἔχει N^a. t τε N^a.

v τραχεία N^a.

- θερμαινομένου τοῦ τόπου γίνεται ἡ ὑγρότης λιπαρά, ὁμοία γάλακτι, ἐγείρεται τε ἀναθυμιάσις ἀπὸ τῆς ὑγρότητος τῆς ἐλκούσης τὸ γάλα ἐκεῖνο εἰς τὰς ἀκρότητας, καὶ κατέχει ἡ ὑγρότης τὴν θερμότητα τὴν φαίνομένην, καὶ οὕτω συμπήγνυται τὸ γάλα· φύσις γάρ ἐστι τῆς θερμότητος τὸ συμ-
¹³πηγνύειν. Ὅποῖον δὲ τι δὲ γάλα πολλῆς ἐστὶ συμπήξεως, τότε γίνεται, ὅταν ἐν τῷ δένδρῳ ^ω φανῇ ψυχὸς· συμπηγνύμενον γὰρ μετὰ ταῦτα ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ οἰκείου τόπου. Καὶ ἐντεῦθεν ἐστὶ τὸ κόμι. Τὸ κόμι δὲ τὸ θερμὸν προέρχεται ἐν τῷ στάζεσθαι· ὁπόταν γοῦν τοῦ ἀέρος ἄψηται, συμπήγνυται καὶ καταρρεῖ ἐν τόπῳ εὐκράτῳ, καὶ ἔστιν
¹⁴ὅμοιον ὕδατι. Ἐτερον δὲ χέεται καὶ συμπήγνυται ὅμοιον λίθοις ἢ κογχυλίοις. Ὅτε δὲ κατὰ στράγγα ῥεῖ, μένον ἐν τῷ οἰκείῳ εἶδει γίνεται ὥς τὸ λεγόμενον σμηρίον. Τὸ δὲ ἀλλοιούμενον ὥς λίθος ἐστὶ κατὰ τὸ φαινόμενον λίαν ψυχρόν. Ποιεῖ δὲ τοῦτο ἡ θερμότης τοιοῦτον εἶναι· ὅταν δὲ
¹⁵ἡ ψυχὸς καὶ καταρρῇ, ἀπολιθοῦται. Πάλιν τῶν δένδρων τινὰ ἀλλοιοῦνται ἐν τῷ χειμῶνι, καὶ ποτὲ μὲν γίνονται χλοερὰ ποτὲ δὲ γλαυκά, καὶ οὐ φθείρονται οὔτε τὰ φύλλα αὐτῶν οὔτε οἱ καρποί, ὅτι τὰ φυτὰ ἐν οἷς τοῦτο συμβαίνει ἔχουσιν ἐπάνω θερμότητα παχεῖαν καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις ὑγρότητα λεπτὴν· ὅθεν ἐν τῇ προόδῳ τοῦ ἔτους κατέχει ἡ ὑγρό-
¹⁶της ἐκεῖνο τὸ χρῶμα διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ ἀέρος. Καὶ ὅτε παραβάλλει ἡ θερμότης πρὸς τὴν ψυχρότητα, ὥθει ἡ θερμότης τὴν ὑγρότητα ἔξωθεν, μετὰ τοῦ οὐπερ ^κ ἔβαψε χρώματος τοῦ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ δένδρου ἀκολουθοῦντος. Ὅτε δὲ στρέφεται πάλιν ἡ ψυχρότης καὶ ἡ ξηρότης εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἡ ὑγρότης κατέχει τὴν θερμότητα, τότε τὸ χρῶμα φαίνεται τὸ γλαυκόν.
- ¹⁰ Πικρὸς δὲ γίνεται καρπός, ὅτε ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης οὐκ εἰσὶ πλήρεις ἐν τῇ πέψει. Ἡ ψυχρότης γὰρ καὶ ἡ ξηρότης ἐμποδίζουσι τὴν τελείωσιν, καὶ οὕτω στρέφεται εἰς πικρίαν ὁ καρπός. Τούτου σημεῖον ὅτι τὸ πικρὸν εἰς πῦρ

^ω ψυχὸς φανῇ Ν^α.^κ ἔβαψε Ν^α.

ἐμβληθὲν γλυκὺ γίνεται. Δένδρα δὲ ὅσα γεννῶνται ἐν ὕδατι ὀξῶδει, ποιούσι καρπὸν γλυκύν, διότι τὸ ὀξῶδες ἔλκει μετὰ θερμότητος τοῦ ἡλίου, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἰδίας ὕποιότητος. Καὶ τοῦτο ψυχρότης ἐστὶ καὶ ξηρότης· κἀντεῦθεν ἀπομένουσιν ὑγρότητές τινες ὀλίγαι ἔνδον γλυκεῖαι. Θερμαίνεται τε καὶ ἡ κοιλία τοῦ δένδρου, ὅταν προσμείνῃ ἐς αὐτὴν ὁ ἥλιος, καὶ οὕτως γίνεται ὁ χυμὸς τοῦ καρποῦ στύφος ὀλίγον. Καὶ ὅσον πλέον πεπεμμένος γένηται, διαλύεται κατὰ μικρὸν τὸ ὀξῶδες, ἔστ' ἂν καταναλωθῇ καὶ φανῇ ἡ γλυκύτης. Ἔσται 3 τοίνυν ὁ καρπὸς γλυκὺς, τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ καὶ οἱ ἀκρέμονες ξηροί. Ὅταν δὲ τελειωθῇ ἡ πεπειρότης, ἐπὶ πλέον γίνεται ὁ καρπὸς πικρός. Τοῦτο δὲ ἐστὶ διὰ τὴν περισσὴν θερμότητα μετὰ βραχείας ὑγρότητος. Καταναλίσκεται γὰρ ἡ ὑγρότης, ποιεῖ τε ὁ καρπὸς τὴν θερμότητα ἀναβαίνειν, καὶ ἐστὶ τότε ὁ καρπὸς πικρός. Γίνονται δὲ καὶ οἱ 4 πυρῆνες πυραμοειδεῖς διὰ τὴν ἐφέλκυσιν τοῦ θερμοῦ καὶ τὴν περιττὴν ψυχρότητα ^z καὶ ὑγρότητα τὴν ἐντὸς κειμένην, ἃ εἰσιν ἐκ γένους τοῦ ὀξῶδους ὕδατος. Μένει γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐν μέσῳ καὶ καταπυκνοῦται καὶ ἰσχυαίνει τὰ ἄκρα. Τὰ δέν- 5 δρα δὲ τὰ ὄντα ἐν γῇ εὐκράτῳ ἐπισπεύδουσι τὴν πεπειρότητα πρὸ τῶν χειμερινῶν ἡμερῶν, ὅτι ἡ θερμότης ὅταν ᾖ πλησίον τῆς εὐκρασίας, γένηται δὲ καὶ ἡ ὑγρότης φανερά καὶ ὁ ἀήρ καθαρός, καὶ οὐ δεῖται ὁ καρπὸς πολλῆς ὑγρότητός τε καὶ πέψεως, σπεύδει τότε ἡ ^a τοῦδε πεπειρότης, καὶ πρόεισι πρὸ ἡμερῶν χειμερινῶν. Ἐν πᾶσι γοῦν τοῖς δέν- 6 δροισι, ὅτε πρῶτον φυτευθῶσιν, ἐπικρατεῖ τὸ πικρὸν· ἢ τὸ στρυφνόν, ἐπεὶ ἡ ὑγρότης ὅταν ἐν τοῖς ἄκροις γένηται αὐτῶν, πέττει τοὺς τόπους τοὺς ὄντας ἐν τῷ μέσῳ τῶν δένδρων, ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ ἡ ὕλη τῶν καρπῶν, ^b προέρχεται τε ξηρότης καὶ ἐπακολουθεῖ τῇ ὑγρότητι, καὶ οὕτω γίνεται ^c ἡ πρώτη πέψις δριμεῖα ἢ πικρὰ ἢ στρυφνὴ. Αἰτία δὲ ἐστὶν 7 ὅτι μετὰ θερμότητος καὶ ὑγρότητός ἐστι πέψις. Ὅταν δὲ

^γ ποιότητος Q^a. ^z καὶ ὑγρότητα om. Q^a. ^a τούτου Q^a. ^b περιέχεται Q^a. ^c ἡ πρώτη om. Q^a.

ἐπικρατήσῃ ὑγρότης καὶ ξηρότης τοῦ θερμοῦ, ἔστιν ἐξ αὐτοῦ καρπὸς ἐν τῇ ἀρχῇ οὐκ εὐπεπτος, διότι ἡ γέννησις τοῦ καρποῦ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐστὶ χωρὶς γλυκύτητος. Τῶν μυροβαλάνων δὲ δένδρων ἐν τῇ ἀρχῇ, ὅταν φανῶσιν, οἱ καρποὶ εἰσι γλυκεῖς· κοινῶς δὲ εἰσι στρυφνοὶ καὶ ἐν τῇ κράσει αὐτῶν πικροί.

8 Αἰτία δὲ ἐστὶν ὅτι τὸ δένδρον αὐτῶν ἐστὶν ἀραιὸν τοῖς κλάδοις. Ἐν ὥρᾳ δὲ πέψεως, ὅταν ᾧσιν οἱ πόροι πλατεῖς, ἔπεται θερμότης τῇ ὑγρότητι, καὶ πεπειροῦνται οἱ καρποί, καὶ ἐστὶν ἐν τῇ ἀρχῇ γλυκεῖς. Πάλιν ἀκολούθως ἔλκει διὰ τὴν ἀραιότητα τοῦτο τὸ δένδρον πόρους, ἐπικρατεῖ τε ψυχρότης καὶ ξηρότης τοῦ θερμοῦ καὶ ὑγροῦ, κἀντεῦθεν ἄλλοι-
 9 οῦνται οἱ καρποὶ εἰς στρυφνότητα. Ἐπικρατεῖ πάλιν ὁ ἥλιος μετὰ τῆς θερμότητος διὰ τῆς ἐφελκύσεως τῆς περιττῆς ξηρότητος ἐν τῷ σπέρματι ἐκείνῳ, ὅπερ ἐστὶν ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῶν δένδρων, νικᾷ τε ἡ ψυχρότης τὴν ξηρότητα, καὶ εἰσὶν οἱ καρποὶ ἰσχυρᾶς στρυφνότητος. Ἐντεῦθεν δὲ πάλιν ἀναβαίνει θερμότης φυσικὴ ἄνω, καὶ βοηθεῖ αὐτῇ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἔξωθεν, νικᾷ τε ἡ θερμότης καὶ ἡ ξηρότης, καὶ γίνονται οἱ καρποὶ πικροί.

* ΠΕΡΙ ΘΑΥΜΑΣΙΩΝ ΑΚΟΥΣΜΑΤΩΝ.

^b ἘΝ τῇ Παιονίᾳ φασὶν ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἡσαίνῳ καλου-
 μένῳ, ^δ τὴν Παιονικὴν καὶ τὴν ^c Μαιδικὴν ὀρίζει, εἶναί τι
 θηρίον τὸ καλούμενον βόλινθον, ὑπὸ δὲ τῶν Παιόνων ^d μό-
 ναιπον. Τοῦτον ^e λέγουσι τὴν μὲν ὅλην φύσιν παραπλήσιον ²
 εἶναι ^f βοῖ, ^g διαφέρειν δὲ τῷ μεγέθει καὶ τῇ ^h εὐρωστίᾳ,
 προσέτι δὲ καὶ τῇ χαίτῃ· ἔχει γὰρ ἀπὸ τοῦ αὐχένος, ⁱ ὥσ-
 περ ὁ ἵππος, κατατείνουσιν βαθεῖαν σφόδρα, καὶ ἀπὸ τῆς
^k κορυφῆς ἕως τῶν ὀφθαλμῶν. ^l Τὰ δὲ κέρατα οὐχ ὥσπερ ³
 οἱ βόες, ἀλλὰ κατεστραμμένα, καὶ τὸ ὀξὺ κάτω ^m παρὰ τὰ
 ὦτα· χωρεῖν δὲ αὐτὰ ⁿ ἡμιχόου πλείον ἑκάτερον αὐτῶν, καὶ
^o μέλανα σφόδρα εἶναι, διαστίλβειν δὲ ^p ὥσανεὶ λελετισμέ-
 να. Ὅταν δὲ ἐκδαρῇ τὸ δέρμα, κατέχειν τόπον ὀκτακλίνου.
 Ἦνικα δὲ ^q πληγῇ, ^r φεύγει, καὶ ^s ἐξαδυνατοῦν μένει. Ἔστι ⁴
^t δὲ ἡδύκρεων. Ἀμύνεται δὲ λακτίζον καὶ προσαφοδεῶν ὥς
 ἐπὶ τέτταρας ὀργυιάς· ῥαδίως δὲ χρήται τούτῳ ^v καὶ ^w πολ-
 λάκις ^x τῷ εἶδει, καὶ ἐπικαίει ^y ὥστ' ὑποψήχεσθαι τὰς
 τρίχας τῶν κυνῶν. ^z Τεταραγμένου μὲν οὖν τοῦτο ποιεῖν ⁵

Codices Q. B^a. K^a. N^a. O^a. R^a. S^a. T^a. U^a. V^a. Tit. ^a θαυμασίῳ] παρα-
 δόξῳ S^a. T^a.

^b Capitulum 1—31. loco Q. K^a. N^a. O^a. capita ponunt 151—178.
 sed prima verba ἐν τῇ—ὀφθαλμῶν post c. 176. ponunt Q. O^a, utro-
 bique K^a. N^a. ^c Μαιδικὴν Sylburgius: codices μηδικήν. ^d μόναπον
 τοῦτον K^a. N^a: ceteri μόνεπον τοῦτο. ^e λέγουσι K^a. N^a. S^a. T^a: ceteri
 λέγεται. ^f βοῖ K^a. N^a: ceteri τῷ βοῖ. ^g διαφέρει T^a. ^h ἀρωστία
 B^a. V^a. ⁱ ὥσπερ—οὐχ om. V^a. ^k κορυφαίας S^a. ^l τὰ δὲ—cap. 31.
 βεβιωσθαι om. K^a. N^a. ^m περὶ S^a. ⁿ ἡμιχόου B^a, ἡμιπηχόου V^a.
^o μέλανα R^a. V^a: ceteri μέλαν. ^p ὥσανεὶ T^a. V^a: ceteri ὥς εἶναι.
^q πληγῶν B^a. ^r φέγει T^a. ^s ἐξαδυνατεῖ B^a. R^a. V^a. ^t δι] δὲ καὶ T^a.
^v καὶ add. S^a. T^a. ^w πολλῷ T^a. ^x τῷ εἶδει om. S^a. T^a. ^y ἀποψήχε-
 σθαι B^a. ^z τεταραγμένου μὲν οὖν τοῦτον V^a. et omisso μὲν S^a. T^a.

- φασὶ τὸν ἄφοδον, ἀταράχου δὲ μὴ ἐπικαίειν. Ὅταν δὲ
^aτίκτωσι, πλείους ^bγενόμενοι καὶ συναχθέντες ἅμα πάντες οἱ
μέγιστοι τίκτουσι καὶ κύκλῳ προσαφοδεύουσι· πολὺ γὰρ τι
τούτου τοῦ περιττώματος τὸ θηρίον ^cπροίεται.
- 2 ^dΤοὺς ἐν Ἀραβίᾳ φασὶ καμήλους μὴ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰς
μητέρας, ἀλλὰ καὶν βιάσσηται τις, οὐ θέλουσι. Καὶ γὰρ
ποτε λέγεται, ἐπεὶ οὐκ ἦν ὀχείον, τὸν ἐπιμελητὴν καλύψαντα
ἐφεῖναι τὸν πῶλον. ^eὩς δ' ὀχεύοντος ἐπέβη, τότε μὲν, ὡς
ἔοικε, συνετέλεσε, ^fμικρῷ δ' ὕστερον δάκνων τὸν ^gκαμηλίτην
ἀπέκτεινεν.
- 3 Τοὺς ^hκόκκυγας φασὶ ⁱτοὺς ^kἐν Ἑλίκῃ, ὅταν ^lμέλλωσι
τίκτειν, μὴ ποιεῖν ^mνεοττιάν, ἀλλ' ἐν ταῖς ⁿτῶν ^oφαττῶν
ἢ ταῖς τῶν ^pτρυγόνων ἐντίκτειν, καὶ μήτ' ἐπαΐζειν μήτ' ἐκ-
κολάπτειν μήτε τρέφειν αὐτούς· ἀλλ' ὅταν γεννηθῇ ὁ νεοτ-
τὸς καὶ ἐκτραφῇ, μεθ' ὧν αὖν ^qοὗτος συνῇ, τούτους ἐκ τῆς
^rνεοττιᾶς ἐκβάλλειν. Γίνεται δ', ὡς ^sἔοικε, μέγας καὶ κα-
λός, ὥστε ῥαδίως κατακρατεῖν τῶν λοιπῶν. Τούτῳ δὲ χαί-
ρειν φασὶ καὶ τὰς ^tφάττας οὕτως ὥστε καὶ αὐτὰς συνεκβάλ-
λειν ἐκείνῳ τοὺς ἰδίους νεοττούς.
- 4 ^vΑἱ ἐν Κρήτῃ αἰγες ὅταν τοξευθῶσι, ζητοῦσιν, ὡς ἔοικε,
τὸ ^wδίκταμον τὸ ἐκεῖ φυόμενον. Ὅταν γὰρ φάγωσιν, εὐθὺς
ἐκβάλλουσι τὰ τοξεύματα.
- 5 Φασὶ ^xτινας ἐν Ἀχαΐᾳ τῶν ἐλάφων, ὅταν ^yἀποβάλωσι
τὰ κέρατα, εἰς ^zτοιούτους τόπους ^aἔρχεσθαι ^bὥστε μὴ ῥαδίως

^a τίκτουσι Sa. ^b γενόμενοι Sa: ceteri γινόμενοι. ^c προίεται Ta.
^d τοὺς τ' ἐν Ta. ^e ὁ δὲ τὸ ὀχείον Sa.Ta, omisso ἐπέβη, cujus loco
ἀπέπεσεν est Vol. iv. Hist. An. ix. 47. 1. ^f μικρὸν Sa.Ta. ^g καμη-
λίτην Ba.Ra.Va. ^h κύνας Ba.Ra.Va. ⁱ τοὺς om. Sa. ^k ἐν' ἐν τῇ
Sa.Ta. ^l μέλλουσι Sa. ^m νεοττιάν Ba.Ra. ⁿ τῶν om. Ba.Ra.
^o φαττῶν Ta. ^p τρυγόνων Ra. ^q οὗτος om. Ta. ^r νεοττιᾶς Ba.Ra.Va.
^s ἔοικε καὶ οὗτος μέγας Sa.Ta. ^t φάστας Sa.Ta. ^v αἱ—τοξεύματα]
hæc etiam post c. 161. ponunt Ka.Na.Ua, omissis ὡς ἔοικε. ^w δί-
κταμον Ka. ^x τινες Ba.Ra.Va. et infra (post c. 161.) Ka. ^y ἀπο-
βάλωσι Ra.Sa.Ta.Va. et infra Ka.Ua. ^z τοιούτους τοὺς τ. Sa. τού-
τους τοὺς τ. Ba.Ra.Va. et Ka.Na.Ua. ^a εἰσέρχεσθαι Sa. ^b ὥστε μὲν
ῥαδίως Ba.Ra.Sa, ἐν οἷς οὐ ῥάδιον infra Ka.Na.Ua.

εὔρεθῆναι. Τοῦτο δὲ ποιεῖν διὰ τὸ ^c μὴ ἔχειν ^d ἀμυνοῦνται, καὶ διὰ τὸ πονεῖν τοὺς τόπους ^e ὅθεν τὰ κέρατα ἀπέβαλον. ^f Πολλαῖς δὲ ^g καὶ κισσὸν ἐπιπεφυκότα ἐν τῇ τῶν κεράτων τόπῳ ^h ὁρᾶσθαι.

¹ Ἐν Ἀρμενίᾳ φάρμακόν τί φασι φύεσθαι ^δ καλεῖται ⁶ ⁱ παρδάλειον. ^k Τούτῳ οὖν, ὅταν ὀφθῇ πάρδαλις, χρίσαντες τὸ ^l ἱερεῖον ἀφιάσιν. Ἡ δὲ ὅταν ἄψῃται αὐτοῦ, ζητεῖ, ὡς ἔοικε, τὴν τοῦ ἀνθρώπου κόπρον. Διὸ καὶ ^m οἱ κυνηγοὶ εἰς ἀγγεῖον αὐτὴν ⁿ ἐμβαλόντες ἐκ τινος δένδρου ^o κρεμῶσιν, ἵνα ^p προσαλλομένη καὶ ^q ὑπέρκοπτος ^r γενομένη ὑπ' ^s αὐτοῦ παρ-
λυθῇ καὶ ὑποχείριος γένηται.

¹ Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ τοὺς τροχίλους φασὶν εἰσπετομένους εἰς ⁷ τὰ στόματα τῶν κροκοδείλων ^t καθαίρειν αὐτῶν τοὺς ὀδόντας, τὰ σαρκία τὰ ^v ἐνεχόμενα τοῖς ῥύγχεσιν ἐξέλκοντας· τοὺς ^δ ἥδεσθαι καὶ μηδὲν βλάπτειν αὐτούς.

^w Τοὺς ἐν Βυζαντίῳ φασὶν ἐχίνους αἰσθάνεσθαι ὅτε βόρεια ⁸ καὶ νότια πνεῖ πνεύματα, καὶ μεταβάλλειν εὐθὺς τὰς ὁπὰς, καὶ ὅταν μὲν ^η ^x νότια, ἐκ τοῦ ἐδάφους τὰς ὁπὰς ποιεῖσθαι, ὅταν δὲ βόρεια, ἐκ τῶν ^y τοιχῶν.

Αἱ ἐν Κεφαλληνίᾳ αἶγες οὐ πίνουσιν, ὡς ἔοικεν, ὥσπερ ⁹ καὶ ^z τᾶλλα τετράποδα, ^a καθ' ἡμέραν δὲ πρὸς τὸ πέλαγος ἀντία ^b τὰ πρόσωπα ποιήσασαι χάσκουσιν εἰσδεχόμεναι τὰ πνεύματα.

Φασὶν ἐν Συρίᾳ τῶν ἀγρίων ^c ὄνων ἕνα ἀφηγεῖσθαι τῆς ¹⁰ ἀγέλης, ἐπειδὴν δέ τις νεώτερος ὢν ^d τῶν πάλων ἐπὶ τινα

^c μὴ] μόνον Ua. ^d ἀμύνονται Ba.Ra.Va. et Ka. ^e ὅθεν καὶ τὰ Ka. ^f πολλοῖς Sa.Ta. ^g καὶ om. Ba.Ra.Va. et Ka.Na.Ua. ^h ὁρᾶσθαι Sa. ⁱ παρδάλιον Ba.Ra.Sa.Va. ^k τοῦτω Natalis de Comitibus: τοῦτο codices. ^l ἱερεῖον Va. ^m οἱ om. Sa.Ta. ⁿ ἐμβαλόντες Ta.Va. ^o κρημνᾶσιν Ta. ^p συμβαλλομένη Sa.Ta. ^q ὑπέρκοπτος Ba. ^r γινο-
μένη Sa. ^s αὐτῶν Ba.Ra.Ta.Va. ^t καθέλκειν αὐτῶν τῶν ὀδόντων Sa.Ta. ^v ἐνεχ.] ἐξερχόμενα Ba.Ra.Va. ^w Τοὺς—τοιχῶν soli habent Sa.Ta. ^x νότος Sa. ^y τριχῶν Ta. ^z τὰ πολλὰ ἄλλα Sa.Ta. ^a καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἀλλὰ πρὸς τὸ πνεῦμα ἀντία Ba.Ra.Va. et infra ante c. 162. Ka.Na.Ua: ii enim ibi hoc caput ponunt. ^b ποιήσασαι τὰ πρό-
σωπα Ba. ^c ἱππων Ba.Ra.Va. ^d τῶν ἄλλων ἐπὶ τὴν θ. Ba.Ra.Va.

θήλειαν ἀναβῆ, τὸν ἀφηγούμενον θυμοῦσθαι, καὶ διώκειν ἕως τούτου ἕως ἂν καταλάβῃ τὸν πῶλον, καὶ ὑποκύνσας ^ε ἐπὶ τὰ ὀπίσθια σκέλη τῷ στόματι ^ε ἀποσπᾶσθαι τὰ αἰδοῖα.

- 11 Τὰς χελώνας ^h λέγουσιν, ὅταν ἔχεως φάγωσιν, ἐπεσθίειν ⁱ τὴν ὀρίγανον, εἰ δὲ μὴ θᾶπτον εὖρη, ἀποθνήσκειν. Πολ-
λοὺς δ' ἀποπειράζοντας τῶν ἀγραιλούντων εἰ τοῦτ' ἀληθές
ἐστίν, ὅταν ἴδωσιν αὐτὴν τοῦτο πράττουσαν, ἐκτίλλειν ^k τὴν
ὀρίγανον· τοῦτο ^l δὲ ὅταν ποιήσῃ, μετὰ μικρὸν αὐτὴν ὀρά-
σθαι ἀποθνήσκουσαν.

- 12 Τὸ τῆς ἰκτίδος λέγεται αἰδοῖον εἶναι οὐχ ὁμοιον τῇ φύσει
τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ στερεὸν διὰ παντὸς οἶον ὅστω,ν,
ὅπως ἂν ποτε διακειμένη τύχη. Φασὶ δὲ στραγγουρίας
αὐτὸ φάρμακον εἶναι ἐν τοῖς ἀρίστοις, καὶ δίδοσθαι ἐπι-
ξυόμενον.

- 13 Τὸν δρυκολάπτην ^m φασὶ ⁿ τὸ ὄρνεον ἐπὶ τῶν δένδρων
βαδίζειν ὥσπερ τοὺς ἀσκαλαβιώτας, καὶ ὕπτιον καὶ ἐπὶ ^o τὴν
γαστέρα. Νέμεσθαι δὲ ^p λέγεται καὶ τοὺς ἐκ τῶν δένδρων
σκώληκας, ^q καὶ οὕτω σφόδρα κατὰ βάθους ^r ὀρύττειν τὰ
δένδρα ζητοῦντα τοὺς σκώληκας ὥστε καὶ καταβάλλειν αὐτά.

- 14 ^s Φασὶ τοὺς πελεκᾶνας τὰς ἐν τοῖς ποταμοῖς ^t γινομένας
κόγχας ὀρύττοντας ^v καταπίνειν, ἔπειτα ὅταν πλήθος ^w εἰσ-
φρήσωσιν αὐτῶν, ^x ἐξεμεῖν, εἰθ' οὕτως τὰ μὲν κρέα ^y ἐσθίειν
τῶν κογχῶν, τῶν δ' ὀστράκων μὴ ἄπτεσθαι.

- 15 Ἐν Κυλλήνῃ ^z φασὶ τῆς Ἀρκαδίας τοὺς κοσσύφους λευ-
κοὺς ^a γίνεσθαι, ἄλλοθι ^b δ' οὐδαμῇ, καὶ φωνὰς ποικίλας
προῖεσθαι, ἐκπορεύεσθαι τε πρὸς τὴν σελήνην. Τὴν δ' ἡμέ-
ραν εἴ τις ἐπιχειροίη, σφόδρα δυσθηράτους εἶναι.

^e τέως S^a. ^f ἀπὸ τῶν ὀπισθίων σκελῶν B^a.R^a.V^a. ^g ἀποσπᾶσθαι
B^a.R^a.T^a.V^a. ^h φασὶν B^a.R^a.V^a. ⁱ τὸν B^a.R^a, τὸ V^a. ^k τὸ ὀρί-
γανον V^a, τὸ ὄργανον B^a.R^a. ^l δὲ om. S^a.T^a. ^m φασὶν post βαδί-
ζειν B^a.R^a.V^a. ⁿ τὸν B^a. ^o τὴν om. T^a. ^p λέγονται T^a. ^q καὶ—
σκώληκας om. T^a. ^r ὀρύσσειν τὰ δ. ζητοῦντας S^a. ^s φασὶ] καὶ S^a.T^a.
^t γινομένας B^a.R^a.V^a. ^v καταπίνειν] κατὰ τινος B^a.R^a.V^a. ^w εἰσφε-
ρήσωσιν R^a.V^a, εἰσφορήσωσιν B^a.S^a.T^a. ^x ἐξεμεῖν—κογχῶν om. T^a.
^y κατεσθίειν S^a. ^z φασὶ om. T^a. ^a τίκεσθαι B^a.R^a.V^a. ^b δ' οὐκ
ἀν, καὶ ποικίλας φωνὰς πρ. T^a.

Λέγεται δ' ὑπό τινων ^c μέλι τὸ καλούμενον ἄνθινον περὶ 16
 Μῆλον καὶ ^d Κνίδον ^e γίνεσθαι εὐώδες μὲν τῇ ὁσμῇ, ὀλιγο-
 χρόνιον δέ, ^f ἐν τρυτῷ δὲ καὶ τὴν ἐριθάκην ^g γίνεσθαι. ^h Περὶ 17
 Καππαδοκίαν ἔν τισι τόποις ἄνευ κηρίου φασὶν ἐργάζεσθαι
ⁱ τὸ μέλι, γίνεσθαι δὲ τὸ πάχος ὁμοιον ἐλαίῳ. Ἐν Τρα- 18
 πεζοῦντι ^k τῇ ἐν ^l τῷ ^m Πόντῳ γίνεταί τὸ ἀπὸ τῆς πύξου
 μέλι βαρύοσμον· καὶ φασὶ ⁿ τοῦτο τοὺς μὲν ὑγιαίνοντας
 ἐξιστάναι, τοὺς δ' ἐπιλήπτους ^o καὶ τελέως ἀπαλλάττειν.
 Φασὶ δὲ καὶ ἐν Λυδίᾳ ἀπὸ τῶν δένδρων τὸ μέλι ^p συλλέγε- 19
 σθαι πολὺ, καὶ ποιεῖν ^q ἐξ αὐτοῦ τοὺς ἐνοικοῦντας ἄνευ κηροῦ
 τροχίσκους, καὶ ἀποτεμόνοντας ^r χρῆσθαι διὰ τρίψεως σφο-
 δροτέρας. Γίνεται ^s μὲν οὖν καὶ ἐν Θράκῃ, οὐχ οὕτω ^t δὲ
 στερεόν, ἀλλ' ὥσανεὶ ^v ἀμμῶδες. Ἄπαν δὲ μέλι πηγνύμενον
 τὸν ἴσον ^w ἔχειν ὄγκον φασὶν, οὐχ ὥσπερ τὸ ὕδωρ καὶ τὰλλα
 ὑγρά. Ἡ ^x Χαλκιδικὴ πόα καὶ τὰ ἀμύγδαλα χρησιμώτατα 20
 πρὸς τὸ μέλι ποιεῖν· ^y πλείστον γὰρ γόνον φασὶν ἐξ αὐτῶν
 γίνεσθαι. Τὰς μελίττας ^z λέγουσιν ὑπὸ μύρου καροῦσθαι 21
 καὶ οὐκ ἀνέχεσθαι τὴν ὁσμήν· ἔνιοι δὲ λέγουσι μάλιστα τοὺς
 μεμυρισμένους τύπτειν. Ἐν Ἰλλυριοῖς φασὶ ^a τοὺς ^b Ταυ- 22
 λαντίους καλουμένους ἐκ τοῦ μέλιτος ποιεῖν οἶνον. Ὅταν δὲ
 τὰ κηρία ^c ἐκθλίψωσιν, ὕδωρ ἐπιχέοντες ἔψουσιν ἐν λέβητι
^d ἕως ἂν ^e ἐκλίπῃ τὸ ἡμισυ, ἔπειτα εἰς κεράμια ἐκχέαντες καὶ
^f ἡμίσεια ποιήσαντες τιθέασιν εἰς σάνιδας· ἐν ταύταις δὲ
^g φασὶ ζεῖν πολὺν χρόνον, καὶ ^h γίνεσθαι οἰνώδες καὶ ἄλλως

^c μέλι interpres: codices μὲν. ^d κυδώνιον Sa.Ta. ^e γίνεσθαι καὶ
 εὐώδες Ba.Ra.Va. ^f ἐν τούτῳ δὲ om. Ba.Va. ^g post γίνεσθαι Sa.Ta.
 c. 20. ^h περὶ δὲ καππ. Sa, περὶ καππ. δ' Ta. ⁱ τὸ μέλι γίνεσθαι δὲ
 om. Sa.Ta. ^k τῇ om. Sa.Ta. ^l τῷ om. Va. ^m σπύγγω Sa.Ta.
ⁿ τοῦτο om. Ba.Ra.Va. ^o καὶ τελέως om. Ta. ^p γίνεσθαι Ba.Ra.Va.
^q ἀπ' Ba.Ra.Va. ^r χρᾶσθαι δὲ καὶ ἀπίοις σφοδροτέροις Sa, et omissa
 καὶ Ta. ^s μὲν] δὴ Sa.Ta. ^t δὲ om. Sa.Ta. ^v ἀμώδες Ba. ^w ὄγκον
 ἔχειν Ba.Ra.Va. ^x χαλιδικὴ Ba.Va. ^y πλείστον—γίνεσθαι om. Ta.
^z λέγει Ba.Ra.Va. ^a τοὺς om. Ta, τοῖς Ba.Ra.Va. ^b ταλαντίους
 καλουμένους Sa, ταυλαντίους καλουμένοις Ba.Ra.Va. ^c ἐκθλίβωσιν
 Ba.Ra.Va. ^d ἕως] μέχρῃς οὐ Sa.Ta. ^e ἐκλίπῃ Sa. ^f ἡμίσεια] ἥμισυ
 Ba.Ra.Va. ^g φασὶν ἔχειν πολυχρόνιον Ba.Ra.Va. ^h γίνεταί Ta.

- ἡδὺ καὶ εὖτονον. "Ἡδὴ δέ ¹τισι καὶ τῶν ^kἐν Ἑλλάδι συμ-
 βεβηκέναι ^lλέγουσι τοῦτο, ὥστε μηδὲν διαφέρειν οἴνου πα-
 λαιοῦ· καὶ ζητούντας ὕστερον τὴν κράσιν μὴ δύνασθαι εὐρεῖν.
- 23 ^m Περὶ Θετταλίαν μνημονεύουσιν ὅφεις ζυγογηθῆναι το-
 σούτους ὥστε, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν πελαργῶν ἀνηρῶντο, ἐκχωρή-
 σαι ἂν αὐτούς. Διὸ ⁿ δὴ καὶ τιμῶσι τοὺς πελαργούς, καὶ
 κτείνειν οὐ νόμος· καὶ ἐάν τις κτείνῃ, ἔνοχος τοῖς αὐτοῖς
- 24 γίνεται ^o οἷσπερ καὶ ὁ ἀνδροφόνος. Ὡσαύτως καὶ ἐν Λακε-
 δαίμονι κατὰ τινας χρόνους μνημονεύεται γενέσθαι τοσούτον
 πλῆθος ὅφειν ὥστε διὰ σπανοσιτίαν καὶ ^p τροφῇ τοὺς Λά-
 κωνας χρῆσθαι αὐτοῖς· ὅθεν καὶ τὴν Πυθίαν ^q φασὶ προσα-
 γορεῦσαι αὐτοὺς ὀφιοδείρους.
- 25 Ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ λέγεται τοὺς ^r μῦς τὸν σίδηρον
 26 ἐσθίειν. Φασὶ δὲ καὶ τοὺς Χάλυβας ἔν ^a τινι ^t ὑπερκειμένῳ
 αὐτοῖς ^v νησιδίῳ τὸ χρυσίον συμφορεῖσθαι ^w παρὰ πλειόνων.
 Διὸ ^x δὴ καὶ ^y τοὺς ἐν τοῖς μετάλλοις ἀνασχίζουσιν, ὡς
 ἔοικεν.
- 27 Λέγεται ^z δὲ ἐκ Σούσων εἰς Μηδίαν ἰοῦσιν ἐν ^a τῷ δευ-
 τέρῳ σταθμῷ σκορπίων ἄπλετόν τι πλῆθος ^b γίνεσθαι.
^c Διὸ καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὅτε διοδεύει, τρεῖς ἡμέρας
 ἔμενε, ^d πᾶσι τοῖς αὐτοῦ συντάσσωσιν ἐκθηρέειν· τῷ δὲ πλεί-
 στους θηρεύσαντι ἄθλον ἐδίδου.
- 28 Ἐν Κυρήνῃ δὲ φασιν οὐχ ἔν εἶναι μυῶν γένος, ἀλλὰ πλείω
 καὶ διάφορα καὶ ταῖς μορφαῖς καὶ ταῖς χροαῖς· ἐνίοις γὰρ
 πλατυπροσώπους, ὥσπερ αἱ γαλαῖ, ^e γίνεσθαι, τινὰς ^f δὲ
 ἐχινώδεις, οὓς καλοῦσιν ἐχίνας.
- 29 Περὶ ^g Κιλικίαν δὲ φασιν εἶναι ὕδατος συστρεμματίον, εἰς

ⁱ τινες Ba.Ra.Va. ^k ἐν] ἐν τῇ Ta. ^l λέγει Ba.Va. ^m περὶ τὴν
 θεττ. Ta. ⁿ δὴ om. Ba.Ra.Va. ^o ὥσπερ pr. Sa. ^p τροφὴν Sa.Ta.
^q φάναι προσαγορεύεσθαι Ba.Ra.Va. ^r μυίας Ba.Ra. μέτας Va. ^s τι
 Ba.Ra.Va. ^t ὑποκειμένῳ Va. ^v νησίῳ Ta. ^w περὶ Ba.Ra.Sa.Va.
^x δὴ om. Ba.Ra.Sa.Va. ^y τοὺς om. Ba.Ra.Va. ^z δέ] δὲ καὶ Sa.Ta.
^a τῷ om. Ba.Ra.Va. ^b γενέσθαι Ba.Ra.Va. ^c διὸ δὴ καὶ βασιλεὺς
 πέρσης Sa. ^d τοῖς αὐτοῦ πᾶσι Sa.Ta. ^e γίνεσθαι, τινὰς] τοὺς Sa.Ta.
^f δέ] δὲ καὶ Ba. ^g σικελίαν Ba.Ra.Va.

ὁ τὰ πεπνιγμένα τῶν ὀρνέων καὶ τῶν λοιπῶν ζῴων ὅταν ἀπο-
βαφῇ, πάλιν ἀναβιοῖ.

Ἐν δὲ Σκύθαις τοῖς καλουμένοις Γελωνοῖς φασὶ θηρίον ³⁰
^hτι ⁱγίνεσθαι, σπάνιον μὲν ὑπερβολῇ, ὃ ὀνομάζεται ^kτά-
ρανδος· λέγεται δὲ τοῦτο ^lμεταβάλλειν τὰς χροάς ^mτῆς
τριχὸς καθ' ὃν ἂν καὶ τόπον ῃ. ⁿΔιὰ δὲ τοῦτο εἶναι δυσθή-
ρατον [καὶ διὰ τὴν μεταβολήν]· καὶ γὰρ δένδροι καὶ τό-
ποις, καὶ ὅλως ἐν ^oοἷς ἂν ῃ, τοιοῦτον τῇ ^pχροίᾳ ^qγίνεσθαι.
Θαυμασιώτατον δὲ τὸ τὴν τρίχα μεταβάλλειν· ^rτὰ γὰρ
λοιπὰ τὸν χρῶτα, οἷον ὃ τε χαμαιλέον καὶ ὁ πολύπους.
Τὸ δὲ μέγεθος ὥσανεὶ βοῦς. Τοῦ δὲ προσώπου τὸν ^sτύπον
ὅμοιον ἔχει ^tἐλάφου.

Λέγεται δὲ τινα ἐν Ἀβύδῳ παρακόψαντα τῇ διανοίᾳ καὶ ³¹
εἰς τὸ θέατρον ἐρχόμενον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας θεωρεῖν, ὡς
ὑποκρινομένων τινῶν, καὶ ἐπισημαίνεσθαι· καὶ ὡς κατέστη
τῆς παρακοπῆς, ἔφησεν ἐκείνῳ αὐτῷ τὸν χρόνον ἥδιστα βε-
βιωσθαι. Καὶ ἐν Τάραντι δὲ φασιν οἰνοπώλῃν τινα τὴν ³²
μὲν νύκτα μαίνεσθαι, τὴν ^vδ' ἡμέραν οἰνοπωλεῖν. ^wΚαὶ γὰρ
τὸ κλειδίον τοῦ οἰκήματος πρὸς τῷ ^xζωνίῳ ^yδιεφυλάττε,
πολλῶν ^δἐπιχειρούντων ^zπαρελέσθαι καὶ λαβεῖν οὐδέποτε
ἀπώλεσεν.

^aἘν ^bΤήνῳ τῇ νήσῳ φασὶν εἶναι φιάλιον ^cσύγκρομα ³³
^dἔχον, ἐξ ^eοὗ πῦρ ἀνάπτουσι ^fπάνυ ^gράδιως. Καὶ ἐν Βιθυ-
νίᾳ δὲ τῆς Θράκης ἐν τοῖς μετάλλοις γίνεται ὁ ^hκαλούμενος
ⁱσπίνος, ἐξ οὗ φασὶ πῦρ ^gἀνάπτεσθαι. Ἐν δὲ Λιπάρᾳ τῇ ³⁴

^h τι om. B^a.R^a.V^a. ⁱ γενέσθαι T^a. ^k τάρανδρος S^a, τάνανδρος T^a.
^l μεταβάλλει R^a. ^m τῶν τριχῶν V^a. ⁿ εἶναι δὲ διὰ τε τοῦτο B^a.R^a.
T^a.V^a. ^o οἷς] ῆς R^a. ^p χροά B^a.R^a.V^a. ^q γίνεται B^a.R^a.S^a.T^a.
^r τὰ μὲν γὰρ S^a.T^a. ^s τύπον B^a.R^a. ^t ἐλάφου S^a. ^v δ' post ἡμέραν
V^a, om. B^a.R^a.N^a. ^w καὶ γὰρ τὸ] τὸ γὰρ S^a.T^a. ^x ζωνιδίῳ K^a.N^a.
^y διεφυλάττετο S^a.T^a. ^z παρελέσθαι καὶ om. B^a.R^a. ^a Ἐν—ἀνάπτε-
σθαι] hæc infra (post c. 177.) ponunt K^a.N^a.O^a.U^a, hoc loco S^a.T^a.
^b τήλῳ K^a.N^a.O^a.U^a, τήνων T^a, τινι S^a. ^c σύγκρομα U^a, σύγγραμμα N^a.
^d ἔχον om. S^a.T^a. ^e οὗ] οὗ φασὶ S^a. ^f πάνυ om. K^a.N^a.O^a.U^a.
^g post ραδίως Q.K^a.N^a.O^a, post ἀνάπτεσθαι U^a: περὶ τῶν ἐκ γῆς ἀνα-
φνομένων πυρῶν. ^h λεγόμενος S^a. ⁱ σπίνις S^a, σπίν is T^a.

νήσῳ λέγουσιν εἶναι ^hτινα εἰσπνοήν, εἰς ἣν ἐὰν κρίψωσι χύ-
 35 τραν, ἐμβαλόντες ^δ ¹ἂν ἐθέλωσιν ἔψουσιν. "Ἔστι δὲ ^mκαὶ
 ἐν ⁿΜηδία καὶ ἐν ^oΨιττακηνῇ τῆς Περσίδος πυρὰ καϊόμενα,
 ῥτὸ μὲν ἐν Μηδίᾳ ὀλίγον, ῥτὸ ^δ ^qἐν ^oΨιττακηνῇ πολὺ καὶ
 καθαρὸν τῇ φλογί· διὸ καὶ μαγειρεῖα πρὸς ^rαὐτῷ κατεσκευ-
 ασεν ὁ Περσῶν βασιλεὺς. "Αμφω ^δ ἐν ^sὀμαλοῖς τόποις
 καὶ οὐκ ἐν ὑψηλοῖς. ^tΤαῦτα δὲ καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν
 36 φανερά, τὰ δὲ περὶ Παμφυλίαν νύκτωρ μόνον. Φασὶ δὲ ^vκαὶ
 περὶ Ἀτιτανίαν, πρὸς τοῖς ὀρίοις τῆς ^wἈπολλωνιάτιδος,
 εἶναι τινα πέτραν ἐξ ἧς τὸ μὲν ἀνιὸν πῦρ οὐ φανερόν ἐστιν,
 37 ἐπειδὴν δὲ ἔλαιον ἐπιχυθῇ ἐπ' αὐτήν, ἐκφλογούται. ^xΛέγε-
 ται δὲ καὶ τὰ ἔξω στηλῶν Ἑρακλείων καίεσθαι, τὰ μὲν διὰ
 παντός, ^yτὰ δὲ νύκτωρ μόνον, ὥς ^zὁ Ἄννωνος περίπλους
 ἱστορεῖ. Καὶ τὸ ἐν ^aΛιπάρᾳ δὲ φανερόν καὶ φλογῶδες, οὐ
 μὴν ἡμέρας, ἀλλὰ ^bνύκτωρ μόνον. Εἶναι δὲ καὶ ἐν ^cΠιθη-
 κούσαις φασὶ πυρῶδες μὲν καὶ θερμὸν ἐκτόπως, οὐ ^dμὴν και-
 38 ὄμενον. Τὸ ^δ ἐν ^eτῇ Λιπάρᾳ ποτὲ καὶ ^fἐκλείπειν ^gφησὶ
 Ξενοφάνης ^hἐπ' ἔτη ἑκαίδεκα, τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἐπανελθεῖν.
ⁱΤὸν ^δ ^kἐν τῇ Αἴτνῃ ρύακα οὔτε φλογώδη φασὶν οὔτε
 39 συνεχῇ, ἀλλὰ διὰ πολλῶν ^lἐτῶν γίνεσθαι. Λέγεται δὲ καὶ
 περὶ Λυδίαν ^mἀναζέσαι πῦρ πάμπληθες, καὶ καίεσθαι ἐφ'
 40 ἡμέρας ἑπτὰ. ⁿΘαυμαστὸν δὲ ^oτὸ ἐν Σικελίᾳ περὶ τὸν
 ῥύακα ^qγινόμενον· τὸ γὰρ πλάτος ἐστὶ τὸ τῆς τοῦ πυρὸς

^h τινα εἰσπνοήν] *τινες γῆν* Ba.Ka.Na.Ra.Va. ⁱ ἐὰν Ka.Na, *ε* Ra,
 om. Ba.Va. ^k θέλουσι Ba.Va. ^l ἔψεσθαι, *idque ante δ, Ta.* ^m καὶ
 om. Na. ⁿ μηδεία Ka.Na. ^o utrobique ψιττακῇ Ka.Na, ψιττακίην
 Ba.Ra.Sa.Ta.Va. ^p τὰ—τὰ Ba.Ra.Va. ^q ἐν τῇ ψ. Ka. ^r αὐτὸ Sa.Ta.
^s ὀμαλοῖς καὶ οὐκ ἐν ὑψηλοῖς τόποις Sa.Ta, ὀμαλοῖς τόποις καὶ οὐκ ἐν ἀνω-
 μάλοις ceteri. ^t ταῦτα δὲ καὶ om. Sa.Ta, καὶ om. Ba.Ra. ^v καὶ om.
 Ka.Na.Ta. ^w ἀπολλωνιάδος Na. ^x καὶ τὰ ἔξω δὲ, *omisso λέγεται,*
 Ta. δὲ om. Sa. ^y τὰ δὲ] πάλιν δὲ Na. ^z ὁ om. Ba.Ra.Ta. ^a λιπάρῳ
 re. Ta. ^b νυκτός Ba.Ka.Na.Ra. ^c πιθικούσαις Na. ^d μέντοι Sa.Ta.
^e τῇ om. Sa. ^f ἐκλείπειν Ba.Ka.Na.Ra.Sa. ^g ξενοφάνης φησὶν Sa.Ta.
^h ἐπ' om. Ba.Ka.Na.Ra. ⁱ τὸ Ba.Ra. ^k ἐν τῇ om. Ta, τῇ om. Sa.
^l αἰτῶν Ba.Ra. ^m ἀναφέρεισθαι Ba.Ka.Na.Ra. ⁿ θαυμαστότατον
 Ba.Ka.Na.Ra. ^o τὸν Ta, *omissis mox περὶ τὸν.* ^p ρύακα Ta, ρύακον
 Ba.Ra. ^q γινόμενον Ba.Na.Ra.Ta.

¹ ἀναξέσεως τεσσαράκοντα σταδίων, τὸ δὲ ὕψος ² δι' οὗ φέ-
 ρεται, τριῶν. Φασὶ δὲ τὸν ἐν τῇ Θράκῃ λίθον τὸν καλού- 41
 μενον σπίνον διακοπέντα καίεσθαι, καὶ συντεθέντα πρὸς ἐαυ-
 τόν, ὥσπερ τὴν ³ σμαρίλιν, οὕτως κάκεινον εἰς ἐαυτὸν ⁴ τε-
 θέντα καὶ ἐπιρραινόμενον ὕδατι καίεσθαι. ⁵ Τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖν
 καὶ τὸν ⁶ μαριέα.

Περὶ Φιλίππους Ἰτῆς Μακεδονίας εἶναι λέγουσι μέταλλα, 42
 ἐξ ὧν τὰ ἐκβαλλόμενα ⁷ ἀποσύρματα αὐξάνεσθαι φασὶ καὶ
 φύειν χρυσίον, καὶ τοῦτ' εἶναι φανερόν. Φασὶ ⁸ δὲ καὶ ἐν 43
 Κύπρῳ περὶ τὸν ⁹ καλούμενον ¹⁰ Τυρρίαν χαλκὸν ὁμοιον γί-
 γνεσθαι. Κατακόψαντες γάρ, ὡς ἔοικεν, εἰς μικρὰ σπεί-
 ρουσιν αὐτόν· εἴθ' ὑδάτων ἐπιγενομένων αὐξάνεται καὶ ¹¹ ἐξα-
 νίησι ¹² καὶ οὕτως συνάγεται. Φασὶ δὲ καὶ ἐν Μήλῳ τῇ νήσῳ 44
 ἐν τοῖς ἐξορυσσομένοις τόποις τῆς γῆς ¹³ πάλιν ¹⁴ ἀναπληρώ-
 ματα γίγνεσθαι.

Περὶ Παιονίαν λέγουσιν, ὅταν ¹⁵ συνεχεῖς ὄμβροι ¹⁶ γένων- 45
 ται, εὐρίσκεσθαι περιττηκομένης τῆς γῆς χρυσὸν τὸν καλού-
 μενον ἄπυρον. Λέγουσι δ' ἐν τῇ Παιονίᾳ οὕτω χρυσιζειν
 τὴν γῆν ὥστε πολλοὺς εὐρηκέναι καὶ ¹⁷ ὑπὲρ μῶν χρυσίου
 ὀλκῆν. Τῷ δὲ βασιλεῖ ¹⁸ τινὰ φασιν εὐρόντα ἀνενεγκεῖν δύο
¹⁹ βώλους, τὸν μὲν τρεῖς μῶας ἄγοντα, τὸν δὲ πέντε· οὓς φα-
 σιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ²⁰ αὐτῷ παρακείσθαι, καὶ ἐπ' ἐκείνων
 πρῶτον, εἴ τι ἐσθίει, ²¹ ἀπάρχεσθαι. Φασὶ δὲ καὶ ἐν Βάκτροις 46
 τὸν ²² Ὠξον ποταμὸν καταφέρειν βωλία ²³ χρυσίου ²⁴ πλήθει
 πολλά, καὶ ἐν ²⁵ Ἰβηρίᾳ δὲ τὸν καλούμενον Θεόδωρον ποταμὸν

¹ ἀναξέσεως N^a. ² δι' om. B^a. R^a. ³ σμαρίλιν B^a. N^a. R^a. S^a. T^a.
⁴ τριῶν S^a. ⁵ τὸ δ' αὐτὸ om. T^a. ⁶ μαριθάν B^a. N^a. R^a. ⁷ τοὺς ἐν
 μακεδονία S^a. T^a. ⁸ αὐξάνεσθαι φασιν ἀποσύρματα S^a. ⁹ δὲ om. B^a. N^a.
 R^a. S^a. ¹⁰ λεγόμενον B^a. R^a. ¹¹ τυρρίαν N^a. ¹² ἐξανίησι] ἀνίσταται B^a. R^a.
¹³ καὶ οὕτως συνάγεται om. T^a. ¹⁴ πάλιν om. S^a. ¹⁵ ἀναπλήρωμα T^a.
¹⁶ συνεχεῖς οἱ ὄμβροι B^a. R^a. ¹⁷ γίνονται B^a. N^a. R^a. S^a. ¹⁸ ὑπὲρ τὴν
 μῶν B^a. N^a. R^a. S^a. ¹⁹ τινὰ om. B^a. N^a. R^a. S^a. ²⁰ qui mox εὐρόντας.
²¹ βώλους B^a. ²² αὐτῷ om. T^a. ²³ ἀπέρχεσθαι B^a. R^a. ²⁴ ὦξον
 R^a. S^a. T^a, τόξον (omisso τὸν) N^a. ²⁵ χρυσία B^a. R^a. T^a. ²⁶ πλήθος N^a,
 om. B^a. R^a. T^a.

^α ἐκβράσσειν τε πολὺ περὶ τὰ χεῖλη χρυσίον, ὁμοίως δὲ καὶ καταφέρειν.

47 ^ι Λέγουσι δὲ καὶ ἐν Πιερίᾳ τῆς Μακεδονίας ἄσημόν τι χρυσίον κατορυγμένον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων βασιλέων, χα-

48 τῶν μέγεθος σπιθαμιαῖον. Λέγεται δὲ ^ν ἰδιαιτάτην εἶναι γένεσιν σιδήρου τοῦ Χαλυβικοῦ καὶ τοῦ ^ω Ἀμισσηνοῦ. Συμφύεται γάρ, ὥς γε λέγουσιν, ἐκ τῆς ἄμμου τῆς καταφερομένης ἐκ τῶν ποταμῶν. Ταύτην ^δ οἱ μὲν ἀπλῶς φασὶ ^κ πλύναντας ^ι καμινεύειν, οἱ δὲ τὴν ὑπόστασιν ^κ τὴν γενομένην ἐκ τῆς ^α πλύσεως πολλάκις πλυθεῖσαν συγκαίειν, ^β παρεμβάλλειν ^ε δὲ τὸν πυρίμαχον καλούμενον λίθον· εἶναι ^δ ἐν τῇ ^κ χώρᾳ πολύν. Οὗτος ^δ ὁ σίδηρος πολὺ τῶν ἄλλων γίνεται καλλίων. Εἰ δὲ μὴ ἐν μιᾷ καμίνῳ ^δ ἐκαίετο, οὐδὲν ἄν, ὥς ἔοικε, διέφερε ^ε τὰργυρίου. Μόνον δὲ φασιν αὐτὸν ἀνίωτον ^ε εἶναι, οὐ πολὺν δὲ γίνεσθαι.

49 Φασὶ δὲ καὶ ἐν Ἰνδοῖς τὸν χαλκὸν οὕτως εἶναι λαμπρὸν καὶ καθαρὸν καὶ ἀνίωτον, ^ε ὥστε μὴ διαγινώσκεισθαι τῇ χροᾷ πρὸς τὸν χρυσόν, ἀλλ' ἐν τοῖς Δαρείου ποτηρίοις ^β βατιακάς εἶναι τινὰς καὶ πλείους, ἃς εἰ μὴ τῇ ὁσμῇ, ἄλλως οὐκ ἦν διαγῶναι πότερόν εἰσι χαλκαὶ ἢ χρυσαί.

50 Τὸν ^ι κασσίτερον τὸν Κελτικὸν τήκεσθαι φασὶ πολὺ τάχιον ^κ μολύβδου. Σημεῖον δὲ τῆς εὐτηξίας, ὅτι τήκεσθαι δοκεῖ καὶ ἐν τῷ ὕδατι· χρώζει γοῦν, ὥς ἔοικε, ταχύ. Τήκεται δὲ καὶ ἐν τοῖς ψύχεσιν, ^ι ὅταν ^κ γένηται πάγῃ, ^α ἐγκατακλειομένου ἐντός, ὥς φασί, καὶ συνωθουμένου τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐνυπάρχοντος αὐτῷ διὰ τὴν ἀσθένειαν.

^α ἐκβράσσειν T^a. ^ι λέγεται B^a.R^a.T^a. ^ν ἰδιαιτάτην B^a.R^a.S^a.T^a.
^ω Ἀμισσηνοῦ] ἀσημίον μυσηνοῦ T^a, ἀσημίον μησηνοῦ B^a.R^a. ^κ πλύναντας
 Sylburgius: codices πλύναντες. ^ι καὶ μινεύειν B^a.R^a. ^κ τῆς γενο-
 μένης S^a. ^α φλύσεως B^a.R^a, φύσεως S^a. ^β παρεμβάλλειν B^a. ^ε δὲ τῷ
 πυρὶ μάχον S^a. ^δ ἐκαίετο B^a.R^a.S^a. ^ε ἀργύρου S^a. ^ε εἶναι om.
 B^a.N^a.R^a.T^a. ^ε ὥς B^a.R^a.T^a. ^β βατιακάς rc. S^a, βατιατικὰς B^a.R^a.T^a.
^ι κασίτερον B^a. ^κ μολύβδου B^a.R^a.T^a. ^ι ὅτι B^a.R^a, ὅτε T^a. ^κ γέ-
 νοιτο T^a. ^α εἰ κατακλειομένου S^a.

Ἐν τῷ Πανθείῳ ἐστὶν ἐλαία, καλεῖται δὲ καλλιστέφανος 51
 ὁ ταύτης πάντα τὰ φύλλα ταῖς λοιπαῖς ἐλααῖς ἐναντία πέ-
 φυκεν· ἔξω γὰρ ῥ' ἄλλ' οὐκ ἐντὸς ἔχει τὰ χλωρά. Ἀφίησί
 τε τοὺς πτόρθους ὥσπερ ἡ μύρτος ἡ εἰς τοὺς στεφάνους ἱσυμ-
 μέτρως. Ἀπὸ ὧ ταύτης φυτὸν λαβὼν ὁ Ἡρακλῆς ἐφύτευσεν
 Ὀλυμπίᾳσιν, ἀφ' ἧς οἱ στέφανοι τοῖς ἀθληταῖς δίδονται.
 Ἔστι δὲ αὕτη παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ποταμὸν, σταδίου ἐξή- 2
 κοντα τοῦ ποταμοῦ ἀπέχουσα· περιφκοδόμηται δέ, καὶ ζημία
 μεγάλη τῷ ἱθιγόντι ὧ αὐτῆς ἐστίν. Ἀπὸ ταύτης δὲ τὸ
 φυτὸν λαβόντες ἐφύτευσαν ὧ Ἡλεῖοι ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ τοὺς
 στεφάνους ἀπ' αὐτῆς ἔδωκαν.

Ἐν τοῖς περὶ Λυδῖαν μετάλλοις τοῖς περὶ Πέργαμον, ἃ 52
 δὴ καὶ Κροῖσος εἰργάσατο, πολέμου τινὸς ἡγενομένου κατέ-
 φυγον οἱ ἐργαζόμενοι ἐπ' αὐτά, τοῦ δὲ στομίου ἐποικοδομη-
 θέντος ἀπεπνίγησαν· καὶ ὕστερον χρόνῳ πολλῶ τῶν μετάλ-
 λων ἡ ἀνακαθαρθέντων εὐρέθη οἷς ἐχρῶντο ἀγγεῖοις πρὸς τὰς
 ὑπὸ χεῖρα χρεῖας ἡ ἀπολελιθωμένα, οἷον ἡ ἀμφορεῖς καὶ τὰ
 τοιουτότροπα. Ταῦτα ἡ δὴ πεπληρωμένα οὐ τινὸς ἔτυχον
 ἡ γροῦ ἐλελίθωτο, καὶ προσέτι τὰ ὁστὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ οὕτω νιτρῶδὲς ἐστὶ τὸ ὕδωρ ὥστε 53
 τὰ ἱμάτια οὐδενὸς ἐτέρου ἡ ῥύμματος προσδεῖσθαι· καὶ πλείω
 χρόνον ἐν τῷ ὕδατι ἐάσῃ τις, ἡ διαπίπτει. Περὶ τὴν Ἀσκα- 54
 νίαν λίμνην ἡ Πυθόπολις ἐστὶ κώμη ἀπέχουσα ἡ Κίου ὡς στα-
 δίους ἑκατὸν εἴκοσι, ἐν ἧ τοῦ χειμῶνος ἡ ἀναξηραίνεται πάντα
 τὰ φρέατα ὥστε μὴ ἐνδέχεσθαι βᾶσαι τὸ ἀγγεῖον, τοῦ δὲ
 θέρους πληροῦται ἔως τοῦ στόματος.

Ὁ πορθμὸς ὁ μεταξὺ Σικελίας ἡ καὶ Ἱταλίας αὖξεται καὶ 55
 φθίνει ἅμα τῷ σεληνίῳ. Καὶ διότι ἐπὶ τῆς οδοῦ τῆς εἰς Σν- 56

ὁ ταύτης δὲ πάντα Ta. ῥ ἄλλ' om. Ta. ἡ πρὸς Na. ἱ συμμέτρως
 Ba.Sa, σύμμετρον Na. ἡ ταύτης δὲ φ. Sa.Ta. ἱ θήγοντι S. ὧ ταύτης
 Ba.Na.Ra.Sa. ὧ ἡλεῖοι ἐφύτευσαν Sa. ἡ γενομένου Na. ὧ ἀνακα-
 θέντων Ta. ἡ ἀπολελιθωμένου (οἷς supra ου) Na. ἡ ἀναφορεῖς Ba.Ra.
 ἡ δὲ Sa. ἡ ῥύμματος Ba.Na.Ra.Ta. ἡ διαπίπτει Sa. ἡ μυθήπολις
 Ba.Ra.Ta. ἡ κίου Na. ἡ ἀναξηραίνεσθαι codices. ἡ καὶ τῆς Ἱταλίας
 Ba.Ra.

ρακούσας κρήνη ἐστὶν ἐν λειμῶνι οὔτε μεγάλη οὔτε ὕδωρ
 ἔχουσα πολὺ συναπαντήσαντος δὲ εἰς τὸν τόπον ὄχλου πολ-
 57 λου παρέσχευ ὕδωρ ἄφθονον. Ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις ἐν
 ἰ Παλικοῖς τῆς Σικελίας, ὡς δεκάκλινος· αὕτη δ' ἄναρρίπτει
 ὕδωρ εἰς ὕψος ἕξ πήχεις, ὥστε ὑπὸ τῶν ἰδόντων νομίζεσθαι
 κατακλυσθήσεσθαι τὸ ἰ πεδίον· καὶ πάλιν εἰς ταὐτὸ καθίστα-
 ται. Ἔστι δὲ καὶ ὄρκος, ὃς ἅγιος αὐτόθι δοκεῖ εἶναι· ὅσα
 γὰρ ἂν ὁμνυσί τις, γράψας εἰς πινακίδιον ἐμβάλλει εἰς τὸ
 2 ὕδωρ. Ἐὰν μὲν οὖν εὐορκῇ, ἐπιπολάζει τὸ πινακίδιον· ἐὰν
 δὲ μὴ εὐορκῇ, τὸ μὲν ἂν πινακίδιον ὁ βαρὺ γενόμενον ἀφανί-
 ζεσθαί φασι, ἢ τὸν δ' ἄνθρωπον πῖμπρασθαι. Διὸ δὴ λαμ-
 βάνειν τὸν ἱερέα παρ' αὐτοῦ ἡ ἐγγύας ὑπὲρ τοῦ καθαίρειν
 τινὰ τὸ ἱερόν.

58 Ἡ Δημόνησος ἡ Καρχηδονίων νῆσος ἀπὸ Δημονήσου τοῦ
 πρώτου ἐργασασμένου τὴν ἐπωνυμίαν εἴληφεν· ἔχει δ' ὁ τό-
 πος ἂν κυανοῦ τὸ μέταλλον καὶ χρυσοκόλλης. Ταύτης δ' ἡ
 καλλίστη πρὸς χρυσίον εὐρίσκει ἡ τιμὴν· καὶ γὰρ φάρμακον
 2 ὀφθαλμῶν ἐστίν. Ἔστι δὲ αὐτόθι χαλκὸς ὁ κολυμβητῆς ἐν
 ἂν δυοῖν ὀργυαῖς τῆς ἡ θαλάσσης· ὅθεν ὁ ἐν Σικυωνί ἐστιν
 ἀνδριάς ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἂν νεῷ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἐν Φενεῷ οἱ
 ὀρεῖα χαλκοὶ καλούμενοι. Ἐπιγέγραπται δ' αὐτοῖς ἡ Ἡρα-
 3 κλῆς Ἀμφιτρυόνης Ἡλίου ἡ ἐλὼν ἀνέθηκεν. Αἰρεῖ δὲ τὴν
 Ἡλίου ἡ γουμένης κατὰ χρησμὸν γυναικός, ἥς τὸν πατέρα
 Αὐγείαν ἡ ἀπέκτεινεν. Οἱ δὲ τὸν χαλκὸν ὀρύττοντες ὅζυ-
 δερκέστατοι γίνονται, καὶ οἱ βλεφαρίδας μὴ ἔχοντες φύουσι·
 παρὸ καὶ οἱ ἰατροὶ τῷ ἄνθει τοῦ χαλκοῦ καὶ τῇ τέφρᾳ τῇ
 59 Φρυγίᾳ χρῶνται πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἔστι ἡ δὲ αὐτόθι
 σπήλαιον ὃ καλεῖται γλαφυρόν· ἐν δὲ τούτῳ ἡ κίονες πεπή-

ἰ παλίκμοις Ba.Ra, παλίσκοις Ta. ἡ ἀναράπτει Sa. ἰ πέδον Sa.
 ἡ ὁμνυσί Ba.Ra, γράμμασί Ta. ἡ πινακίδιον Na. ὁ βαρὺ γενόμενον
 om. pr. Sa. ἢ καὶ πῖμπρασθαι τὸν ἄνθρωπον rc. Sa. ἡ ἐγγύαν Na.Ta.
 ἡ δημόνησος et mox δημονήσου Ba.Ra. ἡ κυανοῦ Na.Ra.Ta, κυανοῦ
 Ba. ἡ ταύτη Ba.Ra.Ta. ἡ τιμὴν] τις Ba.Ra.Ta. ἡ κολυμβητῆς Sa.
 ἡ δυοῖν Ta. ἡ θαλάττης Na. ἡ ὁ om. Na. ἡ γὰρ Ba.Ra.Ta. ἡ Ἡρα-
 κλῆς ὁ ἀμφ. Ra.Ta. ἡ ἐλεῖν Ba, ἐλὼν Ra. ἡ ἀπέκτειναν Ba.Ra. ἡ δὲ]
 γὰρ Ba.Na.Ra.Ta. ἡ κίονες interpres: codices χίονες.

γασιν ἀπό τινων σταλαγμῶν. Ἐποδηλοῖ δὲ τοῦτο ἐν τῇ
 8 συναγωγῇ τῇ πρὸς τὸ ἔδαφος· ἔστι γὰρ ταύτῃ ^h στενω-
 τaton.

Ἐκ τοῦ ζεύγους δὲ τῶν ἀετῶν θάτερον τῶν ¹ ἐγγόνων 60
 ἀλαιοῦτος γίνεται παραλλάξ, ἕως αὖν σύζυγα γένηται. Ἐκ
 δὲ ἀλαιοῦτων φήνη γίνεται, ἐκ δὲ ^k τούτων ¹ περκνοὶ ^m καὶ γυ-
 πες· οὗτοι δ' οὐκέτι διορίζουσι περὶ τοὺς γυῖπας, ἀλλὰ γεν-
 νῶσι τοὺς μεγάλους ⁿ γυῖπας· οὗτοι δ' εἰσὶν ἄγονοι. Ση-
 μείον δὲ τοῦτο, διότι ^p νεοττίαν οὐδεὶς ἐώρακε γυῖπος ^q με-
 γάλου.

Θαυμαστὸν δὲ τί ^r φασιν ἐν Ἰνδοῖς περὶ τὸν ἐκεῖ ^s μόλυ- 61
 βδον ^t συμβαίνειν· ὅταν γὰρ τακεῖς εἰς ὕδωρ ^v καταχυθῇ ψυ-
 χρόν, ἐκπηδᾷ ἐκ τοῦ ὕδατος.

Φασὶ τὸν Μοσσύνοικον ^w χαλκὸν λαμπρότατον καὶ λευ- 62
 κότατον εἶναι, οὐ παραμιγνυμένον αὐτῷ κασσιτέρου, ἀλλὰ
 γῆς τινὸς ^x αὐτοῦ γινομένης καὶ συνεψομένης αὐτῷ. Λέγουσι
 δὲ τὸν εὐρόντα τὴν κράσιν μηδένα διδάξαι· διὸ τὰ προγεγο-
 νότα ἐν τοῖς τόποις χαλκώματα διάφορα, τὰ δ' ἐπιγυγνόμενα
 οὐκέτι.

Ἐν τῷ Πόντῳ λέγουσι τοῦ χειμῶνος τῶν ὀρνέων τινὰ 63
 εὐρίσκεσθαι ^y φωλεύοντα, ^z οὔτε ^s ἀφοδεύοντα, οὔτε δὲ ^b ὅταν
 τὰ πτερὰ αὐτῶν τίλλωσιν, αἰσθάνεσθαι, οὔτε ὅταν ἐπὶ τὸν
 ὀβελίσκον ἀναπαρῇ, ^c ἀλλ' ὅταν ὑπὸ τοῦ πυρὸς διακαυθῇ.
 Πολλοὺς δὲ καὶ ^d τῶν ἰχθύων λέγουσι περικυπέντας καὶ πε-
 ριτηθέντας μὴ αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ὅταν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ^e δια-
 θερμανθῶσιν.

Ἡ ^f μέλιττα δοκεῖ τὰς τροπὰς σημαίνειν τῷ ἐπὶ τὰ ἔργα 64

8 ἀναγωγῇ B^a.R^a.T^a. ^h στενωτότατον B^a.R^a, στεγνότηατον N^a.T^a.
ⁱ ἄγονων B^a.R^a.T^a. ^k τούτων οἱ π. B^a.R^a.S^a.T^a. ^l περκνοὶ S^a.
^m καὶ om. N^a.S^a. ⁿ γυῖπους B^a. ^o οὗτοι δ'] οἵπερ S^a. ^p νεοττίαν
 B^a.R^a. ^q μεγάλην N^a. ^r φασι] τὰ B^a. ^s μόλυβδον B^a.R^a. ^t συμ-
 βαίνει S^a.T^a. ^v καταχυθῇ S^a, κατασχεθῇ B^a.R^a. ^w χαλκὸν] λάκκον
 B^a.R^a. ^x αὐτῷ S^a. ^y φωλεύοντα om. B^a.R^a. ^z οὔτε δὲ B^a.R^a.S^a.
^a ἀφοδεύοντα οὔτε δὲ om. S^a. ^b ὅτε N^a.S^a, ὅταν B^a.R^a. ^c ἀλλ']
 καὶ N^a. ^d τῶν om. N^a. ^e θερμανθῶσιν B^a.R^a.S^a.T^a. ^f μέλιτα N^a.

ρακούσας κρήνη ἐστὶν ἐν λειμῶνι οὔτε μεγάλη οὔτε ὕδωρ
 ἔχουσα πολὺ συναπαντήσαντος δὲ εἰς τὸν τόπον ὄχλου πολ-
 57 λου παρέσχεν ὕδωρ ἄφθονον. Ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις ἐν
¹ Παλικοῖς τῆς Σικελίας, ὡς δεκάκλινος· αὕτη δ' ^k ἀναρρίπτει
 ὕδωρ εἰς ὕψος ἕξ πήχεις, ὥστε ὑπὸ τῶν ἰδόντων νομίζεσθαι
 κατακλυσθῆσεσθαι τὸ ¹ πεδίον· καὶ πάλιν εἰς ταὐτὸ καθίστα-
 ται. Ἔστι δὲ καὶ ὄρκος, ὃς ἅγιος αὐτόθι δοκεῖ εἶναι· ὅσα
 γὰρ ^m ὄμνυσί τις, γράψας εἰς πινακίδιον ἐμβάλλει εἰς τὸ
² ὕδωρ. Ἐὰν μὲν οὖν εὐορκῇ, ἐπιπολάζει τὸ πινακίδιον· ἐὰν
 δὲ μὴ εὐορκῇ, τὸ μὲν ⁿ πινακίδιον ὁ βαρὺ γενόμενον ἀφανί-
 ζεσθαι φασί, ^p τὸν δ' ἄνθρωπον πῖμπρασθαι. Διὸ δὴ λαμ-
 βάνειν τὸν ἱερέα παρ' αὐτοῦ ^q ἐγγύας ὑπὲρ τοῦ καθαίρειν
 τινὰ τὸ ἱερόν.

58 Ἡ Δημόνησος ἡ Καρχηδονίαν νῆσος ἀπὸ Δημονήσου τοῦ
 πρώτου ἐργασασμένου τὴν ἐπωνυμίαν εἴληφεν· ἔχει δ' ὁ τό-
 πος ^a κυανοῦ τὸ μέταλλον καὶ χρυσοκόλλης. Ταύτης δ' ἡ
 καλλίστη πρὸς χρυσίαν εὐρίσκει ^v τιμὴν· καὶ γὰρ φάρμακον
² ὀφθαλμῶν ἐστίν. Ἔστι δὲ αὐτόθι χαλκὸς ^w κολουμβητῆς ἐν
^z δυοῖν ὀργυαῖς τῆς ^y θαλάσσης· ὅθεν ^z ὁ ἐν Σικυῶνι ἐστὶν
 ἀνδριάς ἐν τῷ ἀρχαίῳ ^a νεῷ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἐν Φενεῷ οἱ
 ὀρεῖα χαλκοὶ καλούμενοι. Ἐπιγέγραπται δ' αὐτοῖς “^b Ἡρα-
³ κλῆς Ἀμφιτρύωνος Ἡλιν ^c ἐλὼν ἀνέθηκεν.” Αἰρεῖ δὲ τὴν
 Ἡλιν ἡγουμένης κατὰ χρησμόν γυναικός, ἥς τὸν πατέρα
 Αὐγείαν ^d ἀπέκτεινεν. Οἱ δὲ τὸν χαλκὸν ὀρύττοντες ὀξυ-
 δερκέστατοι γίνονται, καὶ οἱ βλεφαρίδας μὴ ἔχοντες φύουσι·
 παρὸ καὶ οἱ ἱατροὶ τῷ ἄνθει τοῦ χαλκοῦ καὶ τῇ τέφρᾳ τῇ
 59 Φρυγίᾳ χρῶνται πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἔστι ^e δὲ αὐτόθι
 σπήλαιον ὃ καλεῖται γλαφυρόν· ἐν δὲ τούτῳ ^f κίονες πεπῆ-

¹ παλίκμοις B^a.R^a, παλίσκοις T^a. ^k ἀναράπτει S^a. ¹ πέδον S^a.
^m ὄμμασι B^a.R^a, γράμμασι T^a. ⁿ πινάκιον N^a. ^o βαρὺ γενόμενον
 om. pr. S^a. ^p καὶ πῖμπρασθαι τὸν ἄνθρωπον rc. S^a. ^q ἐγγύαν N^a.T^a.
^r δημόνησος et mox δημονήσου B^a.R^a. ^s κυανοῦν N^a.R^a.T^a, κυδνοῦν
 B^a. ^t ταύτη B^a.R^a.T^a. ^v τιμὴν] τις B^a.R^a.T^a. ^w κολουμβητὸς S^a.
^x δυεῖν T^a. ^y θαλάττης N^a. ^z ὁ om. N^a. ^a ναῶ B^a.R^a.T^a. ^b ἡρα-
 κλῆς ὁ ἀμφ. R^a.T^a. ^c ἐλεῖν B^a, ἐλῆν R^a. ^d ἀπέκτειναν B^a.R^a. ^e δε]
 γὰρ B^a.N^a.R^a.T^a. ^f κίονες interpres: codices χίονες.

γασιν ἀπό τινων σταλαγμῶν. Ἀποδηλοῖ δὲ τοῦτο ἐν τῇ
ε συναγωγῇ τῇ πρὸς τὸ ἔδαφος· ἔστι γὰρ ταύτη ^h στενω-
τατον.

Ἐκ τοῦ ζεύγους δὲ τῶν αἰτῶν θάτερον τῶν ¹ ἐγγόνων ⁶⁰
ἀλῖαιέτος γίνεται παραλλάξ, ἕως ἂν σύζυγα γένηται. Ἐκ
δὲ ἀλῖαιέτων φήνη γίνεται, ἐκ δὲ ^k τούτων ¹ περκνοὶ ^m καὶ γῦ-
πες· οὗτοι δ' οὐκέτι διορίζουσι περὶ τοὺς γῦπας, ἀλλὰ γεν-
νῶσι τοὺς μεγάλους ⁿ γῦπας· ^o οὗτοι δ' εἰσὶν ἄγονοι. Ση-
μεῖον δὲ τοῦτο, διότι ^p νεοττιὰν οὐδεὶς ἐώρακε γυπὸς ^q με-
γάλου.

Θαυμαστὸν δὲ τί ^r φασιν ἐν Ἰνδοῖς περὶ τὸν ἐκεῖ ^a μόλυ- ⁶¹
βδον ^t συμβαίνειν· ὅταν γὰρ τακεῖς εἰς ὕδωρ ^v καταχυθῇ ψυ-
χρόν, ἐκπηδᾷ ἐκ τοῦ ὕδατος.

Φασὶ τὸν Μοσσύνοικον ^w χαλκὸν λαμπρότατον καὶ λευ- ⁶²
κότατον εἶναι, οὐ παραμιγνυμένου αὐτῷ κασσιτέρου, ἀλλὰ
γῆς τινὸς ^x αὐτοῦ γινομένης καὶ συνεψομένης αὐτῷ. Λέγουσι
δὲ τὸν εὐρόντα τὴν κράσιν μηδένα διδάξαι· διὸ τὰ προγεγο-
νότα ἐν τοῖς τόποις χαλκῶματα διάφορα, τὰ δ' ἐπιγιγνόμενα
οὐκέτι.

Ἐν τῷ Πόντῳ λέγουσι τοῦ χειμῶνος τῶν ὀρνέων τινὰ ⁶³
εὐρίσκεσθαι ^y φωλεύοντα, ^z οὔτε ^a ἀφοδεύοντα, οὔτε δὲ ^b ὅταν
τὰ πτερὰ αὐτῶν τίλλωσιν, αἰσθάνεσθαι, οὔτε ὅταν ἐπὶ τὸν
ὀβελίσκον ἀναπαρῇ, ^c ἀλλ' ὅταν ὑπὸ τοῦ πυρὸς διακαυθῇ.
Πολλοὺς δὲ καὶ ^d τῶν ἰχθύων λέγουσι περικοπέντας καὶ πε-
ριτμηθέντας μὴ αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ὅταν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ^e δια-
θερμανθῶσιν.

Ἡ ^f μέλιττα δοκεῖ τὰς τροπὰς σημαίνειν τῷ ἐπὶ τὰ ἔργα ⁶⁴

ε ἀναγωγῇ Β^a.R^a.T^a. ^h στενότατον Β^a.R^a, στεργότατον Ν^a.T^a.
¹ ἀγόνων Β^a.R^a.T^a. ^k τούτων οἱ π. Β^a.R^a.S^a.T^a. ¹ περκνοὶ S^a.
^m καὶ om. Ν^a.S^a. ⁿ γύπους Β^a. ^o οὗτοι δ' οἵπερ S^a. ^p νεοττιαν
Β^a.R^a. ^q μεγάλῃ Ν^a. ^r φασι] τὰ Β^a. ^s μόλυβδον Β^a.R^a. ^t συμ-
βαίνει S^a.T^a. ^v καταχεθῇ S^a, κατασχεθῇ Β^a.R^a. ^w χαλκὸν] λάκκον
Β^a.R^a. ^x αἰτῶ S^a. ^y φωλεύοντα om. Β^a.R^a. ^z οὔτε δὲ Β^a.R^a.S^a.
^a ἀφοδεύοντα αὐτε δὲ om. S^a. ^b ὅτε Ν^a.S^a, ὅτα Β^a.R^a. ^c ἀλλ']
καὶ Ν^a. ^d τῶν om. Ν^a. ^e θερμανθῶσιν Β^a.R^a.S^a.T^a. ^f μέλιτα Ν^a.

βαδίζειν, ^ϕ καὶ οἱ ^ε μελιττοπόλοι σημεῖφ χρῶνται· ἡρεμία γὰρ αὐτῶν γίνεται. Δοκοῦσι δὲ καὶ οἱ τέττιγες ἄδειν μετὰ τροπᾶς.

- 65 Φασὶ δὲ καὶ τὸν ἐχίνον ἄσιτον διαμένειν ^h ἄχρι ἐνιαυτοῦ.
- 66 Τὸν δὲ γαλεώτην, ὅταν ἐκδύσῃται τὸ δέρμα, καθάπερ οἱ ὄφεις, ἐπιστραφέντα καταπίνειν· ⁱ τηρεῖσθαι γὰρ ὑπὸ τῶν ἱατρῶν διὰ τὸ χρήσιμον εἶναι τοῖς ἐπιληπτικοῖς.
- 67 Λέγουσι δὲ καὶ τὸ τῆς ^k ἄρκτου στέαρ, ὅταν διαπετηγὸς ᾖ διὰ τὸν χειμῶνα, καθ' ὃν ἂν χρόνον ^l ἐκείνη φωλεῖ, αὐξάνεσθαι καὶ ὑπεραίρειν τὰ ἀγγεῖα ἐν οἷς ἂν ᾖ.
- 68 Ἐν Κυρήνῃ φασὶ τοὺς ὄντας βατράχους ἀφώνους τὸ παράπαν εἶναι. Καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἐν τῇ τῶν Ἡμαθιωτῶν χώρα ^m τοὺς σὺς εἶναι ⁿ μώνυχας.
- 69 Ἐν Καππαδοκίᾳ φασὶν ἡμιόνους εἶναι γονίμους καὶ ἐν Κρήτῃ αἰγείρους καρποφόρους.
- 70 ^o Φασὶ δὲ καὶ ἐν Σερίφῳ τοὺς βατράχους οὐκ ἄδειν· ἐὰν δὲ εἰς ἄλλον τόπον μετενεχθῶσιν, ἄδουσιν.
- 71 Ἐν Ἰνδοῖς ἐν τῷ Κέρατι καλουμένῳ ἰχθυοῖα φασὶ γίνεσθαι ^a ἐν τῷ ξηρῷ πλανᾶται καὶ πάλιν ^p ἀποτρέχει εἰς τὸν ποταμόν. Φασὶ δὲ καὶ περὶ Βαβυλωνά τινες ^q ἰχθύας τινὰς μένειν ἐν ταῖς τρώγλαις ταῖς ἐχούσαις ὑγρότητα ξηραίνον· ^r τοῦ ποταμοῦ· τούτους ἐξιόντας ἐπὶ τὰς ἄλως νέμεσθαι, καὶ βαδίζειν ἐπὶ τῶν πτερύγων, καὶ ἀνακινεῖν τὴν οὐράν· καὶ ὅταν διώκωνται, φεύγειν καὶ εἰσδύντας ^s ἀντιπροσώπως ἴστασθαι· πολλάκις γὰρ προσίεναι τινὰς καὶ ἐρεθίζειν. Ἐχουσι δὲ τὴν κεφαλὴν ὁμοίαν βατράχῳ θαλαττίῳ, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα κωβιῷ, βραγχία δὲ ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἰχθύες.
- 73 Ἐν Ἡρακλείᾳ δὲ τῇ ἐν τῷ Πόντῳ καὶ ἐν ^t Ῥηγίῳ γί-

^ε μελιττοπόλοι B^a, μελιττοπῶλαι N^a. ^h ἄχρις N^a.T^a. ⁱ τηρεῖται T^a, τηρεῖ B^a. ^k ἄρκτου N^a. ^l ἐκείνη φωλεῖ αὐξάνεσθαι N^a. ^m τοὺς βρους σὺς N^a. ⁿ μόνυχας B^a. ^o φασὶ—ποταμόν om. B^a.R^a.T^a. ^p ἀποτρέχει S^a. ^q ἰχθυοῖα τινα B^a.R^a.N^a.T^a. ^r τοῦ] δὲ τοῦ S^a. ^s ἀντιπροσώπως B^a.R^a, ἀντιπροσώπου N^a. ^t Ῥηγίῳ N^a.

νεσθαί φασιν ὀρυκτοὺς ὧ ἰχθύς, τούτους δὲ μάλιστα κατὰ τὰ ποτάμια καὶ τὰ ἔνδρα χωρία. Συμβαίνειν δέ ὡ ποτε ἀναξηραινομένων τῶν χωρίων κατὰ τινας χρόνους συστέλλεσθαι κατὰ γῆς, εἴτα μᾶλλον ἀναξηραινομένης διώκοντας τὴν ὑγρότητα διέσθαι εἰς τὴν ὕλην, εἴτα ξηραινομένης διαμένειν ἐν τῇ ἱκμάδι, ὥσπερ τὰ ἐν ταῖς φωλεαῖς διαρκοῦντα. Ὅταν δὲ ἀνασκάπτωνται πρὶν ἢ τὰ ὕδατα ἐπιγενέσθαι, τότε κινεῖσθαι. Φασὶ δὲ καὶ περὶ Παφλαγονίαν τοὺς ὀρυκτοὺς γίνε- 74 σθαι ἰχθύς κατὰ βάθους, τούτους δὲ τῇ ἀρετῇ ἀγαθοὺς, οὔτε ὑδάτων φανερῶν πλησίον ὄντων οὔτε ποταμῶν ἐπιρρεόντων, ἀλλ' αὐτῆς ζωογονούσης τῆς γῆς.

Τὰς ἐν Ἡπείρῳ ἐλάφους κατορύττειν φασὶ τὸ δεξιὸν 75 κέρας, ὅταν ἁ ἀποβάλλωσι, καὶ εἶναι πρὸς πολλὰ χρήσιμον. Ὑ καὶ τὴν ἂ λύγκα δὲ φασὶ τὸ οὖρον ἁ κατακαλύπτειν διὰ τὸ 76 πρὸς ἄλλα τε ἂ χρήσιμον εἶναι καὶ τὰς σφραγίδας. Φασὶ 77 δὲ καὶ τὴν ἂ φώκην ἐξεμεῖν τὴν ἂ πυτίαν, ὅταν ἀλίσκηται· εἶναι δὲ φαρμακῶδες καὶ τοῖς ἂ ἐπιλήπτοις χρήσιμον.

Λέγεται δὲ περὶ τὴν Ἱταλίαν ἐν τῷ ἱ Κυρκαίῳ ὄρει φάρ- 78 μακόν τι φύεσθαι θανάσιμον, ὃ τοιαύτην ἔχει τὴν δύναμιν ὥστε, ἂν ἂ προσρανθῇ τινί, παραχρῆμα πίπτειν ποιεῖ, καὶ τὰς τρίχας τὰς ἐν τῷ σώματι ἂ ἀπομαδάν, καὶ τὸ σύνολον τοῦ σώματος ἂ διαρρεῖν τὰ μέλη, ὥστε τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος εἶναι τῶν ἀπολλυμένων ἂ ἐλεεινὴν. Τοῦτο δὲ φασὶ μέλλοντας διδόναι Κλεωνύμῳ τῷ Σπαρτιάτῃ ἂ Ἀῶλον τὸν ἂ Πευκέστιον καὶ Γαίῳ φωραθῆναι, καὶ ἂ ἐξετασθέντας ὑπὸ Ταραντίνων θανατωθῆναι.

Ἐν τῇ ὁ Διομηδεῖα νήσῳ, ἢ κεῖται ἐν τῷ ἂ Ἀδρίᾳ, φασὶν 79

ὧ ἰχθύας, τούτους μάλιστα Β^a.R^a.T^a. ὡ ποτε κατα τούτον τὸν τόπον ἀναξ. S^a. ἁ ἀποβάλλωσι Β^a. Ὑ καὶ τὴν—σφραγίδας post ἐπιλήπτοις χρήσιμον Β^a.N^a.R^a.T^a. ἂ λύγκα Β^a.R^a.T^a. λύγγα N^a, λαρύγγα S^a. ἂ καλύπτειν N^a. ἂ χρύσιμον S^a. ἂ φώκην R^a. ἂ πυτίαν Β^a.R^a.T^a. ἂ ἐπιλήπτοις N^a. ἂ κυρκάῳ Β^a.R^a. ἂ περανθῇ τινι παραντίκα πίπτειν ποιεῖν Β^a.R^a. ἂ ἀπομαδεῖν S^a. ἂ διαρρεῖν S^a. ἂ ἐλεεινόν Β^a.R^a. ἂ ἄρουν R^c. S^a, παῦλον Β^a.R^a.T^a. ἂ Πευκέστιον S^a. ἂ ἐξετασθ.] ἀναστάντας N^a. ὁ Διομηδία N^a.

ιερὸν τι εἶναι τοῦ Διομήδους θαυμαστόν ῥ τε καὶ ἄγιον, περὶ δὲ τὸ ἱερὸν κύκλῳ περικαθῆσθαι ὄρνιθας ¹μεγάλους τοῖς ²μεγεθέσι, καὶ ³ῥύγχη ἔχοντας μεγάλα καὶ σκληρά. Τούτους λέγουσιν, εἰ μὲν Ἕλληνες ἀποβαίνουσιν εἰς τὸν ⁴τόπον, ἥσυχίαν ἔχειν, εἰ δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς τῶν περιοίκων, ἀνίπτασθαι καὶ ⁵αἰφρομένους καταράσσειν αὐτοὺς εἰς τὰς κεφαλὰς ³αὐτῶν, καὶ τοῖς ῥύγχεσι τιτρώσκοντας ἀποκτείνειν. Μυθεύεται δὲ τούτους γενέσθαι ἐκ τῶν ἐταίρων ⁷τῶν τοῦ Διομήδους, ναυαγησάντων μὲν αὐτῶν περὶ τὴν νήσον, τοῦ ⁸δὲ Διομήδους δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ ⁹Ἀινέου τοῦ τότε βασιλέως τῶν τόπων ἐκείνων γενομένου.

80 Παρὰ τοῖς Ὀμβρικοῖς φασὶ τὰ βοσκήματα τίκτειν Ἰτρὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοῖς τὴν γῆν πολλαπλασίους ἀνίσσθαι τῶν καταβαλλομένων· εἶναι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας πολυγόνους καὶ ²σπανίως ἐν τίκτειν, τὰς δὲ πλείστας δύο καὶ τρία.

81 Ἐν ταῖς Ἠλεκτρίσι νήσοις, αἱ κεῖνται ἐν τῇ μυχῇ τοῦ ¹Ἀδρίου, φασὶν εἶναι δύο ἀνδριάντας ἀνακειμένους, τὸν μὲν κασιτέρινον τὸν δὲ χαλκοῦν, εἰργασμένους τὸν ἀρχαῖον τρόπον. Λέγεται δὲ τούτους Δαιδάλου εἶναι ἔργα, ὑπόμνημα τῶν πάλοι, ²ὅτε ³Μίνω ⁴φεύγων ἐκ Σικελίας καὶ ⁵Κρήτης εἰς τούτους τοὺς τόπους παρέβαλε. Ταύτας δὲ τὰς νήσους φασὶ ⁶προκεχωκέναι τὸν Ἠριδανὸν ποταμόν. ⁷Ἔστι δὲ καὶ λίμνη, ὡς ἔοικε, πλησίον τοῦ ⁸ποταμοῦ, ὕδωρ ἔχουσα θερμόν· ὁσμή δ' ἀπ' αὐτῆς βαρεῖα καὶ ⁹χαλεπὴ ἀποπνεῖ, καὶ οὔτε ζῶον οὐδὲν πίνει ¹ἐξ αὐτῆς οὔτε ὄρνειον ὑπερίπταται, ἀλλὰ πίπτει καὶ ἀποθνήσκει. ²Ἐχει δὲ τὸν μὲν κύκλον ³σταδίων ¹διακοσίων, τὸ δὲ εὖρος ²ὡς δέκα. ³Μυθεύουσι ⁴ὅδε

ῥ τε] τι B^a.N^a.R^a. ¹ μεγάλας N^a. ² ῥύγχη ἔχοντας μεγάλην καὶ σκληράν N^a. ³ πόντον B^a.R^a. ⁴ αἰρομένους B^a.R^a. ⁵ τῶν ante τοῦ om. B^a.R^a.T^a. ⁶ δὲ om. S^a. ⁷ αἰνέου S^a. ⁸ Ἰτρὶς ante τίκτειν B^a.R^a, om. N^a. ⁹ σπανίους pr. S^a. ¹ ἀδρία N^a.S^a, ἀδρίου B^a. ² ὅτι S^a. ³ μίνως B^a.R^a. ⁴ φυγὼν ἐκ τῆς σ. S^a. ⁵ προσκεχωκέναι S^a. ⁶ ἔτι δὲ καὶ S^a, ἔτι δὲ B^a.R^a.T^a. ⁷ ποταμοῦ καὶ ὕδωρ N^a. ⁸ χαλεπὸν N^a. ⁹ ἀπ' pr. N^a. ¹ ἔχει] ἔστι rc. S^a. ² τριακοσίων S^a. ³ ἔως B^a.R^a, ὡσεὶ S^a. ⁴ μυθεύουσι R^a. ⁵ ὅδε καὶ οἱ S^a.

οἱ ἐγγχώριοι Φαέθοντα κεραυνωθέντα πεσεῖν εἰς ταύτην τὴν λίμνην. Εἶναι δ' ἐν ταύτῃ αἰγείρους πολλὰς, ἐξ ὧν ἐκπίπτειν τὸ καλούμενον ἤλεκτρον. ¹Τοῦτο δὲ λέγουσιν ὁμοιον εἶναι κόμμι, ²ἀποσκληρύνεσθαι δὲ ὥσανεὶ λίθον, καὶ συλλεγόμενον ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων διαφέρεσθαι εἰς τοὺς Ἕλληνας. Εἰς ταύτας οὖν τὰς νήσους Δαίδαλόν ³φασιν ἔλθειν, καὶ ⁴κατασχόντα αὐτὰς ⁵ἀναθεῖναι ἐν μιᾷ αὐτῶν τὴν αὐτοῦ εἰκόνα, καὶ τὴν τοῦ υἱοῦ ⁶Ἰκάρου ⁷ἐν τῇ ἐτέρα. ⁸Ὑστερον δ' ἐπιπλευσάντων ⁹ἐπ' αὐτοὺς ¹⁰Πελασγῶν τῶν ἐκπεσόντων ἐξ Ἀργους φυγεῖν τὸν Δαίδαλον, καὶ ἀφικέσθαι εἰς Ἰκαρον τὴν νῆσον.

¹¹Ἐν τῇ Σικελίᾳ περὶ τὴν καλουμένην ¹²Ἐνναν σπήλαιόν ⁸²τι λέγεται εἶναι, περὶ ¹³ὃ κύκλῳ πεφυκέναι φασὶ τῶν τε ἄλλων ἀνθέων πλήθος ἀνὰ πᾶσαν ὥραν, πολὺ δὲ μάλιστα τῶν ἴων ἀπέραντόν τινα τόπον συμπεπληρώσθαι, ¹⁴ἃ τὴν σύνεγγυς χώραν εὐωδίας πληροῖ, ὥστε τοὺς κυνηγούντας, τῶν ¹⁵κενῶν κρατουμένων ὑπὸ τῆς ὁσμῆς, ἐξαδυνατεῖν τοὺς λαγῶς ἰχνεύειν. Διὰ δὲ τούτου τοῦ χάσματος ἀσυμφανὲς ἐστίν ¹⁶ἡ νόμος, καθ' ὃν φασὶ τὴν ἀρπαγὴν ποιήσασθαι τὸν Πλούτωνα τῆς Κόρης. Εὐρίσκεσθαι ¹⁷δὲ φασιν ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ πυροὺς οὔτε τοῖς ἐγγχωρίοις ὁμοίους οἷς χρῶνται οὔτε ἄλλοις ¹⁸ἐπεισάκτοις, ἀλλ' ἰδιότητά τινα μεγάλην ἔχοντας. Καὶ ¹⁹τούτῳ σημειοῦνται ²⁰τὸ πρῶτως παρ' αὐτοῖς φανῆναι πύρινον καρπὸν. ²¹Ὅθεν καὶ ²²τῆς ²³Δήμητρος ἀντιποιοῦνται, φάμενοι παρ' αὐτοῖς τὴν θεὸν γεγονέναι.

²⁴Ἐν Κρήτῃ λύκους καὶ ἄρκτους ²⁵τοὺς ²⁶τ' ἔχεις, ὁμοίως δὲ ⁸³καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις θηρία οὗ φασὶ γίνεσθαι διὰ ²⁷τὸ τὸν Δία γενέσθαι ἐν αὐτῇ.

Ρ αὐτῷ S^a. 1 τοῦτο] οἱ B^a. N^a. R^a. 2 ἀποσκλη. δέ] διὰ τὸ ἀποσκλη. B^a. N^a. R^a. 3 φησιν B^a. 4 ἀναθεῖναι B^a. R^a. 5 κάρου B^a. 6 ἐν τῇ ἐτέρα om. B^a. N^a. R^a. S^a. 7 ἐπ' αὐτοὺς om. B^a. N^a. R^a. 8 πελασγῶν τῶν ἐκπεσόντων om. N^a. 9 ἐν τῇ καλουμένῃ N^a. R^a, τῇ καλουμένῃ B^a. 10 ἔνναν rc. S^a, αἴτιη B^a. N^a. R^a. 11 δ] δὲ S^a. 12 κενῶν B^a. R^a. 13 δὲ om. N^a. 14 ἐπεισάκτοις B^a. 15 τοῦτο B^a. 16 τῷ B^a. R^a, et rc. N^a. 17 τῆς om. N^a. 18 δήμητρος] δη B^a. R^a. 19 τοὺς τ'] οὗτ' N^a. 20 τὸ om. B^a.

- 84 Ἐν τῇ θαλάσῃ τῇ ἔξω Ἑρακλείων στηλῶν φασὶν ὑπὸ Καρχηδονίων νῆσον εὑρεθῆναι ^μ ἐρήμην, ἔχουσαν ὕλην τε ^π παντοδαπὴν καὶ ποταμούς πλωτούς, καὶ τοῖς λοιποῖς καρποῖς ^ο θαυμαστήν, ἀπέχουσαν δὲ πλειόνων ἡμερῶν ^ρ πλοῦν· ἐν ᾗ ἐπιμισγομένων τῶν Καρχηδονίων ^ι πολλάκις διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, ἐνίων γε μὴν καὶ οἰκούντων, τοὺς προεστῶτας τῶν Καρχηδονίων ἀπείπασθαι θανάτῳ ζημιοῦν τοὺς εἰς αὐτὴν ^τ πλευσομένους, καὶ τοὺς ἐνοικούντας πάντας ^α ἀφανίσαι, ἵνα μὴ ^ε διαγέλλωσι, μηδὲ πλῆθος συστραφέν ἐπ' αὐτῶν ἐπὶ τὴν νῆσον ^ν κυρίας τύχῃ καὶ τὴν τῶν Καρχηδονίων εὐδαιμονίαν ἀφέληται.
- 85 Ἐκ τῆς Ἰταλίας φασὶν ἕως τῆς Κελτικῆς καὶ ^ω Κελτολιγύων καὶ Ἰβήρων εἶναι τινα ὁδὸν Ἑράκλειαν καλουμένην, δι' ἧς εἴαν τε Ἑλλήνων εἴαν τε ἐγχωρίος τις πορεύηται, τηρεῖσθαι ὑπὸ τῶν ^κ παροικούντων, ὅπως μηδὲν ἀδικηθῇ· τὴν γὰρ ζημίαν ἐκτίνειν καθ' οὗς αὖν γένηται τὸ ἀδίκημα.
- 86 Φασὶ δὲ παρὰ τοῖς Κελτοῖς φάρμακον ὑπάρχειν τὸ καλούμενον ὑπ' αὐτῶν ^γ τοξικόν· ὃ λέγουσιν οὕτω ταχέαια ποιεῖν τὴν φθορὰν ὥστε τῶν Κελτῶν τοὺς κυνηγοῦντας, ὅταν ἔλαφον ἢ ἄλλο τι ζῷον ^ζ τοξεύσωσιν, ἐπιτρέχοντας ἐκ σπουδῆς ἐκτέμνειν τῆς σαρκὸς τὸ τετρωμένον ^α πρὸ τοῦ τὸ φάρμακον διαδῶναι, ἅμα μὲν τῆς προσφορᾶς ἕνεκα, ἅμα δὲ ^β ὅπως μὴ σαπῇ τὸ ζῷον. Εὐρήσθαι δὲ τοῦτω λέγουσιν ἀντιφάρμακον τὸν τῆς δρυὸς ^β φλοιόν· οἱ δ' ἕτερόν τι φύλλον, ὃ καλοῦσι κοράκιον διὰ τὸ κατανοηθῆναι ὑπ' αὐτῶν κόρακα, γουσαμένον ^ε τοῦ φαρμάκου καὶ κακῶς διατιθέμενον, ^δ ἐπὶ τὸ φύλλον ^ε ὀρμήσαντα ^ε τοῦτο καὶ καταπιόντα παύσασθαι τῆς ἀλγηδόνης.

^μ ἐρημον S^a. ^π παντοδαπὴ B^a.R^a. ^ο θαυμαστόν B^a.R^a. ^ρ πλοῦν om. B^a.N^a.R^a. ^ι πλεονάκις B^a.N^a.R^a. ^τ πλείν προθυμουμένους G^c. S^a. ^α ἀφείναι B^a.R^a. ^ε διατελώσι B^a.R^a. ^ν κυρίας S^a. ^ω κελτολιγίων B^a.R^a.T^a. ^κ παρακολουθούντων B^a.R^a. ^γ ξενικόν B^a.R^a. ^ζ τοξεύωσιν S^a. ^α πρὸς τὸ τὸ φάρμακον μὴ διαδῶναι B^a.N^a.R^a. ^β ὀφλοιόν S^a. ^ε τοῦ—διατιθέμενον om. N^a. ^δ ἐπὶ τὸ φύλλον om. S^a. ^ε ὀρούσαντα N^a.S^a. ^ε καὶ καταπιόντα τοῦτο S^a.

Ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ λέγουσι τῶν δρυμῶν ἐμπρησθέντων ὑπὸ 87
τινων ποιμένων, καὶ τῆς γῆς διαθερμανθείσης ὑπὸ τῆς ὕλης,
φανερῶς ἀργύρῳ ρεῦσαι τὴν χώραν, καὶ μετὰ χρόνον σεισμῶν
ἐπιγενομένων καὶ τῶν τόπων ραγέντων ^επάμπληθες ^η συνα-
χθῆναι ^ιἀργύριον, ὃ δὴ καὶ τοῖς Μασσαλιώταις πρόσδοον
ἐποίησεν οὐ τὴν τυχοῦσαν.

Ἐν ταῖς Γυμνησiais ταῖς κειμέναις νήσοις κατὰ τὴν ^κἸβη- 88
ρίαν, ἃς μετὰ τὰς λεγομένας ἐπτὰ μεγίστας λέγουσιν εἶναι,
φασὶν ἔλαιον μὴ γίνεσθαι ἐξ ἐλαίων, ἐκ δὲ τῆς τερμίνθου
^ικομιδῇ πολὺ καὶ εἰς πάντα ἀρμόττον. Λέγουσι δὲ οὕτω
τοὺς οἰκοῦντας αὐτὰς Ἰβηρας ^μκαταγύνους εἶναι ὥστε ἀντὶ
ἐνὸς σώματος ^νθηλυκοῦ διδόναι τοῖς ἐμπόροις τέτταρα καὶ
πέντε σώματα ἄρρενα. Στρατευόμενοι δὲ παρὰ Καρχη-
δονίοις τοὺς μισθοὺς ὅταν λάβωσιν, ἄλλο μὲν, ^οὡς ἔοικεν,
οὐδὲν ἀγοράζουσι, γυναῖκας δέ. Οὐ γὰρ χρυσίον οὐδὲ ἀρ-
γύριον ἔξεστι παρ' αὐτοῖς οὐδένα ἔχειν. Ἐπιλέγεται ^ρδέ
τι τοιοῦτον ἐπὶ ^qτῷ κωλύειν χρήματα ^τεἰσάγειν αὐτούς, ὅτι
τὴν στρατείαν ^σἩρακλῆς ἐποίησατο ἐπὶ τὴν Ἰβηρίαν διὰ
τοὺς ^ττῶν ἐνοικούντων πλούτους.

Ἐν τῇ τῶν Μασσαλιωτῶν χώρα περὶ τὴν ^νΛιγυστικὴν 89
φασιν εἶναί τινα λίμνην, ταύτην δὲ ἀναξεῖν καὶ ὑπερχεῖσθαι,
καὶ τοσοῦτους ἰχθύς ἐκβάλλειν τὸ πλῆθος ὥστε μὴ πιστεύειν.
Ἐπειδὰν δὲ οἱ ἐτησίαι πνεύσωσιν, ἐπιχώννυσθαι τὸ ἔδαφος
ἐπ' ^ωαὐτὴν, καὶ τοιοῦτον κοινορτὸν γίνεσθαι αὐτόθι, καὶ
ἀποστερεοῦσθαι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς ὡσανεὶ ἔδαφος. Τοῖς
δὲ τριόδοусι διακόπτοντας τοὺς ἐγχωρίους ἐτοίμως ὅσους ἂν
βούλωνται ἰχθύας ἐξάγειν ἐξ αὐτῆς. Λέγεται δὲ τινες τῶν
^κΛιγύνων οὕτω σφενδονᾶν ^γεὶ ὥστε, ὅταν πλείους ἴδωσιν 90

ε παμπληθῇ rc. Na. η συναχθῆναι om. Na. ι ἀργυρον Na. κ ἰβη-
ρίαν μετὰ τὰς λεγομένας ἐπτὰ αἱ μέγισται δοκοῦσιν εἶναι Ba.Na.Ra. ι κο-
μιδῇ om. Na. μ κατὰ γυναῖκας Ba.Ra. et rc. Sa. ν θηλυκοῦ Sa.
ο ὡς ἔοικεν post οὐδὲν Na, om. Ba.Ra. ρ δέ] οὐκ Ba.Na.Ra. q τὸ
Ba.Ra. τ εἰσάγειν] ἔχειν rc. Sa. σ ὁ Ἡρακλῆς Na. τ τῶν ἐνοικούντων]
τούτων rc. Sa. ν λιγυστικὴν Ba.Ra. ω αὐτῆς Ba.Na.Ra. κ λιγυ-
στίων Ba.Na.Ra. γ εὶ om. Ba.Na.Ra.

- ὄρνιθας, διερεθίζεσθαι πρὸς ἀλλήλους ποῖον ἕκαστος παρα-
 91 σκευάζεται ^z βαλεῖν, ὡς ἐτοιμῶς ἀπάντων τευζομένῳ. ^a Ἴδιον
 δέ φασι καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῖς εἶναι· αἱ γυναῖκες ἅμα ἐργα-
 ζόμεναι τίκτουσιν, καὶ τὸ παιδίον ὕδατι ^b περικλύσασαι πα-
 ραχρῆμα σκάπτουσι καὶ σκάλλουσι καὶ τᾶλλα οἰκονομοῦσιν
 92 ^a καὶ ^c μὴ τικτούσαις αὐταῖς ἦν πρακτέον. ^d Θαῦμα δὲ καὶ
 τοῦτο παρὰ τοῖς Λίγυσι· φασὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ποταμὸν
 εἶναι οὗ τὸ ρεῦμα αἶρεται μετέωρον καὶ ρεῖ, ὥστε τοὺς πέραν
 μὴ ὁρᾶσθαι.
- 93 Ἐν δὲ τῇ Τυρρηνίᾳ λέγεται τις νῆσος ^e Αἰθάλεια ὀνομα-
 ζομένη, ἐν ἣ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου πρότερον μὲν χαλκὸς
 ὠρύσσετο, ἐξ οὗ φασὶ πάντα κεχαλκευμένα παρ' ^f αὐτοῖς
 εἶναι, ^g ἔπειτα μηκέτι εὐρίσκεσθαι, χρόνου δὲ ^h διεληθόντος
 πολλοῦ φανῆναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου σίδηρον, ^ϛ νῦν ⁱ ἔτι
 χρῶνται Τυρρηνοὶ ^k οἱ τὸ καλούμενον ^l Ποπλῶνιον οἰκοῦντες.
- 94 Ἔστι δέ τις ἐν ^m τῇ Τυρρηνίᾳ πόλις Οἰναρέα καλουμένη, ἣν
 ὑπερβολῇ φασὶν ὀχυρὰν εἶναι· ἐν γὰρ μέσῃ αὐτῇ λόφος
 ἐστὶν ⁿ ὑψηλός, τριάκοντα σταδίους ἀνέχων ἄνω, καὶ ^o κάτω
 ὕλην ^p παντοδαπὴν καὶ ^q ὕδατα. Φοβουμένους οὖν τοὺς ἐνοι-
 κούντας λέγουσι μὴ τις τύραννος γένηται, προϊδασθαι
 αὐτῶν τοὺς ἐκ τῶν οἰκετῶν ἡλευθερωμένους· καὶ οὗτοι ἄρ-
 χουσιν αὐτῶν, κατ' ἐνιαυτὸν ^d ἄλλους ^s ἀντικαθιστάναι
 τοιοῦτους.
- 95 Ἐν τῇ Κύμῃ τῇ περὶ τὴν Ἱταλίαν δείκνυται τις, ὡς
 ἔοικε, θάλαμος κατ'αἰγίος Σιβύλλης τῆς χρησμολόγου, ἣν
 πολυχρονιώτατὴν ^t γενομένην παρθένον διαμείναι φασιν, ^v οὐ-
 σαν μὲν Ἑρυνθραίαν, ὑπὸ τινων δὲ τὴν Ἱταλίαν ^w κατοικούν-

^z λαβεῖν Ba.Ra. ^a αἰτίον Ba. ^b περικλείσασαι Ra. ^c καὶ post d
 et αὐταῖς om. Ba.Na.Ra. ^d θαυμάσιον pr. Sa. ^e θάλεια Ba.Na.Ra.Sa.
^f αὐτοῦ Ba.Ra. ^g ἔπειτα] καὶ rc. Sa. ^h διεληλυθότος Na. ⁱ ἔτι om.
 Na. ^k οἱ ante τυρρηνοὶ Na, om. Ba. Ra.Sa. ^l ποπλάνιον Sa, πιπλάνιον
 Na, πωπλάνιον Ba.Ra.Ta. ^m τῇ om. Ba.Na.Ra. ⁿ ὕψος tr. γ. ἔχων
 rc. Sa. ^o κάτω om. Ba.Na.Ra. ^p παντοδαπὴ Ba.Na.Ra. ^q ὕδωρ Na.
^r ἄλλοις Ba.Ra. ^s ἀντικαθίστανται Ba.Na.Ra. ^t γενομένην Ba. ^v οὐ-
 σαν ἐρυνθραίον Sa. ^w οἰκούντων Na.

των Κυμαίαν, ὑπὸ δέ τινον ^α Μελάγκραιραν καλουμένην. Τούτον δὲ τὸν τόπον λέγεται κυριεύεσθαι ὑπὸ ^γ Λευκανῶν. ^α Εἶναι δὲ λέγουσιν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις ^β περὶ τὴν Κύμην ποταμόν τινα ^α Κετὸν ὀνομαζόμενον, εἰς ὃν φασὶ ^β τὸν πλείω χρόνον τὸ ἐμβληθὲν πρῶτον ^γ περιφύεσθαι καὶ τέλος ἀπολιθοῦσθαι.

^δ Ἀλκιμένει τῷ Συβαρίτῃ φασὶ κατασκευασθῆναι ἱμάτιον ⁹⁶ τοιοῦτον τῇ πολυτελείᾳ, ὥστε ^ε προτίθεσθαι αὐτὸ ^ε ἐπὶ Λακινίῃ τῇ πανηγύρει ^ε τῆς Ἥρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, τῶν ^η τε δεικνυμένων μάλιστα πάντων ἐκείνο θαυμάζεσθαι· οὐ φασὶ κυριεύσαντα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον ἀποδοῦσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. Ἦν ^ι δ' αὐτὸ μὲν ἀλουργές, τῷ δὲ μεγέθει πεντεκαίδεκά- ^α πηχυ, ἑκατέρωθεν δὲ διείληπτο ζῳδίοις ἐνφασμένοις, ἄνωθεν μὲν Σούτοις, κάτωθεν δὲ Πέρσαις· ἀνὰ μέσον δὲ ἦν Ζεὺς, Ἥρα, Θέμις, Ἀθηνᾶ, Ἀπόλλων, Ἀφροδίτη. Παρὰ ^δ ἑκάτερον πέρας ^κ Ἀλκιμένης ἦν, ^ι ἑκατέρωθεν δὲ Σύβαρις.

Περὶ τὴν ἄκραν τὴν Ἰαπυγίαν φασὶν ἔκ τινος τόπου, ἐν ⁹⁷ ᾧ συνέβη γενέσθαι, ὡς μυθολογοῦσιν, Ἡρακλεῖ πρὸς γίγαντας μάχην, ρεῖν ^μ ἰχώρα πολὺν καὶ τοιοῦτον ὥστε διὰ τὸ βάρος τῆς ὀσμῆς ἄπλουν εἶναι τὴν κατὰ τὸν ^ν τόπον θάλασσαν. Λέγουσι δὲ πολλοῦ τῆς Ἰταλίας Ἡρακλέους εἶναι πολλὰ μνημόσυνα ἐν ταῖς ὁδοῖς ἃς ἐκείνος ἐπορεύθη. Περὶ ^ο δὲ Πανδοσίαν τῆς Ἰαπυγίας ἵχνη τοῦ θεοῦ δείκνυνται, ἐφ' ^α οὐδενὶ ἐπιβατέον. Ἔστι καὶ περὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν λίθος ⁹⁸ ^ρ ἁμαξιαῖος, ὃν ὑπ' ἐκείνου ἀρθέντα μετατεθῆναι φασιν, ἀφ' ^ε ἐνὸς ^α δὲ δακτύλου κινεῖσθαι συμβέβηκεν.

^α μελάγχραιναν Na, μελάγχραιν Ba.Ra. ^γ λευκαδίων Ba.Na.Ra.
^α τινα ποταμόν περὶ τὴν κύμην Ba. ^α κάπαν pr. Sa, σκετὸν rc. Sa, καίεν
 πως Na. ^β τὸν πλείω χρόνον om. Ba.Na.Ra. ^γ φύεσθαι Sa. ^δ ἀντι-
 μένει Sa. ^ε προστίθεσθαι αὐτῇ Ba.Ra. ^ε ἐπὶ τῇ λακινίῃ τῇ Ba.Ra.
^ε τῆς Ἥρας om. Na. ^η δὲ Na.Sa. ^ι δὲ om. Ba.Ra. ^κ ἀλκισθένης
 Sa, ἀντισθένης Ba.Na.Ra.Ta. ^ι ἑκατέρωθεν] ἔνθεν (ἐνθα Ba.Ra.) ἑκατε-
 ρου Ba.Na.Ra.Sa. ^μ ἰχώρα Na. ^ν πότον Sa. ^ο δὲ om. Ba.Ra.
^ρ ἁμαξιαῖος Ba. ^α δὲ om. Na.

- 99 Ἐν τῇ τῶν Ὀρχομενίων πόλει τῇ ἐν Ἰ Βοιωτοῖς φανῆναι φασιν ἀλώπεκα, ^α ἣν κυνὸς διώκοντος εἰσδύναι ^τ εἰς τινα ὑπόνομον, καὶ τὸν κύνα ^ν συνεισδύναι αὐτῇ, καὶ ὑλακτοῦντα ἤχον μέγαν ποιεῖν ὥσανεὶ εὐρυχωρίας τινὸς ὑπαρχούσης ^ω αὐτῷ· τοὺς δὲ κυνηγέτας ^ξ ἔννοϊαν λαβόντας δαιμονίαν, ἀναρρήξαντας τὴν εἰσδυσιν συνῶσαι καὶ αὐτούς· ἰδόντας δὲ διὰ τινων ὀπῶν εἰσερχόμενον ἔσω ^γ τὸ φῶς, εὐσυνόπτως τὰ ^λ λοιπὰ θεάσασθαι, καὶ ἐλθόντας ἀπαγγεῖλαι τοῖς ἄρχουσιν.
- 100 Ἐν τῇ Σαρδοί τῇ νήσῳ κατασκευάσματα φασιν εἶναι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον διακείμενα ^α τὸν ἀρχαῖον, ἀλλὰ τε πολλὰ καὶ καλὰ καὶ θόλους περισσοῖς τοῖς ρύθμοις ^β κατεξοσμένους· τούτους ^δ ὑπὸ ^ε Ἰολάου τοῦ Ἰφικλέους κατασκευασθῆναι, ^δ ὅτε τοὺς Θεσπιάδας τοὺς ἐξ Ἡρακλέους παραλαβὼν ἔπλευσεν εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους ἐποικήσων, ὡς κατὰ συγγένειαν αὐτῷ τὴν Ἡρακλέους ^ο προσήκοντας διὰ τὸ ^α πάσης τῆς πρὸς ἐσπέραν κύριον Ἡρακλέα γενέσθαι. Αὕτη δὲ ἡ νῆσος, ὡς ἔοικεν, ἐκαλεῖτο μὲν πρότερον ^ε Ἰχνοῦσσα διὰ τὸ ^ε ἐσχηματίζεσθαι τῇ περιμέτρῳ ^β ὁμοιότατα ^ι ἀνθρωπίνῳ ^κ ἵχνει, εὐδαίμων δὲ καὶ πάμφορος ἔμπροσθεν λέγεται εἶναι· τὸν γὰρ Ἀρισταῖον, ὃν φασι γεωργικώτατον εἶναι ἐπὶ τῶν ἀρχαίων, τοῦτον ^ι αὐτῶν ^μ ἄρξαι μυθολογοῦσιν, ὑπὸ μεγάλων ^ζ ὀρνέων ἔμπροσθεν καὶ πολλῶν κατεχομένων. Νῦν μὲν οὖν οὐκέτι φέρει τοιοῦτον οὐδὲν διὰ τὸ ^ν κυριευθεῖσαν ὑπὸ Καρχηδονίων ἐκκοπῆναι πάντας τοὺς χρησίμους εἰς ^ο προσφορὰν καρπούς, καὶ θάνατον τὴν ζημίαν τοῖς ἐγχωρίοις τετάχθαι, εἴαν τις τῶν τοιούτων ^ρ τι ἀναφυτεύῃ.
- 101 Ἐν μιᾷ τῶν ἐπτὰ νήσων τῶν Αἰόλου καλουμένων, ἣ κα-

^τ βιωτοῖς R^a, βιωτῶ B^a.   ^α ἣν om. S^a.   ^τ εἰς] δ' εἰς S^a.   ^ν εἰσδύναι N^a.   ^ω αὐτῆς B^a, αὐτοῖς N^a.R^a.   ^ξ ἔννοϊαν τινα λαβόντας N^a. ^γ τὸ om. B^a.R^a.   ^λ λοιπὸν R^a.   ^α τὸν ἄρχον γ^c. N^a, τὴν ἀρχὴν S^a, τῶν ἀρχαίων B^a.R^a.   ^β κατεξοσμένους S^a.   ^ε ἰόλα ἰφικλέους R^a, ἰόλα εἰφικλέους B^a.   ^δ ὅτε B^a.R^a.   ^ο προσήκουσαν B^a.R^a.   ^ε ἰχνοῦσσα S^a, ἰχνοῦσα B^a.N^a.R^a.   ^ε ἐσχηματίσθη R^a.   ^β ὁμοιότητα B^a, ὁμοιότητι S^a.   ^ι ἀνθρώπων B^a.R^a.S^a.   ^κ ἵχνει om. B^a.R^a.   ^ι αὐτὸν N^a.   ^μ ἄρξασθαι B^a.R^a.   ^ν κυριαυθεῖσαν N^a.   ^ο προσφορὰν R^a.   ^ρ τι om. S^a.

λείται Λιπάρα, τάφον εἶναι ¹ μυθολογοῦσι, περὶ οὗ καὶ ἄλλα ² μὲν πολλὰ καὶ τερατώδη λέγουσι, τοῦτο δ' ὅτι οὐκ ἀσφαλές ἐστι προσελθεῖν πρὸς ἐκείνον τὸν τόπον τῆς νυκτός, συμφωνοῦσιν· ἐξακούεσθαι γὰρ τυμπάνων καὶ κυμβάλων ³ ἤχον γέλωτά τε μετὰ θορύβου καὶ κροτάλων ἐναργῶς. Λέγουσι ⁴ δέ τι τερατωδέστερον γεγονέναι περὶ τὸ σπή-
λαιον· πρὸ ἡμέρας γὰρ ⁵ ἐγκοιμηθῆναι τινα ἐν αὐτῷ οἴνω-
μένον, καὶ τοῦτον ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ζητούμενον ἐφ' ἡμέρας
τρεις διατελέσαι, τῇ δὲ τετάρτῃ εὐρεθέντα ὡς νεκρὸν ἀπο-
κομισθῆναι ὑπὸ τῶν οἰκείων εἰς τὸν ἴδιον τάφον, καὶ τῶν
νομιζομένων τυχόντα πάντων ἐξαίφνης ἀναστῆναι, καὶ διη-
γείσθαι τὰ καθ' ἑαυτὸν συμβεβηκότα. Τοῦτο μὲν οὖν ἡμῖν ³
φαίνεται μυθωδέστερον· ὅμως μέντοι ἔδει μὴ ⁴ παραλιπεῖν
ἀμνημόνευτον αὐτό, ² τῶν περὶ τὸν τόπον ἐκείνον ³ τὴν ἀνα-
γραφὴν ποιοῦμενον.

Περὶ τὴν Κύμην τὴν ² ἐν Ἰταλίᾳ λίμνη ἐστὶν ἡ προσαγο- 102
ρευομένη ἄορνος, αὕτη μὲν, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἔχουσα τι θαυμα-
στόν· περικεῖσθαι γὰρ λέγουσι περὶ αὐτὴν λόφους κύκλω,
τὸ ὕψος οὐκ ² ἐλάσσους τριῶν σταδίων, καὶ αὐτὴν εἶναι τῷ
σχήματι κυκλοτερῇ, τὸ βάθος ἔχουσαν ἀνυπέρβλητον. Ἐκεῖνο ²
δὲ θαυμάσιον φαίνεται· ὑπερκειμένων γὰρ αὐτῇ πυκνῶν δέν-
δρων, καὶ τινων ἐν αὐτῇ κατακεκλιμένων, οὐδὲν ἔστιν ἰδεῖν
¹ φύλλον ἐπὶ τοῦ ὕδατος ³ ἐφεστηκός, ἀλλ' οὕτω καθαρώτα-
τόν ἐστι τὸ ὕδωρ ὥστε τοὺς θεωμένους θαυμάζειν. ⁴ Περὶ ³
⁵ δὲ τὴν ἀπέχουσαν ἡπειρον αὐτῆς οὐ πολὺ θερμὸν ὕδωρ πολ-
λαχόθεν ἐκπίπτει, καὶ ὁ τόπος ἅπας καλεῖται Πυριφλεγέ-
θων. ⁵ Ὅτι δὲ οὐδὲν διίπταται ὄρνεον ¹ αὐτὴν, ψεῦδος· οἱ γὰρ
² παραγενόμενοι λέγουσι ³ πληθὸς τι κύκνων ἐν αὐτῇ γίνε-
σθαι.

¹ μυθολογεῖν B^a.R^a. ² μὲν om. B^a.R^a. ³ εἶχον B^a. ⁴ δ' ἔτι R^a.
⁵ τινα κοιμηθῆναι N^a. ⁶ παραλείπειν B^a. ⁷ τῶν] τὴν N^a, om. B^a.R^a.
⁸ τὴν om. B^a.R^a. ⁹ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ S^a, περὶ τὴν Ἰταλίαν B^a.R^a. ¹⁰ ἐλατ-
τον B^a.N^a.R^a. ¹¹ ἐπὶ τοῦ ὕδατος φύλλον B^a.R^a. ¹² ἐστηκός B^a.N^a.R^a.
¹³ παρὰ N^a. ¹⁴ δέ] γὰρ S^a. ¹⁵ αὐτὴν] ἐν αὐτῇ B^a.R^a. ¹⁶ παραγεγενη-
μένοι N^a. ¹⁷ κύκνων πληθός τι B^a.N^a.R^a.

- 103 Φασὶ τὰς ¹Σειρηνούσας νήσους κείσθαι μὲν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ περὶ τὸν πορθμὸν ἐπ' αὐτῆς τῆς ἄκρας, ὅς κεῖται πρὸ τοῦ ^kπροπεπτωκότος τόπου καὶ ^lδιαλαμβάνοντος τοῖς κόλποις τὸν τε περιέχοντα τὴν Κύμην καὶ τὸν διειληφότα τὴν ^mΠοσειδωνίαν καλουμένην· ἐν ᾗ καὶ νεὼς ⁿαὐτῶν ἱδρύται, καὶ τιμῶνται καθ' ὑπερβολὴν ὑπὸ τῶν περιόικων θυσίαις ἐπιμελῶς· ὧν καὶ τὰ ὀνόματα μνημονεύοντες καλοῦσι τὴν μὲν Παρθενόπην, τὴν δὲ Λευκωσίαν, τὴν δὲ τρίτην Λίγειαν.
- 104 Λέγεται δὲ μεταξὺ τῆς ^oΜεντορικῆς καὶ τῆς ^pἸστριανῆς ὅρος τι εἶναι τὸ καλούμενον Δέλφιον, ἔχον λόφον ὑψηλόν. Ἐπὶ τοῦτον τὸν λόφον ὅταν ἀναβαίνωσιν οἱ ^qΜέντορες οἱ ἐπὶ τοῦ ^rἈδρίου οἰκοῦντες, ἀποθεωροῦσιν, ^sὡς ζοικε, τὰ εἰς ^zτὸν ^tΠόντον ^vεἰσπλέοντα πλοῖα. Εἶναι δὲ ^wκαὶ τινα τόπον ἐν τοῖς ἀνὰ μέσον διαστήμασιν, εἰς ὃν ἀγορᾶς κοινῆς γινομένης πωλεῖσθαι παρὰ μὲν τῶν ἐκ τοῦ Πόντου ἐμπόρων ἀναβαινόντων τὰ Λέσβια καὶ Χία καὶ Θάσια, παρὰ δὲ τῶν ἐκ τοῦ Ἀδρίου τοὺς ^xΚερκυραῖκούς ἀμφορεῖς.
- 105 Φασὶ δὲ καὶ ^yτὸν Ἰστρον ρέοντα ἐκ τῶν Ἑρκυνίων καλουμένων δρυμῶν σχίζεσθαι, καὶ τῇ μὲν εἰς τὸν Πόντον ρεῖν, ^zτῇ δὲ εἰς τὸν Ἀδρίαν ^aἐκβάλλειν. Σημεῖον ^bδὲ οὐ μόνον ἐν τοῖς νῦν καιροῖς ἐωράκαμεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ^cἀρχαίων μᾶλλον, οἷον τὰ ἐκεῖ ἄπλωτα εἶναι· καὶ γὰρ Ἰάσονα τὸν μὲν εἰσπλουν κατὰ Κυανέας, ^dτὸν δὲ ἐκ τοῦ ^eΠόντου ^fἐκπλουν ^gκατὰ τὸν Ἰστρον ποιήσασθαί φασι· καὶ φέρουσιν ἄλλα ^hτε τεκμήρια οὐκ ὀλίγα, καὶ κατὰ μὲν τὴν χώραν βωμοὺς ὑπὸ τοῦ Ἰάσονος ἀνακειμένους δεικνύουσιν, ἐν δὲ μιᾷ τῶν ⁱνήσων τῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ὑπὸ ^kΜη-

¹ σειρινούσας Ba.Ra. ^k πεπτωκότος Ba.Na.Ra. ^l δια μάνοντος Ba.Ra. ^m καλουμένην ποσειδωνίαν Ba.Ra.Sa. ⁿ αὐτῶ Ba.Ra. ^o μὲν ῥητορικῆς Ba, μὲν ῥιτορικῆς Ra. ^p ἰστοριανῆς Ba.Ra. ^q μέντωρες Ba. ^r ἀδρίου Ba. ^s ὡς ζοικε om. Ba.Na.Ra. ^t Πόντον] utrobique τόπον Na. ^v ἐκπλέοντα Sa. ^w τινα καὶ Ba.Na.Ra. ^x κορκυραῖκούς Ba. ^y τὸν om. Na. ^z τὴν Ba.Ra. ^a ἐκβάλλειν om. Ba.Na.Ra. ^b δέ] δὲ κακείνο Ba.Na.Ra. ^c ἀρχαίων Ra, lacunam Ba. ^d τὸν δὲ om. Ba.Ra. ^e τόπου Na. ^f ἀπλουν Ba.Ra. ^g κατὰ τὸν Ἰστρον om. Na. ^h τε om. Ba.Na.Ra. ⁱ νήσων τῶν et ἱερὸν om. Ba.Ra. ^k μειδίας Ba.Ra.

δαίς ἰδρυμένοι. Ἔτι δὲ λέγουσιν ὡς οἶκε ἂν παρέπλευσε, τὰς ¹ Πλαγκτὰς καλουμένας, εἰ μὴ ἐκείθεν ἀπέπλει. Καὶ ἐν τῇ ² Αἰθαλαίᾳ δὲ νήσῳ, τῇ κειμένῃ ³ ἐν τῷ Τυρρηρικῷ πελάγει, ἄλλα τε δεικνύουσι μνημεῖα τῶν ἀριστέων καὶ τὸ ἐπὶ τῶν ψήφων δὲ λεγόμενον· παρὰ γὰρ τὸν αἰγιαλὸν ⁴ οὗ ψήφους φασὶν εἶναι ποικίλας, ταύτας δ' οἱ Ἕλληνες οἱ τὴν νῆσον οἰκοῦντες λέγουσι τὴν χροῖαν λαβεῖν ἀπὸ τῶν ῥστλεγγισμάτων ὧν ἐποιοῦντο ἀλειφόμενοι· ἀπὸ ⁵ ἐκείνων γὰρ τῶν χρόνων οὔτε πρότερον ἐωρᾶσθαι μυθολογοῦσι τοιαύτας ψήφους οὔθ' ὕστερον ⁶ ἐπιγενομένας. Ἔτι δὲ τούτων ⁷ φανερώτερα σημεῖα λέγουσιν, ὅτι οὐ διὰ τῶν ⁸ Συμπληγάδων ἐγένετο ὁ ἔκπλους, αὐτῷ τῷ ποιητῇ ⁹ ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις ¹⁰ μάρτυρι χρώμενοι. Τὴν γὰρ δυσχέρειαν τοῦ κινδύνου ¹¹ ἐμφανίζοντα λέγειν ὅτι οὐκ ἔστι παραπλεῦσαι τὸν τόπον,

ἀλλὰ θ' ὁμοῦ πινάκας τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύμαθ' ¹² ἀλὸς φορέουσι πυρὸς ¹³ ὁλοοῖο ¹⁴ θύελλαι.

Περὶ μὲν οὖν τὰς Κυνεάας οὐ λέγεται πῦρ ¹⁵ ἀναπέμπειν, ¹⁶ περὶ δὲ τὸν πορθμὸν τὸν διαλαμβάνοντα τὴν Σικελίαν, ἐφ' ἑκάτερα κειμένων ¹⁷ τῶν τοῦ πυρὸς ἀναφυσχημάτων, καὶ τῆς τε νήσου συνεχῶς καιομένης, καὶ τοῦ περὶ τὴν Αἴττην ρεύματος πολλάκις τὴν χώραν ἐπιδεδραμηκότος.

Ἐν Τάραντι ἐναγίζειν κατὰ τινες χρόνους φασὶν Ἀτρεί-106 δαις καὶ Τυδεΐδαις καὶ Αἰακίδαις καὶ ¹⁸ Λαερτιάδαις, καὶ Ἀγαμεμνονίδαις δὲ χωρὶς θυσίαν ἐπιτελεῖν ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ ἰδίᾳ, ἐν ¹⁹ νόμιμον εἶναι ταῖς γυναιξὶ μὴ γεύσασθαι τῶν ἐκείνοις θυομένων. Ἔστι δὲ καὶ Ἀχιλλέως νεὸς παρ' αὐτοῖς. Λέγεται ²⁰ δὲ μετὰ τὸ παραλαβεῖν τοὺς Ταραντίνους Ἡράκλειαν τὸν τόπον καλεῖσθαι ὃν νῦν κατοικοῦσιν, ἐν δὲ τοῖς ἄνω χρόνοις

¹ πλαγκτὰς S^a. ² αἰγιαλαία N^a.S^a, αἰγιαλία B^a.R^a. ³ ἐπὶ B^a.R^a.
⁴ οὗ φασὶν εἶναι ψήφους N^a. ⁵ ρστλεγγισμάτων N^a, στηλεγγισμάτων B^a.R^a.
⁶ γὰρ ἐκείνων B^a.R^a. ⁷ ἐπιγενομένας N^a, ἐπιγεγεννημένας B^a.R^a. ⁸ ἔστι S^a. ⁹ φανερότατα codices. ¹⁰ συμπληγάδων B^a.R^a.S^a. ¹¹ ἐν] οἱ ἐν B^a.R^a.S^a. ¹² μάρτυρες B^a. ¹³ ἐμφανίζονται B^a.R^a. ¹⁴ ἀλὸς B^a.
¹⁵ θύελλαι B^a. ¹⁶ ἀναπέμπειν N^a. ¹⁷ πυρὶ B^a.R^a. ¹⁸ τῶν om. S^a. ¹⁹ λαερτιάδες B^a.R^a.

τῶν ¹Ἰώνων κατεχόντων Πλείον' ἔτι δὲ ἐκείνων ἔμπροσθεν
 ὑπὸ τῶν ²Τρώων τῶν κατασχόντων ³αὐτὴν ⁴Σίγειον ⁵ὠνο-
 107 μάσθαι. Παρὰ δὲ τοῖς Συβαρίταις λέγεται Φιλοκτῆτην τι-
 μάσθαι. Κατοικῆσαι γὰρ αὐτὸν ἐκ Τροίας ἀνακομισθέντα
 τὰ καλούμενα ⁶Μύκαλλα τῆς ⁷Κροτωνιάτιδος, ἃ φασιν ἀπέ-
 χειν ἑκατὸν εἴκοσι σταδίων, καὶ ἀναθεῖναι ἰστοροῦσι τὰ τόξα
 τὰ ⁸Ἡράκλεια ⁹αὐτὸν εἰς τὸ τοῦ ¹⁰Ἀπόλλωνος τοῦ ἀλίου.
¹¹Ἐκεῖθεν δέ φασιν τοὺς Κροτωνιάτας ¹²κατὰ τὴν ἐπικράτειαν
 ἀναθεῖναι αὐτὰ εἰς τὸ ¹³Ἀπολλώνιον ¹⁴πρὸς αὐτοῖς. Λέ-
 γεται δὲ καὶ τελευτήσαντα ἐκεῖ κεῖσθαι αὐτὸν παρὰ τὸν πο-
 ταμὸν τὸν Σύβαριν, βοηθήσαντα ¹⁵Ροδίους τοῖς μετὰ Τληπο-
 λέμου εἰς τοὺς ἐκεῖ τόπους ἀπενεχθεῖσι καὶ μάχην ¹⁶συνά-
 ψασιν πρὸς τοὺς ἐνοικούντας ¹⁷τῶν βαρβάρων ἐκείνην τὴν
 χώραν.

108 Περὶ δὲ τὴν Ἰταλίαν τὴν καλουμένην ¹⁸Γαργαρίαν, ἐγγὺς
 Μεταποντίου, Ἀθηναῖς ἱερὸν εἶναι φασιν ¹⁹Ἑλληνίας, ἔνθα τὰ
 τοῦ ²⁰Ἐπειοῦ λέγουσιν ²¹ἀνακεῖσθαι ὄργανα, ἃ εἰς τὸν ²²δού-
 ρειον ἵππον ἐποίησεν, ἐκείνου τὴν ἐπωνυμίαν ἐπιθέντος. Φαν-
 ταζομένην γὰρ αὐτῷ τὴν Ἀθηναῖν κατὰ τὸν ὕπνον ἀξιούν
 ἀναθεῖναι τὰ ²³ὄργανα, καὶ διὰ τοῦτο βραδυτέρας τυγχά-
 νοντα τῆς ἀναγωγῆς ²⁴εἰλεῖσθαι ἐν τῷ τόπῳ, μὴ δυνάμενον
 ἐκπλεῦσαι· ὅθεν ²⁵Ἑλληνίας Ἀθηναῖς τὸ ἱερὸν ²⁶προσαγο-
 ρεῖσθαι.

109 ²⁷Λέγεται περὶ τὸν ὀνομαζόμενον τῆς ²⁸Δαυνίας τόπον
 ἱερὸν εἶναι Ἀθηναῖς Ἀχαΐας καλούμενον, ἐν ᾧ δὴ πελέκει
 χαλκοῦς καὶ ὄπλα τῶν Διομήδους ἐταίρων καὶ αὐτοῦ ἀνα-
 κεῖσθαι. Ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ φασιν εἶναι κύνας οἱ τοὺς ἀφί-
 κνουμένους τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀδικοῦσιν, ἀλλὰ σαίνουσιν ὥς-

¹ ἰωνίων N^a. ² Τρώων τῶν] πρώτων R^a, πρώτων B^a. ³ αὐτοὺς N^a.
⁴ σίγειον B^a.N^a.R^a. ⁵ ὀνομασθῆναι N^a. ⁶ μαλακὰ B^a.N^a.R^a. ⁷ κρο-
 τωνιάδος B^a.R^a. ⁸ αὐτῶν B^a.N^a. ⁹ κατὰ om. B^a. ¹⁰ πρὸς αὐτοῖς
 om. B^a.R^a. ¹¹ συνάψασιν B^a.R^a. ¹² τῶν βαρβάρων om. B^a.R^a.
¹³ γαργαρίαν Q.B^a.K^a.N^a.R^a.S^a.T^a. ¹⁴ ὄργανα ἀνακεῖσθαι B^a.R^a. ¹⁵ δού-
 ρειον B^a.N^a.R^a. ¹⁶ ἔργα B^a.R^a. ¹⁷ εἰλεῖσθαι R^a.S^a, οἰκείσθαι N^a.
¹⁸ προσαγορεύεται B^a.R^a.S^a. ¹⁹ λέγεται δὲ περὶ B^a.R^a. ²⁰ δαυνίας
 B^a.R^a.

περ τοὺς συνηθεστάτους. Πάντες ^b δὲ οἱ Δαῦνιοι καὶ οἱ
πλησιόχωροι ^c αὐτοῖς μελανειμονοῦσι, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖ-
κες, διὰ ταύτην, ὡς ἔοικε, τὴν αἰτίαν. Τὰς γὰρ Τρῳάδας ^a
τὰς ληφθείσας αἰχμαλώτους καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους
ἀφικομένας, εὐλαβηθείσας μὴ πικρᾶς δουλείας τύχωσιν ὑπὸ
τῶν ἐν ^d ταῖς πατρίσι προὔπαρχουσῶν τοῖς Ἀχαιοῖς γυναι-
κῶν, λέγεται τὰς ναῦς αὐτῶν ^e ἐμπρῆσαι, ἵν' ἅμα μὲν τὴν
προσδοκωμένην δουλείαν ^f ἐκφύγωσιν, ἅμα ^g ὅπως μετ' ἐκεί-
νων μένειν ἀναγκασθέντων ^h συναρμοσθεῖσαι κατὰσχωσιν αὐ-
τοὺς ἄνδρας. Πάνν δὲ καὶ τῷ ποιητῇ καλῶς πέφρασται
περὶ αὐτῶν· ἐλκεσιπέπλους γὰρ καὶ βαθυκόλπους ^h κἀκείνας,
ὡς ἔοικεν, ⁱ ἰδεῖν ἔστιν.

Ἐν δὲ τοῖς ^k Πευκετίνοισι εἶναι φασιν Ἀρτέμιδος ἱερὸν, 110
ἐν ^φ τὴν διωνομασμένην ἐν ἐκείνοις τοῖς ^l τόποις χαλκῇ ἔλिका
ἀνακίσθαι λέγουσιν, ἔχουσιν ἐπίγραμμα “Διομήδης Ἀρτέ-
“μιδι.” Μυθολογεῖται ^δ ἐκείνον ἐλάφῳ περὶ τὸν τράχηλον
περιθεῖναι, ^m τὴν δὲ περιφῦναι, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εὐρι-
σκομένην ὑπὸ Ἀγαθοκλέους ὕστερον τοῦ βασιλέως Σικελιω-
τῶν εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν ⁿ ἀνατεθῆναι φασιν.

Ἐν τῇ ^o ἄκρᾳ τῆς Σικελίας τῇ καλουμένῃ Πελωριάδι τοσ- 111
οῦτον γίνεσθαι ^p κρόκον, ὥστε παρὰ τισὶ μὲν τῶν ^q ἐν ἐκεί-
νοισι τοῖς τόποις κατοικούντων μὴ γνωρίζεσθαι Ἑλλήνων
ποιόν τί ἐστι τὸ ἄνθος, ἐπὶ δὲ τῆς Πελωριάδος ἀμάξας κατα-
κομίζειν μεγάλας ^r τοὺς βουλομένους, καὶ κατὰ τὴν ^s ἑαρινὴν
ῥαν τὰς στρωμνὰς καὶ τὰς σκηνὰς ἐκ ^p κρόκου κατασκευ-
άζειν.

^t Φησὶν ^v εἶναι ὁ Πολύκριτος ὁ τὰ Σικελικὰ γεγραφὼς ἐν 112
ἔπεσιν ἐν τινι τόπῳ τῆς ^w μεσογείου λιμνίαν τι ἔχον ^x ὅσον

^b δὲ οἱ] διὰ N^a. ^c αὐτῆς B^a. R^a. ^d τοῖς πατρίσι τοῖς ἀχαιοῖς προ-
παρχουσῶν S^a. ^e ἐμπρῆσθαι N^a. ^f φύγωσιν N^a. ^g συναρμοσθεῖναι S^a.
^h ἐκείνας N^a. ⁱ ἔστιν ἰδεῖν N^a. ^k πευκεστίνους N^a, πευκεντίνους S^a.
^l κόλποις N^a. ^m τὴν—ὕστερον om. N^a. ⁿ ἀνατεθῆναι N^a. ^o ἄδρα N^a.
^p κρόκον et μοχ κρόκον S^a. ^q ἐν om. B^a. ^r τοῖς βουλομένοις
B^a. N^a. R^a. ^s ἑαρινὴν B^a. ^t φασιν N^a. ^v εἶναι om. S^a. ^w μεσ.
ἔστι λιμνὴν S^a. ^x ἀσπίδος ὅσον N^a.

ἀσπίδος τὸ περίμετρον, τοῦτο δ' ἔχει ὕδωρ ὧ διαυγές μὲν ^αμικρὸν δὲ ^βθωλερώτερον. Εἰς τοῦτ' οὖν ^γἐάν τις εἰσβῇ λούσασθαι χρεῖαν ἔχων, αὐξεται εἰς ὦρος, ^δἐάν δὲ καὶ δεύτερον, μᾶλλον πλατύνεται· τὸ δὲ πέρας ^εἑως εἰς πεντήκοντα ἀνδρῶν ^ζὑποδοχὴν μεῖζον ^ηγενόμενον ^θδιευρύνεται. Ἐπειδὴν δὲ τοῦτον τὸν ἀριθμὸν λάβῃ, ἐκ βάθους πάλιν ἀνοιδοῦν ἐκβάλειν μετέωρα τὰ σώματα τῶν λουομένων ἔξω ἐπὶ τὸ ἔδαφος· ὥς δ' ἂν τοῦτο γένηται, εἰς τὸ ἀρχαῖον πάλιν σχῆμα ^ιτῆς περιμέτρου καθίσταται. Οὐ μόνον δ' ἐπὶ ἀνθρώπων τοῦτο περὶ αὐτὸ γίνεται, ἀλλὰ καὶ ^κἐάν τι τετράπουν εἰσβῇ, τὸ αὐτὸ ^λπάσχει. Ἐν δὲ τῇ ἐπικρατείᾳ τῶν Καρχηδονίων φασὶν ὄρος εἶναι ^μὃ καλεῖται ^νΟὐράνιον, παντοδαπῆς μὲν ὕλης γέμον, πολλοῖς δὲ διαπεποικιλμένον ἄνθεσιν, ὥστε τοὺς συνεχεῖς τόπους ἐπὶ πολὺ μεταλαμβάνοντας τῆς εὐωδίας ^ξαὐτοῦ ἡδίστην τινα τοῖς ὁδοιποροῦσι ^οπροσβάλλειν τὴν ἀναπνοήν. ^πΠρὸς δὲ τοῦτον τὸν τόπον ^ρκρήνην ἐλαίου φασὶν εἶναι, τὴν δὲ ὁσμὴν ^ςἔχειν ^ττῆς κέδρου τοῖς ^θἀποπτίσμασιν ὁμοίαν. Δεῖν δὲ φασὶ τὸν προσιόντα πρὸς ^ιαὐτὴν ἀγνὸν εἶναι, καὶ τούτου γινομένου πλείον ἀναβλύζειν αὐτὴν ^κτὸ ἔλαιον, ὥστε ^λἀσφαλῶς ἀρύεσθαι. Φασὶ καὶ ταύτης τῆς κρήνης πλησίον εἶναι τινα πέτραν ^μαὐτοφυῆ, μεγάλῃν τῇ μεγέθει. ^νΤαύτην οὖν λέγουσιν, ἐπειδὴν μὲν ^ξἡ θέρος, φλόγα ^οἀναπέμπειν πυρός, χειμῶνος δὲ γενομένου ἐκ ταῦ αὐτοῦ τόπου κρουνὸν ὕδατος ^πἀναρραίνειν ^ροὕτω ψυχροῦ ὥστε χιόνι συμβαλλόμενον ^ςμηδὲν διαφέρειν. Καὶ τοῦτό φασιν ^τοὐκ ἀπόκρυφον οὐδὲ μικρὸν χρόνον φαίνεσθαι, ἀλλὰ

ὧ μὲν διαυγές Na.   ^α οὐ μικρὸν Ba.Na.Ra.   ^β θωλερώτερον Ba.Ra, θολώτερον Sa.   ^γ ἂν Sa.   ^δ ἂν Na.   ^ε ὑπεροχῆς Ba.Na.Ra.   ^ζ γινόμενον Na.   ^η διευρύνεσθαι Sa.   ^θ τῶν περιμέτρων Na.   ^ι ἂν Ba.Ra.Sa.   ^κ πᾶσχειν Na.   ^λ Οὐράνιον] γόνιον Ba.Ra.   ^μ αὐτῶν Ba.Na.Ra.   ^ν προσβάλλει Ba.   ^ξ πρὸς δὲ δὴ Na.   ^ο κρήνας Sa.   ^π ἔχειν om. Na.   ^ρ τοῦ κέδρου Ba.Ra.   ^ς ἀποπτίσμασιν Sa, ἀποπτία Na.   ^τ αὐτοῦς Na.   ^θ ἀσφαλῶς αὐτὴν ἀρ. Sa.   ^ι αὐτοφυῆ Ba.Na.Ra.   ^κ ταύτης Ba.Ra.   ^λ ἀναπέμπειν Ba.Ra.   ^μ ἀναρραίνειν Ba.   ^ν οὕτω—χειμῶνα] pro his Ba.Ra.Ta: καὶ τὸ ὅτι—τὸ λευκόν (cap. 137. aest. 2.)   ^ξ μηδενὶ Na.   ^ο οὐκ] τὸ Ba.Ra.

τὸ μὲν πῦρ ἀνιέναι τὴν ^εθερείαν ὅλην, τὸ δὲ ὕδωρ πάντα τὸν ^{δε}χειμῶνα.

Λέγεται ^ιδὲ καὶ ^επερὶ τὴν τῶν ^ηΣιντῶν καὶ ^ιΜαιδῶν 115
 χώραν καλουμένην τῆς Θράκης ποταμόν τινα εἶναι Πόντον
^κπροσαγορευόμενον, ἐν ᾧ καταφέρεσθαι τινας λίθους οἱ καί-
 ονται καὶ τούναντίον πάσχουσι τοῖς ἐκ τῶν ξύλων ἄνθραξι·
 ῥιπιζόμενοι γὰρ σβέννυνται ταχέως, ^ιὔδατι δὲ ραινόμενοι
 ἀναλάμπουσι καὶ ἀνάπτουσι κάλλιον. Παραπλησίαν δὲ
 ἀσφάλτῃ, ὅταν ^μκαίονται, καὶ πονηρὰν ^νοὕτως ὁσμήν καὶ
 δριμεῖαν ἔχουσιν ὥστε μηδὲν τῶν ἐρπετῶν ὑπομένειν ἐν τῇ
 τόπῃ καιομένων αὐτῶν. Εἶναι δὲ φασὶ καὶ τόπον τινὰ παρ' 116
 αὐτοῖς οὐ λίαν μικρόν, ἀλλ' ὡς ἂν εἰκοσί ^οπου σταδίων, ὅς
 φέρει κριθὰς αἷς οἱ μὲν ἄνθρωποι χρῶνται, οἱ δ' ἵπποι καὶ
 βόες οὐκ ἐθέλουσιν αὐτὰς ἐσθίειν, οὐδ' ἄλλο οὐδέν. ^ρἌλλ'
 οὐδὲ ^qτῶν ^ιὑῶν οὐδὲ τῶν κυνῶν οὐδεμία τολμᾷ γεύσασθαι
 τῆς κόπρου τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἂν ^ςἐκ τῶν κριθῶν τούτων
 μᾶζαν φαγόντες ἢ ἄρτον ^ιἀφοδεύωσι, ^ντῷ θνήσκειν.

Ἐν δὲ Σκοτούσαις τῆς Θετταλίας φασὶν εἶναι κρηνίδιον 117
 τι μικρόν, ἐξ ^ωοὔ ρεῖ ^xτοιούτον ὕδωρ ^ιδὲ τὰ μὲν ἔλκη καὶ
 θλάσματα ταχέως ὑγίεινὰ ποιεῖ καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν
 ὑποζυγίων, εἰάν τις ξύλον μὴ παντάπασι συντρίψας ἀλλὰ
 σχίσας ^zἐμβάλλῃ, συμφύεται καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ^ακαθί-
 σταται.

Περὶ δὲ τὴν Θράκην τὴν ὑπὲρ ^βἈμφίπολιν φασὶ ^εγί- 118
 νεσθαι ^δτι τερατῶδες καὶ ἄπιστον τοῖς μὴ ^ετεθεαμένοις.
 Ἐξιόντες γὰρ οἱ παῖδες ἐκ τῶν κωμῶν καὶ τῶν ἐγγυὺς χω-

^εθερίαν B^a.R^a. ^δχειμῶνα εἶναι S^a, χρόνον B^a.R^a. ^εpost χειμῶνα Q.K^a.N^a.S^a. c. 130—137. ^ιδὲ καὶ om. S^a, καὶ om. N^a. ^επαρὰ τῇ et mox χώρα καλουμένη pr. S^a. ^ησιτῶν B^a.R^a.T^a. ^ιΜαιδῶν Sylburgius: codices μεδῶν. ^κπροσονομαζόμενον B^a.R^a.S^a. ^ιαἵματι r^o. S^a. ^μκαίονται B^a.R^a. ^νὁσμήν οὕτω B^a.N^a.R^a. ^οπου om. S^a. ^ρἄλλ' om. N^a. ^qτῶν om. B^a. ^ιοἶων S^a. ^ςἐκ τῆς τῶν B^a. ^ιἀφοδεύωσι B^a.R^a, ἀφοδήσωσι N^a. ^ντῷ om. N^a. ^ωοὐ καὶ ρεῖ B^a.R^a. ^xτοσοῦτον N^a. ^ιὡ r^c. N^a. ^zἐμβάλλῃ B^a. ^ακαθίστησιν B^a.R^a.S^a. ^βἀμφιπόλεως B^a.N^a.R^a. ^εγενέσθαι B^a.N^a.S^a. ^δτι om. N^a.R^a.S^a. ^εθεασαμένοις N^a.

ρίων ἐπὶ θήραν τῶν ὀρνιθαρίων συνθηρεύειν παραλαμβάνουσι
 2 τοὺς ἱέρακας, καὶ τοῦτο ποιοῦσιν οὕτως. Ἐπειδὴν ¹προέλ-
 θωσιν εἰς τόπον ἐπιτήδειον, καλῶσι τοὺς ἱέρακας ὀνομαστί
 κεκραγότες· οἱ δ' ὅταν ἀκούσωσι τῶν παίδων τὴν φωνήν,
 παραγινόμενοι ²κατασοβοῦσι ³ἢ τοὺς ὀρνίθας· οἱ δὲ δεδιότες
 ἐκείνους καταφεύγουσιν εἰς τοὺς θάμνους, ὅπου αὐτοὺς οἱ
 παῖδες ξύλοις τύπτοντες ⁴λαμβάνουσιν. Ὁ δὲ πάντων ἄν-
 τις μάλιστα θαυμάσειεν· οἱ μὲν γὰρ ἱέρακες ὅταν αὐτοῖ τινα
 λάβωσι τῶν ὀρνίθων, καταβάλλουσι τοῖς θηρεύουσιν, οἱ δὲ
 παῖδες ἀπάντων τῶν αἰλόντων μέρος τι τοῖς ἱέραξιν ἀποδόντες
 ἀπέρχονται.

119 Θαυμαστὸν δέ τι καὶ παρὰ τοῖς Ἑνετοῖς φασὶ γίνεσθαι.
 Ἐπὶ γὰρ τὴν χώραν αὐτῶν πολλάκις κολοιῶν ἀναριθμήτους
 μυριάδας ἐπιφέρεισθαι καὶ τὸν σῖτον αὐτῶν σπειράντων κα-
 ταναλίσκειν· οἷς τοὺς Ἑνετοὺς πρὸ τοῦ ἐφίπτασθαι μέλλειν
 ἐπὶ τὰ μεθόρια τῆς γῆς προτιθέναι δῶρα, παντοδαπῶν καρ-
 πῶν καταβάλλοντας σπέρματα, ὧν ἕαν μὲν γεύσωνται ^κοἱ
¹κολοιοί, ²οὐχ ὑπερβαίνουσιν ἐπὶ τὴν χώραν αὐτῶν, ³ἀλλ'
 οἶδασιν οἱ Ἑνετοὶ ὅτι ^οἔσονται ἐν εἰρήνῃ· ἕαν δὲ μὴ γεύ-
 σωνται, ὥσπερ πολεμίων ἔφοδον αὐτοῖς γινομένην οὕτω προσ-
 δοκῶσιν.

120 Ἐν δὲ τῇ ^ρΧαλκιδικῇ τῇ ἐπὶ Θράκης πλησίον Ὀλύνθου
 φασὶν εἶναι ¹Κανθαρώλεθρον ὀνομαζόμενον τόπον, μικρῷ
²μείζονα τὸ μέγεθος ἄλλω, εἰς ὃν τῶν μὲν ἄλλων ζῶων
 ὅταν τι ἀφίκηται, πάλιν ³ἀπέρχεται, τῶν δὲ κανθάρων τῶν
 ἐλθόντων οὐδεὶς, ἀλλὰ κύκλῳ περιμόντες τὸ χωρίον λιμῷ τε-
 λευτῶσιν.

121 Ἐν δὲ Κύκλωψι τοῖς Θραξὶ ^τκρηνιδίον ἔστιν ὕδωρ ^νἔχον
 ὃ τῇ μὲν ὄψει καθαρὸν καὶ διαφανές καὶ τοῖς ἄλλοις

¹ προσέλθωσιν B^a.R^a.S^a. ² παρασοβοῦσιν B^a.N^a.R^a. ³ ἢ τοὺς—
 καταφεύγουσιν om. B^a.R^a. ⁴ λήψωσιν S^a. ^κ οἱ om. B^a.R^a. ¹ κολιοὶ
 B^a.R^a. ² οὐχ—γεύσωνται om. B^a.R^a. ³ ἀλλ' καὶ N^a. ^ο οἰχί-
 σονται rc. S^a. ^ρ χαλκίδι B^a.N^a.R^a. ¹ κανθαρώλεθρον S^a, κανθαλώ-
 λεθρον B^a.R^a. ² μείζον B^a.R^a.S^a. ³ ἐπ' ἀπέρχεται rc. S^a. ^τ κρηνιδίον
 B^a.R^a. ^ν ἔχειν R^a.

ὅμοιον, ὅταν δὲ πῆ τι ζῶον ἐξ αὐτοῦ, παραχρῆμα διαφθεί-
ρεται.

Φασὶ δὲ καὶ ἐν τῇ ^ωΚραστωνία παρὰ τὴν Βισαλτῶν ¹²²
χώραν τοὺς ἀλίσκομένους λαγῶς δύο ἥπατα ἔχειν, καὶ τόπον
τινὰ εἶναι ὅσον πλεθριαῖον, εἰς ὃν ὃ τι ἂν εἰσέλθῃ ζῶον ἀπο-
θνήσκει. ^υἜστι δὲ καὶ ἄλλο αὐτόθι ἱερὸν Διονύσου μέγα ¹
καὶ καλόν, ἐν ᾧ τῆς ἐορτῆς καὶ τῆς θυσίας οὔσης λέγεται,
ὅταν μὲν ὁ θεὸς εὐτηρίαν μέλλῃ ποιεῖν, ἐπιφαίνεσθαι μέγα
σέλας πυρός, ² καὶ τοῦτο πάντας ὁρᾶν τοὺς περὶ τὸ τέ-
μενός διατρίβοντας, ὅταν δ' ἀκαρπίαν, μὴ φαίνεσθαι τοῦτο
τὸ φῶς, ἀλλὰ σκότος ἐπέχειν τὸν τόπον ὥσπερ καὶ τὰς
ἄλλας νύκτας.

¹Ἐν ^υἩλιδι λέγουσιν εἶναι τι οἶκημα σταδίου ἀπέχον ¹²³
ὀκτῶ μάλιστα τῆς πόλεως, εἰς ᾧ τιθέασι τοῖς Διονυσίοις
λέβητας χαλκοὺς τρεῖς κενούς. Τοῦτο δὲ ποιήσαντες παρα-
καλοῦσι τῶν Ἑλλήνων τῶν ἐπιδημούντων τὸν βουλόμενον
ἐξετάσαι τὰ ἀγγεῖα καὶ τοῦ οἴκου κατασφραγίζεσθαι τὰς
θύρας. Καὶ ἐπειδὴν μέλλωσιν ἀνοίγειν, ἐπιδείξαντες ² τοῖς ³
πολίταις ⁴ καὶ τοῖς ξένοις τὰς σφραγίδας, οὕτως ἀνοίγουσιν.
⁵Οἱ δ' εἰσελθόντες εὐρίσκουσι τοὺς μὲν λέβητας οἴνου πλή-
ρεις, τὸ δὲ ἔδαφος καὶ τοὺς τοίχους ὑγίεις, ὥστε μηδεμίαν
⁶εἶναι ὑποψίαν λαβεῖν ὡς τέχνη τινὶ κατασκευάζουσιν. Εἴ-
ναι δὲ φασὶ παρ' αὐτοῖς καὶ ἰκτίνους, οἱ παρὰ ⁷ μὲν τῶν διὰ
τῆς ἀγορᾶς τὰ κρέα φερόντων ἀρπάζουσι, τῶν δὲ ἱεροθύτων
⁸οὐχ ἄπτονται.

¹Ἐν ^εΚορωνείᾳ δὲ τῆς Βοιωτίας λέγεται τοὺς ἀσπάλακας ¹²⁴
⁹τὰ ζῶα μὴ δύνασθαι ζῆν μηδ' ὀρύσσειν τὴν γῆν, τῆς λοιπῆς
Βοιωτίας πολὺ πλήθος ἐχούσης.

¹Ἐν ^ηΛουσοῖς δὲ τῆς Ἀρκαδίας κρήνην εἶναι τινὰ φασιν, ¹²⁵
ἐν ᾗ χερσαῖοι μύες γίνονται καὶ κολυμβῶσι, τὴν δίαιταν ἐν

^ω κροτωνία Sa. κραστωνία παρὰ om. Ba.Ra.Ta. ² καὶ—ἀκαρπίαν
om. Na. ^υ περ om. Ba.Ra.Sa. ³ τοὺς πολίτας rc. Na. ⁴ καὶ om.
Na. ⁵ οἱ δ' εἰσελθόντες εὐρίσκουσι om. Sa. ⁶ εἶναι post ὑποψίαν Na.
om. Ba.Ra. ⁷ μὲν om. Na. ⁸ οὐχ om. Ba.Ra. ^ε κορωνία Na.Sa.
⁹ τὸ ζῶον Na.Sa. ^η λουσοῖς Syllburgius: codices κολουσοῖς.

ἐκείνη ποιούμενοι. Λέγεται δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν Λαμψάκῃ εἶναι.

126 Ἐν δὲ ἰ Κράννωνι τῆς Θετταλίας φασὶ δύο ^κ κόρακας εἶναι μόνους ἐν τῇ πόλει. Οὗτοι ὅταν ἰ ἐκνεοττεύσωσιν, ἑαυτοὺς μὲν, ὡς ἔοικεν, ἐκτοπίζουσιν, ἑτέρους δὲ τοσοῦτους τῶν ἐξ αὐτῶν γενομένων ἀπολείπουσιν.

127 Ἐν ^μ δὲ Ἀπολλωνίᾳ τῇ ^π πλησίον κειμένη τῆς τῶν ^ο Ἀτλαντίνων χώρας φασὶ γίγνεσθαι ἄσφαλτον ὀρυκτὴν καὶ πίσσαν, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκ τῆς γῆς ^ρ ἀναπηδῶσαν τοῖς ὕδασιν, οὐδὲν διαφέρουσιν τῆς Μακεδονικῆς, μελαντέραν δὲ καὶ παχυτέραν πεφυκέναι ^q ἐκείνης. Οὐ πόρρω δὲ τούτου τοῦ χωρίου πῦρ ἐστὶ καίόμενον πάντα τὸν χρόνον, ὡς φασὶν ² οἱ κατοικοῦντες περὶ τὴν χώραν ἐκείνην. Ὁ δὲ καίόμενος τόπος ἐστὶν οὐ πολὺς, ὡς ἔοικεν, ἀλλ' ^τ ὅσον μάλιστα πεντακλίνου τὸ μέγεθος. Ὅζει δὲ ^σ θείου καὶ στυπτηρίας, καὶ πέφυκε περὶ αὐτὸν πόα τε βαθεῖα, ^δ καὶ θαυμάσειεν ἂν τις μάλιστα, καὶ δένδρα μεγάλα, οὐκ ἀπέχοντα τοῦ πυρὸς πῆχεις τέσσαρας. Καίεται δὲ συνεχῶς περὶ ^ι Λυκίαν καὶ Μεγάλην πόλιν τὴν ἐν ^ν Πελοποννήσῳ.

128 Λέγεται δὲ καὶ ἐν Ἰλλυριοῖς τίκτειν τὰ βοσκήματα δις τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ τὰ πλεῖστα διδυμοτοκεῖν, καὶ πολλὰ δὲ τρεῖς ἢ ^ω τέσσαρας ἐρίφους τίκτειν, ² ἔνια δὲ καὶ πέντε καὶ πλείους, ἔτι ^γ δὲ γάλακτος ἀφιέναι ῥαδίως τρία ἡμίχρα. Λέγουσι δὲ καὶ τὰς ἀλεκτορίδας οὐχ ὥσπερ παρὰ τοῖς ἄλ-

129 λοις ἅπαξ τίκτειν, ἀλλὰ δις ἢ ² τρίς τῆς ἡμέρας. Λέγεται δὲ καὶ ^α ἐν Παιονίᾳ τοὺς βοῦς τοὺς ἀγρίους πολὺ μεγίστους ἀπάντων τῶν ἐν ^β τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι γίγνεσθαι, καὶ τὰ κέρατα αὐτῶν χωρεῖν τέσσαρας χόας, ἐνίων δὲ καὶ πλείον.

^ι κράννων B^a.R^a. ^κ κόρας εἶναι ἐν τῇ πόλει μόνους N^a. ^ι ἐκνεοττεύουσιν B^a.R^a. ^μ δὲ] δὲ τῇ N^a. ^π πλησίον R^a.S^a. ^ο ἀτλαντικῶν S^a. Ταυλαντίνων Brodæus. ^ρ συναναπηδῶσαν B^a.N^a.R^a. ^q ἐκείνης ante πεφυκέναι T^a, ἐκόνης R^a. ^τ ὅσος B^a.N^a.R^a.S^a. ^σ θύου N^a. ^ι λυκίαν N^a. ^ν πελοποννήσῳ R^a. ^ω τέτταρας S^a. ² ἔνιοι B^a.R^a.S^a. ^γ δὲ καὶ γ. N^a. ² τρίς παρ' αὐτοῖς τῆς S^a. ^α ἐν τῇ παιονίᾳ R^a. ^β post τοῖς B^a.R^a.T^a. ψυχροῦ—χρόνον (cap. 114). λοιποῖς autem ἔθνεσι—πλείον hi post θαυμαστὸν δ' ἐστὶ (cap. 137. sect. 2.) ponunt.

Περὶ δὲ τοῦ πορθμοῦ ^cτῆς Σικελίας καὶ ἄλλοι μὲν πλείους 130 γεγράφασι, καὶ αὐτός δέ φησι συμβαίνειν τερατώδες. Ἐκ γὰρ τοῦ ^dΤυρρηνικοῦ πελάγους πολλῶ ^eροῖζω φερόμενον τὸν κλύδωνα προσβάλλειν πρὸς ἀμφοτέρω τὰ ἀκρωτήρια, τὸ μὲν τῆς Σικελίας, τὸ δὲ τῆς Ἰταλίας, τὸ προσαγορευόμενον Ῥήγιον, ^fκαὶ φερόμενον ἐκ μεγάλου πελάγους εἰς στενὸν συγκλείεσθαι, τούτου δὲ γινομένου κύμα μετέωρον αἶρειν σὺν πολλῶ ^gβρόμῳ ἐπὶ ^hπάνυ πολὺν τόπον τῆς ἄνω φορᾶς, ὥστε τοῖς μακρὰν ἀπέχουσι ⁱσύνοπτον εἶναι τὸν μετεωρισμόν, οὐχ ὅμοιον φαινόμενον θαλάσσης ἀναφορᾷ, λευκὸν δὲ καὶ ^kἀφρῶδες, παραπλήσιον δὲ τοῖς συρμοῖς τοῖς γινομένοις ἐν τοῖς ἀνυπερβλήτοις χειμῶσι. ^lΚαὶ ποτὲ μὲν ἀλλή-2 λοις συμπίπτειν ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀκρωτηρίων τοὺς κλύδωνας, καὶ ^mποιεῖν ⁿσυγκλυσμὸν ἄπιστον μὲν διηγεῖσθαι, ἀνυπομόνητον δὲ τῇ ὄψει θεάσασθαι· ποτὲ δὲ ^oδισταμένους ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους συρράξεως οὕτω βαθεῖαν καὶ φρικώδη τὴν ^pἄποψιν ποιεῖν τοῖς ἐξ ἀνάγκης θεωμένοις, ὥστε πολλοὺς μὲν μὴ κρατεῖν ἑαυτῶν, ἀλλὰ πίπτειν σκοτουμένους ^qὑπὸ δέους. Ἐπειδὰν δὲ ^rπροσπεσὸν τὸ κύμα πρὸς ^sὀπο-3 τερονοῦν τῶν τόπων καὶ μετεωρισθὲν ^tἕως τῶν ἄκρων πάλιν εἰς τὴν ὑπορρέουσαν θάλασσαν κατενεχθῇ, τότε δὴ πάλιν σὺν πολλῶ ^vμὲν βρυχηθῶ μεγάλαις δὲ καὶ ^wταχείαις δίναις τὴν θάλασσαν ^xἀναζεῖν καὶ μετεωρίζεσθαι ^yκυκλωμένην ἐκ βυθῶν, παντοδαπὰς δὲ χροὰς ^zμεταλλάσσειν· ποτὲ μὲν γὰρ ζοφεράν, ποτὲ δὲ κυανῇν, πολλάκις δὲ πορφυρίζουσαν διαφαίνεσθαι. Τὸν δὲ δρόμον καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς, ἔτι δὲ ⁴πρὸς τούτοις τὴν ^aἀνάρροian, οὐδὲ ἀκούειν οὐδὲν ἐρπετὸν ^bοὔθ'

^c τῆς] τοῦ S^a. ^d τυρρηνοῦ B^a.R^a. ^e ρόζω R^a. ^f καὶ om. B^a.R^a.S^a. ^g τρώμω S^a. ^h πάνυ] πάνυ B^a.R^a. ⁱ συνόπτην B^a.R^a. ^k ἀφρῶ παραπλήσιον· ἐν δὲ τοῖς σεισμοῖς S^a. ^l καὶ om. S^a. ^m ποιεῖν] ποιεῖν ποτὲ μὲν S^a. ⁿ συγκλυσμὸν B^a.R^a.S^a. ^o διστάντας rc. S^a. ^p ὄψιν N^a. ^q ὑπὸ τοῦ δέους B^a.R^a. ^r προσπέσων B^a. ^s ὀπότερον S^a. ^t ἕως] ἐκ S^a. ^v μὲν om. B^a.R^a. ^w τραχείαις B^a.N^a.R^a. ^x ἀβζειν rc. S^a. ^y κυκλωμένην B^a. ^z μεταλάσειν S^a, καταλαβεῖν B^a.R^a. ^a ἀνάρρειαν N^a. ^b οὐδὲ B^a.

ὅραν ^c ὑπομένειν, φεύγειν δὲ πάντα πρὸς τὰς ὑποκειμένας ^d ὑπωρείας. Διηγόντος δὲ τοῦ ^e κλύδωνος τὰς ^f δίνας μετεώρους ^g φέρεσθαι ποικίλας οὕτω τὰς ^h ἀναστροφὰς ποιουμένας, ὥστε δοκεῖν πρηστήρων ἢ τινων ἄλλων μεγάλων ὄφειν ⁱ σπειράματι παρομοίους τὰς κινήσεις ἀποτελεῖν.

- 131 Φασὶν οἰκοδομοῦντων Ἀθηναίων τὸ τῆς Δήμητρος ἱερὸν ^k τῆς ἐν ^l Ἐλευσίνι ^m περιεχομένην στήλην πέτραις εὑρεθῆναι χαλκῇν, ἐφ' ⁿ ἧς ἐπεγέγραπτο ^o “Διότῃς τόδε σῆμα,” ἣν οἱ μὲν λέγουσι Μουσαίου εἶναι ^p γυναιῖκα, τινὲς δὲ Τριπτολέμου μητέρα γενέσθαι.

- 132 Ἐν μᾶ τῶν ^q Αἰόλου προσαγορευομένων νήσων πληθὸς τί φασι γενέσθαι φοινίκων, ὅθεν καὶ Φοινικῶδη καλεῖσθαι. Οὐκ ἂν οὖν εἴη τὸ λεγόμενον ὑπὸ Καλλισθένους ἀληθές, ὅτι ἀπὸ Φοινίκων τῆς Συρίας τῶν τὴν παραλίαν οἰκούντων τὸ ^r φυτὸν ἔλαβε τὴν προσηγορίαν. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ^s Φοίνικας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων φασὶ τινες [φοίνικας] προσαγορευθῆναι διὰ τὸ πρῶτους πλέοντας τὴν θάλασσαν, ἥ ^t ἂν ἀποβαίησαν, πάντας ἀποκτείνειν καὶ φονεύειν. Καὶ κατὰ ^u γλῶσσαν δ' ἐστὶ τὴν ^v Περραιβῶν τὸ ^w αἰμάξαι φοινίξαι.

- 133 Τῆς καλουμένης ^x Αἰνιакῆς χώρας περὶ τὴν ὀνομαζομένην Ὑπάτην λέγεται παλαιὰ τις στήλη εὑρεθῆναι, ἣν οἱ ^y Αἰνιᾶνες τίνος ἦν εἰδέναι βουλόμενοι, ἔχουσιν ἐπιγραφὴν ἀρχαίοις γράμμασιν, ^z ἀπέστειλαν εἰς Ἀθήνας τινὰς κομίζοντας αὐτήν. Πορευομένων δὲ διὰ τῆς Βοιωτίας, καὶ τισι τῶν ξένων ὑπὲρ τῆς ἀποδημίας ^a ἀνακοινουμένων, λέγεται αὐτοὺς εἰσαχθῆναι εἰς τὸ καλούμενον Ἰσμήνιον ἐν Θήβαις· ἐκείθεν ^b γὰρ μάλιστα ^c ἂν ^d εὑρεθῆναι τὴν τῶν γραμμάτων ἐπιγρα-

^c ὑπομένει φεύγει Na. ^d ὑπορείας Na. ^e κλύδωνος Ra. ^f δίνας] ναὺς Na.Sa. ^g φαίνεσθαι Na.Sa. ^h ἀναφορὰς Ra. ⁱ πειράματα Na. ^k τὴν Na. ^l ἐλευσίνη Ba.Na. ^m παρεχομένην Ba. ⁿ ἥ Ba.Ra. ^o διότῃς τόδε σῆμα δήμητρος ἦν Na. ^p γλαῦκα Ba.Ra. ^q αἰόλων Na. ^r φοίνικας om. Ba.Na.Ra. ^s περαιβῶν Ba.Ra. ^t αἰμάξαι Na. ^v αἰνι-κῆς χώρας Sa, αἰνι-
ρας Ra, αἰνι-
Ba.Ta. ^w αἰνιᾶνες Na, ἄνες post lacunam Ta. ^x ἀπέστειλας Ba.Ra. ^y ἀνακινουμένων Ba.Ra. ^z γὰρ] μὲν γὰρ Ba.Ra, δε Na. ^a ἂν om. Sa. ^b ἀνευρεθῆναι Na.

φήν, λέγοντες εἶναι τινα ἀναθήματα ^c ὁμοίους ἔχοντα τοὺς
^d ῥυθμοὺς τῶν γραμμάτων ἀρχαῖα. Ὅθεν αὐτοὺς φασιν ^e ἀπὸ
 τῶν γνωριζομένων τὴν εὖρεσιν ^f ποιησαμένους τῶν ἐπιζητου-
 μένων, ἀναγράφαι τοὺςδε τοὺς στίχους.

εἰ Ἡρακλῆς ^h τεμένισσε Κυθήρα ⁱ Φερσεφάασση,
^k Γηρυονείας ^l ἀγέλας ἐλάων ἡδ' ^m Ἐρύθειαν ἄγων.
ⁿ τὰς δ' ἐδάμασσε πόθφ ^o Πασσιφάεσσα θεά.
 τῇδε δέ μοι τέκνφ τῷ δ' ^p Ἐρύθου τε ^q δάμαρ
 νυμφογενῆς ^r Ἐρύθῃ· δὴ τόδ' ἔδωκα πέδον
 μυαμόσσνον ^s φίλιας, ^t φηγῷ ὑπο ^v σκιερᾷ.

3

Τούτῳ τῷ ἐπιγράμματι ἐπεχώρησε καὶ ὁ τόπος ἐκείνος ⁴
^w Ἐρυθος καλούμενος, καὶ ὅτι ἐκείθεν ^x τὰς βούς καὶ οὐκ
 ἐξ ^y Ἐρυθείας ἤγαγεν· οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς κατὰ Λιβύην καὶ
 Ἰβηρίαν τόποις οὐδαμοῦ τὸ ὄνομά ^z φασὶ λέγεσθαι τῆς
 Ἐρυθείας.

Τῆς δὲ Λιβύης ἐν Ἰτύκῃ ^a τῇ καλουμένῃ, ἣ κεῖται μὲν, ¹³⁴
 ὡς λέγουσιν, ἐν τῷ κόλπῳ τῷ μεταξὺ ^b Ἐρμαίας καὶ τῆς
 Ἰππου ἄκρας, ^c ἐπέκεινα δὲ Καρχηδόνας ὡς σταδίου διακο-
 σίους (ἣ καὶ πρότερον ^d κτισθῆναι λέγεται ^e ὑπὸ Φοινίκων
 αὐτῆς τῆς Καρχηδόνας ἔτεσι διακοσίοις ὀγδοήκοντα ἐπτά, ὡς
 ἀναγέγραπται ἐν ταῖς Φοινικικαῖς ἱστορίαις), γίνεσθαι φασιν
 ἄλλας ὀρυκτοὺς, ἐπὶ τρεῖς ὀργυῖας τὸ βάθος, τῇ ὄψει λευκοὺς
 καὶ οὐ στερεοὺς ἀλλ' ὁμοίους τῷ γλισχροτάτῳ γλοιῷ· καὶ
 ὅταν ἀνενεχθῶσιν εἰς τὸν ἥλιον, ἀποστερεοῦσθαι καὶ γίνεσθαι

^c ὁμοίους om. Sa. ^d ἀριθμοὺς Na. ^e ὑπὸ Na. ^f ποιησαμένων Na.
^g ἡρακλέους Ba.Ra. et rc. Sa: pr. enim ἡρακλέος. ^h τεμένις τε vel
 τεμένιστε Ba.Ra. et pr. Sa, τεμένει τε rc. Sa. ⁱ φερσεφάασση Ba.Na.Ra.
^k γηρυθνείας Na, τηδορυνονῆας Ba.Ra. ^l ἀγέλαν Ra, ἀγέλων Ba. ^m ἐρυ-
 θὸν Sa. ⁿ τὰς δάμασσε Sa. an forte τὰς ἐ δάμασσε? ^o πασιφάεσσα
 Ba.Ra. ^p ἐρύθοντι Ba.Na.Ra. ^q δάμαρ νυμφογενῆς Sa, δάμαρτι νυμ-
 φογενῆς Na, δαμαρνυμφογενῆς Ta. ^r ἐρυθιδῇ τόδ' Na. ^s φίλοτας
 Ba.Na.Ra.Sa. ^t φντὰ Ba.Na.Sa, φητὰ Ra. ^v σκιερὰ Sa. ^w ἐρυθῆς
 Na. ^x τοὺς Ba.Na. ^y ἐρυθίας Ba.Ra.Ta. ^z λέγεσθαι φασὶ Ba.Ra.
^a τῇ om. Na. ^b ἐρμίας Ra, ἐραμαίας Na. ^c ἐπ' ἐκείνο Ba.Ra.
^d κτισθῆσθαι Ra. ^e ὑπὸ φοινίκων] νικω (νικα Ta.) post lacunam
 Ba.Ra.Ta.

ὁμοίους τῷ ^ε Παρίῳ λίθῳ. Γλύφεσθαι δὲ ἐξ αὐτῶν ^ε λέγουσι
ζῳδια καὶ ἄλλα σκεύη.

- 135 Τοὺς πρώτους τῶν Φοινίκων ἐπὶ Ταρτησσὸν πλεύσαντας
λέγεται τοσοῦτον ἀργύριον ἀντιφορτίσασθαι, ^h ἔλαιον καὶ
ⁱ ἄλλον ^k ναυτικὸν ⁱ ῥῶπον εἰσαγαγόντας, ^m ὥστε μηκέτι ἔχειν
δύνασθαι μήτε ἐπιδέξασθαι ⁿ τὸν ἄργυρον, ἀλλ' ἀναγκασθῆ-
ναι ἀποπλέοντας ἐκ τῶν τόπων τά τε ἄλλα πάντα ἀργυρῶ-
οῖς ἐχρῶντο κατασκευάσασθαι, καὶ δὴ καὶ τὰς ἀγκύρας
πάσας.

- 136 Λέγουσι ^o τοὺς Φοίνικας τοὺς κατοικοῦντας τὰ ^p Γάδειρα
καλούμενα, ἔξω πλέοντας ^r Ἡρακλείων ^q στηλῶν ἀπηλιώτη
ἀνέμῳ ἡμέρας ^r τέτταρας, παραγίνεσθαι εἰς τινας τόπους
ἐρήμους, θρύου καὶ φύκους πλήρεις, οὓς ὅταν μὲν ἄμπωτις
ἢ ^s μὴ βαπτίζεσθαι, ὅταν δὲ πλημμύρα, κατακλύζεσθαι, ἐφ'
^t ὧν εὐρίσκεσθαι ὑπερβάλλον ^v θύνων πληθος, καὶ τοῖς μεγέ-
θεσιν ^w ἄπιστον καὶ τοῖς πάχεσιν, ^x ὅταν ^y ἐποκείλωσιν, οὓς
ταριχεύοντες καὶ συντιθέντες εἰς ἀγγεῖα διακομίζουσιν εἰς
Καρχηδόνα. ⁱ Ὡν Καρχηδόνιοι ^z μόνων οὐ ποιοῦνται τὴν ἐξα-
γωγὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρετὴν ἣν ἔχουσι κατὰ τὴν βρῶσιν
αὐτοὶ καταναλίσκουσιν.

- 137 Ἐν τῇ Πηδασίᾳ τῆς Καρίας θυσία τῷ Διὶ συντελείται,
ἐν ἣ πέμπουσιν αἰγὰ τινα, περὶ ἣν θαυμαστόν τί φασι
γίγνεσθαι. Βαδίζουσα γὰρ ἐκ Πηδάσων σταδίους ἐβδομή-
κοντα δι' ὅχλου πολλοῦ τοῦ θεωροῦντος οὔτε διαταράττεται
κατὰ τὴν πορείαν οὔτ' ἐκτρέπεται τῆς ὁδοῦ, δεδεμένη δὲ
^a σχοινίῳ προπορεύεται τοῦ τὴν ἱερωσύνην ἔχοντος. Θαυ-
μαστόν δ' ^b ἐστὶ καὶ τὸ δύο κόρακας εἶναι διὰ τέλους ^c περὶ

^ε παρίου Na. ^ε λέγεται Ba.Ra. ^h ἐλαίου Na. ⁱ ἄλλα Na. ^k ναυτι-
κῶν Sa. ⁱ ῥῶπῃν Ba.Ra, ῥοπῶν pr. Sa. ^m ὥς Na. ⁿ τὸ ἀργύριον Sa.
^o τοὺς φ.] περὶ φ. Ba.Ra. ^p γάδυρα Ba. ^q στηρῶν Ba. ^r τέσσαρας
Na. ^s μὴ om. Ba.Ra. ^t ὧν] οἷς rc. Sa. ^v θύνων Na. ^w ἄπι-
στον post πάχεσιν Ba.Na.Ra. ^x ὅταν om. Ba.Ra. ^y ἐπωκείλωσιν
Ba.Na.Ra. ^z μόνων οὐ Ba.Ra, μόνων οὐ μόνον Sa. ^a σχοινίῳ] σχεδὸν
rc. Sa, om. in lacuna Ba.Ra. ^b post ἐστὶ Ba.Ra.Ta. λοιποῖς ἔθνεσι.
^c παρὰ Sa

τὸ τοῦ Διὸς ἱερόν, ἄλλον δὲ μηδένα ^d προσιέναι ^e πρὸς τὸν τόπον, καὶ τὸν ἕτερον αὐτῶν ἔχειν τὸ πρόσθεν τοῦ ^fτραχήλου λευκόν.

Ἐν Ἰλλυριοῖς δὲ τοῖς ^g Ἀρδιαίοις καλουμένοις, παρὰ τὰ 138 μεθόρια τῶν ^h Αὐταριατῶν ⁱ κακείνων, φασὶν ὄρος εἶναι μέγα, τούτου δὲ πλησίον ἄγκος, ὅθεν ὕδωρ ἀναπηδᾷ, οὐ ^k πᾶσαν ὥραν ἀλλὰ τοῦ ἡρος, πολὺ τῷ πλήθει, ὃ λαμβάνοντες τὰς μὲν ἡμέρας ἐν τῷ στεγνῷ φυλάττουσι, τὰς δὲ νύκτας εἰς τὴν αἰθρίαν τιθέασι. Καὶ πέντε ἢ ἕξ ἡμέρας τοῦτο ποιησάντων αὐτῶν πηγνυται τὸ ὕδωρ, καὶ γίνεται κάλλι- στον ἅλας, ὃ ἔνεκεν τῶν βοσκημάτων μάλιστα διατηροῦσιν· οὐ γὰρ εἰσάγονται πρὸς αὐτοὺς ἄλλες διὰ τὸ κατοικεῖν πόρρω ^l αὐτοὺς θαλάσσης καὶ εἶναι αὐτοὺς ἀμίκτους. Πρὸς οὖν τὰ βοσκήματα πλείστην αὐτοῦ χρεῖαν ἔχουσιν· ἀλίζουσι γὰρ αὐτὰ δις τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσωσι τοῦτο, συμβαίνει αὐτοῖς ἀπόλλυσθαι τὰ πλείστα τῶν βοσκημάτων.

Ἐν Ἀργεὶ δὲ φασὶ γίνεσθαι ἀκρίδος ^m τι γένος ὃ ⁿ κα- 139 λεῖται σκορπιομάχον. Ὅταν γὰρ ἴδῃ ^o τάχιστα σκορπίον, ῥανθίσταται αὐτῷ· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ σκορπίος ^q ἐκείνη. Καὶ κύκλῳ περιούσα τρίζει περὶ αὐτόν· τὸν δὲ τὸ ^r κέντρον ἐπαίροντα ἀντιπεριάγειν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, εἶτα κατὰ μικρὸν ἀνιέναι τὸ κέντρον, καὶ τέλος ὅλον ἐκτείνεσθαι, ^s τῆς ἀκρίδος κύκλῳ τρεχούσης. Τὰ τελευταῖα δὲ προσελθοῦσα κατεσθίει αὐτὸν ^t ἡ ἀκρίς. Ἀγαθὸν δὲ φασιν εἶναι ^u καὶ πρὸς τὰς πληγὰς τοῦ σκορπίου ^v ἐπιφαγεῖν αὐτήν.

Τοὺς ἐν Νάξῳ σφῆκὰς φασιν, ὅταν φάγῃ τοῦ ἔχεως 140 (προσφιλῆς ^δ αὐτοῖς ἡ σάρξ, ὡς ἔοικεν, ἐστίν), ἐπειδὴν τινα

^d προσιέναι] πέτεσθαι T^a, om. B^a.R^a. ^e πρὸς om. B^a.N^a.R^a.T^a.
^f τρ. τὸ λευκόν B^a.R^a. ^g ἀρδίοις B^a.R^a, ταρδίοις S^a, ἀρκαδίοις N^a.
^h αὐθαριάων rc. S^a, αὐταριῶν B^a.R^a. ⁱ κακείνοι B^a.R^a. ^k πᾶσιν B^a.
^l αὐτοὺς τῆς θ. N^a. ^m τινός B^a.R^a. ⁿ καλεῖσθαι S^a. ^o τάχιστα om. B^a.R^a.
^p ἀνθίστασθαι S^a. ^q ἐκείνης S^a. ^r κέντρον B^a. ^s τῆς] καὶ τῆς B^a.R^a.
^t ἡ ἀκρίς et καὶ om. B^a.N^a.R^a. ^v ἐπαγαγεῖν N^a.

κεντήσωσι, περιωδύνους οὕτω ποιεῖν ὥστε χαλεπωτέραν φαίνεσθαι τῆς πληγῆς τῶν ἔχων.

- 141 Φασὶ τὸ Σκυθικὸν φάρμακον, ^φ ἀποβάπτουσι τοὺς οἰστούς, συντίθεσθαι ἐξ ^ω ἐχίδνης. Τηροῦσι δέ, ὡς ἔοικεν, οἱ Σκύθαι τὰς ἤδη ζυφοκούσας, καὶ λαβόντες αὐτὰς τήκουσιν ἡμέρας τινάς. Ὅταν δὲ ἱκανῶς αὐτοῖς δοκῇ σεσηφθαι πᾶν, τὸ τοῦ ἀνθρώπου αἷμα εἰς χυτρίδιον ^χ ἐγχεόντες εἰς Ἰτὰς κοπρίας ^z κατορύττουσι ^a πωμάσαντες. Ὅταν δὲ καὶ τοῦτο σαπῇ, τὸ ὑφιστάμενον ἐπάνω τοῦ αἵματος, ^δ δὴ ἐστὶν ὑδατῶδες, μιγνύουσι τῷ τῆς ἐχίδνης ἰχώρι, καὶ οὕτω ποιούσι θανάσιμον.

- 142 Ἐν ^b Κουρίῳ τῆς Κύπρου ὄφεών τι γένος εἶναι φασιν, ^δ τὴν δύναμιν ὁμοίαν ^c ἔχει τῇ ἐν Αἰγύπτῳ ἀσπίδι, πλὴν ὅτι τοῦ χειμῶνος ἐὰν δάκῃ, οὐδὲν ἐργάζεται, εἴτε δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, εἴτε διότι τὸ ζῶον δυσκίνητον γίνεταί ὑπὸ τοῦ ψύχους ἀποπηγνύμενον καὶ τελέως ἀδύνατον, ἐὰν μὴ θερμανθῇ.

- 143 Ἐν ^d Κέφ φασὶν εἶναι τι γένος ἀχέρδου, ὑφ' ^e ἧς ἐάν τις πληγῇ τῇ ἀκάνθῃ, ἀποθνήσκει.

- 144 Ἐν Μυσίᾳ φασὶν ἄρκτων τι γένος εἶναι λευκόν, αἱ ^f ὅταν κυνηγῶνται, ἀφιάσι τοιαύτην πνοὴν ὥστε τῶν κυνῶν τὰς σάρκας σήπειν, ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων, ἀβρώτους ^g τε ποιεῖν. Ἐὰν δέ τις καὶ βιάσῃται καὶ ἐγγίσῃ, ἀφιάσιν ἐκ τοῦ στόματος φλέγμα πάμπολύ τι, ὡς ἔοικεν, ^δ ^h προσφυσᾶ ⁱ πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν κυνῶν, ὡσαύτως ⁱ δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἀποπνίγειν καὶ ἀποτυφλοῦν.

- 145 Ἐν δὲ τῇ Ἀραβίᾳ ^k ὑαινῶν τι γένος φασὶν εἶναι, ^l ^δ ἐπειδὰν προῖδῃ τι θηρίον ἢ ^m ἀνθρώπου ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν σκιάν, ἀφωνίαν ⁿ ἐργάζεται καὶ πῆξιν τοιαύτην ^o ὥστε μὴ

^ω ἐχίδνης Na. ^χ ἐκχέοντες Ba.Na.Ra. ^γ τοὺς κοπρίους Ba.Ra.Sa.
^z κατορύσσουνσι Sa. ^a πωμάσαντες Na. ^b κουρίῳ Sa. ^c ἔχειν Ba.Ra.
^d καίω Ba.Ra. ^e ἢ Ba.Ra.Sa. ^f ὅταν] ἄμα Ba.Ra. ^g τε] τὸ Ba.Ra, om. Na. ^h προσπύσαι rc. Sa. ⁱ πρὸς et δὲ om. Ba.Ra. ^k ὑαινῶν Na.
^l ὅπερ Na. ^m θρώπου—ἀφωνίαν om. Ba.Ra.Ta, in lacuna. ⁿ ἐργάζεσθαι Sa. ^o ὡς Na.

δύνασθαι κινεῖν τὸ σῶμα. Τοῦτο δὲ ρ ποιεῖν καὶ ^q ἐπὶ τῶν κυνῶν.

Κατὰ δὲ Συρίαν εἶναι ^r τί φασι ζῶον ὃ καλεῖται λεοντο- 146
φόνον· ἀποθνήσκει γὰρ ὁ λέων, ὡς ἔοικεν, ὅταν αὐτοῦ φάγη.
Ἐκὼν μὲν ^s οὖν τοῦτο οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ φεύγει τὸ ζῶον· ὅταν
δὲ συλλαβόντες αὐτὸ οἱ κυνηγέται καὶ ^t ὀπτήσαντες ὥσπερ
ἄλφита λευκά ^v περιπάσσωσιν ^w ἄλλῃ ζῳῇ, ^x γευσάμενον
ἀπόλλυσθαί φασι παραχρῆμα. ^y Κακοὶ καὶ προσουροῦν τὸν
λέοντα τοῦτο τὸ ζῶον.

Λέγεται καὶ τοὺς γῦπας ὑπὸ τῆς τῶν μύρων ὁσμῆς ἀπο- 147
θνήσκειν, εἴαν τις αὐτοὺς χρίσῃ ἢ δῶ τι ^z μεμυρισμένον φα-
γεῖν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς κανθάρους ὑπὸ τῆς τῶν ρόδων
ὁσμῆς.

Καὶ ἐν Σικελίᾳ δὲ φασι καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τοὺς γαλεώτας 148
θανάσιμον ἔχειν τὸ δῆγμα, καὶ οὐχ ὥσπερ ^a τοὺς παρ' ἡμῖν
ἀσθενὲς καὶ μαλακόν. Εἶναι δὲ καὶ μυῶν γένος ἐφιπτάμε-
νον, ὃ ὅταν δάκῃ, ἀποθνήσκειν ποιεῖ. Ἐν δὲ τῇ Μεσοπο- 149
ταμίᾳ τῆς Συρίας φασὶ καὶ ἐν ^b Ἰστροῦντι ὀφείδιά τινα
γίγνεσθαι, ^a τοὺς ἐγχωρίους οὐ δάκνει, τοὺς ξένους ^c δὲ ἀδικεῖ
σφόδρα. Περὶ ^d δὲ τὸν Εὐφράτην καὶ τελείως φασὶ τοῦτο 150
γίγνεσθαι. Πολλοὺς γὰρ φαίνεσθαι περὶ τὰ χεῖλη τοῦ πο-
ταμοῦ καὶ ^e διανέοντας ἐφ' ἑκάτερα, ὥστε τῆς δειλῆς ἐνταῦθα
^f θεωρουμένους ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ θατέρου μέρους φαίνεσθαι,
καὶ τοὺς ἀναπαυομένους τῶν μὲν Σύρων μὴ δάκνειν, τῶν δ'
Ἑλλήνων μὴ ἀπέχεσθαι.

Ἐν Θεσσαλίᾳ φασὶ τὸν ἱερὸν καλούμενον ὄφιν πάντας 151
ἀπολλύειν, οὐ μόνον ^g εἴαν δάκῃ, ἀλλὰ καὶ εἴαν θίγῃ. Διὸ
καὶ ὅταν φανῇ καὶ τὴν φωνὴν ἀκούσωσι (φαίνεται δὲ σπα-
νίως), φεύγουσι καὶ οἱ ὄφεις καὶ οἱ ἔχεις καὶ τᾶλλα πάντα

ρ ποῖον B^a.R^a. q πὶ τῶν κυνῶν om. B^a. in lacuna. r φασὶ τι R^a.
s οὖν om. B^a.N^a.R^a. t ὀπτήσαντα B^a.R^a. v περιπάσσωσιν B^a, περι-
πάσσωσιν R^a. w ἄλλο ζῶον S^a. x τὸ γευσάμενον R^a. y κακὴ N^a.
z μεμυρισμένων B^a. a τὸ B^a.N^a.R^a.S^a. b οἰστροῦντι pr. S^a, μυ-
ροῦντι tc. c δέ] δὲ καὶ B^a.N^a.R^a. d δὲ om. B^a.N^a.R^a. e διανεύ-
οντας B^a. f θεωρουμένης S^a. g εἴαν N^a.S^a.

- θηρία. Τῷ δὲ μεγέθει οὐκ ἔστι μέγας ἀλλὰ μέτριος. Ἐν Τήνῳ δὲ ^h ποτέ φασιν ⁱ αὐτὸν τῇ πόλει κατὰ Θετταλίαν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ γυναικός, γενέσθαι δὲ τὸν θάνατον ^k τοιοῦδε.
- ² Γυναῖκα κύκλον γράψασαν καὶ ^l τὰ φάρμακα θείσαν εἰσβῆναι εἰς τὸν κύκλον, αὐτὴν καὶ τὸν υἱόν, εἶτα μιμείσθαι τὴν φωνὴν τοῦ θηρίου· τὸ δ' ἀντάδειν καὶ προσιέναι. Ἄιδοντος δὲ καταδαρθεῖν τὴν γυναῖκα, καὶ ἐγγυτέρω προσιόντος μάλ-
- ³ λον, ὥστε ^m μὴ δύνασθαι κρατεῖν ⁿ τοῦ ὕπνου. Ὁ τὸν δ' υἱὸν παρακαθήμενον ἐγείρειν τύπτοντα, κελουούσης ἐκείνης, καὶ λέγειν ὅτι εἰ μὲν καθυπνώσῃ, ἀπολείται καὶ αὐτὴ καὶ ἐκείνος, εἰ δὲ ^p βιάσῃται καὶ προσαγάγῃται τὸ θηρίον, σωθήσονται. Ὡς δὲ προσῆλθεν ὁ ὄφεις εἰς τὸν κύκλον, ^q αὖτον εὐθὺς γενέσθαι αὐτόν.
- 152 Ἐλέγεται περὶ τὰ ^s Τύανα ὕδωρ εἶναι ὀρκίου Διός (^t καλοῦσι ^v δὲ αὐτὸ Ἀσβαμαῖον), ^w οὐ πηγὴ ἀναδίδεται πάννυχρά, ^x παφλάζει δὲ ὥσπερ οἱ λέβητες. Τοῦτο εὐόρκους μὲν ἡδύ τε καὶ ἴλεων, ἐπιόρκους δὲ παρὰ πόδας ἡ δίκη. Ἀποσκήπτει γὰρ καὶ εἰς ὀφθαλμούς καὶ εἰς χεῖρας καὶ εἰς πόδας, ἀλίσκονται τε ὑδέροις καὶ φθόαις· καὶ οὐδὲ πρόσθεν ἀπελθεῖν δυνατόν, ἀλλ' αὐτόθι ἔχονται καὶ ὀλοφύρονται πρὸς τῷ ὕδατι, ὁμολογοῦντες ^a ἐπιώρκησαν.
- 153 Ἀθήνησί φασι τὸν ἱερὸν τῆς ἐλαίας ^y θαλλὸν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βλαστῆσαι καὶ πλείονα γενέσθαι, ταχὺ δὲ αὖ πάλιν συστέλλεσθαι.
- 154 Τῶν ἐν Αἴτνῃ κρατήρων ἀναρραγέντων καὶ ἀνὰ τὴν γῆν φερομένων ἔνθα καὶ ἔνθα ^z χειμάρρου δίκην, τὸ τῶν εὐσεβῶν γένος ἐτίμησε τὸ δαιμόνιον. ^a Περικαταληφθέντων γὰρ ὑπὸ

^h ποτε om. Na. ⁱ αὐτῇ Ba. Na. Ra. ^k τοιοῦτον Na. ^l τὰ om. Na. ^m μ] μένον Na. ⁿ τὸν ὕπνον rc. Sa. ^o καὶ τὸν δ' Ba. ^p βιώσῃται καὶ προσαγάγῃ Na. ^q λύσιν εὐθ. γ. αὐτοῦ Ba. Ra. ^r Capita 152—176 sola habet Ua. Sa. autem: ἐν ἄλλῃ ἀντιγραφῇ ἡ προκειμένη ἀρχὴ πᾶσα τῶν παραδόξων ἀκουσμάτων ἔλειπεν ἄχρι τοῦ “ἐν βιθυνίᾳ δὲ τῆς θράκης ἐν τοῖς μετὰλλοις” (cap. 33.), ἦσαν δὲ αὐτ' ἐκείνων τὰ ὑποτεταγμένα. ^s τυάνω Ua. ^t καλεῖται rc. Ka, om. in lacuna Na. Ua. ^v δὲ om. Na. ^w οὐ πηγὴ ἀναδίδεται Ua. ^x παμφάζει Ua, παφλάζει margo Ua. ^y θαλλὸν Ua. ^z χειμάρρου Ua. ^a περικαταλειφθέντων Na. Sa. Ua.

τοῦ ρεύματος διὰ τὸ βαστάζειν γέροντας ἐπὶ τῶν ὤμων γονεῖς καὶ σώζειν, πλησίον αὐτῶν γενόμενον τὸ τοῦ πυρὸς ρεῦμα ἐξεσχίσθη, παρέτρεψέ τε τοῦ φλογμοῦ τὸ μὲν ἔνθα τὸ δὲ ἔνθα, καὶ ἐτήρησεν ἀβλαβεῖς ἅμα τοῖς γονεῦσι τοὺς νεανίσκους.

Λέγεται τὸν ἀγαλματοποιὸν Φειδίαν κατασκευάζοντα 155 τὴν ἐν ἀκροπόλει Ἀθηνᾶν ἐν μεσότητι ταύτης τῆς ἀσπίδος τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον ἐντυπώσασθαι, καὶ συνῶσαι τῷ ἀγάλματι διὰ τινος ἀφανοῦς ὁδημιουργίας, ὥστ' ἐξ ἀνάγκης, εἴ τις βούλοιτο αὐτὸ περιαιρεῖν, τὸ σύμπαν ἄγαλμα λύειν τε καὶ συγχεῖν.

Φασὶν ὡς ἀνδριάς ὁ τοῦ Βίτυος ἐν Ἀργεὶ ἀπέκτεινε [τὸν 156 αἴτιον] τοῦ ὁθανάτου τῷ Βίτυϊ, ὁ θεωροῦντι ἐμπεσών. Ὅμοι-
κεν οὖν οὐκ εἰκῇ τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι.

Φασὶ τοὺς ὁκύνας μόνον διώκειν τὰ θηρία πρὸς τὰς κορυ- 157
φὰς τῶν ὁΜελάνων καλουμένων ὁρώων, ἀλλ' ἀναστρέφειν, ὅταν ἄχρι τούτων διώκωσιν.

Ἐν τῷ Φάσιδι ποταμῷ γενᾶσθαι ῥάβδον ὀνομαζομένην 158
λευκόφυλλον, ἣν οἱ ὁζηλότυποι τῶν ἀνδρῶν δρεπόμενοι ῥί-
πτουσι περὶ τὸν ὁπαρθένιον θάλαμον, καὶ ἀνόθευτον τηροῦσι
τὸν γάμον. Ἐν ὁδὲ τῷ Τίγριδι ὁγίνεσθαί φασι λίθον 159
μωδῶν κεκλημένον βαρβαρικῶς, τῇ χροᾷ πάνν λευκόν, ὃν ἔαν
κατέχη τις, ὁῦπὸ θηρίων οὐδὲν ἀδικεῖται. Ἐν δὲ τῷ Σκα- 160
μάνδρῳ γίνεσθαί φασι βοτάνην σίστρον καλουμένην, ὁ παρα-
πλησίαν ἐρεβίνθῳ, κόκκους ὁῦχει σειομένους, ὅθεν τὴν προση-
γορίαν ἔλαβε· ταύτην τοὺς κατέχοντας μήτε δαιμόνιον μήτε
φαντασίαν ἠντιναοῦν φοβεῖσθαι.

Περὶ Λιβύην ἁμπελὸς ἐστὶν ἣν καλοῦσι μαινομένην τινές, 161
ἣ τῶν καρπῶν τοὺς μὲν πεπαίνει, τοὺς ὁῦμφακώδεις ἔχει,
τοὺς ὁῦανθοῦντας καὶ βραχύν τινα χρόνον.

^b ὁδημιουργίας Ua. ^c τὸν αἴτιον om. K^a.Na.Sa.Ua. ^d θεάτρου Sa.
^e θεωροῦντος Sa. ^f κάρας μὴ δ. Sa. ^g μεγάλων Sa. ^h ὁζηλότυποι Na.
ζολότυποι Ua. ⁱ παρθένιαν Sa. ^k δὲ om. Na. ^l γένεσθαι Na. γενᾶ-
σθαι Ua. ^m οὐδὲν ὑπὸ θηρίων K^a.Na.Ua. ⁿ παραπλήσιον Na.Sa.

- 162 Περὶ τὸ Σίπυλον ὄρος γίνεσθαι φασὶ λίθον παρόμοιον κυλίνδρῳ, ὃν οἱ εὐσεβεῖς υἱοὶ ὅταν εὕρωσιν, ἐν τῷ τεμένει τῆς μητρὸς τῶν θεῶν τιθέασιν, καὶ οὐδέποτε χάριν ἀσεβείας ἀμαρτάνουσιν, ὁ ἀλλ' ὁ αἰεὶ εἰσι φιλοπάτορες.
- 163 Ἐν ᾧ ὄρει Τηϋγέτῳ γίνεσθαι βοτάνην καλουμένην χαρίσιν, ἣν γυναῖκες ἔαρος ἀρχομένου τοῖς τραχήλοις περιάπτουσι, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν συμπαθέστερον ἐρῶνται.
- 164 Ὁ θρύς ὄρος ἐστὶ Θετταλίας, ὃ φέρει ὄφεις τοὺς λεγομένους σῆπας, οἳ οὐκ ἔχουσι μίαν χροίαν, ἀλλ' αἰεὶ ὁμοιοῦνται τῷ χόρῳ ἐν ᾧ οἰκοῦσι. Τινὲς δὲ αὐτῶν ὅμοιον ἔχουσι τὸ χρῶμα τοῖς κόχλοις τῆς γῆς. Ἄλλοις δὲ χλοάζουσά ἐστιν ἡ φολὶς. Ὅσοι δὲ αὐτῶν ἐν ψαμάθοις διατρίβουσι, ταύταις ἐξομοιοῦνται κατὰ τὸ χρῶμα. Δάκνοντες δὲ ἐμποιοῦσι δίψος. Ἔστι δὲ αὐτῶν τὸ δῆγμα οὐ τραχὺ καὶ ἔμπυρον, ἀλλὰ κακὴθες.
- 165 Τοῦ περκνοῦ ἔχεως τῇ ἐχίδνῃ συγγινομένου, ἡ ἐχίδνα ἐν τῇ συνουσίᾳ τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτει. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ τέκνα, ὥσπερ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς μετερχόμενα, τὴν γαστέρα τῆς μητρὸς διαρρήγνυσιν.
- 166 Ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γεννᾶσθαι λίθον φασὶ κνάμφ παρόμοιον, ὃν ἂν κύνες ἴδωσιν, οὐχ ὑλακτοῦσι. Συντελεῖ δὲ καὶ τοῖς δαίμονι τινα γενομένοις κατόχοις· ἅμα γὰρ τῷ προσ-
167 τεθῆναι ταῖς ῥίσιν ἀπέρχεται τὸ δαιμόνιον. Ἐν δὲ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ τῆς Ἀσίας λίθον φασὶ ὡς σῶφρονα καλούμενον κατ' ἀντίφρασιν· ὃν εἴαν τις εἰς τινος ἐμβάλη κόλπον, ἐμμανὴς γίνεται καὶ φονεύει τινὰ τῶν συγγενῶν.
- 168 Ῥῆνος καὶ Ἰστρος οἱ ποταμοὶ ἔκ' ἄρκτον ρέουσιν, ὁ μὲν Γερμανοὺς ὁ δὲ Παίονας παραμείβων· καὶ θέρους μὲν νασιπορον ἔχουσι τὸ ρεῖθρον, τοῦ δὲ χειμῶνος παγέντες ὑπὸ κρύους ἐν πεδίου σχήματι ὕκαθιππεύονται.

ὁ ἀλλ' καὶ Sa. p αἰεὶ om. Ka.Sa. q ὄρει τῷ ἡφέτῳ Ka.Na.Ua.
 r ἔρωτος Ka.Na.Ua. s ἐν om. Na.Ua. t ἔχιος Ka. v ὥσπερ om. Sa.
 w σῶφρονα Ka.Na.Ua, τέφρωνα Sa. x ὑπ' ἄρκτῳ Ka.Ua, ἐπ' ἄρκτου Na.
 y καθιππεύονται Ua.

Περὶ τὴν Θούριον πόλιν δύο ποταμούς φασιν εἶναι, ² Σύ- 169
 βαριν καὶ Κράθιν. Ὁ μὲν οὖν ² Σύβαρις τοὺς πίνοντας ἀπ'
 αὐτοῦ πτυρτικούς εἶναι ποιεῖ, ὁ δὲ Κράθις τοὺς ἀνθρώπους
 ξανθότριχας λουμένους. Ἐν δὲ ² Εὐβοίᾳ δύο ποταμούς 170
 εἶναι, ὧν ἀφ' οὗ ^b μὲν τὰ πίνοντα πρόβατα λευκὰ γίνονται·
 ὃς ὀνομάζεται Κέρβης· ὁ δὲ ^c Νηλεὺς, ὃς μέλανα ποιεῖ.

Παρά ^d Λυκόρμα ποταμῷ γενᾶσθαι βοτάνην λόγῃ πα- 171
 ρόμοιον, συντελοῦσαν πρὸς ^e ἀμβλυοπίαν ἄριστα.

Τὴν ἐν Συρακούσαις τῆς Σικελίας πηγὴν Ἀρέθουσαν διὰ 172
 πενταετηρίδος κινεῖσθαι λέγουσιν.

Ἐν ὄρει Βερεκυνθίῳ γενᾶσθαι λίθον καλούμενον μάχαι- 173
 ραν, ὃν ἐὰν εὖρη τις, τῶν μυστηρίων τῆς Ἑκάτης ἐπιτελου-
 μένων ἐμμανὴς γίνεται, ὡς Εὐδοξὸς φησιν. Ἐν ὄρει δὲ 174
^f Τμώλῳ γενᾶσθαι λίθον παρόμοιον ^g κισσήρει, ὃς τετράκις
 τῆς ἡμέρας ἀλλάσσει τὴν χροάν· βλέπεσθαι δὲ ὑπὸ παρ-
 θένων τῶν μὴ τῷ χρόνῳ φρονήσεως μετεχουσῶν.

Ἐν ^h Ἀρτέμιδος Ὀρθωσίας βιωμῷ ταῦρον ἴστασθαι χρύ- 175
 σειον, ὃς κυνηγῶν εἰσελθόντων φωνὴν ἐπαφίησιν.

Ἐν Αἰτωλοῖς φασιν ὄραν τοὺς ἀσπάλακας ἀμυδρῶς, καὶ 176
 οὐδὲ σιτεῖσθαι γῆν ἀλλ' ἀκρίδας.

Τοὺς ⁱ ἐλέφαντάς φασι κύειν ἔτη δύο, οἱ δὲ μῆνας ὀκτω- 177
 καίδεκα· ἐν δὲ τῇ ἐκτέξει δυστοκεῖν.

^k Δημάρατον Τιμαίου τοῦ Λοκροῦ ἀκουστὴν νοσήσαντα 178
 ἄφωνόν φασιν ἐπὶ δέκα γενέσθαι ἡμέρας· ἐν δὲ τῇ ἐνδεκάτῃ
^l ἀνανήψας βραδέως ἐκ τῆς παρακοπῆς ἔφησεν ἐκείνον ^m τὸν
 χρόνον ἥδιστα αὐτῷ βεβιώσθαι.

² σούβαριν et mox σούβαρις K^a.S^a.U^a. ^a εὐβοία K^a.N^a.O^a.S^a.U^a.
^b μὲν om. S^a. ^c νηλεὺς S^a. ^d λυκάρμω K^a.N^a.O^a.S^a.U^a. ^e ἀμβλυω-
 πίας K^a.N^a.O^a.U^a. ^f τμώκω S^a. ^g κισσυρι U^a, κισσηρι K^a.N^a.S^a.
^h ἀρτέμιδι N^a. ⁱ ἐλ. ἔτη δύο τίττειν λέγουσιν S^a. ^k τημάρατον N^a.
 O^a.U^a. ^l ἀνανήψαντα S^a, omisso ἔφησεν. ^m αὐτῷ ἥδιστα τὸν χρόνον
 K^a.O^a.U^a.

ΜΗΧΑΝΙΚΑ.

ΘΑΥΜΑΖΕΤΑΙ τῶν μὲν κατὰ φύσιν συμβαινόντων,
^b ὅσων ἀγνοεῖται τὸ αἷτιον, τῶν δὲ παρὰ φύσιν, ὅσα γίνεται
 διὰ τέχνην πρὸς τὸ συμφέρον τοῖς ἀνθρώποις. Ἐν πολλοῖς
 γὰρ ἡ φύσις ὑπεναντίον πρὸς τὸ χρήσιμον ἡμῖν ποιεῖ ἡ μὲν
 γὰρ φύσις αἰετὸν αὐτὸν ἔχει τρόπον καὶ ἀπλῶς, τὸ δὲ
² χρήσιμον μεταβάλλει πολλαχῶς. Ὅταν οὖν δέῃ τι ^c παρὰ
 φύσιν πράξαι, διὰ τὸ χαλεπὸν ἀπορίαν παρέχει καὶ δεῖται
 τέχνης. Διὸ καὶ καλοῦμεν τῆς τέχνης τὸ πρὸς τὰς τοιαύτας
 ἀπορίας βοηθοῦν μέρος μηχανήν. Καθάπερ γὰρ ἐποίησεν
 Ἀντιφῶν ὁ ποιητής, οὕτω καὶ ἔχει τέχνη γὰρ κρατοῦμεν,
³ ὧν φύσει νικώμεθα. Τοιαῦτα δὲ ἐστὶν ἐν οἷς τὰ τε ἐλάττωνα
 κρατεῖ τῶν μειζόνων, καὶ τὰ ῥοπήν ἔχοντα μικρὰν κινεῖ βάρη
 μεγάλα, καὶ πάντα σχεδὸν ὅσα τῶν προβλημάτων μηχαν-
 νικὰ προσαγορεύομεν. Ἔστι δὲ ταῦτα τοῖς φυσικοῖς προ-
 βλήμασιν οὔτε ταῦτα ἀάμπαν οὔτε κεχωρισμένα λίαν, ἀλλὰ
 κοινὰ τῶν τε μαθηματικῶν θεωρημάτων καὶ τῶν φυσικῶν.
^d τὸ μὲν γὰρ ὥς διὰ τῶν ^e μαθηματικῶν δῆλον, τὸ δὲ περὶ ὁ
⁴ διὰ τῶν φυσικῶν. Περιέχεται δὲ ^f τῶν ἀπορουμένων ^g ἐν τῇ
 γένει τούτῳ τὰ περὶ τὸν μοχλόν. Ἀτοπον γὰρ ^h εἶναι
 δοκεῖ τὸ κινεῖσθαι μέγα βάρος ὑπὸ μικρᾶς ἰσχύος, καὶ ταῦτα
 μετὰ βάρους πλείονος· ὁ γὰρ ἄνευ μοχλοῦ κινεῖν οὐ δύναται
 τις, ⁱ τοῦτο ταῦτὸ βάρος, ^k προσλαβὼν ἔτι τὸ τοῦ μοχλοῦ
⁵ βάρος, κινεῖ θάπτον. Πάντων δὲ τῶν τοιούτων ἔχει τῆς
 αἰτίας τὴν ἀρχὴν ὁ κύκλος. Καὶ τοῦτο εὐλόγως συμβέβηκεν

Codices P.W^a. et hinc inde L.B^a.H^a.q.
 ἀριστοτέλους q.

^a τὰ μηχανικά τοῦ

^b ὅσων W^a.q. ^c παρὰ τὴν φύσιν q. ^d τὸ τῶν W^a. ^e μαθημάτων
 W^a. ^f τῆς ἀπορουμένης q. ^g ἐν τούτων ἐν W^a.q. ^h εἶναι om. W^a.
ⁱ τοῦτ' αὐτὸ τὸ W^a.q. ^k προσλαβὼν H^a.

ἐκ μὲν γὰρ ¹ θαυμασιωτέρου ^m συμβαίνειν τι θαυμαστὸν οὐδὲν ἄτοπον, θαυμασιώτατον δὲ τὸ τὰναντία γίνεσθαι ⁿ μετ' ἀλλήλων. Ὁ δὲ κύκλος συνέστηκεν ἐκ τοιούτων· εὐθύς γὰρ ἐκ κινουμένου τε γεγενῆται ^o καὶ μένοντος, ὧν ἡ φύσις ἐστὶν ὑπεναντία ἀλλήλοις. Ὡστ' ἐνταῦθα ἔστιν ἐπιβλέψασιν ⁶ ἡττον θαυμάζειν τὰς συμβαινούσας ὑπεναντιώσεις περὶ αὐτόν. Πρῶτον μὲν γὰρ ^p τῇ περιεχοῦσῃ γραμμῇ τὸν κύκλον, πλάτος οὐθὲν ἐχούσῃ, τὰναντία πῶς προσεμφαίνεται, τὸ κοῖλον καὶ τὸ κυρτόν. Ταῦτα δὲ ^q διέστηκεν ἀλλήλων διὰ τρόπον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν· ^r ἐκείνων τε γὰρ ^s μέσον τὸ ἴσον καὶ τούτων τὸ εὐθύ. Διὸ μεταβάλλοντα εἰς ἄλλα τὰ ⁷ μὲν ^t ἀναγκαῖον ἴσα γενέσθαι πρότερον ἢ τῶν ἄκρων ^v ὅποτερον οὖν, τὴν δὲ γραμμὴν εὐθείαν, ὅταν ἐκ κυρτῆς εἰς ^w κοῖλον ἢ πάλιν ἐκ ταύτης ^x γίνηται κυρτὴ καὶ περιφερής. Ἐν μὲν ^y οὖν τοῦτο τῶν ἀτόπων ὑπάρχει περὶ τὸν ^z κύκλον, δεύτερον δὲ ὅτι ἅμα κινεῖται ^a τὰς ἐναντίας κινήσεις· ἅμα γὰρ εἰς τὸν ἔμπροσθεν κινεῖται τόπον ^b καὶ τὸν ὀπισθεν. Ἡ τε ⁸ γράφουσα γραμμὴ τὸν κύκλον ^c ὡσαύτως ἔχει· ἐξ οὗ γὰρ ἄρχεται τόπον τὸ πέρας αὐτῆς, εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον ^d τόπον ἔρχεται πάλιν· συνεχῶς γὰρ κινουμένης αὐτῆς τὸ ἔσχατον πάλιν ἀπῆλθε πρῶτον, ὥστε καὶ φανερόν ὅτι μετέβαλεν ἐντεῦθεν. Διό, καθάπερ εἴρηται πρότερον, οὐδὲν ἄτοπον τὸ ⁹ πάντων εἶναι τῶν ^e θαυμάτων αὐτὸν ἀρχήν. Τὰ μὲν οὖν περὶ τὸν ζυγὸν γινόμενα εἰς τὸν κύκλον ἀνάγεται, τὰ δὲ περὶ τὸν μοχλὸν εἰς τὸν ζυγόν, τὰ ^{δ'} ἄλλα πάντα σχεδὸν τὰ ^f περὶ τὰς κινήσεις τὰς μηχανικὰς εἰς τὸν μοχλόν. Ἐτι δὲ ¹⁰ διὰ τὸ μιᾶς οὐσῆς τῆς ἐκ τοῦ κέντρου γραμμῆς μηθὲν ἕτερον ἐτέρῳ φέρεσθαι τῶν σημείων τῶν ἐν αὐτῇ ἰσοταχῶς, ἀλλ' αἰ

¹ θαυμασιωτέρας H^a. ^m συμβαίνειν τι θαυμαστικὸν W^a. ⁿ σὺν ἀλλήλοις P. ^o καὶ] ἐμ W^a. ^p τῇ om. q. ^q διεσθήκατον H^a. ^r ἐκείνον q. ^s μέσον ἐστὶ τὸ H^a. ^t ἀναγκαῖα H^a, ἀνα q. ^v ὅποτερου P. W^a. q. ^w κοίλῃ H^a. W^a. q. ^x γίνεται codices. ^y οὖν om. W^a. q. ^z κύκλον om. P. W^a. q. ^a τὰς ἐναντίας κινήσεις om. q. ^b καὶ] καὶ εἰς W^a. q. ^c ἔχει ὡσαύτως H^a. ^d ἔρχεται τόπον P. q. ^e μαθημάτων H^a. ^f περὶ τὰς μηχανικὰς κινήσεις εἰς H^a.

- τὸ τοῦ μένοντος πέρατος πορρώτερον ὢν θάττον, πολλὰ τῶν θαυμαζομένων συμβαίνει περὶ τὰς κινήσεις τῶν κύκλων· περὶ
- 11 ὧν ἐν τοῖς ἐπομένοις προβλήμασιν ἔσται δῆλον. Διὰ δὲ τὸ τὰς ἐναντίας κινήσεις ἅμα κινεῖσθαι τὸν κύκλον, ^ε καὶ ^η τὸ μὲν ἕτερον τῆς διαμέτρου τῶν ἄκρων, ἐφ' οὗ τὸ Α, εἰς τοῦμ-προσθεν κινεῖσθαι, θάτερον δέ, ἐφ' οὗ τὸ Β, εἰς τοῦπισθεν, κατασκευάζουσι τινες ὥστ' ἀπὸ μιᾶς κινήσεως πολλοὺς ^ι ὑπεναντίους ἅμα κινεῖσθαι κύκλους, ὥσπερ οὓς ἀνατιθέασιν ἐν τοῖς ἱεροῖς ποιήσαντες τροχίσκους χαλκοῦς ^κ τε καὶ σιδηροῦς.
- 12 Εἰ γὰρ εἴη τοῦ Α Β κύκλον ἀπτόμενος ἕτερος κύκλος ἐφ' οὗ Γ Δ, τοῦ κύκλου ^λ τοῦ ἐφ' οὗ Α Β κινουμένης τῆς διαμέτρου εἰς τοῦμπροσθεν, κινηθήσεται ἡ Γ Δ εἰς τοῦπισθεν τοῦ κύκλου τοῦ ἐφ' ^μ οὗ Α, κινουμένης τῆς διαμέτρου περὶ τὸ αὐτό. Εἰς τὸὺναντίον ἄρα κινηθήσεται ^ν ὁ ἐφ' οὗ Γ Δ κύκλος τῷ ἐφ' ^ο οὗ τὸ Α Β· καὶ πάλιν αὐτὸς τὸν ἐφεξῆς, ἐφ' ^ρ οὗ Ε Ζ, εἰς
- 13 τὸὺναντίον αὐτῷ κινήσει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Τὸν αὐτὸν ^ς δὲ τρόπον καὶ πλείους ὥσι, τοῦτο ποιήσουσιν ἐνὸς μόνοι κινηθέντος. Ταύτην οὖν λαβόντες ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κύκλῳ τὴν φύσιν οἱ δημιουργοὶ κατασκευάζουσιν ὄργανον κρύπτοντες τὴν ἀρχήν, ὅπως ^η τοῦ μηχανήματος φανερόν μόνον τὸ θαυμαστόν, τὸ ^δ αἷτιον ἄδηλον.
- Ι Πρῶτον μὲν οὖν τὰ συμβαίνοντα περὶ τὸν ζυγὸν ἀπορεῖται, διὰ τίνα αἰτίαν ἀκριβέστερά ἐστι τὰ ζυγὰ τὰ μείζω τῶν ἐλαττόνων. Τούτου δὲ ἀρχή, διὰ τί ποτε ἐν τῷ κύκλῳ ἡ πλείον ἀφεστηκυῖα γραμμὴ τοῦ ^ι κέντρου τῆς ἐγγύς τῇ αὐτῇ ἰσχύϊ κινουμένης θάττον φέρεται τῆς ἐλάττονος; Τὸ γὰρ θάττον λέγεται διχῶς· ἢν τε γὰρ ^ς ἐν ἐλάττονι χρόνῳ ἴσον τόπον διεξέλθῃ, θάττον εἶναι λέγομεν, καὶ ἐὰν ἐν ἴσῳ
- 2 πλείῳ. Ἡ ^τ δὲ μείζων ἐν ἴσῳ χρόνῳ γράφει μείζονα κύκλον· ὁ γὰρ ἐκτὸς μείζων τοῦ ἐντός. Αἷτιον δὲ τούτων ὅτι φέρεται

^ε καὶ om. P.Wa. ^η τὸν Wa. ^ι ὑπεναντίως Ha.Wa. ^κ τε om. Ha.
^λ τοῦ ante ἐφ' add Ha. ^μ ὡ P.q. ^ν ὁ ἐφ' οὗ] codices ἐφ' οὗ ὁ.
^ο ὡ P.Wa. ^ρ ὡ P.Ha.Wa. ^ς δὲ om. Pa. ^ι κέντρου] κ P.Wa.
^ς ἐν om. P.Wa. ^τ δὲ μείζων P.

δύο φοράς ἡ γράφουσα τὸν κύκλον. Ὅταν μὲν οὖν ἐν ^ν λό-
 γῳ τινὶ φέρεται, ἐπ' εὐθείας ἀνάγκη φέρεσθαι τὸ φερόμενον,
 καὶ γίνεται διάμετρος αὐτῇ τοῦ σχήματος ὃ ποιοῦσιν ^ω αἱ ἐν
 τούτῳ τῷ λόγῳ συντεθεῖσαι γραμμαί. Ἐστω γὰρ ὁ λόγος ³
 ὃν φέρεται τὸ φερόμενον, ὃν ἔχει ἡ ΑΒ πρὸς τὴν ΑΓ· καὶ
 τὸ μὲν Α^zΓ φερέσθω πρὸς τὸ Β, ἡ δὲ ΑΒ ὑποφερέσθω
 πρὸς τὴν ^υ ΗΓ· ἐννέχθω δὲ τὸ μὲν Α πρὸς τὸ Δ, ἡ δὲ ἐφ'
 ἡ ΑΒ πρὸς τὸ Ε. ² Εἰ οὖν ἐπὶ τῆς φοράς ὁ λόγος ἦν ὃν ἡ
 ΑΒ ἔχει πρὸς τὴν ΑΓ, ἀνάγκη καὶ τὴν ΑΔ πρὸς ^α τὴν
 ΑΕ τοῦτον ἔχειν τὸ λόγον. Ὅμοιον ἄρα ἐστὶ τῷ λόγῳ τὸ ⁴
 μικρὸν τετράπλευρον ^β τῷ μείζονι, ὥστε ^β καὶ ἡ αὐτὴ διάμε-
 τρος αὐτῶν, καὶ τὸ ^γ Α ἔσται πρὸς Ζ. Τὸν αὐτὸν ^δ δὲ τρό-
 πον δειχθήσεται καὶν ὁπουοῦν διαληφθῇ ἡ φορά· αἰεὶ γὰρ
 ἔσται ἐπὶ τῆς διαμέτρου. Φανερόν οὖν ὅτι τὸ κατὰ τὴν διά-
 μετρον φερόμενον ἐν δύο φοράις ἀνάγκη τὸν τῶν ^ε πλευρῶν
 φέρεσθαι λόγον. Εἰ γὰρ ἄλλον τινά, οὐκ ^ς οἰσθήσεται κατὰ ^ς
 τὴν διάμετρον. Ἐὰν δὲ ἐν μηδενὶ λόγῳ φέρεται δύο φοράς
 κατὰ μηδένα χρόνον, ἀδύνατον εὐθείαν εἶναι τὴν φοράν.
 Ἐστω γὰρ εὐθεῖα. Τεθείσης οὖν ταύτης διαμέτρου, καὶ πα-
 ραπληρωθεισῶν τῶν πλευρῶν, ἀνάγκη τὸν τῶν πλευρῶν λόγον
 φέρεσθαι τὸ φερόμενον· ^ε τοῦτο γὰρ δέδεικται πρότερον.
 Οὐκ ἄρα ποιήσει εὐθείαν ^η τὸ ἐν μηδενὶ λόγῳ φερόμενον μη-
 δένα χρόνον. Ἐὰν γάρ τινα λόγον ἐνεχθῇ ἐν ^ι χρόνῳ τινί, τοῦ-
 τον ἀνάγκη τὸν χρόνον εὐθείαν εἶναι φοράν διὰ τὰ ^κ προειρη-
 μένα. Ὡστε περιφερὲς γίνεται, δύο φερόμενον φοράς ἐν μη-
 θενὶ λόγῳ μηθένα χρόνον. Ὅτι μὲν τοῖνυν ἡ τὸν κύκλον γ
 γράφουσα φέρεται δύο φοράς ἅμα, φανερόν ἐκ τε τούτων,
 καὶ ὅτι ^ι τὸ φερόμενον κατ' εὐθείαν ἐπὶ τὴν κάθετον ἀφι-
 κνέεται, ὥστε εἶναι πάλιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ κέντρου κάθετον.

^ν λόγῳ W^a.   ^ω αἱ om. P.   ^z Γ om. P.W^a.   ^υ Η] β P.W^a.
^z εἰ] οὐκ P.W^a.   ^α τὴν ΑΕ] δὲ P.W^a.   ^β τῷ μείζονι et καὶ om. P.W^a.
^γ Α] δ W^a.   ^δ δὴ] οὖν W^a.   ^ε πλειόνων P.W^a.   ^ς οἰσθήσεται W^a.
^ε ταῦτα W^a.   ^η τῷ W^a.   ^ι χρόνῳ] λόγῳ P.W^a.   ^κ προειρημένα πρό-
 τερον. ὥστε P.   ^ι τὸ om. P.W^a.

- τὸ τοῦ μένοντος πέρατος πορρώτερον ὢν θάττον, πολλὰ τῶν θαυμαζομένων συμβαίνει περὶ τὰς κινήσεις τῶν κύκλων· περὶ
- 11 ὧν ἐν τοῖς ἐπομένοις προβλήμασιν ἔσται δῆλον. Διὰ δὲ τὸ τὰς ἐναντίας κινήσεις ἅμα κινεῖσθαι τὸν κύκλον, ^ε καὶ ^η τὸ μὲν ἕτερον τῆς διαμέτρου τῶν ἄκρων, ἐφ' οὗ τὸ Α, εἰς τοῦμ- προσθεν κινεῖσθαι, θάτερον δέ, ἐφ' οὗ τὸ Β, εἰς τοῦπισθεν, κατασκευάζουσιν τινες ὥστ' ἀπὸ μιᾶς κινήσεως πολλοὺς ^ι ὑπε- ναντίους ἅμα κινεῖσθαι κύκλους, ὥσπερ οὗς ἀνατιθέασιν ἐν τοῖς ἱεροῖς ποιήσαντες τροχίσκους χαλκοῦς ^κ τε καὶ σιδηροῦς.
- 12 Εἰ γὰρ εἴη τοῦ Α Β κύκλου ἀπτόμενος ἕτερος κύκλος ἐφ' οὗ Γ Δ, τοῦ κύκλου ^λ τοῦ ἐφ' οὗ Α Β κινουμένης τῆς διαμέτρου εἰς τοῦμπροσθεν, κινηθήσεται ἡ Γ Δ εἰς τοῦπισθεν τοῦ κύκλου τοῦ ἐφ' ^μ οὗ Α, κινουμένης τῆς διαμέτρου περὶ τὸ αὐτό. Εἰς τοῦναντίον ἄρα κινηθήσεται ^ν ὁ ἐφ' οὗ Γ Δ κύκλος τῷ ἐφ' ^ο οὗ τὸ Α Β· καὶ πάλιν αὐτὸς τὸν ἐφεξῆς, ἐφ' ^ρ οὗ Ε Ζ, εἰς
- 13 τοῦναντίον αὐτῷ κινήσει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Τὸν αὐτὸν ^q δὲ τρόπον καὶ πλείους ὄσιν, τοῦτο ποιήσουσιν ἐνὸς μόνου κινη- θέντος. Ταύτην οὖν λαβόντες ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κύκλῳ τὴν φύσιν οἱ δημιουργοὶ κατασκευάζουσιν ὄργανον κρύπτοντες τὴν ἀρχήν, ὅπως ἢ τοῦ μηχανήματος φανερόν μόνον τὸ θαυμαστόν, τὸ δ' αἷτιον ἄδηλον.
- Ι Πρῶτον μὲν οὖν τὰ συμβαίνοντα περὶ τὸν ζυγὸν ἀπο- ρεῖται, διὰ τίνα αἰτίαν ἀκριβέστερά ἐστι τὰ ζυγὰ τὰ μείζω τῶν ἐλαττόνων. Τούτου δὲ ἀρχή, διὰ τί ποτε ἐν τῷ κύκλῳ ἡ πλείον ἀφεστηκυῖα γραμμὴ τοῦ ^ρ κέντρου τῆς ἐγγύς τῇ αὐτῇ ἰσχύϊ κινουμένης θάττον φέρεται τῆς ἐλάττονος; Τὸ γὰρ θάττον λέγεται διχῶς· ἢν τε γὰρ ^ε ἐν ἐλάττονι χρόνῳ ἴσον τόπον διεξέλθῃ, θάττον εἶναι λέγομεν, καὶ εἰ ἐν ἴσῳ
- 2 πλείῳ. Ἡ ^ε δὲ μείζων ἐν ἴσῳ χρόνῳ γράφει μείζονα κύκλον· ὁ γὰρ ἐκτὸς μείζων τοῦ ἐντός. Αἷτιον δὲ τούτων ὅτι φέρεται

^ε καὶ om. P.Wa. ^η τὸν Wa. ^ι ὑπεναντίως Ha.Wa. ^κ τε om. Ha.
^λ τοῦ ante ἐφ' add Ha. ^μ ὡ P.q. ^ν ὁ ἐφ' οὗ] codices ἐφ' οὗ ὁ.
^ο ὡ P.Wa. ^ρ ὡ P.Ha.Wa. ^q δὲ om. Pa. ^ρ κέντρου] κ P.Wa.
^ε ἐν om. P.Wa. ^ε δὲ μείζων P.

δύο φοράς ἡ γράφουσα τὸν κύκλον. Ὅταν μὲν οὖν ἐν ^ν λό-
 γῳ τινὶ φέρεται, ἐπ' εὐθείας ἀνάγκη φέρεσθαι τὸ φερόμενον,
 καὶ γίνεται διάμετρος αὐτῇ τοῦ σχήματος ὃ ποιῶσιν ^ω αἱ ἐν
 τούτῳ τῷ λόγῳ συντεθεῖσαι γραμμαί. Ἐστω γὰρ ὁ λόγος ³
 ὃν φέρεται τὸ φερόμενον, ὃν ἔχει ἡ ΑΒ πρὸς τὴν ΑΓ· καὶ
 τὸ μὲν Α^χΓ φερέσθω πρὸς τὸ Β, ἡ δὲ ΑΒ ὑποφερέσθω
 πρὸς τὴν ^γ ΗΓ· ἐννέχθω δὲ τὸ μὲν Α πρὸς τὸ Δ, ἡ δὲ ἐφ'
 ἡ ΑΒ πρὸς τὸ Ε. ² Εἰ οὖν ἐπὶ τῆς φοράς ὁ λόγος ἦν ὃν ἡ
 ΑΒ ἔχει πρὸς τὴν ΑΓ, ἀνάγκη καὶ τὴν ΑΔ πρὸς ^α τὴν
 ΑΕ τοῦτον ἔχειν τὸ λόγον. Ὅμοιον ἄρα ἐστὶ τῷ λόγῳ τὸ ⁴
 μικρὸν τετράπλευρον ^β τῷ μείζονι, ὥστε ^β καὶ ἡ αὐτὴ διάμε-
 τρος αὐτῶν, καὶ τὸ ^ε Α ἔσται πρὸς Ζ. Τὸν αὐτὸν ^δ δὲ τρό-
 πον δειχθήσεται καὶ ὅπου οὖν διαληφθῇ ἡ φορά· αἰεὶ γὰρ
 ἔσται ἐπὶ τῆς διαμέτρου. Φανερόν οὖν ὅτι τὸ κατὰ τὴν διά-
 μετρον φερόμενον ἐν δύο φοράις ἀνάγκη τὸν τῶν ^ε πλευρῶν
 φέρεσθαι λόγον. Εἰ γὰρ ἄλλον τινά, οὐκ ^ι οἰσθήσεται κατὰ ⁵
 τὴν διάμετρον. Ἐὰν δὲ ἐν μηδενὶ λόγῳ φέρεται δύο φοράς
 κατὰ μηδένα χρόνον, ἀδύνατον εὐθείαν εἶναι τὴν φοράν.
^γ Ἐστω γὰρ εὐθεία. Τεθείσης οὖν ταύτης διαμέτρου, καὶ πα-
 ραπληρωθεισῶν τῶν πλευρῶν, ἀνάγκη τὸν τῶν πλευρῶν λόγον
 φέρεσθαι τὸ φερόμενον ^ε τοῦτο γὰρ δέδεται πρότερον.
 Οὐκ ἄρα ποιήσει εὐθείαν ^β τὸ ἐν μηδενὶ λόγῳ φερόμενον μη-⁶
 δένα χρόνον. Ἐὰν γὰρ τινα λόγον ἐνεχθῇ ἐν ^ι χρόνῳ τινί, τοῦ-
 τον ἀνάγκη τὸν χρόνον εὐθείαν εἶναι φοράν διὰ τὰ ^κ προειρη-
 μένα. Ὡστε περιφερὲς γίνεται, δύο φερόμενον φοράς ἐν μη-
 θενὶ λόγῳ μηδένα χρόνον. Ὅτι μὲν τοίνυν ἡ τὸν κύκλον γ
 γράφουσα φέρεται δύο φοράς ἅμα, φανερόν ἔκ τε τούτων,
 καὶ ὅτι ^ι τὸ φερόμενον κατ' εὐθείαν ἐπὶ τὴν κάθετον ἀφι-
 κνέται, ὥστε εἶναι πάλιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ κέντρου κάθετον.

^ν λόγῳ W^a.   ^ω αἱ om. P.   ^χ Γ om. P.W^a.   ^γ Η] β P.W^a.
² εἰ] οὐκ P.W^a.   ^α τὴν ΑΕ] δὲ P.W^a.   ^β τῷ μείζονι et καὶ om. P.W^a.
^ε Α] δ W^a.   ^δ δὴ] οὖν W^a.   ^ε πλειόνων P.W^a.   ^ι οἰσθήσεται W^a.
^ε ταῦτα W^a.   ^β τῷ W^a.   ^ι χρόνῳ] λόγῳ P.W^a.   ^κ προειρημένα πρό-
 τερον. ὥστε P.   ^ι τὸ om. P.W^a.

Ἔστω κύκλος ὁ ΑΒΓ, τὸ δ' ἄκρον τὸ ἐφ' οὗ Β φερέσθω ἐπὶ τὸ Δ· ἀφικνεῖται δὲ ^μ ποτε ἐπὶ τὸ Γ. Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ λόγῳ ἐφέρετο ὃν ἔχει ^ν ἡ ΒΔ πρὸς τὴν ΔΓ, ἐφέρετο αὖ τὴν διάμετρον τὴν ἐφ' ἧς ΒΓ. Νῦν δέ, ὅτε πείπερ ἐν οὐδενὶ λόγῳ, ἐπὶ τὴν περιφέρειαν ῥέρεται τὴν ἐφ' ἧς ΒΕΓ. Ἐὰν δὲ δυοῖν φερομένοις ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος τὸ μὲν ἐκκρούοιτο πλείον τὸ δὲ ἔλαττον, εὐλογον ^α βραδύτερον κινηθῆναι τὸ πλείον ἐκκρούομενον τοῦ ἔλαττον ἐκκρουομένου· ὃ δοκεῖ συμβαίνειν ἐπὶ τῆς μείζονος καὶ ἐλάττονος τῶν ἐκ τοῦ κέντρου ⁹ γραφουσῶν τοὺς κύκλους. Διὰ γὰρ τὸ ἐγγύτερον εἶναι τοῦ μένοντος τῆς ἐλάττονος τὸ ἄκρον ἢ τὸ τῆς μείζονος, ὥσπερ ἀντισπῶμενον εἰς τοῦναντίον, ἐπὶ τὸ ^τ μέσον βραδύτερον φέρεται τὸ τῆς ἐλάττονος ἄκρον. Πάσῃ μὲν οὖν ^α κύκλον γραφούσῃ τοῦτο συμβαίνει, καὶ φέρεται τὴν μὲν κατὰ φύσιν κατὰ τὴν περιφέρειαν, τὴν δὲ παρὰ φύσιν εἰς τὸ πλάγιον ¹⁰ καὶ τὸ κέντρον. Μείζω δ' αἰεὶ τὴν παρὰ φύσιν ^ι ἢ ἐλάττων φέρεται· διὰ ^ν γὰρ τὸ ἐγγύτερον εἶναι τοῦ κέντρου τοῦ ἀντισπῶντος κρατεῖται μᾶλλον. Ὅτι δὲ μείζον τὸ παρὰ φύσιν κινεῖται ἢ ἐλάττων τῆς μείζονος τῶν ἐκ τοῦ κέντρου γραφουσῶν τοὺς κύκλους, ἐκ τῶνδε δῆλον. Ἔστω κύκλος ἐφ' οὗ ΒΓΔΕ, καὶ ἄλλος ἐν τούτῳ ἐλάττων, ἐφ' οὗ ΧΝΜΞ, περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον ^ω τὸ Α· καὶ ἐκβεβλήσθωσαν αἱ διαμέτροι, ἐν μὲν τῷ μεγάλῳ, ἐφ' ὧν ΓΔ καὶ ΒΕ, ἐν δὲ τῷ ἐλάττονι αἱ ΜΧ ΝΞ· καὶ τὸ ἐτερόμηκες παραπεπληρώσθω, τὸ ΔΨΡΓ. ¹² Εἰ δὴ ἡ ΑΒ γράφουσα κύκλον ἥξει ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὅθεν ὠρμήθη ἐπὶ τὴν ΑΕ, δῆλον ὅτι φέρεται πρὸς αὐτήν. Ὀμοίως δὲ καὶ ἡ ΑΧ πρὸς τὴν ΑΧ ἥξει. Βραδύτερον δὲ φέρεται ^ζ ἢ ΑΧ τῆς ΑΒ, ὥσπερ εἴρηται, διὰ τὸ γίνεσθαι μείζονα ¹³ τὴν ἐκκρουσιν καὶ ἀντισπᾶσθαι μᾶλλον τὴν ΑΧ. Ἦχθω δὲ ἡ ΑΘΗ, καὶ ἀπὸ τοῦ Θ κάθετος ἐπὶ τὴν ΑΒ ἢ ΘΖ ἐν τῷ

^μ ποῦ W^a. ^ν ἢ βε ^{εγ} ἐφέρετο P.W^a. ^ο ἐπεὶ W^a. ^ρ φέρηται P.
⁹ βραδυτέραν W^a. ^τ μέσον τὸ μὲν βραδύτερον P.W^a. ^α κύκλω P.
^ι ἢ ἐλάττω P.W^a. ^ν τὸ γὰρ P. ^ω τὸ Α om. P.W^a. ^ζ ἢ ΑΧ—εἴρηται om. W^a.

κύκλω, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ Θ ἤχθω παρὰ τὴν ΑΒ ἢ ΘΩ, καὶ ἡ ΩΥ ἐπὶ τὴν ΑΒ κάθετον, καὶ ^z ἡ ΗΚ. Αἱ δὲ ἐφ' ὧν ΩΥ καὶ ΘΖ ἴσαι. Ἡ ἄρα ΒΥ ἐλάττων τῆς ^a ΧΖ· αἱ γὰρ ἴσαι εὐθεῖαι ἐπ' ἀνίσους ^b κύκλους ἐμβληθεῖσαι πρὸς ὀρθὰς τῇ διαμέτρῳ ἐλαττον τμήμα ἀποτεμένουσι τῆς διαμέτρου ἐν τοῖς μείζουσι κύκλοις, ἔστι δὲ ἡ ΩΥ ἴση τῇ ΘΖ. Ἐν ὅσῳ ¹⁴ δὴ χρόνῳ ἡ ΑΘ τὴν ΧΘ ἐννέχθη, ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἐν τῷ κύκλῳ ^d τῷ μείζονι μείζονα τῆς ΒΩ ἐννέκται τὸ ἄκρον τῆς ΒΑ. Ἡ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν φορά ἴση, ἡ δὲ παρὰ φύσιν ἐλάττων ἡ δὲ ΒΥ τῆς ΖΧ. Δεῖ δὲ ἀνάλογον εἶναι, ὥς ^e τὸ κατὰ φύσιν πρὸς τὸ κατὰ φύσιν, ^e τὸ παρὰ φύσιν πρὸς τὸ παρὰ φύσιν. Μείζονα ἄρα περιφέρειαν διελήλυθε τὴν ΗΒ ¹⁵ τῆς ΩΒ. Ἀνάγκη δὲ τὴν ΗΒ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ διελθῆναι ἐνταῦθα γὰρ ἔσται, ὅταν ἀνάλογον ἀμφοτέρως ^f συμβαίνει τὸ παρὰ φύσιν πρὸς τὸ κατὰ φύσιν. Εἰ δὴ μείζον ἔστι τὸ κατὰ φύσιν ἐν τῇ μείζονι, καὶ τὸ παρὰ φύσιν μᾶλλον ἂν ἐνταῦθα συμπέττοι μοναχῶς, ὥστε τὸ Β ἐννέχθαι ἂν τὴν ΒΗ ἐν ^g τῷ ἐφ' οὗ Χ σημείον. Ἐνταῦθα γὰρ κατὰ ¹⁶ φύσιν μὲν γίνεται τῷ Β σημείῳ τὸ κέντρον (ἔστι γὰρ αὐτὴ ἀπὸ τοῦ Η κάθετος), παρὰ φύσιν δὲ ἐς τὸ ΚΒ. Ἔστι δὲ ὥς ^h τὸ ΗΚ πρὸς τὸ ΚΒ, τὸ ΘΖ πρὸς τὸ ΖΧ. Φανερόν δὲ εἶναι ἐπιζευχθῶσιν ἀπὸ τῶν ΒΧ ἐπὶ τὰ ΗΘ. Εἰ δὲ ἐλάττων ⁱ ἡ μείζων τῆς ΗΒ ἔσται, ἣν ἐνέχθη τὸ Β, οὐχ ὁμοίως ἔσται οὐδὲ ἀνάλογον ἐν ἀμφοῖν ^k τὸ κατὰ φύσιν πρὸς τὸ παρὰ φύσιν. Δι' ἣν μὲν τοίνυν αἰτίαν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ¹⁷ ἰσχύος φέρεται θάττον τὸ πλεον ἀπέχον τοῦ κέντρου ^l σημείον, δηλὸν διὰ τῶν εἰρημένων· διότι ^m δὲ τὰ μὲν μείζω ζυγὰ ἀκριβέστερά ἐστι τῶν ἐλαττόνων, φανερόν ἐκ τούτων. Γίνεται γὰρ τὸ μὲν σκάρτον κέντρον (μένει γὰρ τοῦτο), τὸ

τὴν] τὸ W^a. ^z ἡ] αἱ P.W^a. ^a ΧΖ] χε P.W^a, W^a. additis ἴσας ὀφείλει χε. ^b κύκλων W^a. ^c ὀρ τῇ P. ^d τῷ μείζονι om. P. ^e τὸ post ὥς et τὸ παρὰ—φύσιν om. W^a. ^f συμβαίνει W^a. ^g τῷ] τ ante lacunam P.W^a. ^h τὸ post ὥς om. W^a. ⁱ ἡ] codices ἡ. mox om. ἡν. ^k τὸ κατὰ φύσιν] κατὰ φοράν P. ^l post σημείον P. καὶ μ γράφει ἡ μείζων. item W^a, omisso in lacuna μ. ^m δὲ et μὲν om. P.

δὲ ἐπὶ ἐκάτερον μέρος τῆς πλάστιγγος αἱ ἐκ τοῦ κέντρου.
 18 Ἀπὸ ^α οὖν τοῦ αὐτοῦ βάρους ἀνάγκη θάπτον κινεῖσθαι τὸ
 ἄκρον τῆς πλάστιγγος, ὅσῳ ἂν πλείον ἀπέχη τοῦ σπάρτου,
 καὶ ἔνια μὲν μὴ δῆλα εἶναι ἐν τοῖς μικροῖς ζυγοῖς πρὸς τὴν
^ο αἴσθησιν ἐπιτιθέμενα βάρη, ἐν δὲ τοῖς μεγάλοις δῆλα· οὐθὲν
 γὰρ κωλύει ἔλαττον ^ρ κινηθῆναι μέγεθος ἢ ὥστε εἶναι τῇ ὄψει
 19 φανερόν. Ἐπὶ δὲ τῆς μεγάλης πλάστιγγος ποιεῖ ὁρατὸν τὸ
 αὐτὸ βάρος μέγεθος. Ἐνια δὲ δῆλα μὲν ἐπ' ἀμφοῖν ἐστίν,
 ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τῶν μειζόνων διὰ τὸ πολλῷ μείζον
 γίνεσθαι τὸ μέγεθος τῆς ροπῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ βάρους ἐν
 20 τοῖς μείζουσι. Καὶ διὰ τοῦτο τεχνάζουσιν οἱ ἀλουργοπῶλαι
 πρὸς ^ι τὸ παρακρούεσθαι ἰσπάντες, ^ι τό τε σπάρτον οὐκ ἐν
 μέσῳ τιθέντες, καὶ ^β μόλυβδον τῆς φάλαγγος εἰς θάτερον
 μέρος ^τ ἐγγέοντες, ἢ τοῦ ξύλου ^ν τὸ πρὸς τὴν ῥίζαν πρὸς ὃ
 βούλονται ῥέπειν ποιοῦντες, ἢ εἰάν ^ω ἔχη ὄζον· βαρύτερον
 γὰρ ἐν ^φ μέρος ἢ ῥίζα τοῦ ξύλου ἐστίν, ὃ δὲ ὄζος ῥίζα τίς
 ἐστίν.

2 Διὰ τί, εἰάν μὲν ἄνωθεν ἢ τὸ σπαρτίον, ὅταν κάτωθεν ῥέ-
 ψαντος ἀφέλῃ τὸ βάρος, πάλιν ἀναφέρεται τὸ ζυγόν, εἰάν
 δὲ κάτωθεν ὑποστῇ, οὐκ ἀναφέρεται ἀλλὰ μένει; Ἡ διότι
 ἄνωθεν μὲν τοῦ σπαρτίου ὄντος πλείον τοῦ ζυγοῦ γίνεται
 τὸ ἐπέκεινα τῆς καθέτου; Τὸ γὰρ σπαρτίον ἐστὶ κάθετος.
 2 Ὡστε ἀνάγκη ἐστὶ κάτω ῥέπειν τὸ πλεόν, ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ
 δίχα διαιροῦσα τὸ ζυγὸν ἐπὶ τὴν κάθετον αὐτὴν, ἐπικειμένου
 τοῦ βάρους ἐν τῷ ἀνεσπασμένῳ μορίῳ τοῦ ζυγοῦ. Ἐστω
 ζυγὸν ὀρθὸν ^ε ἐφ' οὗ ΒΓ, σπαρτίον δὲ τὸ ^ν ΑΔ. Ἐκβαλ-
 3 λόμενον δὴ τοῦτο κάτω κάθετος ἔσται ἐφ' ἧς ἡ ΑΔΜ. Ἐάν
 οὖν ἐπὶ τὸ Β ἡ ροπὴ ^ε ἐπιτεθῇ, ἔσται τὸ μὲν Β οὗ τὸ Ε, τὸ
 δὲ Γ οὗ τὸ Ζ, ὥστε ἡ δίχα διαιροῦσα τὸ ζυγὸν πρῶτον μὲν
 ἦν ἡ ΔΜ τῆς καθέτου αὐτῆς, ἐπικειμένης δὲ τῆς ροπῆς ἔσται

^α τοῦ οὖν P.Wa. ^ο αἴσθησιν τὰ ἐπιτ. P.Wa. ^ρ κινηθῇ P, κινεῖσθαι
 Wa. ^ι τῷ P. ^ι τό] τὰς Wa. ^β μόλυβδον P.Wa. ^τ ἐκχέοντες Wa.
^ν τὸ om. P. ^ω ἔχει Wa. ^ε ἐφ'] τὸ ἐφ' Wa. ^ν ΑΔ] αβ Wa.
^ε ἐπιτεθείσεται P, ἐπιτεθήσεται Wa, omisso uterque ἔσται.

ἡ ΔΘ· ὥστε τοῦ ζυγοῦ ἐφ' ᾧ EZ τὸ ἔξω τῆς καθέτου τῆς ἐφ' ἧς AB, τοῦ ἐν ᾧ ΦΠ, μείζω τοῦ ἡμίσεος. Ἐὰν οὖν⁴ ἀφαιρεθῇ τὸ βάρος ἀπὸ τοῦ E, ἀνάγκη κάτω φέρεσθαι τὸ Z· ἔλαττον γὰρ ἐστὶ τὸ ^aE. Ἐὰν μὲν οὖν ἄνω τὸ σπαρτίον ἔχη, πάλιν διὰ τοῦτο ἀναφέρεται τὸ ζυγόν. Ἐὰν δὲ κάτωθεν ἢ τὸ ὑποκείμενον, τούναντίον ποιεῖ· πλείον γὰρ γίνεται τοῦ ἡμίσεος τοῦ ζυγοῦ τὸ κάτω μέρος ἢ ὡς ἡ κάθετος διαιρεῖ ὥστε οὐκ ἀναφέρεται· κουφότερον γὰρ τὸ ἐπηρτημένον. Ἐστω ζυγὸν τὸ ἐφ' οὗ ^bNΞ, τὸ ὀρθόν, κάθετος δὲ⁵ ἡ ΚΛΜ. Δίχα^c δὴ διαιρεῖται τὸ ^dNΞ. Ἐπιτεθέντος δὲ βάρους ἐπὶ τὸ N, ἔσται τὸ μὲν N οὐ τὸ O, τὸ δὲ Ξ οὐ τὸ P, ἡ δὲ ΚΛ οὐ τὸ ΛΘ, ὥστε μείζον ἐστὶ τὸ ΚΟ τοῦ ΛΡ^e τῷ ΘΚΛ. Καὶ ἀφαιρεθέντος οὖν τοῦ βάρους ἀνάγκη μένειν^f ἐπίκειται γὰρ ὥσπερ βάρος ἡ ὑπεροχὴ ἡ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐν ᾧ^g τὸ Κ.

Διὰ τί κινουσι μεγάλα βάρη μικραὶ δυνάμεις τῷ μοχλῷ,³ ὥσπερ ἐλέχθη καὶ κατ' ἀρχήν, ἵπροσλαβόντι βάρος ἔτι τὸ τοῦ μοχλοῦ; ^kΡᾶον δὲ τὸ ἔλαττόν ἐστι κινῆσαι βάρος, ἔλαττον δὲ ἐστὶν ἄνευ τοῦ μοχλοῦ. Ἡ ὅτι αἰτίον ἐστὶν ὁ μοχλός, ¹ζυγὸν [ὦν] κάτωθεν ἔχον τὸ σπαρτίον καὶ εἰς αἴνισα διηρημένον; Τὸ γὰρ ὑπομόχλιον ^mἀντὶ σπαρτίου γίνεται· μένει γὰρ ἄμφω ταῦτα, ὥσπερ τὸ κέντρον. Ἐπεὶ δὲ θᾶτ-²τον ὑπὸ τοῦ ἴσου βάρους κινεῖται ἡ μείζων τῶν ἐκ τοῦ κέντρου, ἔστι δὲ τρία τὰ περὶ τὸν μοχλόν, τὸ μὲν ὑπομόχλιον, σπάρτον καὶ κέντρον, δύο δὲ βάρη, ὃ τε κινῶν καὶ τὸ κινούμενον· ὃ οὖν τὸ κινούμενον βάρος πρὸς τὸ κινούν, τὸ μῆκος πρὸς τὸ μῆκος ἀντιπέπονθεν. Αἰεὶ δὲ ὅσῳ ἂν μείζον ⁿἀφεστήκη τοῦ ὑπομοχλίου, ῥᾶον κινήσει. Ὁ αἰτία δὲ ἐστὶν ἡ³ προλεχθεῖσα, ὅτι ἡ πλείον ἀπέχουσα ἐκ τοῦ κέντρου μείζονα κύκλον γράφει. Ὡστε ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος πλέον ^pμετα-

^a E] ρ P.Wa. ^b N Ξ] κ ξ P.Wa. ^c δὴ] δεῖ Wa. ^d ν κ ξ P.Wa. ^e τῷ] τοῦ P.Wa. ^f ἐπεὶ κεῖται γὰρ P.Wa. ^g τὸ χ P, τοῦ χ Wa. ^h ἀρχάς Wa. ⁱ προσλαμβάνοντες P. ^k ῥᾶδιον codices. ¹ ζυγὸν κάτωθεν ἔχον P.Wa. ^m ἀντὶ] τί P. ⁿ ἀφεστήκοι codices hic et c. 4. sect. 2. ^o αἰτίον Wa. ^p malim καταστήσεται.

στήσεται τὸ κινῶν τὸ πλείον τοῦ ὑπομοχλίου ἀπέχον.
 1 "Ἐστω μοχλὸς ἐφ' οὗ ΑΒ, βάρος δὲ ἐφ' ϕ τὸ Γ, τὸ δὲ
 κινῶν ἐφ' ϕ τὸ Δ, ὑπομόχλιον ἐφ' ϕ τὸ Εἰ, τὸ δὲ ἐφ' ϕ τὸ
 Δ κινήσαν ἐφ' ϕ τὸ Η, κινούμενον δὲ τὸ ἐφ' οὗ Γ, βάρος
 ἐφ' οὗ Κ.

- 4 Διὰ τί οἱ μεσόνοι μάλιστα τὴν ναῦν κινοῦσιν; Ἡ διότι
 ἡ κώπη μοχλὸς ἐστίν; Ὑπομόχλιον μὲν γὰρ ὁ σκαλμὸς γί-
 νεται (μένει γὰρ δὴ τοῦτο), τὸ δὲ βάρος ἡ θάλαττα, ἣν ἀπο-
 2 θεί ἡ κώπη ὁ δὲ κινῶν τὸν μοχλὸν ὁ ναύτης ἐστίν. Ἀεὶ δὲ
 πλείον βάρος κινεῖ, ὅσῳ ἂν ^α πλείον ^β ἀφεστήκη τοῦ ^γ ὑπο-
 μοχλίου ὁ κινῶν τὸ βάρος· μείζων γὰρ οὕτω γίνεται ἡ ἐκ
 τοῦ κέντρου, ὁ δὲ σκαλμὸς ὑπομόχλιον ὦν κέντρον ἐστίν.
 Ἐν ^δ μέσῃ δὲ τῇ νηὶ πλείστον τῆς κώπης ἐντὸς ἐστίν· καὶ
 γὰρ ἡ ναὺς ταύτη εὐρυτάτη ἐστίν, ὥστε πλείον ἐπ' ^ε ἀμφο-
 3 τερα ἐνδέχασθαι μέρος τῆς κώπης ἐκατέρου τοίχου ἐντὸς εἶναι
 τῆς νεώς. Κινεῖται μὲν οὖν ἡ ναὺς διὰ τὸ ἀπεριδομένης τῆς
 κώπης εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἄκρον τῆς κώπης τὸ ἐντὸς προΐ-
 4 ἐναι εἰς ^ζ τὸ πρόσθεν, τὴν δὲ ναῦν προσδεδεμένην τῷ σκαλμῷ
 συμπροΐεναι, ^η ἢ τὸ ἄκρον τῆς κώπης. Ἡ γὰρ πλείστην
 θάλασσαν διαιρεῖ ἡ κώπη, ταύτη ἀνάγκη μάλιστα προωθεῖ-
 σθαι· πλείστην δὲ διαιρεῖ ^θ ἢ πλείστον μέρος ἀπὸ τοῦ σκαλ-
 μου τῆς κώπης ἐστίν. Διὰ τοῦτο οἱ μεσόνοι μάλιστα κι-
 νοῦσιν· μέγιστον γὰρ ἐν μέσῃ νηὶ τὸ ἀπὸ τοῦ σκαλμοῦ τῆς
 κώπης τὸ ἐντὸς ἐστίν.

- 5 Διὰ τί τὸ πηδάλιον μικρὸν ὄν, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ τῷ πλοίῳ,
 τοσαύτην δύναμιν ἔχει ὥστε ὑπὸ μικροῦ οἰακος καὶ ἐνὸς ἀν-
 θρώπου δυνάμεως, καὶ ταύτης ἡρεμαίας, ^α μεγάλα ^β κινεῖσθαι
^γ μεγέθη πλοίων; Ἡ διότι καὶ τὸ πηδάλιον ἐστὶ μοχλός,
^δ καὶ μοχλεύει ὁ κυβερνήτης. Ἡ μὲν οὖν προσήρμοσται
 τῷ πλοίῳ, γίνεται ὑπομόχλιον, τὸ δὲ ὅλον πηδάλιον ὁ μο-

α ἴσται W^a. γ τὰ W^a. β πλείον post ἂν om. W^a. γ ὑπομόχλου
 W^a. δ μέσω P. ε ἀμφοτέροις W^a. ζ τὸ] τὰ W^a. η ἢ τὸ] ἢ τὸ
 P.W^a. θ ei P.W^a. α μέγα W^a, μεγάλην H^a. β κοινεῖσθαι P. γ μέ-
 γθος W^a. δ καὶ—μοχλός add. L.P.B^a.H^a.W^a.q.

χλός, τὸ δὲ βάρος ἢ θάλασσα, ὁ δὲ κυβερνήτης ὁ κινῶν. Οὐ²
κατὰ πλάτος δὲ λαμβάνει τὴν θάλασσαν, ^ο ὥσπερ ἢ κώπη,
τὸ πηδάλιον. Οὐ γὰρ εἰς τὸ πρόσθεν κινεῖ τὸ ^ι πλοῖον, ἀλλὰ
κινούμενον κλίνει, πλαγίως τὴν θάλατταν δεχόμενον. Ἐπεὶ
γὰρ τὸ βάρος ἦν ἢ θάλασσα, τὸνναντίον ἀπηρεϊδόμενον κλί-
νει τὸ πλοῖον. Τὸ γὰρ ὑπαμόχλιον εἰς τὸνναντίον στρέφεται,
ἢ θάλασσα δὲ ἐντός· ^ε ἐκεῖνο δὲ εἰς τὸ ἐκτός. Τούτῳ δὲ ἀκο-
λουθεῖ τὸ ^η πλοῖον διὰ τὸ συνδεδέσθαι. Ἡ μὲν οὖν κώπη
κατὰ πλάτος τὸ βάρος ὠθοῦσα καὶ ὑπ' ἐκείνου ^ι ἀντρωθουμένη
εἰς τὸ εὐθὺ προάγει· τὸ δὲ πηδάλιον, ὥσπερ κἀθηται πλά-
γιον, τὴν εἰς τὸ πλάγιον, ἢ δεῦρο ἢ ἐκεῖ, ποιεῖ κίνησιν. Ἐπ'⁴
ἄκρου δὲ καὶ οὐκ ἐν μέσῳ κεῖται, ὅτι ῥᾶστον τὸ κινούμενον
κινῆσαι ἀπ' ἄκρου κινεῖ. Τάχιστα γὰρ φέρεται τὸ πρῶτον
^κ μέρος διὰ τὸ ὥσπερ ἐν τοῖς φερομένοις ἐπὶ τέλει λήγειν τὴν
φοράν, οὕτω καὶ τοῦ συνεχοῦς ἐπὶ τέλους ἀσθενεστάτη ἐστὶν
ἢ φορά. Εἰ δὲ ἀσθενεστάτη, ῥαδίᾳ ἐκκρούειν. Διὰ τε δὴ⁵
ταῦτα ἐν τῇ πρύμνῃ τὸ πηδάλιον ἐστὶ, καὶ ὅτι ἐνταῦθα μι-
κρὰς κινήσεως γενομένης πολλῶ μείζον τὸ διάστημα ἐπὶ τῷ
ἐσχάτῳ γίνεται, διὰ τὸ τὴν ἴσην γωνίαν ἐπὶ μείζονα καθῆ-
σθαι, καὶ ὅσῳ ἂν μείζους ὦσιν αἱ περιέχουσai. Δῆλον δὲ ἐκ⁶
τούτου καὶ δι' ἣν αἰτίαν μᾶλλον προέρχεται εἰς τὸνναντίον
τὸ πλοῖον ἢ ἡ τῆς κώπης πλάτη· τὸ αὐτὸ γὰρ μέγεθος τῇ
αὐτῇ ἰσχυί κινούμενον ἐν ἀέρι πλέον ἢ ἐν τῷ ὕδατι πρόεισιν.
Ἐστω γὰρ ἢ Α Β κώπη, τὸ δὲ Γ ὁ σκαλμός, τὸ δὲ Α τὸ ἐν
τῷ πλοίῳ, ἢ ἀρχὴ τῆς κώπης, τὸ δὲ Β τὸ ἐν τῇ ^ι θαλάττῃ.
Εἰ δὴ τὸ Α οὐ τὸ Δ μετακεκίνηται, τὸ Β οὐκ ἔσται οὐ τὸ Ε·
ἴση γὰρ ἢ Β Ε ^μ τῇ Α Δ. Ἰσον ^ν οὖν μετακεχωρηκὸς ἔσται.
Ἄλλ' ἦν ἔλαττον. Ἐσται δὴ οὐ τὸ Ζ ^ρ ἢ τὸ Θ. Ἄρα
τοῖνυν τὴν Α Β, καὶ οὐχ ἢ τὸ Γ, καὶ κάτωθεν. ^α Ἐλάττων
γὰρ ἢ Β Ζ τῆς Α Δ, ὥστε καὶ ἢ Θ Ζ τῆς Δ Θ· ὁμοία γὰρ τὰ
τρίγωνα. Καθεστηκὸς δὲ ἔσται καὶ τὸ μέσον, τὸ ἐφ' οὗ Γ·⁸

^ο ὥπερ P. ^ι πλείον W^a. ^ε ἐκεῖνο δὲ] εἰ δὲ ἐκεῖνο P.W^a. ^η πλείον P.
^ι ἀντρωθουμένην W^a. ^κ βάρος P. ^ι θαλάσση W^a. ^μ τῇ] τὸ W^a.
^ν γοῦν P. ^ο Ζ] α W^a. ^ρ ἢ] ἢ W^a, ἢ P. ^α ἐλάττω P.W^a.

εἰς τὸνναντίον γὰρ τῷ ἐν τῇ θαλάττῃ ἄκρῳ τῷ Β μεταχωρεῖ, ἥπερ τὸ ἐν τῷ πλοίῳ ἄκρον τὸ Α μὴ ἐχώρει οὐδὲ τὸ Δ. Ὅστε μετακινήσεται τὸ πλοῖον, καὶ ἐκεῖ οὐδὲ ἡ ἀρχὴ τῆς κώπης μεταφέρεται. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τὸ πηδάλιον ποιεῖ, πλὴν ὅτι εἰς τὸ πρόσθεν οὐδὲν συμβάλλεται τῷ πλοίῳ, ὥσπερ ἐλέχθη ἐπὶ ἄνω, ἀλλὰ μόνον τὴν πρύμναν εἰς τὸ πλάγιον ἀπωθεῖ ἔνθα 10 ἢ ἔνθα. Ἦ εἰς τὸνναντίον γὰρ ἡ πρῶρα οὕτω νεύει. Ἦι μὲν δὲ τὸ πηδάλιον προσέζευκται, δεῖ οἷόν τι τοῦ κινουμένου μέσον νοεῖν, καὶ ὥσπερ ὁ σκαλμὸς τῇ κώπῃ· τὸ δὲ μέσον ὑποχωρεῖ, ἢ ὁ οἶαξ μετακινεῖται. Ἐὰν μὲν εἴσω ἄγῃ, καὶ ἡ πρύμνα δεῦρο μεθέστηκεν· ἡ δὲ πρῶρα εἰς τὸνναντίον νεύει· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ οὔσης τῆς πρῶρας τὸ πλοῖον μεθέστηκεν ὅλον.

6 Διὰ τί, ὅσῳ ἂν ἡ κεραία ἀνωτέρα ἢ, θάττον πλεῖ τὰ πλοῖα τῷ αὐτῷ ἰστίῳ καὶ τῷ αὐτῷ πνεύματι; Ἦ διότι γίνεται ὁ μὲν ἰστὸς μοχλός, ὑπομόχλιον δὲ τὸ ἐδῶλιον ἐν ᾧ ἐμπέπηγεν, ὃ δὲ ἔδει κινεῖν βάρος, τὸ πλοῖον, τὸ δὲ κινεῖν τὸ ἐν τῷ ἰστίῳ πνεῦμα. Εἰ δ' ὅσῳ ἀν πορρώτερον ἢ τὸ ὑπομόχλιον, ῥᾶον κινεῖ καὶ θάττον ἡ αὐτὴ δύναμις τὸ αὐτὸ βάρος, ἢ οὖν κεραία ἀνώτερον ἀγομένη καὶ τὸ ἰστίον πορρώτερον ποιεῖ τοῦ ἐδῶλιου ὑπομοχλίου ὄντος.

7 Διὰ τί, ὅταν ἐξ οὐρίας βούλῳνται διαδραμεῖν μὴ οὐρίου τοῦ πνεύματος ὄντος, τὸ μὲν πρὸς τὸν κυβερνήτην τοῦ ἰστίου μέρος στέλλονται, τὸ δὲ πρὸς τὴν πρῶραν ποδιαῖον ποιησάμενοι ἑφιάσιν; Ἦ διότι ἂντισπᾶν τὸ πηδάλιον πολλῶ μὲν ὄντι τῷ πνεύματι οὐ δύναται, ὀλίγῳ δέ, ὃ ὑποστέλλονται. 2 Προάγει μὲν οὖν τὸ πνεῦμα, εἰς οὐριον δὲ καθίστησι τὸ πηδάλιον, ἀντισπῶν καὶ μοχλεῖον, τὴν θάλατταν. Ἄμα δὲ καὶ οἱ ναῦται μάχονται τῷ πνεύματι· ἀνακλίνουσι γὰρ ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἑαυτούς.

8 Διὰ τί τὰ στρογγύλα καὶ περιφερῆ τῶν σχημάτων εὐκίνητότερα; Τριχῶς δὲ ἐνδέχεται τὸν κύκλον κυλισθῆναι· ἢ γὰρ κατὰ τὴν ἀψίδα, συμμεταβάλλοντος τοῦ κέντρου,

Ἦ εἰς τὸν.] ἢ εἰς τὸν. P, ἢ οὐ τὸν. W^a. πλοῖα] α W^a. ἔδει om. W^a. ἑφιάσιν W^a. ἂντισπᾶ P, σπᾶ W^a.

ὥσπερ ὁ τροχὸς ὁ τῆς ἀμάξης κυλίνεται ἢ περὶ τὸ κέντρον μόνον, ὥσπερ αἱ τροχιλαίαι, τοῦ κέντρου μένοντος· ἢ ^z παρὰ τὸ ἐπίπεδον, τοῦ κέντρου μένοντος, ὥσπερ ὁ Ὑκεραμεικὸς τροχὸς κυλινδεται. Εἰ μὲν ^z δὴ τάχιστα τὰ τοιαῦτα, διὰ τε ^z τὸ μικρῷ ἄπτεσθαι τοῦ ἐπιπέδου, ὥσπερ ὁ κύκλος κατὰ στιγμὴν, καὶ διὰ τὸ μὴ προσκόπτειν· ἀφέστηκε γὰρ τῆς γῆς ἢ γωνία. Καὶ ἔτι ^φ ἂν ἀπαντήσῃ σώματι, πάλιν τούτου κατὰ μικρὸν ἄπτεται. Εἰ δ' εὐθύγραμμον ἦν, τῇ εὐθείᾳ ἐπὶ πολὺ ἤπτετο ἂν τοῦ ἐπιπέδου. Ἔτι ἢ ῥέπει ἐπὶ τὸ βάρος, ^z ταύτῃ κινεῖ ὁ κινῶν. Ὅταν μὲν γὰρ πρὸς ὀρθιον ἢ διάμετρος ἢ τοῦ κύκλου τῷ ἐπιπέδῳ, ἀπτομένου τοῦ κύκλου κατὰ στιγμὴν τοῦ ἐπιπέδου, ἴσον τὸ βάρος ἐπ' ἀμφότερα διαλαμβάνει ἢ διάμετρος· ὅταν δὲ κινῆται, εὐθὺς πλέον ἐφ' ^φ κινεῖται, ὥσπερ ῥέπον. Ἐντεῦθεν εὐκίνητοτερον τῷ ὠθοῦντι εἰς ^z τοῦμπροσθεν· ἐφ' ὃ γὰρ ῥέπει ἕκαστον, εὐκίνητόν ἐστιν, εἶπερ καὶ ^b τὸ ἐπὶ τὸ ἐναντίον τῆς ῥοπῆς δυσκίνητον. Ἔτι λέγουσί τινες ὅτι καὶ ἡ γραμμὴ ἢ τοῦ κύκλου ἐν φορᾷ ἐστὶν αἰεὶ, ὥσπερ τὰ μένοντα, διὰ τὸ ἀντερείδειν, οἷον καὶ τοῖς μείζουσι κύκλοις ὑπάρχει πρὸς τοὺς ἐλάττονας. Θάττον γὰρ ^z ὑπὸ τῆς ἴσης ἰσχύος κινοῦνται οἱ μείζους καὶ τὰ βάρη κινοῦσι, διὰ τὸ ῥοπήν τινα ἔχειν τὴν γωνίαν τὴν τοῦ μείζονος κύκλου πρὸς τὴν τοῦ ἐλάττονος, καὶ εἶναι ὅπερ ἢ διάμετρος πρὸς τὴν διάμετρον. Ἀλλὰ μὴν πᾶς κύκλος μείζων πρὸς ἐλάττονα· ἄπειροι γὰρ οἱ ἐλάττονες. Εἰ δὲ καὶ πρὸς ἕτερον ^z ἔχει ῥοπήν ὁ κύκλος, ὁμοίως δὲ εὐκίνητος, καὶ ἄλλην ἂν ἔχοι ῥοπήν ὁ κύκλος καὶ τὰ ὑπὸ κύκλου κινούμενα, κἂν μὴ τῇ ἀψίδι ^c ἄπτηται τοῦ ἐπιπέδου, ἀλλ' ἢ ^d παρὰ τὸ ἐπίπεδον, ἢ ὡς ^e αἱ τροχιλαίαι· καὶ γὰρ οὕτως ἔχοντα ῥᾶστα κινοῦνται καὶ κινοῦσι τὸ βάρος. Ἡ οὐ τῷ κατὰ μικρὸν ἄπτεσθαι καὶ προσκρούειν, ἀλλὰ δι' ἄλλην αἰτίαν. Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ εἰρη- ^z μένη πρότερον, ὅτι ἐκ δύο φορῶν γεγένηται ὁ κύκλος, ὥστε μίαν αὐτῶν αἰεὶ ἔχειν ῥοπήν, καὶ οἷον φερόμενον αὐτὸν

^z περὶ W^a. Ὑ κεραμεικὸς W^a. ^z δὲ W^a. ^a τῷ P.W^a. ^b τὸ post καὶ om. W^a. ^c ἄπτεται P.W^a. ^d περὶ W^a. ^e αὖ om. W^a.

αἰεὶ κινουσιν οἱ κινούμεντες, ὅταν κινῶσι κατὰ τὴν περιφέρειαν ὅπως οὖν. Φερομένην γὰρ αὐτὴν κινουσιν· τὴν μὲν γὰρ εἰς τὸ πλάγιον αὐτοῦ κίνησιν ὥθει τὸ κινούν, τὴν δὲ ἐπὶ τῆς διαμέτρου αὐτὸς κινεῖται.

- 9 Διὰ τί τὰ διὰ τῶν μείζονων κύκλων αἰρόμενα καὶ ἐλκόμενα ῥᾶον καὶ θάττον κινούμεν; οἷον καὶ αἱ [†]τροχιλαὶ αἱ μείζους τῶν ἐλαττόνων, καὶ αἱ [§]σκυτάλαι ὁμοίως. Ἡ διότι ὅσῳ ἂν μείζων ἢ ἐκ τοῦ κέντρου ^hἢ, ἐν τῷ ἴσῳ ⁱχρόνῳ πλέον κινεῖται χωρίον, ὥστε καὶ τοῦ ἴσου βάρους ἐπόντος ποιήσει τὸ αὐτό, ὥσπερ εἵπομεν καὶ τὰ μείζω ζυγὰ τῶν ἐλαττόνων ^kἀκριβέστερα εἶναι. Τὸ μὲν γὰρ σπαρτίον ἐστὶ κέντρον, τοῦ δὲ ζυγοῦ αἱ ἐπὶ τάδε τοῦ σπαρτίου αἱ ἐκ τοῦ κέντρου.
- 10 Διὰ τί ῥᾶον, ὅταν ἄνευ βάρους ἢ, κινεῖται τὸ ζυγόν, ἢ ἔχον βάρος; ὁμοίως δὲ καὶ ^lτροχὸς ἢ ἄλλο τοιοῦτο τὸ βαρύτερον μὲν ^mμείζον δὲ τοῦ ἐλάττονος καὶ ⁿκουφότερον. Ἡ ὅτι οὐ μόνον εἰς τὸναντίον τὸ βαρὺ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πλάγιον δυσκίνητόν ἐστιν. Ἐναντίον γὰρ τῇ ῥοπῇ ^oκινήσai χαλεπῶς, ἐφ' ^δὃ δὲ ῥέπει, ῥαδίως· εἰς δὲ τὸ πλάγιον οὐ ῥέπει.
- 11 Διὰ τί ἐπὶ τῶν σκυτάλων ῥᾶον τὰ φορτία κομίζεται ἢ ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν, ἐχουσῶν τῶν μὲν μεγάλους τροχούς, τῶν δὲ μικρούς; Ἡ διότι ἐπὶ τῶν σκυτάλων οὐδεμίαν ἔχει πρόσκοψιν, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν τὸν ἄξονα, καὶ προσκόπτει αὐτῷ· ἔκ τε γὰρ τῶν ἄνωθεν πιέζει αὐτὸν καὶ ἐκ ²τῶν πλαγίων. ^pΤὸ δὲ ἐπὶ τῶν σκυτάλων ἐπὶ δύο τούτων κινεῖται, τῇ τε κάτω χώρᾳ ^qὑποκειμένη καὶ τῇ βάρει τῇ ἐπικειμένῳ· ἐπ' ^rἀμφοτέρων γὰρ τούτων κυλίσταται τῶν τόπων ὁ κύκλος καὶ φερόμενος ὠθεῖται.
- 12 Διὰ τί πορρωτέρω τὰ βέλη φέρεται ἀπὸ τῆς σφενδόνης ἢ ἀπὸ τῆς χειρός; Καίτοι κρατεῖ γε ὁ βάλλων τῇ χειρὶ

[†] τροχιλαὶ W^a. [§] σκυτάλαι W^a. ^h ἢ W^a. ⁱ χωρίῳ P. ^k ἀκριβέστερον W^a. ^l τροχόν P. W^a. ^m μείζω P. W^a. ⁿ κουφότερον W^a. ^o ἀπ κινεῖται? P τὴν τῶν W^a. ^q ὑποκειμένου W^a. ^r ἀμφοτέρω P.

μᾶλλον ἢ ἀπαρτήσας τὸ βάρος. Καὶ ἔτι οὕτω μὲν δύο βάρη κινεῖ, τό τε τῆς σφενδόνης καὶ τὸ βέλος, ἐκείνως δὲ τὸ βέλος μόνον. Πότερον ὅτι ἐν μὲν τῇ σφενδόνῃ κινούμενον τὸ ¹ βέλος ρίπτει ὁ βάλλον (περιαγαγὼν γὰρ κύκλῳ πολλὰς ἀφίησιν), ἐκ δὲ τῆς χειρὸς ἀπὸ τῆς ἡρεμίας ἢ ἀρχῇ πάντα δὲ εὐκίνητότερα κινούμενα ἢ ἡρεμοῦντα. Ἡ δὲ διὰ τε ³ τοῦτο, καὶ διότι * ἐν μὲν τῷ σφενδονᾶν ἢ μὲν χεὶρ γίνεται κέντρον, ἢ δὲ σφενδόνη ἢ ἐκ τοῦ κέντρου ὅσῳ ἂν ἢ μείζων ἢ ἀπὸ τοῦ κέντρου, κινεῖται θάττον. Ἡ δὲ ἀπὸ τῆς χειρὸς βολὴ πρὸς τὴν σφενδόνην βραχεῖα ἐστίν.

Διὰ τί ῥᾶον κινούνται περὶ τὸ αὐτὸ ζυγὸν οἱ μείζους ¹³ τῶν ἐλαττόνων κόλλοπες, καὶ οἱ αὐτοὶ ὄνοι οἱ λεπτότεροι ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος τῶν παχυτέρων; Ἡ δὲ διότι ὁ μὲν ὄνος καὶ τὸ ζυγὸν κέντρον ἐστίν, τὰ δὲ ἑαπέχοντα μεγέθη αἱ ἐκ τοῦ κέντρου; Θάττον δὲ κινούνται καὶ πλεον ἀπὸ τῆς ὧ αὐτῆς ¹ ἰσχύος αἱ τῶν μειζόνων κύκλων ἢ αἱ τῶν ἐλαττόνων ὑπὸ τῆς αὐτῆς γὰρ ἰσχύος ὧ θάττον μεθίσταται τὸ ἄκρον τὸ πορρώτερον τοῦ κέντρου. Διὸ πρὸς μὲν τὸ ζυγὸν τοὺς κόλλοπας ὄργανα ποιοῦνται, οἷς ῥᾶον στρέφουσιν· ἐν δὲ τοῖς λεπτοῖς ὄνοις πλείον γίνεται τὸ ἕξω τοῦ ξύλου, αὕτη δὲ γίνεται ἢ ἐκ τοῦ κέντρου.

Διὰ τί τὸ αὐτὸ μέγεθος ξύλον ῥᾶον κατεάσσεται περὶ ¹⁴ τὸ γόνυ, εἰ ἴσον ¹ ἀποστήσας τῶν ἄκρων ἐχόμενος καταγνύη, ἢ ² παρὰ τὸ γόνυ ἐγγὺς ὄντος· καὶ εἰ πρὸς τὴν γῆν ἐρείσας καὶ τῷ ποδὶ προσβάς πόρρωθεν τῇ χειρὶ καταγνύη, ἢ ἐγγύθεν; Ἡ δὲ διότι ἐνθα ³ μὲν τὸ γόνυ κέντρον, ἐνθα δὲ ὁ ποὺς. Ὅσῳ δ' ἂν πορρώτερον ἢ τοῦ κέντρου, ῥᾶον κινεῖται ἅπαν. Κινηθῆναι δὲ ἀνάγκη καταγνύμενον.

Διὰ τί περὶ τοὺς αἰγιαλοὺς αἱ καλούμεναι κρόκαι στρογ- ¹⁵ γυλαιοὶ εἰσὶν, ἐκ μακρῶν τῶν λίθων καὶ ὀστράκων τὸ ἕξ ὑπαρχῆς ὄντων; Ἡ δὲ διότι τὰ πλείον ἀπέχοντα τοῦ μέσου ἐν ταῖς κινήσεσι θάττον φέρεται. Τὸ μὲν γὰρ μέσον γίνεται κέν-

* ἐκ μὲν σφενδόνης ἢ W^a. † ἀπέχεται W^a. ‡ αὐτοῦ W^a. ὧ θάττον] μείζον P. ¹ ἀποστήσωσι W^a. ² παρὰ W^a. ³ μὲν γὰρ τὸ P.W^a.

τρον, τὸ δὲ διάστημα ἢ ἐκ τοῦ κέντρου. Ἀεὶ δὲ ἡ μείζων ἀπὸ τῆς ἴσης κινήσεως μείζω γράφει κύκλον. Τὸ δ' ἐν ἴσῳ χρόνῳ μείζω διεξιὼν θάττον φέρεται. Τὰ δὲ φερόμενα θάττον ἐκ τοῦ ἴσου ἀποστήματος σφοδρότερον τύπτει. Τὰ δὲ τύπτοντα μᾶλλον καὶ αὐτὰ τύπτεται μᾶλλον. Ὡστε ἀνάγκη θραύεσθαι αἰεὶ τὰ πλέον ἀπέχοντα τοῦ μέσου. Τοῦτο δὲ πᾶσχοντα ἀνάγκη γίνεσθαι περιφερῆ. Ταῖς δὲ κρόκαις διὰ τὴν τῆς ἁ θαλάττης κίνησιν, διὰ τὸ μετὰ τῆς θαλάττης κινεῖσθαι, συμβαίνει αἰεὶ ἐν κινήσει εἶναι καὶ κυλιομέναις προσκόπτειν. Τοῦτο δὲ ἀνάγκη μάλιστα συμβαίνειν αὐτοῖς τοῖς ἄκροις.

16 Διὰ τί, ὅσῳ ἂν ᾖ μακρότερα τὰ ξύλα, τοσούτῳ ἀσθενέστερα γίνεται, καὶ κάμπτεται αἰρόμενα μᾶλλον, καὶ ἢ τὸ μὲν βραχύ, ὅσον δίπηχυ, λεπτόν, τὸ δὲ ἑκατὸν πηχῶν παχύ; Ἡ διότι μοχλὸς γίνεται καὶ βάρος καὶ ὑπομόχλιον ἐν τῷ αἰρεσθαι τοῦ ξύλου τὸ μῆκος; Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον μέρος αὐτοῦ, ὃ ἡ χεὶρ αἶρει, οἶον ὑπομόχλιον γίνεται, τὸ δ' ἐπὶ τῷ ἄκρῳ βάρος. Ὡστε ὅσῳ ἂν ᾖ μακρότερον τὸ ἀπὸ τοῦ ὑπομοχλίου, τοσούτῳ ἀνάγκη κάμπτεσθαι μᾶλλον ὅσῳ γὰρ ἂν πλέον ἀπέχη τοῦ ὑπομοχλίου, τοσούτῳ ἀνάγκη κάμπτεσθαι μείζον. Ἀνάγκη οὖν αἰρεσθαι τὰ ἄκρα τοῦ μοχλοῦ. Ἐὰν οὖν ᾖ καμπτόμενος ὁ μοχλός, ἀνάγκη αὐτὸν κάμπτεσθαι μᾶλλον αἰρόμενον. Ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ τῶν ξύλων τῶν μακρῶν ἐν δὲ τοῖς βραχέσιν ἐγγὺς τὸ ἔσχατον τοῦ ὑπομοχλίου γίνεται τοῦ ἡρεμοῦντος.

17 Διὰ τί τῷ σφηνῷ ὄντι μικρῷ μεγάλα βάρη δίσταται καὶ μεγέθη σωμάτων, καὶ θλίψις ἰσχυρὰ γίνεται; Ἡ διότι ὁ σφὴν δύο μοχλοὶ εἰσιν ἐναντίοι ἀλλήλοις, ἔχει δὲ ἑκάτερος τὸ μὲν βάρος τὸ δὲ ὑπομόχλιον, ὃ καὶ ἀνασπᾷ ἢ πιέζει. Ἐτι δὲ ἡ τῆς πληγῆς φορὰ τὸ βάρος, ὃ τύπτει καὶ κινεῖ, ἢ ποιεῖ μέγα· καὶ διὰ τὸ κινούμενον κινεῖν τῇ ταχυτῇτι ἰσχύει ἔτι

^a θαλάσσης—θαλάσσης P. ^b ὅσον ἢ W^a. ^c καὶ W^a. ^d ὃ ἡ χεὶρ αἶρει om. P.W^a. ^e τῷ P. ^f μᾶλλον—κάμπτεσθαι om. W^a. ^g ποιεῖ om. W^a.

πλέον. Μικρῷ δὲ ὄντι μεγάλαι δυνάμεις ἀκολουθοῦσι· διὸ ¹ λανθάνει κινῶν ^hπαρὰ τὴν ἀξίαν τοῦ μεγέθους. Ἔστω σφὴν ἐφ' ᾧ ΑΒΓ, τὸ δὲ σφηνούμενον ⁱΔΕΗΖ. Μοχλὸς δὴ γίνεταί ἡ ΑΒ, βάρος δὲ τὸ ^k τοῦ Β κάτωθεν, ὑπομόχλιον δὲ τὸ ΖΔ. Ἐναντίος δὲ τούτῳ μοχλὸς τὸ ΒΓ. Ἡ δὲ ΑΓ κοπτομένη ἑκατέρω τούτων χρήται μοχλῷ· ἀνασπᾷ γὰρ ^lτὸ Β.

Διὰ τί, εἰάν τις δύο ^m τροχιλέας ποιήσας ἐπὶ δυοῖ ξύλοις ¹⁸ συμβάλλουσιν ἑαυτοῖς ἐναντίως αὐταῖς κύκλῳ περιβάλλῃ καλωδίον, ἔχον τὸ ἄρτημα ⁿ ἐκ θατέρου τῶν ξύλων, θάτερον δὲ ^o ἢ προσερχεῖσθαι ἢ προστεθειμένον κατὰ τὰς τροχαλίας, εἰάν ἕλκῃ τις τῇ ἀρχῇ τοῦ καλωδίου, ^pμεγάλα βάρη προσάγει, κἂν ἢ μικρὰ ἢ ἔλκουσα ἰσχύς; Ἡ διότι τὸ αὐτὸ βάρος ¹ ἀπὸ ἐλάττονος ἰσχύος, εἰ μοχλεύεται, ἐγείρεται, ἢ ἀπὸ χειρός; Ἡ δὲ τροχιλέα τὸ αὐτὸ ποιεῖ τῷ μοχλῷ, ὥστε ἡ μία ῥῶον ^q ἔλξει, καὶ ἀπὸ μιᾶς ὀλκῆς τοῦ κατὰ χεῖρα πολὺ ἔλξει βαρύτερον. Τοῦτο ^δ αἱ δύο τροχαλαί πλέον ἢ διπλασίῳ τάχει αἴρουνται. Ἐλαττον γὰρ ^r ἔτι ἡ ἑτέρα ἔλκει ἢ εἰ αὐτῇ ³ καθ' ἑαυτὴν εἴλκεν, ὅταν ^s παρὰ τῆς ἑτέρας ἐπιβληθῇ τὸ σχοινίον· ἐκείνη γὰρ ἔτι ἔλαττον ^t ἐποίησε τὸ βάρος. Καὶ οὕτως εἰάν τις πλείους ἐπιβάλλῃται τὸ καλωδίον, ἐν ὀλίγαις τροχιλαῖς ^v πολλὴ γίνεται διαφορά, ἢ ὥστε ὑπὸ τῆς πρώτης τοῦ βάρους ἔλκοντος τέτταρας μνᾶς, ὑπὸ τῆς τελευταίας ἔλκεσθαι πολλῷ ἐλάττω. Καὶ ἐν τοῖς οἰκοδομικοῖς ἔργοις ⁴ ῥαδίως κινουσί μεγάλα βάρη· μεταφέρουσι γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τροχιλέας ἐφ' ἑτέραν, καὶ πάλιν ἀπ' ἐκείνης εἰς ὄνους καὶ μοχλοῦς· τοῦτο δὲ ταυτὸν ἐστὶ ^w τῷ ποιεῖν πολλὰς τροχιλέας.

Διὰ τί, εἰάν μὲν τις ἐπιθῇ ἐπὶ τὸ ξύλον πέλεκυν μέγαν καὶ ¹⁹ φορτίον μέγα ^x ἐπ' αὐτῷ, οὐ διαιρεῖ τὸ ξύλον, ὃ τι καὶ λόγον

^h περὶ W^a. ⁱ ΔΕΗΖ] δέηται W^a. ^k τοῦ] τὸ W^a. ^l τῷ W^a.
^m τροχιλαίας et sect. 2. τροχιλαία et sect. 3. τροχιλαίαις P. ⁿ ἐκ θατέρου] ἑκατέρου W^a. ^o ἢ W^a. ^p μεγάλῳ βάρει W^a. ^q ἔλξει om. W^a.
^r ἔτι ἢ ἡ ἑτέρα ἔλκει εἰ P. ^s περὶ W^a. ^t ποιήσει W^a. ^v πολὺ W^a.
^w τὸ W^a. ^x μετ' αὐτοῦ W^a.

ἄξιον εἶναι δὲ ἄρας τὸν πέλεκυν τις πατάξῃ αὐτῷ, διασχίζει, ἔλαττον βάρος ἔχοντος τοῦ τύπτοντος πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦ ἐπικειμένου καὶ πιεζούντος; Ἡ διότι πάντα τῇ κινήσει ἐργάζεται, καὶ τὸ βαρὺ τὴν τοῦ βάρους κίνησιν λαμβάνει μᾶλλον κινούμενον ἢ ἡρεμοῦν; Ἐπικείμενον οὖν οὐ κινεῖται τὴν τοῦ βάρους κίνησιν, φερόμενον δὲ ταύτην τε καὶ τὴν τοῦ τύπτοντος. Ἔτι δὲ καὶ γίνεται σφὴν ὁ πέλεκυς· ὁ δὲ σφὴν μικρὸς ὢν ²μεγάλα δίστησι διὰ τὸ εἶναι ἐκ δύο μοχλῶν ἐναντίως συγκειμένων.

- 20 Διὰ τί αἱ φάλαγγες τὰ κρέα ἰσῳάζουσιν ἀπὸ μικροῦ ἀρτήματος μεγάλα βάρη, τοῦ ὅλου ²ἡμιζυγίου ὄντος; Οὐ μὲν γὰρ τὸ βάρος ἐντίθεται, κατήρτηται μόνον ἢ πλάστιγξ, ἐπὶ θάτερον δὲ ἢ φάλαγξ ἐστὶ μόνον. Ἡ ὅτι ἅμα συμβαίνει ζυγὸν καὶ μοχλὸν εἶναι τὴν φάλαγγα; Ζυγὸν μὲν γὰρ, ^bἢ τῶν σπαρτίων ἕκαστον γίνεται τὸ κέντρον τῆς φάλαγγος. ²Τὸ μὲν οὖν ἐπὶ ^cθάτερα ἔχει πλάστιγγα, τὸ δὲ ἐπὶ ^cθάτερα ἀντὶ τῆς πλάστιγγος τὸ σφαίρωμα, ὃ τῷ ζυγῷ ἔγκειται, ὥσπερ εἴ τις τὴν ἐτέραν πλάστιγγα καὶ τὸν σταθμὸν ἐπιθείῃ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς πλάστιγγος· ὁ δὲ ὅτι ἔλκει ³τοσοῦτον βάρος ἐν τῇ ἐτέρᾳ κείμενον πλάστιγγι. Ὅπως δὲ τὸ ^dἐν ζυγὸν πολλὰ ἢ ζυγά, τοιαῦτα τὰ σπαρτία πολλὰ ἔγκειται ἐν τῷ τοιοῦτῳ ζυγῷ, ὃν ἐκάστου τὸ ἐπὶ τὰδε ἐπὶ τὸ σφαίρωμα τὸ ἡμισυ τῆς φάλαγγός ἐστι, καὶ ὁ σταθμὸς δι' ἴσου τῶν ἀπ' ἀλλήλων τῶν σπαρτίων κινουμένων, ὥστε συμμετρεῖσθαι πόσον βάρος ἔλκει τὸ ἐν τῇ πλάστιγγι κείμενον· ὥστε γινώσκειν, ὅταν ὀρθῇ ἢ φάλαγξ ἢ, ἀπὸ ποίου σπάρτου πόσον βάρος ἔχει ἢ πλάστιγξ, καθάπερ εἴρηται. ⁴Ὅλως μὲν ἐστὶ τοῦτο ζυγόν, ἔχον μίαν μὲν πλάστιγγα, ἐν ἢ ἴσταται τὸ βάρος, τὴν δ' ἐτέραν, ἐν ἢ ^eτὸ σταθμὸν ἐν τῇ φάλαγγι. Διὸ σφαίρωμά ἐστιν ἢ φάλαγξ ἐπὶ θάτερον. Τοιοῦτον δὲ ὢν πολλὰ ^fζυγά ἐστὶ, καὶ τοσαῦτα ὁσαπέρ

^γ ἢ ἢ τοῦ P.W^a. ² μέγα W^a. ^a ὁμοζύγου W^a. ^b ἢ W^a. ^c θάτερον W^a. utrobique. ^d ἐν ζυγὰ πολλὰ ἢ ζυγόν W^a. ^e τὸν σταθμὸν W^a. ^f ζυγά δὲ ἐστὶ W^a.

ἐστὶ τὰ σπαρτία. εἴ Ἀεὶ δὲ τὸ ἐγγύτερον σπαρτίον τῆς ε
πλάστιγγος καὶ τοῦ ἰσταμένου βάρους μείζον ἔλκει βάρος,
διὰ τὸ γίνεσθαι τὴν μὲν φάλαγγα πᾶσαν μοχλὸν ἀνестραμ-
μένον (^h ὑπομόχλιον μὲν γὰρ τὸ σπαρτίον ἕκαστον ἄνωθεν
ὄν, τὸ δὲ βάρος τὸ ἑνὸς ἐν τῇ πλάστιγγι), ὅσῳ δ' ἂν μακρό-
τερον ἢ τὸ μήκος τοῦ μοχλοῦ ⁱ τοῦ ἀπὸ τοῦ ὑπομοχλίου,
τοσούτῳ ^k ἐκεῖ μὲν ῥᾶον κινεῖ, ἐνταῦθα δὲ σήκωμα ποιεῖ, καὶ
ἴστησι τὸ πρὸς τὸ σφαίρωμα βάρος τῆς φάλαγγος.

Διὰ τί αἱ ἰατροὶ ῥᾶον ἐξαίρουσι τοὺς ὀδόντας ¹ προσλαμ- 21
βάνοντες βάρος τὴν ὀδοντάγραν ἢ τῇ χειρὶ μόνῃ ^m ψιλῇ;
Πότερον διὰ τὸ μᾶλλον ἐξολισθαίνειν διὰ τῆς χειρὸς τὸν
ὀδόντα ἢ ἐκ τῆς ὀδοντάγρας; Ἡ μᾶλλον ὀλισθαίνει τῆς
χειρὸς ὁ σίδηρος, καὶ οὐ περιλαμβάνει αὐτὸν κύκλῳ· μαλ-
θακὴ γὰρ οὖσα ἡ σὰρξ τῶν δακτύλων καὶ προσμένει μᾶλλον
καὶ περιαρμόττει. Ἄλλ' ὅτι ἡ ὀδοντάγρα δύο μοχλοὶ εἰσιν ²
ἀντικείμενοι, ἐν τὸ ὑπομόχλιον ⁿ ἔχοντες τὴν σύναψιν τῆς
οἰστροστροφίδος τοῦ ῥᾶον οὖν κινῆσαι χρῶνται τῷ ὀργάνῳ
πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν. Ἐστω γὰρ τῆς ὀδοντάγρας τὸ μὲν ³
ἕτερον ἄκρον ἐφ' ^p τὸ Α, τὸ δὲ ἕτερον, τὸ Β, ὃ ἐξαιρεῖ·
ὁ δὲ μοχλὸς ἐφ' ^p ΑΔΖ, ὁ δὲ ἄλλος μοχλὸς ἐφ' ^p ΒΓΕ,
ὑπομόχλιον δὲ τὸ ΓΘΔ· ὁ δὲ ὀδὸς ἐφ' ^p οὗ Ι σύναψις· ὁ δὲ
τὸ βάρος. Ἐκατέρῳ οὖν τῶν ΒΖ καὶ ἅμα λαβὼν κινεῖ.
Ὅταν δὲ κινήσῃ, ἐξείλε ῥᾶον τῇ χειρὶ ἢ τῷ ὀργάνῳ.

Διὰ τί τὰ κάρνα ῥαδίως καταγνύουσιν ἄνευ πληγῆς ἐν τοῖς 22
ὀργάνοις ἃ ποιοῦσι πρὸς τὸ καταγνύναι αὐτά; Πολλὴ γὰρ
^q ἀφαιρεῖται ῥ' ἰσχύς ἢ τῆς φορᾶς καὶ βίας. Ἔτι δὲ σκληρῶ
καὶ βαρεῖ συνθλίβων θᾶπτον ἂν ^s κατὰξαι ἢ ξυλίνῳ καὶ κούφῳ
τῷ ὀργάνῳ. Ἡ διότι οὕτως ἐπ' ^t ἀμφοτέρω θλίβεται ὑπὸ ²
δύο μοχλῶν τὸ κάρνον, τῷ δὲ μοχλῷ ῥαδίως διαιρεῖται τὰ
βάρη; Τὸ γὰρ ὄργανον ἐκ δύο σύγκειται μοχλῶν, ὑπομό-

ε αἰεὶ—σπαρτίον om. W^a. ^h ὑπομοχλίου P. ⁱ τοῦ ἀπὸ] τὸ ἀπὸ W^a.
^k ἐκεῖ μὲν] ἐν τῷ μοχλῷ W^a. ¹ προσλαβόντες W^a. ^m ψιλῇ ante τῇ
W^a. ⁿ ἔχοντι W^a. ^o κερμαστροφίδος P.W^a. ^p τὸ post ^p om. W^a.
^q ἀφαιρεῖ P. ^r ἡ ἰσχύς ἢ W^a. ^s κατὰξῃ P.W^a. ^t ἀμφοτέρω W^a.

- 3 χλινον ἐχόντων τὸ αὐτό, τὴν συναφὴν ἐφ' ἧς τὸ Α. Ὡςπερ
 ὦν εἰ ἦσαν ἐκβεβλημένοι, ὑφ' ὧν κινουμένων εἰς τὰ τῶν
 ΓΔ ἄκρα αἱ ΕΖ συνήγοντο ῥαδίως ἀπὸ μικρᾶς ἰσχύος ἢ
 οὖν ἐν τῇ πληγῇ τὸ βάρος ἐποίει, ταύτην ἢ κρείττων ταύτης,
 ἢ τὸ ΕΓ καὶ ΖΔ, μοχλοὶ ὄντες ποιοῦσι τῇ ἄρσει γὰρ εἰς
 τοῦναντίον αἴρονται, καὶ θλίβοντες καταγνύουσι τὸ ἐφ' ᾧ Κ.
- 4 Δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ὅσῳ ἂν ἐγγύτερον ἢ τῆς Α τὸ Κ, συν-
 τρίβεται θάττον ὅσῳ γὰρ ἂν πλείον ἀπέχη τοῦ ὑπομοχλίου
 ὁ μοχλός, ῥᾶον κινεῖ καὶ πλείον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς αὐτῆς.
- 5 Ὡςτιν οὖν τὸ μὲν Α ὑπομόχλιον, ἢ δὲ ΔΑΖ μοχλός, καὶ
 ἢ ΓΑΕ. Ὡς ἂν οὖν τὸ Κ ἐγγυτέρω ἢ τῆς γωνίας τῶν Α,
 τοσούτῳ ἐγγύτερον γίνεται τῆς συναφῆς τῶν Α. τοῦτο
 δὲ ἐστὶ τὸ ὑπομόχλιον. Ἀνάγκη τοίνυν ἀπὸ τῆς αὐτῆς
 ἰσχύος συναγωγῆς τὸ ΖΕ αἵρεσθαι πλέον. Ὡστε ἐπεὶ
 ἐστὶν ἐξ ἐναντίας ἢ ἄρσις, ἀνάγκη θλίβεσθαι μᾶλλον τὸ
 δὲ μᾶλλον θλιβόμενον κατάγνυται θάττον.
- 23 Διὰ τί φερομένων δύο φοράς ἐν τῷ ῥόμβῳ τῶν ἄκρων ση-
 μείων ἀμφοτέρων, οὐ τὴν ἴσην ἑκάτερον αὐτῶν εὐθείαν διέρ-
 χεται, ἀλλὰ πολλαπλασίαν θάτερον; Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος
 καὶ διὰ ^α τί τὸ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς φερόμενον ἐλάττω διέρχεται
 τῆς ^δ πλευρᾶς. Τὸ μὲν γὰρ τὴν διάμετρον ^ε τὴν ἐλάττω, ἢ
 δὲ τὴν πλευρὰν τὴν μείζω, καὶ ἢ μὲν μίαν, τὸ δὲ δύο φέρεται
 2 φοράς. Φερέσθω γὰρ ἐπὶ τῆς ΑΒ τὸ μὲν Α πρὸς τὸ Β,
 τὸ δὲ Β πρὸς τὸ Δ τῷ αὐτῷ τάχει· φερέσθω δὲ καὶ ἢ ΑΒ
 ἐπὶ τῆς ΑΓ παρὰ τὴν ΓΔ τῷ αὐτῷ τάχει τούτοις. Ἀνάγκη
 δὴ τὸ μὲν Α ἐπὶ τῆς ΑΔ διαμέτρου φέρεσθαι, τὸ δὲ Β ἐπὶ
 τῆς ΒΓ, καὶ ἅμα διελθῆναι ἑκατέραν, καὶ τὴν ΑΒ τὴν
 3 ΑΓ πλευράν. Ἐννέχθω γὰρ τὸ μὲν Α τὴν ΑΕ, ἢ δὲ ΑΒ
 τὴν ΑΖ, καὶ ἔστω ἐκβεβλημένη ἢ ΖΗ ^ε παρὰ τὴν ΑΒ, καὶ
 ἀπὸ τοῦ ^ε Ε πεπληρώσθω. Ὁμοιον οὖν γίνεται τὸ παρα-

ν ἢ W^a. ὦν οὖν εἶσαν P.W^a. x αἴροντες W^a. γ ἔστι μὲν οὖν τὸ α
 W^a. z τῶν] τοῦ W^a. a τοῦτο] τοῦ P.W^a. b εὐρεσις W^a. c τί]
 τὸ P. d πλευράν] πλείω P.W^a. e τὴν α ε χ α β ἢ δὲ τὴν α ζ P.B^a.
 f περὶ W^a. g ε παραπεπληρώσθω H^a.

πληρωθὲν τῷ ὅλῳ. Ἰση ἄρα ἡ ΑΖ τῇ ΑΕ, ^h ὥστε τὸ Α ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ἐνήνεκται τῆς ΑΕ. Ἡ δὲ ΑΒ τὴν ΑΖ εἴη. ἂν ἐνηνεγμένη. Ἔσται ἄρα ἐπὶ τῆς διαμέτρου κατὰ τὸ Θ. Καὶ αἰεὶ δὲ ἀνάγκη αὐτὸ φέρεσθαι κατὰ τὴν διάμετρον. ⁴ Καὶ ἅμα ἡ πλευρὰ ἡ ΑΒ τὴν πλευρὰν τὴν ΑΓ ⁱ δίεισι, καὶ τὸ Α τὴν διάμετρον δίεισι τὴν ΑΔ. Ὁμοίως δὲ δειχθήσεται καὶ τὸ Β ἐπὶ τῆς ΑΓ διαμέτρου φερόμενον. ^k Ἰση γάρ ἐστιν ἡ ΒΕ τῇ ΒΗ. Παραπληρωθέντος οὖν ἀπὸ τοῦ Η, ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὅλῳ τὸ ἐντός. Καὶ τὸ ^l Β ἐπὶ τῆς διαμέτρου ⁵ ἔσται κατὰ τὴν σύναψιν τῶν πλευρῶν, καὶ ἅμα δίεισιν ἡ τε πλευρὰ τὴν πλευρὰν καὶ τὸ Β τὴν ΒΓ διάμετρον. Ἄμα ἄρα καὶ τὸ Β τὴν πολλαπλασίαν τῆς ΑΒ δίεισι καὶ ἡ πλευρὰ τὴν ἐλάττωνα πλευρὰν, τῷ αὐτῷ τάχει φερόμενα, καὶ ^m ἡ πλευρὰ μείζω τοῦ Α διελήλυθε μίαν φοράν φερομένην. Ὅσῳ γὰρ ἂν ὀξύτερος γένηται ὁ ῥόμβος, ἡ μὲν διά- ⁶ μετρος ἡ ἐλάττων γίνεται, ἡ δὲ ΒΓ μείζων, ἡ δὲ πλευρὰ τῆς ΒΓ ἐλάττων. Ἀτοπον γάρ, ὥσπερ ἐλέχθη, ⁿ τὸ δύο φοράς φερόμενον ἐνίοτε βραδύτερον φέρεσθαι τοῦ μίαν, καὶ ἀμφοτέρων ἰσοταχῶν σημείων δοθέντων μείζω διεξιέναι θάτερον. Αἴτιον δὲ ὅτι τοῦ μὲν ἀπὸ τῆς ἀμβλείας φερομένου ⁷ σχεδὸν ἐναντία ἀμφοτέραι γίνονται, ἣν τε αὕτη φέρεται καὶ ἣν ὑπὸ τῆς πλευρᾶς ὑποφέρεται, τοῦ δὲ ἀπὸ τῆς ὀξείας συμβαίνει φέρεσθαι ἐπὶ τὸ αὐτό. Συνεπουρίζει γὰρ ἡ τῆς πλευρᾶς τὴν ἐπὶ τῆς διαμέτρου καὶ ὅσῳ ἂν τὴν μὲν ὀξυτέραν ποιήσῃ, τὴν δὲ ἀμβλυτέραν, ἡ μὲν βραδυτέρα ἔσται, ἡ δὲ θάττων. Αἱ μὲν γὰρ ἐναντιώτεραι γίνονται διὰ τὸ ⁸ ἀμβλυτέραν γίνεσθαι τὴν γωνίαν, αἱ δὲ μᾶλλον ἐπὶ τὰ αὐτὰ διὰ τὸ συνάγεσθαι τὰς γραμμάς. Τὸ μὲν γὰρ Β σχεδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ φέρεται κατ' ἀμφοτέρας τὰς φοράς συνεπουρίζεται οὖν ἡ ἐτέρα, καὶ ὅσῳ ἂν ὀξυτέρα γίνηται ἡ γωνία, τοσοῦτ' ἂν μᾶλλον. Τὸ Α δὲ ἐπὶ τούναντίον αὐτὸ μὲν γὰρ ⁹

^h ὥστε—τῆς ΑΕ add. L.P.B^a.H^a.W^a.q. ⁱ δίεισι καὶ τὸ Α et mox δίεισι—διαμέτρου om. W^a. ^k ὅση W^a. ^l Β om. W^a. ^m ἡ om. W^a. ⁿ τὸ om. W^a.

πρὸς τὸ Β φέρεται, ἡ δὲ πλευρὰ ὑποφέρει αὐτὸ πρὸς τὸ Δ. Καὶ ὅσῳ ἂν ἀμβλυτέρα ἡ γωνία β , ἐναντιώτεραι αἱ φοραὶ γίνονται. ° εὐθυτέρα γὰρ ἡ γραμμὴ γίνεται. Εἰ δ' ὅλως εὐθεῖα γένοιτο, παντελῶς ἂν εἴησαν ἐναντία. Ἡ δὲ πλευρὰ ὑπ' οὐθενὸς κωλύεται μίαν φερομένη φορὰν. Εὐλόγως οὖν τὴν μείζω διέρχεται.

- 24 Ἀπορεῖται διὰ τί ποτε ὁ μείζων κύκλος τῷ ἐλάττωι κύκλῳ ἴσην ^ρ ἐξελίττεται γραμμὴν, ὅταν περὶ τὸ αὐτὸ ^q κέντρον τεθῶσι; Χωρὶς δὲ ἐκκυλιόμενοι, ὥσπερ τὸ μέγεθος αὐτῶν πρὸς τὸ μέγεθος ἔχει, οὕτως καὶ αἱ γραμμαὶ αὐτῶν ¹ γίνονται πρὸς ἀλλήλας. Ὑπὲρ δὲ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κέντρον ὄντος ἀμφοῖν, ὅτε μὲν τηλικαύτῃ γίνεται ἡ γραμμὴ ἣν ἐκκυλίσκονται, ἡλικίην ὁ ἐλάττωι κύκλος καθ' αὐτὸν ἐκκυλίσκονται, ὅτε δὲ ὅσῳ ὁ μείζων. Ὅτι μὲν οὖν μείζω ἐκκυλίσκονται ὁ ³ μείζων, φανερόν. Γωνία μὲν γὰρ δοκεῖ κατὰ τὴν αἴσθησιν εἶναι ἡ περιφέρεια ἐκάστου τῆς οἰκείας διαμέτρου, ἡ τοῦ μείζονος κύκλου μείζων, ^τ ἡ δὲ τοῦ ἐλάττωι κύκλου ἐλάττωι, ὥστε τὸν αὐτὸν τούτον ἔξουσι λόγον, καθ' ἃς ἐξεκυλίσθησαν αἱ ⁴ γραμμαὶ πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν αἴσθησιν. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὅτι τὴν ἴσην ἐκκυλίσκονται, ὅταν περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον καίμενοι ᾤσι, δηλόν· καὶ οὕτως γίνεται ὅτε μὲν ἴση τῇ γραμμῇ ⁵ ἣν ὁ μείζων κύκλος ἐκκυλίσκονται, ὅτε δὲ ἐλάττωι. Ἐστω γὰρ κύκλος ὁ μείζων μὲν ἐφ' οὗ τὰ ΔΖΓ, ὁ δὲ ἐλάττωι ἐφ' οὗ τὰ ΕΗΒ, κέντρον δὲ ἀμφοῖν τὸ Α· καὶ ἣν μὲν ἐξελίττεται καθ' ^α αὐτὸν ὁ μέγας, ^τ ἡ ἐφ' ἧς ^ν ΖΙ ἔστω, ἣν ^ω δὲ ὁ ἐλάττωι καθ' αὐτόν, ἡ ἐφ' ^ς ἧς ΗΚ, ἴση τῇ ΑΖ. Ἐὰν ^γ δὴ κινῶ τὸν ἐλάττωι, τὸ αὐτὸ κέντρον ^ς κινῶ, ἐφ' οὗ τὸ Α· ὁ δὲ μέγας προσηρμόσθω. Ὅταν οὖν ἡ ΑΒ ὀρθὴ γένηται πρὸς τὴν ΗΚ, ἅμα καὶ ^α ἡ ΑΓ γίνεται ὀρθὴ πρὸς τὴν ΖΔ, ὥστε ἔσται ἴσην αἰεὶ διελθλυθῖα, τὴν μὲν ΗΚ, ἐφ' ᾧ ΗΒ

° εὐθύτερον W^a. ρ ἐξελίττεται τὴν γραμμὴν W^a. q κέντρον W^a.
^τ ἡ δὲ τοῦ ἐλάττωι κύκλου ἐλάττωι om. P.W^a. ^α αὐτὸ P. ^τ ἡ ἐφ' οὗ P.W^a.
^ν Ζ] τί W^a. ^ω δὴ P. ^ς ἡ W^a. ^γ δὲ W^a. ^ς κινῶν ἐφ' P.W^a.
^α ἡ ΑΓ] αἱ W^a.

περιφέρεια, τὴν δὲ ΖΛ ἢ ἐφ' ἧς ΖΓ. Εἰ δὲ τὸ τέταρτον γ μέρος ἴσῃν ἐξελέγτεται, ὁ δὲ ὅλος κύκλος τῷ ὅλῳ κύκλῳ ἴσῃν ὡς ἐξελεγχθήσεται, ὥστε ὅταν ἡ ΒΗ γραμμὴ ἔλθῃ ἐπὶ τὸ Κ, καὶ ἡ ΖΓ ἔσται ^ε περιφέρεια ἐπὶ τῆς ^δ ΖΛ, καὶ ὁ κύκλος ὅλος ἐξειλιγμένος. Ὅμοίως δὲ καὶ ἐὰν τὸν μέγαν κινῶ, ἐναρμόσας τὸν μικρόν, τοῦ αὐτοῦ κέντρον ὄντος, ἅμα τῇ ΑΓ ἢ ΑΒ κάθετος καὶ ὀρθὴ ἔσται, ἡ μὲν πρὸς τὴν ΖΙ, ἡ δὲ πρὸς τὴν ^ε ΗΘ. Ὡστε ὅταν ἴσῃν ἡ μὲν τῇ ΗΘ ἔσται δ διεληλυθῶσα, ἡ δὲ τῇ ΖΙ, καὶ γένηται ὀρθὴ πάλιν ἡ ΖΑ πρὸς τὴν ΖΛ, καὶ ἡ ΑΓ ὀρθὴ πάλιν, ὡς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἔσονται ἐπὶ τῶν ΘΙ. Τὸ δὲ μήτε στάσεως γινομένης τὸ μείζον τῷ ἐλάττωι, ὥστε ^ε μένειν τινὰ χρόνον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου κινούνται γὰρ συνεχῶς ἄμφω ἀμφοτεράκις. ^ε Μὴ ὕπερπεδῶντος τοῦ ἐλάττονος μηθὲν σημείον, τὸν μὲν ^η μείζω τῷ ἐλάττωι ἴσῃν διεξιέναι, τὸν δὲ τῷ μείζωνι, ἄτοπον. Ὅτι δὲ μιᾶς κινήσεως οὔσης αἰὲν τὸ κέντρον τὸ κινούμενον ὅτε μὲν τὴν μεγάλην ὅτε δὲ τὴν ἐλάττωνα ἐκκυλίεσθαι θαυμαστόν. Τὸ γὰρ αὐτὸ τῷ αὐτῷ τάχει φερόμενον ἴσῃν ^ιο πέφυκε διεξιέναι· τῷ αὐτῷ δὲ τάχει ἴσῃν ἐστὶ κινεῖν ἀμφοτεράκις. Ἀρχὴ δὲ ληπτέα ἦδε περὶ τῆς αἰτίας αὐτῶν, ^ι ὅτι ἡ αὐτὴ δύναμις ^κ καὶ ἴση τὸ μὲν βραδύτερον ^κ κινεῖ μέγεθος, τὸ δὲ ταχύτερον. Εἰ δὲ τι εἴη ὃ μὴ πέφυκεν ὑφ' ἑαυτοῦ ^{ιι} κινεῖσθαι, ἐὰν ^ι τοῦτο ἅμα καὶ αὐτὸ κινῇ τὸ πεφυκὸς κινεῖσθαι, βραδύτερον κινήσεται ἢ ^μ εἰ αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἐκινεῖτο. Καὶ ἐὰν μὲν πεφυκὸς ἢ κινεῖσθαι, μὴ ^η συγκινήται δὲ μηθέν, ὡσαύτως ἔξει. Καὶ ἀδύνατον δὲ κινεῖσθαι πλεον ἢ τὸ κινεῖν· οὐ γὰρ τὴν ^ο αὐτοῦ κινεῖται κίνησιν, ^ρ ἀλλὰ τὴν τοῦ κινεῖντος. Εἴη δὲ κύκλος ὁ μὲν μείζων ^α τὸ Α, ὁ ^{ιβ} δὲ ἐλάττων ἐφ' ᾧ Β. Εἰ ὁμοίῃ ^δ ὁ ἐλάττων τὸν μείζων,

^β ἐξελεγχθήσεται W^a. ^ε περιφέρεια om. W^a. ^δ ΖΛ] γλ W^a. ^ε ΗΘ] καθ W^a. ^ε μένειν] μὲν W^a. ^ε μὴ] μὲν W^a. ^η μείζω P. ^ι ὅτε W^a. ^κ καὶ ἴση et mox κινεῖ μέγεθος om. W^a. ^ι τοῦτο] τοῦ P.W^a. ^μ εἰ] ἢ P.W^a. ^η συγκινήται] κινῆται W^a. ^ο αὐτοῦ] αὐτὴν P. ^ρ ἀλλὰ τὴν τοῦ κινεῖντος. εἴη] εἰ P.W^a. ^α τὸ] ἢ W^a.

μὴ κυλιομένου αὐτοῦ, φανερόν ὅτι τοσοῦτον δίεισι τῆς εὐ-
 θείας ὁ μείζων, ὅσον ἐώσθη ὑπὸ τοῦ ἐλάττονος. Τοσοῦτον
 δέ γε ἐώσθη ὅσον ὁ μικρὸς ἐκινήθη. Ἰσὴν ἄρα τῆς εὐθείας
 13 διεληλύθασιν. Ἀνάγκη τοίνυν καὶ εἰ κυλιόμενος ὁ ἐλάττων
 τὸν μείζω ὠθοίη, κυλισθῆναι μὲν ἅμα τῇ ὥσει, τοσοῦτον δ'
 ὅσον ὁ ἐλάττων ἐκυλίσθη, εἰ μὴθὲν αὐτὸς τῇ αὐτῇ κινήσει
 κινεῖται. Ὡς γὰρ καὶ ὅσον ἐκίνει, τοσοῦτον ^εκεκινήσθαι
 ἀνάγκη τὸ κινούμενον ὑπ' ἐκείνου. Ἀλλὰ μὴν ὃ τε κύκλος
 τοσοῦτον ἐκίνησε τὸ αὐτό, κύκλῳ τε καὶ ποδιαίαν (ἔστω γὰρ
 τοσοῦτον ὃ ἐκινήθη), ^ικαὶ ὁ μέγας ἄρα τοσοῦτον ἐκινήθη.
 14 Ὅμοιως δὲ καὶ ὁ μέγας τὸν μικρὸν κινήσῃ, ἔσται κεκινήμενος
 ὁ μικρὸς ὡς καὶ ὁ μείζων. Καθ' αὐτὸν μὲν δὴ κινήθεις
 ὁποτέρωσούν, εἴαν τε ταχὺ εἴαν τε βραδέως· τῷ αὐτῷ δὲ τάχει
 εὐθὺς ὅσῃν ὁ μείζων πέφυκεν ἐξελιχθῆναι γραμμὴν. Ὅπερ
 καὶ ποιεῖ τὴν ἀπορίαν, ^νὅτι οὐκέτι ὁμοίως ποιούσιν ὅταν
 15 συναρμοσθῶσιν. Τὸ δ' ἔστιν, εἰ ὁ ἕτερος ὑπὸ τοῦ ἐτέρου
 κινεῖται οὐχ ἢν πέφυκεν, οὐδὲ τὴν αὐτοῦ κίνησιν. Οὐθὲν
 γὰρ διαφέρει περιθεῖναι καὶ ἐναρμόσαι ἢ προσθεῖναι ὁποτε-
 ρονοῦν ^ωὁποτέρω· ὁμοίως γάρ, ὅταν ὁ μὲν κινή ὁ δὲ κινήται
 ὑπὸ τούτου, ὅσον ἂν κινή ἄτερος, τοσοῦτον κινήθῃσεται
 16 ἄτερος. Ὅταν μὲν οὖν προσκείμενον κινή ἢ προσκρεμάμε-
 νον, οὐκ αἰεὶ κυλίνει τις· ὅταν δὲ περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον τεθῶ-
 σιν, ἀνάγκη κυλίεσθαι αἰεὶ τὸν ἕτερον ὑπὸ τοῦ ἐτέρου. Ἀλλ'
 οὐθὲν ἦττον οὐ τὴν ^ξαὐτοῦ κίνησιν ^νἄτερος κινεῖται, ἀλλ'
 ὥσπερ ἂν εἰ μηδεμίαν εἶχε κίνησιν. Καὶ ἔχῃ, μὴ χρῆται
 17 δ' αὐτῇ, ταῦτό συμβαίνει. Ὅταν ^ζμὲν οὖν ὁ μέγας κινή
 ἐνδεδεμένον τὸν μικρόν, ὁ ^εμικρὸς κινεῖται ὅσῃν περ οὗτος·
 ὅταν δὲ ὁ μικρὸς, πάλιν ὁ μέγας ὅσῃν οὗτος. Χωριζόμενος
 δὲ ἑκάτερος αὐτὸν κινεῖ αὐτός. ^βὍτι δὲ τοῦ αὐτοῦ κέντρον
 ὄντος καὶ κινούντος τῷ αὐτῷ τάχει συμβαίνει ἄνισον διεξ-

^ι ὑπὸ τοῦ ἐλάττονος om. P.Wa. ^ε κενεῖσθαι Wa. ^ι καὶ ὁ—ἐκινήθη
 om. Wa. ^ν ὅτε Wa. ^ω ὁποτέρων Wa. ^ξ αὐτὴν P. ^ν ἕτερος Wa.
^ζ οὖν μὲν Wa. ^ε μικρὸς κ.] μέγας κ. P.Wa. ^β ὅτε δὲ τοῦ αὐτοῦ κέν-
 τρου Wa.

ιέναι αὐτοὺς γραμμὴν, ^c παραλογίζεται ὁ ἀπαρῶν σοφιστικῶς. Τὸ αὐτὸ μὲν γάρ ἐστι κέντρον ἀμφοῖν, ἀλλὰ ¹⁸ κατὰ συμβεβηκός, ^d ὡς μουσικὸν καὶ λευκόν· τὸ γὰρ εἶναι ^e ἐκατέρου κέντρον τῶν κύκλων οὐ τῷ αὐτῷ χρήται. Ὅταν μὲν οὖν ὁ κινῶν ^f ἢ ὁ μικρός, ὡς ἐκείνου κέντρον καὶ ἀρχή, ὅταν δὲ ὁ μέγας, ὡς ἐκείνου. Οὐκ οὖν τὸ αὐτὸ κινεῖ ἀπλῶς, ἀλλ' ἔστιν ὥς.

Διὰ τί τὰς κλίνας ποιοῦσι διπλασιοπλεύρους, τὴν μὲν ²⁵ ἐξ ποδῶν καὶ μικρῇ μείζω πλευράν, τὴν δὲ τριῶν; Καὶ διὰ τί ἐντείνουσιν οὐ κατὰ διάμετρον; Ἡ τὸ μὲν μέγεθος τηλικαύτας, ὅπως τοῖς σώμασιν ὧσι σύμμετροι; Γίνονται γὰρ οὕτω διπλασιόπλευροι, τετραπῆχεις μὲν τὸ μῆκος, διπῆχεις δὲ τὸ πλάτος. Ἐντείνουσι δὲ οὐ κατὰ διάμετρον ἀλλ' ἀπ' ¹ ἐναντίας, ὅπως τὰ τε ξύλα ἦττον διασπᾶται· τάχιστα γὰρ σχίζεται κατὰ φύσιν διαιρούμενα ταύτῃ, καὶ ἐλκόμενα πονεῖ μάλιστα. Ἐτι ἐπειδὴ δεῖ βάρος δύνασθαι τὰ ² σπαρτία φέρειν, οὕτως ἦττον πονέσει λοξοῖς τοῖς ³ σπαρτίοις ἐπιτιθεμένου τοῦ βάρους ἢ πλαγίοις. Ἐτι δὲ ἔλαττον οὕτω ⁴ σπαρτίον ἀναλίσκεται. Ἐστω γὰρ κλίνη ἡ ΑΖΗΙ, καὶ ³ δίχα διηρήσθω ἡ ΖΗ κατὰ τὸ Β. Ἰσα δὴ τρυπήματά ἐστιν ἐν τῇ ΖΒ καὶ ἐν τῇ ΖΑ. Καὶ γὰρ αἱ πλευραὶ ¹ ἴσαι εἰσίν· ἡ γὰρ ὅλη ΖΗ διπλασία ἐστίν. Ἐντείνουσι δ' ὡς γέγραπται, ἀπὸ τοῦ Α ἐπὶ τὸ Β, εἴτα οὐ τὸ Γ, εἴτα οὐ τὸ Δ, εἴτα οὐ τὸ Θ, εἴτα οὐ τὸ Ε. Καὶ οὕτως αἰεὶ, ἕως ἂν εἰς ⁴ γωνίαν καταστρέψωσιν ἄλλην· δύο γὰρ ἔχουσι γωνίαι τὰς ἀρχὰς τοῦ σπαρτίου. Ἰσα δὲ ἐστὶ τὰ σπαρτία κατὰ τὰς κάμψεις, τό τε ΑΒ καὶ ΒΓ τῷ ΓΔ καὶ ΔΘ. Καὶ τὰ ἄλλα δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστιν, ὅτι οὕτως ⁵ ἔχει ἡ αὐτὴ ἀπόδειξις, Ἡ μὲν γὰρ ΑΒ τῇ ΕΘ ἴση· ἴσαι γὰρ εἰσιν αἱ πλευραὶ τοῦ ΒΗΚΑ χωρίου, καὶ τὰ ¹ τρυπήματα ἴσα διέστηκεν. Ἡ δὲ ⁵

^c π. ιλογίζεται W^a.

^d ὡς] καὶ W^a.

^e ἐκίτερον κέντρον W^a.

^f ἢ P. ² σπαρτὰ et σπαρτοῖς, sect. 6. σπαρτὰ, sect. 7. σπαρτῶν P.W^a.

³ σπαρτὸν W^a.

⁴ εἰσιν ἴσαι W^a.

⁵ ἔχει om. P.

¹ τρυπήματα δ' ἴσα διέστη W^a.

ΒΗ ἴση τῇ ΚΑ· ἡ γὰρ ^mΒ γωνία ἴση τῇ Η. Ἐν ἴσοις γὰρ ἡ μὲν ἐκτός, ἡ δὲ ἐντός· καὶ ἡ μὲν Β ἐστὶν ἡμίσεια ὀρθῆς· ἡ γὰρ ΖΒ ἴση τῇ ΖΑ· καὶ γωνία δὲ ἡ κατὰ τὸ Ζ ὀρθή. Ἡ δὲ Β γωνία ἴση τῇ κατὰ τὸ Η· ἡ γὰρ κατὰ τὸ Ζ ὀρθή, ἐπειδὴ διπλασιόπλευρον τὸ ἑτερόμηκες καὶ πρὸς μέσον κέκλασται. Ὡστε ἡ ΑΓ τῇ ΕΗ ἴση. Ταύτη δὲ ἡ ΚΘ· παράλληλος γάρ. Ὡστε ἡ ΒΓ ἴση τῇ ΚΘ. Ἡ ⁿδὲ ΓΕ τῇ ΔΘ. Ὅμοιως δὲ καὶ αἱ ἄλλαι δείκνυνται ὅτι ἴσαι εἰσὶν αἱ κατὰ τὰς κάμψεις δύο ταῖς δυσὶν. Ὡστε δῆλον ὅτι τὰ τηλικαῦτα ὀσπαρτία ὅσον τὸ ΑΒ, τέσσαρα τοσαῦτ' ἐνεστὶν ἐν τῇ κλίνῃ ὅσον δ' ἐστὶ τὸ πλήθος τῶν ἐν τῇ ΖΗ πλευρᾷ τρυπημάτων, καὶ ἐν τῇ ἡμίσει ^pτῇ ΖΒ τὰ ἡμίση. Ὡστε ἐν τῇ ἡμισείᾳ κλίνῃ τηλικαῦτα μεγέθη ^qὀσπαρτίων ἐστὶν ὅσον ^rτῇ ΒΑ ἐνεστι, τοσαῦτα δὲ τὸ πλήθος ὅσαπερ ἐν τῇ ΒΗ τρυπήματα. Ταῦτα δὲ οὐδὲν διαφέρει λέγειν ἢ ὅσα ἐν τῇ ^sΑΖ καὶ ΒΖ τὰ συνάμφω. Εἰ δὲ κατὰ διάμετρον ἐνταβῇ τὰ σπαρτία, ὡς ἐν τῇ ΑΒΓΔ κλίνῃ ἔχει, τὰ ἡμίσειά εἰσιν οὐ τοσαῦτα ὅσα αἱ πλευραὶ ἀμφοῖν, αἱ ΑΖ ΖΗ· τὰ ἴσα δέ, ὅσα ἐν τῇ ΖΒΖΑ τρυπήματα ἐνεστὶν. Μείζονες δὲ εἰσιν αἱ ΑΖ ΒΖ δύο οὐσαι τῆς ΑΒ. Ὡστε καὶ τὸ σπαρτίον μείζον τοσούτῳ ὅσον αἱ πλευραὶ ἀμφω μείζους εἰσὶ τῆς διαμέτρου.

26 Διὰ τί χαλεπώτερον τὰ μακρὰ ξύλα ἀπ' ἄκρου φέρειν ἐπὶ τῇ ὥμφῃ ἢ κατὰ τὸ μέσον, ἴσου τοῦ βάρους ὄντος; Πότερον ὅτι σαλευσμένου τοῦ ξύλου τὸ ἄκρον καλύει φέρειν, μᾶλλον ἀντισπῶν τῇ σαλεύσει τὴν φοράν; Ἡ καὶ μὴτὲν κάμπτεται μῆδ' ἔχη πολὺ μῆκος, ὅμως χαλεπώτερον φέρειν ἀπ' ἄκρου; ἀλλ' ὅτι καὶ ῥᾶον αἵρεται ἀπ' ἄκρου ἢ ἐκ μέσου, διὰ τὸ αὐτὸ καὶ φέρειν οὕτω ῥάδιον. Αἴτιον δὲ ὅτι ἐκ μέσου μὲν αἰρόμενον αἰεὶ ἐπικουφίζει ἀλλήλα τὰ ἄκρα, καὶ θάτερον μέρος τὸ ἐπὶ ^xθάτερον εὖ αἶρει. Ὡσπερ γὰρ κέν-

^m Β] γ W^a. ⁿ δέ] δὲ τῇ P. ^o σπαρτία P.W^a. ^p τῇ ζ θ P, τὸ θ ζ W^a. ^q σπαρτίων P.W^a. ^r τὸ W^a. ^s ΑΖ] θ ζ W^a. ^t ἀπ' ἄκρου] ἀπὸ μακροῦ P.W^a. ^v ἢ om. P. ^w αἴτιον δὲ ὅτι] ἐπειδὴ διότι W^a. ^x θάτερα P.

τρον γίνεται τὸ μέσον, ὃ ἢ ἔχει τὸ αἶρον ἢ φέρον. Εἰς ^α τὸ ἄνω οὖν κουφίζεται ἐκάτερον τῶν ἄκρων εἰς τὸ κάτω ῥέπον. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἄκρου αἰρόμενον ἢ φερόμενον οὐ ποιεῖ τοῦτο, ³ ἀλλ' ἅπαν τὸ βάρος ῥέπει ἐφ' ἐν μέσον, εἰς ὅπερ αἵρεται ἢ φέρεται. ^α Ἐστω μέσον ἐφ' οὗ Α, ἄκρα Β Γ. Αἰρομένου οὖν ἢ φερομένου κατὰ τὸ Α, τὸ μὲν Β κάτω ῥέπον ἄνω αἶρει τὸ Γ, τὸ δὲ Γ κάτω ῥέπον τὸ Β ἄνω αἶρει· ἅμα δὲ αἰρόμενα ἄνω ποιεῖ ταῦτα.

Διὰ τί, εἰς ἢ λίαν μακρὸν τὸ αὐτὸ βάρος, χαλεπώτερον ²⁷ ^β φέρειν ἐπὶ τοῦ ὤμου, καὶν μέσον ^γ φέρη τις, ἢ εἰς ἔλαττον ἢ; Πάλαι ἐλέχθη ^δ ὡς οὐκ ἔστιν αἷτιον ^δ ἢ σάλευσις· ἀλλ' ἢ σάλευσις ἡν αἰτιόν ἐστιν. Ὅταν γὰρ ἢ μακρότερον, τὰ ἄκρα σαλεύεται, ὥστε εἴη ^ε ἂν καὶ τὸν φέροντα χαλεπώτερον φέρειν μᾶλλον. Αἷτιον δὲ τοῦ σαλεύεσθαι μᾶλλον, ^ς ὅτι ² τῆς αὐτῆς κινήσεως ^ς οὕσης μεθίσταται τὰ ἄκρα, ὅσπερ ἂν ἢ μακρότερον τὸ ξύλον. Ὁ μὲν γὰρ ὤμος κέντρον, ^ς ἐφ' οὗ τὸ Α (μένει γὰρ τοῦτο), αἱ δὲ Α Β καὶ Α Γ αἱ ἐκ τοῦ κέντρου. Ὅσφ ^δ ἂν ἢ μείζον τὸ ἐκ τοῦ κέντρου ἢ τὸ Α Β ἢ καὶ τὸ Α Γ, πλέον μεθίσταται μέγεθος. Δέδεικται δὲ τοῦτο πρότερον.

Διὰ τί ἐπὶ τοῖς φρέασι τὰ ^ι κηλάνεια ποιούσι τοῦτον τὸν ²⁸ τρόπον; προστιθέασι γὰρ βάρος ἐν τῇ ξύλῳ τὸν μόλιβδον, ὄντος βάρους τοῦ κάδου αὐτοῦ, καὶ κενοῦ καὶ πλήρους ὄντος. Ἡ ὅτι ἐν δυσὶ χρόνοις διηρημένου τοῦ ἔργου (βάψαι γὰρ δεῖ, καὶ τοῦτ' ἄνω ἐλκύσαι) συμβαίνει καθιέναι μὲν κενὸν ῥαδίως, αἶρειν δὲ πλήρη χαλεπῶς; Λυσιτελεῖ οὖν μικρῷ βρα- ² δύτερον ^κ εἶναι τὸ καταγαγεῖν ^κ πρὸς τὸ πολὺν κουφίσαι τὸ βάρος ἀνάγοντι. Τοῦτο οὖν ποιεῖ ἐπ' ἄκρῳ ^ι τῇ κηλωνείῳ ὁ μόλιβδος προσκείμενος ἢ ^μ ὁ λίθος. Καθιμῶντι ^α μὲν γὰρ

γ ἢ] ἢ IV^a.   z τὰ W^a.   α ἔστω μέσον om. P.W^a.   β φέρει W^a.
 γ φέροι P, φέρει W^a.   δ ὡς et ἢ σάλευσις om. P.W^a.   ε ἂν om. P.
 ς ὅτι] ἀπὸ post lacunam P.   ζ οὔσης om. P.W^a.   η ἐφ' οὗ—κέν-
 τρου om. W^a.   ι κηλάνεια P.W^a.   κ εἶναι et πρὸς om. P.W^a.   λ τῶν
 κηλωνίων P, κηλωνίω W^a.   μ ὁ om. P.W^a.   α μὲν om. W^a.

γίνεται βάρος μείζον ^ο ἢ εἰ μόνον κενὸν δεῖ κατὰγειν ῥτὸν κάδον· ὅταν δὲ πλήρης ᾖ, ἀνάγει ὁ μόλιβδος, ἢ ὁ τι ^α ἂν ᾖ τὸ προσκείμενον βάρος. Ὡστ' ἐστὶ ῥᾶον αὐτῷ τὰ ἄμφω ^Γ ἢ ἐκείνῳ.

29 Διὰ τί, ὅταν φέρωσιν ἐπὶ ξύλου ἢ τινος τοιούτου δύο ἄνθρωποι ἴσον βάρος, οὐχ ὁμοίως θλίβονται, εἴαν μὴ ἐπὶ τῷ ^α μέσῳ ἢ τὸ βάρος, ἀλλὰ μᾶλλον ὅσῳ ἂν ἐγγύτερον ἢ τῶν φερόντων; Ἡ διότι μοχλὸς μὲν γίνεται οὕτως ἐχόντων ^ν τὸ ξύλον, τὸ δὲ βάρος ^ω ὑπομόχλιον, ὁ δὲ ἐγγύτερος τοῦ βάρους τῶν φερόντων τὸ βάρος τὸ κινούμενον, ἄτερος δὲ ² τῶν φερόντων τὸ βάρος ὁ κινῶν. Ὅσῳ γὰρ πλέον ^α ἀπέχει τοῦ βάρους, ὕτοσούτῳ ῥᾶον κινεῖ, καὶ θλίβει μᾶλλον τὸν ἕτερον εἰς τὸ κάτω, ὥσπερ ἀντερείδοντος τοῦ βάρους ^α τοῦ ἐπικειμένου καὶ γινομένου ὑπομοχλίου. Ἐν μέσῳ δὲ ὑποκειμένου τοῦ βάρους, οὐδὲν μᾶλλον ἄτερος θατέρῳ γίνεται βάρος, οὐδὲ κινεῖ, ἀλλ' ^α ὁμοίως ἐκάτερος ἐκατέρῳ γίνεται βάρος.

30 Διὰ τί οἱ ἀνιστάμενοι πάντες πρὸς ὀξείαν γωνίαν τῷ μηρῷ ποιήσαντες τὴν κνήμην ἀνίστανται, καὶ τῷ θώρακι πρὸς τὸν μηρόν; εἰ δὲ μή, οὐκ ἂν δύναιτο ἀναστῆναι. Πότερον ὅτι τὸ ἴσον ἡρεμίας πανταχοῦ αἴτιον, ἢ δὲ ὀρθὴ γωνία τοῦ ἴσου, καὶ ποιεῖ στάσιν· διὸ καὶ φέρεται πρὸς ὁμοίας ² γωνίας τῇ περιφερείᾳ τῆς γῆς. Οὐ γὰρ ὅτι καὶ πρὸς ὀρθὴν ἔσται τῷ ἐπιπέδῳ. Ἡ ὅτι ἀνιστάμενος γίνεται ὀρθός, ἀνάγκη δὲ τὸν ἐστῶτα ^β κάθετον εἶναι πρὸς τὴν γῆν. Εἰ οὖν μέλλει ἔσεσθαι πρὸς ^γ ὀρθὴν, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ τὴν κεφαλὴν ἔχειν κατὰ τοὺς πόδας, καὶ γίνεσθαι δὴ ὅτε ἀνίσταται. Ὅταν μὲν οὖν καθήμενος ᾖ, παράλληλον ἔχει τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, καὶ οὐκ ἐπὶ μίᾳς ^δ εὐθείας. Ἡ κεφαλὴ Α ἔστω, θώ-

^ο ἢ εἰ] εἴη P.W^a.   ῥ τὸν κάδον om. P.W^a.   ^α ἂν ᾖ] ἐστὶν ἢ P.
^Γ ἐκείνῳ W^a.   ^α μέσῳ] μόνῳ P.   ^τ οὕτως] ἐλάττω P.W^a.   ^ν τῶν
ξύλων W^a.   ^ω ὑπομοχλίων W^a.   ^α ἀπέχη P.   ^γ τοσοῦτον W^a.
² τοῦ ἐπικειμένου—βάρους om. W^a.   ^α ὁμοίως W^a.   ^β κάθετον W^a.
^γ ὀρθὸν P.W^a.   ^δ εὐθείας] ἴσου P.W^a.

ραξ Α Β, μὴρὸς Β Γ, ° κνήμη Γ Δ. Πρὸς ὀρθὴν δὲ γίνεται
 ° ὅ τε θώραξ [ἐφ' ὧν Α Β] τῷ μὴρῷ καὶ ὁ μὴρὸς τῇ κνήμῃ
 οὕτως καθημένῳ. Ὡστε οὕτως ἔχοντα ἀδύνατον ἀναστῆναι.
 Ἀνάγκη δὲ ° ἐγκλίνει τὴν κνήμην καὶ ποιεῖν τοὺς πόδας ὑπὸ
 τὴν κεφαλὴν. Τοῦτο δὲ ἔσται, ἐὰν ἡ Γ Δ ἐφ' ἧς τὰ Γ Ζ⁴
 γένηται, καὶ ἅμα ἀναστῆναι συμβήσεται, καὶ ἡ ἔχειν ἐπὶ τῆς
 αὐτῆς ἰσῆς τὴν κεφαλὴν τε καὶ τοὺς πόδας. Ἡ δὲ Γ Ζ
 ὀξεῖαν ποιεῖ γωνίαν πρὸς τὴν Β Γ.

Διὰ τί ῥᾶον κινεῖται τὸ κινούμενον ἢ τὸ μένον, οἷον τὰς 31
 ἀμάξας θάττον κινουμένας ὑπάγουσιν ἢ ἀρχομένας; Ἡ ὅτι
 χαλεπώτατον μὲν τὸ εἰς τοῦναντίον κινούμενον κινῆσαι βάρ-
 ρος; ἀφαιρεῖται γάρ τι τῆς τοῦ κινούντος δυνάμεως, καὶ
 πολὺ θάττον ἢ ἀνάγκη γὰρ βραδυτέραν γίνεσθαι τὴν ὥσιν
 τοῦ ἀντωθουμένου. Δεύτερον δέ, ἐὰν ἡρεμῇ ἀντιτείνει γὰρ
 καὶ τὸ ἡρεμοῦν. Τὸ δὲ κινούμενον ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῷ ὠθούντι
 ὅμοιον ποιεῖ ὥσπερ ἂν εἰ αὐξήσειέ τις τὴν τοῦ κινούντος δύ-
 ναμιν καὶ ἡ ταχυτήτα· ὁ γὰρ ὑπ' ἐκείνου ἂν ἔπασχε, τοῦτο
 αὐτὸ ποιεῖ εἰς τὸ πρὸ ὁδοῦ κινούμενον.

Διὰ τί παύεται φερόμενα τὰ ριφέντα; Πότερον ὅταν 32
 λήγῃ ἡ ἰσχὺς ἢ ἀφείσα, ἢ διὰ τὸ ἂντισπᾶσθαι, ἢ διὰ τὴν
 ῥοπήν, ἐὰν ἢ κρείττων ἢ τῆς ἰσχύος τῆς ριψάσης; Ἡ ἂν τοπον
 τὸ ταῦτ' ἀπορεῖν, ἀφέντα τὴν ἀρχήν.

Διὰ τί φέρεται τι οὐ τὴν αὐτοῦ φοράν, μὴ ἀκολουθοῦντος 33
 καὶ ὠθούντος ἢ τοῦ ἀφέντος; Ἡ δὴλον ὅτι ἐποίησε τοιοῦτον
 τὸ πρῶτον ὡς θάτερον ὠθεῖν, καὶ τοῦθ' ἕτερον· παύεται δέ,
 ὅταν μὴκέτι δύνῃται ποιεῖν τὸ προωθῶν τὸ φερόμενον ὥστε
 ὠθεῖν, καὶ ὅταν τὸ τοῦ φερομένου βάρος ῥέπῃ μᾶλλον τῆς
 εἰς τὸ πρόσθεν δυνάμεως τοῦ ὠθούντος.

Διὰ τί οὔτε τὰ ἐλάττονα οὔτε τὰ μεγάλα πόρρω φέρε- 34
 ται ° ριπτούμενα, ἀλλὰ δεῖ συμμετρίαν τινὰ ἔχειν πρὸς τὸν
 ριπτούμενον; Πότερον ὅτι ἀνάγκη τὸ ριπτούμενον καὶ ὠθού-

° κνήμῃ P.   ° ὅτι W^a.   ° ἐγκλίνει P.W^a.   ἡ ἔχει P.W^a.   ἰ ἴσας
 P.W^a.   ἡ παχύτητα P.   ἰ ἀντισπᾶσαι P.W^a.   ἢ κρείττων ἢ κρείττω P.
 ἢ τοῦ ἀφέντος om. P.W^a.   ° ριπτόμενα P.

μενον ἀντερείδειν ὅθεν ὠθεῖται; Τὸ δὲ μὴθὲν ὑπείκον διὰ μέγεθος ἢ μὴδὲν ἀντερείσαν δι' ἀσθένειαν οὐ ποιεῖ ρίψιν οὐδὲ ὤσιν. Τὸ μὲν οὖν πολὺ ὑπερβάλλον τῆς ἰσχύος τῆς ὠθούσης οὐθὲν ὑπείκει, τὸ δὲ πολὺ ἀσθενέστερον οὐδὲν ἀντερείδει. Ἡ ὅτι τοσοῦτον φέρεται τὸ φερόμενον, ὅσον ἂν αἶρα κινήσῃ εἰς βάθος; Τὸ δὲ μὴδὲν κινούμενον οὐδ' ἂν κινήσειεν οὐδέν. Συμβαίνει δὴ ἀμφοτέρω τούτοις ἔχειν. Τότε γὰρ σφόδρα μέγα καὶ τὸ σφόδρα μικρὸν ὥσπερ οὐθὲν κινούμενά ἐστι· τὸ μὲν γὰρ αὐτὸ καθ' ἑν κινεῖ, τὸ δ' οὐθὲν κινεῖται.

- 35 Διὰ τί τὰ φερόμενα ἐν τῷ δινουμένῳ ὕδατι εἰς τὸ μέσον τελευτῶντα φέρονται ἅπαντα; Πότερον ὅτι μέγεθος ἔχει τὸ φερόμενον, ὥστε ἐν δυσὶ κύκλοις εἶναι, τῷ μὲν ἐλάττωι τῷ δὲ μείζονι, ἐκότερον αὐτοῦ τῶν ἄκρων. Ὡστε περισπᾶ ὁ μείζων διὰ τὸ φέρεσθαι θάττον, καὶ πλάγιον ἀπῶθεῖ ἢ αὐτὸ εἰς τὸν ἐλάττω. Ἐπεὶ δὲ πλάτος ἔχει τὸ φερόμενον, καὶ οὗτος πάλιν τὸ αὐτὸ ποιεῖ, καὶ ἀπῶθεῖ εἰς τὸν ἐντός, ἕως ἂν εἰς τὸ μέσον ἔλθῃ. Καὶ τότε μένει διὰ τὸ ὁμοίως ἔχειν πρὸς ἅπαντας τοὺς κύκλους τὸ φερόμενον, διὰ τὸ μέσον καὶ γὰρ τὸ μέσον ἴσον ἀπέχει ἐν ἐκάστῳ τῶν κύκλων. Ἡ ὅτι ὅσων μὲν μὴ κρατεῖ ἢ φορὰ τοῦ δινουμένου ὕδατος διὰ τὸ μέγεθος, ἀλλ' ὑπερέχει τῇ βαρύτητι τῆς τοῦ κύκλου ταχυτήτος, ἀνάγκη ὑπολείπεσθαι καὶ βραδύτερον φέρεσθαι. Βραδύτερον δὲ ὁ ἐλάττω κύκλος φέρεται· τὸ αὐτὸ γὰρ ἐν ἴσῳ χρόνῳ ὁ μέγας τῷ μικρῷ στρέφεται κύκλῳ, ὅταν ὦσι περὶ τὸ αὐτὸ μέσον. Ὡστε εἰς τὸν ἐλάττω κύκλον ἀναγκαῖον ἀπολείπεσθαι, ἕως ἂν ἐπὶ τὸ μέσον ἔλθῃ. Ὡσων δὲ πρότερον κρατεῖ ἢ φορὰ, λήγουσα ταῦτο ποιήσει. Δεῖ γὰρ τὸν μὲν εὐθύ, τὸν δὲ ἕτερον κρατεῖν τῇ ταχυτήτι τοῦ βάρους, ὥστε εἰς τὸν ἐντός αἰεὶ κύκλον ὑπολείπεσθαι πᾶν. Ἀνάγκη γὰρ αὐτὸ ἐντός ἢ ἐκτός κινεῖσθαι τὸ μὴ κρατούμε-

ἢ αὐτὸν P. ἢ ἐλάττωνα W^a. ἢ τότε μένει] τιθέμεν εἰ P.W^a. ἢ δινουμένου P. ἢ ὅσων P.W^a. ἢ πρότερον P. ἢ ταχύτητι W^a.

νον. Ἐν αὐτῷ χ δὴ γ τοίνυν ἐν ϕ ἐστίν, ἀδύνατον φέρεσθαι ς τὸ μὴ κρατούμενον. Ἔτι δὲ ἦττον ἐν τῷ ἐκτός· ζ θάπτων γὰρ ἡ φορὰ τοῦ ἐκτός κύκλου. Λείπεται δὲ εἰς τὸν ἐντός τὸ μὴ κρατούμενον μεθίστασθαι. Αἰὲ δὲ ἕκαστον ἐπιδίδωσιν εἰς τὸ μὴ κρατεῖσθαι. Ἐπεὶ α δὲ πέρας τοῦ μὴ κινεῖσθαι ποιεῖ τὸ β εἰς μέσον ἐλθεῖν, μένει δὲ τὸ κέντρον μόνον, ἅπαντα ἀνάγκη εἰς τοῦτο δὴ ἀθροίζεσθαι.

χ δὲ P.W^a. γ τοίνυν τοῖς W^a. ζ θάπτων P. α δὲ et mox εἰς om. P.W^a.

ΠΕΡΙ ΑΤΟΜΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ.

ἌΡΑ γ' εἰσὶν ἄτομοι γραμμαί, καὶ ὅλως ἐν ἅπασιν τοῖς ποσοῖς ἐστὶ τι ἡμέρες, ὥσ^h περ ἐνιοὶ φασιν; ^c Εἰ γὰρ ὁμοίως ὑπάρχει τό τε ^d πολὺ καὶ τὸ μέγα καὶ τὰ ἀντικείμενα τούτοις, τό τε ὀλίγον καὶ τὸ μικρόν, τὸ δ' ^e ἀπείρους σχεδὸν διαιρέσεις ^f ἔχον οὐκ ἔστιν ὀλίγον ἀλλὰ ^g πολὺ, φανερόν ^h ὅτι πεπερασμένας ⁱ ἔξει τὰς διαιρέσεις τὸ ὀλίγον καὶ τὸ μικρόν· εἰ δὲ πεπερασμένοι αἱ διαιρέσεις, ἀνάγκη ^k τι εἶναι ἡμέρες μέγεθος, ὥστε ἐν ^l ἅπασιν ^m ἐνυπάρξει ⁿ τι ἡμέρες, ¹ ἐπέπερ καὶ τὸ ὀλίγον καὶ τὸ μικρόν. Ἔτι εἰ ^o ἔστιν ^p ἰδέα γραμμῆς, ^q ἡ δ' ἰδέα πρώτη τῶν συνωνύμων, τὰ δὲ μέρη ^r πρότερα τοῦ ὅλου τὴν φύσιν, διαιρετὴ ἂν εἴη ^s αὐτὴ ἡ γραμμὴ, τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὸ τετράγωνον καὶ τὸ τρίγωνον καὶ τὰ ἄλλα σχήματα, καὶ ὅλως ἐπίπεδον αὐτὸ καὶ σῶμα· συμβήσεται γὰρ πρότερ' ^t ἅττα εἶναι τούτων. ³ Ἔτι εἰ ^v σώματός ἐστι στοιχεῖα, τῶν δὲ στοιχείων ^w μὴδὲν πρότερον, τὰ δὲ μέρη τοῦ ὅλου ^x πρότερα, ἀδιαίρετον ἂν εἴη τὸ πῦρ καὶ ὅλως τῶν τοῦ σώματος στοιχείων ἕκαστον, ὥστ' οὐ μόνον ἐν τοῖς νοητοῖς ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐστὶ ^y τι

Codices L.N.P.Q.H^a.U^a.W^a.Z^a. quorum W^a. in margine: τὸ πρωτότυπον λίαν ἐσφαλμένον. καὶ μή τις μοι μεμφέτω· καθὼς γὰρ ὁρᾷ, οὕτω γράφω. ^a Tit. ΓΡΑΜΜΩΝ] addit Q. λόγος εἰς.

^b περ om. W^a. ^c εἰ] ἡ L.Q.H^a, ἡ U^a. ^d πολὺ—τό τε] h^aec add. N. ^e ἀπείρους L. ^f ἔχον ante σχεδὸν L.P.Q.H^a.U^a.W^a.Z^a. ^g πολὺ] add. L.P.Q.H^a.U^a.W^a.Z^a. καὶ (καὶ τὸ Z^a.) μέγα τὰ (τὰ τὰ Z^a.) ἀντικείμενα τούτων (τούτοις P.W^a.Z^a.) τότε. ^h ὅτε Z^a. ⁱ ἔχει W^a. ^k τι] τὸ L.N.P.H^a.W^a, τοῦ Z^a. ^l ἅπαντι N.P. ^m ὑπάρξει W^a, ὑπάρχει Z^a. ⁿ τὸ W^a. ^o ἔστιν add. N.Z^a. ^p εἰδέα Z^a. ^q ἡ] εἰ N. ^r τοῦ ὅλου πρότερα L.P.Q.H^a.U^a.W^a.Z^a. ^s αὐτὴ L.P.Q.H^a.U^a.W^a, om. N. ^t ἅττα om. N. ^v σώματα L.P.Q.H^a.U^a.W^a.Z^a. ^w οὐδὲν W^a. ^x πρότερα τὴν φύσιν ad. W^a. ^y τι om. P.W^a.Z^a.

ἀμερές. Ἔτι δὲ κατὰ ^z τὸν Ζήνωνος λόγον ἀνάγκη ^a τι ⁴
μέγεθος ἀμερές εἶναι, εἴπερ ἀδύνατον μὲν ἐν πεπερασμένῳ
χρόνῳ ἀπείρων ἀψασθαι, καθ' ἕκαστον ἀπτόμενον, ἀνάγκη
^δ ἐπὶ ^b τὸ ἥμισυ πρότερον ἀφικνεῖσθαι τὸ κινούμενον, τοῦ
δὲ μὴ ^c ἀμεροῦς ^d πάντως ^e ἔστιν ἥμισυ. Εἰ δὲ καὶ ἀπτεται ⁵
τῶν ἀπείρων ἐν πεπερασμένῳ ^f χρόνῳ τὸ ἐπὶ τῆς γραμμῆς
φερόμενον, τὸ δὲ θάττον ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ πλεῖον ^g διανύει,
ταχίστη ^h ^{δ'} ἢ τῆς διανοίας κίνησις, καὶ ἡ διάνοια τῶν ἀπεί-
ρων ἐφάπτοτο καθ' ἕκαστον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, ὥστε
εἰ τὸ καθ' ἕκαστον ἀπτεσθαι τὴν διάνοιαν ἀριθμεῖν ἐστίν,
ⁱ ἐνδέχεται ἀριθμεῖν τὰ ἄπειρα ἐν πεπερασμένῳ ^k χρόνῳ. Εἰ ⁶
δὲ τοῦτο ἀδύνατον, εἴη ἂν ^l τις ἄτομος γραμμῆ. Ἔτι καὶ
ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ ἐν τοῖς μαθήμασι λέγουσιν, εἴη ἂν τις ἄτομος
^m γραμμῆ, ὡς φασίν, εἰ σύμμετροί εἰσιν αἱ τῷ αὐτῷ μέτρῳ
μετρούμεναι· ὅσαι ^{δ'} εἰσὶ ⁿ σύμμετροι, πᾶσαι εἰσι μετρού-
μεναι. Εἴη γὰρ ἂν τι μῆκος ^o ^φ ^ο πᾶσαι μετρηθῇσονται.
^p Τοῦτο ^{δ'} ἀνάγκη ἀδιαίρετον εἶναι. Εἰ γὰρ διαιρετόν, καὶ ⁷
τὰ ^q μέρη μέτρου τινὸς ἔσται· σύμμετρα γὰρ τῷ ὅλῳ.
Ὡστε μέρους τινὸς ^r εἴη ^a διπλασία τὴν ἡμίσειαν, ἐπειδὴ
τοῦτ' ἀδύνατον ἂν εἴη μέτρον. Ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ μετρού- ⁸
μεναι ἅπαξ ὑπ' ^t αὐτοῦ, ὥσπερ πᾶσαι αἱ ἐκ τοῦ μέτρου σύν-
θετοι γραμμαί, ἐξ ἀμερῶν σύγκεινται. Ὅτι ^{δ'} αὐτὸ συμ-
βήσεται καὶ τοῖς ἐπιπέδοις· πάντα γὰρ τὰ ἀπὸ τῶν ῥητῶν
γραμμῶν σύμμετρα ἀλλήλοις, ὥστε ἔσται τὸ μέτρον αὐτῶν
ἀμερές. Ἀλλὰ μὲν εἴ τι τμηθήσεται ^w μέτρον τινὰ ^x τε- ⁹
ταγμένην καὶ ὠρισμένην γραμμὴν, οὐκ ἔσται οὔτε ῥητὴ οὔτ'
ἄλογος, οὔτε τῶν ἄλλων οὐδεμία ὧν ^y νῦν δὴ εἴρηται, οἷον

^z τὸν τοῦ Ζήνωνος N.Z^a. ^a τε L. ^b τῷ P. ^c ἀμερῶς W^a.
^d πάντη N. ^e ἔσται L.H^a.U^a. ^f χρόνῳ om. L.N.P.H^a.U^a.W^a.Z^a.
^g διαφέρει H^a, om. Q.U^a. ^h δ' ἢ] δὴ N. ⁱ ἐνδ. ἂν ἀρ. N. ^k χρό-
νον U^a. ^l τις om. L.H^a.Z^a. ^m γραμμῆ om. L.N.P.H^a.U^a.W^a.
ⁿ μετρούμεναι, πᾶσαι εἰσι σύμμετροι N. ^o πᾶσαι μετρηθῇσονται N:
ceteri μετρηθῇσονται πᾶσαι. ^p τοῦτο] τοῦ W^a. ^q μέρη] μέρη τούτου
οὐ Q.Z^a. ^r εἴη] εἶναι W^a. ^s διπλασίαν rc. N, διπλάσιον L.W^a.
^t αὐτῆς N. ^v τὸ αὐτὸ δὲ W^a. ^w μέτρον L.P.H^a.U^a.W^a. ^x ὠρισμέ-
νην καὶ τεταγμένην W^a. ^y νῦν δὴ N: ceteri δὴ νῦν.

ἀποτεμὴν ἐκ δυοῖν ὀνομάτειν· ἀλλὰ καθ' αὐτὰς μὲν οὐδέ
 τινας ἔξουσι φύσεις, πρὸς ἀλλήλας δὲ ἔσονται ^z ῥηταὶ καὶ
¹⁰ ἄλογοι. ^a Ἡ ^b πρῶτον μὲν οὐκ ἀνάγκη τὸ ^c ἀπείρους ἔχον
 διαιρέσεις μὴ εἶναι μικρὸν καὶ ὀλίγον· καὶ γὰρ τόπον καὶ
 μέγεθος καὶ ^d ὅλως τὸ συνεχὲς μικρὸν μὲν λέγομεν, καὶ ἐφ'
^e ὧν μὲν ἀρμόττει τὸ ὀλίγον, οὐ μὴν ἀλλ' ^c ἀπείρους διαιρέ-
 σεις φαιμέν ἔχειν. Ἔτι δ' εἰ ἐν τῷ ^f συνθέτῳ γραμμαί, κατὰ
 τούτων ^g τῶν ἀτόμων λέγεται τὸ μικρὸν, καὶ ἄπειροι σι-
¹¹ γμαὶ ἐνυπάρχουσιν. ^h Ἡ δὲ γραμμὴ, διαίρεσις κατὰ σι-
 γμὴν, καὶ ὁμοίως καθ' ὅποιαν οὖν ⁱ ἀπείρους ἂν ἔχοι διαιρέσεις
 ἅπαντα ^k ἢ μὴ ^l ἄτομος. Ἐνιαὶ δὲ ^m τούτων εἰς ⁿ μακρὰ καὶ
 ἄπειροι ^o οἱ λόγοι. Πᾶσαν δὲ τμηθῆναι ^p τὸν ἐπιταχθέντα
 δυνατόν ^q τὴν μὴ ἄτομον. Ἔτι ^r εἰ τὸ μέγα ἐκ μικρῶν
 τινῶν σύγκειται, ἢ οὐθὲν ἔσται τὸ μέγα, ἢ τὸ πεπερασμένως
¹² ἔχον διαιρέσεις οὐ μέγα ἔσται. Τὸ γὰρ ὅλον τὰς τῶν
^a μερῶν ^t ἔχει διαιρέσεις ὁμοίως. Εὐλόγον δ' ^v ἐστὶ τό τε
^w μικρὸν πεπερασμένως ^x ἔχειν διαιρέσεις καὶ τὸ μέγα
^y ἀπείρους, οὕτως ἀξιοῦσιν. Ὡστε φανερόν ἐστι οὐκ ἐν τού-
 τῳ λέγοιτο τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν, τῷ πεπερασμένως ἔχειν
¹³ καὶ ἀπείρους διαιρέσεις. Εἰ δ' ἐστι καὶ ἐν ἀριθμοῖς τὸ ὀλί-
 γον πεπερασμένως ἔχει διαιρέσεις, καὶ ἐν γραμμαῖς τις
^z ἀξιοίῃ τὸ μικρὸν, εὐηθές. Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐξ ἀμερῶν τε ἢ
 γένεσις, καὶ ἔστι τι ^a ὃ τῶν ἀριθμῶν ἀρχὴ ἐστὶ, καὶ πᾶς ὁ
 μὴ ἄπειρος πεπερασμένως ἔχει διαιρέσεις· ἐπὶ δὲ τῶν μεγε-
¹⁴ θῶν οὐχ ὁμοίως. Οἱ δ' ἐν τοῖς εἶδεσι ^b τὰς ἀτόμους κατα-
 σκευάζοντες τοῦλαττον ἴσως ἀξίωμα λαμβάνουσι τοῦ προ-

^z ῥητοὶ P. ^a ἡ] αἱ L.N.P.H^a.W^a. ^b πρῶται L.N.P.H^a. ^c ἀπεί-
 ρως utrobique L.H^a. ^d ὅλον N. ^e δ P. ^f post συνθέτῳ lacunam
 P.W^a, paulo ampliorem L. N. horum τῷ συνθέτῳ loco τοῖς συμμέ-
 τροις, deinde γραμμαὶ εἰσι γραμμαί. ^g τῶν om. N.P.W^a. ^h ἡ] εἴ-
 ναι N. ⁱ ἀπείρους H^a. ^k ἡ] ὥς ἡ H^a, ἂν ἡ N. ^l ἄτομος] ἄτομος ἂν P,
 ἄτομον ἂν W^a. ^m τούτων] τῶν W^a. ⁿ μακρὰ L, μικρὰν N.H^a. ^o οἱ
 λόγοι] ὀλίγον L.P.H^a.W^a. ^p τὸν ἐπιταχθέντα post ἄτομον N. ^q τὴν
 μὴ] τομὴν τὴν H^a. ^r εἰ om. L.N.P.H^a.W^a. ^s μερῶν] μεγάλων L.H^a.
^t ἔχειν H^a. ^v ἐστὶ] ἂν N. ^w μικρὸν W^a. ^x ἔχον L.P.H^a. ^y ἀπεί-
 ρως W^a. ^z ἀξιοί N. ^a ὃ—ἐστὶ om. L.N.P.H^a.W^a. ^b τοὺς P.

κειμένου, τὸ τιθέναι τούτων ιδέας· καὶ τρόπον τινὰ ταύτ' ἀναιρούσι δι' ^c ὧν δεικνύουσιν. Καὶ ^d γὰρ διὰ τούτων ^e τῶν λόγων ἀναιρεῖται ^f τὰ εἶδη. Πάλιν δὲ τῶν σωματικῶν στοι-
χείων εὐηθες τὸ ἀμερῇ ἀξιούν. Εἰ γὰρ αὖ καὶ ἀποφαίνον-¹⁵
ταί τινες οὕτως, ἀλλὰ πρὸς γέ τὴν ὑποκειμένην σκέψιν αὐτὸ
τὸ ἐξ ἀρχῆς ^g λαμβάνουσιν. Μᾶλλον δὲ ὅσῳ ^h μᾶλλον ⁱ τὸ
ἐξ ἀρχῆς ^k δόξειαν ἀναλαμβάνεσθαι, τόσῳ μᾶλλον δοκεῖ
διαιρετὸν ^l εἶναι σῶμα ^m καὶ ⁿ μῆκος καὶ τοῖς ὄγκοις καὶ τοῖς
διαστήμασιν. Ὁ δὲ τοῦ Ζήνωνος ^o λόγος οὐ συμβιβάζει οὐ ¹⁶
συμπεπερασμένῳ χρόνῳ τῶν ἀπείρων ^p ἄπτεσθαι τὸ φερό-
μενον ὡδὶ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ὁ ^q γὰρ χρόνος καὶ τὸ μῆ-
κος ἄπειρον καὶ πεπερασμένον λέγεται, καὶ ^r τόσας ἔχει
διαίρεσεις. Οὐδὲ δὴ τὸ καθ' ἕκαστον ἄπτεσθαι τῶν ἀπείρων ¹⁷
τὴν διάνοιαν οὐκ ἔστιν ἀριθμεῖν, εἰ ^s ἄρα τις καὶ νοήσειν
οὕτως ἐφάπτεσθαι ^t τῶν ἀπείρων τὴν διάνοιαν. Ὅπερ ἴσως
ἀδύνατον· οὐ γὰρ ἐν συνεχέσει καὶ ὑποκειμένοις ἡ τῆς δια-
νοίας κίνησις, ὥσπερ ἡ τῶν φερομένων. Εἰ δ' οὖν καὶ ἐγχο-¹⁸
ρεῖ κινεῖσθαι οὕτως, οὐκ ἔστι ^v τοῦτο ἀριθμεῖν τὸ γὰρ
ἀριθμεῖν ἐστὶ τὸ μετὰ ^w ἐπιστάσεως. Ἀλλ' ἄτοπον ἴσως
τὸ μὴ δυναμένους λύειν τὸν λόγον δουλεύειν τῇ ἀσθενείᾳ, καὶ
προσεξαπατᾶν ἑαυτοὺς μείζους ἀπάτας, βοηθοῦντας τῇ ἀδυ-
ναμίᾳ. Τὸ δ' ἐπὶ τῶν συμμέτρων γραμμῶν, ὡς ὅτι αἱ ¹⁹
πᾶσαι τῷ αὐτῷ τινὶ καὶ ἐνὶ μετροῦνται, κομιδῇ σοφιστικὸν καὶ
ἥκιστα ^x κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν ἐν τοῖς μαθήμασιν· οὔτε
γὰρ ὑποτίθενται οὕτως, οὔτε χρήσιμον αὐτοῖς ἐστίν. Ἀμα
δὲ καὶ ἐναντίον πᾶσαν ^y μὲν γραμμὴν ^z σύμμετρον γίνεσθαι,
πασῶν δὲ τῶν συμμέτρων κοινὸν μέτρον ^a εἶναι ἀξιούν. Ὡστε ²⁰

^c οὐ L.N.P.H^a.W^a. ^d διὰ γὰρ N. ^e τῷ λόγῳ L.P.H^a. ^f τῷ
εἶδει L.H^a. ^g λαμβάνουσιν om. L.N.P, λαμβάνουσι—ἀρχῆς om.
H^a.W^a. ^h μᾶλλον ante τὸ om. N. ⁱ τοῦ L.N. ^k δόξειεν L.P.W^a.
^l εἶναι] γὰρ N. ^m καὶ om. L.N.P.H^a.W^a. ⁿ μήκους L.N.H^a.W^a.
^o λόγος] λέων pr. L. ^p ἄπτεται L.N.P.W^a. ^q γὰρ] δὲ L.N.P.W^a.
^r τοσαύτας N.P.W^a. ^s ἄρα] ἔσται N. ^t τῶν ἀπείρων om. N. ^v του-
το] τὸ W^a. ^w ἐπιστάσεως L.P.W^a. ^x κατὰ τὴν ἐν τοῖς μαθήμασιν
ὑπόθεσιν N. ^y μὲν] μὲν γὰρ N. ^z σύμμετρον] τε N, om. L.P.W^a.
^a εἶναι] ἐτι L.P.W^a. et ante κοινὸν N.

γελοῖον ^b τὸ ^c κατὰ τὰς ἐκείνων δόξας καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσι φάσκοντες δείξειν, εἰς ἐριστικὸν ἅμα καὶ σοφιστικὸν ^d ἐκκλίνειν λόγον, καὶ ταῦθ' οὕτως ἀσθενῇ. ^e Πολλαχῇ γὰρ ἀσθενής ἐστὶ καὶ πάντα τρόπον διαφυγεῖν καὶ τὰ παράδοξα ²¹ καὶ τοὺς ἐλέγχους. Ἔτι ^δ ἄτοπον ἂν εἴη διὰ μὲν τὸν Ζήνωνος λόγον ^f παραπεῖσθαι ^g τινὰς ἀτόμους ποιεῖν γραμμάς, ^h τῷ μὴ ἔχειν ἀντειπεῖν, διὰ δὲ τῆς εὐθείας εἰς τὴν ^h ἡμιόλιον κίνησιν, ἣν ἀναγκαῖον εὐθὺς τέμνειν ἀπείρων μεταξὺ πιπτονσῶν ⁱ περιφερειῶν καὶ διαστημάτων ὄντων, καὶ πάλιν διὰ τὴν τῶν ἴσων ^k κύκλων εὐπειστον, ὅτι ἀνάγκη ^l ἂν ὅτι ^m κινηθῇ, μείζον ⁿ ἡμικύκλιον κινεῖσθαι, καὶ ὅσα ἄλλα ^o τοιαῦτα ^p τεθεώρηται ^q περὶ τὰς γραμμάς μὴ ^r οἷόν τε ἐνδέχασθαι τοιαύτην ^s δὴ τινὰ γενέσθαι κίνησιν ^t ὥστ' ἐφ' ἐκάστην τῶν μεταξὺ ^v μὴ πίπτειν πρότερον· πολὺ γὰρ ταῦ- ²² τα ^w μᾶλλον ὁμολογούμενα ἐκείνων. Ὅτι μὲν οὖν ἐκ ^x γε τῶν εἰρημένων ^y λόγων οὐτ' ἀναγκαῖον ἀτόμους εἶναι γραμμάς οὔτε πιθανόν, φανερόν. Ἔτι δὲ ^z καὶ ἐκ ^a τῶνδε γένοιτ' ἂν φανερότερον. Πρῶτον μὲν ἐκ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι ^b δεικνυμένων καὶ τιθεμένων, ^c οὐ δίκαιον ^d ἢ πιστοτέροις ²³ λόγοις κινεῖν. Οὔτε γὰρ ὁ τῆς γραμμῆς οὔτε ὁ τῆς εὐθείας ^e ὁρος ἐφαρμόσει τῇ ἀτόμῳ διὰ τὸ μήτε μεταξὺ τινῶν εἶναι μήτ' ἔχειν μέσον. Ἐπειτα πᾶσαι αἱ γραμμαὶ σύμμετροι ἔσονται. ^f Πᾶσαι γὰρ ὑπὸ ^g τῶν ἀτόμων ^h μετρη- ²⁴ θήσονται, αἱ τε μήκει σύμμετροι καὶ αἱ δυνάμει. Αἱ δὲ ἄτομοι σύμμετροι ^b πᾶσαι μήκει ἴσαι γάρ· ὥστε καὶ δυνάμει. Εἰ δὲ τοῦτο, διαιρετὸν ⁱ ἔσται τὸ τετράγωνον. Ἔτι

^b τὸ om. W^a. ^c κατὰ] καὶ N. ^d ἐκκλίνειν L.P.W^a, ἐγκλίνει N. ^e πολλαχῶς L.P.W^a. ^f πεπεῖσθαι N. ^g τινὰ et τὸ W^a. ^h ἡμιο P, ἡμικύκλιον N. ⁱ περιφερῇ N. ^k κύκλων εὐπιστον L, κεφαλαίων ἐπιστήμην N. ^l κὰν L. ^m κινηθῆναι N. ⁿ ἡμικύκλον P. ^o τοιαῦτα om. N. ^p θεωρεῖται P. ^q παρὰ P.W^a. ^r οἷόν τε] οἷονται P. ^s δὲ L.N.P.W^a. ^t ὥς τῇ ἐφ' ἑαστον L.P.W^a. ^v μὴ om. N. ^w μᾶλλον om. N. ^x γε] τε L.P.W^a. ^y λέγων L. ^z καὶ om. P. ^a τῶνδ' ἂν γένοιτο φανερόν N. ^b δεικνυμάτων N. ^c οὐ om. L.N.P.W^a. ^d ἢ] ἢ μένειν ἢ N. ^e ὁρος om. N. ^f πᾶσα et μετρηθήσεται L. ^g τοῦ ἀτόμου N. ^h πᾶσαι om. N. ⁱ ἔσται] ἐστὶ N.P.W^a.

εἰ ^k ἢ ¹ περὶ τὴν μείζω τὸ πλάτος ποιεῖ ^m παραβαλλομένη, τὸ ἴσον ⁿ τῶν ἀπὸ τῆς ἀτόμου καὶ τῆς ποδιαίας ^o παραβαλλομένων περὶ τὴν δίπουν ^p ἔλαττον ποιήσει τὸ πλάτος τῆς ἀμεροῦς· ἔσται ἔλαττον τὸ ^q περὶ τῆς ἀτόμου. Ἔτι εἰ ἐκ ²³ τριῶν δοθεῖσων εὐθειῶν συνίσταται τρίγωνον, καὶ ἐκ τῶν ἀτόμων ^r συσταθήσεται. Ἐν ἅπαντι δὲ ἰσοπλεύρῳ ἡ κάθετος ἐπὶ ^s μέσῃν πίπτει, ὥστε καὶ ἐπὶ τὴν ἄτομον. Ἔτι εἰ τὸ ^t τετράγωνον τῶν ἀμερῶν διὰ μέσου ἐμπεσούσης καὶ καθέτου ἀχθείσης, ἡ τοῦ τετραγώνου ^v πλευρὰ τὴν κάθετον δύναται καὶ τὴν ἡμίσειαν τῆς διαμέτρου, ὥστε οὐκ ἐλαχίστη. Οὐδὲ διπλάσιον τὸ ἀπὸ τῆς ^w διαμέτρου χωρίον ἔσται τοῦ ²⁶ ἀπὸ ^x τῆς ἀτόμου. Ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ ἴσου ἡ λοιπὴ ἔσται ἐλάσσων τῆς ἀμεροῦς. Εἰ γὰρ ^y ἴσως τετραπλάσιον ἂν ἔγραψεν ἡ διάμετρος, ἄλλα δ' ἂν τις καὶ ἕτερα τοιαῦτα συνάγοι· πᾶσι γὰρ ὡς εἰπεῖν ἐναντιοῦται τοῖς ^z ἐν τοῖς μαθήμασιν. Πάλιν τοῦ μὲν ἀμεροῦς μία ἡ σύναψις, ^a γραμ- ²⁷ μῆς δὲ ^b δύο· καὶ γὰρ ὅλη ^c ὅλης ἄπτεται, καὶ κατὰ τὸ πέρας ἐξ ^d ἐναντίας. Ἔτι γραμμὴ προστεθεῖσα οὐ ^d ποιεῖ μείζω τὴν ὅλην· τὰ γὰρ ἀμερῇ ^e συντιθέμενα οὐ ποιήσει ^f μείζον. Ἔτι ἐκ δυοῖν ἀμεροῖν μηδὲν γίνεσθαι συνεχές διὰ ²⁸ τὸ πλείους ^g διαιρέσεις ἔχειν ἅπαν τὸ συνεχές· ^h ἅπαντα δὲ γραμμὴ παρὰ τὴν ἄτομον συνεχῆς οὐκ ἂν εἴη γραμμὴ ἄτομος. Ἔτι ⁱ εἰ ἅπαντα γραμμὴ ^k παρὰ τῆς ἀτόμου καὶ ^l ἴσα καὶ ἄνισα διαιρεῖται, καὶ μὴ ἐκ τριῶν ἀτόμων καὶ ^m ὅλως περιττῶν, ὥστ' ἀδιαίρετος ἡ ἄτομος. Ὀμοίως δὲ καὶ ²⁹ ⁿ δίχα ^o τέμνεται· πᾶσα γὰρ ἡ ἐκ τῶν περιττῶν. Εἰ δὲ

^k ἢ om. N. ¹ παρὰ P.Wa. ^m περιβαλλομένη L.P., παραλαμβανόμενον N. ⁿ τῶν] τὸ L.P.Wa, τῆς N. ^o παραβαλλόμενον L.P.Wa, παραλαμβανόμενον N. ^p ἐλάττω N. ^q παρὰ P.Wa. ^r συσταθήσεται] συσταίη ἂν L. ^s μέσον N. ^t τετράγωνον in lacuna om. L.P.Wa. ^v πλευρὰ om. L. ^w ἀμέτρου Wa. ^x τῆς] τοῦ P.Wa. ^y ἴση N. ^z ἐν τοῖς] τοιοῦτοις L. ^a γραμμὴ L.P.Wa. ^b δευτέρας N. ^c ὅλος P. ^d ἐναντίου et mox ποιήσει L.P. ^e συντεθειμένα οὐ ποιεῖ Wa. ^f μείζω N. ^g διαιρέσεις om. L.P.Wa. ^h ἅπαντα—ἄτομος om. N. ⁱ εἰ] ἡ Wa. ^k περὶ L.N.P. ^l ἴσα] εἰς ἴσα L. ^m ὅλη περιττοῦ Wa. ⁿ διχῇ L.P. ^o τέμνηται L.N.P.

δίχα μὲν μὴ ^p πᾶσα τέμνεται ἀλλ' ἢ ἐκ τῶν ἀρτίων, τὴν δὲ
 δίχα διαιρουμένην καὶ ὅσα δυνατόν τέμνειν, διαιρεθήσεται καὶ
^q οὕτως ἢ ἄτομος, ὅταν ^r ἢ ἐκ τῶν ἀρτίων εἰς ἄνισα ^s διαι-
 30 ρῇται. Πάλιν εἰ τὸ κεινημένον ἐν ^φ χρόνῳ κινεῖται τὴν
 ὅλην ἐν τῷ ἡμίσει τὴν ἡμίσειαν κινήσεται, καὶ ἐν τῷ ἐλάτ-
 τονι ἔλαττον ἢ τὴν ἡμίσειαν, ὥστ' εἰ μὲν περιττῶν σύγκειται
 τῶν ἀτόμων ^t τὸ μῆκος, ἀναιρεθήσεται ἢ μέση τομὴ τῶν
 ἀτόμων, εἴπερ ἐν τῷ ἡμίσει χρόνῳ τὸ ἥμισυ δίεισιν' ^v ὁμοίως
 31 γὰρ ^δ τε χρόνος καὶ ἡ γραμμὴ τμηθήσεται. Ὡστε οὐδεμία
 τῶν συγκειμένων τμηθήσεται εἰς ^w ἴσα καὶ ἄνισα, οὐδ' ὁμοίως
 τοῖς χρόνοις τμηθήσονται. Οὐκ ἔσονται ἄτομοι γραμμαί.
 Τὰ δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου ἐστί, καθάπερ ἐλέχθη, τὸ ^x πάντα
 ταῦτα ποιεῖν ἐξ ἁμερῶν. Ἔτι ἅπαντα ἢ μὴ ἄπειρος δύο
 32 ἔχει πέρατα' Ὡς γραμμὴ γὰρ ὄρισταί ^z τούτοις. Ἡ δὲ ἄτομος
 οὐκ ἄπειρος, ὥστε ἔξει πέρας. Διαιρετὴ ^a ἄρα τὸ γὰρ
 πέρας ^b ἄλλο καὶ οὐ πέρας. Ἡ ἔσται τις οὐτ' ἄπειρος οὔτε
 πεπερασμένη γραμμὴ ^c παρὰ ταύτας. Ἔτι οὐκ ἐν ἀπάσῃ
 γραμμῇ στιγμὴ ἔσται. Ἐν μὲν γὰρ τῇ ἀτόμῳ οὐκ ^d ἔστιν
 εἰ ^e μὲν γὰρ ^f μία μόνη, ὑπάρξει γραμμὴ, ^g εἴτα στιγμὴ· εἰ
 33 δὲ πλείους, διαιρετὴ ἡ γραμμὴ. Εἰ μὲν οὖν ἐν τῇ ἀτόμῳ
 μὴ ἐνυπάρχει στιγμὴ, οὐδ' ὅλως ἐν γραμμῇ ἔσται· αἱ γὰρ
 ἄλλαι ἐκ τῶν ἀτόμων. Ἔτι ^h ἢ μὴθεν ⁱ τῶν στιγμῶν ἔσται
 μεταξὺ ^k ἢ γραμμῇ· εἰ δὲ μεταξὺ γραμμῇ, ἐν ἀπάσαις δὲ
 πλείους στιγμαί, οὐκ ἔσται ἄτομος. Ἔτι οὐχ ^l ἀπάσης
 ἔσται γραμμῆς τετράγωνον· ἔξει γὰρ μῆκος καὶ πλάτος,
 34 ὥστε ^m διαιρετόν, ἐπεὶ τὸ μὲν, τὸ δέ τι. Εἰ δὲ ⁿ τὸ τετρά-
 γωνον, καὶ ἡ γραμμὴ. Ἔτι τὸ πέρας τῆς γραμμῆς στιγμὴ

^p πᾶσα δὲ τέμνεται N.W^a. ^q αὕτη N. ^r ἢ ante ἐκ om. L.P.
^s διαιρεῖται P.W^a. ^t τὸ—ἀτόμων om. W^a. ^v ὁμοίως bis ponit W^a.
^w ἄνισα καὶ ἴσα N.W^a. ^x ταῦτα πάντα L.P. ^y γραμμαί N. ^z τούτων
 L.P.W^a. ^a ἄρα] ἔσται N. ^b ἄλλου codices. ^c περὶ ταῦτα L.P.
^d ἔσται L.W^a. ^e μὲν] μὴ L. ^f μία] μάλιστα L.P. ^g εἴτα—γραμμὴ
 om. W^a. ^h ἢ] εἰ L.P. ⁱ μεταξὺ τῶν στιγμῶν ἔσται N.Z^a. ^k ἢ] ἢ L.
^l ἀπάση ἔσται γραμμὴ τετραγώνω N. ^m διαιρετόν N.P.W^a. ⁿ τὸ post
 δὲ om. N.

ἔσται, ἀλλ' οὐ γραμμή. Πέρας μὲν γάρ, τὸ ἔσχατον δὲ ἡ ἄτομος. ^ρΕἰ γὰρ στιγμή, τὸ πέρας τῇ ἀτόμῳ ἔσται στιγμή, καὶ ἔσται γραμμὴ ^qγραμμῆς στιγμή μείζων. ^ρΕἰ δ' ἐνυπάρχει τῇ ἀτόμῳ ἡ στιγμή, διὰ τὸ ^αταυτό πέρας τῶν ^ισυνεχουσῶν γραμμῶν, ^νἔσται ^ωτι πέρας τῆς ἀμεροῦς. Ὀλως ³⁵ ^ατε ^γτί διοίσει στιγμή γραμμῆς; Οὐδὲν γὰρ ἴδιον ἔξει ἡ ἄτομος γραμμὴ παρὰ τὴν στιγμήν πλὴν τοῦνομα. ^αἘτι ὁμοίως μένει ἐπίπεδον καὶ σῶμά ἐστίν ἄτομον. Ἐνὸς γὰρ ὄντος ἀδιαιρέτου καὶ τὰλλα ^ασυνακολουθήσει διὰ τὸ θάτερον διηρησθαι κατὰ θάτερον. Σῶμα οὐκ ^βἔσται ἀδιαίρετον διὰ τὸ ³⁶ εἶναι ἐν αὐτῷ βάθος καὶ πλάτος, οὐδ' ἂν γραμμὴ εἴη ἀδιαίρετος· σῶμα μὲν ^εγὰρ κατ' ἐπίπεδον, ^δἐπίπεδον δὲ κατὰ γραμμὴν. Ἐπεὶ δὲ οἱ ^ετε λόγοι δι' ὧν ἐπιχειροῦσι πείθειν ἀσθενεῖς εἰσὶ, καὶ ψευδεῖς ἐναντίαι ^εδόξαι ^επᾶσαι τοῖς ἰσχύουσι πρὸς πίστιν, φανερόν ὅτι οὐκ ἂν εἴη γραμμὴ ἄτομος. Δῆλον δ' ^hἐκ τούτων ὅτι οὐδ' ἂν ⁱἐκ στιγμῶν εἴη ^kγραμμὴ. Σχεδὸν γὰρ οἱ πλείστοι ^lτῶν λόγων οἱ αὐτοὶ ³⁷ ἀρμόσουσιν. Ἀνάγκη γὰρ διαιρεῖσθαι τὴν στιγμήν, ὅταν ἡ ἐκ περιττῶν τέμνηται ἴσα ἢ ἐξ ἀρτίων τὰ ἄνισα. Καὶ τὸ τῆς γραμμῆς ^mμέρος μὴ εἶναι γραμμὴν, μηδὲ τὸ ⁿτοῦ ἐπίπεδου ⁿἐπίπεδον. Καὶ γραμμὴ δὲ γραμμῆς ^οστιγμὴ εἶναι ³⁸ μείζων· ἐξ ὧν γὰρ σύγκειται, ^ρτούτοις ^qκαὶ ὑπερέξει. Τοῦτο δ' ^ρὅτι ἀδύνατον, ^αἔκ τε τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι δῆλον, καὶ ἔτι συμβήσεται τὴν στιγμήν ἐν χρόνῳ δὴ εἶναι τὸ φερόμενον, εἴπερ τὴν μείζω μὲν ἐν πλείονι χρόνῳ, τὴν δ' ^ιἴσην ἐν ἴσῳ, ἡ δὲ τοῦ χρόνου ὑπεροχὴ χρόνος. Ἄλλ' ἴσως καὶ ὁ ³⁹

^ο ἔστιν N. ^ρ εἰ] ἡ L.P.Wa. ^q γραμμῆς στιγμή] στιγμή N. ^ρ εἰ ὑπάρχει Wa. ^α ταυτὸν Za. ^ι συνεχῶν N. ^ν ἐστι Wa. ^ω τι] τὸ L.Wa. ^α δὲ N. ^γ τί om. L. ^ε ἐτι] ἐτι εἰ N. ^α συνακολουθεῖ L. ^β ἔστιν N. ^ε γὰρ om. L. ^δ ἐπίπεδον δὲ] αὐτὸ δὲ L.Ua. ^ε γε N. ^ε δόξαι] δὲ δόξαι N. ^ε πᾶσι P. ^h ἐκ τούτων et οὐδ' ἂν om. L.P. ⁱ ἐκ τῶν στιγμῶν εἴη ἡ γραμμὴ Za. ^k γραμμῆ] γραμμὴ ἄτομος. δῆλον δὲ ἐκ στιγμῶν εἴη γραμμὴ N. ^l τῶν om. L.P. ^m μέτρος Wa. ⁿ τοῦ et ἐπίπεδον om. Wa. ^ο στιγμή Wa, στιγμῆς N. ^ρ τούτου L, τούτων P.Wa. ^q καὶ om. P. ^ρ ὅτι om. L.P.Wa. ^α ἔκ τε] καὶ ἐκ N. ^ι ἴσην] ἴσως P.

χρόνος ὅστις ἐκ τῶν νῦν, καὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου ὡς λέγειν
 ἀμφω. Εἰ δὴ τὸ νῦν ἀρχὴ καὶ πέρας τοῦ χρόνου καὶ ἡ
 γραμμὴ στιγμῆς, μή ἔστι δὲ συνεχὴς ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ πέρας
 ἀλλ' ἔχουσι ἅτι μεταξύ, οὐκ ἂν εἴη οὔτε ἡ τὰ νῦν οὔτε στι-
 40 γμαὶ ὡς ἀλλήλοις συνεχεῖς. Ἔτι ἡ μὲν γραμμὴ μέγεθός τι,
 ἡ δὲ τῶν στιγμῶν σύνθεσις οὐδὲν ποιεῖ μέγεθος διὰ τὸ μηδ'
 ἐπὶ πλείω τόπον ἔχειν. Ὅταν γὰρ ἐπὶ γραμμὴν ὁ γραμμὴ
 τεθῇ καὶ ἐφαρμόσῃ, οὐδὲν γίνεται μείζον τὸ πλάτος. Ἐν
 δὲ τῇ ὡς γραμμῇ καὶ στιγμαὶ ἐνυπάρχουσιν, οὐδ' ἂν αἱ στι-
 γμαὶ ὡς πλείω ἢ κατέχοιεν τόπον, ὥστε οὐκ ἂν ἵποιεν μέγε-
 41 θος. Ἔτι εἰ ἅπαντα ἄπτεται παντὸς ἡ ὅλον ὅλου ἢ τινὶ
 τινὸς ἡ ὅλον τινός, ἡ δὲ στιγμή ἀμερῆς ὡς ὅλος ἄπτοίτο. Τὸ
 δ' ὅλον ὅλου ἀπτόμενον ἀνάγκη ἕν ἐῖναι. Εἰ γὰρ ὡς τι ἐστὶν
 42 ἢ θάτερον μή ἐστίν, οὐκ ἂν ὅλον ὅλου ἄπτοίτο. Εἰ δ' ἅμα
 ἐστὶ τὰ ὡς ἀμερῇ, τὸν αὐτὸν ὡς κατέχει τόπον ὡς πλείων ὢν καὶ
 ὡς πρότερον τὸ ἕν' τῶν γὰρ ἅμα ὄντων καὶ μὴ ἐχόντων ἐπέκ-
 τασιν κατὰ ἡ ταῦτα ὡς αὐτὸς ἀμφοῖν τόπος. Τὸ δ' ἀμερὲς
 οὐκ ἔχει διάστασιν, ὥστ' οὐκ ἂν εἴη μέγεθος ὡς συνεχὲς ἐξ
 ἀμερῶν. Οὐκ ἔστι ἄρα οὔθ' ἡ γραμμὴ ἐκ στιγμῶν οὔθ' ὡς χρό-
 43 νος ἐκ τῶν νῦν. Ἔτι εἰ ἔστιν ἐκ στιγμῶν, ὡς ἄψεται στιγμή
 στιγμής· ἐὰν ὡς οὖν ἐκ τοῦ Κ ἐκβληθῇ ἡ Α Β καὶ Γ Δ, ἄψε-
 ται ὡς τοῦ Κ ὡς καὶ ἡ ἐν τῇ ὡς Κ Δ στιγμή. Ὡστε καὶ ὡς ἄλλῃ
 ὡς τινί· τὸ γὰρ ἀμερὲς τοῦ ἀμεροῦς ὅλον ὡς ὅλου ἐφάπτεται.
 Ὡστε τὸν αὐτὸν ἐφέξει ὡς τόπον τοῦ Κ, καὶ ἀπτόμεναι
 44 στιγμαὶ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἀλλήλαις. Εἰ δ' ἐν τῷ αὐτῷ,
 καὶ ἄπτονται· τὰ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ὡς τόπῳ ὄντα ὡς πρῶτα

ἡ ἐστίν] ἐστι τι L.P., ἐστὶ τὸ W^a. ὡς λέγει P. ἡ ἡ στιγμή γραμμῆς
 W^a, ἡ στιγμή γραμμὴ γραμμῆς N. ὡς ἐστὶ om. W^a. ἡ ἡ ὡς περ ἡ
 L.P. ἡ τῇ τὸ L.P. ἡ τὰ νῦν] γραμμαὶ N.W^a. ὡς ἀλλήλαις L.P.
 ὡς γραμμῇ] ἐπιγραμμῇ P. ὡς στιγμή N. ὡς ἐνυπάρχουσαι P. ὡς πλείων P.
 ὡς κατέχει N.W^a, κατέχουσι L.P. ὡς ποιεῖν N.P., ποιεῖ ἐν W^a. ὡς ὅλος]
 ὅλος P.W^a. ὡς ἐν om. N in lacuna. ὡς τις N. ὡς ἀμερῇ] ἀμέσως L.
 ὡς κατέχει N.W^a. ὡς πλείω N.W^a. ὡς πρῶτον L.P. ὡς ταῦτα L.P.W^a.
 ὡς συνεχὲς om. N.W^a. ὡς ἄρα] ἔσται N. ὡς ἄψεται W^a. ὡς οὖν om. L.P.
 ὡς τὸ L. ὡς καὶ] δὲ W^a. ὡς Κ Δ] α κ καὶ ἡ ἐν τῇ κ δ P. ὡς ἄλλων N.
 ὡς τινί om. N.W^a. ὡς ὅλου] ὅλου N.W^a. ὡς τόπον et mox αὐτῷ ante
 τόπῳ ὄντα om. L.P. ὡς τύπῳ N. ὡς πρῶτον ἀπτ. ἀναγκαῖον W^a.

ἄπτεσθαι ἀναγκαῖον, εἴθ' οὕτως εὐθεία εὐθείας ἄψεται κατὰ
 δύο στιγμάς. Ἐῖθ' ἡ γὰρ ἐν τῇ ΑΚ στιγμῇ καὶ τῇ ΚΓ
 ἡ καὶ ἑτέρας ἰᾷπτεται στιγμῇς. Ὡστε ἢ ἡ ἐκ κ τῆς ΓΔ
 κατὰ πλείους ἄπτεται στιγμάς. Ὁ αὐτὸς δὲ ἰ λόγος καὶ εἰ 45
 μὴ ἢ δι' ἀλλήλων ἀλλ' ὅπως οὖν ἤψατο γραμμῇς. Ἐτι καὶ
 ἡ τοῦ κύκλου τῆς εὐθείας ἄψεται ἢ κατὰ πλείω. Τῆς γὰρ
 συναφῆς καὶ ἡ ἐν τῷ κύκλῳ καὶ ἡ ἐν τῇ εὐθείᾳ ἄπτεται ὁ καὶ
 ἀλλήλων. Εἰ δὲ τοῦτο μὴ δυνατόν, οὐδὲ τὸ ἄπτεσθαι στι- 46
 γμῇν στιγμῇς· εἰ δὲ μὴ ἄπτεσθαι, οὐδ' εἶναι τὴν γραμμὴν
 στιγμῇν· οὐδὲ γὰρ ἄπτεσθαι ἀναγκαῖον. Ἐτι πῶς ῥ ποτὲ
 ἔσται εὐθεία γραμμὴ καὶ ῥ περιφερής; Ὁὐδὲν γὰρ διοίσει ἡ
 σύναψις τῶν στιγμῶν ἐν τῇ εὐθείᾳ καὶ τῇ ῥ περιφερεῖ. Τὸ 47
 γὰρ ἡμέρως τοῦ ἡμεροῦς ὅλον ὅλου ῥ ἄπτεται, καὶ οὐκ ἔστιν
 ῥ ὅλως ἄπτεσθαι. Εἰ οὖν αἱ μὲν γραμμαὶ ῥ διάφοροι, ἡ δὲ
 σύναψις ῥ ἀδιάφορος, οὐκ ἔσται δὴ γραμμὴ ἐκ τῆς συνάψεως,
 ὥστ' οὐδ' ἐκ στιγμῶν. Ἐτι ἀναγκαῖον ἢ ἡ ἄπτεσθαι ἡ
 μὴ ἄπτεσθαι τὰς στιγμάς ἀλλήλων. Εἰ μὲν οὖν τὸ ἢ ἐφεξῆς 48
 ἄπτεσθαι ἀνάγκη, ὁ αὐτὸς ἔσται λόγος· εἰ δὲ ἢ ἐνδέχεται
 ἐφεξῆς ὁ τι ἢ εἶναι μὴ ἀπτόμενον, τὸ δὲ συνεχὲς οὐδὲν ἄλλο
 λέγομεν ἢ τὸ ἐξ ὧν ἐστὶν ἀπτομένων ὥστε καὶ οὕτως ἀνάγκη
 τὰς στιγμάς ἄπτεσθαι ἀλλήλων, ὁ ἢ εἶναι γραμμὴν ῥ συνεχῇ.
 Ἐτι εἰ ἄτοπον στιγμῇ ἐπὶ στιγμῇς, ἢ ἢ ἡ γραμμὴ καὶ ἢ ἐπὶ 49
 στιγμῇ, ἐπεὶ ἡ γραμμὴ ἐπίπεδον, ἀδύνατον τὰ εἰρημένα εἶναι.
 Εἴτε γὰρ ἐφεξῆς αἱ στιγμαὶ εἰσι, τμηθήσεται ἡ γραμμὴ
 κατ' οὐδετέραν τῶν στιγμῶν, ἀλλ' ἀνὰ μέσον· εἴθ' ἄπτονται,
 ἢ γραμμὴ ἔσται τῆς μιᾶς στιγμῆς χώρα. κ Τοῦτο δ' ἀδύνα-

ἢ ἡ] utrobique εἰ N.Wa. ἢ καὶ] καὶ τῆς N.Wa. ἢ ἄπτηται N.
 κ τοῦ L.P. ἢ λόγος] λέγει L. ἢ δι'] δὲ N. ἢ κατὰ] τὰ Wa. ὁ καὶ
 om. Wa. ῥ ποτὲ] τε Wa. ἢ ἐστὶν εὐθεία N, εὐθεία ἔσται L, εὐθεία
 ἐστὶ P, εὐθεία ἐστὶν εὐθεία Wa. ῥ παραφέρεις N.P. ἢ οὐδὲ N.Wa.
 τῇ τῇ post καὶ om. L.P.Wa. ῥ περιφερεία L.P. ῥ ἐφάπτεται Wa,
 ἄπτηται N. x ὅπως Wa. ῥ διάφορον et mox ἀδιάφορον L. z μὴ
 ἄπτεσθαι ἢ ἄπτεσθαι P. a ἐφεξῆς ἢν ἄπτ. L.N.P.Wa. ἢ ἐνδέχεται
 L.P. c τι] τὸ L. d εἶναι om. Wa. e ἢ] δ N. f συνεχῶς N.Wa.
 ἢ ἢ P. ἢ ἐπὶ στιγμῇ] ἐπιστήμης N.Wa. ἢ γραμμαὶ N.Wa. κ τοῦτο δ']
 τοῦτ' L.

- 50 τον. "Ἐτι διαιροῖτ' ἂν ἅπαντα καὶ ἀναλύοιτο εἰς στιγμάς, καὶ ἡ στιγμή μέρος σώματος, εἴπερ τὸ μὲν σῶμα ¹ ἐξ ἐπιπέδων, τὸ δ' ἐπίπεδον ἐκ γραμμῶν, ^m αἱ δὲ γραμμαὶ ἐκ στιγμῶν. Εἰ δ' ἐξ ὧν πρώτων ἐνυπαρχόντων ἕκαστά ἐστι, στοιχεῖά ⁿ ἐστί ταῦτα, αἱ στιγμαὶ ἂν ^o εἴησαν στοιχεῖα σωμάτων. "Ὡστε Ρ συνώνυμα ^q στοιχεῖα οὐδέτερα τῷ εἶδει.
- 51 Φανερόν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι οὐκ ἔστι γραμμὴ ἐκ στιγμῶν. Ἄλλ' οὐδ' ἀφαιρεθῆναι ^r οἶόν τε στιγμήν ἀπὸ γραμμῆς. Εἰ γὰρ ἐνδέχεται ^s ἀφαιρεθῆναι, καὶ προστεθῆναι δυνατόν ^t προστεθέντος δὲ τινος τὸ προστεθὲν μείζον ἔσται τοῦ ἐξ ἀρχῆς, εἰς τοιοῦτον ἢ τὸ προστιθέμενον ὥστε ἐν ὅλον
- 52 ποιεῖν. "Ἔσται γραμμὴ γραμμῆς ὅστιγμὴ μείζων. Τοῦτο δ' ἀδύνατον. Ἄλλὰ καθ' ^w ἑαυτὴν μὲν οὐχ' ^x οἶόν τε, κατὰ συμβεβηκός δ' ἐνδέχεται στιγμήν ἀπὸ γραμμῆς ἀφελεῖν, τῷ ἐνυπάρχειν ἐν τῇ ἀφαιρουμένῃ γραμμῇ. Εἰ τοῦ ὅλου ἀφαιρουμένου καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ πέρασ ἀφαιρεῖται, γραμμῆς δ' ^y ἦν ^z ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ πέρασ ^a στιγμή, ^b καὶ γραμμῆς ^c ἐγχωρεῖ
- 53 ρεῖ ἀφαιρεῖν καὶ στιγμήν ἐνδέχοιτο. ^d Αὕτη δ' ἡ ἀφαίρεσις κατὰ συμβεβηκός. Εἰ δὲ τὸ πέρασ ἄπτεται, οὔτε πέρασ ἢ αὐτοῦ ἢ τῶν ἐκείνου τινός. ^e Ἡ δὲ στιγμή, ^f ἢ πέρασ γραμμῆς, ἄπτεται. ^g Ἡ μὲν οὖν γραμμῆς ἔσται στιγμή μείζων, ἡ δὲ στιγμή ἐκ στιγμῶν τῶν ^h γὰρ ἀπτομένων οὐδὲν ἀνὰ
- 54 ⁱ μέσον. ^k Ὁ αὐτὸς λόγος ^m καὶ ἐπὶ τῆς τομῆς, ⁿ εἰ ἡ τομὴ στιγμῆς καὶ ἡ τομὴ ἄπτεται τινος ^o καὶ ἐπὶ στερεοῦ καὶ ἐπιπέδου ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ στερεὸν ἐξ ἐπιπέδων Ρ καὶ γραμμῶν. Οὐκ ἀληθές δὲ κατὰ στιγμήν εἰπεῖν, οὐδ' ὅτι ^q ἐλά-

¹ ἐξ ἐπιπέδων] ἐπίπεδον L.N.P.Wa. ^m αἱ—στιγμῶν om. L.N.P.Wa.
ⁿ ἐστί ταῦτα] ἔσται ταῦτα N.Wa. ^o ἦσαν N.Wa. Ρ συνώνυμα L.
^q στοιχεῖα δὲ οὐδ' ἕτερα Wa. ^r οἶονται Ρ, οἶόν τε ἐστί N.Wa. ^s φανερωθῆναι L.P. ^t προστεθῆτω L. ^v στιγμή L.N. ^w αὐτὴν Ρ. ^x οἱ N, omissis in lacuna ὅν τε. ^y εἰν Wa. ^z ἡ om. N.Wa. ^a στιγμήν codices. ^b καὶ] καὶ εἰ N. ^c ἐγχωρεῖ] ἐνδέχοιτο N.Wa. ^d αὐτήν. εἰ δ' ἀφαίρεσις N.Wa. ^e ἡ] ἢ N. ^f ἢ—στιγμὴ om. Wa. ^g ἡ μὲν οὖν γραμμὴ ἔσται στιγμῆς N. ^h γὰρ om. L.P. ⁱ μέσον] κ N. ^k ὁ] ὁ δ' N.Wa. ^l λέγει L. ^m καὶ] καὶ ὁ L.P. ⁿ εἴη τὸ μὴ Wa. ^o καὶ αὐτὴ ἐπὶ om. Ρ. Ρ καὶ γρ.] ἐκ γρ. om. Ρ. καὶ N.Wa. ^q ἐλαχίστη L, καὶ ἐλαχίστη Ρ, καὶ ἐλάχιστον Wa.

χιστον τῶν ἐκ γραμμῆς εἰς ^τ τὸ ἐλάχιστον τῶν ἐνυπαρχόντων εἶρηται. Τὸ δὲ ἐλάχιστον, ὧν ^ς ἐστὶν ἐλάχιστον, καὶ ἑλαττόν ἐστιν. Ἐν δὲ τῇ γραμμῇ οὐδὲν ^τ ἄλλο ἢ ^ν στιγμαὶ ⁵⁵ καὶ γραμμαὶ ^ω ἐνυπάρχουσιν. Ἡ δὲ γραμμὴ τῆς στιγμῆς οὐκ ἐστὶ μείζων· οὐδὲ γὰρ ^α αὐτὸ ἐπίπεδον τῆς γραμμῆς. Ὡστ' οὐκ ἐστὶ στιγμὴ τὸ ἐν γραμμῇ ἐλάχιστον. ^ς Εἰ δὲ συμβλητὸν τῇ γραμμῇ ἡ στιγμὴ, τὸ δὲ ἐλάχιστον ἐν τρισὶ προσώποις, οὐκ ἐστὶ ἡ στιγμὴ τῶν ἐν τῇ γραμμῇ ἐλάχιστον. Καὶ ἄλλ' ἅττα ἐνυπάρχει ^α παρὰ τὰς στιγμὰς ⁵⁶ καὶ ^β τὰς γραμμὰς ἐν τῷ μήκει· οὐ γὰρ ἐκ στιγμῶν. Εἰ δὲ τὸ ἐν τόπῳ ὧν ἡ στιγμὴ μῆκος ἢ ἐπίπεδον ἢ ^ς στερεὸν ἐκ τούτων τι, ἐξ ὧν δ' ἐστὶν ἡ γραμμὴ, ἐκείνα ἐν τόπῳ (καὶ ^ς γὰρ ἡ γραμμὴ), καὶ μήτε σῶμα μήτ' ἐπίπεδον μήτε ^δ ἐκ τούτων τι ἐνυπάρχει τῇ γραμμῇ, οὐκ ἐστὶ οὐθὲν ὅλως ^ς παρὰ τὰς στιγμὰς καὶ τὰς γραμμὰς ἐν τῷ μήκει. Ἔτι εἰ τοῦ ἐν ⁵⁷ τόπῳ ὄντος τὸ μείζον λεγόμενον μῆκος ἢ ἐπιφάνεια στερεόν, ἡ δὲ στιγμὴ ἐν τόπῳ, ^ς τὸ δ' ἐν τῷ μήκει ὑπάρχον ^ς παρὰ τὰς στιγμὰς καὶ τὰς γραμμὰς οὐθὲν τῶν προειρημένων, ὥστ' οὐκ ἐστὶ ἡ στιγμὴ τῶν ἐνυπαρχόντων ἐλάχιστον. ^ς Ἔτι ⁵⁸ εἰς ^δ ἐλάχιστόν τι τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, μήτε τῆς οἰκίας ^ς συμβαλλομένης πρὸς αὐτὸ λέγεται· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ^ς οὐδὲ τὸ ἐν γραμμῇ ἐλάχιστον πρὸς γραμμὴν συγκρινόμενον ἐστὶ. Ὡστε οὐχ ἀρμόσει τὸ ἐλάχιστον, ^ς ἔπει τὸ μὴ ὧν ἐν τῇ οἰκίᾳ μὴ ^ς ἐστὶ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐλάχιστον. Ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἐνδέχεται ^ς γὰρ ^ς στιγμὴν αὐτὴν καθ' ⁵⁹ αὐτὴν εἶναι. Οὐκ ἐστὶ κατὰ ^ς ταύτης ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι τὸ ἐν γραμμῇ ἐλάχιστον, ^ς ὅτι οὐκ ἐστὶν ἡ στιγμὴ ἄρθρον

^τ τὸ om. L. ^ς ἐλάχιστόν ἐστι L.P. ^τ ἄλλω P. ^ν στιγμαὶ] στιγμαὶ καὶ γραμμὴ L.N, στιγμὴ καὶ γραμμὴ P, γραμμὴ καὶ στιγμὴ W^a. ^ω ἐνυπάρχουσιν W^a. ^α αὐτὸ om. L.P. ^γ ὡς L.P. ^ς ἡ δὲ τῇ N. ^α περὶ N.W^a. ^β τὰς post καὶ om. N.W^a. ^ς στερεῶν et mox ἡ γὰρ W^a. ^δ τι ἐκ τούτων L.P. ^ς περὶ N. ^ς τῷ W^a. ^ς περὶ N.W^a. ^ς ἔτι εἰς ^δ ἐλάχιστον om. W^a. ^ς συλλαβομένης N.W^a. ^ς οὐδὲ τὸ ἐν] ἐνδέχεται P. ^ς ἐπὶ P. ^ς ἐστὶ τῶν] ἐστὶ W^a. ^ς γὰρ] δὲ N.W^a. ^ς στιγμὴν αὐτὴν] αὐτὴν γραμμὴν L.P. ^ς ταύτης W^a: ceteri ταύτην. ^ς ὅτι δ' οὐκ N.W^a.

ἀδιαίρετον. Τὸ μὲν γὰρ ἄρθρον αἰεὶ δυοῖν ^α ὄρος, ἡ δὲ στι-
 γμὴ καὶ μιᾶς γραμμῆς ὄρος ἐστίν. ^β Ἐτι ἡ μὲν πέρας, ^γ τὸ
 60 δὲ διαίρεσις ἐστὶ μᾶλλον. ^δ Ἐτι ἡ γραμμὴ καὶ τὸ ἐπίπεδον
 ἄρθρα ^ε ἔσονται· ἀνάλογον γὰρ ἔχουσιν, ^ς ὅτι τὸ ἄρθρον
^ω διάφορόν πως ἐστίν, διὸ καὶ Ἑμπεδοκλῆς ἐποίησε διὸ ^ζ δεῖ
 ὀρθῶς. Ἡ δὲ στιγμὴ καὶ τὸ ἐν τοῖς ἀκινήτοις. ^υ Ἐτι
 οὐδεὶς ἔχει ἄπειρα ἄρθρα ἐν τῷ ^η στόματι ^θ ἢ τῇ χειρὶ, στι-
 γμὰς δ' ^β ἀπείρους. ^ι Ἐτι λίθου ἄρθρον οὐκ ἔστιν, ^κ οὐδ' ἔχει,
 στιγμὰς δὲ ἔχει.

^α δυοῖν N.Wa. ^γ ἡ δὲ διαίρεσις μᾶλλον L.P. ^δ ἔτι] εἰ Wa. ^ε ἔσονται] εἰσιν Wa. ^ς ὅτι] ἔτι Wa. ^ω διαφορά N.Wa. ^ζ δεῖ] δεῖ Ζα.
^υ ἔτι δὲ οὐδεὶς Wa. ^η στόματι margo L. ^θ ἢ ἐν τῇ Wa. ^β ἀπεί-
 ρους L. ^κ οὐκ Ζα.

ΑΝΕΜΩΝ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΓΟΡΙΑΙ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ.

ΒΟΡΡΑΣ. Οὗτος ἐν μὲν Μαλλῷ Παγρεὺς^α πνεῖ γὰρ ἀπὸ κρημνῶν μεγάλων καὶ ὀρῶν διπλῶν παρ' ἄλληλα κειμένων, ἃ καλεῖται Παγρικά. Ἐν δὲ Καύνῳ Μέσης. Ἐν δὲ Ῥόδῳ Καννίας^β πνεῖ γὰρ ἀπὸ Καύνου, ἐνοχλῶν τὸν λιμένα αὐτῶν τὸν ἀκανίαν. Ἐν δὲ Ὀλβίᾳ τῇ κατὰ Μύγαλον τῆς Παμφυλίας Γαυρεὺς^γ πνεῖ γὰρ ἀπὸ νήσου ἣ καλεῖται Γαυρίς. Τινὲς δὲ αὐτὸν βορρᾶν οἶονταί εἶναι, ἐν οἷς καὶ Λυρναντεῖς οἱ κατὰ Φασηλίδα. Καικίας. Οὗτος ἐν μὲν Λέσβῳ κα-
 λέται Θηβάνας^δ πνεῖ γὰρ ἀπὸ Θήβης πεδίου τοῦ ὑπὲρ τὰν
 Ἐλαιατικὸν κόλπον τῆς Μυσίας, ἐνοχλεῖ δὲ τὸν Μιτυλη-
 ναίων λιμένα, μάλιστα δὲ τὸν Μαλδέντα^ε παρὰ δὲ αἰκαν-
 νίαις, ὅν ἄλλοι^ς βορρᾶν οἶονταί εἶναι. Ἀπηλιώτης. Οὗ-
 τος ἐν μὲν Τριπόλει τῆς Φοινίκης Ποταμεὺς καλεῖται, πνεῖ
 δὲ ἐκ πεδίου ὁμοίου ἄλωνι μεγάλῃ, περιεχομένου ὑπὸ τε τοῦ
 Λιβάνου καὶ τοῦ Βαπύρου ὄρους^ς παρὸ καὶ Ποταμεὺς κα-
 λεῖται. Ἐνοχλεῖ δὲ τὸ Ποσειδώνειον. Ἐν δὲ τῷ Ἰσικῷ^δ
 κόλπῳ καὶ περὶ Ῥωσσὸν Συριάνδος^ς πνεῖ δὲ ἀπὸ τῶν Συρίων
 πυλῶν, ἃς διέστηκεν ὃ τε Ταῦρος καὶ Ταυρόσια ὄρη. Ἐν
 δὲ τῷ Τριπολιτικῷ^δ κόλπῳ Μαρσεὺς, ἀπὸ Μάρσου κόμης.
 Ἐν δὲ Προκοννήσῳ καὶ ἐν Τέφῳ καὶ ἐν Κρήτῃ καὶ Εὐβοίᾳ καὶ
 Κυρῆνῃ Ἑλλησποντίας. Μάλιστα δὲ ἐνοχλεῖ τὸν τε τῆς
 Εὐβοίας Καφηρέα καὶ τὸν Κυρηναῖον λιμένα, καλούμενον δὲ
 Ἀπολλωνίαν^δ πνεῖ δὲ ἀφ' Ἑλλησπόντου. Ἐν δὲ Σινώπῃ

Codex K^a.

^a Ἐλαιτικὸν K^a.

^b αἰκαννίαις] τοῖς καννίαις K^a.

^c βορέαν K^a.

^d κόλπῳ ο μ. K^a.

° Βερεκυντίας ἀπὸ τῶν κατὰ Φρυγίαν τόπων πνέων. Ἐν
 δὲ Σικελία Καταπορθμίας, πνέων ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ. Τινὲς
 δὲ αὐτὸν Καικίαν οἰοῦνται εἶναι, Θηβάναν προσαγορεύοντες.
 6 Εὐρος. Οὗτος ἐν μὲν Αἰγαίς ταῖς κατὰ Συρίαν Σκοπελεὺς
 καλεῖται ἀπὸ τοῦ ῥωσίων σκοπέλου, ἐν δὲ Κυρήνῃ Κάρβας
 ἀπὸ τῶν Καρβανῶν τῶν κατὰ ῥϋοινίκην· διὸ καὶ τὸν αὐτὸν
 Φοινικίαν καλοῦσιν τινες. Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ Ἀπηλιώτην νομί-
 7 ζουσιν εἶναι. Ὅρθονοτος. Τοῦτον οἱ μὲν Εὐρον, οἱ δὲ
 Ἀμνέα προσαγορεύουσιν. Νότος δὲ ὁμοίως παρὰ πᾶσι κα-
 λεῖται· τὸ δὲ ὄνομα διὰ τὸ νοσῶδη εἶναι· ἔξω δὲ κάτομβρον,
 κατ' ἀμφοτέρα δὲ νότον. Λευκόνοτος ὁμοίως· τὸ δὲ ὄνομα
 8 ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος· λευκαίνεται γὰρ... Λίψ. Καὶ
 οὗτος τὸ ὄνομα ἀπὸ Λιβύης, ὅθεν πνεῖ. Ζέφυρος. Καὶ
 οὗτος τόδε τὸ ὄνομα διὰ τὸ ἀφ' ἐσπέρας πνεῖν. Ἡ δὲ
 ἐσπέρα... Ἰάπυξ. Οὗτος ἐν Τάραντι Σκυλητίνος ἀπὸ
 χωρίου Σκυλαντίμου. Κατὰ δὲ οραλεοντο Φρυγίας. Ὑπὸ
 9 δὲ τινῶν Φαραγγίτης· πνεῖ γὰρ ἔκ τινος φάραγγος τῶν
 κατὰ τὸ Πηγαῖον. Παρὰ πολλοῖς δὲ Ἀργέστης. Θρα-
 κίας κατὰ μὲν Θράκην Στρυμονίας (πνεῖ γὰρ ἀπὸ τοῦ Στρυ-
 μόνος ποταμοῦ), κατὰ δὲ τὴν Μεγαρικὴν Σκίρρων ἀπὸ τῶν
 Σκιρρωνίδων πετρῶν, ἐν δὲ Ἰταλία καὶ Σικελία Κίρκας διὰ
 10 τὸ πνεῖν ἀπὸ τοῦ Κιρκαίου. Ἐν δὲ Εὐβοίᾳ καὶ Λέσβῳ
 8 Ὀλυμπίας, τὸ δὲ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Πιερικοῦ Ὀλύμπου·
 ὀχλεῖ δὲ Πυρραίους. Ὑπογέγραφα δέ σοι καὶ τὰς θέσεις
 αὐτῶν, ὥς κεῖνται καὶ πνέουσιν, ὑπογράψας τὸν τῆς γῆς
 κύκλον, ἵνα καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν σοι τεθῶσιν.

° βερεκυντίας K^a.ῥ ϋοινίκων K^a.8 ὀλαμπίας K^a.

• ΠΕΡΙ ΞΕΝΟΦΑΝΟΥΣ, ^β ΠΕΡΙ ΖΗΝΩΝΟΣ,
ΠΕΡΙ ΓΟΡΓΙΟΥ.

• ΠΕΡΙ ΞΕΝΟΦΑΝΟΥΣ.

• ΑΙΔΙΟΝ εἶναι φησιν εἴ τί ἐστιν, εἴπερ μὴ ἐνδέχεται γενέ-
σθαι μηδὲν ἐκ μηδενός. Εἴτε γὰρ ἅπαντα γέγονεν εἴτε μὴ
πάντα ^δ αἰδοῖ ἀμφοτέρως. Ἐξ οὐδενός γὰρ αὐτῶν ἂν γινό-
μενα. Ἀπάντων τε γὰρ γινομένων οὐδὲν προὔπαρχειν ^ε εἴτ'
ὄντων τινῶν αἰεὶ ἕτερα προσγίνοιτο, πλεόν ἂν καὶ μείζον τὸ
ἐν γεγονέναι. Ἰδι δὴ πλεόν καὶ μείζον, τοῦτο γενέσθαι ἂν ²
ἐξ οὐδενός· τῷ γὰρ ^ε ἐλάττονι τὸ πλεόν, ^ς ἢ ^δ ἐν τῷ μικρο-
τέρῳ τὸ μείζον οὐχ ὑπάρχειν. Αἰδίων δὲ ὃν ἄπειρον εἶναι,
ὅτι οὐκ ἔχει ἀρχὴν ὅθεν ἐγένετο, οὐδὲ τελευτὴν εἰς ὃ γινό-
μενον ἐτελεύτησέ ποτε· πᾶν δὲ καὶ ἄπειρον ὃν εἶναι. Εἰ γὰρ
πλεόν ἢ δύο εἴη, ^h πέρατ' ἂν εἶναι ταῦτα πρὸς ἄλληλα. Ἐν ³
δὲ ^ι ὁμοιον εἶναι πάντα· ^k εἰ γὰρ ἀνόμοια πλείω ὄντα, οὐκ
ἂν ^ι ἔτι ἐν θεῖναι ἀλλὰ πολλά. Αἰδίων δὲ ὃν ^m μέτριόν τε
καὶ ὁμοιον πάντῃ ἀκίνητον εἶναι τὸ ἐν. Οὐ γὰρ ⁿ ἂν κινηθῇ-
ναι μὴ ^ο ἔς τι ὑποχωρήσαν. Ὑποχωρῆσαι δὲ ἀνάγκην εἶναι
ἤτοι εἰς πλήρες Ριὸν ἢ κενόν. Τούτων δὲ τὸ μὲν οὐκ ἂν ^q δέ-

Codices B^a.R^a.V^a. et nonnullis locis Q.N^a.O^a.Z^a. Tit. ^a ΠΕΡΙ]
θεοφράστου περὶ R^a, ἀριστοτέλους περὶ δοξῶν Q, ἀριστοτέλους κατὰ τὰς
δόξας τῶν φιλοσόφων B^a. ^b περὶ ante Ζήνωνος om. Q.

^c ΠΕΡΙ Ξ.] περὶ Ζήνωνος R^a.V^a, om. Q.B^a.N^a. ^d αἰδία ἀμφοτέρως
codex Lipsiensis: ceteri δι' ἀμφοτέρων. ^e εἴτ' ὄντων] εἰ τὸν τῶν
N^a.O^a.R^a.V^a, V^a. post lacunam; εἴτον τῶν Q.B^a. Z^a. hæc εἴτ'—
sect. 2. ὑπάρχειν om. ^f ἐλάττον Q.B^a.O^a.R^a.V^a. ^ς ἢ ^δ] οἷδ' Q.B^a.
N^a.O^a.R^a.V^a. ^h πέρατ' ἂν] πέραν R^a, περαιὰν B^a.N^a.O^a, περ αὐτὴν
Q.Z^a, περ ἐὰν V^a. ⁱ ὁμοιον] ὁ μόνον codices. ^k εἰ] ἢ codices. ^ι ἔτι
ἐνθεῖναι Z^a, ἔτι ἐν εἶναι Sylburgius. ^m ἀμετρὸν codices. ⁿ ἂν κινηθῇ
Q.B^a.N^a.O^a.R^a.V^a, ἀκινήθῃ Z^a. ^ο ἔς τι Lps: ceteri ἐστίν. ^p ὃν
codices. ^q διξασθαι N^a.O^a.

4 ξασθαι τὸ πλήρες, τὸ δὲ οὐκ εἶναι οὐδὲν [ᾧ] τὸ κενόν. ἵ Τοι-
 οῦτο δὲ ὃν τὸ ἐν ἀνάδυνόν τε καὶ ἀνάληγον ὑγιές τε καὶ
 ἄνοσον εἶναι, οὔτε μετακοσμούμενον θέσει, οὔτε ἑτεροιοῦμενον
 εἶδει, οὔτε μιγνύμενον ἄλλῃ. Κατὰ πάντα γὰρ ταῦτα πολλά
 τε τὸ ^α ἐν γίνεσθαι καὶ τὸ μὴ ὃν τεκνούσθαι καὶ τὸ ὃν φθεί-
 5 ρεσθαι ἀναγκάζεσθαι. Ταῦτα δὲ ἀδύνατα εἶναι. Καὶ γὰρ
 εἰ τὸ μεμίχθαι τι ἐν ἐκ πλειόνων λέγοιτο, καὶ εἴη πολλά
 κινούμενα εἰς ἄλλα τὰ πράγματα, καὶ ἡ μῖξις ἡ ὥς ἐν ἐνὶ
 σύνθεσις εἴη τῶν πλειόνων, ἢ τῇ ἀπαλλάξει ^ι οἷον ^ν ἐπιπρόσ-
 θησις ^ω γίνοιτο τῶν μιχθέντων, ἐκείνους μὲν ἂν δι' ἀλλήλων
 χωρίζοντων εἶναι τὰ μιχθέντα, ^ξ ἐπιπροσθέσεως ^δ οὔσης ἐν
 τῇ τρίψει γίνεσθαι ἂν ἕκαστον φανερόν, ἀφαιρουμένων τῶν
 πρώτων τὰ ὑπ' ἄλλα τεθέντα τῶν μιχθέντων ὧν οὐδέ-
 6 τερον συμβαίνειν. Διὰ τοῦτον δὲ τὸν τρόπον κἂν εἶναι
 πολλά κἂν ἡμῖν, ὥς τὸ φαίνεσθαι μόνως. Ὡστ' ἐπειδὴ οὐχ
 οἷόν θ' οὕτως, οὐδὲ πολλά δυνατόν εἶναι τὰ ὄντα, ἀλλὰ
 ὧ ταῦτα δοκεῖν οὐκ ὀρθῶς. Πολλά γὰρ καὶ ἄλλα κατὰ τὴν
 7 αἴσθησιν φαντάζεσθαι ἅπασαν. Λόγον δ' ^α οὔτ' ἀναιρεῖ τὰ
 αὐτὰ γίνεσθαι, οὔτε πολλά εἶναι τὸ ὄν, ἀλλ' αἰδιόν τε καὶ
 ἄπειρον καὶ πάντῃ ὅμοιον αὐτὸ αὐτῷ. Ἄρ' οὖν δεῖ πρῶτον
 μὲν μὴ πᾶσαν λαβόντα δόξαν ἄρχεσθαι, ἀλλ' αἰεὶ μάλιστα
 8 ὃν βέβαιον. Ὡστ' εἰ μὲν ἅπαντα τὰ δοκοῦντα μὴ ὀρθῶς
 ὑπολαμβάνεται, οὐθεν ἴσως προσήκει οὐδὲ τούτῳ προχρησθαι
 τῷ δόγματι, οὐκ ἂν ποτε οὐδὲν γένοιτο ἐκ μηδενός. Μία γὰρ
 τίς ἐστι δόξα καὶ αὕτη τῶν οὐκ ὀρθῶν, ἣν ἐκ τοῦ αἰσθάνεσθαι
 9 πως ἐπὶ πολλῶν ὄντες ὑπειλήφαμεν. Εἰ δὲ ^α μὴ πάντα ἡμῖν
 ψευδῇ τὰ φαινόμενα, ἀλλὰ τινές εἰσι καὶ ταύτων ὀρθαὶ ὑπο-
 λήψεις ἢ ^β ἐπιδείξαι τὰς τοιαύτας ποιότητας μάλιστα δοκού-

^ι τοιοῦτο—ἄνοσον Lps: ceteri τοιοῦτων (τοιοῦτων R^a.) δὲ ὄντων ἀνα-
 δύνων τε καὶ ἀναλήτων ὑπεστ (ὑπέστη Q.N^a.O^a.) καὶ ἄνοσον (ἄνοθεν Q).
^α ἐν] εἰ Q.B^a.N^a.R^a.V^a.Z^a, μὴ ὃν O^a. ^ι οἷον] οἷον Q.N^a.R^a.Z^a, ὄνον
 B^a, μόνον V^a. ^ν ἐπιπρόσθεσις Q, ἐπιπρόθεσις N^a, ἐπιπροσθέσεις B^a.R^a.
 V^a.Z^a. ^ω γίνοιτο R^a.V^a. ^ξ ἐπιπροσθέσεως codices. ^υ ταῦτα Z^a:
 ceteri ταῦτα. ^α οὔτ' ἀναιρεῖ] οὔται κεναιρεῖ B^a.R^a.Z^a, οὔτ' ἐκεῖνα δεῖ V^a.
^α μὴ] μὴν B^a.R^a.V^a.Z^a. ^β iidem ἐπιδείξαντα τοιαύτην.

σας ὀρθάς, ταύτας ληπτέον, ἅς αἰ βεβαιότερας εἶναι δεῖ ἢ αἰ μέλλουσιν ἐξ ἐκείνων ^c τῶν λόγων δειχθήσεσθαι. Εἰ γὰρ καὶ εἰεν δύο δόξαι ὑπεναντίαι ἀλλήλαις, ὥσπερ οἶεται, εἰ μὴ πολλὰ γενέσθαι φησὶν, ἀνάγκη εἶναι ἐκ μὴ ὄντων. Εἰ δὲ ¹⁰ τοῦτο μὴ οἶόν τε, οὐκ εἶναι τὰ ὄντα πολλά. Γένοιτο γὰρ ἂν ὄν, ὅτι ἔστιν ἄπειρον εἶναι. Εἰ δ' οὕτως, καὶ ἔν. Ὅμοιως μὲν δὴ ἡμῖν ὁ ἀμφοτέρων π οὐδὲν μᾶλλον τι ἔν, ἢ ὅτι πολλὰ δέικνται. Εἰ δὲ βέβαιος μᾶλλον ἢ ἑτέρα, ἀπὸ ταύτης ^d ξυμ- ¹¹ περανθέντα μᾶλλον δέδεικται. Τυγχανόμενα δέ, ἔχοντος ἀμφοτέρας τὰς ὑπολήψεις ^e ταύτας, καὶ κινούμενα μὲν ἔστι τὰ ὄντα. Ἀμφοῖν δὲ πιστὴ μᾶλλον αὐτῇ, καὶ θάττον ἂν προεῖντο πάντες ταύτην ἐκείνης τὴν δόξαν. Ὡστ' εἰ καὶ ¹² ^f συμβαίνει ἐναντίας εἶναι τὰς φάσεις, καὶ ἀδύνατον γίνεσθαι τε ἐκ μὴ ὄντος καὶ μὴ πολλὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἐλέγχεται μὲν ἂν ὑπ' ἀλλήλων ταῦτα, ἀλλὰ τί μᾶλλον οὕτως ἂν ἔχοι; Ὅπως τε καὶ φαίη τις τούτοις τὰναντία. Οὔτε γὰρ δείξας ὅτι ὀρθὴ δόξα ἀφ' ἧς ἄρχεται, οὔτε μᾶλλον βέβαιοι ἢ περὶ ἧς δέικναι λαβὼν, διελέχθη. Μᾶλλον γὰρ λαμβάνεται εἰκὸς ¹³ εἶναι γίνεσθαι ἐκ μὴ ὄντος ἢ μὴ πολλὰ εἶναι. Λέγεται τε καὶ σφόδρα ὑπὲρ αὐτῶν γίγνεσθαί τε τὰ μὴ ὄντα, καὶ μὴ γεγονέναι πολλὰ ἐκ μὴ ὄντων, καὶ οὐχ ὅτι οἱ τυγχάνοντες, ἀλλὰ καὶ τῶν δοξάντων εἶναι σοφῶν τινὲς εἰρήκασιν. Αὐτίκα ¹⁴ δ' Ἡσιόδου

πρῶτον μὲν πάντων (φησὶ) χάος ἐγένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
γαί' εὐρύστερνος, πάντων ἔδος ἀσφαλὲς θαλεή,
ἠδ' ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν.

Τὰ δ' ἄλλα φησὶ γενέσθαι, ταῦτα δ' ἐξ οὐδενός. Πολλοὶ ¹⁵ δὲ καὶ ἕτεροι εἶναι μὲν οὐδὲν φασι, γίγνεσθαι δὲ πάντα, λέγοντες ἐξ οὐκ ὄντων γίνεσθαι τὰ ^h γινόμενα. Ὡστε τοῦτο μὲν δῆλον, ὅτι ⁱ ἐνίοις γε δοκεῖ καὶ ἐξ οὐκ ὄντων ἂν γενέσθαι.

^c τὸν λόγον Ζ^a. ^d ξυμπεραθέντα V^a. ^e post ταύτας Lps. καὶ ὡς ἂν οὐ γένοιτ' ἂν οὐδὲν ἐκ μηδενός, πολλὰ δέ. ^f συμβαίνουσι ἂν τις V^a, συμβαίνειν ἂν τις ceteri. correctum e Lps. ^g αἰείδους B^a. R^a. V^a. ^h post γινόμενα Lps: οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι αὐτοῖς ἅπαντα γίγνοιτο. ⁱ ἐνίοις] ἐν οἷς codices.

2 Ἄλλ' ἄρα εἰ μὲν δυνατὰ ἐστὶν ἢ ἀδύνατα ἂ λέγει, ἐατέον.
 Τὸ δὲ πότερον συμπεραίνεται αὐτὸ ἐξ ὧν λαμβάνει, ἢ οὐδὲν
 κωλύει καὶ ἄλλως ἔχειν, ἱκανῶς σκέψασθαι· ἕτερον γὰρ ἂν
 2 τι ^κ τοῦτ' ἴσως ἐκείνου εἴη. Καὶ πρῶτον τεθέντος, ὃ πρῶτον
 λαμβάνει, μηδὲν γενέσθαι ἂν ἐκ μὴ ὄντος, ἄρα ἀνάγκη ¹ ἀγέν-
 νητα πάντα εἶναι, ἢ οὐδὲν κωλύει γεγονέναι ἕτερα ἐξ ἐτέρων,
 καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον ἰέναι; Ἡ καὶ ἀνακάμπτει κύκλῳ, ὥστε
 τὸ ἕτερον ἐκ τοῦ ἐτέρου γεγονέναι, αἰεὶ τε οὕτως ὄντος τινός,
 3 καὶ ἀπειράκις ἐκάστου γεγεννημένου ἐξ ἀλλήλων. Ὡστε οὐδὲν
 ἂν ^μ κωλύοιτο ἅπαντα γεγονέναι, ^ν κειμένου τοῦ μηδὲν γενέ-
 σθαι ἂν ἐκ μὴ ὄντος, καὶ ἄπειρα ὄντα πρὸς ἐκείνον προσαγο-
 ρεῦσαι οὐδὲν κωλύει ^ο τῶν τῷ ἐνὶ ἐπομένῳ ὀνομάτων. ^ρ Ἀ-
 παντα γὰρ εἶναι καὶ λέγεσθαι καὶ ἐκείνος τῷ ἀπείρῳ ^q προσ-
 ἀπτει. Οὐδὲν τε κωλύει, καὶ μὴ ἀπείρων ὄντων, κύκλῳ αὐτῶν
 4 εἶναι τὴν γένεσιν. Ἔτι εἰ ἅπαντα ^τ γίγνεσθαι, ἔστι δὲ οὐδέν,
 ὥς τινες λέγουσιν, πῶς ἐν ἀδίᾳ εἴη; Ἀλλὰ γὰρ τοῦ μὲν εἶναι
 ἐν τι ὡς ὄντος καὶ κειμένου διαλέγεται. Εἰ γάρ, φησί, μὴ
 ἐγένετο, ἔστω δὲ ^ς αἰδία, ὡς δέον ὑπάρχειν τὸ εἶναι τοῖς πρά-
 5 γμασιν. Ἔτι εἰ καὶ ὅτι μάλιστα μήτε τὸ μὴ ὄν ἐνδέχεται
 γενέσθαι μήτε ἀπολέσθαι τὸ μὴ ὄν, ὅμως τί κωλύει τὰ μὲν
 γεινόμενα αὐτῶν εἶναι, τὰ δ' αἰδία, ὡς καὶ Ἑμπεδοκλῆς λέγει;
 6 Ἄπαντα γὰρ κακείνος ^τ ταῦτα ὁμολογήσας, ὅτι

^γ ἐκ τε μὴ ὄντος ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι,
 τό τε ὄν ἐξόλλυσθαι ἀνήνυστον καὶ ἀπρηκτον,
 αἰεὶ γὰρ θήσεσθαι ὅπῃ κέ ^ω τις αἰὲν ^x ἐρείδῃ,

ὅμως τῶν ὄντων τὰ μὲν αἰδία εἶναι φησι, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ
 γῆν καὶ αέρα, τὰ δ' ἄλλα γίνεσθαι τε καὶ γεγονέναι ἐκ τού-
 7 των. Οὐδεμία γὰρ ἑτέρα, ὡς οἶεται, γένεσις ἐστὶ τοῖς οὐσιν,

ἀλλὰ μόνον μίξις τε διαλλαξίς τε μγέντων
^γ ἐστί· φύσις δ' ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισιν.

^κ τοῦτ' ἴσως] τούτοις ὡς V^a. ¹ ἀγέννητα B^a. ^μ κωλύει τὸ B^a. ^ν κει-
 μένου Lps: ceteri κινουμένου. ^ο τῶν τῷ Lps: ceteri τῶν ἐν τῷ.
^ρ ἅπαντα] τὰ ἅπαντα B^a. V^a. ^q προσάπτειν Q. B^a. V^a. ^τ γίγνεται Gc. V^a.
^ς post αἰδία R^a. νεικ, N^a. O^a. z. lacunam. ^τ ταῦτα V^a. ^γ ἐκ τε μὴ ὄντος]
 ἐκτέμνοντες B^a. V^a. ^ω τι B^a. ^x ἐρεί δὲ B^a. R^a. V^a. ^γ ἐστί] ἐστί τοῖς
 οὐσι V^a.

Τὴν δὲ γένεσιν προσιοῦσαν τοῖς αἰδίοις καὶ τῷ ὅτι γίνεσθαι λέγει, ^z ἐπεὶ τοῦτό γε ἀδύνατον ^a ᾤετο. Πῶς γάρ, φήσει, ⁸ καὶ ἔπαρξις ἴετο, παντί τε καὶ ποθὲν ἐλθόν; Ἀλλὰ μισγομένων τε καὶ ^b συντιθεμένων πυρὸς καὶ τῶν μετὰ πυρὸς γίγνεσθαι τὰ πολλά, διαλλαττομένων τε καὶ διακρινομένων φθείρεσθαι ^c πάλιν, καὶ εἶναι τῇ μὲν μίξει πολλά τε καὶ τῇ διακρίσει, τῇ δὲ φύσει τέτταρ' ἄνευ τῶν αἰτίων, ἢ ἓν ἢ εἰ καὶ ἄπειρα εὐθὺς εἴη ^d ταῦτα, ἐξ ὧν συντιθεμένων γίγνεται, διακρινομένων δὲ φθεῖρεται, ὥς καὶ τὸν Ἀναξαγόραν φασὶ τινες λέγειν ἐξ αἰεὶ ὄντων καὶ ἀπείρων τὰ γινόμενα γίνεσθαι. Κἂν οὕτως, οὐκ ἂν εἴη αἰδία πάντα, ἀλλὰ καὶ γιγνόμενα ἅττα καὶ γενόμενά τ' ἐξ ὄντων καὶ φθειρόμενα εἰς οὐσίας τινὰς ἄλλας. Ἔτι οὐδὲν κωλύει μίαν τινὰ οὐσίαν τὸ πᾶν μορφήν, ὥς καὶ ὁ Ἀναξίμανδρος καὶ ὁ Ἀναξίμενης λέγουσιν, ὁ μὲν ὕδωρ εἶναι φάμενος τὸ πᾶν, ὁ δέ, ὁ Ἀναξίμενης, ἀέρα, καὶ ὅσοι ἄλλοι οὕτως εἶναι τὸ πᾶν ^e ἐν ἡξιώκασιν. Τοῦτο ἤδη σχήμασί τε ¹⁰ καὶ πλήθεσι καὶ ὀλιγότητι, καὶ τῷ μανὸν ἢ πυκνὸν γίνεσθαι, πολλά καὶ ἄπειρα ὄντα τε καὶ γιγνόμενα ἀπεργάζεται τὸ ὅλον. Φησὶ δὲ καὶ ὁ Δημόκριτος τὸ ὕδωρ τε καὶ τὸν ἀέρα ἕκαστόν τε τῶν πολλῶν, τοῦτο ὄν, ῥυθμῷ διαφέρειν. Τί ¹¹ δὴ ^f κωλύει καὶ οὕτως τὰ πολλά γίγνεσθαι τε καὶ ἀπόλλυσθαι, ἐξ ὄντος αἰεὶ ἐς ὃν μεταβάλλοντος ταῖς εἰρημέναις διαφοραῖς τοῦ ενός, καὶ οὐδὲν οὔτε πλέονος οὔτε ἐλάττονος γιγνομένου τοῦ ὅλου; Ἔτι τί κωλύει ποτὲ μὲν ἐξ ἄλλων τὰ σώματα γίγνεσθαι τε καὶ ἀπόλλυσθαι πάλιν; Εἰ δὲ καὶ ¹² ταῦτά τις συγχωροίη, καὶ εἴη ^g τι καὶ ἀγένητον, τί μᾶλλον ἄπειρον δείκνυται; Ἀπειρον γὰρ εἶναι φησιν, εἰ ἔστι μὲν, μὴ γεγονέναι. Πέρατα γὰρ εἶναι τὴν τῆς γενέσεως ἀρχὴν τε καὶ τελευτήν. Καίτοι τί κωλύει ἀγένητον ὃν ἔχειν πέρας ¹³ ἐκ τῶν εἰρημένων; Εἰ γὰρ ἐγένετο, ἀρχὴν ἔχειν ἀξιοὶ ταύτην ὅθεν γίγνοιτο, εἰ γιγνόμενα. Τί δὴ κωλύει, καὶ εἰ μὴ

^z ἐπὶ R^a.Va.^a ᾤετο. πῶς γάρ Lps: ceteri ὥστε τὸ πῶς γ' ἂν.^b συντιθεμένων—τε καὶ om. V^a. ^c πάλιν Lps: vulgo πλὴν. ^d ταῦταBa. ^e ἐν om. V^a. ^f κωλύειν Ba.R^a.V^a. ^g τί Lps: εἴη τι Ba.R^a.V^a.

ἐγένετο, ἔχειν ἀρχήν; Οὐ μέντοι γε ἐξ ἧς γε ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν, καὶ εἶναι περαίνοντα πρὸς ἀλλήλα αἰδία ὄντα.
 14 "Ἐτι τί κωλύει τὸ μὲν ὅλον ἀγέννητον ὃν ἄπειρον εἶναι, τὰ δ' ἐν αὐτῷ γιγνόμενα πεπεράνθαι, ἔχοντ' ἀρχήν καὶ τελευτήν γενέσεως; "Ἐτι καὶ ὡς ὁ Παρμενίδης φησί, τί κωλύει καὶ τὸ πᾶν ἐν ὃν καὶ ἀγέννητον ὅμως πεπεράνθαι, καὶ εἶναι

πάντοθεν ἐγκύκλιον σφαίρας ἢ ἐναλίγκιον ὄγκῳ,
 μέσσοθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ·

τὸ ^k γὰρ οὔτε τι μεῖζον οὔτε τι ^l βαιότερον ^m εἶναι μέχρι ὃν
 15 ⁿ ἐστὶ τῇ ^o ἢ τῇ. ^p "Ἐχον δὲ μέσον καὶ ἔσχατα, πέρας ἔχει ἀγέννητον ὃν, ἐπεὶ εἰ καί, ὡς αὐτὸς λέγει, ἐν ἐστὶ, καὶ τοῦτο σῶμα, ἔχει ἄλλα ἑαυτοῦ μέρη, ^q εἰ τὰδε ὅμοια πάντα. Καὶ γὰρ ὅμοιον οὕτω λέγει τὸ πᾶν εἶναι οὐ . . . ἄλλῳ τινὶ ὃ
 16 ^r περανθῆναι ὁρᾷς, ἐλέγχει εἴ τι ὅμοιον τὸ ἄπειρον. Τό γε ὅμοιον ἐτέρῳ ὅμοιον, ὥστε δύο ἢ πλείω ὄντα οὐκ ἂν ἐν οὐδ' ἄπειρον εἶναι. "Ἀλλ' ἴσως τὸ ὅμοιον πρὸς αὐτὸ λέγει, καὶ φησὶν αὐτὸ ὅμοιον εἶναι πᾶν, ὅτι ὁμοιομερὲς ὕδωρ ὃν
 17 ἅπαν ἢ ^a γῆ ^t ἢ εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο. Δηλὸς γὰρ οὗτος ἀξίων εἶναι ἐν τῶν διμερῶν ἕκαστον σῶμα ὃν, οὐκ ἄπειρόν ἐστιν. Τὸ γὰρ ὅλον ἄπειρον, ὥστε ταῦτα περαίνει πρὸς ἀλλήλα ἀγέννητα ὄντα. "Ἐτι εἰ αἰδιόν τε καὶ ἄπειρόν ἐστι, πῶς ἂν εἴη ^v ἐν σῶμα ὃν; Εἰ μὲν γὰρ ἀνομοίων ἀμερῶν εἴη,
 18 πολλά, καὶ αὐτὸς οὕτω γ' εἶναι ἀξιοί. Εἰ δὲ ἅπαν ὕδωρ ἢ ^w ἅπαν γῆ ἢ ὃ τι δὴ τὸ ὃν τοῦτ' ἐστί, πολλὰ ἂν ἔχοι μέρη, ὡς καὶ Ζήνων ἐπιχειρεῖ ὃν δεικνύναι τὸ οὕτως ^x ὃν ἐν. Εἴη οὖν ἂν καὶ πλείονα αὐτοῦ μέρη ἐλαττόνων τε καὶ μικροτέρων, ἀλλὰ τε πάντῃ ἂν ταύτῃ ἀλλοίον εἴη οὐδενὸς προσγιγνο-
 19 μένου σώματος οὐδ' ἀπογιγνομένου. Εἰ δὲ μήτε σῶμα μήτε πλάτος μήτε μήκος ἔχον μηδέν, πῶς ἂν ἄπειρον ἂν εἴη; Τί

^h ἐναλίγκιον Ba.Ra. ⁱ ἰσοπλευρές Q. Ba.Ra.Va. ^k γὰρ οὔτε] γὰρ ὅτε Ba.Ra.Va. ^l βαιβεότερον Ra, βεβαιότερον Ba.Va. ^m εἶναι μέχρι ὃν] πελέμεν χρεών? ⁿ ἐστὶ] δὲ Va. ^o ἢ τῇ om. Ba. in lacuna. ^p ἔχοντα Q. ^q εἰ om. Ba.Va. ^r περανθῆναι Ra.Va. ^s γῆ Lps, non γῆν. ^t ἢ ante εἰ om. Ba.Va. ^v post ἐν lacunam Ra. ^w ἅπαν γῆ Lps: ceteri ἅπασαν γῆν. ^x ὃν ἐν Ba.Ra.Va.

κωλύει πολλὰ καὶ ἐνάριθμα τοιαῦτα εἶναι; Τί κωλύει καὶ πλείω ὄντα ἐνὸς ὕμεγέθει ἄπειρα εἶναι; Ὡς καὶ Ξενοφάνης ἄπειρον τό τε βάθος τῆς γῆς καὶ τοῦ αἰέρος φησὶν εἶναι. Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ Ἑμπεδοκλῆς ἐπιτιμᾷ γὰρ ὡς λεγόντων ²⁰ τινῶν τοιαῦτα ἀδύνατα εἶναι, οὕτως ἐχόντων ²¹ ζυμβαίνειν αὐτά,

εἴπερ ἀπείρονα γῆς τε βάθος καὶ θαλάσσης αἰθήρ,
ὅς διὰ πολλῶν δὴ βροτέων ῥηθέντα ματαίως
ἐκκέχεται στομάτων, ὀλίγον τοῦ παντός ἰδόντων.

Ἔτι δὲ ἐν οὐδὲν ἄτοπον εἰ μὴ πάντῃ ὁμοίον ἔστιν. ²² Εἰ γάρ ἐστιν ὕδωρ ἅπαν ἢ πῦρ ἢ ὅ τι δὴ ἄλλο τοιοῦτον, οὐδὲν κωλύει πλείω εἰπεῖν τοῦ ὄντος ἐνός, εἰ δὴ δὲ ἕκαστον ὁμοίον αὐτὸ ἐαυτῷ. Καὶ γὰρ μανόν, τὸ δὲ πυκνὸν εἶναι, μὴ ὄντος ²³ ἐν τῷ μανῷ κενού. Οὐδὲν κωλύειν γάρ, τῷ μανῷ οὐκ ἔστιν ἐν ²⁴ τισι μέρεσι χωρὶς ἀποκεκριμένον τὸ κενόν, ὡς τὸ τοῦ ὄλου, τὸ μὲν εἶναι πυκνόν, καὶ τουτὶ ²⁵ δὲ ἐστὶ μανόν τὸ πᾶν οὕτως ἔχον· ἀλλ' ὁμοίως ἅπαν πληρὲς ὄν, ὁμοίως ἥττον πληρὲς ἐστὶ τοῦ πυκνοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστιν, ²⁶ ἀγέννητόν ἐστιν, καὶ ²⁷ διὰ τοῦτο δοθεὶς ἄπειρον εἶναι, καὶ μηδὲ ἐνδέχεσθαι ἄλλο καὶ ἄλλο ἄπειρον εἶναι. Διὰ ²⁸ τοῦτο καὶ ἐν τούτῳ ²⁹ ἡδη προσ-
αγορευτέον καὶ ἀδύνατον· πῶς γὰρ ἂν τὸ ἄπειρον ὅσον ³⁰ ἢ τὸ κενὸν μὴ ὄλον ἂν οἶόν τε εἶναι; Ἀκίνητον ³¹ εἶναι φησὶν, εἰ κενὸν ³² μὴ ἐστὶν· ἅπαντα γὰρ κινεῖσθαι τῷ ἀλλάττειν τόπον. Πρῶτον μὲν οὖν τοῦτο πολλοῖς οὐ συνδοκεῖ, ἀλλ' ³³ εἶναι τι κενόν, οὐ μέντοι ³⁴ τοῦτό γε τι σῶμα εἶναι, ἀλλ' οἶον καὶ ὁ Ἡσίοδος ἐν τῇ γενέσει πρῶτον τὸ χάος φησὶ γενέσθαι, ὡς δὲ χώραν πρῶτον ὑπάρχειν τοῖς οὐσιν. Τοιοῦτον δὲ τι καὶ τὸ κενὸν οἶον ἀγγεῖόν τι ἀνὰ μέσον εἶναι ζητοῦμεν. Ἀλλὰ δὴ καὶ εἰ μὴ ἐστὶ κενόν, μηδέ τι ³⁵ ἥσσον ἂν κινοῖτο, ³⁶ ἐπεὶ καὶ Ἀναξαγόρας τὸ πρὸς αὐτὸ πραγματευθεὶς, καὶ οὐ

¹ ὕμεγέθει B^a. R^a. V^a.

² τινῶν τὰ τοιαῦτα V^a.

³ ζυμβαίνει R^a.

^b ὀλίγον add. Lps. ^c εἰ γάρ] εἰς γάρ B^a. R^a. ^d ἐν Lps: ceteri τοῦ.

^e δὴ R^a. V^a. ^f ἀγέννητόν B^a. ^g τοῦτο R^a. ^h εἶδη B^a. ⁱ ἢ] ἢ B^a.

^k μὴ] μὲν codices. ^l τοῦτό] τό R^a. ^m ἥσσον Lps, ἥσος B^a, ἡ σος V^a, ἴσως R^a.

μόνον ἀποχρῆσαν αὐτῷ ἀποφύνασθαι ὅτι οὐκ ἔστιν, ὅμως
 κινεῖσθαι φησι τὰ ὄντα, οὐκ ὄντος κενού. Ὅμοίως δὲ καὶ
 ὁ Ἐμπεδοκλῆς κινεῖσθαι ^α μὲν αἰεὶ φησι ^ο συγκινούμενα τὸν
 ἅπαντα ἐνδελεχῶς χρόνον, οὐδὲν εἶναι λέγων ὡς τοῦ παντός,
 26 οὐδὲ κενεόν. Πόθεν οὖν τί κ' ἐπέλθοι; Ὅταν δὲ εἰς μίαν
 μορφήν συγκριθῇ, ὡς ἔν εἶναι, οὐδὲν φησι τό γε κενεὸν πέλει
 οὐδὲ περισσόν. Τί γὰρ κωλύει εἰς ἄλληλα φέρεσθαι καὶ
 περιστάσθαι ἅμα ὅτουοῦν εἰς ἄλλο, καὶ τούτου εἰς ἕτερον,
 27 καὶ εἰς τὸ πρῶτον, ἄλλου μεταβάλλοντος αἰεὶ. Ἔτι καὶ τὴν
 ἐν τῷ αὐτῷ μένοντος τοῦ πράγματος τόπῳ τοῦ εἶδους μετα-
 βολήν, ^ρ ἣν ἀλλοίωσιν οἱ τ' ἄλλοι κακείνος λέγει, [^α οὐδὲν]
 ἐκ τῶν εἰρημένων αὐτῷ κωλύει κινεῖσθαι τὰ πράγματα, ὅταν
 28 ἐκ λευκοῦ μέλαν ἢ ἐκ πικροῦ γένηται γλυκύ. Οὐδὲν γὰρ τὸ
 μὴ εἶναι ^τ κενὸν ἢ μὴ δέχεσθαι τὸ πλήρες ἀλλοιουῖσθαι κωλύει.
 Ὡστε οὔτε ἅπαντα αἰδία οὔθ' ἐν οὔτ' ἄπειρον ἀνάγκη εἶναι,
 ἀλλ' ἄπειρα πολλά. Οὔτε ἐν θ' ὁμοιον, οὔτ' ἀκίνητον, οὔτ'
 29 εἰ ἐν οὔτ' εἰ πόλλ' ἅττα. Τούτων δὲ κειμένων καὶ μετα-
 κοσμεῖσθαι καὶ ἑτεροιοῦσθαι ^σ τὰ ὄντα ^ι οὐδὲν κωλύει ἐκ τῶν
 ὑπ' ἐκείνῳ εἰρημένων, καὶ ἐνὸς ὄντος τοῦ παντός κινήσεως
 οὔσης, καὶ πλήθει καὶ ὀλιγότητι διαφέροντος, καὶ ἀλλοιου-
 μένου προσγινομένου. Εἰ δ' ἄρα τινός, οὐ τοῦ σώματος,
 καὶ εἰ πολλὰ ^ν συμμिशγομένων καὶ συνδιακρινομένων ἀλλή-
 λους. Τὴν γὰρ μίξιν οὔτ' ἐπιπράσθεις τοιαύτην εἶναι οὔτε
 30 σύνθεσιν εἰκὸς οἶαν λέγειν. Ὡστε ἢ χωρὶς εὐθὺς εἶναι, ἢ καὶ
 ἀποστρεφθέντος ἐπίπροσθεν ἕτερα ^ω ἐτέρων φέρεσθαι χωρὶς
 ἀλλήλων ταῦτα, ἀλλ' οὕτω συγκεῖσθαι ταχθέντα ὥστε ^ζ ὅτι-
 οῦν μιγνυμένου παρ' ὅτιοῦν ^φ μίγνυσθαι μέρος, οὕτως ὡς μὴ
 ἀναληφθῆναι συγκείμενα, ἀλλὰ μεμιγμένα, μηδ' ὅποιαοῦν αὐ-
 τῷ μέρη. Ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔστι σῶμα τὸ ἐλάχιστον, ἅπαν
 ἅπαντι μέρος μέμικται ὁμοίως καὶ τὸ ὅλον.

^α μὲν αἰεὶ om. Va.   ^ο συγκινόμενα Ba, συγκοινομένα Ra.   ^ρ ἣν] ἢ
 Ba.Va.   ^ι οὐδὲν om. Ba.Ra.Va.   ^τ κενεὸν Ba.   ^σ τὰ ὄντα add. Lps.
^ι οὐδένα codices.   ^ν συμμιγομένων Va.   ^ω ἐταίρων Ra.   ^ζ ὅτιοῦν τοῦ
 μιν. Ba.

ΠΕΡΙ Υ ΖΗΝΩΝΟΣ.

Ἄδύνατόν φησιν εἶναι, εἴ τι ἔστι, γενέσθαι, τοῦτο λέγων 3
ἐπὶ τοῦ θεοῦ. Ἀνάγκη γὰρ ἦτοι ἐξ ὁμοίων ἢ ἐξ ἄνομοίων
γενέσθαι τὸ γενόμενον. Δυνατὸν δὲ οὐδέτερον. Οὔτε γὰρ
ὁμοιον ὑφ' ὁμοίου προσήκειν τεκνωθῆναι μᾶλλον ἢ τεκνώσαι
(ἃ ταῦτα γὰρ ἅπαντα τοῖς γε ἴσοις ἢ ὁμοίοις ὑπάρχειν πρὸς
ἄλληλα) οὔτ' ἂν ἐξ ἄνομοίου ὃ τὸ ἀνόμοιον γενέσθαι. Εἰ 2
γὰρ γίγνοιτο ἐξ ἀσθενεστέρου τὸ ἰσχυρότερον ἢ ἐξ ἐλάτ-
τονος τὸ μείζον ἢ ἐκ χείρονος τὸ κρείττον, ἢ τουναντίον τὰ
χείρω ἐκ τῶν κρειπτόνων, τὸ οὐκ ὄν ἐξ ὄντος ἂν γενέσθαι
ὅπερ ἀδύνατον. Ἀίδιον μὲν οὖν διὰ ταῦτ' εἶναι τὸν θεόν.
Εἰ δ' ἔστιν ὁ θεὸς ἀπάντων κράτιστον, ἓνα φησὶν αὐτὸν
προσήκειν ὃ εἶναι. Εἰ γὰρ ὁ δύο ἢ ἔτι πλείους εἶεν, οὐκ ἂν 3
ἔτι κράτιστον καὶ βέλτιστον αὐτὸν εἶναι πάντων. Ἐκα-
στος γὰρ ἂν θεὸς τῶν πολλῶν ὁμοιος ὢν τοιοῦτος εἴη.
Τοῦτο γὰρ θεὸν καὶ θεοῦ δύναμιν εἶναι, κρατεῖν, ἀλλὰ μὴ
κρατεῖσθαι, καὶ πάντα κρατεῖσθαι εἶναι. Ὡστε καθὼ μὴ
ἴ κρείττων, κατὰ τοσοῦτον οὐκ εἶναι θεόν. Πλειόνων οὖν 4
ὄντων, εἰ μὲν εἶεν τὰ μὲν ἀλλήλων κρείττους τὰ δὲ ἥττους,
οὐκ ἂν εἶναι θεοῦς· πεφυκέναι γὰρ θεὸν μὴ κρατεῖσθαι.
Ἰσων δὲ ὄντων, οὐκ ἂν ἔχειν θεὸν ἢ φύσιν δεῖν εἶναι κράτι-
στον· τὸ δὲ ἴσον οὔτε βέλτιον οὔτε ἡ χείρον εἶναι τοῦ ἴσου.
Ὡστ' εἴπερ εἴη τε καὶ τοιοῦτον εἴη θεός, ἓνα μόνον εἶναι τὸν
θεόν. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πάντα δύνασθαι ἂν ἂ ἰ βούλοιο. Οὐ- 5
δὲ γὰρ ἂν δύνασθαι πλειόνων ὄντων ἓνα εἶναι μόνον. Ἐνα
δ' ὄντα ὁμοιον εἶναι πάντῃ, ὁρᾶν τε καὶ ἀκούειν, τὰς τε ἄλ-
λας αἰσθήσεις ἔχοντα πάντῃ. Εἰ γὰρ μή, κρατεῖν ἢ ἂν καὶ
κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων τὰ μέρη θεοῦ ὄντα· ὅπερ ἀδύνατον.
Πάντῃ δ' ὁμοιον ὄντα σφαιροειδῆ εἶναι· οὐ γὰρ ἰ τῇ μὲν τῇ

Υ ξενοφάνους Q. Ba. Oa. Ra. Va. z. z ὁμοίων Ba. Ra. a ταῦτα Ba. Va.
b τὸ Lps: vulgo οὗτ'. c ὄν et ἂν add. Lps. d εἶναι add. Lps.
e δύο] δὴ Ba. Ra. Va. f κρείττων Lps: vulgo κρείττον. g φύσιμος
Ba. Ra. Va. h χείρων Ra. i βούλοιο. οὐ Ra. k ἂν ὁμ. Va. l πῇ
μὲν πῇ Va.

δ' οὐ τοιοῦτον εἶναι, ἀλλὰ πάντα. Ἀἰδίων δ' ὄντα καὶ ἓνα καὶ σφαιροειδῆ οὐτ' ἄπειρον οὔτε πεπερασθαι. Ἄπειρον δ' μὴ ὄν εἶναι· τοῦτο γὰρ οὔτε μέσον οὔτ' ἀρχὴν καὶ τέλος οὔτ' ἄλλο μέρος οὐδὲν ἔχειν, τοιοῦτον δ' εἶναι τὸ ἄπειρον. Οἶον δὲ τὸ μὴ ὄν, οὐκ ἂν εἶναι τὸ ὄν, περαίνειν δὲ πρὸς ἄλληλα, γ' εἰ πλείω εἶεν. Τὸ δὲ ἐν οὔτε τῷ οὐκ ὄντι οὔτε τοῖς πολλοῖς ὁμοιοῦσθαι· ἐν γὰρ οὐκ ἔχει πρὸς ὃ τι περανεῖ. Τὸ δὲ τοιοῦτον ὄν ἐν, ὄν τὸν θεὸν εἶναι λέγει, οὔτε κινεῖσθαι οὔτε κινήτὸν εἶναι. Ἀκίνητον μὲν γὰρ εἶναι τὸ μὴ ὄν. Οὔτε γὰρ ἂν εἰς αὐτὸ ἕτερον οὔτε ἐκείνο εἰς ἄλλο ἐλθεῖν. Κινεῖσθαι δὲ τὰ πλείω ὄντα ἐνός. Ἑτερον γὰρ εἰς ἕτερον ὁ δεῖν κινεῖσθαι. Εἰς μὲν οὖν τὸ μὴ ὄν οὐδὲν ἂν κινήθῃναι· τὸ γὰρ μὴ ὄν οὐδαμῇ εἶναι. Εἰ δὲ εἰς ἄλληλα μεταβάλλοι, πλείω αὐτὸν εἶναι ἐνός. Διὰ ταῦτα δὴ κινεῖσθαι μὲν ἂν τὰ δύο ἢ πλείω ἐνός, ἡρεμεῖν δὲ καὶ ἀκίνητον εἶναι τὸ οὐδέν. Τὸ δὲ ἐν οὔτε ἀτρεμεῖν οὔτε κινεῖσθαι· οὔτε γὰρ τῷ μὴ ὄντι οὔτε τοῖς πολλοῖς ὁμοῖον εἶναι. Κατὰ πάντα δὲ οὕτως ἔχειν τὸν θεόν, αἰδίων τε καὶ ἓνα, ὁμοῖόν τε καὶ σφαιροειδῆ ὄντα, οὔτε ἄπειρον οὔτε πεπερασμένον, οὔτε ἡρεμεῖν οὔτε ἀκίνητον εἶναι.

4 Πρῶτον μὲν οὖν λαμβάνει καὶ οὗτος τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι ἐξ ὄντος, ὥσπερ ὁ Μέλισσος. Καίτοι τί κωλύει μήτ' ἐξ ὁμοίου τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐκ μὴ ὄντος; Ἐτι οὐδὲν μᾶλλον ὁ θεὸς ἀγέννητος ἢ καὶ τὰλλα πάντα, εἶπερ ἅπαντα ἐξ ὁμοίου ἢ ἀνομοίου γέγονεν· ὅπερ ἂδύνατον. Ὡστε ἢ οὐδὲν ἐστὶ παρὰ τὸν θεόν, ἢ καὶ τὰλλα αἰδία πάντα. Ἐτι κράτιστον τὸν θεὸν λαμβάνει, τοῦτο δυνατώτατον καὶ βέλτιστον λέγων. Οὐ δοκεῖ δὲ τοῦτο κατὰ τὸν νόμον, ἀλλὰ ὅτι πολλὰ κρείττους εἶναι ἀλλήλων οἱ θεοί. Οὐκ οὖν ἐκ τοῦ δοκοῦντος εἴληφε ταύτην κατὰ τοῦ θεοῦ τὴν ὁμολογίαν. Τό τε κράτιστον εἶναι τὸν θεὸν οὐχ

^m ὁμοιωσθαι B^a.R^a.V^a.   ⁿ ἀνόνητον iidem.   ^o δεῖ V^a.   ^p εἰς] εἰ R^a.V^a.   ^q δὲ καὶ Lps: ceteri γὰρ.   ^r ἔχους B^a.R^a.V^a.   ^s ὁμοίας B^a.R^a.   ^t ἢ Lps. pro εἰ.   ^v πολλῶ V^a.

οὕτως ὑπολαμβάνων λέγεται ὡς πρὸς ἄλλο τι ^ω τοιαύτη ἡ τοῦ θεοῦ φύσις, ἀλλὰ πρὸς τὴν αὐτοῦ διάθεσιν, ἐπεὶ ^x τοί γε πρὸς ἕτερον οὐδὲν ἂν κωλύοι μὴ τῇ αὐτοῦ ἐπιεικείᾳ καὶ ῥώμῃ ὑπερέχειν, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἀσθένειαν. Ὑθέλοι δ' ⁴ ἂν οὐδεὶς οὕτω τὸν θεὸν φάναι κράτιστον εἶναι, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἔχει ὡς οἶόν τε ἄριστα, καὶ οὐδὲν ἐκλείπει καὶ εἰ καὶ καλῶς ἔχειν αὐτῷ· ἅμα γὰρ ἴσως ἔχοντι κακείνο ^z ἂν ^a συμβαίῃ. Οὕτω δὲ διακεισθαι καὶ πλείους αὐτοὺς ὄντας ^b οὐδὲν κωλύει, ἅπαντας ὡς ^c οἶόν τε ἄριστα διακειμένους, καὶ κρατίστους τῶν ἄλλων, οὐχ αὐτῶν ὄντας. Ἔστι δ', ὡς ἔοικε, ⁵ καὶ ἄλλα. Κράτιστον γὰρ εἶναι τὸν θεὸν φησι, τοῦτο δὲ ^d τινι εἶναι ἀνάγκη, ἓνα τὰ πάντα ὁρᾶν καὶ ἀκούειν οὐδὲν προσήκει· οὐ γὰρ ^e εἰ μὴ καὶ τῇδ' ὁρᾶ, χεῖρον ὁρᾶ ταύτῃ, ἀλλ' οὐχ ὁρᾶ. Ἀλλ' ἴσως τοῦτο βούλεται τὸ πάντῃ αἰσθάνεσθαι, ὅτι οὕτως ἂν βέλτιστα ἔχοι, ὅμοιοι ὦν πάντῃ. Ἔτι τοιοῦτος ὦν ^f διὰ τί σφαιροειδὴς ἂν εἴη, ἀλλ' οὐχ ὅτι ⁶ ἐτέραν τινὰ μᾶλλον ἔχων ἰδέαν, ὅτι πάντῃ ἀκούει καὶ πάντῃ κρατεῖ; Ὡσπερ γὰρ ὅταν λέγωμεν τὸ ψιμμύθιον ὅτι πάντα ἐστὶ λευκόν, οὐδὲν ἄλλο τι σημαίνομεν ἢ ὅτι ἐν ἅπασιν αὐτοῦ τοῖς μέρεσιν ^g ἐγκέχρωσται ἢ λευκότης· τί δὴ κωλύει οὕτω κακεῖ τὸ πάντῃ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ κρατεῖν λέγεσθαι, ὅτι ἅπαν ^h ἂν τις αὐτοῦ ^h λαμβάνῃ μέρος, τοῦτ' ἔσται πεπονθός; Ὡσπερ δὲ οὐδὲ τὸ ψιμμύθιον, οὐδὲ τὸν θεὸν ἀνάγκη διὰ τοῦτο εἶναι σφαιροειδῇ. Ἔτι μήτε ἄπειρον μήτε πε- ⁷ περάνθαι σώμᾳ γε ὃν καὶ ⁱ ἔχον μέγεθος πῶς οἶόν τε, εἴπερ τοῦτ' ἐστὶν ἄπειρον ^δ ἂν μὴ ⁱ ἔχῃ πέρασ ^k δεκτικὸν ὃν πέρατος. Πέρασ δ' ἐν μεγέθει καὶ πλήθει ἐγγίγνεται, καὶ ἐν ἅπαντι τῷ ποσῷ, ὥστε ἂν μὴ ἔχῃ πέρασ μέγεθος ^l ὃν, ἄπειρόν ἐστιν. Ἔτι δὲ σφαιροειδῇ ὄντα ἀνάγκη πέρασ

^ω τοιαύτη] τοῦ αὐτῇ Ba.Ra.Va. ^x τοί γε Lps: τοῦ γὰρ Ba.Ra.Va.
^υ θέλει Ba.Va. ^z ἂν om. Va. ^a συμβαίνει Ba.Va. ^b οὐδένα Ba.Ra.Va.
^c οἶοντα Ba.Ra.Va. ^d τινῶν Ba.Va. ^e εἰ μὴ] εἰμὶ Ba.Ra.Va.
^f διότι iidem. ^g ἐγκέχρωσται iidem. ^h λαμβάνει iidem.
ⁱ ἔχων et mox ἔχοι Ra. ^k λεκτικόν Ba.Ra.Va. ^l ὃν Lps. pro ὅσον.

8 ἔχειν. Ἐσχατα γὰρ ἔχει, εἴπερ μέσον ἔχει αὐτοῦ τοῦ πλείστον ^m ἀπέχειν. Μέσον δ' ἔχει, σφαιροειδὲς ὄν, ⁿ τοῦτο γὰρ ἐστὶ σφαιροειδὲς ὃ ἐκ τοῦ μέσου ὁμοίως ^o πρὸς τὰ ἔσχατα. Σῶμα ἔσχατα ἢ πέρατα ἔχειν, οἷον διαφορεῖ. Εἰ γὰρ καὶ τὸ μὴ ὄν ἀπλοῦν, οὐκ ἂν καὶ τὸ ὄν ἄπειρον. 9 Τί γὰρ κωλύει ἔνια ταῦτά λεχθῆναι κατὰ τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος; Τό τε γὰρ ὄν οὐκ ὄν οὐδεὶς νῦν αἰσθάνεται, καὶ ὄν δέ τις οὐκ ἂν αἰσθάνοιτο νῦν. ἄμφω δὲ λεκτά, ^p ὅπως δια- 10 νοητά. Οὐ λευκὸν ^q δὲ τὸ μὴ ὄν· εἰ οὖν διὰ τοῦτο τὰ ὄντα πάντα λευκά, ὅπως μὴ τι ταῦτό κατὰ τοῦ ὄντος σημαίνωμεν καὶ μὴ ὄντος, ἢ οὐδὲν κωλύει καὶ τῶν ὄντων ^r τι μὴ εἶναι λευκόν; Οὕτω δὲ καὶ ἄλλην ^s ἂν ἀπόφασιν δέξαιτο τὸ ἄπειρον, εἰ μὴ τὸ πάλαι λεχθέντι μᾶλλον, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ^t ἢ 11 μὴ ἔχειν ἐστὶν ἅπαν. Ὡστε καὶ τὸ ὄν ἢ ἄπειρον ἢ πέρασ ἔχον ἐστίν. Ἰσως δὲ ἄτοπον καὶ ^u τὸ προσάπτειν τῷ μὴ ὄντι ἀπειρίαν. Οὐ γὰρ πᾶν, εἰ μὴ ^v ἔχει πέρασ, ἄπειρον λέγομεν, ὥσπερ οὐδ' ἄνισον οὐκ ἂν ^w φαίμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν. Ἔτι οὐκ ἂν ^x ἔχοι ὁ θεὸς πέρασ εἰς ὢν, ἀλλ' οὐ πρὸς θεόν. Εἰ δὲ ἐν μόνον ἐστίν, ὁ θεὸς ^y ἂν εἴη μόνον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ 12 μέρη. Ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἄτοπον, εἰ τοῖς πολλοῖς συμβέβηκε πεπεράνθαι πρὸς ἄλληλα, διὰ τοῦτο τὸ ἐν μὴ ἔχειν πέρασ. Πολλὰ γὰρ τοῖς πολλοῖς καὶ τῷ ἐνὶ ὑπάρχει ^z ταυτά, ἐπεὶ καὶ τὸ εἶναι κοινὸν αὐτοῖς ἐστίν. Ἀτοπον οὖν ἰσως ἂν εἴη, εἰ διὰ τοῦτο μὴ φαίμεν εἶναι τὸν θεόν, ^a εἰ τὰ πολλά ἐστίν, 13 ὅπως μὴ ὁμοιον ἔσται αὐτοῖς ταύτῃ. Ἔτι ^b τί κωλύει πεπεράνθαι καὶ ἔχειν πέρατα ἐν ὄντα τὸν θεόν; Ὡς καὶ ὁ Παρμενίδης λέγει ἐν ὄν εἶναι αὐτὸν

πάντοθεν εὐκύκλου σφαίρας ἐναλίγκιον ^b ὄγκῳ,
μεσσοῦθεν ἰσοπαλές.

^m ἀπέχειν] ἀπέχει Ba.Ra.Va. ⁿ τοῦτο γὰρ ἐστὶ σφαιροειδὲς ὃ om. Ba.Va. ^o πυρὸς codices. ^p ὅπου Ra.Va. ^q δὲ] τε Ba.Va. ^r τι μὴ ὄν] τίμιον Ba.Ra.Va. ^s οὖν ἀπόφασιν δέξονται codices. ^t τὸ post δὲ Ba.Ra.Va. ^u ἔχοι et mox φαμεν Va. ^v ἔχει Ba.Va. ^w ἂν] ἐν ἂν Va. ^x εἴτα Ba. ^y τί] τε Va. ^z ὄγκῳ] ὄν τῷ Ba.Ra.Va.

Τὸ γὰρ πέρας τινὸς μὲν ἀνάγκη ^c ἴσως εἶναι, οὐ μέντοι πρὸς τί γε, οὐδὲ ἀνάγκη τὸ ἔχον πέρας πρὸς τι ἔχειν πέρας, ὡς πεπερασμένον πρὸς τὸ μὴ ἐφεξῆς ἀπείρου, ἀλλ' ἐστὶ τὸ πεπεράνθαι ἔσχατα ἔχειν, ἔσχατα δ' ἔχον οὐκ ἀνάγκη πρὸς τι ἔχειν. Ἐνίοις μὲν οὐ συμβαίνει πᾶν καὶ ^d πεπεράνθαι. ¹⁴ Πάλιν περὶ τοῦ ἀκίνητον εἶναι τὸ ^e ἐν καὶ τὸ ^f ὄν, ὅτι ^g καὶ τὸ ὄν κινεῖται, ἴσως ὁμοίως τοῖς ἔμπροσθεν ἄτοπον. Καὶ ¹⁵ ἔτι ἄρ' αὖ γε οὐ ταῦτ' ἂν ^h τις ὑπολάβοι τὸ μὴ κινεῖσθαι καὶ τὸ ἀκίνητον εἶναι, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀπόφασιν τοῦ κινεῖσθαι, ὥσπερ ⁱ τὸ μὴ ἴσον, ὅπερ καὶ κατὰ τοῦ μὴ ὄντος, εἴπερ ἀληθές, τὸ δὲ ἀκίνητον τῷ ἔχειν πως ἤδη λέγεσθαι, ὥσπερ τὸ ἄνισον, καὶ ἐπὶ ^k τῷ ἐναντίῳ τοῦ κινεῖσθαι τῷ ἡρεμεῖν, ὡς καὶ σχεδὸν οἱ ἀπὸ τοῦ α ἀποφάσεις ἐπὶ ἐναντίοις λέγονται. Τὸ μὲν οὖν μὴ κινεῖσθαι ἀληθές ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος, ¹⁶ τὸ δὲ ἡρεμεῖν οὐχ ὑπάρχει τῷ μὴ ὄντι. Ὅμοιως δὲ οὐδὲ ἀκίνητον εἶναι σημαίνει ταυτόν. Ἄλλ' οὗτος ἐπὶ τῷ ἡρεμεῖν αὐτῷ χρῆται, καὶ φησὶ τὸ μὴ ὄν ἡρεμεῖν, ὅτι οὐκ ἔχει μετάβασιν. Ὅπερ ¹ τε καὶ ἐν τοῖς ἄνω εἵπομεν, ἄτοπον ἴσως, ¹⁷ εἴ τι τῷ μὴ ὄντι προσάπτομεν, τοῦτο μὴ ἀληθές εἶναι κατὰ τοῦ ὄντος εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ ἀπόφασιν ἢ τὸ λεχθέν, τῶν καὶ τὸ μὴ κινεῖσθαι μηδὲ ^m μεταλαμβάνειν ἐστίν. Πολλὰ γὰρ ἂν, καθάπερ καὶ ἐλέχθη, ἀφαιροῖτο τῶν ὄντων κατηγορεῖ. Οὐδὲ γὰρ ἂν πολλὰ ἀληθές εἰπεῖν εἴη μὴ ἔν, εἴπερ ¹⁸ καὶ τὸ μὴ ὄν ἐστὶ μὴ ἔν, εἴτε ἐπ' ἐνίων τάναντία ζυμβαίνειν δοκεῖ κατὰ τοσαύτας ἀποφάσεις· ὦν ἀνάγκη ἢ ἴσον ἢ ἄνισον, ἂν τι πλῆθος ἢ, καὶ μὴ ὡς ἢ καὶ ἄρτιον ἢ περιττόν, ἂν ἀριθμὸς ἢ. Ὅμοιως δὲ ὡς καὶ τὸ ἡρεμεῖν ⁿ ἢ κινεῖσθαι ἀνάγκη, ἂν σῶμα ^o ἢ. Ἐτι εἰ καὶ διὰ τοῦτο μὴ κινεῖται ὁ ¹⁹ θεός τε καὶ τὸ ἔν, ὅτι ^p τὰ πολλὰ κινεῖται τῷ εἰς ἄλληλα

^c ἴσον R^a. ^d post πεπεράνθαι Lps. πρὸς τι συνάπτειν, τοῖς δὲ πεπεράνθαι μὲν, μὴ μέντοι πρὸς τι πεπεράνθαι. ^e ἐν] ὄν B^a. R^a. V^a. ^f ὄν] μὴ ὄν V^a. ^g καὶ τὸ ὄν om. B^a. ^h τι B^a. R^a. ⁱ τὸ μὴ ἴσον, ὅπερ Lps: celeriter μὴ τὸ ἴσον ὥσπερ. ^k τῶν ἐναντίων τὸ V^a. ^l τε add. Lps. ^m μεταλαμβάνει B^a. ⁿ ἢ] καὶ V^a. ^o ἢ B^a. R^a. ^p τὰ om. V^a.

ιέναι, τί κωλύει καὶ τὸν θεὸν ^q κινεῖσθαι εἰς ἄλλο; Οὐδα τι μόνον, ἀλλ' ὅτι εἰς μόνος θεός. Εἰ δὲ καὶ αὐτός, τί κωλύει εἰς ἄλληλα κινουμένων τῶν μερῶν τοῦ... ^r κύκλω φε... θεόν; Οὐ γὰρ δὴ τὸ τοιοῦτον ἔν, ὥσπερ ὁ Ζήνων πολλὰ εἶναι ¹⁰ φύσει. Αὐτὸς γὰρ σῶμα λέγει εἶναι τὸν θεόν, εἴτε τὸδε τὸ πᾶν, εἴτε ὃ τι δῆποτε αὐτὸ λέγων. Ἀσώματος γὰρ ὦν πῶς ἂν σφαιροειδὴς εἴη ἐπιμόνως, ὅταν οὕτως οὐτ' ἂν κινοῖτο οὐτ' ἂν ἡρεμοῖ μηδαμοῦ γε ὦν; Ἐπεὶ δὲ ^r σῶμά ἐστι, τί ἂν αὐτὸ ^t κωλύοι κινεῖσθαι ὡς ἐλέχθη;

• ΠΕΡΙ ΓΟΡΓΙΟΥ.

- 5 Οὐκ εἶναι φησιν οὐδέν· εἰ δ' ἔστιν, ἄγνωστον εἶναι· εἰ δὲ καὶ ἔστι καὶ γνωστόν, ἀλλ' οὐ δηλωτὸν ^w ἄλλοις. Καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι, συνθεῖς τὰ ἐτέροις εἰρημένα, ὅσοι περὶ τῶν ὄντων λέγοντες τὰναντία, ὡς δοκοῦσιν, ἀποφαίνονται αὐτοῖς, οἱ μὲν ὅτι ἔν καὶ οὐ πολλά, οἱ δὲ ^x αὐ ὅτι πολλά καὶ οὐχ ἔν, καὶ οἱ μὲν ὅτι ^y ἀγέννητα, οἱ δ' ὡς γενόμενα ἐπιδεικνύντες ^z ταῦτα, συλλογίζεται ^z κατ' ἀμφοτέρων. Ἀνάγκη γάρ, φησίν, εἴ τί ἐστι, μήτε ἔν μήτε πολλὰ εἶναι, μήτε ἀγέννητα μήτε γενόμενα, οὐδὲν ἂν εἴη. Εἰ γὰρ μὴ εἴη τι, τούτων ἂν θάτερα εἴη. Ὅτι οὐκ ἔστιν οὔτε ἔν οὔτε πολλά, οὔτε ἀγέννητα οὔτε γενόμενα, τὰ μὲν ὡς Μέλισσος, τὰ δὲ ὡς Ζήνων ἐπιχειρεῖ δεικνύειν μετὰ τὴν πρώτην ἴδιον αὐτοῦ ἀπόδειξιν, ³ ἐν ἣ λέγει ὅτι οὐκ ^a ἔστιν οὔτε εἶναι οὔτε μὴ εἶναι. Εἰ μὲν γὰρ τὸ μὴ εἶναι ^b ἔστι μὴ εἶναι, οὐδὲν ἂν ἦττον, τὸ μὴ ὄν τοῦ ὄντος εἴη. Τό τε γὰρ μὴ ὄν ἐστι μὴ ὄν, καὶ τὸ ὄν ὄν, ὥστε οὐδὲν μᾶλλον ἢ εἶναι ἢ οὐκ εἶναι τὰ πράγματα. ⁴ Εἰ δ' ὁμως τὸ μὴ εἶναι ἐστι, τὸ εἶναι, φησίν, οὐκ ἔστι τὸ ἀντικείμενον. Εἰ γὰρ τὸ μὴ εἶναι ἐστι, τὸ εἶναι [ἦ] μὴ

^q κινᾶσθαι R^a. ^r κύκλω θε ὄν V^a, κύκλω θεόν R^a. ^s φήσει Ba.Ra.Va. ^t κωλύει iidem. ^v Titulum om. Q.Ba.Oa.Ra.Va.z. ^w ἄλλως Q.Ba.Ra.Va. ^x αὐ ὅτι] οὐ ὅτι οὐ Q.Ba.Ra.Va. ^y ἂν γένηται Q.Ba.Ra.Va. ^z κατ' ^r Q.Ba.Va. ^a ἔστιν] ἔστιν οὔτε ἔν οὔτε πολλά, οὔτε ἀγέννητα οὔτε γενόμενα V^a. ^b ἔστι] ἢ ἐστὶ Q.Ba.Na.Oa.Ra.Va.

εἶναι προσήκει. Ὡστε οὐκ ἂν οὕτως, φησίν, οὐδὲν ἂν εἴη, εἰ μὴ ταυτόν ἔστιν εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι. ^dΕἰ δὲ ταυτό, καὶ οὕτως οὐκ ἂν εἴη οὐδέν· τό τε γὰρ μὴ ὄν οὐκ ἔστι καὶ τὸ ὄν, ἐπεὶ περ ταυτό τῷ μὴ ὄντι. Οὗτος μὲν οὖν ὁ αὐτὸς λόγος ἐκείνου.

Οὐδαμόθεν δὲ συμβαίνει ἐξ ὧν εἴρηκεν, μηδὲν εἶναι. Ἄ 6 γὰρ ^eκαὶ ἀποδείκνυσιν, οὕτως διαλέγεται. ^fΕἰ τὸ μὴ ὄν ἐστιν ἢ ἔστιν, ἀπλῶς εἰπεῖν ^gεἴη, καὶ ἔστιν ὅμοιον μὴ ὄν. Τοῦτο δὲ οὔτε φαίνεται οὕτως οὔτε ἀνάγκη, ἀλλ' ^hὥσπερ εἰ δυοῖν, ⁱὄντος, τοῦ δ' οὐκ ὄντος, ^kτὸ μὲν ἔστι, τὸ δ' οὐκ ἀληθές, ὅτι ἐστὶ τὸ μὲν μὴ ὄν. Διότι ^lοὖν οὐκ ἔστιν, οὔτε εἶναι ^mοὔτε μὴ εἶναι τὰ ἀμφω οὐθ' ἕτερον οὐκ ἔστιν. Οὐδὲν γάρ, φησίν, εἴη ἂν τὸ μὴ εἶναι τοῦ εἶναι, ⁿεἴπερ εἴη τι καὶ τὸ μὴ εἶναι. Οὐδεὶς φησιν εἶναι τὸ μὴ εἶναι οὐδαμῶς. Εἰ δὲ καὶ ἔστι τὸ μὴ ὄν μὴ ὄν, οὐδ' οὕτως ὁμοίως ^oἂν εἴη τὸ μὴ ὄν τῷ ὄντι· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ μὴ ὄν, τὸ δὲ καὶ ἔστιν ἔτι. Εἰ ³δὲ καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀληθές, ὥς δὴ θαυμάσιόν τ' ἂν εἴη τὸ μὴ ὄν ἐστιν. Ἄλλ' εἰ δὴ οὕτω, πότερον μᾶλλον ξυμβαίνει τὰ πάντα εἶναι ἢ μὴ εἶναι; Αὐτὸ γὰρ οὕτω γε τούναντίον ἔοικε γίνεσθαι. Εἰ γὰρ τό τε ^pμὴ ὄν ἐστὶ καὶ τὸ ὄν ὄν ἐστίν, ἅπαντά ἐστιν. Καὶ γὰρ τὰ ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα ἐστίν. Οὐκ ἀνάγκη γάρ, εἰ τὸ μὴ ὄν ἐστὶ, καὶ τὸ ὄν μὴ εἶναι. Εἰ ⁴δὴ καὶ οὕτω τις ξυγχωρεῖ, καὶ τὸ μὲν μὴ ὄν εἴη, τὸ δὲ ὄν μὴ εἴη, ὅμως οὐδὲν ἥττον εἴη ἂν· τὰ γὰρ μὴ ὄντα εἴη κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον. Εἰ δὲ ταυτόν ἐστὶ καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι, οὐδ' οὕτως μᾶλλον οὐκ [εἴη] ἂν τι εἴη. Ὡς γὰρ κἀκεῖνος λέγει, ὅτι εἰ ταυτόν μὴ ὄν καὶ ὄν, τό τε ὄν οὐκ ἔστι καὶ τὸ μὴ ὄν. Ὡστε οὐδὲν ἐστιν, ἀντιστρέψαντι ἔστιν ὁμοίως ⁵φάναι ὅτι πάντα ἐστίν. Τό τε γὰρ μὴ ὄν ἐστὶ καὶ τὸ ὄν,

^c ἐστὶν εἶναι] ἐστὶ ναί Βα.Ρα. ^d εἰ Lps: ceteri ἔστι. ^e καὶ om. Ρα. ^f εἰ] ἢ Ρα. ^g εἴη] εἴη καὶ ἔστιν εἴη Βα. Va. ^h ὥσπερ Va, ὡς περὶ Ρα. ⁱ ὄντος, τοῦ] τοῦ μὲν ὄντος τοῦ Va. ^k τὸ μὲν] τὰ μὲν Βα.Ρα. ^l οὖν] ὄν Va. ^m ὥσπερ Va. ⁿ εἴη ἂν Βα.Ρα. ^o τῷ] τῷ μὴ Βα.Ρα. Va. ^p μὴ ὄν] μὴ ὄν μὴ ὄν margo Va.

ὥστε πάντα ἐστίν. Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν λόγον φησὶν· εἰ
 δὲ ἔστιν, ἤτοι ἀγέννητον ⁹ ἢ γενόμενον εἶναι. Καὶ εἰ μὲν
 ἀγέννητον, ἄπειρον αὐτὸ τοῖς τοῦ Μελίσσου ἀξιώμασι λαμ-
 6 βάνει· τὸ δ' ἄπειρον οὐκ ἂν εἶναι ποτε. Οὔτε γὰρ ἐν αὐτῷ
 οὔτ' ἂν ἐν ἄλλῳ εἶναι· δύο γὰρ ἂν οὕτως ἢ πλείω εἶναι, τό τε
 ἐνὸν καὶ τὸ ἐν ᾧ, μηδαμοῦ δὲ ὄν οὐδὲ εἶναι κατὰ τὸν Ζήνωνος
 λόγον περὶ τῆς χώρας. Ἀγέννητον μὲν οὖν διὰ ταῦτ' οὐκ
 εἶναι, οὐ μὴν οὐδὲ γενόμενον. Γενέσθαι ⁸ γοῦν οὐδὲν ἂν οὔτ'
 7 ἐξ ὄντος οὔτ' ἐκ μὴ ὄντος. Εἰ γὰρ τὸ ὄν μεταπέσοι, οὐκ
 ἂν ἔτ' εἶναι τὸ ὄν, ὥσπερ ¹ γ' εἰ καὶ τὸ μὴ ὄν γένοιτο, οὐκ
 ἂν ἔτι εἴη μὴ ⁵ ὄν. Οὐδὲ ^ω μὴν οὐδ' ἐξ ὄντος ἂν γενέσθαι.
 Εἰ μὲν γὰρ μὴ ἐστὶ τὸ μὴ ὄν, οὐδὲν ἂν ἐκ μηδενὸς ἂν γενέ-
 σθαι· εἰ δ' ἔστι τὸ μὴ ὄν, δι' ἅπερ οὐδ' ἐκ τοῦ ὄντος, διὰ
 8 ταῦτα οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γενέσθαι. Εἰ οὖν ἀνάγκη μὲν,
 εἴπερ ἔστι τι, ² ἤτοι ἀγέννητον εἶναι ἢ γενόμενον, ταῦτα δὲ
 ἀδύνατόν τι καὶ εἶναι. Ἔτι εἴπερ ἔστιν, ἐν ἢ πλείω, φησὶν,
 ἐστίν· εἴτε ^γ μήτε ἐν μήτε πολλά, οὐδὲν ἂν εἴη. Καὶ ἐν μὲν
 . . . καὶ ὅτι ἀσώματον ἂν εἴη· τὸ ἐν ἢ ² ἐνσχυόμεν γε τῷ τοῦ
 Ζήνωνος λόγου. Ἐνὸς δὲ ὄντος οὐδ' ἂν . . . εἶναι ² οὐδὲ μὴ
 9 . . . ⁶ μήτε πολλά. Εἰ γὰρ μήτε ἐν μήτε πολλά ἐστίν, οὐδ'
 ἂν κινηθῆναι φησιν. Οὐδενὶ γὰρ κινηθείη, ἢ οὐκ ἂν ἔτι, ἢ
 ὡσαύτως ἔχον, ἀλλὰ τὸ μὲν οὐκ ἂν εἴη, τὸ δ' οὐκ ὄν γεγενὸς
 εἴη. Ἔτι δὲ ἢ κινεῖ ἢ κινεῖται, καὶ εἰ μεταφέρεται οὐ συνεχές
 ὄν, διήρηται τὸ ὄν, οὔτε τι ταύτη· ὥστε πάντῃ κινεῖται, πάντῃ
 10 διήρηται. Εἰ δ' οὕτως, πάντα οὐκ ἔστιν. Ἐκλιπές γὰρ ταύ-
 τη, φησὶν, ἢ διήρηται, τοῦ ὄντος, ἀντὶ τοῦ κενοῦ τὸ διηρῆσθαι
 λέγων, καθάπερ ἐν τοῖς Λευκίππου καλουμένοις λόγοις γέ-
 γραπται. Εἰ μὲν οὖν οὐδέν, τὰς ἀποδείξεις λέγειν ἅπαντα.
 Δεῖ γὰρ τὰ φρονούμενα εἶναι, καὶ τὸ μὴ ὄν, εἴπερ μὴ ἐστὶ,
 11 μὴδὲ φρονεῖσθαι. Εἰ δ' οὕτως, οὐδὲν ἂν εἶναι ψεύδος οὐδεὶς

⁹ ἢ] ἢ μὴ B^a.R^a.V^a. ¹ τό τε ἐνὸν] τοῦτο ἐν ὄν B^a.R^a.V^a. ² γοῦν
 Lps: ceteri τὸν. ³ γ'] γὰρ B^a. ⁴ ὄν] οὖν B^a. ⁵ μὴν] μὲν B^a.R^a.
⁶ ἤτοι] ἢ τὸ B^a.R^a.V^a. ⁷ μήτε ἐν] μὴ ἐν R^a. ⁸ ἐσχυόμεν V^a, σχυόμεν
 Q, ἔχομεν Lps. ⁹ οὐδὲ μὴ] οὐδὲν οὐδὲ V^a. ¹⁰ ante μήτε lacunam R^a.

φησιν, οὐδ' εἰ ἐν τῷ πελάγει φαίη ἀμιλλᾶσθαι ἄρματα.
 Πάντα γὰρ ἂν ταῦτα εἴη. Καὶ γὰρ τὰ ὁρώμενα καὶ ἀκουό-
 μενα διὰ τοῦτό ἐστιν, ὅτι φρονεῖται ἕκαστα αὐτῶν· εἰ δὲ μὴ
 διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὥσπερ οὐδὲν μᾶλλον ^c ἂ ὁρώμεν ἐστίν, οὕτω
 μᾶλλον ἂ ὁρώμεν ἢ διανοούμεθα. Καὶ γὰρ ὥσπερ ἐκεῖ πολ-
 λοὶ ἂν ταῦτα ἴδοιεν, καὶ ἐνταῦθα πολλοὶ ἂν ταῦτα διανοη-
 θείημεν. Τὸ οὖν μᾶλλον δὴ ^d τοιάδ' ἐστὶ, ποῖα δὲ τὰληθῆ,
 ἄδηλον. Ὡστε ^e καὶ εἰ ἐστίν, ἡμῖν ^f γε ἄγνωστα εἶναι τὰ
 πράγματα. Εἰ δὲ καὶ γνωστά, πῶς ἂν τις, φησί, δηλώσειεν ¹³
 ἄλλω; Ὁ γὰρ εἶδε, πῶς ἂν τις, φησί, τοῦτο εἴποι λόγῳ;
 Ἡ πῶς ἂν ἐκείνῳ ^g δῆλον ^h ἀκούσαντι γίγνοιτο, μὴ ἰδόντι;
 Ὡσπερ ⁱ γὰρ οὐδὲ ἡ ὄψις τοὺς φθόγγους γιγνώσκει, οὕτως
 οὐδὲ ἡ ἀκοὴ τὰ χρώματα ἀκούει, ἀλλὰ φθόγγους· καὶ λέγει
 ὁ λέγων, ἀλλ' οὐ χρῶμα οὐδὲ πρᾶγμα. Ὁ οὖν τις μὴ ἐν-
 νοεῖ, πῶς αἰτεῖ ^k παρ' ¹ ἄλλου λόγῳ ἢ σημείῳ τινὶ ἐτέρου
 πράγματος ἐννοήσειεν, ἀλλ' ἢ εἰ μὲν χρῶμα ἰδὼν, εἰ μὲν δὲ
 μὸς. Ἀρχὴν γὰρ οὐ λέγε γοεὶ δὲ χρῶμα, ἀλλὰ ^m λό-
 γον, ὥστ' οὐδὲ διανοεῖσθαι χρῶμα ἐστίν, ἀλλ' ὁρᾶν, οὐδὲ
 ψόφον, ἀλλ' ἀκούειν. Εἰ δὲ καὶ ἐνδέχεται, γινώσκει τε καὶ ¹⁵
 ἀναγινώσκει λέγων. Ἀλλὰ πῶς ὁ ἀκούων τὸ αὐτὸ ἐννοήσει;
 Οὐ γὰρ οἶόν τε τὸ αὐτὸ ἅμα ἐν πλείοσι καὶ χωρὶς οὖσιν
 εἶναι· δύο γὰρ ἂν εἴη τὸ ἓν. Εἰ δὲ καὶ εἴη, φησὶν, ἐν πλείοσι ¹⁶
 καὶ ταυτόν, οὐδὲν κωλύει μὴ ὁμοιον φαίνεσθαι αὐτοῖς, μὴ
 πάντῃ ὁμοίοις ἐκείνοις οὖσιν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ, εἴ τι ἐν τοιούτου
 εἴησαν, ἀλλ' οὐ δύο εἶεν. Φαίνεται δὲ οὐδ' αὐτὸς αὐτῷ ὁμοια
 αἰσθανόμενος ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ἀλλ' ἕτερα τῇ ἀκοῇ καὶ τῇ
 ὄψει, καὶ νῦν τε καὶ πάλαι διαφόρως. Ὡστε σχολῇ ἄλλω ¹⁷
^o πᾶν ταῦτ' αἰσθοιτό τις. Οὕτως οὐκ ἐστίν, ἓν ἐστὶ γνω-
 στὸν, οὐδεὶς ἂν αὐτὸ ἐτέρῳ δηλώσειεν, διὰ τε τὸ μὴ εἶναι τὰ

^c ἂ prius add. Lps. ^d α τοιάδ' R^a. ^e εἰ καὶ V^a. ^f γε ἄγνωστα
 Lps: ceteri γνωστά. ^g δῆλον om. V^a. ^h ἀκουσθέντι V^a. ⁱ γὰρ οὐδὲ]
 γὰρ οἶδεν B^a.R^a, γὰρ εἶδεν V^a. ^k ante παρ' lacunam V^a. ¹ δλου B^a.
^m λόγον] λόγου R^a.V^a. ⁿ σχολῇ Lps. pro σχολήν. ^o πᾶν' αὐτὸ
 B^a.V^a.

πράγματα ^Ρλεκτά, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἕτερον ἑτέρῳ ταῦτόν ἐν-
νοεῖ. Ὑπαντες δὲ καὶ ^Ιοὔτως ἑτέρων ἀρχαιοτέρων εἰσὶν
ἀπορίαι, ὥστε ἐν τῇ περὶ ἐκείνων σκέψει καὶ ταῦτα ^Γἐξε-
ταστέον.

^Ρλεκτά] λόγους Lps.   ^Ιοὔτως Ba.Va.   ^Γmargo Ba.Va: τὸ πρω-
τότυπον λίαν ἐσφαλμένον, καὶ μή τις μὲν μεμφέτω· καθὼς γὰρ ὁρῶ, οὕτω
γράφω.

INDEX

VERBORUM ET FORMULARUM

MEMORABILIORUM.

N. B. *Litteræ*, C. *De Coloribus*—A. *De Audibilibus*—P. *Physiognomonica*—Pl. *De Plantis*—M. *De Mirabilibus Auscultationibus*—Me. *Mechanica*—L. *De Lineis Insecabilibus*—V. *Ventorum situs et nomina*—X. *De Xenophane, Zenone, et Gorgia, tractatus designant*; Numerus Romanus librum; Arabicus prior caput, alter sectionem indicat.

*ΑΓΕΝΝΗΤΑ πάντα εἶναι	X. 2, 2	C. 5, 31. ἀλουργαυῶν τέχασμα	
†ἀγραμμῆς ἀρχή: vise γραμμῆς ἀρχή.		Me. 1, 20	
οἱ ἀγραυλοῦντες	M. 11	ἄλω, areæ M. 120. ἄλως, areas	
Ἀδρίας, sc. πόντος	M. 79, 1	M. 72. ἄλωνι μεγάλη V. 3	
ἀειμνήμονες	P. 3, 14	ἄμα τῇ ἡμέρᾳ M. 150. ἄμα μὲν—	
ἀεροειδῆς καπνός	C. 3, 8	ἄμα δὲ M. 86, 1. 109, 2	
αἰθῆρ pro ἀήρ X. 2, 20. εἰς τὴν αἰ-		ἀμαξιαῖος λίθος	M. 98
θρίαν τιθέναι M. 138		ἀμαυραὶ φωναί	A. 31
αἰλούρων πρόσωπον	P. 6, 23	ἀμβλυωπίας med.	M. 171
αιματίδες seu ἀλουργ.	C. 5, 31	ἀμερές ἐν τοῖς ποσούς εἰ ἔστι	L. 1
ἄκρα Ἰαπυγία, promontorium Ia-		ἄμκτοι ἄνθρωποι	M. 138
pygiæ M. 97		ὁ ἀμόργης	C. 5, 22
ἀκρογένειοι, εὐψυχοὶ	P. 6, 40	ἀμφοτεράκις	Me. 24, 8, 10
ἀκροστήθιον	P. 6, 10	ἀνὰ πᾶσαν ὥραν, quovis anni tem-	
ἄκρουλοι τρήχες	P. 6, 42	pore M. 82, 1	
ἀκρωτήρια σώματος	P. 2, 8. 3, 2	ἀναβλύζειν ἔλαιον	M. 113
ἀλαμπές ὄμμα	P. 3, 6	ἀναζειν καὶ ὑπερχεῖσθαι M. 89. ἀνά-	
ἄλας κάλλιπτον	M. 138	ζεσις πυρός M. 40	
ἀληγδόνος παύσασθαι	M. 86, 2	ἀναισθήτου σημεῖα	P. 3, 4
ἀλκιστέον γένεσις	M. 60	ἀνακαθαίρειν μέταλλον	M. 52
ἀλῆζειν, sale pascere	M. 138	ἀνακάμπτειν κύκλῳ	X. 2, 2
ἀλλ' ἢ, nisi	P. 4, 7	ἀνακλάται τὸ φῶς C. 1, 4. ἀνακλώ-	
ἀλουργές ἱμάτιον M. 96, 2. ἀλουργές		μεναι αἰθαί C. 2, 10	
quomodo splendidum et flori-		ἀναλόγον ἔχειν	L. 60
dum fiat C. 2, 3. ἀλουργῇ tin-		ἀναισθηδῶν	M. 127, 1
guntur purpura C. 4, 1. ἀλουργές		ἀναπληρώματα γίνεσθαι	M. 44
[τἀλουργὸν v.l. ^a] χρῶμα C. 2, 1.		ἀνάπτειν καὶ ἀναλάμπειν, neutrali	
5, 21. ἀλουργοῦ κράσις C. 2, 7.		signif. M. 115	
ἀλουργές [τἀλουργὸν v.l. ²] εὐανθές		ἀναρίθμητοι μυριάδες	M. 119

VOL. VI.

F

- αναρραίνειν ὕδωρ M. 114
 αναρρίπτειν εἰς ὕψος M. 57, 1
 ἀνάροια, refluxus M. 130, 4
 ἱ ἀνάσιλλον P. 5, 8
 ἀνασκάπτεισθαι, refodi M. 73
 ἀναστεῖλον pro ἀνάσιλλον P. 6, 43
 ἀναφυσήματα πυρός M. 105, 5
 ἀνακεχωρηκέναι τῆς γραφῆς A. 20
 ἀνειλεῖσθαι τὴν φωνήν A. 64
 ἀνήνυστον καὶ ἄπρηκτον X. 2, 6
 ἱ ἀνήνυτον ἡδὲ ἄρεκτον ibid.
 ἀνίωτος σίδηρος M. 48, 2
 ἀνόθευτον τηρεῖν M. 158
 ἀνοιδῶν, intumescens M. 112, 2
 ἀντᾶδειν, occinere M. 151, 2
 ἀντερεῖσαν μηδέν Me. 34, 1
 ἀντικαθίσταται M. 94
 ἱ ἀντικαθίστασθαι, substituere ibid.
 ἀντιπροσώπως ἴστασθαι M. 72
 ἀντιφορτίσασθαι ἀργύριον M. 135
 ἀντωθύμενα Me. 31, 1
 ἀνυκέρβλητον βάθος M. 102, 1
 ἀνυπομνήτος τῇ ὕψει M. 130, 2
 ἀνυστικός P. 6, 44. idem τελεστικός ibid.
 ἀνύδυνα καὶ ἀνάληγτα X. 1, 4
 ἄρονος λίμνη M. 102, 1
 ἀπηγορευκὲς ταῖς κινήσεσι P. 3, 8
 ἀπαντλούμενα ὕδατα C. 5, 4
 ἀπέκασθαι, edixisse M. 84
 ἀπειράκις γίνεσθαι [τεῖναι] X. 2, 2.
 ἀπεῖρανα βάθη X. 2, 20
 ἀπηλλάκτον appellationes variae V. 3
 ἄπλευροι P. 6, 9. ἄπλευρον στήθος P. 5, 11. ἀπλευρότερα P. 5, 5
 ἀποδηλοῖ τοῦτο ἐν— M. 59
 ἀποθευεῖν τὰ εἰς— M. 104, 1
 ἀπολιθοῦσθαι M. 52. 95, 2
 Ἀπολλώνιον, Apollinis aedes M. 107, 2
 ἀπομαδᾶν τὰς τρίχας M. 98
 ἀποπειράζειν εἰ— M. 11
 ἀποπηδᾶν, resilire A. 42
 ἀποπτίσματα κέντρου M. 113
 ἀπερρωγυῖαι φωναί A. 71
 ἀποσκληρύνεσθαι M. 81, 3
 ἀποστερεοῦσθαι M. 89. 134
 ἀπίστημα ἴσον, dist. p. Me. 15, 2
 ἀποσύρματα M. 42
 ἀποχρῆσαν pro ἀπέχρησε, sufficit, satis fuit X. 2, 25
 ἀπολήχειν τρίχας M. 1, 4
 ἄποψις φρικώδης M. 130, 2
 ἀπεινυγμένοι, frigidi P. 6, 33
 ἄπυρος χρυσός M. 45
 ἀποχραίνεται C. 5, 21
 ἱ ἀποχραίνεται ibid. v. 1.
 ἀρετῇ ἀγαθοὶ ἰχθύς M. 74. ἀρετὴν κατὰ τὴν βρώσιν ἔχοντες [τμεγίστην] M. 136
 τὸ ἄρβρον, αἰεὶ δυεῖν ὄρος L. 59. ἀρ-
 θῶδες καὶ νευρῶδες P. 5, 8
 ἀρπαστικοὶ P. 6, 47
 ἀρσενίκιον pro ἀρσενικόν Pl. ii. 4, 10
 ἄρτημα Me. 18, 1. 20, 1
 ἀρῆσθαι, haurire M. 113
 τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀναλαμβάνεσθαι L. 15
 Ἀσβαμαῖον διὰς ὕδωρ M. 152
 ἄσιλον P. 5, 8
 ἀσκαλαβώτου gressus M. 13
 οἱ ἀσύμμετροι, πανούργοι P. 6, 58
 ἀσυμφανῆς ὑπόνομος M. 82, 2
 ἱ ἀσφαλιαῖον διὰς ὕδωρ M. 152
 ἀτενὲς μέτωπον, exporr. P. 6, 29
 ἄτομοι γραμμαὶ εἰ εἰσὶ L. 1
 ἀτρεμεῖν et ἡρμεῖν, oppos. τῷ κινεῖ-
 σθαι X. 3, 8, 9
 αἰγαὶ φωτὲς C. 3, 10. αἰγῶν ἀνά-
 κλασις C. 2, 10
 αἰτοφυῇ [ταῖτοφυᾶ] πέτραν M. 114
 ἱ ἄφοδος, excrementum M. 1, 5.
 ἀφοδεύειν, excernere M. 63
 ἀφωνίαν ἐργάζεσθαι M. 145
 ἄχερος θανάσιμος M. 143
 ἀχρυστέρα πολλῶ C. 5, 39
 ἀψίδος κύλισις Me. 8, 1
 B.
 Βαδίσεις διτταί P. 3, 9
 βαθύκολπι γυναῖκες M. 109, 2
 βαρύτονον φανεῖν P. 6, 50, 51
 τῶν βασάνων χρῶμα C. 3, 7. βασ-
 νίζειν ξύλα A. 34
 βατιάκαι, poculi genus M. 49
 μετὰ βίας πολλῆς ἐκπέμπειν A. 10
 βόμβυκες in voc. ed. A. 11
 βορὴς, vorax P. 6, 10
 βραγχώντων φωναί A. 64
 βραδυβάμων P. 6, 44

βραχυβάμων	ibid.	διατείνειν ἐπὶ πολὺ	A. 12
βρόμῃ σὺν πολλῇ	M. 130, 1	διατύπῳσι σφραγίδων	A. 21
βροτέων στοματῶν	X. 2, 20	διαψέχεσθαι	C. 5, 4
βρυχηθῆναι πολλῇ	M. 130, 3	διδυμοτακεῖν	M. 128
βρυωθέντα	C. 1, 11	διερίξασθαι πρὸς ἀλλήλους	M. 90
βυβλία χρυσίου [†χρύσεια]	M. 46	διευρύνεσθαι, dilatari	M. 112, 1
Γ.		δηθουμένη ἔγγραφία	C. 5, 8
Γαλεαγκῶνες	P. 3, 13. 6, 45	δίεσθαι εἰς τὴν ἑλὴν	M. 73
γαλεῶτος invidia	M. 66	δίωτῃσι, divellit Me. 19, 2. δίωτα-	
γαλῆρες pro γαλῆρὸν seu ἀτενές	P. 6, 29	ται, divellitur Me. 17, 1	
γεγονεῖν A. 32, 37. γεγενεῖν, τὸ		δινοῦμενον ὕδωρ	Me. 35, 1
σύντετον καὶ τραπὸν φθέγγεσθαι A.		διονομασμένους, celeb.	M. 110
72		διωρᾶν, perspicere	C. 3, 15
γεωργικώτατος ἀνὴρ	M. 100, 2	διῷτι pro ὅτι, quod M. 56. C. 5, 18	
γλαφυρὸν σπῆλαιον	M. 59. γλαφυροὶ	διπλασιόπλευροι κλίνας	Me. 25, 1
τὰ εἶδη P. 3, 16		διώκειν τὴν ὑγρότητα	M. 73
γλοιφὴ γλισχρητάτη	M. 134	δοτικὸν καὶ ἐλευθέρων	P. 5, 9
κατὰ γλῶσσαν τὴν Π. lingua Per-		δοῦριος [†δοῦριος v. l. v.] ἵππος M.	
rhæbiorum M. 132, 2		108	
γυνήκετος P. 3, 9. 5, 5. οἱ γυνήκετοι		δυσάνει P. 6, 41. δυσάνειον ἦθος P.	
κίκαδοι P. 6, 5		2, 12	
γραμμῆς ἀρχή	L. 52	δυσανξῆς φύσις	A. 33
γραφῆναι βασκανοῦ ψυχῆς, sc. διὰ τὴν		δυσθήρατος	M. 15
Pl. Prol. 11		δυσθυμικοί	P. 6, 50
γυνώδεις	P. 3, 16	δυσπαραισιώτεροι [†δυσπαραισιωτό-	
Δ.		τεροι] P. 5, 3	
Δαιμονία ἔννοια M. 99. δαιμόνιον φο-		δυσταμίεντον πνεῦμα	A. 12
βεῖσθαι M. 160		δύσφορος σύμφυσις	A. 33
τὰ δάκτυλα et οἱ δάκτυλοι	P. 6, 2	E.	
δασεῖαι φοναί	A. 70	†'Eān cum indic. modi verbo Me.	
δαψιλὸς αἰθῆρ	X. 2, 20	2, 3. v. l. z.	
δαιμαλέου, meticulosi	P. 6, 2	ἐγγύας [†ἐγγύαν v. l. q.] λαμβάνειν	
δεξαμενῶν κοιτάματα	C. 5, 4	παρὰ— M. 57	
δηλοῖ δέ, et ὅλον δέ, pro eodem C.		ἐγκεντρισμὸς melior qui Pl. i. 6, 2	
6, 20, 21		ἐγκλίσεις τῆς κεφαλῆς	P. 3, 9
διαβαῖων μεγάλα	P. 5, 9	ἐγκυλοὶ ὀφθαλμοὶ P. 5, 7. ἐγκυλον	
διαδῆσαι ταινία	A. 36	ρίνα ἔχοντες P. 6, 22	
διαδύναν φῶς	C. 1, 6	ἐγκεκραγὸς φωνῆν	P. 6, 51
δίαιταν ποιῆσθαι ἐν—	M. 125	ἐγκρατῇ ἀκρωτήρια P. 2, 8. 3, 11.	
διακινεῖσθαι	A. 18	idem ἰσχυρά P. 2, 10. 3, 1	
†διακυμαίνειν	M. 103	ἐγκυκλος σφαῖρα	X. 2, 14
διαλαμβάνειν	ibid.	ἐγκυρτος μικρὸν	P. 3, 5
διάλλαξις μινύτην	X. 2, 7	ἐγκέχρωσται ἐν ἅπασιν	X. 4, 6
διανέωντας ἐφ' ἑκάτερα [†ἐπὶ θάτερα]		ἐδάλλων τῆς νεῶς	Me. 6
M. 150		τὰ εἶδη προπετεῖς P. 3, 13. sic γλα-	
διεξυσμένος τὸ πρόσωπον	P. 3, 10	φυροὶ τὰ εἶδη ib. 16	
διαπεσηγὸς στέαρ	M. 67	εἰλεῖσθαι ἐν— versari	M. 108
διαστίλβοντα κέρατα	M. 1, 3	εἰλικρίνεια et μίξις oppos.	C. 3, 2
		εἰρωνος σημεῖα seu εἶδος	P. 3, 12

- εἰσδοσις M. 99
 τεισφορήσαι M. 14. v.l.^w
 εισφρῆσαι, inglutire ibid.
 ἐκκάεσθαι, exuri C. 5, 29
 ἐκκλωεῖς τρίχες P. 5, 8
 ἐκκαλάπτειν, excudere M. 3
 ἐκκυλίεσθαι et ἐξελττεσθαι Me. 24, 1
 ἐκνεοττεύειν M. 126
 ἐκπέττεσθαι ταχέως C. 5, 30. ἐκπεψις ταχεία C. 5, 23
 ἔκστασις ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια P. 4, 4
 ἔκτεξις, partus M. 177
 ἐκτοπίουσιν ἑαυτοῦς M. 126
 ἐκφανές, evidens A. 28
 ἐκφλογοῦται M. 36
 ἐκφοβοὶ γιγνόμενοι P. 6, 41
 ἐκφονίσσονται τοὺς ὀφθαλμούς P. 6, 36
 ἐλάων pro ἐλαύνων M. 133, 3
 ἐλιξ χαλκῇ M. 110
 ἐλκεσίπειλοι M. 109, 2
 ἐλκύσαι ἄνω Me. 28, 1
 ἐμπέπηγαν, inūxus est Me. 6
 ἔμπυρροι C. 6, 3
 ἐμφυλλισμός Pl. i. 6, 4
 ἐναργέστερα σημεῖα τίνα P. 6, 60
 ἐνάριθμα X. 2, 19
 ἐναρμόσαι ἢ προσθεῖναι Me. 24, 15
 ἐνδελεχῶς κινεῖσθαι X. 2, 25
 ἐνδιαλλάττειν τὰ σημεῖα P. 1, 14
 ἐνθερμοὶ P. 3, 14. ἐνθερμος διάκωια P. 2, 9
 ἐνοητικοί, cogitabundi P. 6, 49
 ἐντεταραγμένοι ὀφθαλμοί P. 6, 38
 ἐντυπώσασθαι M. 155
 ἔνοχροι P. 6, 33, 38
 ἐξαίρεσις, exemptio Me. 21, 2
 ἐξελττεσθαι ἵσση γραμμῇ Me. 24, 1. ἐξειληγμένος Me. 24, 7
 ἐξετάσαι τὰ ἀργεῖα M. 123, 1. ἐξετασθεῖς, in questionem et torturam vocatus M. 78
 ἐκστατικοί [τ'ἐξεστηκότες] ὑπ' ὀργῆς P. 6, 36
 ἐξόφθαλμοι P. 6, 26
 ἔπαρξις X. 2, 8
 τὸ ἐπέκεινα τῆς καθέτου Me. 2, 1
 ἐπειροσαλεύοντες [†ἐπανασαλεύοντες] ὅμοις P. 6, 46
 ἐπέχειν τὸν τόπον M. 122
 ἐπὶ τέλει, et ἐπὶ τέλους, in fine Me. 5, 4
 ἐπιβατέον οὐδενί M. 97
 ἐπιγινῶσκων P. 6, 21
 ἐπικαιρότατος τόπος P. 6, 60
 ἐπικουφίζει ἄλλα Me. 26, 2
 ἐπικράτεια, ditio M. 113. κατὰ τὴν ἐπικράτειαν, imperio potiti M. 107, 2
 ἐπιληπτικοὺς χρήσιμον M. 66. ἐπιληπτοὶ M. 18. ἐπιλήπτους χρήσιμον M. 77
 †ἐπίληπτοι attoniti M. 18
 ἐπιπορφυρίζων ἄνθος C. 5, 26
 ἐπιπρέπεια, optima et expeditissima physiognomonias signa dat P. 4, 7
 ἐπιπρόσθεσις [†X. 1, 5. v.l.v. et] X. 2, 29. haud scio an rectius ἐπιπρόσθεσις: [quod in hac ed. legitur] X. 1, 5
 ἐπίπυρρος τὸ σῶμα P. 3, 5
 ἐπύρρυσσα τροφή C. 5, 8
 ἐπισαλεύοντες ὅμοις P. 6, 45
 ἐπισημαίνεσθαι, signum dare plausu M. 31
 †ἐπισπερχές τρίχωμα P. 3, 2. ἐπισπερχές προσώπου ἦθος, et ἀγαθὸν, oppos. P. 3, 7
 μετ' ἐπιστάσεως [†ἐπιστασίας v.l.^w] L. 18
 ἐπιτελεστικοί P. 6, 56. iidem ἀνοστικοί P. 6, 44
 ἐπιφλογὴς χρῶμα P. 6, 34
 ἐπιφονικίζειν C. 5, 17
 ἐπιφονίσσουσαι γνάθοι P. 6, 36. ἐπιφονίσσον πρόσωπον P. 6, 35. ἐπιφονίσσεται τὸ πρόσωπον ibid.
 ἐπιγρῶζειν τὸ ὕδωρ C. 1, 2
 ἐπιγόνυσθαι τὸ ἔδαφος M. 89
 ἐπεχώρησε καλούματος Ἐρυθροῦ M. 133, 4
 ἐπφάζειν, incubare M. 3
 ἐπωμίδας P. 6, 14
 ἐρείσας πρὸς τὴν γῆν Me. 14
 ἔρος pro ἔρωι X. 1, 14
 Ἐρυθροῦ τε δάμαρ M. 133, 3
 ἑτεροιοῦμαν εἶδει X. 1, 4

ἐτερόμηκες	Me. 25, 5	ἤχος συνεχής	A. 67
οἱ εὐ φόντες	P. 6, 26	Θ.	
εὐαγωγία σώματος	P. 6, 59	Θάλαμος κατάγειος	M. 95, 1
εὐαθὲς χρώμα C. 2, 3.	εὐαθὲς καὶ	θάμνος, frutex, planta inter arbo- rem et herbam media Pl. i. 4,	
στίλβον C. 2, 5		7, 8	
ἐπαρμόστως ἔχειν	P. 6, 30	θεαφώδης, sulfureus	Pl. ii. 4, 10
εὐθύγραμμον σχῆμα	Me. 8, 2	θερείαν ἔλην, ætatem totam M. 114	
κατ' εὐθυορίαν	A. 34	θερμαστρίδος σύναψις	Me. 21, 2
εὐνωτον μετάφρενον	P. 5, 8	θηλύγονι	P. 3, 14
εὐπειστος [εὐπιστος v. l. ^k .]	L. 21	θηλύμορφον ζῖον	P. 5, 10
εὐπλευρος	P. 3, 11. 6, 9	θῶλις κατεξοσμένοι	M. 100, 1
εὐρος, latitudo	M. 81, 2. 112, 1	θραυόμενα rotundantur	Me. 15, 2
†εὐρύθοντι δάμαρτι M. 133, 3. v. l. p. ^q		θρίου καὶ φύκου πληρεῖς	M. 136
εὐρωστοὶ τὰς ψυχὰς	P. 6, 4	θυμώδους σημεῖα	P. 3, 11
εὐσημος ἐτ' ἀσαφὲς oppos.	P. 2, 3	I.	
εὐσύνεστα	C. 1, 3	Ἱατροὶ, chirurgi	Me. 21, 1
εὐτηξία	M. 50	ἰδέαν ἔχων ἑτέραν	X. 4, 6
εὐφυὲς σημεῖα P. 3, 3.	εὐφυῖας ση- μεῖον P. 2, 4	ἰδὸς ἀπόδειξις	X. 5, 2
ἔχεισθαι, detineri, hære	M. 152	ἰεροθύτων οὐχ ἄπτεσθαι	M. 123, 2
ἐχίνες, mures ἐχινώδεις	M. 28	ἰκτιδὸς αἰδεῖον	M. 12
ἐχουσι, coquunt	M. 22. 34	Ἰσμῆνιον, Ismenii Apollinis tem- plum Thebis M. 133, 2	
†ἐψοῦσι	M. 22	ἰσκαλὲς μέσσοθεν [†μέσσοθεν] X. 2,	
ἔως τούτου ἔως ἄν—	M. 10	14	
Z.		ἰστοαχῇ σημεῖα	Me. 23, 6
Ζεύγη in tibiis A. 40, 41, 63.		ἰστᾶσι, pendunt	Me. 20, 1. τὸ
ζεύγος ἀετῶν M. 60		ἰστάμενον βάρος	Me. 20, 5
ζημοῦν θανάτῳ	M. 84	ἴσχειν et ἔχειν pro eodem C. 6, 19	
ζοφερὸν χρώμα	C. 2, 5	ἰσχία σαρκώδη P. 5, 11. ἰσχιῶν pro	
ζωνιον, cingulum	M. 32	ἐπισκύνιον P. 3, 1	
ζωναὶ pro εὐζωνοὶ seu εὐζοῖ	P. 6, 7	ἰσχοφανία seu ἰσχοφανία unde sit	
ζωγονοῦσα γῆ	M. 74	A. 73	
H.		Ἰτύκη, Utica, opp. Afr.	M. 134
ἡδίστος ἰδεῖν, jucundiores visu P. 6, 1		ἰχθὺρ ἐχίδνης	M. 141
ἡδύκρεον ζῖον	M. 1, 4	ἰωμένα χαλκεῖα	C. 3, 8
ἡεροειδεῖς αὐγαί	C. 2, 8	K.	
ἡθὴ τὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐμφαινόμενα, vultus consuetus, seu consuetus faciei habitus P. 2, 2. 1, 7.		Κάδοι in puteis	Me. 28, 1, 2
ἰδὲν σχήματα P. 2, 9. eadem copulata P. 3, 7		καθιμῶν et καθιέναι pro eodem, de- mittere sc. Me. 28, 1, 2	
ἡλιῶδες χρώμα C. 3, 3. ἡλιουῖσθαι		καθιπτεῦσθαι	M. 168
C. 5, 4		κατέστη τῆς παρακοῆς, ad mentis sanitatem rediit M. 31	
ἡμιζόγιον dimidiata libra	Me. 20, 1	†καλαρ	Me. 12, 1
ἡμιόλιος κίνησις	L. 21	κάμενα [†κράμενα]	C. 1, 10
ἡμιχόον πλεῖον M. 1, 3. ἡμίχρα τρία		καλλιστέφανος ἐλαία	M. 51, 1
M. 128		καλῶδιον, funiculus	Me. 18, 1
ἡρεμεῖν et ἀτρεμεῖν oppos. τῷ κινεῖ- σθαι X. 3, 8, 9		καμηλῆτης, magister cameli	M. 2
		καμινεύειν σιδηρον	M. 48, 1

- καπνώδεις φλόγες C. 2, 2
 καρδία, medulla arb. Pl. i. 4, 5
 κασσιτέρινος ἀνδριάς M. 81, 1
 κατάγειος, subterraneus M. 95, 1
 καταγνύνειν, frangere Me. 14. κατα-
 γνύναι αὐτά Me. 22, 1
 καταγνύνους εἶναι M. 88, 1
 καταδαρθεῖν, obdorm. M. 151, 2
 κατακαλύπτειν, abscondere M. 76
 κατακεκλασμένα ὄμματα P. 3, 8
 κατακορὸς χρῶμα C. 5, 5
 καταξηραίνεσθαι C. 5, 33, 34
 οἱ καταπέλται A. 9
 καταπνίγεσθαι, de voce A. 3
 καταράσσειν αὐτοὺς εἰς M. 79, 2
 κατάρροι vocem depravant A. 16
 κατασκευάσματα structure M. 100, 1
 κατασοβεῖν M. 118, 2
 κατασφραγίζεσθαι [† κατασφραγίσ-
 σθαι,] obsignare M. 123, 1
 κατατείνειν, deorsum tendere M. 1,
 2. κατατεταμένας φλέβας P. 6, 35.
 κατατετάσθαι et κατὰσας A. 51
 καταφανὲς ἐστὶν ἐπὶ τῶν— A. 11
 κατέσσεται pro κατὰσσεται Me.
 14
 κατιλλαντιωρίαν P. 6, 48. †κατιλ-
 λαίνειν seu κατιλλάπτειν conjicit
 Sylb. in adnot.
 κατοικίδια φυτά Pl. i. 4, 13
 κάτομβρος ἄνεμος V. 7
 κατοκτηθέντα κέρατα A. 36. κατω-
 πτημένα κέρατα A. 49
 κάτοχος δαίμων M. 166
 κεραμεικὸς τροχὸς Me. 8, 1
 κηλάνεια φρεάτων Me. 28, 1
 κλάδοι τί Pl. i. 4, 3
 κεκλασμένα ὄμματα P. 3, 8
 κλισμὸς εἰ ἐγκλισίς C. 2, 4
 κοιλόφθαλμοι P. 6, 26
 κόλλοπος ζυγοῦ Me. 13, 1, 2
 κολυμβητὴς χαλκός M. 58, 2
 κοιτάσματα C. 1, 11, 5, 4
 κοπρία [†κοπρίους v.l.y.] M. 141
 κόχλοι τῆς γῆς M. 164
 κρατῆρες οἱ ἐν Αἴτῃ M. 154
 κρεμῶσιν ἐκ δένδρου M. 6
 κρέκας στοργγύλαι διατί Me. 15, 1
 κρετάλων ἥχος M. 101, 1
 Κροτωνιάτιδος [†Κροτωνιάδος v.l.m.]
 τὰ Μικάλλα [†μαλακά v.l.l.] M.
 107, 1
 κροῦνδς ὕδατος M. 114
 κυανειδὴς ὁ ἀήρ C. 3, 16. κυανειδὲς ἐκ
 φοινικῶ [†φοινικοῦ v.l.v.] C. 5, 26
 κύειν, uterum ferre M. 177
 κυλίεσθαι, et κυλίνδεσθαι, volvi Me.
 8, 1
 κύναστρον, sidus canis Pl. i. 7, 4
 κυρίας τύχη, dominio potitur M.
 84. κυριεύεσθαι ἐπὶ— M. 95, 1.
 100, 3
 κυρτὸν et κῶλον ut distent Me.
 Prol. 6
 κύστιδες, vesicæ P. 6, 25
 κωμάζειν, comissari A. 49
 κωφοὶ ἦχοι A. 33
 Λ.
 Λαλιά, loquacitas P. 2, 8
 λαμπρὸν ἢ στίλβον C. 3, 2
 λάχανα, olera, quid Pl. i. 4, 9
 λειώμενα τρῆφει C. 3, 4
 λεκτὰ τὰ πράγματα οὐκ ἔστι X. 6,
 17
 λέμμασι tecti fructus Pl. i. 5, 7
 λεοτοφόνος M. 146
 λευκέρυθροι χροαὶ P. 2, 4
 λευκόπυρρα τριχέματα C. 6, 3
 λευκώματος βάμμα P. 6, 49
 λογυραὶ φωναί A. 65
 Λίγυες [†Λιγύστιοι v.l.*] Ligures
 M. 90. et Κελτοίλγυες M. 85
 λίμνιον ἀνοιδῶν M. 112, 1, 2
 λιπαρόματοι P. 3, 14
 λοξοὶ ἢ πλαγίους σπαρτίως Me.
 25, 2
 λοφούρου πάθος P. 4, 5
 λύγοι, virgæ arb. Pl. i. 4, 6. λύγοι
 καὶ κλάδοι Pl. i. 3, 3
 M.
 μαινομένη ἄμπελος M. 161
 μακρὰ βαίνειν P. 6, 44
 μακροβάμων ibid.
 μάργοι, ut capræ P. 6, 51
 μαριεύς [†μαριθὰς v.l.*], lapis ar-
 dens M. 41
 μέϊζον pro μᾶλλον Me. 16, 2

- μελαίνῃ χρῶα P. 6, 37. Μέλανα ἔρη *εινωμένοι, ebrius* M. 101, 2
 M. 157 *εινωπὸν χρῶμα quando fiat* C. 2, 8.
 μελανειμονεῖν M. 169, 1 *οἰνωποὶ ὀφθαλμοὶ μάργου* P. 6, 38.
 μελάνθριξ P. 3, 10 *οἰνωπὸς χυλὸς* C. 5, 18
 μελανοειδὲς C. 5, 11 *ἄλισθαίνει τῆς χειρὸς, et ἐξολισθαίνει*
 μελανόχρους P. 3, 10 *διὰ τῆς χειρὸς* Me. 21, 1
 μελαντηρίφ βάπτεσθαι C. 4, 1 *ἑμαλτάταται καὶ λευτάταται* A. 39
 μελιττοπόλοι, apiarii M. 64 *ἑμιλεῖν πρὸς τινα—* P. 5, 9
 μελίχλωροι P. 6, 33 *ἑμόχροα καρποῖς ἄνθη* C. 5, 25
 μετάβασιν ἔχειν X. 4, 16 *ἑμφακάδες καρποὶ* M. 161
 μετακηπύειν εἰς— Pl. Prol. 6 *ἄνοι, succulæ, instrumenta* Me. 13,
 μετακασμούμενον θέσει X. 1, 4 *1. ὄνοι καὶ μοχλοὶ* Me. 18, 4
 μεταπορθμεύειν εἰς— Pl. Prol. 6 *ἄξείας χροαὶ* P. 2, 4
 μετεωρισμὸς κλιδωνος M. 130, 1 *ἄξυδερκέστατοι γίνονται* M. 58, 3
 μήτρα, de medulla arb. Pl. i. *ἄκαι, foramina* M. 99
 4, 5 *ἄρείχαλκoi ἐν Φενεῇ* M. 58, 2
 μηχανὴ seu μηχανικὴ quæ artis pars *ἄρθον εἶναι τί* Me. 30, 2
 nominari solet Me. Prol. 2. *ἄρκιου Διὸς ἕδωρ* M. 152
 μηχανικὰ προβλήματα ibid. 3 *ἄρριον χρῶμα* C. 2, 5. 5, 14. *ἄρριον*
 μικρογάφυρος P. 3, 13 *νν v.l. d. C. 5, 14; Sylb. autem*
 μικρολόγου et κλέπτου affinitas P. *utrobique. ἄρριον καὶ μέλαινα*
 4, 9 *C. 5, 31. ἄρριον εὐανθέστερον*
 μικρόματος P. 3, 13 *τῶν μελάνων ἢ τῶν λευκῶν ἐρίων* C.
 μικρὸν ἴσρο κυκρὸν P. 2, 12. 5, 12 *4, 5*
 μνημόσυνα Ἑρακλείου M. 97. μνημό- *οἷς μὲν—οἷς δὲ—* C. 6, 23
 σουν φιλῆς M. 133, 3 *ἔταν cum indic. et subjunct. modi*
 μοχλεύεσθαι Me. 18, 2 *verbo* Me. 24, 8. *ἔταν ἰδη τά-*
 μικτῆρες ἀναπεπταμένοι P. 6, 22 *χιστα* M. 139
 μορλόγοι P. 6, 9 *οὐ γὰρ ἔτι— elliptice* Me. 30, 2
 N. *οὐρίου τοῦ πνεύματος ὄντος* Me. 7, 1.
 Ναρθήκινα ὄργανα A. 52 *ἔξ οὐρίας διαδραμεῖν ibid.*
 ναυσίπορον βῆθρον M. 168 *ὅτω post ὅσει—* M. 119. *ὅτως*
 νεοττία [ἵνεοττία] nidus M. 3 *καθαρώτατων ὅσπερ—* M. 102, 2.
 νέφος μετώπου P. 5, 7. νεφάδες φω- *ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτως* P. 1, 8
 ναί, obscuræ voces A. 3 *ἑφεΐδια [ἑφεΐδια]* M. 149. *ἑφεΐδιοι*
 τὰ νομιζόμενα, ritus solennes M. *Lacones* M. 24
 101, 2 *ἑχέων, admissarius* M. 2
 νοτῆς, humor A. 17. pro eodem *ἔχρη, pirus* Pl. i. 4, 12
 ὑγρασία A. 16 *Π.*
 νυμφογενής Ἑρῶθ M. 133, 3 *Πάγη pro πάγος* M. 50
 νωθεπιθέτης P. 6, 44 *παμπλείων, pro πολλὴ πλείων* A. 63
 τὸν [τὴ] νῶτον P. 3, 3 *πάντα [ἑπάντη] λευκὴν qua signifi-*
 O. *catione dicatur* X. 4, 6
 Ὀδοντάγρα Me. 21, 1 *παρακίπτειν τῇ διανοίᾳ* M. 31
 ὀύργται P. 6, 30, 50 *παρανευρισμέναι χορδαί* A. 67
 οἶα πηδάλιον Me. 5, 1, 10 *παρασοβείν εἰς—* M. 118, 2. v.l. & h
 αἰκμα, cella M. 32 *παρατρίβεσθαι πρὸς—* C. 3, 7
παραφύαδες φυτοῦ τί Pl. i. 4, 3
παρδάλειον, veneni species M. 6

- παρεμφαίνειν ἀσάφειαν τινά A. 23
 παρερρηκνῦιαι φωναί A. 66
 παρθένιος θάλαμος M. 158
 παρὸ pro διό A. 27. C. 6, 11
 Πασιφάεσσα θεά M. 133, 3
 παφλάζειν, bullire M. 152
 πέλει, est X. 2, 26
 πέλμα. Vise τέλμα.
 Πελοριὰς ἄκρα M. 111
 πεντάκλινον M. 127, 2
 περαίνοντα πρὸς ἄλληλα X. 2, 13,
 17. πεπεράνθαι est πέρατα ἔχειν
 X. 4, 13
 πέρατα τῶν ὄντων X. 2, 12. πέρατα
 ἔχειν εἰ πεπεράνθαι X. 4, 13
 περιαρμύττειν Me. 21, 1
 περιβάλῃ αὐταῖς καλῶδιον [†κάλαν]
 Me. 18, 1
 περιβλέψεις ὁμμάτων P. 3, 9
 περιδρομοὶ τῶν τριχῶν P. 3, 12
 περίστασθαι εἰς ἄλλο X. 2, 26
 περικαταληφθεὶς ὑπὸ— M. 154
 περικλύζειν ὕδατι M. 91
 περίογκοι P. 6, 9
 περιπλέους κνήμας P. 6, 4
 περιπόλαιος pro ἐπιπόλαιος P. 5, 11
 περισφοκότερα P. 5, 5
 περισυγκαταλαμβάνεσθαι A. 60
 περιφύεσθαι M. 95, 2
 περιόδον ποιεῖν M. 140
 περκνὸς ἔχις M. 165. περκνὸς, aqui-
 lini generis ales, e phene na-
 scitur M. 60
 πηγῶν pro πήγεων Me. 16, 1
 πικροῦ σημεία P. 3, 10
 πινακίδιον, tabella M. 57, 1
 †πιτύα, coagulum M. 77. v.l.^d.
 πλαγκταὶ πέτραι M. 105, 3
 πλάστιγξ τοῦ ζυγοῦ Me. 1, 17.
 πλάστιγξ ἑτέρα Me. 22. πλά-
 στιγξ μεγάλη Me. 1, 19
 πλεθριαῖος τόπος M. 122, 1
 πλέως καὶ παχὺς τράχηλος P. 6, 17
 ποδιαῖον [†πόδια] ποιήσασθαι Me.
 7, 1
 πολιώσεως πάθος C. 6, 13
 πολυειδῆ χρώματα C. 3, 1
 πολύχρους, multicolor C. 1, 1
 πονέσει pro πονήσει Me. 25, 2
 πορφυροειδὴς ἀήρ C. 2, 3. πορφυροι-
 δὲς χρῶμα C. 5, 28
 ποῦδες χρῶμα C. 5, 2
 πρασσειδὲς χρῶμα C. 5, 5, 6
 πρηστήρων σπειράματα M. 130, 4
 προεξοστῆκως, protub. P. 5, 7
 προβέλυμον ἐκκοπήν [†ἐκκόπτειν] Pl.
 Prol. 3
 προκρεμώμενον, seu προκρεμάμενον P.
 6, 19
 προπορεύεται τοῦ— M. 137
 προσαυλεῖν A. 23
 προσαφωδῶν M. 1, 4, 5
 προσβάς τῇ ποδί Me. 14
 προσεμφαίνεσθαι Me. Prol. 6
 προσεξαπατῶν ἑαυτοῦς μείζους ἀπά-
 τας L. 18
 προσεικὼς τι P. 1, 8
 προσερρησμένον Me. 18, 1
 προσέτι, insuper M. 1, 2
 πρόσθεν ἀπελθεῖν, pergere ulterius
 M. 152
 προσκρεμώμενον Me. 24, 16
 προσουρῶν τὸν λέοντα M. 146
 προσφυσᾶν πρὸς— M. 144
 προσώπων ἦθη: vise ἦθη.
 προτέλειος αἰτία Pl. Prol. 8
 προτερεῖ C. 5, 18
 προχρῆσθαι τούτῳ X. 1, 8
 πρωθεῖσθαι Me. 4, 4
 πτόρθοι, frondes M. 51, 1
 πτυρτικοὺς ποιεῖ M. 169
 πῦγα ὁστώδη ἔχειν P. 6, 6
 πυρίμαχος λίθος M. 48, 1
 πύρινος καρπός M. 82, 2
 πυρωθέντα C. 2, 2
 πυρώδεις ὀφθαλμοί P. 6, 38
 P.
 ῥαγαδαῖα ὕδατα A. 45
 ὁ ῥιπτῶν, et τὸ ῥιπτούμενον Me. 34, 1
 ῥοῖζον καὶ ψόφον A. 35. ῥοῖζον πολλῶν
 φέρεσθαι M. 130, 1
 ῥύακες Λίττης M. 40
 ῥυθμοὶ περισσοὺς κατεξισμένοι θόλοι
 M. 100, 1. ῥυθμοὶ γραμμάτων
 ἀρχαῖοι M. 133, 2. ῥυθμῷ διαφέ-
 ρειν X. 2, 10
 ῥύμματος δεῖσθαι M. 53
 ῥύσμῳ διαφέρειν X. 2, 10

- ρυτὰδες, rugosum P. 3, 1
 ῥυμαλεύμενα P. 5, 2
 Σ.
 Σαίνει τοὺς συνίθεις M. 109, 1
 σαλεύμενον ξύλον Me. 26, 1. σά-
 λειν Me. 27, 1
 σανίδες, vasa ex asseribus M. 22
 σέλας πυρός M. 122, 2
 σελήνιον, lunæ lumen M. 55
 σεσηρὸς [†σεσηρὸς] τὸ πρόσθεν P. 3, 10
 σήκωμα ποιεῖν Me. 20, 5
 τὸ σάλλον πεποκῶτα A. 40
 σκάλλειν καὶ σκάπτειν M. 91
 σκαρδαμύκται P. 6, 47. σκαρδα-
 μυκτικὸν ὀμμάτων [†ὄμμα] P. 3, 6
 σκιερὸν μέλαν C. 1, 5. σκιάδεις χροαί
 C. 3, 9
 σκληρότριχες P. 2, 7
 σκαρπιομάχος ἀκρίς M. 139
 σκοτούμενος ὑπὸ δέαις M. 130, 2
 σμηρίον seu κηρίον Pl. ii. 9, 14
 σπανοσιτία M. 24
 σπάρτον in libra centrum est Me. 1, 17. in libræ medio esse debet Me. 1, 20. σπαρτίον libræ Me. 2, 1. τὸ σπαρτίον in libra est perpendiculum ibid. in li-
 bra centrum est Me. 9
 σπείραμα ὄφως M. 4, 130
 σπλόγχη, intestina seu medulla arb. Pl. i. 4, 5
 ἐκ σπουδῆς, festinanter M. 86, 1
 ὁ σταθμός, et τὸ σταθμὸν, pondus Me. 20, 2, 4
 σταλαγμοὶ ὑδάτων C. 3, 3
 ἐν στεγνῇ φυλάττειν M. 138: per syncopen pro στεγανῇ.
 pro στενοπόδες ὄρυγες P. 6, 2. alibi legitur στεγανόποδες. P. 5, 5
 στενοπροσωπότερον P. 6, 11
 στηθία pro στήθη P. 6, 38
 στιλπνοὶ ὀφθαλμοὶ A. 35
 στολίδες ἀνδριάντων M. 52
 στόμιον μετὰλλον P. 3, 5
 στρογγυλοπρόσωπος A. 44
 στροφῆων ἀνοιξεις M. 111
 στρωμαὶ ἐκ κρόκου C. 4, 4
 στυφίς ἐν τῇ βαφῇ
 συγκάεσθαι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ C. 6, 17
 συγκεκαθικὸς τὸ σῆμα [†τῷ σῆματι v.l.k.] P. 3, 2
 συγκρηθῇ εἰς ἓν X. 2, 26
 συγχειλία P. 6, 18
 συμβάλλεται τῇ πλοῇ οὐδέν, nihil confert navi Me. 5, 9. συμ-
 βολαὶ νεύρων A. 39
 σύμμετροι lineæ quæ L. 6. σύμ-
 μετροι lineæ quotuplices L. 23
 συμμισγόμενα ἀλλήλοις X. 2, 29
 συμπαθῇ ἀλλήλοις P. 4, 2. συμπα-
 θεῖν ἀλλήλοις P. 4, 1
 συμπεριπεφραγμένα: vise συμπε-
 φραγμα.
 συμφανές et καταφανές pro eodem P. 4, 1, 4. συμφανές ἐπὶ τῆς—
 A. 54
 συμπεφραγμένα τὰ περὶ τὰς κλειδας P. 5, 8, 6, 16. συμπεφ. δάκτυλα P. 6, 2. minus recte συμπερι-
 φραγμένα P. 6, 16. v.l.^k.
 συμφωνία voces confundit A. 24
 συναίσθανεσθαι τὰς διαλείψεις A. 59
 τσικανὰ κηρῶν τοῖς ὕδασι M. 127, 1. v.l.^p.
 συναίνειν οὐδέν P. 6, 54
 συναπαντᾶν εἰς— M. 56
 συναρμοσθεῖσαι: de connubii copula M. 109, 2
 σίναψις τῶν στήγμων L. 46. σίναψις τῶν πλευρῶν Me. 23, 5. σίνα-
 ψις τῆς θερμαστρίδος Me. 21, 2
 σινδιακρινόμενα ἀλλήλοις X. 2, 29
 συνδιατελούντα ἀλλήλαις P. 4, 2, 4
 συνδρακῇ πολλοὺς X. 2, 24
 συνεκκλύζειν C. 5, 12
 συνεκουρίζειν Me. 23, 7, 8
 συνεφεμένης αὐτῇ M. 62
 συνεφές μέτωπον P. 6, 29
 σύνοπτον εἶναι, conspici M. 130, 1
 συνόφρυνες P. 6, 41
 συντάσσειν, mandans M. 27
 σύντριμμα ἔχειν A. 34
 συνῶσαι, una irrupisse M. 99
 συρμοὶ κλυδώνων M. 130, 1
 σύρραξις πρὸς ἀλλήλους M. 130, 2
 συστρεμμάτων ἕδατος M. 29
 σφαῖρωμα τὸ τῇ ζυγῇ προσκείμενον

- Me. 20, 2, 3
σφυρὰ νευρὸν P. 6, 3
σχῆμα κινήσεως σύντονον P. 3, 2.
τῷ σχήματι ὀρθός P. 3, 5
σχισμὴ, fissura Pl. i. 6, 6
σχολικαὶ παρασημειώσεις Pl. Prol.
15
- T.
Ταινία διαδεῖν A. 36
ταριχεύοντες καὶ συντιθέντες εἰς ἀγ-
γεία M. 136
ταχυβάμην P. 6, 44
τεκνούσθαι, gigni X. 1, 4
τελείων αὐλῶν φωνή A. 62
τὰ τελευταῖα, tandem M. 139. τε-
λευτῶντα, ad extremum Me.
35, 1
τέλος, ad extremum M. 95, 2. διὰ
τέλους, perpetuo M. 137
τεῦχος μέγα ἔχουσι P. 6, 10. pro
eodem alibi κύτος.
τέχνη τινὶ κατασκευάζουσι M. 123, 2
†τέως τούτου ἕως ἀν— M. 10. v.l.^c.
τὸν τόνον ἀνίσσι P. 2, 14
τοξόματα, sagittæ M. 4
τὸ πολὺ, plerumque C. 6, 7
τραγίζόντων φωναί A. 64
τρίξει περὶ αὐτὸν M. 139
τριχῶδη φάνια A. 57
τριχωμάτιον μαλακόν P. 3, 2
τροχιλέαι [†τροχιλαῖαι v.l.^m.] et τρο-
χαλῖαι, trochleæ Me. 18, 1
τροχίσκοι χαλκοῦ M. 1, 11
†τρύξει περὶ αὐτὸν M. 139
τρυπήματα, foramina Me. 25, 3
τύπος τοῦ προσώπου M. 30, 2. ὁ τύ-
πος ὅλου τοῦ σώματος P. 2, 2
- T.
†Τῆροι καὶ φθάσι ἀλίσκονται M. 152
τὰ περὶ τὴν ἕλην, silvestria P. 5, 4
ὑόμενα ὕδατα C. 5, 2
τὸ ἐξ ὑπαρχῆς, ab initio Me. 15, 1
ὑπέροκος γενομένη, lassata M. 6
ὑπέρογκα βέλη A. 43
ὑπερτελής αἰτία Pl. Prol.
ὑπνῶδες πρόσωπον P. 3, 12
ὑποκοιλότερος P. 5, 7
ὑπόμακρον ἱκανῶς P. 3, 4
ὑπομήλιον Me. 4, 1
- ὑπόνομος ἀσυμφανής M. 82, 2
ὑποσυγκεχυμέναί φωναί A. 28
ὑποφέρεσθαι Me. 23, 7
ὑπὸ χρόνῳ πρόσωπον P. 3, 2
†ὑστεροῖ [†pro ὑστερεῖν. l.v.] C. 5, 18
ὑφαιμον χρῶμα P. 3, 5. ὑφαιμος καὶ
θερμός P. 2, 4
- Φ.
Φαῖμεν pro φαίμεν X. 4, 11
φαῖον χρῶμα unde C. 2, 1. φαῖαι οὐ
χείρους τῶν λευκῶν A. 27
φάλαγγες stateræ Me. 20, 1. φά-
λαγξ ζυγῷ Me. 1, 20
φανταζομένη αὐτῷ, per spectrum ei
se offerens M. 108. φαντασίαν
χρώματος ἄλλην ἔχειν C. 3, 5
φαρμακῶδες, medicamentosum M.
77
Φερσεφάασσα M. 133, 3
φήνη, aquilæ species, ex halæeto
nascitur M. 60
φθείρεσθαι εἰς οὐσίαν ἄλλην X. 2, 9
φιλογύναι P. 3, 14
φιλόκυβοι P. 3, 13
φιλολοιδόρου σημεῖα ibid.
φίτρος, stipēs plantæ Pl. i. 4, 3
φλογμὸς, flamma M. 154
φλογεῖδές χρῶμα P. 6, 34. C. 2, 5
φοίνιξ unde dictus M. 132, 2. φοι-
νικῖα [†φοινίκεια v.l.^z.] χρώματα
C. 5, 18. et [†φοινίκια] C. 5, 35.
φοινικοῦν χρῶμα C. 2, 2, 5. φοι-
νικοῦν [†φοινικοῦν v.l.^b.] χρῶμα ἐκ
ποδάου C. 5, 19. φοινικοῦντα [†φοι-
νικοῦντα v.l.^z.] φύλλα C. 5, 23
φοινικαὶ ἱστορίαι M. 134. φοι-
νίζει, τὸ αἰμάζει M. 132, 2
φρίκη τῆς θαλάττης cur nigra videa-
tur C. 1, 5. φρικτῶδες ἄποψις M.
130, 2
φριξαὶ τρίχες P. 5, 8. 6, 41
φύκους πλήρεις M. 136
φύσαι seu folles A. 7
φύσις Empedoclis X. 2, 7
φυσιογνώμονες et φυσιογνωμονεῖν P.
1, 4. 2, 2, 3
ἐν φυλαῖς διαρκούντα M. 73. φω-
λεύοντες ὄρνιθες M. 63
φόνια λεπτά A. 57

X.		χρᾶζει ταχύ M. 50. sic χρᾶζεσθαι
Χαλκώματα, vasa æris	M. 62	C. 3, 12. 6, 6. χρᾶζόμενοι χυλοί
χαράττειν πρίονας	A. 45	C 5, 21
χαρσποὶ ὀφθαλμοὶ in leone et aquila,		ὁ χρᾶς καὶ τὰ δέρματα γίνεται μέ-
animosi P. 6, 37		λανα C. 6, 1. χρωτὸς λαίου P.
χείλη τοῦ ποταμοῦ	M. 150	2, 4. τὸν χρῶτα μεταβάλλειν M.
αἱ ἐπὶ χεῖρα χρεῖαι	M. 52	30, 2
χειροθήθειαν προσδέχεσθαι	P. 5, 2	† χυλοὶ et χυμοὶ pro eodem C. 5.
χηρεύων τοῦ χρήματος	Pl. Prol. 4	27. χυλῶν κράσις A. 30
χλαῖζουσα φύλις	M. 164	Ψ.
χορδέτονεν	A. 51	Ψιλαὶ φωναί A. 70
χρησματολόγος, vates	M. 95, 1	Ω.
χρῶα et χροιά, color C. 3, 4, 6.		Ὀμοπλάται πλατεῖαι P. 3, 1
itidemque alibi passim.		ὥς ἐτι L. 19. ὥς δν, velut, ferme
χρονιζόμενον καὶ παλαιούμενον C. 6, 1.		M. 116. Item compos. ὥσαναι
sic † χρονιζόμενοι χυλοὶ C. 5, 21.		M. 19. 30, 2. 81, 3. 99. Pro
χρονιζόμενα ὕδατα C. 5, 3		eodem ὥσει M. 119. ὥς τὸ πολὺ,
χρυσίζουσα γῆ	M. 45	plerumque C. 6, 7
χρυσσείδες χρῶμα	C. 3, 3	ὠχρόματι P. 6, 38

INDEX RERUM

QUÆ VISÆ SUNT MEMORABILIORES.

- ACANIAS** portus V. 1
Accipitres aucupii socios se præbent
Thracum pueris accersentibus M. 118, 1
Acerbi et asperi animi signa P. 3, 10
Acerbitas in fructibus quibusdam unde sit Pl. ii. 10, 8
Achaici sine Achainæ cervi M. 5
Achillis templum M. 106, 2
Adipis ursini miraculum M. 67
in Adriæ recessu Electrides insulæ M. 81, 1. **Adriatici** negotiatores M. 104, 2
Adstringens sapor in fructu unde sit Pl. ii. 10, 2
Adulteros arcens radix M. 158
Aduncus nasus quid significet P. 6, 21
Æacidarum parentalia M. 106, 1
Ægæ, Syriæ oppidum V. 6
Ægyptiorum color P. 6, 32. in Ægypto semel tantum quotannis seruntur plantæ Pl. i. 7, 5
Æneas Diomedem dolo interimit M. 79, 3
Æniaca regio M. 133, 1
Ænienes de inscriptione quadam vetere Athenienses et Thebanos consulunt ibid.
Æoli insulæ M. 101, 1. 132, 1
Æquale, æquali nec melius, nec deterius X. 3, 4. medium inter Magnum et Parvum Me. Prol. 6. **Æqualitas**, quietis et tranquillitatis ubique causa est Me. 30, 1
Aer, supra aquas sese effert Pl. ii. 2, 11.
aeris color C. 3, 16. **aeris** color sua natura albus C. 1, 1. **aer** quando niger videatur C. 1, 6. **aer** purus in ortu et occasu solis C. 2, 3.
aeris figuratio an aliquid ad sonitus edendos conferat A. 1. **aeris** percussio diversa, diversas voces reddit A. 4. **aeris** percussio qualia motus habet principia, tales etiam voces reddit A. 57. **aeris** concoctio est a calore solis Pl. ii. 3, 14. **aeris** profunditas Empedocli et Xenophani infinita X. 2, 19. **aerem** esse universitatem rerum, Anaximenes censuit X. 2, 9
Æs natans M. 58, 2. **æs** candidum et splend. M. 62. **æs** Mosynœcum miracul. ibid. **æris** Indici puritas M. 49. **æris** fragmenta in arvis crescentia M. 43. **æris** metallum in ferri metallum verum M. 93. **æris** fossio, et æris flos, medicamentosa M. 58, 3
Æterna esse omnia, Xenophanis dogma X. 1, 1. **æterna** an sint omnia X. 2, 9, 28. **æterna** Empedocles statuit rerum elementa X. 2, 6. **Æternum**, infinitum esse X. 1, 2
Æthalis insulæ situs et memorabilia M. 93. 105, 3
Æthiopes, timidi P. 6, 42
Æthiopum color P. 6, 32
Ætnæ ardor per aliquot annorum intervalla M. 38. **Ætnæi** rivi M. 105, 5. **Ætnæi** rivi piis fratribus parcent M. 154. **Ætnææ** exundationis latitudo et altitudo M. 40. † **Ætnæa** seu **Eannæa** spelunca M. 82, 1
Ætolica talpæ M. 176
Affectus animalium, alii proprii et peculiare, alii communes: quique illi

sint P. 4, 4, 5. affectionum diversitas, voces quoque diversas reddit A. 15
 Afri: *quare* Libyes.
 Agamemnonidarum sacra M. 106, 1
 Agathocles Sicilia rex, torquem in cervi collo repertum, Jovi consecrat M. 110
 Agrestes plantæ Pl. i. 4, 13
 Albus et pellucidus color, aereus C. 3, 15. album transit in rufum C. 6, 21. alba sunt quædam e flavis C. 6, 20. alba animalia nigris invalidiora sunt C. 6, 14
 Albedo et casities quibus ex causis accidat animalibus C. 6, 15. albedo corporis quid significet P. 6, 37. albedo intensior, timiditatis index P. 6, 32
 Alcimenis Sybaritæ pretiosissimum amiculum M. 96, 1, 2. †Alcisthenes v.l.k. M. 96, 2. Syb. utrobique.
 Aleatoris signa P. 3, 13
 Alimentis copia et inopia, pilorum colorem in animalibus mutant C. 6, 15. alimentis genera duo, humidum et siccum Pl. i. 1, 21. alimentorum exhalatio Pl. ii. 3, 4
 Alteratio seu mutatio rerum X. 2, 29
 Alumen olens locus M. 127, 2
 Amaræ herbæ in nive nascuntur Pl. ii. 3, 9
 Amaritudo in fructibus unde sit Pl. ii. 10, 1, 3, 9
 Amorem virorum charisia herba mulieres sibi conciliant M. 163
 Amneus a quibusdam dicitur Eurys seu Euronotus V. 7
 Amphipolitani accipitres M. 118, 1
 Amurcæ color C. 5, 22
 Amygdali juniores feraciores Pl. i. 7, 7. ex amygdalis parvis [†amaris] oriuntur interdum amygdali pulchræ [†dulces] Pl. i. 6, 5. amygdalus amara culture diligentia vitium deponit Pl. i. 7, 2, 3
 Anaxagoræ opinio de rerum ortu X. 2, 8. †Anaxagoras universum seu rerum universitatem, unam esse formam putavit X. 2, 9. plantas animalia esse censuit Pl. i. 1, 2. spirationem plantis tribuit Pl. i. 2, 1. plantis mentem et cognitionem tribuit Pl. i. 1, 7. plantas cupiditate duci opinatus est Pl. i. 1, 2. humorem plantis a terra tribuit Pl. i. 2, 10
 Anaximander aquam universum esse putavit X. 2, 9
 Anaximenes aerem esse universum statuit ibid.

Anacoræ argentæ M. 135
 Animæ principium in animali quod Pl. i. 1, 15
 Animus animali cuique suus est, suum item corpus P. 1, 3. animi et mentes, sequuntur corpora P. 1, 1. animi habitus mutatus, corporis quoque figuram secum mutat P. 4, 1. animi affectibus corpus quoque afficitur P. 1, 2. et vicissim corporis affectibus afficitur animus P. 4, 1. animi vitia seu morbi, ut insaniam, et similia, curantur purgatione et diæta corporis P. 4, 3
 Boni seu læti animi signa physiognom. P. 3, 7
 Animalium vitæ communis causa sensus est Pl. i. 1, 16. animalium genera duo, ratione sexus: quæque sint utriusque sexus proprietates P. 5, 1, 2. animalia sexu carent nonnulla Pl. i. 1, 14. animalia, signa propria habent admodum pauca P. 1, 9. animalia timidissima quæ, quæque fortissima P. 2, 5. animalia perimens locus M. 122, 1. animalium effigies in veste picta M. 96, 2
 Annonis περίπλους M. 37
 Antenna quo altius tollitur, eo celerius fertur navis Me. 6
 Anthinum mel M. 16
 Antiphontis dictum de mutua naturæ et artis opera Me. Prol. 2
 Antiphrasis in nomine M. 167
 Aornus lacus M. 102, 1. †81, 2
 Apeliotes a quibusdam habetur pro cæcia V. 5. Apeliotes et eurus quibusdam idem V. 6
 Apes solstitium prænuntiant M. 64. unguenti odorem ferre nequeunt M. 21
 Apollinis templum Sicyone vetustum M. 58, 2. Apollinis Halii (seu Marini) ædes M. 107, 1
 Apolloniæ Atlantinis [†Taulantiis v. l.º] vicinæ miracula M. 127, 1
 Apolloniatis fines M. 36. Apollonias portus V. 5
 Aqua, universum est Anaximandro X. 2, 9. elementum magis proprie quam terra Pl. ii. 2, 20. aquarum omnium elementum mare ib.
 Aquæ super terra sunt necessario ib. aquæ radicem dulcem habent omnes ib. 19
 Aquæ color, sua natura albus C. 1, 1. aquæ diutius stantes, colorem ut mutant C. 5, 3. aqua nigra quando videatur C. 1, 6. aqua exasperata cur nigra videatur ib. 5

- Aqua dulcis, ceteris aquis levior est; ideoque supra eas eminet Pl. ii. 2, 21, 24. aqua mulsa M. 22. aqua nitrosa M. 53
- Aqua calida gravem odorem exhilans M. 81, 2. in aquis calidis, seu locis quæ aquis calidis rigantur, cur plantæ nonnumquam proveniant Pl. ii. 4, 8
- Aqua crassa subter tenuem est Pl. ii. 2, 23. aqua tenuis et rara, crassiori innatat ib.
- Aqua lavantes exturbans M. 112, 2. aqua perjuriam vindicans M. 152. aqua suffocatas aves et alias animantes in vitam revocans M. 29. aqua in salem concreta M. 138. aqua in qua nulla innatant folia M. 102, 2
- Aquæ salem quæ generent Pl. ii. 2, 25
- Aqua quæ permeat, nigrescunt C. 1, 11. aquis operta nigrescunt C. 5, 4
- in Aquæ superficie nascentes plantæ Pl. ii. 4, 1
- Aquosis locis nascentes plantæ Pl. ii. 6, 3, 6
- Aqueum colorem reddunt quæ aquis sunt mersa C. 3, 13
- Aquilarum in diversas species degenerarum M. 60
- Arabices hyenæ M. 145
- Arborum differentiarum Pl. i. 4, 8. arborum mutatio pro anni temporibus unde sit Pl. ii. 9, 15. arbores a pico excavatæ M. 13
- Arcadicæ merulæ M. 15
- Arcus durus, invalidus A. 9
- Ardentia loca M. 35, 37, 105, 5, 127, 2. locus æstate ardens, hieme aquas eructans M. 114. locus ardens herbis et arboribus circumcirca condensus M. 127, 2
- Ardisei, populus Illyricus M. 138
- Arenæ ortus qui sit Pl. ii. 2, 18. arena in mari quomodo nascatur ibid. 14
- Arenosis in locis plantæ cur raro proveniant, et quales illæ Pl. ii. 3, 15, 16
- Argentum possidere, apud Gymnesitas vetitum M. 88, 2. argenti copia maxima Tartessi M. 135. argenti rivi ex incendio M. 87
- Argestes a multis dicitur Iapyx ventus V. 9
- Argivæ locustæ M. 139
- Aristæus, agriculturæ peritissimus, Sardinie olim præfuit M. 102
- Armenii pantheras ut capiant M. 6
- Armenti dux, rivalem ferre nequit M. 10
- Aromaticarum arborum differentia Pl. i. 6, 1
- Ars cum artifice sepulta M. 62
- Artemisia bortenensis, silvestri per informationem inseritur Pl. i. 6, 4
- Arteria, unum e vocum instrumentis A. 4. arteria qualis quales voces reddat A. 10, 13
- Articulus, semper duorum terminus est L. 59
- Ascaniæ paludis aqua M. 53
- Asini et suæ, libidinosi P. 4, 5. asinorum agrestium zelotypia M. 10
- Asperi: *vide* Acerbi
- Aspersione perimens venenum M. 78
- Aspides Ægyptiæ M. 142
- Assatio cornuum A. 36, 49
- Athenienses Eleusine Cereri templum struxerunt M. 131. de inscriptione quadam vetusta consuluntur M. 133, 1
- Athletæ olea qua coronantur M. 51, 1
- Atitanie rupes ardens M. 36
- Atlantini, pro Taulantii M. 127, 1
- Atidarum parentalia M. 106, 1
- Attractio in plantis qualis Pl. ii. 1, 6. Attrahit simile simile P. ii. 2, 11
- Attritio sæpe colorem mutat C. 3, 4
- Aucupii socii accipitres M. 118, 2
- Audiri voces et soni quando et quomodo soleant A. 18
- Avernus seu Aornus lacus M. 102, 1. †81, 2. Avernus an a nullis tangatur avibus M. 102, 3
- Aves in latibula subterranea se abdentes, omnemque sensum amittentes M. 63. aves suffocatas in vitam revocans aqua M. 29. aves pictæ seu versicolores, initio nigrae sunt C. 6, 26. avium color quibus ex causis mutetur C. 6, 20. avium physiognomonia e pennis P. 2, 6, 8
- Augeas ab Hercule occisus M. 58, 3
- Anlus Peucestius M. 78
- Aures quales quale ingenium et mores indicent P. 6, 31
- Aurum crescit M. 42. aurum spithamæ magnitudine e terra enatum M. 47. aurum *ἀυρον* in Pæonia M. 45. auri glebæ duæ in mensa regis Pæoniæ ibid. Auriferi fluvii M. 46
- Aureus color quando et quomodo existat C. 3, 3
- Auripigmentum quid, et ubi gignatur Pl. ii. 4, 10
- Autariatæ [†Autareatæ] populus Illyricus M. 138

B.

Babylonici pisces in cavernis degentes
M. 72

Bacchus fertilis anni quæ et ubi dederit
indicia festis sibi temporibus M.
122, 2

Bacchanalia Elidensium, numinis miraculo comprobata M. 123, 1

Bactris fl. aurif. M. 46

Balaustia oleis conferunt Pl. i. 6, 9

Balnearum exhalatio Pl. ii. 3, 6. balnearum sudatio unde sit Pl. ii. 1, 10

Bapyrus mons V. 3

Belenium e Persia tralatum, venenosam naturam deponit Pl. i. 7, 2

Benteli Arabici Pl. i. 4, 11

Berecynthius seu Berecynthius lapis M. 173

Berecynthias, subsolanus V. 5

Bestiarum injuriam arcens lapis M. 159. e bestiis physiognomoniam quam sit firma P. 1, 8

Bisaltæ Thraces M. 122, 1

Bitumen fossile M. 127, 1. bituminis odor M. 115

Bitysis statua homicidam Argis obruit M. 156

Bolintus (seu Bonasus) fera Pæonica M. 1, 1. bonasi forma, et in defensione mira natura M. 1, 3, 4

Boni seu læti animi signa P. 3, 7

Boreæ appellationes variæ V. 1

Boves maximi in Pæonia M. 129

Brachii latio qualis quales prodat animos P. 6, 45

C.

Cæciæ appellationes variæ V. 2. Cæcias et Apeliotes a quibusdam pro eodem habentur V. 5

†Calabria, Italiæ regio M. 108

Calaminthe degenerat in mentham Pl. i, 7, 1

Calculi in litore Æthalico varii coloris M. 105, 3

Caligo quædam in spissis coloribus cernitur C. 3, 15

Callisthenes de *φολυκος* etymologia an recte senserit M. 132, 1

Calor cogit seu coagmentat Pl. ii. 9, 12

Calce illita: *vide* Tectoria.

Cameli Arabici matres suas non ineunt M. 2

Canes in locis fragrantibus leporum vestigia odorari nequeunt M. 82, 1. canes ad Melanœum montium [†radices tantum, non ad] cacumen, feras insectantur M. 157. canes, maledici P. 4, 6. canes ubi non allatrent Græcos M. 109, 1. canum latratus inhibens lapis M. 166

Canum adulantium facies P. 6, 29

Canis quibus potissimum locis oboriantur C. 6, 11. Canities quando et quibus ex caussis accidat C. 6, 13

Cantharolettron, locus scarabæos perimens M. 120

Caphereus Eubœæ a subsolano infestatur V. 5

Capilli quales quale ingenium et mores indicent P. 6, 41. capilli puerorum initio rufi C. 6, 5

Cappadociæ mulæ M. 69. Cappadocium mel M. 17

Capra sacerdotem ad sacrificium sponte præcedens M. 137. capræ Creticæ dictam sibi medentur in vulnere M. 4. capræ non bibentes M. 9. †capræ cornua maxima M. 137

Caput quale quale ingenium et mores indicet P. 6, 31. caput fœmineo sexui minus P. 5, 5

Carbas, eurus V. 6

Carbones cur nigri C. 1, 10. carbones perusti, puniceum colorem reddunt C. 2, 2

Carnis durities et mollities quas physiognomoni significationes præbeat P. 2, 8

Carthago recentior Utica M. 134. Carthaginenses, thunnos conditos exportari non sinunt M. 136. Carthaginiensium insula beata M. 84

Castis tantummodo favet olei fons Carthagine M. 113

Castrati: *vide* Exsecti.

Cataporthmias, seu Porthmias, subsolanus V. 5

Catapultæ duræ A. 9

†Caunias a quibusdam dicitur cæcias, ab aliis boreas V. 2. caunias Rhodiis dicitur Boreas V. 1

Caupo, nocte insanians, interdiu vinum vendens M. 32

Celerius, dupliciter dicitur Me. 1, 1. celeritate eadem quod fertur, æqualem pertransire solet Me. 24, 10

Celticum stannum M. 50. Celticum venenum, toxicum M. 86, 1

Celtoligures, seu Celtiberi M. 85

Centauræus sapor amarus Pl. i. 5, 5

Centro quo propius quidque est, eo movetur ægrius Me. 14, 15, 1

Ceos insula, et spina ibi letalis M. 143

Cephaleniæ capræ vento pro potu utuntur M. 9

Ceras, Indiæ locus M. 71

Cerbes, seu Ceron, fluvius M. 170

Cereris ortum Eunnenses sibi vindicant M. 82, 2. Cereris templum Eleusine M. 131

Cervix pilosa quid significet P. 6, 40

- Cervus niger*, vel potius *albus* C. 6, 12
Cervi Achaici seu *Achainæ* M. 5. *cervi Epirotici* dextrum corau defodiunt M. 75. *cervo torques æreus circumdatus* M. 110
Cerussa usquequaque *alba* X. 4, 6
Cetus, fl. miracul. M. 95
Chalcidensium in *Thracia* *Cantharolethron* M. 120. *Chalcidica herba* M. 120
Chalybes aurum comportant M. 26
Chaos, omnium rerum primum exstitisse, *Hesiodus* canit X. 1, 14. 2, 24
Charisia herba M. 163
Chordæ ærem ut feriant A. 59. *chordæ optimæ* quæ A. 39. *chordarum tenuium* seu *exilium sonus* A. 57. *chordæ crassiores* qualem sonum reddant A. 63. *chordæ durum sonum* quæ reddant A. 49. *chordæ nervo perperam torto falsum sonum reddentes* A. 67
Chrysocollæ metallum, pretium, vires M. 58, 1
Chrysocome, seu *Chrysitis* Pl. ii. 7, 1
Cicadarum vox A. 65. *cicadæ* post solstitium canant M. 64
Ciconiæ cades apud *Thessalos* cur capitalis M. 23
Cilia producit æris fossio M. 58, 3
Cinædi signa P. 3, 9
Cineris color albicans C. 1, 2. *cinis Phrygius*, medicamentum oculare M. 58, 3
Circæi montis venenum M. 78
Circas [†*Circias*] in *Italia* dicitur *Thracias ventus* V. 9
Circulus, et *circulorum motus*, mechanicorum miraculorum causa Me. Prol. 5, 10. *circuli natura miraculosa*, e contrariis est ib. 5, 7. *circulos* seu *orbis* e duabus lationibus conficitur Me. 8, 7. *circulus volvi tripliciter* solet ib. 1. *circuli* seu *orbis majores*, ab eadem vi citius moventur quam *minores* Me. 8, 5, 13, 2. *circulus major* quando æqualem et quando inæqualem *minori circulo* volvat *lineam*, et cur Me. 24, 1. *circulus major* et *minor*, quando æquale spatium æquali tempore ferantur Me. 35, 3. *circuli plures* subcontrarii, ab uno motu simul moveri possunt Me. Prol. 11. *circuli linea longius a centro* distans, cur celerius moveatur quam quæ minus distat, cum eadem ambæ vi moveantur Me. 1, 1. *circulum describentis lineæ accidens* quod sit Me. Prol. 8. Me. 1, 9. *circulo descripto*, et *pharmacis adhibitis*, incantatio fit *serpentis* M. 151, 2. *Vise et Orbis*.
Cisternarum calx nigrescit C. 5, 4
Cius fl. sen opp. M. 54
Cleonymo Spartano structæ insidiæ M. 78
Claves quales quale ingenium prodant P. 6, 6
Coagulum vituli marini, epilepticis utile M. 77
Cogitationis et mentis motus celerrimus L. 5, 17. in cogitatione altiore, immoti constant oculi P. 6, 49. *cogitatorum enuntiatio* X. 6, 13, 14, 17
Cognitum esse nihil; vel si sit, alii significari non posse X. 5, 1. 6, 17
Collopes majores, cur facilius circa idem jugum moveantur quam *minores* Me. 13, 1
Collum quale quale ingenium et mores indicet P. 6, 17. *colli venæ* intensæ, iracundiæ signum P. 6, 35. *collum longum* habentia difficulter vocem reddunt A. 11. *colla columbarum* cur auri colorem referant C. 3, 3
Colores simplices qui C. 1, 1. *colores compositi* unde fiant, et quo modo C. 2, 1. *colorum mixture* seu *temperaturæ* C. 2, 10. 5, 12. *colores omnes* e tribus misti C. 3, 14. *colorum species* variæ unde existant C. 2, 1. *colorum varietas infinita* unde sit C. 3, 1. *colorum differentia* quomodo perspiciantur C. 2, 9. *colores posteriores*, si obtineant, *priores* oblitescant C. 5, 17, 20. *colores spissi* omnes, caliginem quandam in se habent C. 3, 15. *colores* in eadem superficie cur et quomodo videantur discedere A. 20. *colores distantes*, sæpe videntur esse contigui; et cur A. 59. *color purus* non cernitur, sed aliis mistus C. 3, 10
Color qui quas physiognomoni significationes præbeat P. 2, 4. 6, 32
Colorem mutat tarandus M. 30, 1. *colorem mutans* *serpens* M. 164. *colorem quater quotidie mutans lapis* M. 174. *colorem potantibus mutantes fluvii* M. 169. et seq.
Columna cum inscriptione antiqua M. 133, 1
Columnæ concretæ M. 59
†*Colusi*: perperam pro *Lusi* [quod in hac ed. legitur] M. 125. v.l.h.
Conchæ fluviales M. 14
Conchyliæ, qualia animalia sint Pl. i. 1, 12. omnes *colorum formas* habent C. 6, 27
Concoctio ubi sit Pl. ii. 1, 3. *coctionis*

- species tres, duæ in planta; tertia, in animali Pl. ii. 8, 7, 8. 10, 6
- Concreta pondus amittunt M. 19
- Consecratio seu dedicatio instrumentorum M. 107, 1. 108
- Consonantia tubarum, cornuum et similibus A. 22
- Continuum quid L. 48
- Contrarium cum contrario fieri, miraculum est Me. Prolog. 5, 9
- Contusa sanans fons M. 117
- Convitiatoris signa physiognom. P. 3, 13
- Coracium, planta M. 86, 2
- Corcyrenses amphoræ M. 104, 2
- Corinthii physiognomoniam P. 3, 13
- Cornua cutis colorem sequuntur C. 6, 4. cornua bonasi M. 1, 3. †cornua capræ maxima M. 137
- Cornu in mus. instrum. A. 66. cornuum soni continui et crebri A. 31. cornuum delectus, pro ætatum discrimine A. 38. cornuum assatio ad vocalitatem multum confert A. 36, 49. cornua crudiora, molliores reddunt sonos A. 50. cornuum ruptorum sonus A. 67
- Coronæ Bœotica talpas non fert M. 124
- Corpus, e superficiebus compositum L. 50
- Corporis motus, animum quoque et mentem tangunt P. 1, 1. corporis habitus mutatus, animi quoque habitum secum mutat P. 4, 1. corporis purgatione et curatione purgatur et curatur animus P. 4, 3. corporis in gressu motus et flexio qualis qualem notet animum P. 2, 9. 6, 46, 52
- Corrumpti in substantiam aliam X. 2, 9
- Cortex plantæ, similis est animalis pelli Pl. 1, 3, 4. cortices arborum aridarum, foris nigri, intus albi Pl. ii. 8, 3
- Corvorum pennæ in extremitate in flavum colorem degenerant C. 6, 24. corvus anteriore colli parte albus M. 137. corvi duo circa Jovis fanum ib. corvi duo tantum apud Crannonios [†Crannonios v. l. l.] in Thessalia M. 126
- Coturnices albi C. 6, 12. coturnices vescuntur belleboro Pl. i. 5, 7
- Crannone [†Crannone v. l. l.] in Thessalia, duo tantum corvi M. 126
- Crathis fl. propria vis M. 169
- Crestonici lepores M. 122, 1
- Creta lupis, oris, viperis, et similibus beluis cur careat M. 83. Creticæ capræ dictamno sibi medentur in vulnere M. 4. Creticæ alni, frugiferæ M. 69
- Cripi, timidi P. 6, 42
- Croci proventus ubi maximus M. 111
- Crocodilo dentes purgat trochilus M. 7
- Cræst metalla M. 52
- Crotonis Mycalla [†Mollia v. l. l.] quæ vocantur, a Philoctete olim habitata M. 107, 1. Crotoniatæ Herculis arcum Sybari devicta ad se transtulerunt M. 107, 2
- Crura hirsuta: vix Pilositas.
- Cuculorum ingratitudo M. 3
- Cucumerum fructus compositi Pl. i. 5, 5
- Culturæ diligentia, plantarum vitia corrigit Pl. i. 7, 2
- Cumis Sibyllæ cella M. 95, 1. Cumanus lacus, Avernus M. 120, 1
- Cuneus, parvus cum sit, cur magnas moles divellat Me. 17, 1. 19, 2
- Curium, Cypri oppidum M. 142
- Carrus in pelago decertantes X. 6, 11. super curribus onera cur difficilins vehantur quam super scytalis Me. 11, 1. currus stantes, cur ægrius moveantur, quam qui jam in motu sunt Me. 31, 1
- Cursus magna vi concitatus, difficulter sisti potest A. 74
- Curvum et Cavum quomodo inter se differant Me. Prolog. 6
- Cutis animalium cur hoc vel illo colore sit C. 6, 1
- Cyani metallum M. 58, 1
- Cyanæ symplegades M. 105, 2, 5
- Cyclopes, seu Cinchropes, Thraciæ populus M. 121
- Cylindro similis lapis M. 162
- Cyllene, mons Arcadiæ M. 15
- Cymbalorum sonus nocturnus M. 101, 1
- Cyprium æs crescens M. 43
- Cyprii mures M. 25
- Cyrennici mures M. 28. Cyrenaicæ ranæ mure M. 68. Cyrenæus portus infestatur a subsolano V. 5
- Cythera Phersephaassa M. 133, 3
- D.
- Dædali et Icarî statuae M. 81, 1, 4
- Dæmoniæ medens lapis M. 166
- Darii pocula M. 49
- Daunia, Italiæ regio M. 109, 1. Dauniorum habitus atratus ib. Dauniarum vestes longæ ib. 2
- Decentia, physiognomonice signa præbet optima et expeditissima P. 4, 7. ad decentiam referenda physiognomonica signa omnia P. 6, 59, 61
- Deiopes monumentum M. 131
- Delphion, mons M. 104, 1
- Demarati ecstasis M. 178
- Democriti sententia de elementis X. 2, 10. Democritus plantis mentem et cognitionem tribuit Pl. i. 1, 7

- Demonenses, Carthaginiensium insula** M. 58, 1
Dentes forcipe cur facilius quam manu eximantur a medicis Me. 21, 1
Deum unum esse, quo modo probarit Zeno X. 3, 2. **Deum æternum esse ut probarit Zeno** ib. **Deus an ingenuus** X. 4, 1. **Deus potentissimus quomodo** X. 4, 4. **Dei potentia quæ** X. 3, 3, 4. **Dei forma** X. 3, 5. **Deus corporeus a Zenone statuitur** X. 4, 20. **Deorum effigies in veste picta** M. 96, 2
Dianæ templum a Medea structum in Adriæ insula M. 105, 2. **Dianæ fanum in Peucetinis** M. 110. **Dianæ Orthosia ara, et aureus in ea taurus** M. 175
Dici res non possunt X. 6, 17
Dictamni Cretici vis M. 4
Digitum pedum quales qualis ingenii indices P. 6, 2
Diomedes æreum torquem Dianæ donat M. 110. **Diomedis cædes** M. 79, 3. **Diomedis fanum** ib. 1. **Diomedis sociorum arma** M. 109, 1
Diomedeæ insula, et Diomedæ aves M. 79, 1
Dionysii sophistæ gestus et mores P. 3, 9
Dissimulantis animi signa P. 3, 12
Diduum corpus et mole et distantia L. 15
Dolor et molestia, tetricum vultum reddunt P. 4, 1
Dorsum quale qualem animum prodat P. 6, 8. **dorsum hirsutum, impudentis** P. 6, 40
Dulces initio cur sint fructus quidam Pl. ii. 10, 8. **dulcis cur sit fructus arborum quæ acidis in aquis nascuntur** Pl. ii. 10, 1

E.

Ebenum cur nigrum, et cur mergatur Pl. ii. 2, 8, 9, 6, 7
Ebriorum loquela A. 21. **ebrius pro mortuo elatus, subito reviviscit** M. 101, 2
Echinici generis mures M. 28
Ecstasis animo iucunda M. 178
Elasticus sinus V. 2
Electrum e populo alba destillans M. 81, 3
Electridum insularum situs, et memorabilia M. 81
Elementa quid sint L. 50. **elementa rerum, æterna statuit Empedocles** X. 2, 5. **elementis prius nihil** L. 3
Elephantorum partus M. 177
Elis ab Hercule capta M. 58, 2. **Eli-densium Bacchanalia quibus miracu-**
lis a numine comprobentur M. 123, 1
Elleborum homini venenum, coturnici pro cibo est Pl. i. 5, 7
Emathiotici sues in Macedonia solidis ungulis præditi M. 68. **In Animalium historia Illyricis suibus hoc tribuitur.**
Empedoclis sententia, e non ente nihil existere X. 2, 6. **Empedoclis sententia de rerum seu entium motu** X. 2, 25. **Empedocles elementa rerum statuit æterna** X. 2, 6. **de plantarum generatione ut senserit** Pl. i. 2, 13, 19. **plantis sexum tribuit** Pl. i. 1, 2, 2, 4. **plantis mentem et cognitionem tribuit** Pl. i. 1, 7. **plantas cupiditate duci censuit** Pl. i. 1, 2. **Empedoclis locus de aeris terræque profunditate infinita** X. 2, 20
Ennæa spelunca M. 82, 1
Entia an multa X. 1, 10
Epæus instrumenta sua ubi consecrarit M. 108
Epigramma in Herculis Erytheam M. 133, 3
Epipteron, vel potius Epipetron, planta Pl. ii. 4, 2
Epirotici cervi dextrum cornu defodiunt M. 75
†Epseti montis herba M. 163. v. l. g.
†Equorum agrestium zelotypia M. 10. v. l. c.
Erinaceus a cibo ad annum abstinere potest M. 65
Erythus, locus Æniacæ regionis M. 133, 4
†Erythea ex qua Hercules boves abegerit ib. **Erytheam ducens Hercules** M. 133, 3
Esse in pluribus separatis idem eodem tempore non potest X. 6, 15
Euhoicii fluvii M. 170
Eudoxus de machæra lapide M. 173
Eunuchorum vox A. 56
Euphratei serpentes M. 150
Euriporum fluxus A. 12, 43
Euri appellationes variae V. 6. **Eurus et Apeliotes quibusdam idem** ib.
Existere e non ente X. 1, 8. **existere alterum ex altero** X. 2, 2

F

Facies qualis quale ingenium et mores indicet P. 6, 23
Faciei habitus consuetus seu vultus, quas ingenii significationes pro qualitate sua præbeat P. 3, 9. **faciei rubor quid significet** P. 6, 35. **e facie ac vultu solo argumentari, non est tutum** P. 1, 7
Fascia seu tenia cur circumligentur laminæ limandæ A. 36

- Favi expressio M. 22
 Femora qualia qualis animi signum P. 6, 5
 Feriunt vehementius quæ celerius feruntur Me. 15, 2
 Ferrum apud Chalybas et Amisenos [†Mysos] nascens M. 48, 1. ferrum ex æris metallo M. 93. ferrum pulcherrimum, et argentum imitans M. 48, 2. ferrum a muribus roditor M. 25
 Ferrarise fornaces M. 48, 1
 Fertilis anni signa Bacchus quæ et ubi dederit M. 122, 2
 Ferulaceæ organa A. 52
 Ficus non floret Pl. ii. 9, 10. ficus longis ex intervallis fructus ferunt Pl. i. 7, 7. ficus silvestres sativis nonnumquam pro remedio adhibentur Pl. i. 6, 9
 Finitum esse, est fines seu extremitates habere X. 4, 13
 Fissio per diametrum facilius fieri solet Me. 25, 2
 Fistularum sonus plenior ut fiat A. 63.
Vise et Tibie.
 Flamma oleo infuso e petra erumpens M. 36. flammæ æstate, aquæ salientes hieme effundens locus M. 114
 Flammeus color C. 2, 5. flammeus color in homine quid sign. P. 6, 34
 Flavum e viridi in maturatis C. 5, 35. flavities corporis quid sign. P. 6, 32
 Flecti facilius solet quod longius abest ab hypomochlio Me. 16, 2
 Flores quid sit Pl. ii. 7, 7. flores plantarum unde sint Pl. ii. 8, 9. flos plantarum e quali materia sit Pl. ii. 9, 8. floribus colorum principia quæ sint C. 5, 1. flores fructus colorem non sequuntur semper C. 5, 25. flores colorem pro concoctione mutant C. 5, 1. florum color pro concoctione diversus in uno eodemque folio C. 5, 28. florum summitates omnium optime concoctæ ib. 29. floribus cur plantæ quædam careant Pl. ii. 9, 9
 Fluctus horridi in Siculo freto M. 130, 1
 Fluvius sese attollens M. 92. fluvius immersa in lapidem vertens M. 95, 2. fluvius [†sternutationem seu] consternationem [†tequis] afferens M. 169. fluvii colorem potantibus mutantes M. 170. et seq.
 Fluvii subterranei unde oriuntur Pl. ii. 1, 11. 2, 1. fluvii cur in montibus oriuntur Pl. ii. 3, 4
 Fluvii equis et curribus hiemali frigore meabiles M. 168
 Pœcunditatis miræ exempla M. 128
 Fœminæ sexus propria, tum quod ad ingenium et mores attinet, tum quod ad corpus P. 5, 2, 5
 Folia quid sint Pl. ii. 7, 7. folia fructus esse asserebant veteres Pl. ii. 7, 4. folia plantarum ut differant Pl. i. 5, 1. folia cur prius proveniant quam fructus Pl. ii. 9, 8. folia citius cur producant plantæ quædam Pl. ii. 7, 3. foliis color diversus Pl. i. 5, 10. folia arborum plerarumque cur ad extremum flavescant C. 5, 34. folia arborum cur deficiant aut non deficiant Pl. ii. 9, 1
 Folia cur aquæ superinnatent Pl. ii. 2, 8. foliis carentes plantæ Pl. ii. 4, 2
 Folles seu *phoræ* A. 7
 Fontes et fluvii cur in montibus oriuntur Pl. ii. 3, 4
 Fontium repentinus exortus unde sit Pl. ii. 1, 11. 2, 1. fons aquas in altum ejaculans M. 57, 1. fons qui ad potantis animalis tactum turbatur M. 121
 Fons vulnerata et contusa consolidans, etiam in lignis M. 117. fons mures ferens M. 125. fons olei M. 113. *Vise et Aqua.*
 Forceps dentem firmius cur teneat quam manus Me. 21, 1
 Forcipes in animalibus cutis colorem sequuntur C. 6, 4
 Fortis animi signa quæ P. 3, 1. fortissima animalia quæ P. 2, 5
 Fragrans mons M. 113
 Frangitur citius quod magis premitur Me. 22, 5
 Fretum cum luna crescens et decrescens M. 55. fretum tempestuosissimum in Sicilia M. 130, 1
 Frons qualis quale ingenium et mores indicet P. 6, 28, 43
 Fructus plantarum unde sint Pl. ii. 8, 9. fructum in plantis differentia Pl. i. 5, 5. fructus plantis aliis alia parte siti Pl. i. 4, 1. fructus compositi, alii e pluribus, alii e paucioribus partibus Pl. i. 3, 6. fructuum munimina et tegumenta Pl. i. 5, 7. fructus maturari celerius qui soleant, et cur Pl. ii. 10, 5. fructuum succus seu sapor qui quibus ex causis oriatur Pl. ii. 10, 1. fructibus colorum principia quæ sint C. 5, 1. fructus colorem ut mutant C. 5, 15, 20. †5, 27. fructus colorem pro concoctione mutant C. 5, 1. †fructus pro coctione colores, odores, et sapes mutant C. 5, 27. fructus nigri, bicolores C. 5, 18. fructus morboei cur citius albescan

- C. 6, 14. fructus defluentes, fiunt interdum flavi C. 5, 33. fructus colorem eundem qui semper retineant C. 5, 24. fructus sæpius in anno cur ferant plantæ quædam Pl. ii. 9, 3
- Fructificatio plantarum triplex Pl. ii. 7, 1. fructificatio plantarum e quibus caussis existat Pl. ii. 9, 3
- Frugum multiplex proventus in Umbria M. 80
- Frumenta maturescentia flavescent C. 5, 34
- Frutex, *ἄμυρος*, planta inter arborem et herbam media Pl. i. 4, 7, 8
- Fumus cur niger C. 1, 10. fumus nigerrimus e quibus exhalet C. 1, 11. fumus eorum quæ uruntur et liquantur, non est unius modi C. 3, 8
- Funda cur longius ejaculetur missilia quam manus Me. 12, 1. funda rigida, invalida A. 9. Fundæ peritia inter se certant Ligures M. 90
- Fungi qualis planta Pl. i. 4, 4. unde nascantur Pl. ii. 4, 5
- Furiosa vitis M. 161. furorem afferens lapis M. 167. 173
- Furvus color C. 2, 5
- Fuscus color ex albi et nigri mistione seu temperatione C. 2, 1. fuscus pilorum, pennarum cutisve color unde C. 6, 1
- G.
- Gaditanorum navigatio ultra columnas Herculis M. 136
- Gallinaceorum vox P. 2, 15. gallinaceorum oculi P. 6, 38
- Gallinæ bis terque parientes quotidie M. 129
- Gargaria, Italici regio M. 108
- Gaureus, Boreas V. 1
- Gauris, insula ib.
- Geloni, Scythici pop. M. 30, 1
- Gentium discrimen in facie et moribus P. 1, 5
- Genua coeuntia, seu introrsum flexa P. 6, 5
- Genera speciebus suis nomina et finitiones tribuunt Pl. i. 1, 13
- Germaniam permeat Rhenus M. 168
- Germinea sub terra sunt alba; emergentia vero, herbaceum colorem habent C. 5, 8. germina vetula, nigriora quam novella C. 5, 5
- Germinatio miracul. M. 153
- Gestus. *Vide* Motus.
- Glabra spelunca M. 59
- Gladius, lapis furiosus M. 173
- Glaucedinis in arboribus quibusdam quæ sit causa Pl. ii. 9, 16
- †Goniüs mons fragrantiss. M. 113. v. l. k
- Gorgiæ dogma X. 5, 1. Gorgiæ dogmata examinantur X. 6, 1
- Græci a canibus ubi non allatrentur M. 109, 1
- Gressus qualis quale ingenium et mores indicet P. 6, 44
- Gubernaculum, parvum cum sit, et in extrema navi collocatum, cur levi momento tantas navium moles concitet Me. 5, 1. gubernaculum cur in extrema navi collocetur Me. 5, 4, 5
- Gummi plantarum, et Gummi Arabicum Pl. i. 3, 1. gummi in plantis unde sit Pl. ii. 9, 13
- Guttæ aquarum, cur auri colorem referant C. 3, 3
- †Gyari mures M. 25
- Gymnesiarum insularum miracula M. 88, 1. Gymneasæ mulierosi ib.
- H.
- Hæsitantia linguæ seu loquelæ, unde sit A. 73
- Halitus venenatus M. 144
- Hecates mysteria M. 173
- Hedera in cervi cornuum loco M. 5. hederæ flos, flavus est; fructus autem, niger C. 5, 25
- Helicenses cuculi M. 3
- Helioscopium, planta Pl. i. 4, 11
- Hellespontias, subsolanus V. 4
- Heneti monedularum agmina donis in finibus suis placant M. 119
- Heraclea Tarentum olim dictum M. 106, 2. Heraclea Pontica pisces habet fossiles M. 73
- Herbarum differentie Pl. i. 4, 9. herbæ parvæ sæpe una unius diei hora crescunt Pl. ii. 1, 7
- Herbaceus color C. 5, 2, 4. herbaceus color concoctione in naturalem colorem perducitur C. 5, 10
- Hercules in Iberiam copias cur duxerit M. 88, 2. Herculis monumenta et vestigia per Italiam crebra M. 97. Herculi totus occidens subjectus M. 100, 1. Herculis cum gigantibus pugna M. 97. Hercules Olympicam oleam plantavit M. 51, 1. Herculis donaria apud Pheneatas M. 58, 2. Herculi inscriptum epigramma M. 133, 3. Herculis arcum cum sagittis ubi Philoctetes consecrarit M. 107, 1. Herculis columnæ M. 84. 136
- Herculeæ via, sacra et inviolata M. 85
- Hercynia silva M. 105, 1
- Hermæa, Africa prom. M. 134
- Hesænus, mons Pæoniæ M. 1, 1. in Hist. animal. ix. 45, 1, Messapius dicitur.
- Hesiodus in rerum exortu primum lo-

- cum chaos tribuit X. 2, 24. Hesiodi locus ex Theogonia de primis entibus X. 1, 14
- Hippo, seu Hippou acra M. 134
- Hirquientium vox A. 64
- Hirsuti: *quære* Pilosi.
- Hirundines albæ C. 6, 12
- Hispani. *Vise* Iberi.
- Homerus Trojans vocat *ἡλεσπεπλους* et *βαθυκόλους* M. 109, 2. Homeri locus de symplegadam transitu difficili M. 105, 4
- Homo bestię similis non invenitur P. 1, 8
- Homicida a statua oppressus M. 156
- Hordeum quoddam, hominibus quidem edule, at nulli pecudi M. 116
- Horror in terrore P. 6, 41. horror maris cur niger esse videatur C. 1, 5
- Hortensium plantarum fructus melior Pl. i. 4, 15
- Humeri onera qualia gravius ferant, et cur Me. 26, 1. 27, 1. humeri quales quale ingenium et mores notent P. 6, 14. humeri pilosi qualia ingenia notent P. 6, 40. humerorum motus et gestus qualis quales prodat animos P. 6, 45
- Humor nimius, vocis instrumenta viat A. 16
- Humida exarescentia nigrescunt C. 5, 4
- Hyæne Arabicæ M. 145
- Hypate, Ænianum oppidum M. 133, 1
- Iacta quando ferri cessent, et cur Me. 32. jactata cur non suam ferantur lationem, etiamsi non sequatur nec impellat is qui emisit Me. 33. jactata cur ad ejaculantem oporteat aliquam proportionem habere; nec vel magna nimis, vel nimis parva esse, ut jactus feratur longius Me. 34, 1
- Jacula cur funda longius emittantur quam manu Me. 12, 1. jacula ingentia violento feruntur motu A. 43
- Iapygiæ promontorium, ejusque miracula M. 97
- Iapygis venti appellationes varię V. 8
- Jason qua in Pontum ingressus, et qua regressus M. 105, 2. Jasonis monumenta ib.
- Iberi in Gymnesiis insulis, mulierosi M. 88, 1
- Iberiæ fl. auriferus M. 46. Iberiæ argenti fodinæ incendio apertæ M. 87
- Icarus insula M. 81, 4. Icarus et Dædali statuæ ib.
- Ichnussa olim cur dicta Sardinia M. 100, 2
- Ictini Elidenses, ab immolatis carnibus abstinent M. 123, 2
- Ictus latio Me. 17, 1
- Idearum assertio lubrica L. 14
- Jecora duo habentes lepores M. 121
- Ignis color, natura sua flavus C. 1, 1. ignis ad multa Siculi freti loca erumpens M. 105, 1. ignes Bacchanalibus micantes, fertilis anni signum M. 122, 2. ignis pietati parcat M. 154. *Vise et* Ardentia loca.
- Ilissus fl. M. 51, 2
- Illyriorum aqua mulsa M. 22. Illyrici pecoris fecunditas M. 128
- Immisericordis signa P. 3, 14
- Immotum esse quid X. 4, 16
- Impudentis animi signa P. 3, 5
- Incantatio serpentis M. 151, 2
- Incessus. *Vide* Gressus.
- Incidum sonitus A. 44
- Indici æris puritas M. 49. Indici plumbi natura mir. M. 61. Indici piaces in sicco palantes M. 71
- Infinitem quod dicatur X. 4, 11. infinitum, quod est quidem, sed ortum non est X. 2, 12. infinita multa X. 2, 28. †infinitem omne, unum esse X. 1, 2. infinita finito tempore tangi an possint L. 4, 16
- Ingeniosi animi seu Bonæ indolis signa P. 3, 3
- Ingenita esse omnia X. 2, 2. ingenita, seu ortu carentia, infinita X. 6, 5
- Inire matrem verenter etiam cameli Arabici M. 2
- Inscriptio vetus M. 131. inscriptionis antiquæ interpretatio a vicinis doctoribus petitur M. 133, 1
- Insecabiles seu individuas lineas non esse L. 1
- Institutionis genera Pl. i. 6, 2
- Instrumentorum dedicatio M. 107, 1. 108
- Interpretationes ex interpretationibus factæ, magis ac magis ab auctoris sententia abducunt Pl. Prol. 12
- Interscapulum quale quid signif. P. 6, 12
- Invida animalia M. 66. 75—77
- Iolai monumenta in Sardinia M. 100, 1
- Irati vox P. 2, 14. iratorum sermo A. 74
- Iracundi signa P. 3, 11
- †Issici sinus V. 4
- Ismenii Apollinis fanum Thebis M. 133, 2
- Issicus sinus V. 4
- Istri fons, et cursus bifidus M. 105, 1. Istrianae regionis fines M. 104, 1
- Istruntis serpentes M. 149
- Juba equina in bonaso M. 1, 2

- Junonis Laciniensis festa celebritas M. 96, 1
 Jupiter in Creta natus M. 83. Jovis Horcii aqua M. 153
 Juramenti exploratio miraculosa, violatque ultio M. 57, 1, 2
     L.
 Labia qualia quales animos et mores indicant P. 6, 18
 Lac copiosum redditia M. 128. lac ude in plantis quibusdam oriatur Pl. ii. 9, 11
 Lacienses ferim M. 96, 1
 Lacones *ἀπιδέουσι* a Pythia cur dicti M. 24
 Lacus effervens, et flantibus etesii exarescens, magnamque piscium copiam præbens M. 89. lacus calidam et graveolentem aquam habens M. 81, 2. laculus pro intrantium multitudine se dilatans usque ad quinquagenarium numerum M. 112, 1
 Laertiadarum parentalia M. 106, 1
 Laeti animi signa P. 3, 7
 Lampsaci fons mures ferens M. 125
 Lanæ nigre tinctura C. 4, 4
 Lapides in aquis unde nascantur Pl. ii. 2, 12. lapides sub aquis nigrescunt C. 1, 12. lapides aque innatantes Pl. ii. 2, 10. lapides aque inspersa inardescunt M. 115. lapis ardens M. 41. lapis colorem quater mutans quotidie M. 174. lapides quidam attritu diversos colores reddunt C. 3, 5. lapides nigri albas ducentes lineas in scribendo ib. in lapidem vertens flavus M. 95, 2. in lapides versa vasa, instrumenta, ossa M. 52. in lapidibus et solidis locis cur nascantur plantæ Pl. ii. 5, 1
 Latera qualia quales significant animos P. 6, 9. *Vise et Costa*.
 Latio in rectum fit A. 34. lationem suam cur non ferat res, etiam si non sequatur nec impellat is qui emisit M. 33. lationes duas quod fertur, tardius fertur eo quod fertur unam lationem Me. 23, 6. latio continui, in fine imbecilla est Me. 5, 4
 Lauri flos flavus, fructus autem niger C. 5, 25
 Lectorum spondæ secundum duplam proportionem cur fiant Me. 25, 1. lecti restibus seu funib. intendi quomodo soleant, et cur Me. 25, 1, 2
 Leo in quadrupedum genere masculæ speciei habet plurimum; ejusdemque descriptio P. 5—7. leonis vox P. 2, 15. pilus P. 6, 42
 Leontophonos, animal leonem perimens M. 146
 Leporis vox P. 2, 15. lepores duo habentes jecora M. 122, 1. lepus alb C. 6, 12
 +Leucadii, seu Lucani [quod in hac ed. legitur] M. 95, 2. v. l. v.
 Leucadii physiogn. P. 3, 13
 Leucippi sententiæ X. 6, 10
 Leuconotus unde dictus V. 7
 Leucophyllos virga [+radix] M. 158
 Leucosia, Siren M. 103
 Libidinosi signa physiogn. P. 3, 13
 Libra cur facilius moveatur, cum sine pondere est, quam cum pondus habet Me. 10. libra cur sursum feratur, si vergentis lancia pondus dematur Me. 2, 1. libra fallere purpurarii ut soleant Me. 1, 20. libræ majores cur minoribus exactiores Me. 1, 1, 17. 9. libræ miracula, ad circulum referantur Me. Prol. 9
 Liba ventus unde dictus V. 8
 Libye vitis furiosa M. 161
 Ligea, Siren M. 103
 Ligni para quæ ad radicem est, modumve habet, gravior est Me. 1, 20. ligna longiora cur in medio facilius hameris bajulantur, quam ab extremo Me. 26, 1. ligna invalidiora cur sint quo sunt longiora Me. 16, 1. ligna longa cur magis se infectant ib. ligna magna ut explorentur A. 34. ligni extremum alterum si pulsatur, sonus continuus ad alterum extremum deferitur ib. lignum generi adhibitum aut terre applicatum, cur facilius aut difficiliter hoc vel illo modo frangatur Me. 14. ligna fissæ consolidans aqua M. 117. ligna quæ mergantur aut non mergantur Pl. ii. 2, 6. 9, 7. ligna nigra unde fiant Pl. ii. 9, 6
 Ligures fundæ peritia certant M. 90.
 Ligusticarum feminarum in partu robur M. 91. Ligustici fluvii miraculum M. 92
 Limæ asper sonitus A. 54. Limanda cur fascia circumdari soleant A. 36
 Linea, e punctis composita quantitas L. 50. lineas insecabiles seu individas non esse L. 1
 Linguae mobilitas in serm. A. 21
 Lingulæ obliquæ in tibis A. 26
 Linum degenerat in aliam plantæ speciem Pl. i. 7, 1
 Liparæ sepulcrum portentosum M. 101, 1. Liparæ humus ardens M. 34
 Liparenses ignes M. 37, 38
 Litorales calculi cur rotundi fiant ex oblongis Me. 15, 1. litoralium tapillorum in sinu Æthiæ unde sit color varius M. 105, 3

- Litteris antiquis exarata inscriptio M. 133, 1, 2
 Lixivii color flavus cur C. 1, 2
 Locusta cum scorpione dimicans M. 139. locustarum vox A. 65
 Longa cur per medium facilius gestentur quam ab extremo Me. 26, 1. longius justo si onus sit, cur difficilius feratur, quam si minus sit Me. 27, 1
 Loqui per tibiam, tubam, aut fistulam fictilem A. 19. loquentem unum cur facilius intelligamus, quam plures, licet idem proferentes A. 23
 Loquela puerorum, senum, ebriorum, cur minus perspicua A. 21. loquelæ perspicuitatem quæ adimant A. 22. *Vise et Vox.*
 Lucani M. 95, 2
 Lumbrici in nive nascuntur Pl. ii. 3, 9
 Lupi in Creta nulli M. 83
 Lusciniarum vox A. 65
 Lusi Arcadiæ, et fons ibi mures terrestres ferens M. 125
 Luti divisio quæ sit Pl. i. 3, 5
 Lux, ignis color est C. 1, 8. lucis reflexio C. 1, 4
 Lyciæ loca ardentia M. 127, 2
 Lycormæ fluvii herba M. 171
 Lydium mel M. 19. Lydii ignes M. 39.
 Lydiæ metalla M. 52. Lydiorum lapidum (quibus sc. aurum probatur) color C. 3, 7
 Lynx urinam suam abscondit M. 76
 Lyncurium signaculis conficiendis utile ib.
 Lyrnatienses, Phaselidi finitimi V. 1 M.
 Macedonica pix M. 127, 1. Macedonici sues M. 68
 Machæra, lapis M. 173
 Mæandri fl. lapis M. 167
 Mædicæ regionis mirac. M. 1, 1. 115
 Magnum e parvis compositum est L. 11. magnum divisiones habere infinitas; parvum, finitas L. 12
 Magylus: *quære* Mygalus.
 Maledici signa physiogn. P. 3, 13
 Malleoli pedum quales qualis ingenii indices P. 6, 3
 Malois portas infestatur a cæcia V. 2
 Malus navis, veluti vectis est Me. 6.
 malorum nauticorum exploratio A. 34
 Mali flos puniceus C. 5, 26. mali piris inseruntur Pl. i. 6, 3
 Manus deatē cur minus firmiter teneat quam forceps Me. 21, 1. manus latio qualis quales prodat animos P. 6, 45. *Vise et Dextra.*
 Mare aquarum omuium elementum Pl. ii. 2, 20 arenam per se ut faciat ibid. 14. purpureum quando videatur C. 2, 4. maris undantis color varius M. 130, 3. in mari mortuo animal nec nascitur, nec mergitur Pl. ii. 2, 23
 Marinæ aquæ salsugo unde sit Pl. ii. 2, 19. marinorum pili tinguntur a mari C. 4, 2
 Margaritæ, planta Ægypt. Pl. i. 4, 1
 Marseus, subsolanus V. 4
 Marsou come ibid.
 Mascula quibus differant a foeminis, tum animo tum corpore P. 2, 10. 5, 6. maris caput vipera præmordet in coitu M. 165
 Massilienses ex Iberico incendio ditati M. 87
 Massiliensis palus M. 89
 Matris ventrem perrumpit viperæ fœtus M. 165
 Matris deorum lucus seu fanum M. 162
 Maturare fructus quæ arbores soleant, et cur Pl. ii. 10, 5
 Mechanicorum et Physicorum problematum quæ affinitas, et quæ differentia Me. Prol. 3. mechanici motus, ad rectem seu principium et causam referuntur Me. Prol. 9. mechanicorum miraculorum principium et causa circulus Me. Prol. 5, 9
 Medæ monumentum in Adriæ insula M. 105, 2
 Mediæ loca ardentia M. 35
 Medica regio. *Vise Mædica.*
 Medium, centrum est Me. 15, 1. æqualiter ab utroque circulo distat Me. 35, 2. a medio quæ longius distant, moventur celerius Me. 15, 1
 Medulla plantarum quibus nominibus appelletur Pl. i. 4, 5
 Megalopoli in Arcadia ardent loca quædam M. 127, 2
 Melanchræa [†Melachræna], Sibylla Cumana M. 95, 1
 Melanes montes M. 157
 Melanthinum M. 16. mel buxum in Ponto M. 18. mel ex arboribus spissum M. 19. mel sine favo M. 17. mel concretum, pondus suum retinet M. 19
 Melissi opinio, ea quæ oriuntur, oriri ex aliquo ente X. 4, 1. 5, 2. Melissi opinio, ingenita seu ortu carentia infinita esse X. 6, 5
 Mellita aqua, seu mulsa M. 22.
 Melus insula M. 16
 Melia terra crescens M. 44
 Memoræ bonæ signa P. 3, 16
 Mens et animus, sequitur corpus P. 1, 1. mens, corporis affectibus mag-nopere movetur ibid. mentis et in-

- telligentiæ celeritas, e celeriore sanguinis motu P. 6, 52. mentis alienatio, cum voluptate quadam conjuncta M. 31. 178
- Mentorum specula M. 104, 1
- Mentoriciæ et Istriæ regionis confinium ibid.
- Mergi quæ soleant, et quæ non Pl. ii. 2, 6. 9, 7
- Meridianorum populorum physiognomoniam P. 2, 7
- Merulæ albæ M. 15
- Meses in Cauno dicitur boreas V. 1
- Mesopotamia, Syriæ regio M. 149
- Metalla crescentia M. 42
- Metaponti Minervæ Græcicæ fanum M. 108
- Meteorologicôn mentio Pl. ii. 2, 1
- Miliaries calculi. *Vise* Calc. m.
- Minervæ simulacrum Athenis in arce a Phidia effictum M. 155. Minervæ Achaiæ fanum M. 109, 1. Minervæ Helleniæ (seu Græcicæ) fanum M. 108
- Mira videri quæ soleant Me. Prol. 1
- Misericordis ingenii signa P. 3, 14
- Mistione et disparatione existere pleraque, Empedocles existimat X. 2, 8
- Mitis, seu lenis et mansueti animi signa P. 3, 12
- Mitylenæorum portus a cæcia infestatur v. 2
- Modesti animi signa P. 3, 6
- Modon, lapis in Tigride fluvio M. 159. Apud Plutarch. in lib. De fluviis, est Myndan.
- Monedularum agmini dona ab Henetis in finibus apponuntur M. 119
- Monepus (seu Monapus) Pæonum lingua Bonasus M. 1, 1
- in Montibus cur plerumque plantæ proveniant Pl. ii. 3, 15. montibus altis nascentia Pl. ii. 6, 2. montes humiditatem attrahunt Pl. ii. 3, 14.
- e Moribus argumentatio physiognomonica, non satis firma P. 1, 7
- Mosynocum æs miracul. M. 62
- Motus ab extremis facilius Me. 5, 4. motus eo sit facilius quo pondus vergit Me. 8, 4. motus in contrarium difficillime fit Me. 31, 1. motibus contrariis movetur circulus Me. Prol. 7, 11. motus finitur et cessat, cum perventum est ad medium Me. 35, 5
- Motus corporis qualis quales animi mores indicet P. 6, 46. motus citatus et remissus qualia significet ingenia P. 2, 9. motus tardior aut celerior pro sanguinis latrone diversa P. 6, 52. et seq.
- Moventur omnia mutatione loci X. 2, 23. moventur multa transeundo in se invicem X. 4, 19. moventur facilius quæ longius a centro distant Me. 14, 15, 1. moveri facilius cur soleat id quod jam in motu est, quam quod quiescit Me. 31, 1. moveri motu non nativo nec suo Me. 24, 15
- Mulæ gignunt in Cappadocia M. 69
- Mulieres multiparæ in Umbria M. 80. mulieres pro stipendio accipiunt Gymnesiæ M. 88, 2. mulieres sacris arcentur M. 106, 1. mulierum vox gracilis A. 56
- Mures ferrum rodentes M. 25. mures terrestres ferens fons M. 125. murium Cyrenæicorum genera M. 28. murium genus volucre, morsu interimens M. 148
- Musæi uxor M. 131
- Musica instrumenta sonum clarum quando reddant A. 29
- Mygalus, Pamphyliæ oppidum V. 1. apud Ptolem. est Magylus.
- Myrobalanorum fructus cur initio dulces, cum plerumque sint acerbi Pl. ii. 10, 7
- Mysiæ ursi albi M. 144
- † Mythopolis, seu Mythopolis, pagus ad lacum Ascanium M. 54. v. l. e. N.
- Nasus qualis quale ingenium et mores indicet P. 6, 20
- Natura Empedocli unde dicta X. 2, 7. natura in multis contrarium facit, nostri commodi gratia Me. Prol. 1. naturæ signorum interpretatio: *quære* Physiognomoniam.
- Navis cur ab iis magis moveatur qui sunt in medio Me. 4, 1. navis celerius cur feratur cum altius antenna tollitur Me. 6. naves incensæ M. 109, 2
- Naxiarum vesparum ictus venenati M. 140
- Neleus fluvius M. 170
- Nenuphar. *Vise* Nuphar.
- Nictatio oculorum qualis, qualis animi præbeat indicia P. 3, 6
- Nictatores, timidi P. 6, 47
- Niger color unde existat C. 1, 10. nigrum videtur nobis trifarium C. 1, 4. nigrum ignitum transit in puniceum C. 2, 2. nigra unde fiant ligna Pl. ii. 9, 6. uigra animalia albis validiora C. 6, 14. nigri, timidi P. 6, 32
- Nigri montes M. 157
- Nihil esse: vel si sit, ignotum esse: aut si notum sit, alii significari

- non posse X. 5, 1. e nihilo nihil fieri X. 1, 1
- Nili fl. lapis M. 166
- Nitrosa aqua M. 53
- in Nive nascuntur interdum et animalia et plantæ Pl. ii. 3, 9. †nives concretæ M. 59. v.l.f.
- Nodus ligni, pondus ejus auget, ut etiam radix Me. 1, 20
- Notus qualis ventus, et unde dictus V. 7
- Nubes densæ cur nigræ videantur C. 1, 5
- Nuces cur sine ictu facile frangantur nucifrangibulo Me. 22, 1
- Nucleorum figura cur pyramidalis Pl. ii. 10, 4
- Numerare quid L. 5, 17
- Nunc, principium et finis temporis L. 39
- Nuphar, seu Nenuphar, planta medica Pl. ii. 4, 7
- O.
- Obsignatio forum M. 123, 1
- Occidentis aer purpureus C. 2, 3
- Oculi quales qualis animi indices P. 6, 26
- Oculi ignei quid signif. P. 6, 38.
- Oculi nigri quid sign. P. 6, 37. oculi glauci quid sign. ibid. oculi nitentes P. 6, 38
- Oculorum motio qualis quales notet animos P. 6, 47
- Ocularia medicamenta M. 58, 3. 171
- Odor obscurior A. 30
- Œnarezæ seu Volaterræ miracula M. 94
- Olbia, opp. Pamphyl. V. 1
- Olea sacra M. 51, 2. oleæ sacræ miracula Athenis M. 153. olea callistephanos M. 51, 1
- Oleum cur aquæ superinnatet Pl. ii. 2, 8. olei strepitus exilis et obscurus A. 55. olei fons M. 113
- Olera quales plantæ Pl. i. 4, 9. olus regium ibid. 10
- Olympus Piericus V. 10
- Olympias, Thracias ventus ibid.
- Olympica olea M. 51, 2
- Omnia æterna esse, et unum, et infinitum, Xenophanis opinio X. 1, 1. omnia unum esse, Xenophanis dogma X. 1, 3
- Onus super ligno a duobus si portetur, cur quo propius est, eo premat gravius Me. 29, 1
- Opigais, planta Pl. i. 3, 14
- Opiniones e communi sensu petitæ, magna ex parte rectæ X. 1, 9
- Orbes in templis suspendi soliti Me. Prol. 11. orbibus majoribus quæ tollantur et trahuntur, cur facilius et citius moveantur Me. 9. *Vise et Circulus.*
- Orchomenius cuniculus et vulpes M. 99
- Orientis aer purpureus C. 2, 3
- Orichalci Pheneatum M. 58, 2
- Origanii sapor Pl. i. 5, 5. origani vires M. 11
- Orthonotus seu Euronotus V. 7
- Orthosiz Dianæ ara M. 175
- †de Ortu et interitu rerum variz veterum opiniones X. 2, 11. orta, vel e sui similibus orta sunt, vel e dissimilibus X. 3, 1
- Oris figuratio diversa, diversas voces reddit A. 5
- Ostraceo animalium generi tria insunt Pl. ii. 1, 2
- Othrys Thessaliæ, sepas fert M. 164
- Ozus, fluvius auriferus M. 46
- P.
- Pæoniæ et Mædiæ confinium M. 1, 1.
- Pæoniam perlabitur Ister M. 168.
- Pæoniæ mons Hæsenus seu Messapius M. 1, 1. Pæonia anro abundat M. 45. Pæoniæ aurum ἀνρον ibid.
- Pæonici boves M. 1, 2
- Pæonici boves silvestres, omnium maximi M. 129
- Pagreus, Boreas V. 1
- Pagrici montes, et Pagrica saxa ibid.
- Palici Siciliæ, et miraculosus eorum fons M. 57
- Pallor, pavoris signum P. 6, 33, 38. pallor ex timore pariter et labore P. 4, 7
- Palmarum sterilitate quod remedium adhibeatur, et quomodo mas a fœmina differat Pl. i. 6, 7. palma non floret Pl. ii. 9, 10. palmæ fructus carne tectus Pl. i. 5, 8. palmæ colorem pro concoctione mutant C. 5, 15. palmarum sapor Pl. i. 5, 5
- Palmites initio nigri C. 5, 18
- Palumbium cæcus erga cuculorum fœtum amor M. 3
- Pamphyliz loca ardentia M. 35
- Pandosia, Iapygiæ oppidum M. 97
- Panthei olea M. 51, 1
- Panthera seu pardalis ut capiatur M. 6.
- Pantheræ forma et ingenium P. 5, 10
- Papaveris succus, plures colores habet C. 5, 22. papaveris foliorum color C. 5, 23. papaveris flos, puniceus: fructus autem, alius albus, alius niger C. 5, 26
- Paphlagonici pisces fossiles M. 74
- Pardalis. *Vise Panthera.*
- Parentes, pullis sedes suas concedunt

- M. 126. parentum servatoribus tutum iter Deus per media pericula præbet M. 154
- Parientia quotannis bis, et quidem gemellos pleraque M. 128. partus terni quotannis in Umbrino pecore M. 80. partus multiplex Umbricis mulieribus ibid. partus robusti exemplum in Ligusticis mulieribus M. 91
- Parmenidis locus de universi forma X. 2, 14. locus de Deo X. 4, 13
- Partes toto priores sunt natura L. 2, 3
- Parthenope, Siren M. 103
- Parvum majus superat Me. Prol. 3
- †Paulus Peucestius M. 78. v.l.
- Pectus quale qualis animi indicium P. 6, 11. pectus hirsutum quid significet ibid. 39. pectus glabrum, impudici signum. ibid. pectoris regio superior quid pro diversa qualitate significet P. 6, 10. pectoris regio ignei coloris, iracundie signum ibid. 34
- Pecora ter quotannis parientia M. 80. pecudes salem quibusdam in locis bis possunt quotannis M. 138
- Pedasa, seu Pedasus, Carie urbs: et capra Pedasia M. 137
- Pedasia, Carie regio ibid.
- Pedes quales quale ingenium arguant P. 6, 1. pedum motus in incessu qualis qualis prodat animum ibid. 46
- Pegæon V. 8
- Pelecani conchas fluviales ut devorent M. 14
- Pelles animalium per hoc vel illo colore sint C. 6, 1. pellem exuentia M. 66. *Vise et Cutis.*
- Pelorum promontorium in Sicilia croco abundat M. 111
- Pennæ avium cur hoc vel illo colore sint C. 6, 1. pennæ cutis colorem sequuntur ibid. 4. pennæ animalium colorem cur mutant ibid. 1. pennæ colorem mutant pro alimenti copia vel penuria ibid. 23. pennæ colorem pro concoctione mutant C. 5, 1. pennæ nigrarum avium, ima sui parte nigriores, in summitate flaviores C. 6, 8. pennæ ad lucem expansæ, purpureum colorem reddunt C. 2, 4. pennarum in avibus durities et mollities, ingenii et naturæ index P. 2, 6
- Percuti eo gravior quidque solet quo gravior percuit Me. 15, 2
- Perdices albi C. 6, 12
- Pergemensia metalla M. 52
- Perjuria vindicans aqua M. 57, 2. 152
- Perpendicularum in omni aquilatere in mediam hæsam cadit L. 25
- Perræbiorum lingua *powiſas* dicitur *ro aludſas* M. 132, 2
- Persæ loca ardentia M. 35
- Petitio principii L. 15
- Peucestii venesicium M. 78
- in Peucetinis Dianæ sanam M. 101
- Phaethon ubi delapsus M. 81, 3
- Pharangites, lapyx V. 8
- Phasidis floris virga [†radix] M. 158
- Pheneatum orichalci M. 58, 2
- Phidias in Minervæ clypeo mira solertia effigiem suam includit M. 155
- Philippensia metalla M. 42
- Philoctetes ubi mortuus M. 107, 2.
- Sybari cur colatur ibid. 1
- Phocæ capitis invidia M. 77
- Phœnices, Syriæ populus, unde nominati M. 132, 2
- Phœnicum navigatio in longinquas regiones M. 135. 136
- Phœnicias, eurus V. 6
- Phœnicædes (seu Phœnicussa) insula unde dicta M. 132, 1
- Physiognomoniam an sit, et quomodo P. 1, 4, 6. unde dicta P. 2, 1. circa quæ versetur ibid. physiognomonice conjecturæ e quibus petantur P. 2, 2
- Physiognomonie species P. 1, 4
- Pici greasus et pastus M. 13
- Picta vestis M. 96, 1
- Pieræ aurum M. 47
- Pietas erga parentes quo lapide confirmetur M. 162. pietati tutum iter Deus præbet per media pericula M. 154
- Pili quales quale ingenium et mores indicent P. 2, 5. pili animalium cur tali aut tali colore sint C. 6, 1. pili cutis colorem imitantur C. 6, 3, 4. pili animalium qua de causa colorem mutant C. 6, 1. pili colorem mutant pro alimenti copia vel inopia C. 6, 23. pili colorem mutant pro coctione C. 5, 1. pili pro ætatis diversitate vel albisimi sunt vel nigerrimi C. 6, 24. pili pueris et senibus cur albi C. 6, 13. pili jumentorum unde et quando albescent C. 6, 10. pilorum colorem mutat tarandus M. 30, 1. pili quos colores non admittant C. 6, 25
- Pili capitis. *Vise Capilli.*
- Pilosus ventre, tibia, pectore, humeris, dorso, cervice, quolibus ingenii præditi P. 6, 39
- Pinguis fumum reddunt nigrum C. 1, 11
- Piri juniores feraciores Pl. i. 7, 7. piri folia excocta, sunt punicea C. 5, 35
- Pisces in cavernis degentes, et pabula-

tum inde egredientes M. 72. pisces in sicco palantes M. 71. pisces in latibulis subterraneis sensum amittentes M. 63. pisces fossiles M. 73. 74
 Pithecusii ignes M. 37
 †Pituita in cerebrum ascendens Pl. ii. 3. 4

Pix e terra ebulliens M. 127, 1
 Plantæ animalia an sint Pl. i. 1, 10. anima quali præditæ Pl. i. 1, 19. 2, 1. animam habere cur visæ nonnullis Pl. i. 1, 5. nec cupiditatem nec sensum habent ibid. 7. nec dormiunt, nec vigilant Pl. i. 2, 1. somno cur non indigeant ibid. 17. plantis motus qui sit Pl. ii. 1, 6. plantæ motum ex se non habent Pl. i. 1, 16. 2, 17. plantarum vita quid ab animalium vita differat Pl. i. 1, 1

Plantarum materia Pl. ii. 3, 3. plantarum ortus et propagatio varia Pl. i. 6, 1. plantæ alimenti principium unde habeant Pl. i. 1, 10. matrem habent terram, solem vero patrem; secundum Anaxagoram ibid. ut nascantur e terra et crescant Pl. ii. 1, 1. 3, 2. citius cur nascantur et perficiantur Pl. ii. 1, 9. indigent quatuor rebus Pl. ii. 6, 1. indigent duobus præcipue, materia et loco Pl. ii. 3, 8. cur in montibus plerumque nascantur ibid. 15. aridis in locis paucæ proveniunt [†et quales illæ] ibid. 13. arenosis in locis cur difficulter proveniant, et quales illæ ibid. 15, 16. operis seu tectis in locis non proveniunt ibid. 12

Plantæ montanæ Pl. ii. 6, 2. plantæ in lapidibus et solidis locis nascentes Pl. ii. 5, 1. plantæ in plantis nascentes Pl. ii. 6, 8. plantæ in nive nascentes Pl. ii. 3, 9. plantæ aquosis locis nascentes Pl. ii. 3, 7. 6, 3, 6. plantæ in aquæ superficie nascentes Pl. ii. 4, 1. plantæ in aquis calidis, seu locis quæ aqua calida perluuntur, nascentes ibid. 8. plantæ salis in locis nascentes Pl. ii. 3, 7. plantæ sulfureis in locis provenientes Pl. ii. 4, 10. plantæ silvestres seu agrestes Pl. i. 4, 18. plantæ silvestres copiosiores fructum ferunt, sed minus bonum Pl. i. 4, 15

Plantæ complete quomodo dicantur Pl. i. 2, 16. sexu an distinctæ sint ibid. 4. plantarum sexus qui Pl. i. 7, 8. plantæ masculæ quales Pl. i. 2, 6. 7, 8. plantæ femellæ quales ibid. plantæ gignere quomodo intelligendæ sint Pl. i. 2, 10

Plantarum vis triplex, et unde una-

quæque Pl. ii. 1, 1. plantarum figuræ seu habitus, tres sunt modi; et unde illi Pl. ii. 8, 4. plantarum partes Pl. i. 3, 1. plantarum partes ut differant ib. 8. plantarum partes compositæ, similes sunt animalium membris ibid. 4. plantarum flores et fructus unde sint Pl. ii. 8, 9

Plantarum species præcipuæ, arbor, herba, frutex Pl. i. 4, 7. plantarum divisio e differentia partium Pl. i. 3, 1, 16. plantarum differentia ratione loci Pl. i. 4, 15. 5, 1. plantarum differentia ratione culturae Pl. i. 4, 13. plantæ seruntur aliæ alio tempore Pl. i. 7, 4

Plantis colorum principia quæ sint C. 5, 1. plantarum color communis viridis, et unde ille Pl. ii. 8, 1. plantæ color initio herbaceus C. 5, 2. plantarum quod sub terra est, album est; quod vero super terram exstat, viride ibid. 7. plantarum color pro anni temporibus mutatur ibid. 10. plantæ colorem pro concoctione mutant ibid. 1. plantæ quædam e posteriore concoctione redeunt in priorem; eodemque modo et colores mutant C. 6, 21

Plantæ vitia sua deponunt diligenti cultura Pl. i. 7, 3. plantæ debilitari, senescere et interire quibus e causis soleant Pl. i. 2, 20. plantarum meatus ut obstruantur Pl. ii. 5, 3. plantarum partes terræ motu nihil afficiuntur Pl. ii. 2, 5

Plato cupiditatem plantis tribuit Pl. i. 1, 3

Phon sub Ionum ditione Tarentum appellatum M. 106, 2

Plumbi Indici miraculum M. 61. plumbi in alteram lancem infuso libram corrumpunt purpurarii Me. 20. plumbum album: *Vide* Stannum.

Plato Proserpinam ubi rapuerit M. 82, 2

Pluvie aquæ quæ diu constituerunt, si exarescant, herbaceo colore solum vestiunt C. 5, 2

Polyeriti qui res Sicilias carmine conscripsit, narratio de laculo quodam mirifico M. 112. 1. Polyeriti [cf. M. 112, 1.] narratio de Siculi freti tempestuositate horrenda M. 130, 1

Pondus magnum parvis viribus moveri, absurdum videtur Me. Prol. 4. pondera magna levi momento movere, artis opus est ibid. 3. pondera magna cur ab exiguis viribus vecte moveantur Me. 3, 1

Ponti fluvii lapides mirabiles M. 115

- Ponticæ aves in latibula sese abstrudentes M. 63
 Populonium, oppidum Etruriæ M. 93
 Populus alba electrum stillans M. 81, 3. populus nigra in Creta fructum fert M. 69
 Porthmias, *quære* Cataporthmias.
 Portulacæ folia excocta sunt punicea C. 5, 35. nisi forte pro *ἀνδράχνης* legendum *ἀνδράδος*, pirastri.
 Posidonium a subæolano infestatur V. 4. Posidoniates sinus M. 103
 Potameus, subæolanus V. 3
 Potus loco ventus hauritur a capris Cephaleniis M. 9
 Prasinus color C. 5, 5, 6
 Principium rei, unde exorta est X. 2, 13. principia rerum Empedocli et Anaxagoræ quæ X. 2, 6, 8
 Proserpina a Plutone ubi rapta M. 82, 2
 Psittacæ loca ardentia M. 36
 Pudendum osseum M. 12
 Puerorum capita initio rufa C. 6, 5. puerorum capilli, palpebræ, et supercilia, cur initio alba [*†*nigra] ibid. 13. puerorum vox A. 56. pueri perspicue loqui cur nequeant A. 21
 Pulmo unum e vocum et sonorum instrumentis A. 4. pulmo qualis quales voces reddat A. 6, 10
 Punctum an articulus individuus L. 59. punctorum compositio, nullam efficit magnitudinem L. 40
 Punica historia M. 134
 Puniceæ mali et flos et fructus est puniceus C. 5, 25. puniceæ arboris fructus initio albus ibid. 21. punica grana et initio et in fine punicea C. 6, 22. punicorum fructus compositus Pl. i. 5, 5. puniceæ arbores celsitudinem quo modo deponant Pl. i. 7, 2
 Puniceus color unde C. 2, 2, 5. puniceus color ante [*†*post v.l.y.] nigrum existit C. 5, 18. puniceus color in purpureum ut transeat C. 2, 8
 Purpuræ tinctura C. 5, 13, 31. purpureus color floridus et splendidus ut fiat C. 2, 3
 Pusillanimitas signa P. 3, 13
 Putei æstate abundantes, hieme sicciscentes M. 54
 Pyramidalis figuræ causa quæ sit in spiciis et similibus plantis Pl. ii. 7, 9. pyramidalis figuræ in nucleis quæ sit causa Pl. ii. 10, 4
 Pyrrhægethon, locus M. 102, 3
 Pyrrhæi infestantur a Thracia V. 10
 Quassatio, motui difficultatem affert Me. 26, 1. bajulanti onus reddit gravius Me. 27, 1
 Quercus cortex, antipharmacum toxici M. 86, 2
 Quietis et tranquillitatis ubique causa est æqualitas Me. 30, 1
 R.
 Racemi colorem pro concoctione mutant C. 5, 15, 28
 Radix plantis auctor et causa vitæ Pl. i. 4, 3. radix aliis una, aliis plures Pl. i. 5, 3. radice carentes plantæ Pl. ii. 4, 2
 Ramorum in plantis differentia, unde sit Pl. ii. 8, 11
 Ranae mutæ apud Cyrenenses M. 68. ranae Seriphie mutæ, alio tralate cantant M. 70. rana marina M. 72
 Rara, non merguntur Pl. ii. 2, 7
 Raucorum vox A. 64
 Rectum, medium inter Curvum et Cavum Me. Prol. 6. rectum stare quid Me. 30, 2
 Reflexio lucis C. 1, 4
 Remus navis, est veluti vectis Me. 4, 1
 Rhamnus, frutex spinosus Pl. i. 5, 2
 Rhegium, Italiæ promontorium, Siciliæ oppositum M. 130, 1. Rhegii pisces fossiles M. 73
 Rhenus fluvius M. 168
 Rhodii cum Tlepolemo in Crotonis fluviis delati M. 107, 2
 Rhombi latitudo qualis, et cur Me. 23, 1
 Risus et strepitus spectrorum nocturnus M. 101, 1
 Romæ interdum etiam post caniculæ ortum plantæ seruntur Pl. i. 7, 5
 Rosarum folia initio alba C. 5, 21. rosarum odor scarabæos exanimat M. 147
 Rossus [*†*et Rossii montes] V. 4
 Rosiorum scopulus V. 6
 Rostra magna et dura Diomedæis avibus M. 79, 1. rostra cutis colorem sequuntur C. 6, 4
 Rotæ volutatio Me. 8, 1. rota figuli ut volvatur ibid. rota cur facilius sine pondere moveatur, quam cum pondus habet Me. 10
 Rotundi ex oblongis cur fiant lapilli litorales Me. 15, 1. rotundæ figuræ cur facilius moveri soleant Me. 8, 1
 Rubor faciei, genarum, oculorum, quid significet P. 6, 33, 35
 Rufum transit in nigrum [*†*album v.l.] C. 6, 21. rufi pili cur diutius in corpore permaneant C. 6, 7. rufi pili quid significant P. 6, 32
 S.
 Sacrificata non tangunt ictini Elidenses M. 123, 2

- Sagittas Scythas quo toxico inficiant* M. 141
- Sal in quibus aquis generetur* Pl. ii. 2, 25. *sal pulcherrimus ex aqua quadam concrevens* M. 138. *sales fossiles* M. 134. *sales in lapidem durescentes, et sculpturæ se præbentes ib.*
- Saliri (id est sale pasci) pecudes bis quotannis solent apud Ardiæos* M. 138
- Salsuginosis in locis nascentes plantæ* Pl. ii. 3, 7
- Sanguis in cerebrum ascendens* Pl. ii. 3, 4. *sanguinis lationi respondet motus latio* P. 6, 52
- Sapores plantis varii* Pl. i. 5, 4. *sapor in fructibus qui quibus ex causis existat* Pl. ii. 10, 1
- Sardinia olim Ichnussa [†Ichnusa v.l.f.] dicta, et cur* M. 100, 2. *Sardinie miracula ib. 1. Sardinie feracitas ib. 2*
- Saxum oleo infuso exardescens* M. 36. *Vide et Lapis.*
- Scalmus in navi est velut hypomochlion et centrum* Me. 4, 1, 2
- Scamandri fluvii herba* M. 160
- Scarabei rosarum odore exanimantur* M. 147. *scarabæos perimens locus* M. 120
- Scilla una radice prædita* Pl. i. 5, 3
- Scirron [†Sciron] a Megarensibus dicta, et cur* M. 100, 2. *Scirronia [†Scirronia] saxa ib.*
- Scopeus, Euris* V. 6
- Scorpionum venatio* M. 27. *scorpionem debellans locusta* M. 139. *scorpionis ictibus medetur locusta Argiva comesta ib.*
- Scotusæus fons* M. 117
- Sculptilia e sale* M. 134
- Scyletinus a Tarentinis dicitur lapyx ventus* V. 8
- Scytalæ majores cur facilius citiusque et moveantur et moveant, quam minores* Me. 9, 1. *super scytalis cur facilius vehantur onera quam super curribus* Me. 11, 1. *Scytalarum rotæ minores ib.*
- Scythicum toxicum ut conficiatur* M. 141
- Securis cur infecta, non depressa, lignum fundat* Me. 19, 1
- Secures æræ* M. 109, 1
- Seminum materia, aqua* Pl. ii. 3, 3. *seminum species ab ære et sideribus proficiuntur ib. 2. semina plantarum sæpe degenerant* Pl. i. 6, 4
- Senum loquela* A. 21
- Sentire uno eodemque tempore eadem an possimus* X. 6, 16
- Sensus in multis opinionem communem efficit* X. 1, 8. *sensum in latibulis amittentes aves et pisces* M. 63. *sensu carentis seu stupidi animi signa* P. 3, 4
- Sepes, serpentum genus* M. 164
- Septemtrionalium populorum physiognomonía* P. 2, 7
- Sepulcrum nocturnis spectris infestum* M. 101, 1
- Seriphie ranæ mutæ* M. 70
- Serpentes et cetera reptilia acri odore fugantur* M. 115
- Serpentum copia in Thessalia a ciconiis deleta* M. 23. *serpentes in annonæ penuria in cibos assumpti* M. 24. *serpentes colorem pro loco mutantes* M. 164
- Serpentum genus hieme ictu suo non lædens; alias aspidi veneno par* M. 142. *serpentum genus exteros tantummodo mordens, non indigenas* M. 149. 150. *serpens sacer in Thessalia* M. 151, 1
- Serpentis incantatio* ib. 2
- Serrarum limatura* A. 45
- e Servis manumissis magistratus creantur* M. 94
- Sexus utriusque propria discrimina* P. 2, 10
- Sibyllæ Cumanæ cella, patria, appellatio* M. 95, 1
- Sicilia croco ubi abundet* M. 111. *Siculum fretum cum luna crescit ac decrescit* M. 55. *Siculi freti tempestuositas horrenda* M. 130. *ad Siculum fretum loca ardentia* M. 105, 5
- Sicyoniæ statuae* M. 58, 2
- Sigeon appellatum olim Tarentum* M. 106, 2
- Signorum physiognomicorum alia stabilia, alia pro re nata decedentia vel accedentia; et quam utraque significationem habeant* P. 1, 13. *signa propria, proprium aliquid denotant; communia, commune quid ib. 9. signorum physiognomicorum delectus ut instituendus* P. 1, 8, 11. 6, 1, 60. *signa physiognomonica quæ evidentissima, et in quo corporis loco* P. 6, 60. *signo uni et alteri tuto inniti non possumus in physiogn.* P. 2, 11
- Significari aliis non posse quæ novimus aut cogitamus* X. 5, 1. 6, 17
- Silvestres: vide Agrestes.*
- Sipyli montis lapis* M. 162
- Sirenum ædes, et nomina* M. 103
- Sirensarum insularum situs, et miracula ib.*
- Sistrum, herba* M. 160

- Sol, plantarum pater Pl. i. 2, 10. a sole longius remota loca, paucas gignunt herbas Pl. ii. 6, 2
- Solidum quid Pl. ii. 1, 5
- Solstitium prænuntiant apes et cicadæ M. 64
- Somnus quid, et unde Pl. i. 2, 2, 3
- Somnolenti signa P. 3, 16
- Sonus: *vide* Vox.
- Sophron lapis M. 167
- in Speciebus atomos statuere L. 14
- Spectatio enthusiastica M. 31
- Spectris et tumultibus nocturnis infestum sepulchrum M. 101. spectrorum terricula prohibens herba M. 160
- Speculæ in montibus M. 104, 1
- Speculi colorem referunt quæ in speculo cernuntur C. 3, 13
- Specus subterranea miraculosa M. 99.
- Spelunca amena M. 82, 1
- Sphærica universi forma X. 2, 14
- Spinarum natura Pl. ii. 7, 8. spinæ cur sint pyramidalis specie ib. 9. spina mortifera M. 143. spinosarum plantarum proprium Pl. ii. 6, 10
- Spinus lapis M. 41
- Spiritus emissio non una omnibus A. 3. Spiritus seu aeris emissio diversa, diversas voces reddit A. 5, 17
- Stanni ad æs admistio M. 62
- Stannum seu plumbum album æri admistum, non cernitur C. 4, 6.
- stannum Celticum M. 50
- Stateræ cur exiguo appendiculo magna carniū pondera pendent Me. 20, 1
- Status homicidæ Argis obruit M. 156.
- statuæ prius operis M. 81, 1
- Statura qualis qualis ingenii index P. 6, 52. staturæ proportio P. 6, 59
- Stellionis invidia M. 66. stellionum morsus in Sicilia et Italia venenati M. 148
- Stercus adurens M. 1, 4. stercus ex hordei quodam genere suis et canibus letale M. 116. stercus humanum a panthera mire appetitur M. 6
- Sterilitatis arborum remedia Pl. i. 6, 6
- Stillicidiis subjecta loca colorem ut mutant C. 5, 19
- Stipes in planta quod in homine statura Pl. i. 4, 3
- Streptus unde et quomodo existant A. 1. streptus violenti, duri A. 44
- Strymonias a quibusdam dicitur Thracias ventus V. 9
- Stupidi et sensu carentis animi signa P. 3, 4
- Subsolani appellationes variæ V. 3
- Succula tenuiores cur facilius ab eisdem moveantur viribus quam crassiores Me. 13, 1
- Succus plantis aliis aliis Pl. i. 3, 14.
- Succi plantarum ut differant Pl. i. 5, 4
- Sulfur oleas locas M. 127, 2. sulfureis in locis cur nascantur plantæ Pl. ii. 4, 10
- Supercilia qualia quales animos arguant P. 6, 41
- Superficies, e lineis composita quantitas L. 50
- Surdi et inæquales soni A. 33
- Surgere quomodo soleamus, et cur Me. 30, 1
- Suis ingenium et mores P. 4, 5. suis solis unguis in Emathia Macedonia M. 68
- Sybaris, fluvius M. 107, 2. Sybaris fl. propria vis M. 169
- Sybaritis Philoctetem cur colant M. 107, 1
- Symphoniarum confusio unde oriatur A. 60
- per Symplegadas an egressus Jason M. 105, 4
- ad Syracusanam viam fons miraculosus M. 56
- Syri a serpentibus suis non læduntur circa Euphratem M. 150. Syrii asini [tequi v.l.c.] M. 10. Syriæ leontophonos M. 146. Syriæ portæ V. 4
- Syriandus, subæolanus ib.
- T.
- in Tabella scriptum iuramentum, per aquam exploratur M. 57, 1
- Tactus duris et asperis offenditur A. 54
- Talpæ Ætolicæ M. 176. Talpæ non fert Coronea Boeotia M. 124
- Tarandus Scythicus M. 30, 1
- Tarentum olim Heraclea, Plion, et Sigeum dictum, M. 106, 2. Tarentini Græcis heroibus parentant ib. 1. Tarentinus caupo M. 32
- Tartessus argenti olim ditissima M. 135
- Taulantiorum aqua mulsæ M. 22
- Taurus aureus vocem edens M. 175
- Taygeti montis herba M. 163
- Tectoria in cisternis nigrescunt C. 5, 4
- Temporis principium et finis, nunc L. 39
- Tempora omnium maxime canescunt C. 6, 11. temporum venæ intasæ, iracundiæ indicium P. 6, 35
- Tenebræ existunt luce deficiente C. 1, 3. tenebræ non sunt color, sed lucis privatio C. 1, 7
- Tenus, opp. Thessaliæ M. 151, 1
- Terebinthinum oleum M. 88, 1
- Teretes figuræ cur facilius moveri soleant Me. 8, 1
- Terra calore suo cibos coquens in ollis defossis M. 34. terra crescens M. 44

- Terræ profunditas Empedocli et Xenophani infinita X. 2, 19. terræ color natura sua albus C. 1, 1
- Terræ motus, fluvios et fontes sæpe aperit ubi ante non fuerant Pl. ii. 2, 1. terræ motus, plantarum et animalium partes non afficit ib. 5
- Testudines gustata vipera, origano sibi medentur M. 11
- Testudines Græcanici operis M. 100, 1
- Thebes campus V. 2
- Thebanas, Cæcias V. 2, 5
- Theodorus, fluvius aurifer M. 46
- Thermæ: *vise* Aquæ calidæ.
- Thespiadæ ab Iolao in Sardiniam deducti M. 100, 1
- Thessali ciconiæ eadem cur veterint M. 23
- Thraciæ venti appellationes variæ V. 9
- Thracius lapis ardens M. 41. Thracium mel M. 19. Thracii accipitres M. 118, 1
- Thunnorum copia maxima, eorumque conditura M. 136
- Thurii prodigentes M. 169
- Tibiæ quales quale ingenium arguant P. 6, 4. tibiæ pilosæ quid significant P. 6, 39
- Tibiæ quales quales sonos reddant A. 26. tibiæ clarum sonum quando reddant A. 29. tibiæ vox acutior et gracilior ut fiat A. 63. tibiæ linguas quales esse oporteat A. 40. tibia citharæ adhibita, sonum illius obscurat A. 23
- Tigridis fluvii lapis M. 159
- Timida animalia quæ P. 2, 5. timidi animi signa P. 3, 2
- Timor pallorem affert P. 6, 38. tincta tingentium colores referunt C. 4, 1. tinctura variis rebus fit ib.
- Tlepolemus cum Rhodiis in Crotonis fines delatus 107, 2
- Tmolii montis lapis M. 174
- Tollenones in puteis quomodo fabricentur, cur Me. 28, 1
- Tonitruum sonitus A. 45
- Torques æreus M. 110
- Toxicum Scythicum ut conficiatur M. 141. toxici Celtici vis M. 86, 1
- Tragium degenerat in sisymbrium Pl. i. 7, 1
- Transformatio rerum X. 2, 29
- Trapezus, Ponti urbs, et mel ibi nascens M. 18
- Triangulum constituitur tribus rectis L. 25
- Tripolis, Phœniciæ oppidum V. 3. Tripoliticus sinus V. 4
- Triptolemi mater M. 131
- Triticum ubi primum inventum M. 82, 2. Triticum genus singulare ib.
- Troades ubi et cur naves incenderint M. 109, 2
- Trochili dentes crocodilibus purgant M. 7
- Trochlearum in movendis ponderibus vis, et ratio Me. 18, 1. Trochlearum motus Me. 8, 1, 6. Trochleæ majores cur facilius et moveantur et moveant quam minores Me. 9
- Tubarum inflatio A. 49
- Tubera terræ unde nascentur Pl. ii. 4, 4
- Tyanensis aqua M. 152
- Tydidarum parentalia M. 106, 1
- Tympanorum et cymbalorum sonus nocturnus M. 101, 1
- Tyrreniæ seu Etruriæ miracula M. 93
- Tyrrhium æs crescens M. 43
- V. V.
- Vacuum aliquod esse, multorum est opinio X. 2, 24. vacuum quid putetur ib.
- Variæ seu pictæ aves, initio nigre sunt C. 6, 26
- †Vectis, parvus licet, magnas habet vires Me. 17, 2. vecte pondera magna cur exiguæ vires moveant Me. 3, 1. vectis quo longius ab hypomochlio abest, eo citius et validius movet Me. 20, 5. vectis miracula ad libræ vires referuntur Me. Prol. 9
- Veli pars quæ puppim respicit, cur contrahatur; altera vero quæ proram spectat, laxetur, cum vento minus secundo e puppi navigare volunt Me. 7, 1
- Venenum aspersione perimens M. 78
- Veneti: *querre* Heneti.
- Venter qualis quale ingenium et mores indicet P. 6, 7. venter hirsutus quid significet ib. 39. ventris regio hispida, quibus animalibus sit propria, et quid significet P. 2, 7, 8
- Ventus pro potu exceptatur a capris Cephaleniis M. 9. ventorum appellationes seu nomina varia V. 1
- Verbascum in nive nascitur Pl. ii. 3, 9
- Vertigo cum oculorum caligatione M. 130, 2
- Vesicæ ante oculos protuberantes P. 6, 25
- Vesparum Naxiarum ictus venenati ex viperinarum carnium esu M. 140
- Vestis pretiosissima M. 96, 1. vestes in aqua nitrosa sine sapone eluuntur M. 53
- Via sacra et inviolata M. 85
- Videri, non semper cum recta opinione conjunctum est X. 1, 8, 9
- Vigilia quid, et nude Pl. i. 2, 2, 3
- Vinaceus color C. 2, 8

- Violis abundans specus M. 82, 1
 Viperarum coitus M. 165. viperarum
 foetus, patris necem in matre ulciscitur
 ib. e viperis toxicum M. 141.
 viperæ in Creta nullæ M. 83
 Viridis color, communis omnibus plan-
 tis; et unde ille sit Pl. ii. 8, 1, 2
 Virilis et fortis animi signa P. 3, 1. vi-
 rorum vox crassior A. 62
 Visum acuit æris fossio M. 58, 3
 Vitis insana seu furiosa M. 161
 Viverræ seu mustelæ rusticæ pudendum
 osseum M. 12
 Ulcera sanans aqua M. 117
 Umbilici regio superior si major sit,
 quid significet P. 6, 10
 Umbræ cur nigræ videantur C. 1, 5.
 umbrosi colores C. 3, 9. umbrosa
 nigredo C. 1, 5
 Umbricarum pecudum, mulierum et
 frugum feracitas M. 80
 Unguenti odor apibus inimicus M. 21.
 unguenta exanimant vultures M.
 147
 Ungulæ cutis colorem sequuntur C. 6, 4
 de Universo varia veterum opiniones X.
 2, 9
 Unum esse omnia, Xenophanis dog-
 ma X. 1, 3. unum an sint omnia
 X. 2, 28
 Volaterræ: *vise* (Enarea.
 Vomitus vocem exasperat A. 64
 Voracis corporis signa P. 3, 15
 Vortices ebullientes M. 130, 3. vorti-
 ces in altum exsurgentes ib. 4. in
 Vorticosa aqua quæ feruntur, cur ad
 extremum deferantur in vorticis me-
 dium Me. 35, 1
 Voces unde et quomodo existant A. 1.
 vocis instrumenta, pulmo, arteria, os
 A. 4. vocis instrumenta pro affectu
 diversitate, diversas voces efficiunt
 A. 15. voces exaudiri quando
 et quomodo soleant A. 18. vox per
 angusta instrumenta clare ad aures
 etiam longius distantis perfertur A.
 19
 Vox acuta unde A. 45. vox arguta
 stridula unde fiat A. 65. vox clara
 unde fiat, et quomodo A. 24. vocis
 clara vis A. 3. voces evidentes et
 perspicuæ unde fiat A. 21. vox tenuis
 unde A. 55. vox densa unde
 fiat A. 70. vox crassa unde existat
 A. 62. vox dura quæ, et unde A. 42.
 vox aspera unde fiat A. 52. vox
 nuda, seu aspirationis experts A. 70.
 voces cæcæ et obcuræ quæ A. 3. vox
 patris unde fiat A. 66. vox abrumpi
 quando et unde solet A. 70
 Vocum similitudo unde A. 58. vo-
 cum diversitas unde sit A. 4, 15.
 vocum confusio A. 23
 Vocis et spiritus emissio, non eadem
 est omnibus A. 3. vocum variarum
 imitatio, ut quadrupedum, avium,
 aquatiliū, quomodo fiat, et cur A. 5
 Vox animalium fortium qualis, qualis
 item timidorum P. 2, 15. vox
 quæ quas physiognomoni naturæ signifi-
 cationes præbeat P. 2, 9, 14. 6,
 50
 Vocem animali adimit hyæna M.
 145
 Uranius mons fragrantissimus M. 113
 Urina leuifera M. 146
 Ursi in Creta nulli M. 83. ursus ni-
 ger, vel potius albus C. 6, 12. ursi
 albi venenato halitu canes et homi-
 nes interimentes M. 144. ursini ad-
 ipsis miraculum M. 67
 Usta cur nigra C. 1, 10
 Uticæ Africanæ situs, antiquitas, mira-
 cula M. 134
 Uvæ colorem pro concoctione mutant
 C. 5, 15, 28
 Vulpes canem in specum subterraneam
 seducit M. 99
 Vulturum generatio M. 60. vultures
 unguentis interimuntur M. 147
 Vultus consuetus, seu consuetus faciei
 habitus, quas significationes physiog-
 nomoni de se præbeat P. 2, 9. e
 vultu argumentari, lubricum est P.
 1, 7
 X.
 Xenophanis dogma, omnia æterna esse
 et unum, et infinita X. 1, 1. Xenopha-
 nes aeris et terræ profunditatem
 infinitam statuit X. 2, 19. Xenopha-
 nis dogmatum refutatio X. 2, 1.
 Xenophanis de Liparensibus ignibus
 narratio M. 38
 Z.
 Zelotypi qua radice conjugum fidem
 confirment M. 158
 Zenonis sententia de Ente X. 2, 18.
 Zenonis dogma de Deo X. 3, 1. Zenon-
 is opinio de Deo examinata X.
 4, 1. Zenonis sententia de loco X.
 6, 6. Zeno statuit magnitudinem
 partium expertem L. 4. Zeno inse-
 cabiles lineas ut asseruerit L. 21
 Zephyrus unde dictus V. 8

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

